

॥ श्रीराम ॥

उपकारांचें स्मरण

प्रार्थना

संशोधन आणि प्रकाशन, श्रीसमर्थमंदिर—जांव, श्रीसमर्थवाग्देवता-
मंदिर—धुळे, या सकार्योत्तेजक सभेने आरंभिलेल्या आणि चाल-
विलेल्या त्रिविध कार्याच्या निमित्ताने केव्हापासून रामेश्वरपर्यंत व
कराचीपासून कडकल्यापर्यंत दृढमहाराष्ट्रातील हजारों महाराष्ट्रियांशीं,
मठपतींशीं व इतरांशीं प्रत्यक्ष संबंध आला असता ज्यानीं ज्यानीं
कायेनें, याचेनें, मनानें, धनानें, कागदपत्रें व पोध्यापुस्तकें देऊन
या त्रिविध कार्यास साहाय्य केलें व जे अद्यापि दि करीत आहेत, त्या
सर्गांचे गजबग अगणित उपकार झाले व होत आहेत ! या जवळच्या
आणि दूरच्या पर्यटनात मला कित्येक उदाराले भेटले. त्यांच्या प्रेमळ
अंतरंगाचा परिचय होऊन त्यांची मैत्रीत परिणति झाली आहे. अशाचें
मला नित्य वृत्तज्ञतापूर्वक स्मरण होत असतें.

मी सर्वांचा ऋणी आहे. अशी नुसती फटुल्ये दिली म्हणजे ऋण
फिटलें, असें थोडेंच आहे ! श्रीसमर्थ सर्गांचें कन्याण करोत व मनोरम
पुरवोत, अशी अहर्निश प्रार्थना करण्यापलिकडे मी कांहीं करू शकत
नाहीं. क्षमा करा, ओम ठेवा, श्रीसमर्थचरणाचा निदिध्यास घ्या, त्याचे
ग्रन्थ नित्य नियमानें वाचा, त्यात त्यांना पहा, त्याचें ऐका, त्याची
पुनरपि वृत्पाद्यष्टि शाल्यावाचून राहणार नाही, हा निश्चय असूं वा.

समर्थदेवा सद्गुरुमाम् । परम पुरुषा पूर्णकामा ।

श्रीगुरुभजन न घडे आम्हा । गुरुभक्तांचीं धन्य जिणीं ॥

श्री. स. वा. दे. मंदिर
१८६० ज्येष्ठ शु. १

शंकर श्रीकृष्ण देव

श्री-
रामदास आणि रामदासी
भाग अष्टाविंशवा

गेल्या अठ्ठावीस वर्षांत वस्तुतः पसलीस वर्षांत झालेले

श्रीरामदासी संशोधन
द्वितीय खंड

अनुक्रमणिका

प्रस्तावना

पृष्ठक

संग्रहाचे स्वरूप
संग्रहाची वर्णनात्मक यादी
श्रीसमर्थबागदेवतामंदिर
ह्या मूलभूत शर्ती
या हस्तलिखित संग्रहात
निगपाई
श्रीसमर्थबागदेवतेचा पूर्णवितार
निनिध रसाची गाडी
मुख्यतः आमच्या श्रीसमर्थानी
प्रत्यक्ष अनुभवा
सूची
श्रीसमर्थाना धुंडावे
प्रत्यक्ष बागदेवतेचे दर्शन
संग्रहाचे भवितव्य

१-७

१२२ उरळें काय आहे	...	....	....	४८०
१२३ श्रीमत् प्रण्यराज दामरोधाची मूळ प्रत			....	४८१
१२४ शेनटची एक इच्छा		....	...	४८१
१२५ श्रीसमर्थचरित्रमंदिर	....	....	....	४८१
सूची	....	....	....	१-१२६

चित्रे

श्रीसमर्थरागदेवनामंदिर
वाडश्रीसमर्थांचे हस्ताक्षर
श्रीहानुभयदिननरनगरचे हस्ताक्षर

प्रस्तारनेच्या आधी

पृष्ठ ७६

पृष्ठ १४४

॥ श्री गन ॥

गेत्या अष्टावीस वस्तुनः पसतीम वर्षांत झालेलें

श्री रामदासी संशोधन

द्वितीय खंड

प्रस्तावना

श्रीममर्थनाम्देवनामंदिरांतोळ संग्रहाचें स्वरूप

भांडारगृहें भरलीं । परी अमर्ती आडकिलीं ।

हातास न येतां विली । सर्व दि अमास ॥ ७-२-१३

श्री राधुगुप्त गमर्थ रामरागसामांचा चरित्र वाचारी, स्वतः पदार्थी, मठ घोषात्रे, ग्रन्थ मिळगने, याग आरभ घाटे १८२३-२४ त केला. काही मोषदला पैसे देऊन, काही अन्य तांदेनें मदत करून, काही प्रेम संपादन करून, काही फुकट तर काही विकून, कांय प्रयत्नांत तर काही अखलिपत अचानक, अशी विपुल आणि अमोल हस्तलिखित ग्रन्थांची गपति मिळत गेली. बोटें एका च रोपेन काम घ्यावें, तर बोटें गाल गात गेपा कराव्या लागल्या, तर बोटें बाहून हि जास्त देलपाटे घालून काम सापळें नाही तें नाही च हे संशोधन सापळें, असें कधीं च होणार नाही, तें पुढे येणारना अतंड चालू ठेवले पाहिजे ह्यात स्वहित आदे आणि जनहित आदे. रसात इहपरतयाणाचा मार्ग सापटण्याचा पार संभव आदे. म्हणून तें अव्याहत चालू राहिलें पाहिजे.

१८५२ पर्यंत मिळालेऱ्या

संग्रहाची वर्णनात्मक यादी

करून ती श्री रामदास आणि रामदासी माभिसाच्या द्वारे प्रकाशित करण्यात सुदगात केली, म्हणून या ग्रन्थाचे नाव 'गेत्या अष्टावीस वर्षांत झालेलें श्रीरामदासी संशोधन' असें ठेवण्यात आलें, पण वस्तुन त्यात १८५९ च्या चेप्रापर्यंतच्या संशोधनाचा समावेश झाला आदे. या ग्रन्थाचा सुमारे ५०० पृष्ठांचा पहिला खंड १८५५ च्या सार्तिमांत पुरा केला व आज हा सुमारे ६०० पृष्ठांचा दुसरा खंड प्रसिद्ध होत आदे.

पहिल्या संज्ञाची प्रस्तावना लिहिले असता या मंदिराने निरंतर संरक्षण करीत राहिले व शक्य तर संवर्धन आणि वयावसास प्रसादन करीत होत राहिले, अशी चिंता उद्भवली, म्हणून जगा वृत्तन्महाराष्ट्राने श्रीसमर्थाविषयाच्या प्रेमादराने चाळीस पन्नास हजार रुपये सहज खर्चाने उभारून जांघेर श्रीसमर्थाच्या जन्मस्थानी श्रीसमर्थमंदिर उभे करून त्यांत १८५४ च्या चैत्र शु. ९ रा अपूर्व समारंभाने श्रीसमर्थाची प्राणप्रतिष्ठा केली, त्या महासप्ताहात दहा पांच हजार रुपये खर्चून पुढे गेले

श्रीसमर्थवाग्देवतामंदिर

उभारणे व त्यांत श्रीसमर्थादेवतेची स्थापना करणे जट नव्हे, अशी पोषणा त्या संज्ञाच्या प्रस्तावनेत च केली. श्रीसमर्थाच्या नांवांत विलक्षण जादु आहे. त्यांचे सुसर्ते नाव, ही एक शक्ति आहे. कोणा हि भिषाऱ्याने त्यांच्या नांवावर सवाल टाकावा आणि महासप्ताहाने तो झेलावा, इतकी त्यांच्या विषयीची कृतज्ञतामुद्दि आज हि महासप्ताहांत जायत आहे. सवाल होता दहा पांच हजारांचा आणि महासप्ताहाने तत्काल जबाब मिळाला पंधरा सोळा हजारांचा. १८५६ च्या अधिक आपाट शुद्ध १३ रा, म्हणजे श्रीकल्याण-स्वामीच्या पुण्यतिथीस-कर्याणस्वामी समाधीस झाले त्या वर्षी हि आपाट च अधिक आला होता, ही त्यांतल्या त्यांत अपूर्वता-श्रीसमर्थवाग्देवतामंदिरामाठी भूमिपूजन झाले, इमारतीस आरंभ झाल्य भाद्रपद शुद्ध ४ स आणि श्रीसमर्थमार्गाकडे ज्यांचे अलंकार चित्त आहे त्या श्रीसद्गुरुमक्त श्रीमंत सौभाग्यवती मातुःश्री महासप्ताही इंदिराबाई साहेब होळकर यांच्या हस्ते १८५७ च्या ज्येष्ठ शुद्ध १३ च्या शुभ शुद्धीवर चिरस्मरणीय समारंभ होऊन मंदिराचे उद्घाटन झाले आणि त्यांत सर्व संपन्न सुरक्षित आणि व्यवस्थित जाऊन बसला. त्या च दिवशी पांच मूलभूत शर्ती घालून विश्वस्तपत्र होऊन मंदिर आणि मंदिरांतील संपन्न तेरा नामांकित विश्वस्तांच्या हवाली करण्यात आला.

त्या मूलभूत शर्ती

(श्री) मंदिरांत एखादा दाखल झालेले कोणते हि हस्तलिखित, मंदिर किंवा मंदिराचे आवार सोडून कोणता हि वारणाने बाहेर जाता कामा नये.

(२) जाति, धर्म, पंथ, वर्ण वगैरे विचारांत न घेता कोणा हि अभ्यासकास मंदिरांतील कोणते हि हस्तलिखित, मंदिराच्या अभिमान्याच्या नजरेखाली, लिहिताची पूर्ण काळजी घेऊन, नुसते पाहता येईल, ताडून पाहता येईल, वतून घेता येईल, त्याचा फोटो वाहून घेता येईल.

(म) मंदिरातील कोणता हि ल्हान मोठा ग्रंथ किंवा हस्तलिखित कोणाकडून प्रकाशित करावयाचे असल्यास त्याने विश्वस्तमडळाची परवानगी घेतली पाहिजे मंदिरातील कोणता हि ग्रंथ किंवा लिखित प्रकाशित करण्याचा पाहिला ह्या सत्कार्योत्तेजक सभेकडे राहिल तो ग्रंथ किंवा लिखित प्रकाशित करण्याला विश्वस्तमडळ सभेला जरूर ती मुदत देईत ह्या मुदतीत सभेने प्रसिद्ध न केल्यास, विश्वस्तमडळास योग्य घाटण्यास, ज्याने परवानगी मागितली असेल त्यास विश्वस्तमडळ तशी परवानगी देऊ शकेल

(दा) विश्वस्तमडळातील कोणी हि सभासद कोणत्या हि कारणाने कमी झाल्यास त्याच्या जागी याक्रीच्या सभासदांनी योग्य अशा सदस्यहस्ताची नेमणूक करावी

(स) सत्कार्योत्तेजक सभेचा चिटणीस हा अधिकारपरत्वे विश्वस्तमडळातील एक सभासद असावा.

येणे प्रमाण होत वेळोपासून प्रतिवर्षी ज्येष्ठ शुद्ध १३ चा दिवस मंदिरातर्फे व्याख्यानप्रवचनद्वारा साजरा केला जातो

या हस्तलिखित संग्रहांत

श्रीसमर्थांचे वाङ्मय संपूर्ण आहे, सांप्रदायिक वाङ्मय हि बहुतेक आहे आणि इतर सर्व ज्ञात आणि शोधले अशात अशा सतकवींचे अनेक ग्रंथ आहेत हा समग्र पाहून जाणवतो असें मत झाले आहे की, यापुढे कोणत्या हि प्राचीन महाराष्ट्रीय कवींच्या काव्याची कोणास पुढ आणि संपूर्ण आशुति काढणे झाल्यास त्यास या समग्रकडे वळत व पाहिजे तसें न करता कोणी परभारे प्रकाशन करील तर आपणांस मंदिरात बसून म्हणता येईत की, ते त्यांचे प्रकाशन अशुद्ध आणि अपूर्ण झाले आहे इतका हा समग्र व्यापक आहे साहित्यिक आहे श्रीसमर्थांचे मठ म्हणजे इतरी

विद्यापीठे

होता मठस्थापनेपासून तो सुमार दशम वर्षी पूर्वीपर्यंत त्या मठातून लेखनकिया असाव्याच असे त्या मठातून श्रीसमर्थांच्या ग्रन्थांच्या आणि प्रकरणांच्या प्रती तर होत च, पण वेळोवेळी जे मठपति विराजमान होत त्यांच्या पूर्वी ते जे सतकवि होऊन गेले असतील, त्या सर्वांच्या काव्याच्या प्रती करण्यात येत असत श्रीसमर्थांनी आपल्या शिष्यांना परंपरेने हा दंडक च घालून दिलेला होता श्रीमद्दत्तदासयोग्यात लेखनकियेवर स्वतंत्र समास आहे, त्याची आवश्यकता वाटते होती, ते हा समग्र पाहून कळते मग वाटत नाही, दुसऱ्या कोणाच्या हि ग्रंथात लिहिण्याचा कागद फसा असावा, लिहिण्याचे वेळी अथ कोणते सामान जवळ

असावे, शार्द चशी कपवी, पान कमे रेखाटावे, पाजाच्या चारी बाजूं स्थळ
का सोटावे, अक्षर केवढें वाटावे, लिहाव कसें, पोवीच्या वरसाला फड्या
लवण्यास कोटून आणाव्या, त्यावर चित्रें कशीं गाढावीं, पोव्याना कसें आणि
मिती जपावे, इतसी यास्विकारिक मुद्रा माहिती इतक्या साक्षेपानें दिलेली
असेल ! मी जन्मगें त्याच्या आवा पन्नास वर्षे जन्माला यावयाला पाहिजे
होतें. वाईट वाटत त्या पन्नास वर्षांच्या अंधात पोव्यापुस्तकाची आणि
कागदपत्रांची पार नासवूस चाली सार बोलावयाचें तर आम्ही हा जो समग्र
मिळविला तो मळमळात उरलेला पोव्यापुस्तकाचा फेर होता तो फेर आज
इतक्या मोलाचा आहे ! मग ज्या वेळीं हे सारे मठ आपल्या ऐन वेळात
अस्तताल, त्या वेळा तो समग्र किता प्रचंड, किती सुंदर, किती महत्त्वाचा असेल,
याची कल्पना करा हा तुसता कर आज लक्षाधि रुपये मोलाचा आहे व त्यात हि
पाहिलें अक्षर जें काढिलें । ग्रथ सपे तां पाह्यात गेलें ।
येका टाकें चि लिहिलें । ऐसें वाटे ॥ १९-१-४

या नमुन्याचा हजारों वाटें व पोव्या आहेत
श्रीसमर्थवाग्देवतामंदिर हा अपूर्व सत्त्वा आहे अशी दुसरी सत्त्वा नाही व
होणें सत्य नव्हे कोटून तरी गोळा करून एकत्रित केलेग समग्र, या मंदिरातील
समग्र्याच्या वसपट मोठा होऊ शकल, पण या समग्र्यात जी सृजकता आहे, ती
त्यात आढळवयाची नाहा हा समग्र म्हणजे

श्रीसमर्थवाग्देवतेचा पूर्णावतार

होय तो दुसरीकडे कोठ पहावयाग मिळवयाचा नाहा

श्रीसमर्थप्रताप या श्रावमर्थाच्या अत्यन्त महत्त्वाच्या चरित्रग्रन्थात समास

सौदाचा आणि सतरावा या दोन रामासात श्रीसमर्थसदना चालेल महापुरुषाचीं
भोजनं प्रतापवारांनीं वणिशीं आहेत श्रीमत् जगद्गुरु आद्य श्रीशंकराचार्यापासून
तो प्रतापकार गिरिवर याच्या वेळेपर्यंतनी सर्व सतमडळी भोजनास आलेग आहेत
व त्याच्या पगतामागून पगता उठत आहेत असें वर्णन त्या समासात केलेलें आहे
गिरिवरांनीं त्या रामासात एक एका सतमरीचें नाव घेऊन त्याच्या मुख्य ग्रन्थातील
जो वर्ण्य विप्रवरस तो त्याच्या पात्रात वाटग आहे श्रीसमर्थप्रताप ग्रन्थ मी प्रथम
वाचग, तेव्हा मला ही सारी कविकल्पना वाग्य पण आता श्रीसमर्थवाग्देवता-
मंदिरातील हा विविध समग्र पाहून गिरिवराच्या वर्णनाची सधार्थता प्रत्ययास येत
आहे आपआपल्या प्रवाच्या रूपान ते सारे प्राचीन आणि अर्वाचीन, भूत आणि
वर्तमान सत श्रीसमर्थाच्या घरी भोजनास उपस्थित होते, ह निर्निगद सत्य होय.
ती चहुतेक मडळी आन श्रीसमर्थवाग्देवतामंदिरात येऊन वगगी आहेत त्या
पुगती आन या मंदिरात उठत आहेत तीं सार

विविध रसांचीं भांडीं

आज येथें मंदिरात आहेत. त्यात सर्व रस आहेत. ज्याला ज्या रगाची अपेक्षा असेल त्यास तो रस येथें मिळेल रामरंगानें भरलेली भाटा तर पुष्कळ च आहेत. पण कृष्णरस आणि विठ्ठलरस याचा हि भाडीं थोडी थोडकी नाहात. हवा तो रस येथें आहे. प्रेम्हरस आहे, परमानंदरस आहे अद्वैतरस तर आहे च, पण कौणास द्वैतरसाची आनंद असल्यास तो हि आहे नामामृतरस तर बहुधा प्रत्येक भाड्या-तीच रसात मिश्रित आहे. विवेकमिथुरम आणि परमामृतरस यांनीं भरलेली भाडीं पाच पचास भरतील. जयदेवाचा गीतगोविंदरम आहे. प्रह्लादाच्या आनंदमूर्तीनीं गुरुभक्तिप्रेमरसानें तुडुंब भरून ठेवलेलीं त्रिवेणी भाडीं येथें आहेत. गीतार्णवरस आहे, ज्ञानरस आहे, निष्ठुररस आहे, मुक्तिरस आहे. दामाजीपंतांचा भूतदयारस आहे. गुम्ही आठवाल तो रस येथे आहे च आहे. नाहीं कौणता ? गीतारस, भागवतरस, भास्तरस, रामायणरस, प्रज्ञानंदरस, कथामृतरस, हरिरम, ह्रीहृरैम्यरम, गोपाळरस, नादब्रह्मरस, कीर्तनामृतरस, स्मरणामृतरस, स्वानंदरस, आत्मरम, उद्धोधरस, इत्यादि सर्व वाढी रस येथें आहेत. कौणास वीररसाची गोडी असेल तर तो हि त्यास मिळण्याची येथें सोय आहे. श्रीसमर्थनाम्देवतामंदिर सर्वांचे वीड पुरवील. श्रीसमर्थांच्या घरीं बाहीं कमी नाहीं. रम आहेत, तशा पत्रांचे हि आहेत. मोदक, जिल्जी, पुलाव, वानवले, जुर्माळाडू, पुरणपोळी, साधें पक्वान्न हवें असल्यास रोडगे, शिपरण, दिवडी, तूपनात, दूधभात, दहिभात इत्यादि ज्यास जे रुचेल आणि पचेल, असें पक्वान्न हि येथें आहे. तथापि श्रीसमर्थनाम्देवतामंदिरात

मुख्यतः आमच्या श्रीसमर्थांनीं

निगमकल्पतरूचें विशाल अमृतनफळ ।

अपार ब्रह्मरस काढिला परम निर्मळ ।

संतसज्जनांसी वाढिला सकळ ।

धीरामदासस्वामीसमर्थ ॥ स. प्र. १७-४२

हें रसभरित म्हणजे रमाविपर्याये वर्णन वाचून वाचकांपैका कदाचित् कोणी मला च विचारतील ना, तुम्ही श्रीसमर्थनाम्देवतामंदिरात रसाचा इतका भाडीं आणून ठेवली, पण त्यापैकी एखाद्या तरी रसाची चर तुम्ही स्वतः घेतली आहे काय ? घावून उत्तर देतो, नाहीं ! इतके माझे भाग्य नाह ! इतरासारखे आन्याचा रस काढणारा रम काढतो व काढणें झाल्यावर हात धुण्यास जातो, तेव्हा हाताला लागलेला थोडासा रस असतो तो, शरीर तर कौणाच्या नजरेम न पडता, हळू च चाटतो, तद्दत्त मी पार तर थोडथोडा रस चाटला आहे, पण पच्छत चरून शुष्कला गान

नाही. ही सारी तयारी तुम्हांकरिता करून ठेवलेली आहे. तुम्हा सर्वांची भोजन क्षमत्यावर मी फार तर, आपलें उच्छिष्ट प्रसाद म्हणून सेवन करूंन.

आपली भोजने क्षमत्यावर मागच्या पंक्तीसाठीं काही उरले मिना नाही, अशी कोणी शंका घेणें नको यातल्या कोणत्या हि रसाची कोणती हि चरबी उचला आणि तोंडाला लावून तृप्ती होई ती सेवन करून चरबी सारली ठेवा, ती ती पुन्हा जशीच्या तशी च वाठोवाठ भरलेली आढळेल ! साधुसताच्या चरिनात असल्या चमत्काराच्या मोठी सांगतात, पण येथे तसा

प्रत्यक्ष अनुभव

येत आहे. १५८१ पासून आजतागाईत, न जाणों बोटववपी जीवना श्रीमद् ग्रन्थराज दासबोधातील ' अहं ब्रह्मास्मि ' महावाक्याचा ब्रह्मरस सेवन केला असेल व थावचदादिवाक्ये असंख्य जीव करीत राहतील, पण म्हणून त्यातला एक विंदु तरी कमी झाला आहे किंवा होईल नाय ? तेव्हा आपल्या नागाहून भोजनास येणाऱ्या पिढ्याची काळजी न करता विद्यमान महाराष्ट्रीयानीं आपल्या अभिरुची-प्रमाणे श्रीसमर्थवाग्देवतामंदिरातील रसपान यथेच्छ करावें, अशी प्रार्थना आहे

विविध रसानां एकंदर १८७५ चरव्या भरलेल्या आहेत कित्येक मोठ्या चरव्याच्या पोटात अनेक लहान लहान चरव्या ठेवलेल्या आहेत त्या सर्वांना स्वतंत्र अनुक्रमांक दिले तर ३००० वर चरव्या भरतील म्हणजे इतक्या घाटांची व त्यातील, न जाणों, १०११००० लहान मोठ्या प्रकरणाची नोंद होऊन ती मंदिरात व्यवस्थित रीतीने क्रमशे लावून ठेवलेली आहेत

त्याची वर्णनात्मक यादी म्हणजे सशोधनाचे हे दोन राठ होत ही यादी नसती तर हा समूह, कोणाच्या उपयोगा न पडता, सुसता कपाटात च अडकून पडता. हे दोन राठ म्हणजे त्या कपाटाची खरी मिल्म होय, किंवा श्रीसमर्थ-वाग्देवतेचे दर्शन पडविणारे डोळे होत त्याच्या साहाय्याने ज्याला जें अपेक्षित असेल तें क्षणाभांत कपाटाबाहेर येऊन त्याच्या हातीं पडू शकेल खडाना जोडलेली

सर्ची

ध्यापरु आणि सपूर्ण आहे. सुसत्या या सूचानेहून नजर फेरण्याची कोणी कृपा करील, तर हा सर्व समूह सर्वतोपरि विती महत्त्वाचा आणि चिरंतन उपयोगाचा आहे, याची श्वास कल्पना होईल या क्षणी हे दोन्ही राठ हातात असताना त्याच्याखडे पाहताना माझ्या चित्तात क्षणिक समाधानाचा तरंग उठला, तर वाचक मला क्षमा करणार नाहीत नाय ? या समूहांत केवळ

श्रीसमर्थांना घुंडावें

या स्वार्थबुद्धीनें जरी मी हा व्याप केण असण तरी त्यानें इतरांचा हि कार्यभाग साधत आहे, असें मग वाटत या संग्रहात सर्व ज्ञात साधुसत्तांचे ग्रंथ तर आहेत च, पण मग अशी कल्पना होते कीं, आजपर्यंत ज्यांची नावे हि महाराष्ट्राच्या कानावर आलां नव्हतीं, असे चार पाचशें नवीन कवि या संग्रहांत आण्ळतीं या सर्वांचा परामर्श घेण्याची बुद्धि महाराष्ट्रास के-हा तरी होई ना ? मंदिराचें उद्घाटन होऊन पुढच्या महिन्यात तीन वर्षे पूर्ण होतील या अवघात मंदिर पाहण्यास हजारों स्त्रीपुरुष आले आणि कौतुक करीत गेले परंतु

प्रत्यक्ष चांगदेवतेचें दर्शन

घेण्यास दहा पाच दिवस याबरो आणि तिच्या सानिध्यात कांहीं तास खर्च केले, असे अवघे तिथे च होते ! अनुभूत काळ येऊन अशाची सख्या उत्तरोत्तर वाढत गेली, अशी प्रार्थना आहे साहित्यिकांच्या हि जाती आहेत आपल्या धोर पूर्वाचा आणि साक्षात्कारी साधुसत्तांच्या कृतीकडे प्रेमानें, आदरानें, कौतुकानें, आनंदहिताच्या लागसेनें पाहणाऱ्या साहित्यिकांची जी जात आहे, तिच्या हवालीं मी हे दोन्ही खंड विश्वासानें करतो या जातीचे भाग्यवान लोक राजे गांवांत आहेत, धनितात आहेत, गरिवात आहेत लियात आहेत, पुरुषात आहेत, ब्राह्मणांत आहेत, क्षत्रियात आहेत, सर्वांत आहेत त्या सर्वे विद्यमान आणि भावी भाग्यनतांना हे दोन्ही खंड प्रणामपूर्वक अर्पण करितां या

संग्रहाचें भवितव्य

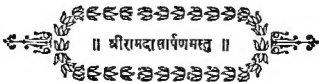
श्रीसमर्थांनीं च सांगून ठेवेलें आहे त्यावर माझा पूर्ण विश्वास आहे व आपला हि असावा, अशी सर्वंच्या चरणीं प्रार्थना करून मी आता माझ्या जीवाच्या उद्योगाला सर्वेदना लागतो

श्रीसमर्थचांगदेवतामंदिर

घुळें
१८९० वैशाख ३ १३

}

दाकर श्रीकृष्ण देव

श्रीसद्गुरुस्तवक

॥ सद्गुरुचरणाशीं शरण श्रीगुरुचरणाशीं ॥
जे घरण पाहिले जांघुवतिये नगरीं ।
तेथून प्रकटले पंचवटीमंदिरीं ।
यात्रामिपें प्रवेशले चनचनांतरीं ।
भरतसंडामाहारी ॥ १ ॥

त्या चरणांची माती घंदिली सज्जनगडीं ।
तैशी च ती छत्रपतींच्या रायगडीं ।
तिच्यांत लोल्लो तीर्थी कुयडी ।
संप्रदायदीक्षेंत ॥ २ ॥

त्या चरणांचा मदिमा अगाध ।
ज्या ज्या लागला त्यांचा वेध ।
ते ते स्वरूपीं मिनले प्रसिद्ध ।
संत महंत स्वामींचे ॥ ३ ॥

जन्मोजन्मीं त्या चरणांची सेवा ।
फांहीं घडावी मजला देवा ।
पेसा मनीं धरुनि भावा ।
चरणीं मिठी घातली ॥ ४ ॥

अनन्य शरण त्या चरणांशीं ।
पुरवा सकल मनोरथाशीं ।
मिळवा आपल्या परंपरेशीं ।
कृपाकटाक्षेंकरुनि ॥ ५ ॥

श्री
रामदास आणि रामदासी
 भाग अष्टाविंशवा

गेल्या अष्टावीस वर्षांत झालेलें
श्रीरामदासी संशोधन
 द्वितीय खंड

॥ श्रीराम ॥

× × × ॥ × × × ॥ × × × ॥ × × × ॥ × × × ॥

इदुरबोपन येथें पाहिल्या खेपेस जाऊन बाढाचें तुसतें गाढीस बाधून
 डेयता आले, तें ठेवून धीमर्थपचायतनातील

केशवस्वामींच्या समाधीचें दर्शन

येण्यासाठी १८२७ च्या पौष शु. ३ सह ४ च हैद्राबादेस जाऊन
 पोचलों, केशवस्वामी राहणारे भागानगरचे व तेथें त्यांची समाधी आहे,
 हें ऐकून ठाऊक होतें. पण हैद्राबादेस महासम्राट् महर्जात सपास करता
 समाधी कोठें आहे, याचा व घोष लागेना ! श्रीराम पदत ऊर्फ भाऊसाहेब
 रजलकर म्हणून एक प्रख्यात रहस्य मौळीगुढ्यात रहात होते. त्या वेळीं त्याचे
 वडील बाबासाहेब ८०।९० वर्षांचे होते. केशवस्वामींच्या समाधीचें ठिकाण
 पक्त स्थाना ठाऊक होतें. तें दाखविण्यास येण्याची आमच्यासाठी त्यांना
 तसदी घेतली. रंम्रेजगुढ्याच्या पलीकडे मुष्ठा नदीच्या काठी एका शेतात ती
 समाधी आहे, तेथें आम्ही गेलों आणि समाधी पाहिली ! समाधी पाहिली
 म्हणजे काय पाहिलें ! चौपेर मुसलमानांच्या मालकीच्या झालेल्या शेतात
 एक चार पाच फूट उंचीचा कोनडा बापलेला होता व आव
 उखळलेली जागा होती ! ही केशवस्वामींची समाधी होय ! आव
 दगडाच्या पाडुका पूर्वी होत्या म्हणतात, पण त्या आता गेल्या होत्या,
 मोंयतालची जमीन पूर्वी समाधीकडे च होती म्हणतात, पण कोणी पर्वा न

फेवामुळे ती आतां दुसऱ्यांची श्राद्धी होती. याचें केंद्रवरवामोना कांहीं सुखदुःख नाहीं. पण आपल्या मनाला वाईट वाटतें तें त्यांच्यासाठीं नवून आपल्या च काठीं होय. साधूचा देह जेथें शेवटीं पडला तो पुष्प भूमि होय. तिचें दर्शन आपणांस घडानें व तें कळून आपलें मन पालटवें, म्हणून अशा भूमीनें रक्षण करवयाचें व पावित्र्य राखावयाचें. हेद्रावादेच्या सदाराष्ट्रियांनीं व इतरांनीं सतावर येऊंलें पाहिजे.

पुढें १८२८ च्या चैत्रवैशाखांत चरेगांव, कऱ्हाड, चाफळ, माजगांव, टेंजळ, धिरगांव, मयूर, चहापुर, गढगांव, निगडी, कोरेगांव, सजनगड, चांदे, कभेरी, पधरणी, शेरागांव, चांदे आणि पाली अशीं

सातारा जिल्ह्यांतलीं अठरा ठिकाणें

क्रमशः येतलीं, कोठें संप्रद होता, कोठें नव्हता. कोठच्या देहां किंवा पुढें गांवां मिळाला, कोठचा वेढां हि नाहीं आणि अद्यापि हि मिळाला नाहीं. या अठरा ठिकाणांचीं किंचित् माहिती देऊन मिळालेल्या संप्रदायांचें टांचण करावयाचें आहे.

(१) चरेगांव हें भक्तमंजरीमालाकार राजाराम प्राणादी यांचें गांव होय. त्यांनीं १७६९ त समाधी घेतली. त्यांची पुत्रपरंपरा चरेगांवीं होती. भक्तमंजरीमालेंचो मूळ प्रत हि तेथें मादपा पाहण्यांत आली होती. सर्गलीस मिळालेल्या प्रतीवरून तो ग्रंथ समेनें प्रकाशित केल्या आहे. चरेगांवीं एक शेत भीममर्षीच्या नांवावर चालतें, असें कळतें.

(२) कऱ्हाड येथें हिंसापांटांच्या घराण्यांतलीं आकामराजराज होत. येणावाई मिरजेच्या राज्या, पण त्यांची मंडळी शेठ्याळ स्टेशनपासून पांच कोसांवर जेंदूर म्हणून चिळोडी तालुक्यांतलीं एक गांव आहे, तेथें राहतात, अशी माहिती कऱ्हाडास मिळाली. चंद्रघाट तपास करणें आहे.

(३) चाफळचें वर्णन पदित्या खंडांत येऊन गेलें च आहे. ते सर्वथ सोंरे भीममर्षींनीं पायाजालीं तुटविलेले होते. त्या सोन्यांत निकडे पहाल ठिकठे भीममर्षे दिलील. तेथील सोंगर, घळी, वृध, शारे, दगड, माती सर्व नस्तु पवित्र असून भीममर्षींची आटवण करून देवील. सोन्यांतलीं संस्मरणाय वस्तूंच टांचण थी सांप्रदायिक विविध विषयांक ६६ यांत आलेले आपरा अस्त्रोक्तान्त असायें. समर्षांच्या वेळेला चाफळ्यास जे देगप्रति होतें ते पुढें पाटील राहवणास गेलें.

(४) माजगांव हे अकरा माहतीपैकी एका माहतीचे स्थान होय. वाळाजी आवजी चिटणीसांच्या घराण्यापैकी हणमतराव चिटणीस येथे राहतात. आस्थेवाईक गृहस्थ आहेत, पण त्याचेजवळ कागदपत्राचा समष्ट नाही.

(५) संत्रज येथे हि अकरापैकी एक माहती आहे. फत्त्याणांचे शिष्य केशव याचा येथे मठ आहे. त्याची समाधी कृष्णेच्या काठी आहे. माद्रपद वय ३० ही त्याची पुण्यतिथी होय. मठात ' आपाढ वय नौमी चित्रमान नाम संवत्सर गतकली ४८०३ ' म्हणजे शक १६२४ तील केशवाच्या हातची ग्रन्थराजाची प्रत आहे.

(६) शिरगांव येथे आग्नी चैत्र व. १३ स पोंचलो. कल्याणांचे धाकटे बंधु दत्तात्रय याचा येथे मठ आहे. दत्तात्रय गृहस्थाश्रमी होते. त्याची समाधी येथे च आहे त्याची पुण्यतिथी पाल्गुन वय १०. स्थान निवात, रमणीय आहे. भीसमर्यांनी स्थापिलेल्या माहतीची लहान मूर्ति येथे आहे. एक लहान व एक मोठी अशा भीसमर्यांच्या दोन तसबिरी आहेत. दत्तात्रय-राघव-यशवत अशी परंपरा. यशवताचे पुत्र तीन : भीम, लक्ष्मण व मनोहर. हे भीम म्हणजे भीसमर्यांच्या दोन जुन्या चरित्रापैकी एकाचे कर्ते. लक्ष्मण हे पडोद्याचे लक्ष्मणमहाराज व ग्वाल्हेरकडील परशुराम महाराज या दोन विख्यात रामदासिमांचे गुरु होत.

(७) भस्तर येथील पाटीलकी मूळची जगदळ्याची, ती राहाजी राजे यांनी स्वतःकडे घेतली व नंतर भीसमर्य येथे रहावयास आले. अकरापैकी एक माहती येथे आहे. येथे च भीसमर्यांनी भीरामजन्मोत्सवाला सुरवात केली. भीसमर्यकालीन बरी च परणी या गाची आहेत.

(८) शहापुर-मयूरपासून एक कोस, सतीवाईचे गाव, अकरापैकी एका माहतीचे स्थान. तजावरमठपति भीमस्वामी येथील होत. मठात कागदपत्र नाहीत, फक्त शक १७०५ तील ग्रन्थराजाची एक प्रत आहे. मठाच्या डाव्या बाजूला एकाठात स्नानस्थळेला बसण्याची भीसमर्यांची गुफा आहे. सार्वजनिक रीतीने जीर्णोद्धारार्थ कार्य सुरू होण्यापूर्वी च या गुफेचा खाजगी नात्याने जीर्णोद्धार करण्यात आला होता. गुफा उघड्यावर होती, ती तिचा पाऊसपाण्यापासून बचाव द्याय म्हणून तिच्यावर छया करण्यात आली. गावापासून पाच कोस राजणखिंड म्हणून एक खिंड आहे. तीत दगडाची

दोन मोठेली राजणे आहेत खरी. कोणाच्या वेळची आहेत, कोण जाणे. लक्ष्मण च एक महादेवाचा व दुसरा श्रीरामर्षाचा दोंगर आहे. समर्षाच्या दोंगरावर दगडाचा एक मोठा स्थापत्यिक चबुतरा आहे. त्यावर श्रीरामर्ष बसत. त्यावरून पन्हाट, वसंतपट्ट, लळवीट, बंद्रीगरी, खैत्रन, शिरगांवचा टापू येथे मोठ्यालाचा राय प्रदेश दिवतो. दक्षिणेक कृष्णा नागमोटीप्रमाणे महात जात आहे.

(१) चडगांव येथे श्रीरामर्षचायतनातीस जयरामस्वामी यांचा मठ आहे, तेथे च त्यांची समाधी आहे. शिष्यपरंपरा ब्रह्मचारिण्यांची आहे :

कृष्णस्वामी (१५४५ भाष श्र. १५),

|

जयरामस्वामी (१५९४ भाद्रपद व. ११)

|

कोपाळस्वामी (१६१२ आश्विन व. १)

|

विठ्ठलस्वामी (१६४१ कार्तिक व. १०)

|

मुनेश्वरस्वामी ऊर्फ बद्रमुनी (१९१६ फाल्गुन व. ९)

|

महादेवस्वामी (१७२१ कार्तिक व. ५)

इत्यादि. हे महादेवस्वामी मोठे वलें गुरुप होऊन गेले. जयरामस्वामींचे व इतरांचे घरे च ग्रंथ मंडाल आहेत.

[एक] सीतास्वयंवर-“ श्री शके १५७० ॥ सर्वेश्वरी नाम संवत् २१ भाद्रपद मास कृष्णपक्ष अष्टमि शुक्लार शिवनक्षत्र शिवयोग तदिनी ग्रंथ संपत्ता ... ग्रंथसंख्या सोबी ॥ २०४९. ॥ ”

[दोन] अपरोक्षानुभूत-“ एष शास्त्रिज्ञान शक पंचराशे शेषपारंग १५९१ ॥ सौम्यनाम संवत् २१ आश्विन मास । कृष्णपक्ष । अष्टमि शुक्लारे तदिनि आत्मउद्देश । मेधाप्रति होरसे । केले लेखन दार्ढ्य । जयरामाचेनि ॥ शृणुतात जयराम म्हणे । सद्गुरुचेनि प्रसन्नपणे । अपरोक्षानुभूत पणजे । ज.वचि (च) योग्ये राजानु ॥ ग्रंथ संपूर्ण ३० ३७२२२२ मंजवतगार्गमस ८ । धिर्जात । श्रीकृष्ण । श्रीजयराम ॥ ”

- [तीन] १६५४ तीळ जयरामकृत रत्निमणीस्वयंवर ग्रन्थाच्या दोन प्रती
- [चार] १७०८ तीळ गद्यात्मक विवेकसार, १६ प्रकरणे
- [पाच] १७१० तीळ परमागृत
- [सहा] माधवविरचित स्वात्मबोध, ४१ अध्याय
- [सात] ज्ञानेश्वरी
- [आठ] जयरामकृत ज्ञानीभक्तसंवाद — ग्रं. सं. २३८
- [नऊ] जयरामकृत भागवत, पूर्वार्ध ४९ अध्याय
- [दहा] जयरामकृत शांतीपंधीकरण
- [अकरा] जयरामाचे भक्त, पदे असलेली चार बाडे
- [बारा] पंचदशी, प्राकृत टीका
- [तेरा] सोपानदेवाची समस्तोकी भगवद्गीता

इत्यादि संग्रह त्या वेळीं माझ्या पाहण्यात आला होता. कागदपत्रांनी अर्धी खोली भरली होती. बहुतेक कागद संभर सवायें वर्षांतले अलिप्तले होते. १६१९ तीळ एक अस्सल सनद पाहण्यात आली ती उतरून घेतली:

श्री

जयेराम

राजश्री समस्त सरदार पागा

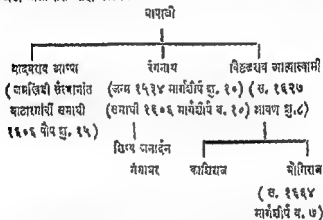
व सिलेदार गोसावियासी

ॐ अलंकृत लक्ष्मी अलंकृत राजमान्य श्री॥ रामचंद्र नीलकंठ अमात्य असिर्वाद सुग समान तिसैन अलक मौजे रायेगाव ता आऊघ हा गाव राजश्री स्वामी यास इनाम दिल्ला आहे बरी तुम्ही आमदफ्तीमुळे कोणी उपसर्ग घाल तरी घाबयाचे प्रयोजन नाही छ ५ रबिडाषळ निदेश समक्ष

लपकर गंधोघन आणि प्रकाशन न होईल तर संग्रह हल्लुहल्लु आपआपल्या आराध्यदैवतीं लीन होण्याचा फार समर आहे.

(१०) निगली हा अठमवर्षचापठनांवील राजपोली रंगनाथस्वामी यांचा मांव होय. येथील सु. ४ स मेळी, त्या मेळी वळले की, बीस एकवीस वर्षांमागे एकदा व पुन्हा चार वर्षांपूर्वी दुसऱ्यांदा आग लागली होती, तेव्हां वरा च संमद मेला. विमांतिवरी व समुद्रवरी अशा दोन वला ह्यामांच्या होत्या, पण आतां नाहीत, तरी हि या गांवीं अवजु पुष्कळ संमद असाया, असा माझा तर्क आहे, परंपरा :

चार सनदा पाहण्यांत आल्या : (१) १६१२ चैत्र सु. ९ रविवार रेलीं दत्ताजी काजी नाईक व दयाजी फिरंगीजी नाईक येथील देवमुल व देवपांडे प्रांत बाई सरमुमा विजापुर यांनी वृत्तीत इनामाच्या उल्लेख करून योगेश्वर यांच एक चाकर जमीन दिली, (२) समान विधेन अलक गृहजे १६१९ त रामचंद्र नीलकंठ हे संभाजी राजे यांच्या कारकीर्दीत पंचेताळीस विधे इनाम देते, त्यांचा उल्लेख करून बाईच्या देवाभिकाऱ्यास आगा कऱ्याल की, सर्व निगदी मांव पुष्पतिथी, असल्ल व गौरेगाडी इनाम दिला आहे, तरी याद्वारे, (३) राजराज २५ वीस एक सनद व (४) राजराज ३४ वीस आग्रसी एक.

येथ्यापुस्तकांचा संमद पारला नजरेस पडला नाही. (१) शिवसम्राचा अष्टावक्र ग्रंथ (११ मंत्र संज्ञावरी जाण होनी । श्लोकांमती श्लोक चि देशभाषी । भीमापदेशो मदला मुक्ताचा । दबळ राजा शिवसम्राचा ॥) (२) रविवार मार्ग व. १० रात्रे १६१६ रोज वटखळविद्वानावगाथट उरुविष्णुवंशादा-भक्त आठ भक्तायांचा परदनावेस ग्रंथ, (३) भीरुसम्राचा ग्रंथ, रात्रे

अवघे तीन ग्रंथ थ (४) पावगुन न. ५ चके १७०६ तीळ माधवराय कधीचें एक वाङ्, थर्शी पाहण्यांत आली. त्या वाङांत माधवरायविरचित छोपामुद्राज्ञानक्रीयावाङाचे २६ श्लोक, ' विभीषार आर्याना 'चे २५ श्लोक व कांहीं पदे होती. तीन पदे आवडलीं तीं उतरून घेतलीं होती :

[१] तो ठकला

जाणा तो ठकला । तो ठकला । घनकामिनिवरा हुकला ॥ धु०
ममतेचा जो थिकला । जो करि संतजनाच्या नकला ॥ जाणा० ॥ १
परिता सांगे अकला । आयुल्या स्मृतिता आपण गुरुला ॥ जाणा० ॥ २
माधवराया गुरुला । कैसा होइल त्या उकला ॥ जाणा० ॥ ३

[२] तो तरला

जाणा तो तरला । तो तरला । मज्जनमरीं जो भरला ॥ धु०
संसार विमरला । संताचे चरणीं अनुसरला ॥ जाणा० ॥ १
मणीचा पम घरला । आपला आपण जो उदरला ॥ जाणा० ॥ २
हुष्ट जनासी हरला । माधवरायातें मोहरला ॥ जाणा० ॥ ३

[३] सदुरुचे गुण घेत

चरणीं जडला देत । हरीच्या ॥ धु०
धनसुत जाणुनि त्याग चि केला । जैसं निर्जिव म्रेत ॥ १
संतपदावरि सर्व हि अर्पिलें । मागितलें तें देत ॥ २
माधवराया संगें रमलों । सदुरुचे गुण घेत ॥ ३

समाधीचें देवालय शिखळकर रंगो गोविंद मुभेदार दिवाण प्रांत भावळ यांनीं इहिदे सवैन मया अलफ म्हणजे १६९२ या शकांत बांधलें, असें कळलें. घोळ्याचा लूट उमटलेला दगड दाखविण्यांत येतो.

(११) कोरेगांव हा बोकिलांचा गांव. श्रीसमर्थचरित्रांत बोकिलांचें घराणें प्रसिद्ध आहे. पट्टाभिषिक्त श्रीसमाच्या मूर्ति श्रीसमर्थांनीं यांना दिल्या होत्या. अंताजीर्ण बोकिलांच्या कडे त्या मूर्तीचें दर्शन घडलें. कागद नाहींत, म्हणतात. आपल्या सिद्धान्ताप्रमाणें प्रयत्न सोडू नये.

(१२) सज्जनगड-जेथें जायत रामदास विलसे जो या जना उदरी ॥ या लेखक च सयनिसांच्या कडील कागद मिळाले,

श्रीरामदासी संशोधन

(१३) वांई येथें पुढील अमंग मिळाला. आधुनिक भासतो.

मकांत पंधरावें छत्र साळांत । वैराग्येन्नांत स्वामी आले ॥ १ ॥

आले रामदास कृष्णातटाकासी । दक्षिणविराटी वस्ती केली ॥ २ ॥

केली पस्ती तेथें मारति स्थापिला । रोकडोवा ध्याला नांव दिव्हें ॥ ३ ॥

दिवे धनुष्यह धिते चित्रावासी । पूजा पिठक्यासी सांगितली ॥ ४ ॥

सर्वेवार वैशाख शु. १३ य वार्दहून पायरल्यानें भावकीवरून आंवड तिर्हावर चढलों. तीन तास लगले. ठिकाण अति रमणीय भागलें. पालकदचा मोर, भाटपरचा तळाव बगरे भूभाग हगोचर होतो. पाणी विपुल आहे. जवळ च वेदलेश्वराच्या दर्शनास गेलें. देवालयान्त पिढीपाशी च गार पाण्याचें कुंड आहे. उचिबांचें हें मोठें माग्य की, त्यांच्या राण्यांत अशी रमणीय ठिकाणें अनेक आहेत. लिहिले सचिबांचें अलखत्र आहे. आम्हाद-दायक जसे हें ठिकाण आहे. शिव एर सांव शिव हर सांव शिव शिव शंकर शिव हर सांव असा स्थानि लिहिले सारखा घुमत वासतो. रात्री मुक्ताम करून दुसरे दिवशीं कण्हेरीस गेलों.

(१४) कण्हेरी मठाची एकिकत भी रामदासी ग्रन्थमालेंतील तिधव्या भागाच्या प्रस्तावनेंत आली आहे. तीत फक्त दोन ठिकाणीं दुरुस्ती करावयाची आहे. परंपरेंत वायुदेव आणि पुरषोत्तम यांच्यांत माघव होऊन गेले कीं काय, अशी टीका प्रगट केली होती, ती बरोबर असून वायुदेवांचे शिष्य माघव व माघवांचे पुरषोत्तम होत. दुसऱ्या दुरुस्तीबद्दल मात्र अजून लागीं नाही. चित्र वसतिव्याची निचि " १६१७ शुवा नाम संवत्सरे ज्येष्ठ शु. १० गुरुवार " दिली आहे. पण त्या दशमीत गुरुवार नसून सोमवार होता. तेव्हां मुळांत ' सोळा एते सचरा ' आहे ते १६७० वाचावे कीं काय, असें मनांत येतें. १६७० च्या ज्येष्ठ शु. १० च गुरुवार होता. पण त्या संवत्सराचें नांव शुवा नसून विमप होतें. " शु " अक्षराबद्दल तेव्हां हि शंका आली होती. तेव्हां कण्हेरीस पुन्हां केव्हां तरी आणि कोणी तरी जाऊन खात्री करून घेतली पाहिजे. तेंथील संशोधन हि पुरे झालेलें नाही. आमच्या वाचकांच्या संमती नालेंतील विषय भाग खबर अद्याप, हें आणखी एकवार येणे राह नमूद करून ठेवलेलें बरे.

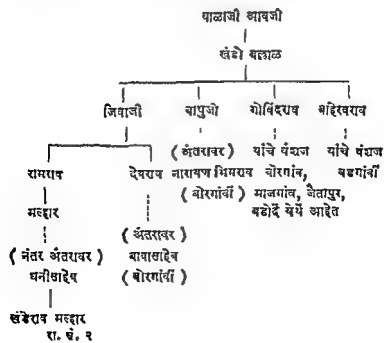
(१५) पसरणी रा मठ कण्हेरी मठासालचा. वार्दसवळ च पठरणी आहे. परंपरा अशी : श्रीसगर्थ-वासुदेव-माधव-पुरषोत्तम-मीम-सुताय-

बोगरे, भीम पर्यंत परंपरा कऱ्हेरीमठाची च आहे. त्या भीमांचे रघुनाथ; त्या रघुनाथांनी पसरणीस मठ स्थापिला. त्यांची समाधी हि येथे च आहे. रघुनाथ मोठे साक्षात्कारी होते. त्यांचा एक पणतु रंगनाथ हे हनुमंतरवार्मांचे सम-
कालीन असून त्यांनी रघुनाथांचे श्रीगुरुरघुनाथकथामृत नांवाचे सोळा अध्यायांचे ओवीबद्ध चरित्र लिहिलेले आहे. पण आज्ञास त्यांतील फक्त एक च दहावा अध्याय मिळाला. त्याच्या १२७ ओव्या आहेत, या एका अध्यायावरून सुद्धा रघुनाथांचा अधिकार फार मोठा होता, असे दिसते.

राज्यक ५२ म्हणजे १६४७ च्या पौष शु. ४ स राघोबा गोसावी यांच्या नांवच्या, भोगांव व एकसर या प्रत्येक गांवी अकरा अकरा विधे इनाम मिळाल्याच्या तीन सनदा पाहण्यांत आल्या.

खाली समाधी व वर रामाच्या मूर्ति, असा सहानुशा प्रमाणावर येथे सज्जनगढावरील नमुना आहे.

(१६) बोरगांव हें प्रख्यात चिटणीस घराण्याचे गांव. जलूरीपुरता पंचदश अंश :

मावावहेबांची भेट झाली. या गांधी अखिल व नकला केलेली कागदपत्रे अजून दि पुष्कळ अवधीत, अण माता समज आहे. नंतर आणखी काही कागद मिळाले पण या खेपेस काही नकला तेथल्या तेथे उतरून घेण्यास मिळाल्या, त्यांपैकी एक सांप्रदायिक मंडळाचे पत्र येथे च देतो :

श्रीरामसमर्थ

अखिल वारडकुम

तालिका

श्रीरामदासस्वामी

हनुमंतनाम्ना

श्रिया सह चिरंजीव विजई मन राजमान्य राजश्री
महाराष्ट्राव दादा चिटनिवास यांस

अनेक अतिर्वाद उपरी संस्थानचे जमीन भूमी वगैरे
बंदोवस्ताची राजपत्रे रुमाल तुम्हापासी केलासवासी श्री बाबास्वामीनी
पुर्वी महादाजी लिंगो याचे विद्यमाने दिव्हे ते पावळे व चार मुख्य
राजपत्रे दोन थोरले केलासवासी सिवाजी महाराज यांची व दोन
शाहू महाराज यांची ती आम्ही प्रौढ जाल्यावरी याची म्हणोन
ठेविली ती हाजी आणविल्यावरून तुम्ही आणून दिव्ही ती पावळी
ल्यात येऊ पत्र सिवाजी महाराज याणी थो चें संस्थानचा
व्यापार राजदारी व संस्थानचे उत्तवारी वाळाजी आवजी चिटनिवास
याजकडे नेमिली ते सेवा करिताळ म्हणोन उत्तर पाठविले ते पत्र
तुमचे तुम्हापासी दिव्हे वाळाजी आवजी व खंडो बल्लाळ व जिवाजी
खंडेराव व गोविंद खंडेराव व रामराव जिवाजी सेवा करीत आले
त्या अन्वये तुम्ही सेवा करीत आहा पुढे ही वंशपरंपरेने राजदारी व
संस्थानी सेवा करीत जावी सर्व पारपत्यगार व अधिकारी, याणी
तुम्हास कळऊन तुमचे संमते चालावे ऐसे राजशाहा व थोरले
श्री श्री अज्ञा त्याप्रो चालत जावे तुम्ही सेवा करीत आळा
तैसी करीत जावी बहुत काय लिहिणे मिति शके १७३७ भाव
नाम संवत्सरे मादपद शुक्ल १३ हे अतिर्वाद

(१७) वाहे योरागवपासून दोन अडीच कोशांवर आहे. संप्रदायांत

हे एक महत्वाचे ठिकाण आहे. अकरापैकी एक मासही येथे आहेत. ५३ वे करणाऱ्याक पहा. ते प्रत्येकास पाठ असावे. या ठिकाणी भीसमर्थीना जो प्रत्यय आला व त्यांच्या मनाची जी अवस्था झाली, ती जगाला सांगायी तरी कशी, असें कोडे त्यांना पडलें ! येथील पूजा गोवर्धन ब्राह्मणाकडे आहे. ती ग्दशीची गोष्ट या च ब्राह्मणाच्या पूर्वजाची. जययमस्वामीचे गुरु कृष्णाप्पा या गांवचे होत.

(१८) पाली हे खंडोबाचे ठिकाण वैशाख व. ४ स गांठलें. येथील काळभोरांचे ऐतिहासिक घराणें प्रसिद्ध आहे. ते आणि खराडे यांच्यांत लागलेल्या यादाचा जो निकाल स्वतः श्री शिवाजी महाराजांनी पालीस येऊन खंडोबाचे देवालयांत घडून केला, तो महत्वाचा निवाडा सांप्रदायिक विविध विषयांक ९९ यांत साद्यंत आला आहे. तो अवश्य पहावा. त्यावर भी शिवाजी महाराजांनी स्वहस्ताक्षरें ' मोर्तेव सुद ' ही अक्षरें लिहिलेली आहेत. भीसमर्थीचा शिष्य रंगोबा यांची येथे समाधी आहे. तिची मात्र अति दुर्दशा आहे, पण तिकडे कोणाचें लक्ष जात नाहीं, हे दुर्दैव होय. रंगोबाची पुण्यतिथी पौष व. ८. समाधीला इनाम होते, पण त्याचें जात इनाम होऊन त्याची विक्री होऊन ते रक्षितपुरच्या कोणा वकिलाकडे आहे. या गांवी पुर्नी फागदपनें विपुल आहेत.

पालीहून परततांना मार्गांत पुन्हां शिरगावी जाऊन दत्तानवस्वामींचें दर्शन घेऊन व कांहीं समष्ट मिळाला तो घेऊन हा १८२८ च्या चैन वैशाखाचा दौरा समाप्त केला.

आतां मिळालेल्या संप्रदाची नोंद करूं.

उम्रज कुळकर्णी

५३७]

पोथी-पत्रे ६१

[२७७

ब्रह्मानंद कृत ओवीबद्ध सटांक गुरुगीता-टीका वाचून पाहिली, अति सरस आहे. मला वाटते, ग्रंथ अप्रकाशित आहे, तो प्रकाशित झाला पाहिजे. मूळ संस्कृत श्लोक १४६ आहेत व ओवीबद्धता २०८३ आहे.

ब्रह्मानंदाचे गुरु शिष्य व शिवांना अनुग्रह प्रयत्न श्रीगोपालकृष्णाचा. ब्रह्मानंद ग्दणतात :

तथा उद्धवाधर्ननदाचें । भाग्य येकपटलें साचें ।
 ते फलपुर्गी शिवाजीरुद्राचें । हृदयीं पसले ॥ १०२५
 पुणें उदव आहुन तिय । गोपाळें भनुप्रदिले स्वमेव ।
 स्वहस्तें कवळ घाली देव । जयाचा मुखीं ॥ १०२६
 शहो अहुता सवें जो जेवी । किं गोपाळाचीं उल्लिष्टें सेवी ।
 हें चि आश्रिय जिवीं । मानित होतो ॥ १०२७
 तव फलपुर्गी श्रीगोपाळें । शिवाचे मुखीं दहीभात कपळिले ।
 पूर्ण फेले जनाचे ओळे । देणते झाले ॥ १०२८
 गोपाळें शिवाचे मायां । टेविला हस्त ॥ १०२९
 तथा शिवपदीं शरण । महानंद रजरेण ।
 जैला सैंधवाचा कण । सागरामाजि ॥ १०३५
 ग्रंथाचा रचनाकाल व पल्लश्रुति :

घळे पंचरा ते भट्टाहावरि । हेमळंगी संवाखरीं ।
 भावण मास भट्टमी थरी । छुरुपथीं ॥ १०८१
 गुरुपथीं गुरुगीता । गुरुकवेनें समासता ।
 अयणें पठणें गुरुभाषणें । गुरुरुपा चि आमुडे ॥ १०८२
 जो जो जे मनोरथ धरी । ते ते गुरुगीता पूर्ण थरी ।
 बाळागी गुरुगीता चतुर्थी । पठण किने ॥ १०८३

५३८]

हनुमंतस्वामीकृत वसुधैव कुटुंबकम्
 प्रतीचीं काही श्रुते

[१००-१२५]

५३९]

पोथी-पत्रे ६

[१००]

दासबोधाचा सोलीव अर्थ-भोववसुधा ५०. मागील
 शब्दांक २३५ परा. या प्रतीत हि आरंभी व ' श्री रामदासकृत सोलीव ग्रंथ '
 असें म्हटलें जाहे. पण ४४ व्या ओर्वीत कल्याण म्हणे जी रामदासा । अशा
 चरण आला आहे. हें प्रकरण कल्याणकृत असावें, असें मला यादतें.

५४०]

पोथी-पत्रे २८

[१५०]

देवदास चैतन्यांकृत वृत्त कल्याणसुख ग्रंथ

ओवीसंख्या १४३ च आदे. मघली कांही पत्र हरवली आहेत. रचनाकालाची ओवी :

क्षय संवत्सर धापाढ मासी । सोमवार नृतिघेचे दिवसी ।

पूणता आली प्रधासी । ओवी सावकासी परिसिजे ॥ १४३॥

मागील बाबिक ६८ व ४०३ पहा.

शिरगांवचा संग्रह

५४१]

पाढ-पृ. सं. २१७ x २ = ४३४ [१३६

शिरगांवमठपति श्रीमस्वामी कृत भक्तीलाभूत ग्रंथ. मालेंतील दुसरा भाग श्रीरामयांचीं दोन जुनीं चरित्रें यांत हा सर्व ग्रंथ समेते छापला आहे.

५४२]

पाढ-पृष्ठे १० ते ५१ [७९

मनाच्या श्लोकांची वही-श्लो. ३७ ते २०५

५४३-४६]

कोण्या-पत्रे १२, ५, ९, १६ [१५९

(५४३) श्रीसमर्थ कृत बहुषागोसात्री

(५४४) " " जुनाट पुरुष

(५४५) " " अंतर्भाव

(५४६) " " आत्माराम

५४७]

पाढ-पृ. सं. १८८ x २ = ३७६ [१५६

पैकी आरंभाची ५ x २ = १० नष्ट

(१) श्रीसमर्थ, ज्ञानदेव, तुकाराम, अमृतदास, रंगनाथ, मुक्ताबाई, एकनाथ, तुळसीदास, कवीर, नामदेव, केशव, केशवचैतन्य, उदवचिदन, गोसावीनंदन, मुरदास, फेरनाथ, शिवदिनकेशरी, मालो, श्रीधर, आत्मास्वामी, आदिनाथगण इत्यादिकांचीं पदपदांतरें

(२) हे पद आदिनाथगणांचे च ना ?

मे पाई भी वैद्विपिखी कसी ॥ मु०

वैद्विपिखी जाले पूर्ण निवाले । नामसुधारत प्याले ॥ मे पाई०

सज्जुएवधर्ती भेदुनि येले । माशें मीवण गेलें ॥ मे पाई०

मस्तकिं हस्तक टेटनि अणुला । थापणा ऐते केले ॥ मे पाई०

धादिगारायण स्मरणमात्रें । समुळ हि पातरु गेलें ॥ मे पाई०

(३) शानेश्वरांची हरिपाठ व नमनस्तोत्र हीं प्रकरणें, श्रीधरभट्टा-
नंदांच्या शिखलीलामृतांतील महानंदारुयानाचा अकरावा अध्याय, अमृतसाय-
कृत दामाजीचरित्र, यामनकृत गोपीगीत, अशीं प्रकरणें या पाठांत आहेत.

(४) बास्मीकिकृत गंगाष्टकस्तोत्र, जयदेवकृत अष्टपदी हीं संस्कृत
प्रकरणें आहेत.

(५) दासयोधांतील १५ × ५ हा समास उत्तरलेला आहे.

(६) शिवदिनकेसरीकृत तो हा बंदा शानेश्वरगुरु दिनबंधु ॥ हे
दहा श्लोक (पृ. ६३)

(७) आनंदाख्यतनयकृत रंगनाथचरणयुगुळि रंग मानवा ॥ हे
पद (पृ. १८५)

५४८]

पाठ-२वें ९८, नंतरची ५ अर्धपद

५ आरंभीची पांच अर्धपद

[१५०

जमाखर्चाच्या गहीलारखें उभें शिवलेलें हें एक लांबलचक
पाठ आहे. तें तैवीस इंच लांब व साठेचार इंच रुंद आहे.

यांत बाबाजी भोसले यांच्या पासून तों श्राद्धमहाराज दक्षिणेंत येऊन
राज्य करूं लागेपर्यंतचा भोसले घराण्याचा वृत्तान्त आहे. कांहीं कांहीं
माहिती नवीन आहे.

शिवाजी महाराजांचा जन्मकाळ दिला आहे तो असा : “ सके
१५४९ प्रभव नाम संवत्सरे फसली सन १०३७ वैशाख शु॥ ३ रोज शनिवार
शेदिणी नक्षत्र कर्क राग ”

मीसमर्थीविपर्यां सळेत आहेत, त्यांतील दोन तीन उत्तरून घेतों : पृ. ७० वर
“ शिवाजी महाराज याचे वेलेंस श्री रामदासस्वामी हे माघर्तीचा औतार च शिवाजी
महाराज हे शिवाचा अवतार परंतु मानवदेही यास्तव श्री रामदासस्वामीस गुरु केले

होते ... ” पृ. ७२ वर “ संभाजी महाराज हे रायगडाहून निघून सातारियास आले नंतर परळीस रामदासस्वामी होते त्यास मी भेटोस येतो असे सांगोन पाठविले त्यास भासो प्रकृति बिघडली आपण भेटोस येऊ नये आणि शिवाजी याणी राज्य केले त्याप्रो तुम्ही करावे असे सांगोन पाठविले ... ” पृ. ७३ वर “ शके १६०३ दुर्मती नाम संवत्सरे माघ वा ९ रोजी धीरामदासस्वामी याणी मनात आणिले की शिवाजी राजे याणी व अम्ही उमयेता दक्षिण देसी औतार घेतला होता आणी शिवाजी शांत जाले हे मनात आणून धीरामचंद्राचे स्मरण करून परळी झिल्यावर शांत जाले ... ”

५४९]

वाढ-पृ. सं. ८१ × २ × २ = ३२४ [१५०

(१) श्रीसमर्थ, मुक्ता, रंगनाथ, मुक्ताबाई, अमृत, नामा, शानदेव, केशव, शिवरामपूर्णानंद यांची पदपदांतरे

(२) आरंभी व मधून मधून बरे च संस्कृत सुमापित श्लोक आहेत, कांही मराठी हि आहेत.

(३) निरनिराळ्या रागांची उदाहरणे आहेत.

(४) मुक्तेश्वर कृत विराटपर्व-अध्याय १ ते ४, नलोपाख्यान व इतर कांही प्रकरणे आहेत.

(५) वामन कृत बालक्रीडा, हरिविलास, कंसवध, अश्वस्तान इी प्रकरणे.

(६) हिंदुस्थानी भाषेत रुक्मिणीस्वयंवर, कोण कृत न कळे, कदाचित् कल्याणांचे असेल.

(७) आनंदतनय कृत साटिकावध

(८) अमृतरायांचे एक गोड पद :

हरि तूं येई रे । दासासि दर्शन देई रे ॥ ध्रु० ॥

हे वय व्यर्थ चि गेले पाहो रे ।

या संसारी सार्थक नाहीं रे ।

संचित मजला न दिसे कांही रे ।

भास घरुनि तुमि कास निरंतर निशिदिनि संनिध राहीं रे ॥ १

{ नंतर शयरी, किरात, दामोदर, नामा, सेना, यांच्यावर
रुपा केल्याची उदाहरणे देऊन म्हणतात }

रि तुझी काय वदू चतुराई रे ।

तुजला उत्तम मध्यम नाही रे ।

आपले चित्ति विचाशनि पाहो रे ।

अमृतरापावरि कृपालु जाहलास तरि तुजि गाठोडि गेली नाही रे ॥ ५

५५०]

वाढ १९६ × २ = ३९२

[१५०

(१) हे पंच वाढ निरनिराळ्या संतकवींच्या पदपदांतांचे आहे. जगदी आरंभी त्यांत तुकारामांचे एकवारो १५२ अंमंग, नंतर मध्ये व एकदा श्रीसमयांचे एकवारो १४३ अंमंग आहेत. शिवाय मधून मधून या समयांची अनेक पदपदांतरे आहेत व.

(२) याशिवाय मुकाई, शनदेव, एकनाथ, नामदेव, केशव, परेश्वर चांगा, कवीर, शिवादेन, मधनाथ, नरहरी, मालो, कैशरीनाथ, सोयरा, जमवराय, रंगनाथ, तुळसादास, नित्यानंदमुत, भद्राचल रामदास (यांचे तत्मांवीय भाषेत), वृद्धल, शिवरामपूर्णानंद, आगरदास (जमदास), बहिणी, मुकेश्वर, यामन, शैत महंमद, उदवचिदन, आनंदतनय, भीषर, विठ्ठलनाथ, निशुचि, दामोदर इत्यादिकांची अनेक पदपदांतरे आहेत.

(३) शेवटी शेवटी श्रीसमर्थरुत चौदा शतकांपेक्षा सात शतके आहेत.

(४) तात्पर्य, हे वाढ अनेक संतकवींच्या उद्गारांचा एक मोठा ठेका आहे. यांत कित्येक उद्गार अमकाशित असतील, नसे आहेत.

५५१]

८" x ४" असे उभे सुंदर वाढ

घ. सं. १९ × २ = ३८

[२००

निराव आरंभीची व शेवटीची किती पृष्ठे होती ती समजण्यास मागे नमूद आरंभीची एक एक टाबलेला तका घेऊन सर्व तके जुळवून ते "शिर्षांगीक बाजूने शिवल्यांत येतात (Section Binding) त्याप्रमाणे मग बाळाच्या अक्षय मधुना शिवलेल्या आहेत. बाळाचे अक्षर सुंदर आहे.

(१) आरंभाच्या दहा वीस पानांत श्रीसमर्थ, नामा, तुफा, रामानंद, हारि नारायण, निवृत्ति, ज्ञानदेव, विष्णुदास नामा, मुकुंदमुनि, माछो, गोय कुंभार यांचा पदपदांतरे

(२) नंतर एकनाथ कृत चिरंजीवपद—ओ. सं. ४१

(३) नंतर ते प्रश्नोत्तराचे पांच पांच श्लोक :

प्रश्न - गमांधाप्रति दोळसैं शकविलें तें अंध वृत्ती पडे ।
सदैव जरी वंचिलें तरि जिणें रोग्यासि कैसैं धडे ।
जैसी निष्ठुर बाळकासि जननी ने धे जस्री पै कडे ।
तैसी हे गति आमुची तरि विठो अन्याय कोणाकडे ॥ ५

उत्तर - थोले विठ्ठल भक्तराज सरया मी सर्व सर्वांतरी ।
नांदे सर्व समान व्यापकपणें तंतू जसा अंधरी ।
देसैं सहृदया मुखें नुमगती गुंतोनि देहाकडे ।
आत्मा आपण नेणती नर कुडे अन्याय हा स्वाकडे ॥ १

×   ×   ×   ×   ×

हे प्रश्नोत्तर रत्नमाळ बरवी जो आपुले कंधरी ।
घाली श्वासि कदापि ही भय नसे प्रव्हाद हातीं घरी ।
कोही संशयलेश ही नुरउनी आत्मा चि देही करी ।
धीमत् सद्वृत्त सर्वरूप असतां त्रैशासि कैची उरी ॥ ५

(४) नंतर वामन कृत मूळ श्लोकांखंड संपूर्ण नामसुधा व प्रियसुधा ही प्रकरणे व राजयोगा पैकी पहिले सोळा श्लोक.

(५) शेवटीं ' श्लोक केशवस्वामी ' या मयळ्याखाली १७ श्लोक पूर्ण व १८ वा श्लोक अपूर्ण असतां बादाची उपलब्ध पृष्ठसंख्या संपूर्ण, त्यामुळे व या श्लोकांचा मला पूर्व परिचय नवल्यामुळे हे कोणतें प्रकरण आहे तें मला सांगतां येत नाहीं. खुणेसाठीं श्लोक :

देऊनियां बोध महेश दावी । महेश दाऊनि समाधि कावी ।
समाधिचें तार करुनि देवी । सभाग्य त्याचे पदरेणु सेवी ॥ १
जर्गी राम संपूर्ण विस्तारला हो । श्रुतीसार संपूर्ण शोधूनि पाहो ।
नका सर्वदां अल्प संदेह मानूं । घरा बाळगता मानुषा नीजमानु ॥ ३२
गजें सदां रायच नाम वाचे । संकीर्तनी भेद खजूनि नाचे ।
श. सं. ३

त्याच्या घरी सेवक मोक्ष जाला । तो भेटतां राम घरासि धाळा ॥ ४१
 तसे भादि ना धंत हा ज्यासि काहीं । ज्या घाणर्ता धंत सर्वासि पाही ।
 असें पाचलों तत्त्व भी संतपायी । तरी तें मला खोलतां येत नाहीं ॥ ४६

५५२]

पोथी-पत्रे १२

[१००

भीसमर्थ कृत पंचसमासी

५५३]

पोथी-पत्रे ६९

[१०४

भीसमर्थ कृत येकवीससमासी

या प्रकरणास या प्रतीक कोठें "जुना दासबोध" म्हटलें नाहीं, पण
 भीमराय श्रव्यराज दासबोधाच्या पूर्वीचें हे प्रकरण आहे, हें निर्विवाद आहे.

प्रतीचा लेखनकाल येथे : " संवत् १८८५ ॥ शके १७५० ॥
 सर्वघारी नाम शंवारसरे दक्षिणायने हेमंतरतौ मार्गशीर्ष मासे कृष्णपक्षे दशम्यां
 सोम्यदासरे स्यात्तिनक्षत्रे तदिना जनस्थानक्षेत्रे गंगारविवीरक्षेत्रे श्रीसहस्र-
 चीतारामचरणकमलाविंदौ समर्पयामि ॥ ग्रंथसंख्या १२३६ ॥ "

५५४]

१६ $\frac{१}{२}$ " X ६" असे उभें प्रचंड वाढ

पृ. सं. २१५ X २ = ४३०

[१५०

हे एक प्रचंड, प्रेक्षणीय आणि अभ्युत्तरीय वाढ आहे. त्यांत श्रीसमर्थ,
 कल्याण, दत्तात्रय, राघव, यशवंत, भीम, लक्ष्मण, केशवस्वामी, रंगनाथ-
 स्वामी, जयरामस्वामी, शंकराय, एकनाथ, नामदेव, विठा, गोदा, महादा,
 नारा, गोंगाई, जनी, विष्णुदास नामा, अनंतवदनय, आनंदतनय, जगन्नित्रनागा,
 उदयचिदन, सत्यमुनेश्वर, दास विठ्ठल गुरु गोविंद, विठ्ठल दीक्षित, शिवराम
 पूर्णानंद, गिरिधर प्रभु, वामन, रामाच्यवल्याण, शानदेव, कौन्हेर गंगाधर,
 नैका कवि सरदार, गोरक्ष, बीला विश्वंकर, मन्जोदरनाथ, जयरामसुत, अमृतराय,
 शक्तिश्वर, श्रीरंग, काण्हा, चोपला, रमावळमदास, मालो, भागुदास, गणेशनाथ,
 शेरसमहंमद, भीमर, कवीर, सत्यारामसुत, जमालशा, मुरदास, येकाशिवराम,
 शिवदिन, सहजानंद, मीरासाई, येणासाई, मोरपंत, इत्यादि साठ, येकूण
 साठ कविकवयित्रींची पदपदांतरे आहेत.

(२) विशेषतः त्यांत तुकाराममहाराजांचे सहज पांचशांबरे अभंग आहेत, समर्थांचे अभंग, पदे दीडशाबर व नामदेवांचे नुसते अभंग शंभराबर आहेत, केशवस्वामी व अमृतराय या प्रत्येकाची पन्नासाबर पदे आहेत, रंगनाथस्वामीची पंचवीसाहून जास्त आहेत.

(३) हे याद वाचीत असतां व ताहून पहात असतां एक गोष्ट पुन्हां लळकणें लक्षांत आली, ती ही की, श्रीसमर्थसंप्रदायाबाहेरील कोणाची हि कविता शुद्ध व संपूर्ण छापून काढण्याचा प्रयत्न महाराष्ट्राकडून अजून झाला नाही. मला तर वाटतें, प्रत्येक कवीच्या नांवाचें महाराष्ट्रांत एक एक मंडळ असावें, निदान ज्ञानेश्वर, नामदेव, तुकाराम, एकनाथ यांच्या नांवांची मंडळे तत्काळ स्थापण्यात यावीं व त्या मंडळांनी त्या त्या कवींच्या काव्यांचा शोध करून त्यांच्या अभिकृत आवृत्त्या काढल्या पाहिजेत. भागा-नगरचे केशवस्वामी, यदगांवचे जयरामस्वामी, निगडीचे रंगनाथस्वामी, अमृतराय, आनंदतनय इत्यादिकांच्या हि काव्यांचा शोध करण्यास अजून पुष्कळ याव आहे, यांत शंका नाही. महाराष्ट्रानें मनावर घेतलें पाहिजे.

(४) या बाळांतील तुकाराममहाराजांच्या अभंगांपैकी पांच पंचवीस अभंग, पूर्व प्रकाशकांनी प्रकाशित केलेल्या प्रतींशीं कांहीं कारणांनीं ताहून पाहिले, तर मला असा एक हि छापलेला अभंग आढळला नाही की, त्यांत अशुद्ध पाठ नाहीत, किंवा चरणेंच्या चरणें गाळलेलीं नाहीत. उदाहरणार्थ, श्रीसमर्थबाळ्यांत ' तो गे गो चि तो ' राम सर्वत्र पाहे । ' हे गे हे चि ' माही धर्णना । हे वाक्प्रचार आढळतात, तसला च एक प्रयोग ' तो गे तो चि जाणा देव ' तुकारामांच्या करावें चित्त । तें चि बरें न भेटोन । या अभंगांत आढळला, म्हणून मनांत आलें, छापलेला हा अभंग काढून ' तो गे तो चि ' यावर राण करून ठेवावी. पण छापलेला अभंग काढला त्यांत ' तो गे तो चि ' ऐवजी ' तग तोचि ' असा पाठ आढळला ! चार पांच प्रकाशकांच्या प्रती पाहिल्या, तर ' तो गे ' ऐवजी कोणी ' तग, ' तर कोणी ' तंघ, ' तर कोणी ' तंग ' असे च अशुद्ध पाठ छापलेले आढळले ! फक्त कै. विनायक लक्ष्मण मावे यांनीं संताजी तेली जगनाडे यांच्या बहीरहुकुम दोन भागांत जे ८६५ + ४५८ = १३२३ अभंग छापले आहेत, त्यातील ३९ व्या अभंगांत मात्र ' तो गे तो चि ' असा बरोबर पाठ आढळला.

(५) असादी आरंभी या बादांत निरुनियळ्या कविप्रचनांचा आधार घेवन कुण्ठाळीला बसिलो आहे.

(६) पृ. ११ वर असुतरायकृत गुरुशिष्यसंवाद व पृ. १०६ वर दामाजीपंताची रसद आहे.

(७) तुकाराम कृत भानुदासचरित्राचा ९४ कडव्यांचा अंमग पृ. १०४ वर आहे.

(८) श्रीधर कृत मिथुनीत, राघव कृत कवीर जाख्यान, मोरक्षनाथचरित्र अशी प्रकरणे आहेत.

(९) शेवटीं शेवटीं मोरोपंत कृत संतांच्या आर्या आहेत. त्यांत सुदील तीन आर्या शेवटीं लोढलेल्या आहेत :

श्रीगुरुतेवाढपर बंदी दत्तात्रया तथा धीरा ।

साधना नत भक्ता घरिले रामें स्व फाप अवतारा ॥ ११७

बंदी राघव साधू ज्याची अढा सदैव श्रीरामी ।

कीर्तनि व्याख्या राळ ही पावति मुक्तिस यत्नि नारामी ॥ ११४

श्रीपेशवंत साधू बंदन करितो गुणगंगा पाई ।

निस्तुह उदार रत जो परोपकारी सदा जसो आई ॥ ११६

दत्तात्रय-राघव-पेशवंत ही शिरगांवची परंपरा होय. यशवंतांच्या पुत्रपैकी भीम आणि लक्ष्मण यांची हि कविता या बादांत आढळते, यावरून हे पाद या दोघांपैकी एकाचे असतें, असें पाटतें. म्हणजे या बादाचा लेखनकाळ १७०० च्या सुमाराचा येतो. वरील तीन हि आर्या मोरोपंतांनीं स्व केलेल्या अहर्णे छाप्य आदे. मोरोपंतांच्या धराभ्याचा स्वाफलशिरगांवशी संबंध होता, हे मला ठाऊक आहे.

(१०) श्रीसमर्थान्या निर्याणाच्या वेळच्या त्या चार ओव्या या बादांत पृ. १६६ पर दिल्या आहेत, त्या बशाच्या तशा येथे उतरून घेतों :

माझी छाया गेली परें । परीं मी आहे जयदोतरे ।

येका स्वदित वत्तरे । सांगितली ॥ १ ॥

नका करूं छटापट । पादर बाधा ग्रंथ भोट ।

तेथें सापोज्याची घाट । सोडविली ॥ २ ॥

राहा वैशाख्या विसरे । नवें नका आईट परें ।

तेजें मुर्छाचीं द्वारे । दोळगती ॥ ३ ॥

दास म्हणे सावधान । नित्य स्वरूपी अनुसंधान ।

करा श्रीरामाचें ध्यान । निरंतर ॥ ३ ॥

मागील बाबक ७९ पहा.

५५५]

पोथी-पत्रे १६४

[१३५

लक्ष्मण श्रुत श्रीसहस्रस्तवराज

हे श्रीसमर्थोचें ओवीबद्ध चरित्र आहे. दुर्दैवानें तें अपूर्ण आहे, पूर्ण मिळालें नाहीं. पहिले १५ अध्याय आहेत व नंतर १९ वा अध्याय आहे. १६, १७, १८ असे अध्याय नाहींत व १९ व्या नंतर किती असतील ते नाहींत. प्रत्येक अध्यायाच्या नेमक्या १२१ ओव्या आहेत. हे संपूर्ण चरित्र मिळविलें पाहिजे.

त्याचें महत्त्व असें कीं, दोन जुम्या चरित्रांपैकीं एका चरित्राचे कर्ते जे शिरगांव मठपति श्रीमस्वामी त्यांचे हे लक्ष्मण बहुत होत. श्रीमत्सामाजींनीं श्रीसमर्थचरित्र अमगाठ वर्णिलें आणि लक्ष्मणांनीं ओवीत वर्णिलें आहे. दोन्ही चरित्रें सादून पाहिलीं पाहिजेत.

या चरित्रात (१) उद्धवाच्या जन्माची कथा भिलवडीच्या दौख-
दाराची म्हणून दिली आहे, (२) कागद, लेखणी आणि दऊत त्यात आहे
असा एक दड श्रीसमर्थ यागवीत म्हणून खुनायपडिताच्या अष्टकात आहे,
त्याला या चरित्रात दि पुष्टि मिळते, (३) कल्याणस्वामी शाळावरून पडले
ते पाह्यात पडले असें यात म्हटलें आहे, (४) जटिलाची गोष्ट तळवीढच्या
मराठ्याची म्हणून यात सांगितली आहे, (५) एकनाथ-हरि-निंबक-बाबाजी
अशी परंपरा देऊन एकसट होनाची गोष्ट एकनाथाच्या या पणतवाची
होय, असें म्हटलें जाहे, (६) जयसामाना पठाणानें अटविलें ते कऱ्हाडास
नसून खटावास होय, असा यात दाखळा आहे, (७) सादीच्या सर्पाची
गोष्ट कल्याणांची म्हणून दिली आहे, (८) श्रीरामाच्या मूर्ति अगापूरच्या
डोहातून काढल्या, त्या डोहाचें नांव धिवनामी म्हणून दिलें आहे.

आश्चर्य मात्र असें कीं, या सबब उपलब्ध अध्यायांत शक, मिर्ची,
पार एकदां मुदां कोठें आला नाहीं.

५५६]

वाच—पृ. सं. २२० × २ = ४४०
मपडों २१६ ते २२१ पृष्ठ यादाळ

[१२५]

(१) श्रीरामधर्म, वस्त्राण, बेणी, यशवत, बेराव (पृ. ८ ते १७. सदकरि-दावा सो मजलागी । प्रणविषावा योगी ॥), जनी, धरुनानंद, मानपुरी, गोसावीनंदन, उदयचिदन, तुलसीदास, मधनाथ, हारे कवि, मालो, आनंदात्मज, तुझ (पृ. ३७ ते ४६), तुळुषा रंधु, रमावल्लभदास, श्रीरामानुजात्मज, नामा, रामन, एरुनाथ, शिवराम, श्रीवर इत्यादिकांची पदपदांतरे

(१) पृ. १९ पर फेदाय कृत ३२ श्लोकचें एक अपूर्व प्रकरण आहे. प्रत्येक श्लोकात फेदायांनीं आपलें नांव गोविल्लें आहे.

सिद्धांत हा सात विचार घेसी । पितामहाचें तरी रूप होसी ।

गुह्यार्थ हा फेदावरान्न घोडे । कळे मनीं तो वि मळोनि डोळे ॥ १ ॥

सांझुनियां संगति या अवाची । करी परीं भक्ति दयापताची ।

देईल तो प्रीति छदासिवाची । हे भाळ घे रे कवि फेदायाची ॥ १६ ॥

(२) गेल्या च पैशाखांत, पुण्याच्या भारत-इतिहास-संशोधक मंडळाच्या पुरस्कुत ग्रंथमालेमाफत रा. प्रल्हाद व्यंकटेश शुक्ली यांनीं जति मेहनत पैऊन मोठ्या प्रेमानें मध्यमुनीश्वरांच्या फविदेवा ग्रंथ प्रकाशित केला आहे. श्रीरामदासी संमदात मध्यनाथाची पुष्टत कविता आढळते. परंतु आजपर्यंत वाटून पाहण्यास बंधित साधन नसल्यामुळे त्यांच्या कवितेकडे माझे विशेष लक्ष गेलें नाहीं. यापुढे जाईल. गुंमतीच्या ग्रंथांत आलें नाहीं असें एक पद या वारांत आढळलें, ते आवडलें म्हणून येथे देतो :

हुजैबसंग सोडा रे संग सोडा रे ॥ १ ॥

संतसमागम घडनी त्याच्या पेझ गौरी गोडा रे ।

हरिभजनाचे आयुष घेउन काळचें चिर फेदा रे ॥ २ ॥

सावध होऊनियां विषयांचा जवपा खेळ सोडा रे ।

ज्ञानदुनियांतीं आर्षीं बंध त्रिवाच सोडा रे ॥ ३ ॥

देवाच म्हणजे आतां उरला अवसर थोडा रे ।

अर्च होतो नाच वयाचा नाहीं बाळ जोडा रे ॥ ४ ॥

(४) दशावतारावर अकरा श्लोक व शामजीसुत मूढ माधव कृत सवाया

(५) राघव कृत गरुडाख्यान, श्लोक ५४ (पृ. ७०), रामजन्म, श्लो. २३ (पृ. ७१) पांडुरंगाची आरती व सुदामचरित्र

(६) अमृतेश्वर कृत ध्रुवाख्यान व सुदामचरित्र (पृ. ११९)

(७) आनंदतनय कृत सीतास्वयंवर (पृ. १६८)

(८) लक्ष्मण कृत निरनिगळीं भजने व कल्याण, दत्तात्रय, राघव आणि यशवंत यांच्या आरत्या

(९) पृ. ४६, ४७ वर पुण्यतिथींचे श्लोक दिले आहेत, त्यांच्या आधारें पुढील पुण्यतिथींचा बोध होतो :

[एक] श्रीसमर्थींची पुण्यतिथी-१६०३ दुर्मती नाम माघ वद्य ९ मंद्यार

[दोन] कल्याणांची-१६३५ विजय नाम आषाढ शुद्ध १३

[तीन] दत्तात्रयांची - १६३८ दुर्मुख नाम पौष्य शुद्ध १०

[चार] राघवांची - १६८३ वृष नाम माघ शु. २

[पांच] यशवंतांची - १७०३ श्रव नाम माघ शु. ९ भौमवासर यांत कल्याणस्वामींच्या शकाचा प्रश्न पडतो. मागील वाढांक ५३ परा.

५५७]

बोधी - पत्रे १४१

[१५०

मुकुंदराज कृत विवेकसिंधु

सुंदर, संपूर्ण प्रत आहे. सभेच्या संग्रहातील मागील वाढांक ३९१, ४०१, ४१६ व ४९३ पाहण्यांत येतील च. सर्वांत जुनी प्रत ४९३ ची आहे. त्या प्रतीत पूर्वांशाच्या ७७० व उत्तरांशाच्या ९१४, एकूण १६८४ ओव्या आहेत. या प्रतीच्या शेवटी एवढर ग्रन्थाची संख्या पुन्हां तपशीलवार दिलेली आहे, त्यावरून पूर्वांशाची संख्या ७८० व उत्तरांशाची ८८६, एकूण १६६६ संख्या येते.

या अपूर्व ग्रन्थाकडे महाराष्ट्राचें हल्लीं आहे त्याहून जास्त लक्ष गेलें पाहिजे, असें वाटतें. सर्व प्रती ताहून पाहून एक शुद्ध व अधिकृत अशी आशुचि सभेनें च काढली पाहिजे.

५५८]

पोथी-पत्र ८२

[१५०]

ज्ञानेश्वरीपरिभाषा

ही प्रत सुंदर आणि संपूर्ण आहे. मागील १३४ आणि २१० या प्रती अपूर्ण होत्या. परिभाषा म्हणजे ज्याला हल्ली आपण शब्दार्थ, शब्दकोश म्हणतो. ज्ञानेश्वरी अन्य भाषेच्या दर्शने पूर्वीपासूनच कठीण वाटत आला आहे. म्हणून ही परिभाषा पूर्वीच तयार झाली. ती कोठे छापली गेली आहे का नाही, मला ठाऊक नाही. ज्ञानेश्वरी वाचतांना ही परिभाषा जवळ असल्यास पार उपयोग होईल, ती अवश्य प्रकाशित व्हावी.

५५९]

पोथी-पत्र २४ ते ४५

[१५०]

मुकुंदराज विरचित परमामृत ग्रंथाची ही अपूर्ण प्रत आहे, पहिली २३ पत्रे बहाळ आहेत.

५६०]

वाच-पू. सं. १९२४ × २ = ३८४

[१००]

(१) या वाचनात अपूर्ण प्रकरणे पार आहेत. ओवीपद, रामायण, प्रव्हादचरित्र, वृद्धाचरित्र, श्लोकत्रय इतुमत्तग्रंथ, अष्टावक्रग्रंथावलीत काही भाग, रामविजयातील काही भाग वगैरे अपूर्ण प्रकरणे आहेत.

(२) मयूरपट्टित कृत भारतावलीत बराचच भाग विशदपर्व, कर्णपर्व, वगैरे

(३) विठ्ठल कृत हिंदुस्थानी कविराख्यान

(४) राघव कृत दत्तात्रयजन्मकथा, श्लोक १८२ शेवटचा श्लोक :

धीरामदासगुरपादप्राप्तुपासी ।

पोळे दिनाचरि आतोच चि मोक्षपारी ।

इच्छात्रया यदि भवे सुख राघवासी ।

जेणे मनीं किमपि भाव दुजा जिवासी ॥ १८

(५) हे राघव मोरोपतकालीन जपत परस्परंचा विशेष स्नेहसंवेध असावा, असे वाटते. दत्तात्रयजन्मकथेच्या मुद्दे आपोआपचा कविराख्यान जपत ते अपूर्णच होऊन आहे. ते बहुधा राघव कृत जपत.

(८) चाणक्य विरचित राजनीतिसमुच्चय म्हणून महत्त्वाचे १५३ श्लोकांचे एक संस्कृत प्रकरण आहे. ते च पुन्हा पुढे दुसऱ्यांदा आठ आहे, पण त्यांत पाठांतर पार आहेत, श्लोकांची संख्या हि वाढली आहे, १५५ श्लोक असून त्यांचे आठ अध्याय पाडले आहेत.

(९) भगवद्गीतेचा म्हणून गीतागर्भयोगो नाम एकोनविंशति अध्याय-संस्कृत श्लोक २४

(१०) संस्कृत धर्मराज रचिता छलितप्रबंधा नामावली, पैकीं यमलोकवर्णनं नाम अष्टमोऽध्यायः, श्लोक ११२

(११) संस्कृत श्रीमत् भागवताच्या प्रत्येक स्कंधातील निवडक उतारे

(१२) कांहीं ओषधे

५६२]

वाढ-पृ. सं. ५६ × २ = ११२ [८५

(१) या संबंध बाबत तुकाराममहाराजांचे घाळक्रीडेचे संभर अमेग आहेत, त्यांच्या ८९३ ओव्या आहेत.

(२) लेखनकाल शके १७७० ज्येष्ठ व. ४ मंगळवार

(३) " हि यदि गणेश सत्ताराम देसपाडे याचि आहे "

(४) दुसऱ्या पृष्ठावर कांहीं ओषधे आहेत.

५६३]

पोथी-पत्रे १४, पहिले गहाळ [१००
चोवटचीं किती गहाळ न केले

(१) वामन कृत राजयोग १५ श्लोक, चित्सुधा ४३ श्लोक, प्रियसुधा १८ श्लोक, स्फुट सवाई १४, सत्त्वमाळिका १८ श्लोक.

(२) अपरोक्षानुभूति-अपूर्ण, टीका श्लोक १०५

५६४]

वाढ पृ. सं. २७ × ४ = १०८ [१५०

(१) कृष्णदासयाज्ञवल्की कृत कथाकल्पतरु, तृतीय स्तवक, ओवी ५५

(२) चंद्रहास्याख्यान, छीन प्रसंग, अतुलन प्रख्या ६५, ७५ आणि ५३. पाहिल्या प्रसंगाचे शेषद्वी ते सामे । असे

(२) ही परंपरा येथे अशाकाठी दिली की, या वाटाच्या पहिल्या पृष्ठावर “ हे पोर्ण केशव गोखावी धिरगांवडर रामदासी ” यांची असल्याचा उल्लेख आहे, त्यांतील केशव कोण, हे वळ्याने. दुसरे कारण, या वाटांत यशवंतसुतांची बरीच कविता आहे, तेव्हा हे यशवंतसुत कोण, याचा अंदाज द्यावा. केशव हे भीमजीरावांचे पुत्र होत, हे लघट आहे. पण यशवंतांचे जे तिघे पुत्र, त्यांतील यशवंतसुत कोण, हा प्रश्न आहे. भिमजीरावांची जी कविता आहे तीत त्यांनी आपले नांव भीम म्हणून सर्वत्र स्पष्ट उल्लेखिले आहे. प्रत्यक्ष याच वाटांत त्यांची कांहीं पदे भीम नामांकित अशी आहेत. लक्ष्मण यांची जी कविता आहे तीत किंवा वाटांक ५५५ यांत त्यांनी केलेल्या श्रीधरस्तवराजाचे ते अभ्यास उपलब्ध आहेत, त्या प्रत्येक अभ्यासाचे शेवटी लक्ष्मी, लक्ष, लक्षितां यापैकी कोणता तरी एकादा शब्द दृष्टीन खोर्षीनें खोजून त्यांनी आपले कर्तृत्व याचकांच्या नजरेस आणले आहे. तेव्हा तिघे पुत्र जे मनोहर तेच वा वाटांतील यशवंतसुत होत, अशी आमची कल्पना होते.

(३) या वाटांत यशवंतसुत कृत कांहीं पदे आहेत व देवचरित्र-ओवांसल्या १००, विक्रमाचा अभंग, हरिश्चंद्र आख्याना—ओ. सं. १२६ व हांगविराजाचे आख्याना—ओ. सं. १०७ अशी स्वतंत्र प्रकरणे आहेत. संतकवि म्हणून यशवंतसुत हे महाराष्ट्रास आज प्रथमच विदित होत आहेत. त्यांची कविता प्रकाशनाला योग्य आहे.

(४) एक ‘ संतनामावली ’ आहे. ती कोणत्या दिवसांत गोविली नक्षत्र नुसती नावे क्रमांक घालून दिलेली आहेत. पौराणिक व आधुनिक मिळून प्रथम १०८ पुरुषांची नावे, नंतर ८९ स्त्रियांची नावे आणि नंतर पुन्हा २५ पुरुषांची दिलेली आहेत. कांहीं चोरी नावे मला अपरिचित वाटतात. हा नामावळी प्रकाशित द्यावी.

(५) हरिभक्ति करी धन्य तो संसारो । या भाषमयंकृत संवंध पदावर संवंध कांढन उतरलेले आहे.

(६) गजगौरीव्रत, १८ कडवी.

(७) संस्कृत सुभाषित श्लोक विपुल आहेत. उ०

यथोददास्तपोददा ये च वृद्धा बहुधृताः ।

सर्वे धनवृद्धस्य द्वारि तिष्ठन्ति किङ्कराः ॥

(८) पाण्डव्य विरचित राजनीतिसमुच्चय म्हणून महत्त्वाचे १३३ श्लोकांचें एक संस्कृत प्रकरण आहे. तें च पुन्हां पुढें दुसऱ्यांदा आले आहे, पण त्यांत पाठांतर फार आहेत, श्लोकांची संख्या हि वाढली आहे, १५५ श्लोक असून त्यांचे आठ अध्याय पाहले आहेत.

(९) भगवद्गीतेचा म्हणून गीतागर्भयोगो नाम एकोनविंशति अध्याय-संस्कृत श्लोक २४

(१०) संस्कृत धर्मराज रचिता ललितप्रबंधा नामावली, पैकीं यमलोकवर्णनं नाम अष्टमोऽध्यायः, श्लोक ११२

(११) संस्कृत भोमत् भारवताऽन्या प्रत्येक स्कंधातील निषङ्क उतारे

(१२) कांहीं औपघे

५६२]

बाह-पृ. सं. ५६ × २ = ११२

[८५

(१) या सर्वथ बाहांत तुकाराममहाराजांचे बाळक्रीडेचे शंभर अंगे आहेत, त्यांच्या ८९३ ओव्या आहेत.

(२) लेखनकाल शके १७७० ज्येष्ठ व. ४ मंगळवार

(३) “ हि यदि गणेश सत्पाराम देवपादे याचि आहे ”

(४) दुसऱ्या पृष्ठावर कांहीं औपघे आहेत.

५६३]

पोथी-पत्रे १४, पाहिलें गहाळ

शेवटचीं किती गहाळ न केले

[१००

(१) वामन कृत राजयोग १५ श्लोक, चित्सुधा ४६ श्लोक, प्रियसुधा १८ श्लोक, स्फुट सवाई १४, सख्यमाळिका १८ श्लोक.

(२) अपरोक्षानुभूति-अपूर्ण, टीका श्लोक १०५

५६४]

बाह पृ. सं. २७ × ४ = १०८

[१५०

(१) कृष्णदासयाज्ञवल्की कृत कथाकल्पतरु, तृतीय स्तवक, ओवी ५५

(२) चंद्रहास्याख्यान, छीन प्रसंग, अनुक्रमें ओवीसंख्या ६५, ७५ आणि ५२. पाहिल्या प्रसंगाचे शेवटचे ते सांगे नामा विष्णुदास । अर्धे

म्हणजे आहे, दुसऱ्याच्या शेवटी म्हणे नामा पाठक । सधें आहे, आणि पुन्हां तिसऱ्याच्या शेवटी म्हणे नामा विष्णुदास । आहे. सधें, नामा पाठक आणि नामा विष्णुदास एक न की फाय !

(३) श्रीसमयांचा एक अप्रकाशित अभंग :

तें तें म्हणमी माझे । तें तें नव्हे तुझे । घायावीण घोरें । घाहातोसी ॥ १

(४) विप्रगिरी कृत श्री नाव प्रकरण (भीरामगुरूकसंवाद), ओ. सं. ३६

(५) समुद्रसंभाषणकथानक—श्लोक ४८, कोण कृत न कळे, अपूर्ण दिसते. ओळखण्यासाठी तीन श्लोक :

प्याचे चित्स्वरूपी अनंत मुपनें कोटपानकोटी रवी ।

प्याची कीर्ति बदावया क्षितिपरी पादमीक साजे कवी ।

जों नाहीं भवतारचिन्ह अनु ही विस्तारिणी सकृपा ।

प्याचा हा उलया जलक्ष करिवा आयुष्य जाते पृथा ॥ १

भरबसा तनुचा मज नाहीं । समप येइल कसा नरदैहीं ।

म्हणठनी भवासिंघु तराया । स्मरण हें धि तुजें श्रुराया ॥ ४७

विकल देह पटे धरणीसी । विमळ नाम न ये रसनेसी ।

म्हणठनी यमपात तुटाया । स्मरण हें धि तुजें श्रुराया ॥ ४८

(६) नरदेह आणि पशुदेह, मनाची अनिवारता आणि भववंध या तीन विषयांच्या वाटांती बहुधा एकनाथी भागवतांतील उतारे

(७) तुकाराममहाराज कृत सद्गुरूची आरती :

घोवालूं घोवाळूं आधीं सद्गुराराणा । पांचा ही तत्वांचा दीप लाविळा जाणा ॥ ध्रु०

(८) शुटील अठरा कडव्यांचें कवित्व कोणाचें आहे ?

प्रथम मूर्ति जगदेश्वराची । बहु कृपा पार्वतीची ।

नांशूळ अनारायतीची । सभा राया इंद्राची ॥ १

सौभाग्य गौरीचें । लावण्य रंगेचें ।

स्वर कोकिलेचा । गायनकळ युक्तीची ॥ २

जाणीव श्रोतियाचें । उचीत रायाभोजाचें ।

दान राया कर्णाचें । इच्छाभोजन शिष्याळाचें ॥ ३

× ×

× ×

× ×

भक्ति श्रीलक्ष्मीनारायणाची । आदरता भक्तीची ।

बहु कृपा सद्गुरूची । कवित्व नामदेवाचें ॥ १८

(९) एकनाथ कृत अजंदास्त

(१०) जनार्दन कृत - नमस्कार साष्टांग ज्ञानेश्वरासी । १० श्लोक

(११) एकादशीव्रत - अपूर्ण, ओवी २५

५६५]

वाढ-पृ. सं. ३८

[१००

आ. व शे. यांची च नष्ट

किरकोळ वाढ, त्यांत भीसमर्थ, अमृत, गिरिधर, केशव, आनंदतनय, जनी, जयरामासज यांची पदपदांतरे आहेत.

५६६]

पोथी-पत्रे ६९

[१५०

ज्ञानदेव विरचित अनुभवामृत - सुंदर प्रत

५६७]

पोथी-पत्रे ३१

[१५०

मुकुंदराज कृत विवेकसिंधु - फक्त पहिली खार प्रकरणे

५६८]

वाढ-१०९×२=२१८

[१२५

(१) भीसमर्थ, आनंदतनय, अमृतराय, तुळसादास, होनाजी वाळ, रायवस्वामी, दास गुंडी, यांची पदपदांतरे

(२) कृष्णदासमुद्रल, वामनपंडित व मोरोपंत या त्रिवर्गाच्या थमायणांतांत घरे च प्रसंग या वाढांत आहेत.

(३) एकनाथी भागवतांतली उतारे असून, मोरोपंतांनी एकनाथांना केलेल्या नमनाचे श्लोक आहेत.

(४) मारुतीच्या जन्मकाळाचे १७ श्लोक, पृष्ठ १२ वर भीसमर्थकृत म्हणून दिलेले आहेत, पण मला शंका आहे.

(५) नृहरिदर्पण म्हणून ४४ श्लोक आहेत, कोण कृत न कळे.

(६) विनाशकाळे विपरीत बुद्धीची पांच उदाहरणे पृ. ६० वर आहेत :

छंकापुरीं रावण राज्यधारी । मंदोदरी सारिखे जयासि मारी ।

तो राघवासी कां धैर साथी । विनाशकाळे विपरीत बुद्धी ॥ १ ॥

तो कंसराजा मधुरापुरीचा । कां द्वेप केला त्या देवर्षीचा ।
 वधूनि घाले नेष्टी उपाधी । विनाशकाळे विपरीत सुद्धी ॥ २ ॥
 तो धर्मराजा बहु पुण्यरासी । कां घूत रोले दुर्योधनासी ।
 हरोनि द्वारा केळी उपाधी । विनाशकाळे विपरीत सुद्धी ॥ ३ ॥
 कामानलें कीचक द्रौपदीसी । भोगाघया दृष्टित पापरासी ।
 प्राणांत त्याचा परि भीम कोपी । विनाशकाळे विपरीत सुद्धी ॥ ४ ॥
 त्या धैर्याचें हरिद्वेप केला । दशमधें निंदितसे हरीला ।
 ते त्याजला पातळी मृत्युसंधी । विनाशकाळे विपरीत सुद्धी ॥ ५ ॥

५६९]

षाट-पृ. सं. ३२ × २ = ६४

शिवाय दोन्ही बाजूचीं ४१४ नष्ट

[११५

(१) आनंदतनय, रंगनाथ, उदयचिदन, यामन, शिवराम पूर्णानंद,
 अमृतराय, मानपुरी, विश्वक, भीरगानुजतनुज, राघव, वहुव शंकर अनंत,
 वक्रमणार्पत, जयरामस्वामी यांची पदपदांतरे

(२) श्रीसमर्थ कृत इतुमंतस्तोत्र-इतुमंता रामदूता

(३) श्रीचर ब्रह्मानंद कृत श्रीकृष्णलीलावर्णनपर पांच पदे

(४) गजगौरी आख्यान - १८ कवयी, यादीक ५६१ त आदेत
 ती च, शेवटीं घालक रावाचें अनन्य । असें आहे.

(५) शिवराम पृत द्वादशमास-कौतुकचंद्र, श्लोक ६२. हे
 शिवराम, पूर्णानंदांचे किंवा कल्याणाचे नसून निघले च दिसतात.

(६) अद्वैतमोक्ष पदनिश्चय पूर्ण आला । या चवथ्या चरणाचे
 आठ श्लोक

(७) गोपीगीत, ध्रुवाख्यानचूर्णिका, संस्कृत सुभाषितें, वंगीरे

५७०]

षोडश-पत्र तीन

[११५

ग्रन्थराज दासगोधाच्या चवथ्या दशकांतली तीन पाने
 त्या प्रतीतील ही तीन पाने होती ती प्रत सत्काळीन असली पाहिजे. अथर
 सुंदर, कल्याणपरंपरेला गोमणार्दे, असें आहे. पोयीची दुर्दशा होऊन ही
 अवधी तीन च पाने रक्षणी, हा आपल्या अनारथेचा पुण्या होय !

५७१]

पोथी-पत्रे १२७ ते १४० म्हणजे १४ [२७५

रमावल्लभदास कृत श्रीमद्भगवद्गीता राजगुह्यचमत्कारी टीका
हुदैव को, या तत्कालीन प्रतीची पाहिली १२६ पाने मिळू नयेत ! १४० व्या
पानावर टीकेचा शेवट च झालेला आहे. शेवटच्या ८२ व्या जोशीत रचना-
काल दिलेला आहे तो शक १५५० होय. भीममर्त्याच्या अवलोकनात ही टीका
असली पाहिजे. शिवतरच्या घळांत शक १५७६ पासून पुढे लेखन व्यवसाय
सुरू होण्यापूर्वी शिरगांवांचे च कल्याण आणि दत्तात्रय यांचे लेखन चाले.

५७२]

पोथी-पत्रे ३ ते ७३ म्हणजे ७१ [२७५

ज्ञानेश्वरीचा तेरावा अध्याय

प्रत भीममर्त्याकालीन आहे. कागद जीर्ण झाला आहे. प्रेक्षणीय.

५७३]

पोथी-पत्रे ९ [२७५

येकनाथ कृत भावार्थरामायणांतील अयोध्याकांडांतील
विचारा प्रसंग. प्रत तत्कालीन, जीर्ण.

५७४]

पोथी-पत्रे ६ [२७५

विप्र नारायण कृत अश्वमेधांतील प्रसंग आठवा

कागद जोर्ण, प्रत तत्कालीन. प्रसंगाचा शेवट :

हे गरुडपुराणांची कथा । प्रस्तावा आली सांगता ।

ते आईकांव धोता । म्हणे विप्र नारायेण ॥ ९०

इति धी अश्वमेधकथारसु । आईकता पातकां होये नासु ।

तो सांगता होये दासु । सर्व जनाचा ॥ ९१ ॥ प्रसंग ॥ ८ ॥

५७५]

पोथीचे एक पान [२७५

विप्र नारायण कृत च एकाद्या ग्रन्थाच्या बाबच्या प्रसंगाचे हे शेव-
टचे पान आहे. तो ग्रन्थ अश्वमेध च असावा, असे वाटत नाही. पृष्ठाच्या
उजव्या बाजूचा भाग थोडथोडा पाटला आहे. त्यांत ग्रन्थाचे नाव गेलें.
“ इति श्री विचित्र आ + + + + कवि परमाया । विप्र नारायेण विनवो

संतां । कथा आईक + + + प्रसंग ॥१२॥ संपूर्ण ॥ श्रीरामायणमस्तु ॥...॥
असा शेवट आहे.

५७६]

पोथी - दोन पत्रे १५ नं व १६ नं [२५०

कृष्णदास जयराम कृत अपरोक्षानुभवाच्या वाचण्या प्रकरणाची ही शेवटची दोन पाने आहेत.

वरील ५७० ते ५७६ या महत्त्वाच्या ग्रंथाचे अपूर्ण भाग जीर्ण स्थितीत आज आपणांस तपटव्व होत आहेत, पण एके काळीं हे ग्रंथ पूर्ण आणि सुसंपन्न स्थितीत असले पाहिजेत. त्यांची ही अशी दशा झालेली पाहून वाईट वाटते.

५७७]

पोथी - पत्रे ६ [१०५

नारायणकृतम् अनुभवरामायणम् - १८ श्लोकांचें संस्कृत प्रकरण.
लेखनकाळस्थळ बंगोर : " श्रीसद्गुरुश्रीतारामचरणारविंदारणमस्तु ॥ शके १७५०
मार्गशीर्षे कृष्ण १४ गंगातटाके जनस्थानसेपे श्रीमाराधितसंनिधौ समार्त ॥

५७८]

किरकोळ-गळांठा [१००-१५०

- (१) जयराम कृत परशुराम महायज्ञांशर कटिबंध
- (२) श्र्यंकर कृत निर्वाणसारसंग्रह-आर्या आणि ओवी मिळून ९८
- (३) गंगाधर कृत श्रीसमयावरील अष्टक-गुणातीतमेकम् ०
- (४) वामन कृत राजयोगाचें पहिले एक पान
- (५) किरकोळ पांच कामद

येथें प्रमाणें शिरगांवचा संग्रह आहे. शिरगांवचें संशोधन पूर्ण झालें असें मी समजत नाहीं. कल्याण आणि दत्तात्रय यांमिें हें राहण्याचें ठिकाण होतें. या दोघांचा लेखनव्ययसाय येथें चाले. येथें विपुल व अपूर्व संग्रह उप-
लब्ध झाला पाहिजे.

सावित्राय येथें व वरील अठरा ठिकाणांपैकीं पुष्कळ ठिकाणीं कागदपत्रें
यां च मिळालीं. परंतु तीं सद्यां बाजूस ठेवलीं आहेत. सर्व च ठिकाणच्या
कागदपत्रांचें स्वरूप आणि महत्त्व काय आहे, त्याचें टांचण या खंदाच्या
अगदीं शेवटीं करण्याचें ठरविणें आहे.

१८५५ महाशिवरात्र

मसूरचा संग्रह

वाढपेक्षां कागदपत्रांचा संग्रह मसूरचा फार मिळाला, पण मिळाल्यापेक्षां आणखी दुष्पट, तिष्पट मिळायच्याचा राहिला आहे, असा आमचा कयास आहे. आपले, बुधकर, अरणके व पोरे या भीममर्थकालीन चार पराण्यांची आज हि मसुरास साठ सत्तर घरे आहेत य ही मंडळी त्या भागात इतरत्र हि पसरलेली आहेत. आम्हास अवघ्या चार पांच मराठील कागद पहाय्यास मिळाले, त्यांत काहीं कागद तर राजाजीमहाराजांच्या वेळचे आहेत. सर्व उपलब्ध कागदपत्रांचे टाचण या खडाच्या शेवटी करावयाचे ठरले आहे, त्यांत च मसूरच्या कागदपत्राचा समावेश होईल. तूर्त नुसतीं बाहे पहावयाची आहेत. मसूरचे मूळचे पाटीलघराणे जगदळपाचे. त्यांच्या कडील काहीं महत्त्वाचे कागद, मराठ्यांच्या इतिहासाचीं साधनें, खड पघरावा, यांत प्रसिद्ध झाले आहेत.

५७९]

वाढ- पृ. सं. ८० × २ = १६०

[१५०

आ. व. से. ४।४ नष्ट

(१) भीममर्थ, शिवदिनकेसरी, निरंजनज, अमृतेश्वर, अनंतदास (हरि गा रे छोरे हित गुह्यानि पुढा रे ॥ ध्रु० ॥ ... अनंतदासप्रभु त्रिशुवन-नायक । पाहतां नाहिं असा रे ॥) याची पदपदांतरे

(२) वामन कृत रामजन्म श्लोक १५-४८, मामिनीविलास श्लोक ४८, कुण्णजन्म श्लो. २७

(३) जयदेवकवि कृत गीतगोविंद

(४) श्रीहनुमंतसंयाद श्लो. ३२. इत्याक्षर “ जोती तुक्रदेव वेढे कुळकर्णी कर्जीयेकर ”

(५) दामोदर कृत लिंगमाल-द्वादश ज्योतिर्लिगावर त्रयोदश श्लोक

(६) एकादशी मुदमान्य—ओवी १०९ नंतरचे एक पृष्ठ पाटले आहे. ओळखीसाठी दोन ओव्या :

मागे हस्तनापुरी । कुण्णपांडवाचे घरी ।

गोत्रजात्री हत्या घोरी । राया घमांसी घडली ॥ २

तेथीं स्मरिलें कुण्णासी । पावे पावे हृषीकेशी ।

तुता हाकारी आम्हासी । म्हणवनि तुम्हासी स्मरतो ॥ ३

(७) शुकरभासंवाद-ओवीसंख्या ३४५. पुढचीं पृष्ठे नष्ट.
ओळखीसाठी

शुक म्हणे ऐक जननी । माझ्या पूर्वकर्मांची काहाणी ।
द्वादश वर्षे नरकपातर्नी । मातृगर्भां वसिनलों ॥ ३३३
मुजसारिखी पावतो माता । तरी कां पावतो ध्वेषा ।
तेली सोष्टी व्यर्थ आतां । आठवनि फळ काय ॥ ३३४

५८०]

वाढ-पृ. सं. ५१ × २ = १०२

शिवाय आ. व शे. कांहीं नष्ट

[१५०

(१) वाढ जीर्ण हाठे आहे. त्यांत आरंभो देवदास कृत संतमालिका आहे, नंतर एकनाथ कृत आनंदलहरी आहे आणि शेवटी प्रत्येक वाराच्या, दिवसाच्या आणि रात्रीच्या कालवेळा, लाभवेळा, रोगवेळा, उद्वेगवेळा, शंभलवेळा, शुभवेळा, अमृतवेळा पारंपरीने पुस्तकापरून शेकरांनी संगितल्या आहेत.

(२) या वाढांत एका पृष्ठावर “ ही पोथी घोंडिया मोतदार मीने सेलगाव पो इंदोपुर याची जसे...” अशी नोंद मोडित आहे.

५८१]

वाढ-पृ. सं. २० + १८ = ३८ × २ = ७६

कांहीं नष्ट

[१५०

(१) या वाढांत कोणी भाव, बापु शामराज व मोरो शाम यांचे दहा पांच अंभंग आहेत, याकी सर्वच वाढात सर्रा यांचे अंभंग व कांदी प्रकरणे आहेत. हीं सर्व नावे नव्याने च पुढे येत आहेत. चांदोरकरांच्या संतकविकाव्यसूचीत फक्त सहा आणि सखोबा नारंक अर्धी दोन नावे आहेत व ते दोघे एक च की काय, अशी त्यांनी पृच्छा केलेली आहे. या वाढांतोळ सहा आणि सूचीतील सहा कदाचित् एक असतील, पण सखोबा नारंक हे भिन्न होत. सखोबांचे गुढ नारायण किंवा काशी होवे व या वाढांतोळ सहा यांचे गुढ जनार्दन दिवतात.

(२) अगदी आरंभो या वाढांत सहा यांचे ज्ञानदीपिका किंवा आत्मादशप्रकाश असे प्रकरण अथवा त्याच्या फक्त ७९ ते १०४ ओव्या आहेत. त्याचिवाय दुसऱ्या एका अपूर्ण प्रकरणाच्या १ ते ७८ ओव्या आहेत, त्यांत भगु आणि पाशघर यांचा संवाद आहे.

(३) त्याशिवाय सखा यांची लिंगपुराणांतर्गत शिवरात्रव्रतकथा—
ओवीसंख्या ३६९ व स्कंदपुराणोक्त शनिवारत्रयोदशीकथा ऊर्फ शनिप्रदोष-
ओ. सं. ८५ अर्थां दोन पूर्ण प्रकरणे आहेत.

(४) त्यांची एकनाथावर आरती आहे. एकनाथांचे सखा हे गुरुबंधु
होते की काय, न कळे.

५८२]

वाढ-गु. सं. १७ × २ = ३४

[१५०

कांही पत्रे हरवली

(१) भीसमर्थ, केशवस्वामी, तुकाराम आणि अनंतबोध यांची
पदपदांतरे

(२) हे अनंतबोध नवीन ऐकण्यात येत आहेत. त्यांची बरी च पदे
आहेत. त्यांचे गुरु शिवाद्वय.

५८३]

ओवीस ईंच लांब व साडेपांच ईंच रुंद असे सोळा

कागद एकापुढे एक ठकवून तयार केलेले लांबट [८३

हे मेस्तक आहे. तें मोठी लिपीत आहे. त्याचा आरंभ— “ मेस्तक खासगत
राजभ्री रामचंद्र बाबुराव नेने को मसूर प्रात कराड पेठा तारगाव मुा इहिदे
खमसेन मया सैन व अलक सन १२६० फसली सन १८५० इसवी माहे
जून ऊर्फ जेष्ठ मास शके १७७२ साधारण नाम संवत्सर या मेस्तकांत दाभाद्याई
हरजिनशी वाटणी येणे प्रमाणे करावे याच्या शेती सांगावयाच्या त्या मुलास
समाजावया जाग्या लिहिणेकरितां लिहिले मिया तारीख १९ जून या दिवशी
आरंभ केला ते कलमवार,... ”

हे मेस्तक एकवार छापले जाणें योग्य होईल.

५८४]

पोथी-पत्रे १८ + १७ = ३५

[२००

एकनाथ कृत भागवताचा पहिला आणि सत्ताविसावा
अध्याय संपूर्ण. पहिल्या अध्यायाचे मूळ श्लोक २७ व टीकेच्या ओव्या ३९६ व
सत्ताविसाव्या अध्यायाचे श्लोक ५५ व ओव्या ४१४ आहेत. पहिल्या अध्यायाच्या
पहिल्या पत्रावर पुढील श्लोक आहे :

नदी दिव्य गोदातटीचा निवासी । सदा प्रीय जो सज्जना वैष्णवासी ।

सया पाहिली थोर ओल्हाद विचा । नमस्कार माता सया येकनाथा ॥१॥

संज्ञनगंड-सवनीस

५८५]

गाढ-पृ. स. ७१ × २ = १४२

[१५०]

(१) यात गुरुदास वृत्त १४० पदे आहेत, प्रत्येक पदांत त्याचे नाव आले च आहे. कोठे श्रीगुरुदास आहे, तर कोठे तुसतें दीस हि आहे व कोठे कोठे गुरुदास किंवा दास्य या शब्दाची योजना केली आहे. प्रत्येक पदाच्या वरती निरनिराळ्या नावानें किंवा प्रकारानें देवाला नमन केले आहे.

(२) हें गाढ " प्रमाकर घंकर सोदनी याचें असे "

५८६]

कागदाचा तुकटा

[२००]

यावर द्वावोघांतील प्रत्येक दशकाची ओवीसंख्या दिली आहे, ती अशी : (१) ३२६, (२) ४७०, (३) ५८०, (४) २९६, (५) ५७२, (६) ४०९, (७) ५६४, (८) ६४४, (९) ४२७, (१०) ३५३, (११) २८६, (१२) २९४, (१३) ३९६, (१४) ४०६, (१५) ३३६, (१६) ३०२, (१७) २९७, (१८) २८८, (१९) २८५, (२०) ३०८, एकूण ७७३९

५८७]

पोथी-पत्रे २

[२५०]

(१) ग्रंथराज दासबोघाच्या एका अग्रवें प्रतीतील ही दोन पाने आहेत. त्यांत द. ७ स. १ पैकी ४१ ते ५९ ओव्या आल्या आहेत. पानाचा आकार ४ इंच × २ ३/४ इंच इतका लहान आहे. कागद सुंदर, अक्षर सुंदर.

(२) या च आकाराची एक संपन्न प्रत सभेच्या समर्पण आहे. तिची नोंद पुढें होईल. संपन्न ग्रंथ मुळांत मावतो. प्रस्तुतची दोन पाने ब्या प्रतीतील असतील, ती प्रत कोठें गेली ! त्याला जबाबदार कोण !

५८८]

श्रीरामाचें रंगित सुंदर चित्र

[२५०]

५८९]

पोथी-४ पाने

[२६०]

श्रीसमर्थ कृत राजधर्म आणि क्षात्रधर्म. महत्वाची पाठांतरे आहेत.

५९०]

पोथी-पत्रे २ + २ + ४ = ८

[२६०]

श्रीसमर्थ कृत आलेख, तीन प्रती व सरवदा

फण्हेरी मठांतील संग्रह

५९१]

एका वाढाची अवशिष्ट १४ पाने

ती पाहून जीव कासावीस व्हावा

[१५०]

(१) त्यांत श्रीसमर्थशिष्य रंगनाथ यांची अकरा पदे आहेत. प्रकाशित झाली पाहिजेत. एका पदाचा शेषट :

श्रीरामदास आम्हां पूर्ण दया केली दिवही अद्वैतमूर्ति ध्याना ।

रंगनाथ म्हणे पावन जालों त्या सुखें नाचतों गातों रघुनंदन ने माये ॥ ४

(२) एक लहानसे पद सधेच देतो :

अरे आर्घी निजसुख साधो स्वरूपसमाधी

निरसुनि आधिपत्याधी घरी भजनी कृतघुदी

सावध साधन नवविधाभजनें साधी शुद्ध समाधी ॥ १०

हे काया विपरित माया भ्रमरूप छाया ।

मुळिहुनि अवघी जाया । जाहळ सेवट वाया ।

जाणोनि सत्वर सोडुनि तमभर गुद्वर घे लवलाशां ॥ १

भावे शरण रिबावे स्वदित करावे

उध्धरोनि सारावे । जन्ममरण घारावे ।

रंगनाथप्रभुरामदासपदि अनन्यरूप सुरावे ॥ २

५९२]

दुसऱ्या एका प्रचंड वाढाची अवशिष्ट

चार पाने

[२५०]

यांत आरमी पांच अभंग नामदेवांचे, छीन गोरा कुंभारांचे, एक सुकुंदमुनीचा व एक पद काबिरांचे आहे. नवर कल्याणांचे काही श्लोक आहेत.

५९३]

किरकोळ

[२००]

(१) शरीरांतील चक्रांचा कागद, (२) दोन कागदांच्या तुकड्यांवर दोन पदें : १ दिव्हाविण नाहीं देणें, २ चार मना येऊ लागेन, कोण कृत न केले

५९४]

मार्च १७०३ चें पंचांग

[१५१]

५९५]

पोथी-५३ २४

[१००]

(१) कृष्णदासमुद्रल कृत रामायणापैकी कांहीं भाग. प्रसंग २० वा आणि ६४ वा पूर्ण आहेत; प्रसंग १७ व्याच्या पहिल्या ३० ओव्या व प्रसंग ७० व्याच्या शेवटच्या ७८ ते ८७ ओव्या आहेत. लिपी तात्कालीन आहे. ६४ व्या प्रसंगाचे शेवटो लेखकाचे नांव आहे : “ हें पुस्तक लिखिते सांगी दामोदर ”

(२) कृष्णदासमुद्रल हे श्रीसमर्थीच्या पूर्वी मुक्ते च होऊन गेले होते. त्यांनी फक्त युद्धकांड तेवढें वर्णिलें आहे. त्याच्या प्रती बहुतेक मठांत असत. ते श्रीसमर्थीच्या हि अवलोकनांत आसावें.

पसरणी मठांतील संग्रह

५९६]

पोथी-५३ ७

[१२५]

पसरणीमठसंस्थापक रघुनाथ यांच्या ओपवीपद चरित्रांपैकी फक्त एखावा अध्याय.

चौरगांवच्या चिटणीसांकडील संग्रह

५९७]

वाळ पृ. सं. ८० × २ = १६०

पहिलें व शेवटलें एक एक पान नष्ट

[१००]

(१) शंकरसुत व वंवा कधीर यांचे एक एक हिंदुस्थानी पद

(२) जयरामसुत कृत आरती गीतेची-११ फडवी, बहुधा अप्रकाशित, प्रकाशनाला येण्य

(३) आरती गीतेची दुसरी, कडवो तीन, स्तुमादेवीवरद (१) कृत

(४) श्रीसमर्थ कृत स्तोत्र मारुतीचें—इतुमंता रामदूता

(५) श्रीसमर्थ कृत भीमरूपी—भीमरूपी महाशूरा

(६) श्रीसमर्थ कृत सीताशुद्धी ऊर्फ सुंदरकांड

(७) मुक्तेश्वर कृत नळदमयंतीसैवर ऊर्फ नळोपाख्यान—प्रसंग १

ओषी / संख्या १४६, प्रसंग २ रा ओ. सं. २१८ व प्रसंग ३ रा ओ. सं. २२६

(८) तुका कृत भानुदासचरित्र—ओ. सं. ९५

(९) दामाजीपंताची रसद-वारी संकट हरी दामाजीचें कौतुक देवाचें ॥ प्र० ॥ ७३ म्या कढ्यापर्यंत—अपूर्ण

५९८]

बाह-पृ. सं. ६१ × २ = १२२

पैकी मधली ७ ते १८ मष्ट

[१२५

(१) श्रीसमर्थ, अनंतदास, आनंदसुत, मानपुरी, एकनाथ, भीवर, सुदास, कवमांगदसुत, चिन्मयनंदन, यांची पदपदांतरे

(२) तुका कृत कृष्णाची आरती

(३) वामन कृत नृहरिदर्पण-श्लोकसंख्या १४८

५९९]

बाह-पृ. सं. १६ × २ = ३२

[१००

देवदास कृत प्रार्थनाशतक—ओ. १०७ पर्यंत

संकीर्ण संग्रह

६००]

बाह-पृ. सं. ९५ × २ = १९०

[१५०

(१) मधून मधून तुकारामांचे थोडे अभंग आहेत. शिवरामांचे एक पद व नामदेवांचा एक अभंग आहे.

(२) या बाळांत मुख्यतः मुक्तेश्वर कृत आदिपर्व, सभापर्व आणि वनपर्व यांतील बरेच प्रसंग आले आहेत. आदिपर्वीतील अध्याय १७, ३२,

३७, ३८, समापर्वोत्तोल ३, ९, १५, वनपर्वोत्तोल २ ते ५, ११, १४, १६, १७ असे अध्याय आहेत.

(३) आत्मायांचे चपटपंजरस्तोत्र

(४) रीतित " धृतराष्ट्राचा १ श्लोक, दुर्योधनाचे ९, संजयाचे ३२, अर्जुनाचे ८४ व भीष्मणाचे ५७४ श्लोक " आहेत, अशी एक नोंद आहे.

(५) चौदा ग्रंथांचे दोन संस्कृत श्लोक व त्यावर द, ७ x ३ x ६ ते १० या टीकेच्या पांच ओव्या, परंतु ७ x ३ x १० या ऐवजी ओवी आहेत ती अशी : ऐसीं हे चवदा ग्रंथे । निरोपिली अनुक्रमे । साधकीं पाहतां ह्मणे । बाधिजेन ॥

(६) शुकेश्वर कृत वसिष्ठ आख्यात-ओ. ४४

(७) मध्वनाथ कृत सखुवाईचे चरित्र-ओ. ५७. हे मकरण रा. शुक्ती पांनी प्रकाशित केलेल्या मध्वपुराणश्रवणा कवितेत आले नाहीं, असे वाटते.

(८) यशवंतसुत कृत एक सुंदर पारमार्थिक लावणी. तिचा शेवट :

हा यशवंतसुत घाट जखती गोष्टी ।

भजनासी लावी मग नको करूं मज कष्टी ॥

६०१]

वाढ-पृ. सं. ८७ x २ = १७४

आरंभाची २ पृ. नष्ट

[१२५

(१) श्रीसमर्थ, श्रीरावाई, गिरिधर प्रभु, कबीर, श्रीधर, माधव, तुलसीदास, सुरदास, प्रेमाई, मध्वप्रवेश्वर, रंगनाथ, आनंदतनय, राघव, दास (कोणी निराळे, समर्थ नव्हत) , एकनाथ, कृष्णदयार्णव, आदिनाथायण, गोसावीसुत, नामदेव, विष्णुदास नामा, ठाकुरदास, चिंयक, नाथ मुजंग, यांची पदपदांतरे

(२) पृ. ३१ वर अनुदिनि अनुवापें, अक्षल्यात से, नसे भक्ति ना, उदासीन हे इत्ति, सुक्ति नाहीं बुद्धि, समाधान साधु, या सहा जष्टकांना क्रमांक देऊन त्यांतील प्रत्येक श्लोकाची आद्याक्षरे उतरलेली आहेत. तसें च पृ. ३२ ते ३७ वर सात दि वातांच्या पदांची बरीरे आद्याक्षरे दिली आहेत.

(३) मोरोपंत कृत निरादपर्व, उद्योगपर्व, प्रेकावली, यांतील कांही माग

६०२]

वाङ-पृ. सं. ६६ X २ = १३२

[१००]

(१) गोसावीनंदन, केशव, कबीर, जनीजनार्दन, अनंदतनय, तुका, मालो, भट गोपाळ, उद्धवचिद्धन, कृष्णदास, पूर्णनिजरंग, नामा, विष्णुदास नामा, एकनाथ, चंभक, माधवदास, मोरोपंत, यांची पदपदांतरे

(२) हे भट गोपाळ मला नवीन वाटले. त्यांच्या पदांत कळवळा आहे. एक आठ कडव्याचे त्यांचे पद आहे. त्याचा आरंभ :

असा कोणही मंत्र सांगा । ... भव मी हा जाई तरुन ॥ धु०

छागतसे हुमच्या पाया येतो मी हो लोटोंगणी ।

आणिक पढित शास्त्री पुराणिक माहागुणी ।

धुधितासी भज बाडा कृपा करा मोक्षदानी ।

नका फिरवूं माघारे कीर्ति भरे त्रिभुवनी ।

ऐसा देहे पुन्हा न ये नरतनु जाई सरुन ।

असा कोणही मंत्र सांगा ।... भव मी हा जाई तरुन ॥ १

(३) वामन कृत गोपीगीत व कृष्णजन्म

६०३]

वाङ-पृष्ठे १२९ एका बाजूस व
विहिरेली

[१००]

यात मोरोपंत कृत आर्याभारतांतील सभापर्व अ. १ ते ७, वनपर्व अ. १ ते ३, नलोपाख्यान अ. १ ते ४ असून द्रोणपर्वाला सुरवात करून सोडले आहे.

६०४]

वाङ- पृ. सं. ९८ X ४ = ३९२

२२।२२ पृष्ठे आ. व शे. नष्ट

[१८९]

(१) श्रीसमर्थ कृत रामायण. आरंभीची पृष्ठे गेली आहेत, त्यांत सुंदरकांड व युद्धकांडाच्या पहिल्या शताचे ८३ श्लोक गेले. या पहिल्या शताला या वाढांत द्वितीय प्रसंग गडले आहे. त्यावरून सुंदरकांड गृहणजे च या वाढातील पहिला प्रसंग असावा. नववें शत गृहणजे या प्रतीतील दहावा प्रसंग होय. सध्या च या वाढात रामायण आहे. पुढचे प्रसंग नाहीत. तेथे लेखकाचे नाव व लेखनकाल ही दिली आहेत. हे श्रीसमर्थकृत रामायण असतां या प्रतीत त्यास भारार्थरामायण गडले आहे व एका प्रसंगाचे शेवटी तर

‘ भावार्थरामायणे चेकाकार टीका ’ म्हटलें आहे. दहाव्या प्रसंगाच्या म्हणजे नवव्या अष्टाव्या शेंकड्या मजकूर ।

“ इति श्री भावार्थरामायणे शुभ्यकडि रावणवधोत्थाम श्लोकवध प्रसंग ॥ १० ॥ धीरामायणमस्तु ॥ संवत् १८०१ वर्षे भाद्रपद शुद्धि १३ बुधे जती रान सभाग्य छितितमिदं पुस्तकं ...”

हा मजकूर अस्पष्ट झाला आहे. संवत् १८०१ यांतील शेंकड्या क्रं १ आहे, कां २ आहे, कां ९ आहे, त्याची वास्तव नाही. याहीवीस पुढचीं सर्व पाने निराळ्या माणसाच्या हातचीं आहेत.

(२) भीष्मर्ष, तुकाराम, बंगापूर, कवि माणकेश्वर, शानदेव, एकनाथ, गोसावीनेदन, गिरिधर, वेशव वगैरेंची पदपदांतरे

(३) आनंदतनय कृत सीतास्वयंघर-श्लो. ७१

(४) श्रीरंगअनुजात्मज कृत संतमाळा-ओ. ५७ लक्षकाशित आहेवें पाटले

६०५]

पाट-पू. सं. १०० X २ = २००

आ. १० पृष्ठे नष्ट, शे. ७ अर्धपट

[१५०

(१) भीष्मर्ष, तुकाराम, कवीर, भीमबाई, तुळशीदास, उदयचिदन, जयरामकाशी, निपटनिरंजन, श्रीधर, नामदेव, यद्यंतस्तुत, आनंदतनय, जयराम, वेशव, बामन, शिवदिनकेशी यांची पदपदांतरे

(२) मुक्तेश्वर कृत घोषयात्रा

(३) अमृतेश्वर कृत सुदामचरित्र-कवची १४

(४) मोरोपंत कृत सन्मणिमाला व दशवतार

(५) कृष्णदासमुद्रल कृत रामायणांतील ३८ ते ५९ अध्याय

६०६]

पाट-पृष्ठे २६ ते १४१

आरंभीची २९ व तिरकीच शे. नष्ट

[१५०

(१) या सर्वय यादींत मोरोपंत कृत मंत्ररामायण संपूर्ण असार्वे.

(२) उपलब्ध २६ ते १४१ पृष्ठांत द्वितीय मंत्रायामस्तु तो पुढे किष्किपाकांड, युद्धकांड पूर्ण, युद्धकांड पूर्ण व उत्तरकांडाचे पहिले चार मंत्र आहेत.

(१) दर तेरा आर्यांनंतर मंत्रसंख्या दिलेली आहे. त्याप्रमाणे सुद्धकांडाचे मंत्र ६६ असून एकंदर आर्यासंख्या ८५८ पृ. १२४ वर नमूद आहे.

६०७] उसवलेलें जीण वाढ-पृ. सं. $१५२ \times २ = ३०४$
बरी च पृष्ठे नष्ट [१५०

(१) भीममर्ष, कधीर, तुकाराम, एकनाथ, शानदेव, दीन राघव, लक्ष्मण यांची पदपदांतरे. हे दीन राघव व लक्ष्मण शिरगांव मठांतील दिसतात. लक्ष्मणांची पदे कृष्णलीलापर आहेत. गुसळण, दळण, कांडण, मस्करी, दंड, शौची, चेंडुफळी, चारवण, लपंडाई, हुंशी, हुतुतु, फुगडी, प्रसाद इत्यादि मथळे त्या पदांना दिलेले आहेत.

(२) घामन कृत भीष्मप्रतिज्ञा-श्लोक २१

(३) मोरोपंतांची फेकावली संपूर्ण

(४) माझा मायबाप नांदे पैठणांत ।

स्वामी एकनाथ नाम त्याचें ॥ १

माझा मायबाप नांदतो चाफर्ली ।

रामदास माउली नाम त्याचें ॥ २

(५) तुकाराम, शनिश्वर, एकनाथ, समर्थ यांच्या ग्रंथांतील समानार्थी उतारे या वाटांत पुष्कळ दिले आहेत.

६०८] वाढ-पृ. सं. $५८ \times २ = ११६$
शिवाय शेवटची ५१२५ नष्ट [११५

(१) भीममर्ष, उद्धवर्लिंग, नामदेव, राघव, घामन, आनंदतनय, दयार्णव, गोसावीनंदन, तुकाराम, भीम, गिरिधरप्रभु, आपारंगारमज, आनंद, विष्णुदास नामा, गंगाधरसुत, शेकरसुत, शिवराम पूर्णानंद, केशव, रंगनाथ, इत्यादिकांची पदपदांतरे

(२) घामन कृत दशावतार-श्लोक १०

(३) एकएका विषयांच्या पार्थी नाश करून येणारांची उदाहरणे सांगून

पांचा ही विषयांसि जी नर मुले त्याची गती कोणती ॥

असा प्रश्न चवथ्या चरणांत केलेले ते प्रसिद्ध पांच श्लोक

- (४) दाकी कांहीं साधनें कर वा कलं नकोय, पण ज्याचेनि स्मरणें पतीत तरती तो राम सोडूं नको ॥
- (५) नरहरि मालो वृत्त भूपाळी वारा ज्योतिर्लिंगांची
- (६) श्रीशंकराचार्य वृत्त अपराधस्तोत्र व श्रीकाशीविश्वनाथा-
एकस्तोत्र

(७) आनंदतनय वृत्त सीतास्वयंवर-श्लोक ७९. याच्या शेवटी लेखकानें आपलें नांव, गाव व लेखनकाळ हीं दिलीं आहेत तीं अशीं :
“ हस्ताक्षर नरहरि चिमणाजी पतके कसबा करवीर ॥ ... विरोधी नाम संवत्सरेसी । आपाद पंचमी रथिवारेसी । पूर्णता जाली प्रधासी । धोर्ती सावकाश परिसिजे ॥ शके १९९१ ... ”

(८) दास (१) वृत्त आरती महाकाळीची, एकनाथ वृत्त आरती संकष्ट चतुर्थाची, मोरेश्वरसुत काशी वृत्त आरती चंद्राची, निर्मळदास वृत्त कौल्हापुरच्या महालक्ष्मीची आरती न हरिदास वृत्त अंबाबाईची आरती

(९) कांहीं संस्कृत प्राकृत सुभाषितें, दोन कानडी पदे, त्यांत एक पुरंदर विठ्ठलांचें, कांहीं औपधें

६०९] १२"X६ ३/४" असें प्रचंड वाड-२. सं. २०५X२=४१० [१६५
शियाय आ. व शे. किलेक पुढें नष्ट

(१) श्रीसमर्थ, एवनाथ, गोविंदसुत, विष्णुदास नामा, रामवल्लभदास, तुकाराम, गंगाधरसुत, गव्यनाथ, ज्ञानदेव, केशव, मामा, रंगा, रंगनाथ, शिवरामपूर्णानंद, आदिनाथपण, अनंतात्मज गृणजे च अनंतकविभुत गृणजे च आनंदतनय, अमृतनाथ इत्यादिकांचीं पदपदांतरे

(२) संस्कृत प्राकृत श्लोकां सुभाषितें

(३) वामन वृत्त भीष्मरत्न, जयद्रथबध, चतुःश्लोकी भागवत, शुकोक्ति, चिंतुषा

(४) गंगाष्टक (वाराधवा प्रगटलें जल जाण्हीचें), नामसुधा

(५) क्षीररामावली, स्वप्नाध्याय, ग्रहूर्तविचार, सप्तश्लोकी गीता, अशीं संस्कृत प्रकरणें

(६) भर्तृहरि कृत नीतिशतक, हरिकवि कृत मराठी सम-
श्लोकांसह

(७) एकनाथ कृत हस्तामलक-भीमव आचार्याच्या मूळ १४
श्लोकांवर नायांच्या टीकेच्या ६७४ ओव्या.

(८) रंगास्वामी कृत निरंजनाष्टक-प्रत्येक श्लोकाचे चवथे चरण
" अद्वैतयोध पदनिधाय पूर्ण जाला ॥ "

(९) रंगा कृत प्रकृतिपुरुषविचार-ओ. सं. ३५

(१०) गोसावीनंदन कृत ज्ञानमोदक-प्रथम प्रकरण मंगलाचरण
ओवीसंख्या ४७, द्वि. प्र. अनुतापनिरूपण ओ. ३८, तृ. प्र. अधिकार-
निरूपण ओ. १२५, च. प्र. गुणलक्षण ओ. ८४, प. प्र. सिध्यलक्षण ओ.
८८, प. प्र. गुणमक्ति ओ. ८०, स. प्र. अनुबंधचतुष्टय ओ. ४६, अ. प्र.
अप्यारोपापवाद ओ. २७, न. प्र. पंचीकरण ओ. ७९, द. प्र. जीवेश्वर ओ.
८०, ए. प्र. माया ओ. ५८, द्वा. प्र. प्रज्ञा ओ. ५५, त्र. प्र. महावाक्य ओ.
४९, च. प्र. भेदनिरसन ओ. ४७, पं. प्र. भवण ओ. ३८

नंतर टीप की " याची सा प्रकरणे पुढे लिहिली आहेत मध्ये पत्रे
कोरी नगदती यास्तव ॥ " पण पुढे विवेकसिंधु सुरू होऊन तो दि गपुरा च
आहे. पुढची पाने नष्ट झाली आहेत.

(११) मुकुंदराज कृत विवेकसिंधु-सोळाव्या प्रकरणाच्या आरंभापर्यंत

(१२) औपधे, गणिताची सदाहरणे सोळाव्याच्या शेती वगैरे
किरकोळ भाग

(१३) या बाबत दोन ठिकाणी लेखनकाल दिला आहे : (१)
तिसऱ्या च पृष्ठावर गूढलें आहे " हे वही श्लोक प्रस्तावीक वगैरे लिहिले असे
शके १६९१ विशोधी नाम संवत्सरे कार्तिक मास... " (२) दुसरा उल्लेख
हस्तामलकाच्या शेवटी आला आहे तो "शके १६९३ ॥ खर नाम संवत्सरे कार्तिक
पंचे १ मंदवासरे ॥ ते दिने मीने पांताडे परगणे जळखद येथे लिहिले ॥ "

६१०] १५ $\frac{३}{४}$ " x १६ $\frac{३}{४}$ " असा एक कागद [१५०

यावर भीममर्थ, ज्ञानेश्वर, नामा, विष्णुदासनामा व तुकाराम यांचे
काही अमंग उतरले आहेत. त्यांत भीममर्थाचे जाठ जवळ आहेत व ते

भाठचे जाठ अप्रकाशित आहेत. त्यापैकी कांहींचा शेवट दास म्हणे ऐसं जयरामें केलें । जीवन्मुक्त जाळे या चि देहीं ॥ किंवा दास म्हणे ऐसं जयरामें केलें । अविनाश दिव्हें पद मज ॥ या चरणांनीं केलेला आहे.

६११]

गळांठा

[१२५]

(१) पाहें, पोथ्या याचे अवशेष व कांहीं पत्रें

(२) श्रीसमर्थ, तुकाराम, रंगनाथ, अमृतराय, नामा, गोसावीनंदन, अनंतसुत, जयरामासजतनय, मयूरपठित, हरिहर, मीम, मुक्तेश्वर इत्यादिकांच्या पदपदांतराचे कागदाचे तुकडे, त्यांत अनेक सुवर्णकण आहेत.

(३) निःसंदेहदियाकर, संक्षेप रामायण, सगुणध्यान, निर्गुणध्यान, अंतर्भाव या ग्रंथाचे कांहीं भाग आहेत.

(४) मोरोपंतांच्या संवसामायणाच्या पदवीवर मंत्रभक्तिमाला म्हणून कोणी आर्यादृष्टांत धर्ममार्गाचें चरित्र लिहिलें होतें, त्याचीं कांहीं पृष्ठे आहेत.

(५) पत्रें सामान्य आहेत. त्यात एका पत्रांत “ १०० बाजीराव पेशवे, २०० शेंकडकर रुपये झालजोडी, ७५ वीथोले, १०० षळवंतराय दिवाणजी, ५० पोतनीय, १२० नागो जीवाजी, १२५ भावे, १०० पाटणकराकडील रामनौमी सणगे व मीदामी, २०० बावड्याकडील ” अशी यादी आहे.

या च सुमारास सातारा जिल्ह्यांतिल

मठें मठांतील

विश्वनाथपुत्रा आणि अनंतसुत्रा यांची गांठ पडली होती. पुष्कळ मठ पाहण्यांत आले, पण या दोर्बासारखी जाणती तरुण संन्यासी कचित् च पाहण्यांत आली. दोघे हि अल्पायुषी झाले हें तुटवें होय. खुद्द मठेंमठांत आमचें जाणें झालें नव्हतें, पण मठांतील महत्त्वाचा संप्रदाय आणि कागदपत्रें अनंतसुत्रांनीं आगडांकडे पाठविली होती किंवा गढानर भेटांत आणून दिली होती. पैकीं कागदपत्रें श्रीसंप्रदायाचीं कागदपत्रें-द्वितीय खंड-यात प्रसिद्ध झाली आहेत. येथे आज इतर ग्रंथांचें स्वरूप पश्र्चयाचे आहे.

६१२]

पोर्णी-पत्रे २११

[१५०]

श्रेष्ठांच्या भास्कराहस्य ग्रन्थांची १ ते २५ प्रकरणे पूर्ण व २७ व्याचे एक व पत्र, अपूर्ण प्रत, हा ग्रन्थ सभेने वाढांक ३१९ वरून भीरामदायी ग्रन्थमालेत खवया भाग म्हणून छापला च आहे.

६१३]

एक लांबलचक वेढालें

[११४]

मराठी साम्राज्याची छोटी बखर म्हणून जी बखर प्रसिद्ध आहे, तिच्यातील श्रीसंभाजी महाराजांच्या फारकीर्तीच्या जवळ जवळ अखेर पर्यंतचा भाग या वेढाळ्यांत आहे.

नावें ठेवण्याचा हेतु स्वप्नांत हि नाही. पूर्वजाना कोण नावें ठेवील ! मागच्या पिढीतील विद्वानांनीं भ्रम येऊन हस्तलिखित ग्रन्थ आणि बखरी योगेने मिळवून ती छापून काढली म्हणून या पिढीतल्या लोकांना ती नाचा-बयास तरी मिळाली. पण जी गोष्ट काव्यग्रंथांची, ती च बखरींची. काव्यग्रंथा-प्रमाणे च बखरी हि अति अशुद्ध छापल्या गेल्या आहेत. छापल्यान्याकडे पाठविण्यासाठीं मोडीवरून बाळगोच प्रत करताना जी दस्तता ठेवावयास पाहिजे होती ती मुळी च ठेवण्यात आली नाही कीं काय, असे म्हणण्याचा, हा बखर पाहून मोह होतो. छापलेल्या प्रतीशीं हें वेढाळें दाखून पाहिलें तर शेकडो चुका आढळल्या आणि वाईट वाटले, आधीं च कागदपत्रां इतक्या बखरी विश्वसनीय नसतात, त्यांत आणखी भरतील शेकडों चुका प्रकाशकांनीं करून ठेवल्याचर छापलेल्या बखरींवर यत्किंचित् हि विचरून राहणें अत्यन्त घोक्याचें होय, अणें च म्हणावें लागेल. या चुकांमुळे याचकाची कशी दिशाभूल होईल, याचें एक मजेदार उदाहरण देतो. ही बखर प्रथम शके १८११ त काव्येतिहाससंग्रहांत छापली गेली. ती च प्रत माझ्या संग्रहीं आहे. तिच्या ३३ व्या पृष्ठावर भीमशिवरायाला राज्याभिषेक झाल्याचा उल्लेख असून पुढें म्हटलें आहे : “ दानधर्म बहुत केला. नितळपुरी गोसायी बावा चारणसीहून आले. त्यांचा उपदेश घेऊन संगमेश्वरी ठेविले. परमानंद गोसावी पोलादपुरी ठेविले. ते बावा बहुत सिद्ध पुरुष होते व या च गांवीं मोहनबावा, त्रिविक्रम नारायणाभ्रम, असे थोर सपुरुष होते...”

यांत याच गांवीं म्हणजे अर्थात् पोलादपुरी रोप हे ठरवून घेतल्या पोलाद-
पुरी श्रीशिवछत्रपतींच्या वेळीं परमानंद, मोहनीबाबा व त्रिंबक नारायणाभ्रम
असे तीन संपुष्ट होऊन गेले, अशी माहिती दिली आहे. तीवर विश्वास
ठेवून कोणी हि संशोधक पोलादपुरास या विषयाचा शोध चालवील तर तो
फसेल आणि आयुष्य फुकट दववील. यात याच गांवीं आपले आहे, त्यापैकी
मुळात याच ऐवजी पाट आहे. मोदी पाट ये याचपाराने याच वाचले.
आणि पाटगांवीं ये याच गांवीं केले. तसेच सौनीबाबा ये मोहनीबाबा
वाचले आणि त्रिंबकी नारायणाभ्रम च्या ऐवजी त्रिंबक नारायणाभ्रम
वाचले आणि इतिहासाच्या संशोधकास पुढे घेऊन जात पाडले. हा एक नमुना,
अशा शकती चुका करून घेतल्या आहेत. हा विस्तार येथे अशासाठी केला
की, आपल्या काव्यमनोवाचकांचे च आपल्या बघरी हि पुनरुप छंद
छापण्याची किती आवश्यकता आहे, ही गोष्ट वाचकांच्यामनाच्या नजरेस यावी.

६१४]

पोथी-पत्रे १२

पेकी १ ले च हरपलेले

[१०५]

(१) महंमदाचे सध्याचे अमृतेश्वर याचे सरकृतात लिहिलेले
श्लोकपद परित्र-श्लोकपद्या १२३

(२) परित्रकाराचे नाव, नाव, काल ही शब्दांनी दिलेली आहेत ती :
“ इति श्रीमद्भक्तप्रवर अमृतेश्वर यथा समाप्ता ॥ शके १७५१ भावण शुद्ध
५ शुक्रवाक्रे माघ्या-दशम्ये संपूर्णा ॥ मालवदेशे आठामानिवासिना ओंकारा-
ख्येन प्येतिर्दिदा सीहोरख्ये ममि वृत्तमेतत्कथानक लिखितमपि ॥ ” यावरून
ही प्रत परित्रकाराच्या हातचीच दिसते.

(३) परित्रावरून माहिती मिळते ती थोडक्यात अशी : फरवीरा-
जवळ बहबक गांवीं विद्यामृतकुलातीक रुद्र आणि भवानी या दंपत्याच्या
पोटी अमृतेश्वरांनी जन्म घेतला. बाल्यमासु श्री लहानपणीच गेले. यधूवर
दत्त दे परांगुल निघाले. मदरांत येऊन गणपतीची आराधना केली. तीस तप
केले. दूध, गोघृत आणि द्राक्षाळा यावर उच्चैः वर्षे काढली. सुकृपा
होण्याचा फळ समीप आला. भीषमयोने शिष्य यमुदेव, यामुदेवाचे विदेश,
त्या विदेशागांवीं ह्या अमृतेश्वरावर झाली. त्याने शिष्य पावन होत.
अमृतेश्वरांचा समाधीकाल १६९२ चवथ वद्य १३ शुद्धार य पावनांचा काल
श्रावण १७४९ च्या आषाढ ३ ११ च झाला.

६१५]

२०" X १० १/२ " असा एक कागद

[११२

पुणें मुकामां शके १७३४ त पावनवावा यांनीं स्वमुखें मठें मठाची संगितलेली हकिकत.

हा कागद मोढी असून त्यांत ओघानें कण्हेरी, मठें व शिरवळचे नारायण गोसावी यांचा मठ, अशा तिन्ही मठांची हकिकत आली आहे.

“ स्वामीचे शिष्य कल्याणवावा गोसावी वासुदेव वावा गोसावी व भाणखी शिष्य सहा होते त्यांत घडील वासुदेवस्वामी हे वीतरागी जाहाले... वासुदेव स्वामी हे समर्थ्यांचा निरोप घेऊन मौजे कण्हेरीस शिरवळप्रांतीं राहिले त्यांचा सांभाळ महाराज शिवाजी यांनीं करून मठ मौजे मजकुरी बांधोन देविला...”

कोणते सहा च शिष्य पावनवावांच्या कल्पनेत होते, कोण जाणे. श्रीशिवाजीमहाराजांनीं वासुदेवस्वामींस शक १५९३ त च सनद करून दिली होती, ही गोष्ट प्रसिद्ध आहे. (सांप्रदायिक विविध विषयांक ९० व कागद-पत्रांतील लेखांक ५५९ ही पहावी.)

सांप्रदायिक विविध विषयांक ५ यांत शिरवळ येथील भीरामदाजी मठांची हकिकत देतांना “ शिरवळस नीरानदीचे कांठीं दोन मठ आहेत एक नारायणवावांचा व दुसरा बाजी गोसावी यांचा, दोघे हि खुद्द भीसमर्थांचे शिष्य होते ” असें म्हटलेलें आहे, त्यांत प्रस्तुतच्या हकिकतीवरून दुसऱ्या करायो लागत आहे. नारायणवावा हे प्रत्यक्ष भीसमर्थांचे शिष्य नसून कण्हेरी मठाच्या परंपरेतील पुरुषोत्तम गोसावी यांचे शिष्य होते, म्हणजे भिवाजीवावांचे गुरुवंशु होते, असें या हकिकतीवरून दिसते.

६१६]

वाढ-पृ. सं. २७ X ४ = १०८

शेवटची २ पृष्ठे हरबलेली

[१०५

(१) या वाढात दोघांची हस्ताक्षरे आहेत. आरंभां एका हातीं भीसमर्थांचीं १४३ अभंगपत्रांकें, पदपदातरे आहेत. त्यांत कांहीं नवीन आहेत. तीं सर्व सयडोनें वाडून पहावयाचीं आहेत.

(२) नंतर निघळ्या हातानें लिहिलेलीं भीसमर्थ, विदेह, अमृतेश्वर, पावन, शिवराम पूर्ण, एका शिवराम, बस्वर्णिग, तुकाराम, मध्वनाथ, मानपुरी, रा. सं. ७

रंगनाथ, शंकर, विष्णुदास नामा, माळे, केशव, एकनाथ, जयराम, गोविंद
फवो, उद्धवचिद्धन, भीधर, विठ्ठल, आनंदनंदन, शानेश्वर, कवि अनंत,
भीपति, इत्यादिकांची पदपदांतरे आहेत, त्यांत अष्टतेश्वरांच्या पदांची संख्या
विशेष आहे.

(३) कांही सुमाहित श्लोक आहेत ते मोड आहेत.

६१७]

उत्तरेले वाढ-पृ. सं. ११० × २ = २४० [१५०

पैकी १ ते ६०, ६२, ६३, ७०, ७१, ७४-७७, ९०,
९१ नष्ट व १२० च्या पुढची किती पत्रे हरवलीं असावी, कोण जाणे.

(१) हे वाढ थोडे चमत्कारिक च म्हणावयाचें, कारण ते सर्व मोडी
लिपित आहे. त्यांत भीममर्थ, राघव, शिवदिन, तुळसीदास, तुकाराम,
शिवरामपूर्णानंद, मत्स्यमुनेश्वर, गोविंददासज, सज्जनरंजन, अनंततनय,
गिरिधरप्रभु, उद्धवचिद्धन, अमृत, रंगनाथ, माणकोजी बोधवा, केशव, शानदेव,
नामा, जनाबाई, सुकुंद रामानंद, मुक्ताबाई, राजाई यांची पदपदांतरे आहेत.
त्यांत भीममर्थ व भीतुकाराम यांच्या अभंगांचा भरणा जास्त आहे.

(२) भीममर्थाच्या अभंगांत कांही अभंग अपूर्व आहेत. ते महत्त्वाचे
आहेत, पण ते सर्व भीममर्थाचेच आहेत, यां अन्य कोणी त्याचे म्हणून रचले
आहेत, कोणी सांगावें ? ते सर्व उतरले पाहिजेत. त्याची अपूर्वता वाचकांच्या
मजरेस आज च यावी, म्हणून त्यापैकी एक दोन अभंग येथे देतो :

[१]

मगवा तो जेढा रामदास लावी । शिष्यत्व तें पाही केले कोणी ॥ १
स्वामी कल्याणाचें न कळे महिमान । खलबत्ता उतरोन पुढे केला ॥ २
मान कापुनीया गुरूसी अपिली । अंतर्गोत्र गेली सांगा कोठें ॥ ३
ज्योतीची निजये तो मुठीत धाकळिही । प्रचीत दाविळी राजियासी ॥ ४
स्वामी रामदास वास निरंजनी । गुराशिष्य दोन्ही येक जाले ॥ ५

[२]

का कश मजन स्वामी सहस्रुचें । बापुच्या मनाचें काय चाले ॥ १
दोन शत पांच मनबोध मो केला । तो कां व्यर्थ गेला अथवा चि ॥ २

अववा उगवा झाडा या मनाचा । छंद राघवाचा चित्ती धरा ॥ ३
राघव राघव वचनीं घोळता । व्यर्थ सीण करिता नेणोनीया ॥ ४
दास म्हणे आतां गुरुसी शरण जावें । चमत्कार पहावे निजघरचे ॥ ५

६१८] महत्वाचें पूर्ण वाङ्-७. सं. १०५ × ४ = ४२० [२५०

(१) सभेच्या संप्रदाई पृथ्वीच्या मोलाची जीं कांहीं वाङ् आहेत, त्यांचेही हे एक वाङ् होय. त्यांत सर्वत्र श्रीसमर्थींचीं पदे आहेत. श्रीरामदासी ग्रन्थमालेंतील पंचयिवावा भाग जो श्रीसमर्थींच्या पदपदांतरांचा आहे त्याच्या १९४ पृष्ठापर्यंत पूर्वार्ध पदे २३९, स्फुट पदे १७, आरत्या १३, उत्तरार्ध पदे ३३७, परिशिष्ट पदे ६, गोंदळ २, अर्धी संख्या आहे, तींतील आरत्या वगळून बाकी सर्व पदपदांतरें क्रमशः व नांनिशीवार या वाङ्वात आहेत, शिवाय या वाङ्वांत पूर्वार्धानंतर कांहीं “ढफगाणीं” व “पांढांढगाणीं” आहेत आणि उत्तरार्धानंतर अनेक स्फुट पदे आहेत, त्यापैकी बरीं च गाणीं आणि पदे आजपर्यंत न छापलीं गेलेलीं अर्धी आहेत. कांहीं अत्यंत मौल्यवान आहेत, हृदयांत प्रवेश करणारीं आहेत, कांहीं घरगुती भावेंत असल्यामुळे गालांतल्या गालांत हांसयितात, आनंदयितात आणि हटवून यारंवार वाचावीशीं वाटतात. श्रीरामचंद्रदय इतकें अन्यत्र पहावयास मिळत नाही. काय आणि कसे सांगूं ! त्यांचा कळबळा पाहिला म्हणजे आपला हि जीव हल्लार होतो. विनोद परण्याची त्याची लहर लागली म्हणजे आपण हि त्यांत च रमतो. एकदा काय त्यांच्या मनांत आलें कोणास ठाऊक,

काशी कांती कोटदापुर । काशिमर कुशावर्त काडर ।

कानढ कर्नाटक कंदार । कनकी लंका ॥ १

अर्धी वर्णानुक्रमानें क पाहून ह पर्यंत ६० कडव्यात गावाचीं नांवे सांगितली आहेत. पुन्हां दुसऱ्या एका प्रकरणांत वर्णानुक्रम सोडून

सुरत खंवाईत लाहुर । मठोंच समताम कंदार ।

गोवे चंदी चंदाडर । विसाडर ॥

अशा ७५ कडव्यांत गावाचीं, देशाचीं, खोऱ्याचीं नांवे आली आहेत. कोणत्या निमित्तानें हीं दोन प्रकरणें लिहिलीं गेलीं, का इतकी ठिकाणें त्यांच्या

पाहण्यांत आली होती, हें आज कोणी सांगवें ! या सर्व गांवांना त्या काळी कोणत्या ना कोणत्या कारणाने महत्त्व होतें.

शिघराय देवराय घानतराय दलपतराय
दिनकराय दलघटराय धारेराय ॥ १

असे ११ कडव्यांचें एक ढफगाणें माणसांच्या नांवांचें च आहे. निगनिघळे भंदे, जाती आणि कारखाने यांचेवर ३२ कडव्यांचें, निरनिराळ्या धार्मिक पंथांवर २० कडव्यांचें, अरण्ये, अरण्यांची शोभा आणि अरण्यांतोळ जनावरे यांच्यावर २७ कडव्यांचें, अशीं अनेक विषयांवर अनेक दंडिगाणी आहेत. तीर्थावळीचें दंडिगाणें हि या वाढांत आहे. श्रीरामर्याची अप्रकाशित अशी वरी च कविता या वाढांत आहे. ती सर्व उतरून काढायचाची आहे.

(१) अशा या वाढांतोळ तूर्त दोन पदे देऊन पुढें जाऊं.

[१]

नरा नरदेहा येऊन । येव्हडें करीं रे तूं साधन ।
जाईं सद्गुरुसी शरण रे । पावशी मोक्ष ॥ १
अन्य साधनें बहुतें । दृष्टा जाण रे निस्तें ।
येक्या सद्गुरुमजना परतें । नाहीं सार ॥ २
सार नाहीं रे दुसरें । वेद थोलिले निर्धारें ।
आणिक शास्त्रें हि अपारें । पुराणादिक ॥ ३
ऐसें जाणुनियां गुरुपाईं । अनन्य भावें शरण जाईं ।
जीवन्मुक्त होसी वेहीं । दास म्हणे ॥ ४

[२]

देव देवावरी देऊळ । देवळा वर्वीं ब्रह्मगोळ ।
त्यापरतें शून्य मंडळ । परता देव ॥ १
देव परता ना आरता । देव वर्वीं ना खालता ।
देव निश्चळ पुरता । सर्वां ठाई ॥ २
देव अनंत अपार । देव निर्गुण निराकार ।
त्याचा शोधाचा विचार । साधुपासीं ॥ ३

दास मौजेने घोळिला । शोध शोधावा आपुला ।

व्यर्थ कासया गळमला । जन्मवरी ॥ ४

(३) हे यादव कोणाच्या हातचे असावे हे सांगता येणे कठीण आहे. त्यांत दोन निरनिराळ्या व्यक्तींची हस्ताक्षरे आहेत. न जाणो, त्या दोन व्यक्ती यामुदेवस्वामी व विदेहस्वामी असतील !

६१९]

गळांठा-अगदी छिरकोळ

समर्थ, अमृतेश्वर, सजनरंजन, मध्वनाथ, तुका, शिवदिन [१००

६२०]

पोथी-पत्रे सुमारे १०००

[१४९

मठेंमठसंस्थापक अमृतेश्वर वृत्त पीयूषरानायण

(१) या रामायणांत याळकाडाच्या पूर्वी एक आदिकांड आहे. त्याचे १९ अध्याय आहेत. याळकाडाचे ३९, अयोध्याकांडाचे ३२, अरण्यकांडाचे ३०, किर्किष्वाकांडाचे २२ व सुंदरकांडाचे ५५ अध्याय आहेत.

(२) सुद्धाड नाही. के. अनंतपुत्रा पाठविणार होत, पण ते सधे च राहिले. अर्थात् ते मठेंमठात अवले पाहिजे. ते भिळविले पाहिजे, म्हणजे ग्रन्थ संपूर्ण होईल.

(३) अयोध्याकांडाच्या शेवटी “ शके १७०७ विश्वावसु नाम संवत्सरे चैत्र वद्य द्वादशी ” असा लेखनकाल दिलेला आहे. किर्किष्वाकांडाच्या शेवटी एकदर ओवीसंख्या ३०७२ दिलेली असून १७०७ आषाढ शु. १५ गुरुवासर, असा लेखनकाल नमूद आहे. सुंदरकांडाच्या शेवटी लेखनकाल, लेखकाचे नाव, गाव व तोंपर्वतची एकदर ओवीसंख्या ही दिलेली आहेत, ती अशी : १७०७ आश्विन शु. १४ हस्ताक्षर गंधाघर सत्ताजी मुढे कुळकर्णी मौजे खरसी बोऱ्या संख्या ७०९०.

सातान्याकडील आठ गांवें

१८२८ च्या पौषात चाफळ, हसलामपुर, शिराळे, याटेगार, ओसडे, बोरगाव, मिरजव ब्रह्मानाळ ही आठ गावे, काही पहिल्यादा व काही दुसऱ्यादा, घेतली. शिवथर कोठे आहे, त्याचा शोध लागेना म्हणून कुडाळसोऱ्यात वृथा तपास केला. हसलामपुरास सवनिवाकडे काही कागदपत्रे असतील म्हणून कोणी सांगितले होते, त्यासाठी येथे शोध घेतला, पण काही नव्हते. शिराळ्यास

मास्तीदर्शनास जावयाचें च होतें श्रीरामर्थांनीं रयापिलेल्या मास्तीपैकी दुसरी कडे कोठें एवढें मोठें मास्तीचें देवालय नाहीं. शिराळ्यास श्रीरामर्थांचे जयराम म्हणून शिष्य होते. जयरामाची समाधी येथेंच मास्तीच्या देवालयान्या समोर एका शेतात आहे. समाधीचें मंदिर अर्धवट उभें आहे. मंदिरावर विपळ बाह्य दिव्यामुळे तें अर्धे पडलें आहे व घेळीं च दुसरी न साह्यास सर्व च पडेल. शिष्यपरंपरा चालू आहे, पण कोणास काळजी आहे, असें दिसलें नाहीं. आतां सध्या गावानें च मनावर घेतलें पाहिजे. समाधीचा चिरा २' x १' x १' असून त्यावर फोरलेटा त्रयोदशाक्षरी मंत्र अद्यापि पाचावयाव मिळतो मठाला अद्यापि काहीं उत्पन्न चालू आहे का नाहीं, ठाऊक नाहीं, पण जयरामाच्या वेळीं होतें. १६५५ वैशाख व. २ गुरुवार या दिवशीं भी बाहु छत्रपती यांनीं खुद्द जयरामांना उत्पन्न करून दिलें होतें. जीर्ण कागदाचा केरकचरा मिळाला, त्याचा विचार पुढे करूं. श्रीरामर्थांशिष्य नीलगौमठपती आणणाऱ्या हे मूळचे शिराळ्याचे च राहणारे होत. या गावीं आग्हास एका अपूर्ण बस्तूचा लाभ झाला आहे. ग्रंथराज दासबोपाची एक सुंदर प्रत मिळाली आहे. ती जयराम किंवा आणणाऱ्या यांपैकी कोणाच्या तरी हातची असावी. तिची शकिकत पुढें सांगू. येथील देशपाढे यांच्या साठी येथें मास्तीची स्थापना झाली, असें कळल्यावरून देशपाळ्याचा तपास केला. काहीं मिळालें नाहीं. त्याचीं दोन परें वाटेगाव व ओझोर्ड येथें आहेत, त्यांच्याकडे कागदपत्राचा समग्र तपास आहे, असें कळल्यावर त्या दोन्ही गावीं गेलों, पण तेथें हि काहीं प्राप्ती झाली नाहीं. ओझोर्डास देशपाढे यांच्याकडे शक १६३६ व १६४६ तील दोन सनदा पाहण्यात आल्या, त्यात पूर्वोक्ते कागद दग्व साह्याचा उल्लेख होता, तेन्ना ते खरोखर च दग्व झाले असावेत असें मानून वाटल्यास आशा सोडावी. या वेळीं गावोगावीं आग्हास सांगण्यात येई की, कोणी हरणसाहेब म्हणून होऊन गेले त्यांनीं आमचे कागद नेले! हे हरणसाहेब कोण होते व त्यांनीं लोकचे कागद हरण करून कसे नेले, याचा अर्थ मला समजेना. पण एका गावीं एका ऐतिहासिक घराण्यांत गाह्या पाहण्यात होर्न नावाच्या पाहेबाचा एक खलिता च आला, त्यात मटलें होतें की, "हमचे १२६ इमाल आणले होते ते परत केले आहेत." तेन्ना, हरणसाहेब यांनीं कागद नेले होते ही कादरची नसून इतिहास आहे, असें ध्यानी आले.

मिरज येथें दोन मठ

आहेत, एक मोठा आहे व दुसरा लहान आहे. मोठा मठ तो श्रीवेणाबाईंचा व घाकटा तो सशुः वा अकुबाईंचा. अकुबाई या च समर्थप्रतापांतील चाइयाबाई असाव्यात. अकुबाईंचे शिष्य वीढकर गोविंदबुवा व गोविंदबुवा-पासन पुढे पुत्रपरंपरा चालत आली आहे ती अशी : गोविंदबुवा-रामचंद्र-आराजी-सखाराम-राजाराम-विठ्ठल-रामचंद्र-कल्याण. मोठ्या मठात श्रीसमर्थींच्या हातचा मारुती आहे व श्रीसमर्थींनी दिडेलें रामपंचायतन आहे. वेणाबाईंची समाधी गढावर आहे, हें सर्वथुत च आहे. घाकट्या मठांत अकुबाईंची समाधी आहे च तिच्यावर त्रयोदशाक्षरी मंत्र आहे. घाकट्या मठाची संवंधी मडळी कुथेर येथें राहतात. तिकडे मी तपास केला नाही. संशोधन पुरे झालें, असे कधी च म्हणतां येणार नाही. समई थोडा मिळाला.

६२१]

एक सुंदर मोहरेदार सेनेरी बर्लाचा

भीमती याटाचा कागद

[११५]

गिरिधर कृत एक हकिमतवाफा

श्री रामदासी ग्रंथमालेंतील चौविंशत्या भागांत जे दहा वाके छापले आहेत, त्याहून हा वाका निराळा आहे. मयळ्याच्या उजव्या अंगाला वाक्याचें नांव असावयाचें, पण तेथील कागद फाटला आहे. आतील सदर्मावरून मी त्याचें नांव भीमकपिराका असे ठेवलों. कागदाचे रक्षण व्हावें या बुद्धीने च कोणी तो कापडावर टक्कून पुन्हा त्याचें वेटाळें करून ठेवले होते. त्यामुळे कागदाला रणकपणा येऊन घडीच्या जागी त्याचा काही काही भाग गळून पडला आहे. वाका एकवार छापला पाहिजे. सो प्रेक्षणीय आहे. तो बहुधा गिरिधरांच्या हातचा च असल आहे. वाक्याच्या चौकटीत बसवून श्रीसमर्थ-वाग्देवतामंदिरांत तो दर्शनार्थ टागून ठेवला पाहिजे.

६२२]

उसवलेले बाट-पत्रें २ ते २२

पुढचीं किती गेलीं कोणी सांगावें

[१५०]

श्रीसमर्थींचे अमर-३ ते १०१

६२३]

उसवलेले जीर्ण बाट-पत्रें २५

[१२५]

(१) यांत श्रीसमर्थ, तुकाराम, केशव, जगन्जीवन, उद्धवचिदन, साम्राज्य कल्याण, गोसावीनंदन, जसवंत, माधवदास गोसाई, मध्यनाथ, इत्यादिकांची पदपदांतरे

(२) या वाढाचे अधर मोठे आहे. ते पाहून मला होमगांव मठां-
तील वाढांक ५२ ची आठवण झाली. न जाणो दोन्ही वाढे कल्याणस्थ
केशव याच्या हातची असतील.

६२४] एक अर्धवट वाढ-पृ. सं. ९ × २ = १८
आणि गळाळा [१५०

(१) यादांत शिवरामाचे एक अर्धवट पद, अर्धत फर्वाचा एक
श्लोक, श्रीसमर्थकृत काही करुणाष्टके व हनुमताच्या जन्मकाळावर अपूर्ण
सवाया अशी आहेत.

विता माता बंधू तुझविण भले कोण मजला ।
यह मी अन्यायी परि सवळ ही राज तुजला ।
न जाणे मी काहीं जप तप पुजा साधन रिती ।
रुपाष्टी पाहे शरण तुज आलों रघुपती ॥ १

(२) गळाळ्यात भीमरूपी नगैरे.

६२५] जमाखर्चाच्या बहीसारखे २१" × ६३" उभे वाढ
पाने ६७ पूर्ण, ६८-७० अर्धी, ये. ची काही गेली [५०

वाढ आधुनिक तर खरेच, पण मदत्वाचे आहे. इ. स.
१८९१ त बाबाजी अनंत ठेंडुकर यांनी जे काही श्रीरामदासी बाळ्या
प्रकाशित केले होते, त्यात 'आत्मारामबोवावुत श्रीसमर्थरामदास स्वामींचे
चरित्र' आहे. प्रस्तुत-या वाढात त्या आत्मारामबोवांची इतर कविता
आहे. त्या चरित्रात आणि या कवितेत बोवाची परंपरा अनेकदा आली
आहे ती अशी : श्रीसमर्थ-कल्याण होमगावकर-जगन्नाथ सडवळेकर-
यादव नगर प्रांतीचे-दत्तात्रय कोराळचे-रामचंद्र कोराळचे च-आत्माराम.
आत्माराम चोरेगावी मठ करून असत. चोरेगाव नगरे, चोरेगाव. ते अजून
आम-या पाहण्यात आलेले नाही. पण या वाढावरून असे वाटते, तो मठ
संशोधनाच्या दृष्टीने पाहण्यासारखा असावा. आत्मारामांनी श्रीसमर्थचरित्र राके
१७८९ त लिहिले आणि प्रस्तुतच्या वाढात एके ठिकाणी लेखनकाल आला

आहे तो राके १७९८ चा आहे. सुमारे साठ वर्षांमागे श्रीसमर्थसंप्रदायांत कसे अधिकारी पुरूप होऊन गेले, याची कल्पना या वाढावरून होणार आहे.

(२) हे वाढ मुख्यतः आत्मरामांच्या च कवितेचें आहे, पण त्यांत कचित् ठिकाणीं श्रीसमर्थ, कल्पण, तुकाराममहाराज, कवीर, जनी, हेवती निरंजन आणि मधुनाथ यांचीं पदपदांतरे आढळलीं. संख्या मोजली नाही, पण आत्मरामांचे चार पांचशें अभंग या वाढात सहज असतील. शिवाय त्यांचीं पुढील प्रकरणां आहेत : (१) मातापुत्रनिपातिनीं रेणुकेची आरती, (२) वेदांत, सिद्धांत, धादांत याचें विवेचन करणारे आत्मबोध प्रकरण, (३) संतनामावल्या अनेक प्रसंगीं, अनेक प्रकाशनीं लिहिलेल्या, (४) गर्भगीते-पर टीका, (५) योगवाशिष्ठांतील कांहीं श्लोकांवर टीका, (६) भागवतांतील कांहीं श्लोकावर अभंग, (७) निर्गुणरूप म्हणून श्रीसमर्थचरित्रपर ५४ ओव्या, पृष्ठांक २२ वर, (८) पृष्ठांक २३ ते ३५ गीताभाज म्हणून श्रीमत् भगवद्गीतेवर अध्यायवार एकंदर ७६७ ओव्या, (९) श्रीसमर्थांचें स्वरूप, ओ. सं. ८१, (१०) चौसईत अध्यात्मरामायणसार, पृष्ठांक ३७, (११) ५० व्या पानावर गीतातत्त्व, ओवीसंख्या १५०, या प्रकरणांत सहजगत्या तुकाराममहाराजांचीं महती वर्णन करून आत्मराम म्हणतात- गीतेचें अर्भांसाठीं । बहुतीं केळी जाटाआटी । तुका सहज बोले गोष्टी । तें वि गीतातत्त्व ॥ ११३ ॥ (१२) आविपुरुष- ओ. सं. ९०, पृ. ५९, (१३) पाराखडी- ओ. सं. ३१३, (१४) नगन- ओ. सं. २००, (१५) रामकथा, (१६) विराट पुरुष- ओ. १००, पृ. ६१, (१७) प्रक्षनिरूपण-ओ. १००, पृ. ६५, (१८) प्राक्षणोऽस्य मुखमासीत् । इत्यादि ।

(३) आत्मरामांच्या अभंगांत भक्तिप्रेम ओतपोत भरलेलें आहे. आमच्याच्यानें आतां होणें नाहीं, पण ही सारी कविता कोणी छापून प्रसिद्ध केल्यास संप्रदायाच्या वैभवात भर च पडेल. श्रीसमर्थचरणांवर जडलेली आत्मरामांची निश्चल दृष्टि त्यांच्या सर्व कवितेंत आढळते. प्रेमाच्या भरांत त्यांच्या कवितेचा अखंड प्रवाह सारखा वाहत चालला आहे, असें वाटवें.

माझी सहज माडली । चनी एकटी राहिली ॥ १

माझे सहज माये । चत्तालागीं धांवत ये ॥ १

माझा सहज करणाकर । दीना सांभाली चारंवार ॥ १

सद्गुरुधी वितथिलें । तेणें माझें सार्थक जालें ॥ १

सद्गुरु कैवल्यनिधान । तयापासीं समाधान ॥ १

१०० सद्गुरु पैलाह पैलाह । तेथे नाहीं माया धाह ॥ १

सद्गुरु दाता कनुवाळ । दीना दासाचा भ्रमळ ॥ १

सद्गुरु दाता नेणे कांहीं । पंच नीच सर्वां ठाई ॥ १

सद्गुरुनाथ भक्तराये । कोणा मोकलिले सांगूं काये ॥ १

सद्गुरु उदाराचा राणा । भक्ता घरींचा पोसणा ॥ १

सद्गुरु हा अभिमानी । भक्ता घरींचा धंदीरानी ॥ १

अशा चरणांनीं आरंभिलेले पांच पांच दरा दरा चरणांचे त्यांचे शेंकडों अमंग
आरेव, ते पाचतांना कोणाचें हि देहमान हरण ॥

सद्गुरुसी जन्मांतर । घेणें घडे अवतार ॥ १

(इतर अवतारांचा उल्लेख करून पुढें म्हणतात)

पुढें होणार कळफी । ऐसें बोलताती छोकी ॥ ११

भक्तवचनासाठीं । जन्म घेणें उठाउठी ॥ १२

रामदासा जन्म घेणें । आत्मारामा संघटणें ॥ १३

पुढें कळवळून म्हणतात

१०० बहु बोलिलों वाचाळ । तुम्ही हरा तळमळ ॥ १

माझें जीणें करा सरें । मी तों बोलिलों लेडुरें ॥ २

१०० भौत्मप्रतिज्ञा सरी केली । आतां ग्रीदें सोडियेली ॥ ३

तुम्ही दीनाचे दयाळ । दीनाळगीं कनुवाळ ॥ ४

येवनिया मजळगीं । पचलोनी घेई वो योसंगीं ॥ ५

भेटीं अंतीं सविस्तर । सकळ कळे तो मजकूर ॥ ६

रामदासा भेटी न होतां । आत्माराम दुःखभरिता ॥ ७

असे शेंकडों अमंग नको प्रकाशित व्हावयाला ! संशोधनवृत्तांत यादून पाव्हाळ
किती करूं !

(४) पृ. १५ पर गीताभाव समाप्त करतांना लेखनकाळ बोगरे
दिला आहे तो असा :

इति श्री भगवद्गीता । संपविली घोऱ्या गातां ।

भीष्मपर्वणी म्हणता । जेथे तेथे ॥ ७९

महुता पंडितांनीं । व्याख्या केली झ्यालागुनी ।

तो चि मर्ता धरुनी । गाह्या घोऱ्या ॥ ८०

सके १७९८ सतरासे अठ्ठाणव । ते संवत्सरीं गीताभाव ।

घोळियली छाघव । आत्माराममुखें ॥ ८१

चोरेमटीं जाण । समाप्त करविलें छेपन ।

श्रीमादतीचें चरण । स्मरोनिया ॥ ८२

- आयण शुद्ध त्रयोदशी । पूर्ण केले गीतेसी ।

अध्याये जाण अष्टादशी । भावार्थबळें ॥ ८३

(४) हें वाढ मूळचें असून आत्मारामांच्या च हातचें असावें, असें वाटतें. तें चोरेगावमठांत असावयास पाहिजे होतें. तें मिरज मठांत कां मिळानें, समजत नाहीं.

६२६]

हुमटलेला एक कागद

[१०

कागदाच्या एका बाजूस अमंग प्रयाणकाळीचे दिळे आहेत व दुसऱ्या बाजूस समर्थचरित्रांतील अपूर्ण ओळ्या आहेत. त्या ओळ्या मागच्या च ६२५ व्या वाढांकांत आत्माराम कृत निर्गुणरूप म्हणून श्रीसमर्थचरित्रपर ज्या ५४ ओळ्या आहेत, त्यापैकी च आहेत, अमंगापैकी पहिले दोन अमंग प्रकाशित आहेत, पण ते ' अंतकाळीचे ' म्हणून मुद्दाम निर्दिष्ट केले आहेत, शिवाय त्यांत पाठांतर्हि हि आहेत. शेवटच्या अमंगांत तर फार च फरक आहे. यासाठी ते अमंग येथे उतरून घेणें अवश्य वाटतें. या कागदाला अधिकृतपणा यावा म्हणून च कां काय, ' लेखनावधी ' असा छेत्तनसमाप्तीचा शिक्का त्यावर दिला आहे.

अमंग प्रयाणकाळीचे

उतावेळ थित भेटीचे आरत । पुरची मनोरथ मायेपापा ॥ १

रात्रंदिवस मज लागल्यासे सोस । भेटी घात्री आस उचाट हा ॥ २

पराधीन जिणें नको करूं रामा । नेईं निजघामा आपुलीया ॥ ३

श्रीरामदासी संशोधन

तुजवीण रामा मज कोण आहे । विचारुनि पाहे मायेबापा ॥ ४
 रामी रामदास बहु निवृजला । मीतूण ठेला मोळऊनि ॥ ५
 जन्मोनीया तुज भजलों या च सुदी । प्राणत्यागसंधी सांभाळीसी ॥ ६
 उचित न चुके आर्चेल श्रीरामा । आणुले रूपीं आम्हां टाप देई ॥ ७
 जन्मवरी तुज धरिलें हृदई । आतां या समई पावे तव ॥ ८
 निष्कामतर तुज सेवायाची आशा । अंती रामदासा सांभाळावें ॥ ९
 इतकें पचन घोलोन । फेले श्रीरामाचें ध्यान ।
 देह अचेतन । जाला तेव्हां ॥ १

मुखांतुनी ज्योती निघालीसे तेव्हां । मूर्तिमुर्ती जेव्हां मवेतली ॥ २
 हर हर शब्द जाहाली गर्जना । चाकाटका रागा अयोधेचा ॥ ३
 सर्व हि मंडळी सायधान जाली । भजवीं लागली समर्थांच्या ॥ ४
 विधियुक्त क्रिया ब्राह्मणांनीं केली । संस्कारवेळी आसिसंगें ॥ ५
 तिसरे दिवनीं रक्षा काढिली सर्वांनीं । नवल ते स्थानीं येऊ जाले ॥ ६
 अक्षंड ती शिळा मंत्रा ये सहित । गीता भागवत छोक तेथें ॥ ७
 सर्वांनीं पाविले बहु शोक केले । गुप्त प्रगटले शब्द फानीं ॥ ८
 आकाशवाणी जाली शब्द प्रगटले । समाधान फेले समर्थांनीं ॥ ९
 माझी मूर्ति गेली खरी । परीं मी आहे जगदांतरी ॥ १
 तुम्ही पाहा शोधुनी । दासयोधीं रामवाणी ॥ २
 रामें सांगितला भोव । दासें लिहिला संवाद ॥ ३
 अर्थ तेथीचा एक । भजा जानकीनाथेक ॥ ४
 रामदास सांगे एण । हें चि परमार्थाचें धन ॥ ५

आनंदमूर्तीचें ब्रह्मनाळ

हे या दीव्यांतील आठवें ठिकाण होय. कृष्णाकांठीं असून कांठावर
 आनंदमूर्ति व त्याचे गुरु रघुनाथस्वामी यांच्या समाधी आहेत. स्थान राम्य
 आहे. निस्सीम व गलौकिक गुरुमकीबदल आनंदमूर्तीची प्रस्थाति आहे.
 ते आपल्या गुरुचा जो सर्वोच्च वागनीत व त्याची पूजा करीत, हे कोणास
 टाळक नसता ते एकदां बदनांनीं जयरामस्वामींच्या गुरुच्या पुण्यतिथीला
 गेले असतां संवळी ठेवून स्नानास गेले होते, तेव्हा कोणास गीतेच्या पोथीची

जरूरी लागली असतां यांच्या संबळीत गीता असेल म्हणून पाहिले ती जोड्याऐवजी त्याच गीता च आढळली, हे खानाहून आले, सगळी कोणी पाहिली म्हणून यांच कळले, मनांत खजिल झाले, पण खजिल होण्याचें काही कारण च नव्हतें, कारण जोड्याची गीता च झाली होती, ही गोष्ट यांच्या चरित्रांत विख्यात आहे. गोष्टीचें तात्पर्य इतकें च कीं, गुह्येष्टांचे धोंडे पशु पक्षी श्वान। सर्वे पूज्यमान गुरुदासा ॥ असा सिद्धान्त आहे. तो जोडा येथें मठात अद्यापि हि पहावयाच मिळतो. आनंदमूर्ति हे भीममर्धनचायतरात्रीं एक होत. त्याचा समाधिकाल येकूठ चतुर्दशी १६१८ च त्यांच्या गुरूंचा भाद्रपद शु. २ चके १५८८ होय. मठात त्यांची परंपरा समजली ती अशी : भीमकराचार्य-वासुदेवानंद-परमानंद-वेकुंठानंद-कृष्णानंद-रगनाथस्वामी-काशीराजस्वामी-खुनायस्वामी - आनंदस्वामी. आनंदमूर्ति हे गृहस्थाश्रमी होते.

६२७]

कागदांच्या तीन गड्ड्या

[१००-२००

(१) आनंदमूर्तीच्या मठांतील ७७ अस्सल सनदांच्या नकला. या अस्सल सनदा एकवार पहावयाच मिळाल्या होत्या. त्यांच्या नकलाची ही गड्डी होय. आदिलशाही, मराठेशाही, पेशवाई यांच्या काळातील या सनदा आहेत. त्या छापून तरी निघाव्या किंवा त्याचा अभ्यास करून कोणी एकादें शांभुन तरी तयार केले पाहिजे. या नकला आप्पासादेव रणदिवे यानीं केल्या आहेत.

(२) दुसरी गड्डी ४२ सनदापत्रांच्या नकलांवरून केलेल्या नकलांची आहे. हे हि कागद, आनंदमूर्तीचें चरित्र तयार करताना उपयोगी पडतील. या नकला कृष्णराव करमरकर यानीं करून ठेवल्या आहेत.

(३) तिसऱ्या गड्डीत गोपाळात्मज बापानंद कृत आनंद-चरितामृत नांवाचें सोळा अध्यायाचें आनंदमूर्तीचें औवीचर्य चरित्र आहे. मूळ चरित्र ब्रह्मनाळ येथें आहे, त्याची ही नकल दासविभामधामाच्या प्रस्तावनेतील श्रीधरपतांच्या हातची आहे.

जांबेच्या आसमंतात

१८२९ चैत्र शु. १३ पायन चैत्र व. १० पर्यंत बारा दिवस जांबेच्या

समोवार हिंढलो. त्या हिंढण्यात जात्र, गुप्त, हिवरे, आसनगाव, पोखरी, पाठोदे, भेंडाळे, पिंपळगाव, आनड, जळगाव, साडेगाव ही मुख्य ठिकाणे घेतली. या भागात ठोसराची पाच पंचवीस घरे गाव हि आहेत. ठोसराचे उपाध्ये चाभाडे, याची घरे भेंडाळे आणि पिंपळगाव येथे आहेत. जावेच्या पूर्वी श्रीसमर्थीचे पुर्यज हिवरे येथे च रहात असत. मातापुरची देवी व हिव-याचा मुजा ही ठोसराची कुलदेवते होत. मुजाचें हत्ती जें दवालय आहे तें महावद्रस्वामीनीं पावळें, असें वळळें. मार्गशीर्ष शु. ४ री मुजाचा कुळाचार असतो. गुंज येथे १००/१२५ वर्षांमागे राजाराममुषा म्हणून कोणी होऊन गेले, त्याची समाधी गोदा-तीराला आहे. व्याहमाडय हें गाव पैठण-या अलिकडे ६/७ फोस आहे. तेथील कुळकर्माच्या मुलाला भेशाची मुलगी दिली होती. त्या घराण्यातील कोणी पुरुष पोखरी येथे राममंदिर बांधून रहात असतात त्याचे फडे १७१५ तील एकवीससमाधीची प्रत पाहण्यात आली होती. त्या प्रतीचें हस्ताक्षर 'जयराममुन बाळमट जोशी जावकर' याचें होतें. तसें च त्या-या जवळ १७५९ तील मना-या ओकांची एक मुदर यही होती. ती महावद्रस्वामीच्या हातची आहे, असें ते म्हणाळे होते दासभोबाची प्रत १७७४ तील होती. पिंपळगावीं उपाध्याया कडे वरा च सप्रह आहे. 'लोदीवाडखानबिनोदार्थ' कविक्र याणमलविरेचित चिंतामणिवतुरामचंद्रेण लिखित ' असें एक आठ पृष्ठाचें विचित्र प्रकरण त्या सप्रहात होतें. त्या सप्रहात हनुमंतस्वामीनीं लिहिलेल्या घखरीची प्रत होती, ती मिळाली.

आंबड हें गाव घरे च महात्वाचें दिसतें. तसें च तें जुनें दि आहे. तेथील पोखरीचा तलाव, महादेवाचा ओगर, खबोबाचें देऊळ, देवीचें देऊळ, हीं स्थळे प्रेक्षणीय आहेत. देवीच्या देवालयानें देवी अहिल्याबाई होळकर याची साक्ष आहे देवालय लहानशा टेकडीवर आहे व वरपर्यंत जाण्यासाठी व्या पाय-या आहेत त्या अहिल्याबाईनीं वाचरया आहेत देवा-लया-या दक्षिण दरवाज्या-या बाहेर पाच ओळींचा एक थिलालेल आहे, पण तो वरा च पुस्त आणि पुकून गेल्यामुळे अस्पष्ट झाला आहे दुस-या ओळीतील ' अचि त पुराण वरा श्रवण मनन, ' तिस-या ओळीतील ' महिमा पर्वताचा ' आणि पाच-या ओळीतील ' सन ११६० ' एवढा च मजूर आभ्यास लागला या गावची देशमुखदेवपाड्याचीं घराणीं महात्वाची आहेत. त्या-याकडे संशोधनाला पुष्कळ वाव जाहे. देशपाड्या-या पैकीं एका

परी हनुमंतस्वामींनी लिहिलेल्या वस्त्राची प्रत मिळाली, ती या दौऱ्यांत मिळालेली दुसरी प्रत होय व कांदी पोथी कागदपत्रे नुसती पाहण्यांत आली. आवडास स्वामींचा मठ म्हणून एक प्रख्यात ठिकाण आहे. आग्नी त्या मठात च उतरलों होतों. मठाची परंपरा अशी : श्रीसमर्थ-कल्याण-जगन्नाथ-यादव-रायव-अच्युताश्रमस्वामी. अच्युताश्रमस्वामी यांनी हा मठ स्थापिला. १७४५ भावण शु. १२ स स्वामींनी समाधि घेतली. त्याच्या पश्चात् स्वयंकर-जीवन-गणेश-रंगनाथ, अशी परंपरा चालत आली आहे. मठात ग्रन्थसमूह विपुल असून तो दाव्या बाजूच्या बळदात व्यवस्थित ठेवलेला होता. या खेपेस तो फक्त पाहण्यास मिळाला. संप्रदात दासबोधाच्या दोन प्रति, १६४४ व १६५३ या शकातील शानेश्वरीच्या दोन प्रती, उद्धवसुवकृत श्रीसमर्थचरित्र इत्यादि ग्रन्थ होते. त्यात श्रीमत् भगवद्गीता, विष्णुसहस्रनाम, भीष्मस्तयराज, अनुसृति आणि गजेंद्रमोक्ष, अशा पंचप्रकरणाची अप्रतिम, सुंदर, सचित्र पंचरत्नीगीतेची बांधलेली पोथी होती. त्या वेळीं जरी ती पोथी मिळाली नाही आणि मिळणें शक्य न-इतें, तरी अदेरीस मिळाली. ती कधी, याची हकिजत, भीरामदाधी सद्योचनाच्या प्रथम खंडात आरमों जे सिद्धान्त सांगितले आहेत, त्यावेळीं सातत्या सिद्धान्तात आली आहे. त्या च वेळीं दुसरी एक मुदी पंचरत्नीगीतेची पोथी व तिच्या पोठात जुनून असलेलें सुदामचरित्र अशी मिळाली. या तिन्ही ग्रंथाची नोंद येथें च करणें इष्ट होय.

६२८]

१३ × ४ १/२" आकाराची बांधलेली पोथी-पत्रे १२७

अपूर्व, प्रेक्षणीय ग्रन्थ

[१००

सचित्र पंचरत्नीगीता

सर्वांगसुंदर अशी ही पोथी आहे. तिचा मुख्य विशेष म्हणजे ती सचित्र आहे. तिच्यात शमर सुंदर चित्रें व बावीस सोनेरी वेलुच्या वगैरे आहेत. ही सारी चित्रें रंगित आहेत. चित्राच्या भोंवती जें नक्षीकाम केलेलें आहे, तें प्रत्येक चित्रात निरनिराळें आहे. प्रत्येक अध्यायाच्या आरमों व मध्यें तरचित्रें आहेत च, पण गीतेच्या दहाव्या अध्यायात भगवताच्या ज्या विभूति सांगितल्या आहेत, त्या प्रत्येक विभूतीचें चित्र आहे. वर चित्र व खाली त्या त्या विभूतीच्या संवधाचा श्लोकातील चरण, अशा रीतीने चित्राकडे पाहता एक एक पान उलटीत च विभूतियोगाचा अध्याय याचीत जावपाचा. मला हि त्यातलें ज्ञान नाही व देणारास हि तितपत च समजत असावें, म्हणून मला ही पोथी

दीडहों रुपयांच मिळाली, पण, उदाहरणार्थ जर्मनीतला एकादा जाणता, विद्या आणि कला यांचा अभिमानी मनुष्य पोथीचो किंमत, न जाणों, कांहीं हजार करील । या सर्व चित्रांचे 'फोटो' काढून तीन रंगांत तीं चित्रें तयार करविलीं आणि अशी सचित्र गीतेचो प्रत प्रकाशित केली तर तिचा प्रसार जगभर होईल, यांत शंका नाहीं. समेला सामर्थ्य नाहीं, पण कोणा सामर्थ्य-वान् गीताभक्तांनै या पोथीच्या प्रकाशनार्थ दस पांच हजार रुपये खर्च केले तर ते रुपये कांहीं जास्त च घेऊन परत येतील, असें वाटतें.

६२९]

५३ " X ३.१५" आकाराची सुटी पोथी

पत्रें २४१

[१२०

सचित्र पंचरत्नीगीता

या मागची च ६२८ क्रमांकाची पोथी पाहण्यांत नसली आणि न मिळती, तर या च प्रतीचें मला कौतुक वाटलें असतें. पण ६२८ पुढें ही प्रत किती पडते. हिचें हि अक्षर गुंढर आहे. हिच्यांत हि बीस रंगित चित्रें आहेत. ६२८ प्रतीपेयेपर या हि प्रतीसाठीं सात रुपये जास्त देऊन ती मिळविली. प्रतीच्या पोटी पावतां टपली आहे.

या प्रतीच्या शेवटीं 'संवत् ॥ १८७२ ॥' असा लेखनकाल दिलेला आहे.

६३०]

पोथी-पत्रें २४

[१५०

फचेश्वर शत सुदामचरित्र—श्लोक २०१

ही पोथी मागील बाळांक ६२९ च्या पोद्यांत होती. संपूर्ण चरित्र आहे. शेवटीं लेखनकाल घेगरे आहे :

" शके १७०६ शोधिनाम सर्वस्वरे आभिन पद्य ५ रविवारि पुरस्क लेखन संपूर्णमस्तु ॥ हरवासर ॥ ह्यंकटभट्टारमख अयधूतभट्ट जोसि मौजे राणेठचेगांवकरेण लिखित ॥ ... "

आयबट्टून सवें च सालीं उत्तरून मागींत जळगांव आणि साडेगांव येथील मठ पाहून

श्रीसमर्थप्रतापकार गिरिधर

यांच्या बाई गांधी चैत्र प. ११ (व. ८-५-०७) च पोंचलों. जळगांव आणि साडेगांव येवें गोदापर्यंतच्या रत्नापलिकडे कांहीं प्राप्ती झाली नाहीं. हे

दोन्ही मठ भीममयप्रताप दादेगारमठपति देवदास याच्या पारंपरीतील होत. देवदास-हरिनामी-उदय अशी शिष्यपरंपरा. उदयाचे पुत्र कृष्ण यांनी जळगावचा मठ पुत्रपरंपरेने चालविला य शिष्य रापन यांनी साडेगावचा मठ शिष्यपरंपरेने चालविला. या दोन्ही मठांत या सेवेस कार्य होण्याचा योग नसत. त्यानंतर हि तेथे गमून जाणे हात नही. पण लवकर च एकदां चार्जन असे म्हणतो. जळगांवमठांत काही विशेष नसते, पण साडेगावची मठा आद्या आहे; असे.

बीडस पोचणे, तेथील दोन्ही मठ पाहिले, समज पाहिला आणि काही त्या सेवेस आणि काही दुसऱ्या सेवेस मिळविला, गिरिधर आणि नंतर हातेले पुरय याच्या समार्थीचे दर्शन घडले, भीममयप्रताप हातास लग्ना आणि बोले दिले, गिरिधरांचे कार्य नजरेस घडले आणि जसा गिरिधरांना घोषणारंभी महाराष्ट्रांने गिरिधरां ठरविले होत, ते गिरिधरां नवून एके काळी या समदावांत अपूर्ण कामगिरी करून गेले, भीममयप्रताप भेटीविषयी ठरावीक हातेले, त्यांच्या पाठी मठावर काही काळ राहिले, वेचालिस ग्रंथाचे आणि विशेषतः भीममयप्रतापाचे कर्तव्य बीडमठस्थापक पुरय होते, हा घोष होऊन अज्ञानाची लाग्न घाटली, मन खजिले हातेले आणि समार्थीपुढे नम्र होऊन गिरिधरांची समा मागून, तुम्ही माग्याना की तुम्हास भीममयप्रताप छानरणी सदवास घडला, आतां आम्हांस त्याचे इत्यमृत चरित्र सांगा, अशी त्यांची प्रार्थना केली. गिरिधराचा महाराष्ट्रास संदेश काय आहे, तो त्याच्या ग्रंथावरून आणि मठातील समदावरून कळणार आहे. एतदाव्यांनी कोल्हापुरास जो थोडा समज द्याली केला होता, त्यातील काही याच मठातील होत. येथे दोन मठ आहेत. एकांत गिरिधरांच्या कन्येचा पुत्र माणिक्य याचे पासून पुत्रपरंपरा चालत आली आहे य दुसऱ्यांत गिरिधरांचे बंधु भीम, त्या भीमाचे पुत्र गोविंद याचे पासून पुत्रपरंपरा च चालत आली आहे. पदेव्या मठात विद्यमान पुरय श्रीराम होते य दुसऱ्यात सीताराम होते, म्हणून मी या मठाना श्रीराममठ आणि सीताराममठ, असे आजपर्यंत संबोधित आलों आहे. पण यापुढे आतां हा भेद न ठेवता बीडमठातील एकदर समदाचे स्वरूप प्रथम पाहू आणि नंतर गिरिधराविषयी काही जास्त सांगवेसे वाटल्यास ते सांगून घोषणवृत्त पुढे चालू. बीडचा हा सारा समज अत्यंत मौल्यवान् आहे. त्याला मोल नाही.

काही पोष्या अति जीर्ण शाक्या आहेत.

वीढ मठांतील संग्रह

६३१]

पोथी-पत्रे ११६

[२११]

भीसमर्थप्रताप

या ग्रंथाचे व्यक्तिः गजवर अगणित उपकार आहेत. महाराष्ट्राला हि तो ग्रंथ मान्य आणि प्रिय झाला आहे. भीसमर्थच्या चरित्रावर आणि संप्रदायावर या ग्रंथाने पुष्कळच नवीन प्रकाश पाडला. हा ग्रंथ सन् १८३४ त भीसमदासी ग्रंथमालेत आठवा भाग म्हणून प्रकाशित केला. त्याच्या प्रस्तावनेत गिरिधराच्या बेंचाळिस ग्रंथाचा थोडक्यात परिचय करून देण्यात आला आहे. ग्रंथाची पदिली आशुत्ति संपून केवळ पयें साली, सवड साली म्हणजे दुसरी आशुत्ति काढी.

ग्रंथ अस्सल अगून गिरिधरांच्या हातचा आहे. पहिल्या मुलपुढाला जाहपणा देण्यासाठी त्याच्यामागे जो कागद टकविला आहे तो तरकालीन एक पत्र असून ते 'चिरंजीव बिजईमव राजेभी अवधूतपत यास मती आकाबाईने' लिहिलेले आहे.

६३२]

याद-पृ.सं. १०१ × २ = २०२

[२११]

(१) भीसमर्थप्रताप ग्रंथाची दुसरी प्रत. ६३१ पोथीवजा आहे व हे य.ड आहे. ही हि प्रत गिरिधरांच्याच हातची आहे.

(२) याबाबची प्रुष्टिपत्रे तयार करताना तरकालीन कागदपत्रे, जमाखर्चाचे कागद यांकरे यांचा उपयोग केलेला आहे. ग्रामच्या बाजूच्या प्रुष्टिपत्रात

धीरामसमर्थ

धीतकलतीर्थस्वरूप धर्ममूर्ती माहाराज राजेधी गीरमाजीपाया गोसावी व त्या राजेधी येसोबा व त्या राजेधी भीमजी गोसावी स्वामीराजांचे सेवेसी बालके रामाजी चौढळ एवढ्याच मजबुराचा एक पत्राचा काढलेला दृढपण याचका येत आहे. गिरमाजी म्हणजे आपले गिरिधर व सशर्भत आणि भीम असे त्यांचे सपु होते, हे प्रतापावरून आपणांस टाकूक झालेच आहे.

(३) पृष्टिपत्राचा दुमडलेला जो तुकडा पडला आहे त्यांत " गिरिधराख्यकृतं स्तोत्रं त्रिकालं यः पठेत्तः । सर्वसिद्धिमवाप्नोति - गुरुदेव-प्रसादतः ॥ २१ ॥ इति श्रीमद्गिरिधराख्यविरचितं श्रीसद्गुरुस्तोत्रं संपूर्णं श्रीसद्गुरुनाथारपणमस्तु " अथा एक स्तोत्राचा शेवट वाचावयास मिळतो.

(४) प्रतापाला आरंभ करण्यापूर्वी पहिल्या पानावर रामायणांतील एक सात श्लोकांचें कथंघटाकथ उतरून घेतलेले आहे, तें अकारण नसावें.

६३३]

पोथी-पत्रे १५९

[२११]

निवृत्तिराम

हा हि अंतिम ग्रंथ मालेंतील १४ या भाग म्हणून शके १८३८ त छापला गेला आहे. त्याची हि पहिली आवृत्ति केन्हां च संपली. दुसरी निघाली पाहिजे. या ग्रंथाकडे मात्र मंदाराष्ट्राचें जितकें लक्ष जावें, तितकें गेलेलें नाहीं. गिरिधरांच्या हातची ही प्रत आहे.

६३४]

पोथी-पत्रे १४५

[२२१]

निवृत्तिराम ग्रंथाची दुसरी प्रत. ही हि गिरिधरांच्या च हातची आहे.

६३५]

पोथी-पत्रे १६०

[१००]

निवृत्तिराम ग्रंथाची तिसरी प्रत. ती मात्र बौद्ध मंडांतील नवून के. विनायकराव लक्ष्मण भावे यांनी पाठविली होती. तिन्ही प्रती एका च क्रमांत नोंदल्या जाव्या, म्हणून ही प्रत येथे नोंदीत आहे.

६३६]

पोथी-पत्रे ११७

[२००]

श्रीवेणाबाई कृत सीतास्वयंवर

श्रीरामदासी मालेंत छापलेला बारावा भाग. अति गोड काव्य आहे. स्त्रियांना विशेष आवडावें, शूभें आहे. पण वाचण्यांत येईल तर.

६३७]

वाढ-पृ. सं. ४० × २ = ८०

[२११]

गिरिधर कृत दश हकिफतवाके

हे या च वाढावरून रामदासी माळेत भाग चौविधावा म्हणून छापण्यांत आले आहेत. कल्पना, रचना, काव्य इत्यादि दृष्टीने ग्रंथ महत्वाचा आहे, पण त्याच्याकडे मदापट्टाचे जावें तसे लक्ष गेलें नाहीं, याला कोण काय करणार !

६३८]

पूर्णापूर्ण मुटे हकिफतवाके-१५ कागद

[२११]

६३९]

एक मोहरेदार कागद

[२११]

गिरिधर कृत रामजानकीवियादाची आभंगप्रणपत्रिका-श्लोक ४. दशताक्षर गिरिधरांचें च दिवतें.

६४०]

एक कागद

[२११]

गिरिधर कृत एक स्वतंत्र असच्छिद्यसच्छिद्यवाका. ६३७ त किया ६३८ त जे वाके आहेत, त्यांहून हा निराळा आहे. याची रचना हि निराळ्या पद्धतीची आहे. हा वाका श्लोकबद्ध असून त्याचे ३३ श्लोक आहेत. शेवटचे दोन श्लोक देतो :

अससिप्त्य ससिप्त्य नीवेदिले हे ।

समर्था पदीं सयं ही लागले हे ।

जयाचा जसा माय त्या देव भाहे ।

समर्थासि वाका पदीं छीदिलेहे ॥ ३१

उदासी गिरीरामाचा पाग्विलासु ।

प्रियेणीपरी धीपदीपा निवासु ।

गुरुनाथ भद्रासनीं वेकताती ।

गुरुभक्त वाके मुखें पापिजाती ॥ ३२

६४१] पोथ्या-पत्रे ४, ११, १२, ४, ७, ८ = ४६ [१५०

श्रीसमर्थ कृत पूर्वार्ंभ, मानसपूजा, आत्माराम, जुनाट पुरुष, चतुर्थ योग आणि अंतर्भाव

कागद जीर्ण झाला आहे व पाटला आहे, या सर्व पोथ्या एकाच हातच्या आणि सारख्या आकाराच्या आहेत.

६४२] पोथी-पत्रे ५ [२५०

श्रीसमर्थ कृत जनस्वभाव

जुनी, सुंदर प्रत. कागद ठिसूळ झाला आहे. हात लावण्यास भीति वाटते. प्रकरणाचे नांव दिलेले नाही.

६४३] एका जीर्ण बादाचा गळांठा [२५०

पृ. सं. सुमारे २४०

(१) हा एका बादाचा गळांठा इतका जीर्ण झाला आहे की, आणखी फार तर दोन चार वेळां त्यास हात लावता म्हणजे त्याचे काम संपेल. त्यांत प्रकरणे महत्त्वाची आहेत. यापुढे एकवारच ती प्रकरणे ताडून पाहतांना या बादास हात लावण्याचा विचार आहे.

(२) त्यांत श्रीसमर्थ कृत अंतर्भाव, आत्माराम, पंचमान, मान-पंचक, पंचसमासी, मानसपूजा, चतुर्थयोग, पंचीकरण योग, जुनाट पुरुष, पूर्वार्ंभ आणि पट्टिपु, अर्थां अकरा प्रकरणे आहेत.

(३) अगदी शेवटी ' इति श्रीपद्मपुराणे श्रीशिवपावेतीसंवादे सारकमहाराजमंत्रग्रन्थे हृदयस्थनिरूपणं ' आहे. ते उतरून काढले पाहिजे.

(४) शिवाय त्यांत कौलाचे श्लोक, दासबोधांतील १ × ४ समास, एकनाथकृत डोहळ्याची कथा, सखा कृत एक पाळणा व कोनेरीनंदन गंगाधर आणि गोसावीनंदन यांचे एकाद दुसरे पद, अर्थां आहेत.

(५) हे बाद बीडमठांतीलच आहे, अशी खात्री नाही.

६४४] पोथ्या-पत्रसंख्या एकंदर १२५ [२००

धीरानंदोत्तरी संशोधन

(१) धीसमर्थ कृत अंतर्भाव, जुनाट पुरुष, आत्माराम, मानपंचक, पंचमान, सगुणध्यान, निर्गुणध्यान, चतुर्थयोग, मानसपूजा, पंचसमासी, अर्शी दहा प्रकरणे

(२) या सर्व पोच्या सुंदर आणि संवंध आहेत. त्या एकाच हातच्या आणि सारख्या आकाराच्या आहेत.

६४५] पोथी-लिहिलेली पत्रे १४ व फोरी पत्रे १६ [१५०

धीसमर्थ कृत एकवीससमासी पैकी समाप्त १ ला, ७ वा व १४ वा अपूर्ण.

६४६] पोथी-पत्रे ७ [१५०

धीसमर्थ कृत सप्तसमासी पैकी समाप्त १ ला व ६ वा. तत्कालीन प्रत आहे. हे घाटमासी प्रकरण महत्त्वाचे आहे. भीमव प्रन्यराज दासबोधाचे याच दशक पूर्ण हास्यापर हो सप्तसमासी भीममयीनी सांगितली, असा पुरावा वहाच्या समाप्तात आहे. लघुकाव्यांचा जो अकरावा भाग काढणें आहे त्यांत ही सारी प्रकरणे येतील व.

६४७] पोथी-पत्रे ११ [१५०

भीमकनाथ कृत स्वात्मसुख

तत्कालीन संपूर्ण, सुंदर, शुद्ध प्रत. धीसमर्थशिवाय इतर बहुतेक साधुसंत-कवींचे ग्रंथ अशुद्ध छापले गेले आहेत व त्यांच्या ग्रंथांच्या शुद्ध आकृत्या निघाल्या पाहिजेत, या आपल्या कल्पनेला या प्रतीने पुष्टि मिळत आहे.

प्रत अति जीर्ण झाली आहे. एकवार च केव्हा तरी उपयोगांत आणावी.

६४८] वाढ-पृ. सं. १०७ x ९ = २१४ [१२०

गिरिधर कृत छंदोरामायण

या संवंध वादांत छंदोरामायण आहे. वाढ प्रेक्षणीय आहे. हे गिरिधरांच्या या हातचे आहे. गिरिधरांच्या या व इतर समायगांविरवी थोडक दक्षिण

भीष्टमर्थप्रतापाच्या प्रस्तावनेत आली च आहे. ही सर्व रामायणे अवश्य प्रकाशित झाली पाहिजे.

भीरामदाससमर्थजीप्रति आवडे प्रमुची कथा ।

अंतरीं जगदांतरीं मज भेटती प्रभु तत्परता ।

संतसज्जन वाहिमजी कविराणि घेणिपरंपरा ।

सुंदरा वरदायका गिरिगायका कदगा करा ॥ यु. डे

६४९]

वाढ-पृ. सं. ४३ × ४ = १७२

[१५०

(१) या बाळांत गिरिधर कृत दोन प्रकरणे आहेत : (१) सुंदर रामायण व (२) गुरुवाक्यमाला

(२) हे हि बाळ गिरिधराच्या हातचे अत्यंत प्रेक्षणीय आहे. या बाळाला बापरलेला कागद अवघा ४^१/_८ इंचीचा असता प्रत्येक पृष्ठाचा कागद, तीन तीन इंच इंच इंच दोन कागद एकत्र एकत्र कां केलेला आहे, न केले.

६५०]

वाढ-पृ. सं. ८० × ४ = ३२०

[२२०

(१) गिरिधर कृत छंदोरामायणांतील युद्धकांड-श्लोकसंख्या " आठावन अकरे ६३८ "

(२) गिरिधर कृत मंगलरामायणांपैकी युद्धकांड-श्लोकसंख्या " चौन्नाशी अकरे ९२४ "

६५१]

वाढ-पृ. सं. ५७ × ४ = २२८

[२००

(१) छंदोरामायणाच्या युद्धकांडांतील पहिला प्रसंग

(२) नऊ श्लोकांचा एक स्वतंत्र हकीकतवाका

नमस्कारिलें सद्गुरुनाथजीते । तथा लेखकां हस्तकां मंत्रिणीते ।

हजुरी अभिन् जागिरीलागि गेले । हकीकत लखोटे वचरीसि आले ॥ १

हजुरी गुरुबंधु हे पुण्यमूर्ती । हाकेकत समर्थास हे जाणवीती ।

वचरी बरी दाटली साधकांची । समा बैसली श्रोतयां सज्जनोधी ॥ २

(३) मंगलरामायणांपैकी किष्किंधा आणि सुंदरकांड

(४) भावार्थरामायणाच्या बालकांडातील काही ओव्या

६५२]

वाट-पृ. सं. ५५ × ४ = २२०

[२२०]

श्री गिरिधर कृत मंगलरामायणांतील बाल, अयोध्या आणि
अरण्य अशी तीन कांडे.

पार मोड आहेत, धन्य आहे गिरिधरांची ! ही रामायणे लिहिण्या-
विषयी त्यांना भीममर्याची आज्ञा होती. गिरिधर म्हणतात, मला काय त्यांचा
हेतू माहीत, ते बोलवितात आणि मी बोलतो :

हेतातीत समर्थ ह्यामि मजळा देवूतपें बोलची ।

कुर्यात् मंगल राघवं विजयते रामायणं मंगलम् ॥

अशी ही गिरिधरांची सर्व रामायणें प्रसिद्ध करण्याची जबाबदारी
भीममर्यामिमांनी मदारान्नायर नाही काय !

आर्षी मंगलमूर्तिते मग पुढें चार्गाधरी वंदिली ।

श्रीवाणी शुभ बोलिली मग नमूं श्रीसहस्रपाडलीं ।

देवां हुल्लभ ते पि मुल्लभ पदें कृष्णातिरीं कायलीं ।

कुर्यात् मंगल राघवं विजयते रामायणं मंगलम् ॥ अयोध्या १

धोते सज्जन हो तुम्ही सकळ ही रामायण्य ऐकिलें ।

तेथें शुक्ति प्रयुक्ति दाकि नसतां कां दें येथें बोलिलें ।

माझें मीढण पारलें परि हरीगुणार्णवीं थारलें ।

कुर्यात् मंगल राघवं विजयते रामायणं मंगलम् ॥ २

आत्माराम जगहुद जनघर्षी हा येकदेवती नसे ।

दंडारण्य अरण्य सेधित जसे कृष्णातिरीं तो दिसे ।

त्याची भय्य परंपरा जगमुखें विरघात घेणी पुढें ।

कुर्यात् मंगल राघवं विजयते रामायणं मंगलम् ॥ १२०

१८५६ वैशाख शु. ८

टीप—आजची च गिरिधरांची पुण्यातिथि होय. त्यांचें स्मरण
करण्याचा व त्यांच्या मठाची शक्तिवत् देण्याचा आज च योग यावा, याचा
आनंद वाटतो. त्यांना समाधिरस होऊन आज बरोबर २०५ वर्षे झाली.

श्रीरामदासी संशोधनाचें

उपांत्य फळ

श्रीरामदासी संशोधनाचा हा विजय होय. दहा पाच ओळींचें एकाद दुसरे पत्र नव्हे, तर स्वतः भीममर्त्यांनीं बालवयात उतरून घेतलेली चोवीस हजार श्लोकांची वास्तवीकीय रामायणाची संपूर्ण प्रत उपलब्ध झाली असून ती आज महाराष्ट्रदेवतेच्या चरणीं अर्पण करावयाची आहे. एकाद्या धामान्, दयासपन, पूर्वजाभिमानी, गुणमादक, उत्साही, स्वतः देशात असल्या प्रसंग मोठ्या राष्ट्रीय उत्सवाचा मानला गेला असता ! कल्पना करा. मोठमोठे मयळे घाटून ही वातमी वर्तमानपत्रांनीं जाहीर केली असती, जगभर वारा पडकल्या असत्या, सर्वत्र कुतूहल, आनंद आणि अभिमान याचें साम्राज्य पसरलें असतें. कल्पना कशाला, असले अपूर्व प्रसंग इतर माग्यशाली देशातून मोठ्या वाढानें साजरे झाल्याचें आपण याचलें आहे. पण आमच्या आजच्या भगलेल्या द्यापित महाराष्ट्राला त्याचें काय होय ! पूर्वजांच्या असल्या जुन्या डेवण्याची, ' मुरलेली मर्दी ' म्हणून सभावना करणारे पुढ्य आज महाराष्ट्रात आढळतात ! आपण शक्य काहीं विशेष पयक्रमाच्या गोष्टींत गुंतलेले असतो, अशा भ्रमात असणारे लोक ही मढ्याची माया बोलत असतात व इतर मोठे लोक न जाणता तिचा व उच्चार करीत असतात. पण आज आम्ही मर्दी बनलों आहोंत, का आमचे पूर्वज, याचा हे लोक थोडासा तरी विचार करतील काय ! जाणते जाणतात की, दिसण्यात जिवंत असलेले आम्ही प्रेतवत् होऊन पडलों आहोंत आणि आमचे गेलेले पूर्वज कीर्तिरूपाने चिरजीव आहेत. पूर्वजांच्या अभिमानाची थोडीशी जरी धुगधुगी आमच्यात उरलेली असेल, तर ' संशोधन म्हणजे जुनी मर्दी उकरून काढण्याचा घंदा होय ' असली अमद्र माया नद पडली पाहिजे. आमचें सर्वस्व गेलें, तरी आमच्यातील सहृदयता गेली न पाहिजे. पूर्वजांचा यथायोग्य गौरव करण्याचें आमच्यात सामर्थ्य उरलें नवलें, तरी त्यांच्या विषयांची आमची आदरबुद्धि नष्ट झाली न पाहिजे.

सच्चावीव नवें झालीं, बीड येथील दोन्ही मठातून थोडथोडा समग्र आपला होता. त्या गेलीं श्रीराममठात वास्तवीक रामायणाची प्रत पाहण्यात आली होती, पण तेव्हा तिचें महत्त्व लक्षांत आलें नव्हतें आणि फार आशा रा. घ. १०

करू नये, नाही तर हातचें हि जावयाचें, हा अनुभव हि भेडसावीत होता, म्हणून ती प्रत तेव्हा घेतली नाही. प्रतीचें स्मरण होतें, ती सभेच्या संप्रदायाची, असें पुढें वारवार वाटूं लागलें, म्हणून ती मिळविण्याविषयी भी. देशमुख या ऊर्फ श्रीसमर्थदास यांना विनवि केली. त्याप्रमाणें त्यांनी ती मिळवून सभेकडे पाठविली. तोंडील बालकाड १५४४ तोंड रामेण रामदासेन लिखितम्, अयोध्याकाड १५७१ तोंड राघवनामा लिखितम् व सुंदरकाड १५४५ तोंड रामेण रामदासेन लिखितम् होतें, पण अरण्यकाड १६९१ तोंड, किष्किणकाड १६९२ तोंड, युद्धकाड १६९३ तोंड व उत्तरकाड १६९४ तोंड होतें. तीन काढें पूर्वीचीं व चार काढें नंतरचीं स्मरणदीड्यें सर्वांचीं असावीत, असें का, अशा प्रश्न पडला.

गेल्या श्रावणात हैद्राबादेहून परत येत असता मार्गांत काहीं तास हदुरशोधन येथें मठात उतरलों होतों, तेव्हा भीसमर्थदास यांनी, बीड मठातील काहीं कागदपत्रें त्यांनीं दरम्यान मिळविलीं होतों तीं आमच्या दयाळीं केलीं. त्यात दोन कागद महत्वाचे होते : एक १६५३ भाद्रपद शुद्ध १३ वा होता व दुसरा १६६६ कार्तिक शुद्ध ११ चा होता. दोन्ही कागद भिमजी गोसावी यांनीं येसोबा गोसावी यास करून दिलेले होते. भिमजी आणि येसोबा हे उभयता भीसमर्थप्रतापकार गिरिधर याचे वधु होत. १६५३ च्या कागदानें या उभयतात वाढणी झाली होती, तरी काहीं वस्तु समायिक राहिल्या होत्या, त्याची विभागणी १६६६ तोंड कागदानें करण्यात आली होती. हा दुसरा कागद प्रस्तुत प्रसर्गां विशेष महत्वाचा होय. देवार्चन, वाल्मीकिरामायण, अप्यात्मरामायण व पन्नास रुपये अशा वस्तु समार्क होत्या. पचानां पन्नास रुपये निम्मे निम वाटून दिले. देवार्चन येसोबाकडे होतें व ते वडील म्हणून तें पचानां त्याच्या च कडे राहवें असें ठरविलें, परंतु भिमजीगोसाविऱ्याच्या विनंतीवरून येसोबा गोसावी यांनीं तें स्वसोपानें भिमजीगोसावी यास दिलें. अप्यात्मरामायण-ग्रन्थसख्या सहा हजार-येसोबाजवळ होतें व वाल्मीकिरामायण-ग्रन्थसख्या चौदा हजार-भिमजीवाजवळ होतें. दोन्ही मिळून चौस हजार ग्रन्थसख्या झाली. प्रत्येकाच्या वाट्याला पंधरा पंधरा हजार ग्रन्थसख्या आली. उहा हजारचा अप्यात्मरामायण ग्रन्थ येसोबाजवळ होता व वाल्मीकिरामायणा-पेकीं नऊ हजारचा ग्रन्थ भिमजीनीं येसोबास द्यावा असें ठरलें. तो नऊ

हजारांचा ग्रंथ म्हणजे च बाळकांड, अयोध्याकांड व सुंदरकांड ही तीन कांडे होव. म्हणून च ही तीन कांडे येसोबांच्या परंपरेतील श्रीरामबुवा यांच्या मठांत आली व ग्रंथ अपुरा राहू नये म्हणून शेमर दीडशे वर्षांनी वत्सालीन पुरुषांनी इतर चार कांडे लिहवून ग्रंथ पुरा केला होता. अर्थात् बाकीची चार कांडे भिमाजीबाबांच्या परंपरेतील सीतारामबाबा यांच्या मठांत असली पाहिजेत, अशी कल्पना झाली. सीतारामबुवा गत झाले आहेत, त्यांचा मुलगा गंगाराम अशान असून मठ पंचांच्या ताब्यांत आहे. गंगाराम भीष्मभयंदासांच्या च जवळ असतो. परबां जावेढून परतणांना त्यास बोलाविले होते. त्यास घेऊन घीटास गेलो. त्यांच्या मठांत अस्ताव्यस्त पडलेला संप्रह पेट्यांत भरून बघेष्ट सु. ७ (ता. २१/५/३४) च शुद्ध्यास रवाना करून आम्ही परंदा, डोमगांव भागांत जाऊन आलो. दरम्यान येथे येऊन ठेपलेला संप्रह स्वस्थपणे व्यवस्थित लावीत असतां नेमकी ही चार कांडे आढळली व आम्हांस अत्यनंद झाला. त्या आनंदाचा उपमीग सर्वांस घेतो यावा म्हणून पूर्वी मिळालेल्या संबंध रामायणाची व आतां मिळालेल्या चार कांडांची आज येथे आधी नोंद करून मग धीव येतील इतर जुन्या नव्या संप्रहाकडे वळू.

६५३]

वाल्मीकीय रामायणाची पोथी

पत्रसंख्या ९२६

[१९९ ते ३१९

(धी) आदिकांड

...

...

...

पत्र ७०

(१) मुखपृष्ठावर प्रत्येक कांडाचे सर्ग आणि श्लोक यांची एकुणात दिलेली आहे, ती अशी :

६४	प्रथमकांडे	२८५०
८०	द्वितीयकांडे	४१००
११४	तृतीयकांडे	४१५०
६४	चतुर्थकांडे	२९२५
४३	पंचमकांडे	२०४५
११२	षष्ठकांडे	४५००
९०	सप्तमे कांडे	३९६०
५६७		२४६००

(२) प्रग्यार्भी दोन श्लोक दिले आहेत ते :

जगति रघुवंशतिष्ठकः कोशक्याहृदयनंदनो रामः ।
दशवदननिधनकारी दाशरथिः पुंढरीकाक्षः ॥ १ ॥

नमः तस्मै मुनीश्वाय श्रीयुवाय तपस्विने ।
सर्वज्ञानाधिकासाय वाल्मीकिमुनये नमः ॥ १ ॥

(३) शेवटीं काढाचा लेखनकाल बगैरे दिला आहे तो :

॥ शक संवत् १५४४ ॥ पुंदुभिनाम संवत्सरे माघ शुद्ध १३ रवी अस्मिन्
शुभदिने रामेण रामदासेन लिखितमिदं पुस्तकं ॥ ॥ श्रीरघुनाथार्पणं
मस्तु ॥ ॥ रमाकृतपीतो भवतु ॥ ॥ श्रीराम राघव रमेश्वर रामचंद्र
राजोवनेन रघुवर्धन रमेत ईश ॥ श्रीरामभद्र सुवनेश्वर तीर्थपाद कंडे
करोमि सततं तव नाममाळां ॥ १ ॥

या च शेवटच्या पानाचे चित्र येथे दिले आहे. मूळ पोर्थाच्या पन्नाचा
आकार १० १/२" × ६" आहे. समाप्त छेदून पुढच्या लेखनाचा सामा
८ १/२" × ४" आहे. चिथावील लेखनाचा सामा ७" × ३ १/२" आहे. यावरून
मूळ प्रतीच्या आकाराची वाचवांग कवरना होईल.

(४) अयोध्याकांड

(१) या काढाच्या शेवटीं दिलेला लेखनकाल बगैरे : पत्रे १४१

धीनत् शक १५७३ विरोधीनाम संवत्सरे सुत्तरायणे
काव्युपमासे कृष्णपक्षे सप्तम्यायां शुक्लतिथी अस्मिन् शुभदिने
राघवनाथा कश्चित्पुण्यचरणानुसरस्तेनालेपि ॥

(२) अरण्यकांड

लेखनकाल—१६११ विरोधीनामसंवत्सरे मार्गशीर्ष कृष्ण ८
अष्टमी औष्यावसर

(३) किष्किणिकांड

लेखनकाल—१६१२ विकृतीनामसंवत्सरे भाद्रपद शुद्ध सप्तमी
इंदुवाधरे

(४) सुंदरकांड

(१) आरभी श्लोक दिला आहे तो :

दृष्टं रामममेति मधुरं मधुराक्षरं ।
भारता केविताहारां वदे पादमीनेष्टोदितं ॥

न पुनरागत्यर्लजरेणरथेनवा॥ राजमार्गेप्रिदृष्ट्वान॥ स्तिवापृच्छत्यनामय॥ ३४॥ अग्निहो
 त्रेछुषदारुणिघ्यप्रेष्यजनेषुच॥ सानुकं प्य॥ सदागम॥ पृच्छत्यस्माननामय॥ ३५॥ अथ्यते
 चराज्येचयोराजानपदेतथा॥ स्त्रियोदृष्ट्वास्तंयथ्यश्वदेवानराजगृहेगृहे॥ ३६॥ रामस्ये
 वागियाचतेयोवराज्येसिखेचन॥ तासानयोचितेराजवत्त्वत्ससादात्यसिद्धता॥ ३७॥ रामप्रिदि
 चरत्रयामप्रजानामनुकंपकं॥ पश्येमयुवराजंतममिषित्कं॥ त्वदाज्ञया॥ ३८॥ साराजव
 यत्तिजमात्मवतैर्गुणासिगमनरलोककांत॥ रामं नृदेवाहंसिलोकनाथमिहाभिवेकु
 युवराजमुख्य॥ ३९॥ इत्यार्षेगामायणे॥ ४०॥ वाल्मीकीयेवाल्चरिते॥ अक्षि
 उंसमासमिति॥ ४१॥ समासमादिकां॥ ४२॥ श्रीराम॥ ४३॥ रामार्पणमस्तु॥
 ॥ ४४॥ वाकसंवत्॥ ४५॥ दुंदुभिर्नामसंवसरेमाघशुद्ध॥ ४६॥ अस्मिन्शुभदिनेगमेण
 रामदासेनलिखितमिदंमुस्तकं॥ ४७॥ श्रीरघुनाथमर्पणमस्तु॥ ४८॥ रामाकृतप्रतिभुवत
 ॥ ४९॥ श्रीरामराघवरमेश्वररामचंद्रराजीवनैत्रचुवर्यरमेशाज्ञा॥ श्रीरामभद्रभुवनेश्वर
 चार्थपादकंठकरोमिसततैतवनाममालो॥ ५०॥

(२) प्रथारमों दोन श्रेव दिले आहेत ते :

जयति गुरुशतिल्ल कौशल्याहृदयनदनो राम ।
पुत्रवदननिभनकारी दाशरथि पुत्रीकाक्ष ॥ १ ॥

नमः तस्मै सुप्रियाय श्रीयुवाय तपस्विने ।
सर्वज्ञानाधियासाय पाटमीकिमुनये नमः ॥ १ ॥

(२) शेवटी काढाचा लेखनकाल वगैरे दिला आहे तो

॥ शक सवत् १५४४ ॥ दुहुभिनाम सवत्सरे माघ शुद्ध १३ रवौ अस्मिन्
शुभदिने रामेण रामदासेन लिखितमिदं पुस्तकं ॥ श्रीधुनाथापणं
मस्तु ॥ ॥ रामाकृतप्रतीतो भवतु ॥ श्रीराम राघव रमेश्वर रामचंद्र
रानीवनेन रघुवर्य रमेश ईश ॥ श्रीरामभद्र भुवनेश्वर तीर्थपाद फडे
करोमि सतत सय नाममाळा ॥ १ ॥

या च शेवटच्या पानाचे चित्र येथे दिले आहे. मूळ पोपीच्या पत्राचा
आकार १० १/२" X ६" आहे. समास सोडून तुल्य लेखनाचा गामा
८ १/२" X ४" आहे. चिनातीळ लेखनाचा गामा ७" X १ १/२" आहे. याद्वारे
मूळ प्रतीच्या आकाराची पाचकास फराना होईल

(३) अयोध्याकांड

(१) या कांडाच्या शेवटी दिलेला लेखनकाल वगैरे . पत्रे १४१

श्रीगणेश शक १५७१ विरोधीनाम सवत्सरे दुसऱ्यापणे
कालगुनाले कृष्णपक्षे सप्तम्याया पुष्यतिथी अस्मिन् शुभदिने
राघवनाम्ना कश्चित्सुदपचरणानुचरस्त्वोराखेति ॥

(२) अरण्यकांड

लेखनकाल—१६९१ विरोधीनामसवत्सरे मार्गशीर्ष कृष्ण ८ पत्रे १४४

अष्टमी सौम्यवासर

(३) किष्किंकाकांड

लेखनकाल—१६९२ विक्रमीनामसात्सरे माघपद शुद्ध सप्तमी पत्रे १२२

इदुवाधरे

(४) सुंदरकांड

(१) आरमों श्रेव दिला आहे तो : पत्रे ७३

पूजा रामगोविं मुर मधुराक्षर ।
आदर्य वविताशायी यद वादमाज्योदित ॥

परगुणपरिदानप्रस्तुताशेषकृत्या निजगुणरुचिताभिर्लोकमानोदयंतः ।
अविदितपरदोषज्ञानपीयूषपूर्णा करकृतमपरार्थं क्षतुमर्हति संत ॥ ॥
श्रीमत्तुलस्यै नमः ॥ ॥ हरिः ॐ ॥ ॥ ... ॥ रामेण रामचरितं प्राप्त
यदुक्तेन्द्रव । अनेन जगदीशोयं रामचंद्र प्रसीदतु ॥ १ ॥ शके १५६७
पार्थिवसवासर कार्तिक शुद्ध दशम्यां शुभदिने कांडउत्तर समाप्त ॥ .

याप्रमाणें हे दोन महत्वाचे बाहाक आहेत. ते प्रेक्षणीय, आदरणीय,
चिंतनीय आहेत. १५३ तीळ आदि, अयोध्या आणि सुंदर अशीं तीन बाहे
आणि या अंकातीळ चार काढें मिळून सपूर्ण रामायण होत आहे. प्रत्येक काढाच्या
शेवटी जो लेखनकाळ दिला आहे, त्यावरून असें दिसतें, प्रथम णहजिन
आदिकाड लिहिलें गेलें आणि नंतर पंधरा दिवसांच्या आत आरण्य काड
लिहिलें गेलें. हीं दोन्ही काढे १५४४ च्या माघात लिहिलीं गेलीं. नंतर
१५४५ च्या आश्विनात किष्किंका काड य मार्गशीर्षांत सुंदर काड अशीं काढें
पुरीं शालीं आणि १५४६ ची वैशाख शुद्ध ३ या शुभ दिवशीं युद्धकाड पुरें
झालें. हीं पाच काढे १५४४ च्या माघापासून तो १५४६ च्या वैशाखापर्यंत
म्हणजे सरासरी सवा वर्षांत लिहिलेली आहेत. तीं श्रीसमर्पणीं च लिहिलेलीं
असतील तर त्या वेळीं त्यांचे वय पंधरा सोळा वर्षांचें होतें व टाकळीस
पुरश्चरण चालू होतें. नंतर एकवीस वर्षांनीं प्रथम उत्तरकाड १५६७ च्या
कार्तिकांत लिहिलें गेलें आणि त्यानंतर चार वर्षांनीं शेवटीं अयोध्याकाड
लिहिलें जाऊन रामायणाची प्रत पूर्ण झाली. या दोन सालात श्रीसमर्थ
मयूरमहापुराचंद्रागिरिचाकळ या भागात होते. पहिल्या पाच काढांच्या आणि
या दोन काढांच्या लेखनात हि कालपत्रें पडलेला परक दिसून येत आहे.

पण मुख्य प्रश्न असा, हीं काढें कोणी लिहिलीं ?

रामेण रामदासेन,

रामेण, राघवनाम्ना, रामेण रामदासेन सह गोपिनाथेन म्हणजे कोणी ! मला
शका सरली नाही, पण चिकित्सकाच्या शिक्का मोर्तब झाला पाहिजे, रामेण
रामदासेन म्हणजे रामीरामदासानीं म्हणजे भेष्टांनीं अशी काही काळ शका
उद्भवली होती व तिला भीसाप्रदायिक विविध विषयाक ४७ यानें किंचित्
बळकटी दि जाणली होती. त्या विविध विषयात तहबळेमठपति जगन्नाथ-
महाराज यांनीं अशी माहिती नमूद केलेली आहे कीं, भेष्टांचें पाळण्यातलें नांव
राम होतें. पण ही माहिती उघड चुकीची दिसते. भेष्टांच्या द्रोघा मुलापैकीं एकाचें

श्रीरामदासी संशोधन

नांव रामजी होतें व थेंपांचें नांव राम असतें तर त्यांच्याच मुलाचें नांव राम कसें ठेवण्यांत आलें असतें ? अशांवेळां श्रीसमर्थाना च लहानपणीं राम म्हणून संशोधण्याचा पार संभव होता. त्यांचा जन्म न मुळीं श्रीरामजन्माच्या तिथीला आणि घटकेला झाला होता. दासविधामधामाच्या पंचरात्र्या अवधानांत श्रीसमर्थाची जी छत्तीस नांवे दिली आहेत त्यांत राघोबा हें एक नांव आहे. जयरामस्वामी श्रीसमर्थाना राघोबा म्हणून हांक मारीत, तें हि उगीच नव्हे. रामोरामदास हें श्रीसमर्थाचें हि नांव होतें व तें त्यांच्या कवितेत हि किर्येक ठिकाणीं योजिलेलें आहे. श्रीसमर्थपार्थी कांहीं फाळ असलेले, वेणावाईच्या परंपरेतील गिरिपर यांच्या मठांत हें रामायण मिळालें, ही गोष्ट हि कमी महत्त्वाची नाही. वेणावाईच्या परंपरेत रामायणें व्हावी, अशी श्रीसमर्थाची आशा होती व त्या आशेप्रमाणें गिरिधरांनीं सात प्रकारचीं रामायणें रचिलीं हि. (श्रीसमर्थप्रताप १९४६-१९४७ पहा) अशी आज्ञा करतांना च स्वतः लहानपणीं लिहिलेली प्रस्तुतची श्रीवाल्मीकिरामायणाची प्रत श्रीसमर्थांनीं गिरिधरांच्या हवाली केली असण्याचा पार संभव आहे. वेणोबा व मिनाजी १६५३ त इतर सर्व पोथ्यापुस्तके यादून घेतात पण अत्यात्मरामायण आणि वाल्मीकिरामायण असे दोन ग्रंथ समईक ठेवतात व अखेरीस १६६६ च वाल्मीकिरामायणाचीं काढें यादून घेतात, हा प्रकार हि हें च सुचवितो. कीं, त्यांना हि ही प्रत महत्त्वाची वाटत होती. श्रीसमर्थाचें हस्ताक्षर एका च कडे कां, दोपां हि कडे असावें, ही च भावना काढें यादून घेतांना त्यांची असावी. सात्पर्य, रामेण, राघवनाम्ना, रामेण रामदासेन म्हणजे श्रीसमर्थांनीं च होवां आरप्यकांड लिहितांना श्रीसमर्थांना सहाय्य करणारा भाग्यशाली गोपिनाथ कोण ? श्रीसमर्थांच्या बालमित्राचें हें पाहिलें च नांव आज महाराष्ट्रास कळत आहे. संशोधनास जागा झाली !

महाराष्ट्राचें हें केवढें भाग्य कीं, श्रीसमर्थांनीं लिहिलेली ७१० पत्र-संख्येची वाल्मीकीय रामायणाची संपूर्ण प्रत उपलब्ध रहावी ! श्रीसमर्थांच्या हातचें वाल्मीकिरामायण अशा ग्रंथ या प्रतीवरून छापून निघावा, असें मनांत पार येतें. इहो छापलेल्या वया प्रती आहेत त्यांचीं सादून पाहतां पार फरक आढळतो. या प्रतीवरून रामायण जरूर छापळें जावें व श्रीसमर्था-मिनाजी महाराष्ट्र मनांत आणत तसे त्वांस्ति छापळें हि जाईल, ती प्रत प्रत्येक महाराष्ट्रीय शिरोधार्य मानील !

१८५६ फेब्रुवरी ५ रोजी (२-६-२४)

पीड मठांतील संग्रह पुढें चालूं

६१

पीड मठांतील संग्रह पुढें चालूं

६५५]

संस्कृत पोथी-पत्रें ३०६

दुर्दैवानें पहिलीं दोन नष्ट

[१७३]

महार्णवाभिधानः निबंधः

“ ॥ स्वस्ति श्री शके १४८३ शुभंतीनामाब्दे फाल्गुन शुद्ध पौर्णिमा बुधे
लिखितमिदं पुस्तकं ॥ ”

६५६]

पोथी-पत्रें ८

[११०]

श्रीसमर्थसहस्रस्तोत्र गिरिधरकृत

— हे संस्कृत स्तोत्र श्रीसांप्रदायिक विविध विषयांक १०८ यांत छापलें आहे.

६५७]

वाढ-पृ. सं. ४३ × ४ = १७२

याच वाढाला पूर्वी 'ण' म्हणून संयोधिलें होतें [११०]

श्रीसमर्थकृत पदांची बही. श्रीसमर्थकृत पदपदांतरांचा मालेंतील भाग
पंचविंशथा, यांत हीं सर्व पदे छापलीं आहेत.

६५८]

पोथी-पत्रें ७

[११०]

गिरिधर कृत शिवरहस्य-श्लोक १०२. मुखपृष्ठावर हि शिवरहस्य
नाव लिहिळें होतें, तें खोदून त्याचें नाममहिमा केलें आहे. तात्पर्य,
नामस्मरण हें च धिवोपदेशाचें रहस्य होय.

६५९]

उपबल्लें वाढ-पृ. सं. ४० × २ = ८०

पहिलीं २ पृष्ठें नष्ट

[१५०]

श्रीसमर्थ कृत मनाचे श्लोक-यज्ञवंतकृत आरतीसह. पहिले नऊ
श्लोक नष्ट झालेल्या दोन पृष्ठांत गेले.

६६०]

वाढ-पृ. सं. २४ × ४ = ९६

[११०]

(१) दीन श्याम कृत रागमालेवर एक पद

रा. सं. ११

श्रीरामदासी संशोधन

- (२) गिरिधर कृत करुणाराम-श्लोक १८२
(३) गिरिधर कृत सतय पदे-प्रलेकाचें भुपद :

श्रीराम जयराम राम राम राम ।
तारकवत्स नाम राम राम राम ॥

किंवा दुसऱ्या चरणाऐवनी

सवोध्यावासी नाग राम राम राम ॥

- (४) गिरिधर कृत तुळजापुरच्या शंभेची आरती

- (५) श्रीधर गुरुदास कृत जगज्जननीवर पद

६६१]

माह-पृ. स. ५९ × २ = ११८

[११०

गिरिधरकृत आत्मानुभव. मालेंतील विद्याया भाग श्रीमत् दाख-
घोषाची किहो म्हणून छापला आहे, त्यात गिरिधराची जी चार प्रकरणे
गोविली आहेत, त्यात हें एक प्रकरण आहे.

६६२]

माह-पृ. स. ४३ × ४ = १७२

आ. व शे. काही नष्ट

[१५०

- (१) श्रीसमर्थकृत चतुर्थयोग, पंचीकरणयोग व मानसपूजा
ही पूर्ण प्रकरणे व काही खुट्टे श्लोक

- (२) यं प्राहुः ० हें पत्रक

- (३) श्रीज्ञानेश्वरविश्वित नमनस्तुति-ओ. १०८

- (४) एकनाथी रामायणातील काही भाग

- (५) वेणुबाई कृत नावेचे श्लोक ४४

६६३]

माह-पृ. सं. ३० × २ = ६०

[२००

- (१) श्रीसमर्थ कृत पंचीकरण ओ.व्या-४ अभग, प्रकाशित आहेत
(२) जनतसवताची तीन पदे

- (३) गिरिधरकृत दासघोषाची आरती व एक पद

- (४) गिरिधरकृत गुरुदेवनमन व काशीयात्राकथन ही दोन
प्रकरणे

(५) गिरिधरांचे फोणी जनाईन शिष्य असावेत, त्यांनी केलेले चवदा श्लोकांचे घंघमोचनस्तोत्र, गोड आहे. शेवटचे सहा श्लोक देतो : -

रामदास समर्थ सद्गुरु रामचंद्र असावेला ।
प्रह्लादचर्ये स्वयंभू मारुति घर्मस्थापक देखिला ।
दासबोध करुनियां निज मंत्र तो उपदेशिला ।
ह्या नमू जगतीं गुरुप्रति प्रह्लारूप ठसावला ॥ ९

श्रीगुरु चिदाशक्ति वेणि त्रिवेणिचा पुर चालिला ।
साह्यापदजीवनीं जड मूढ लोक निमग्निला ।
प्रह्लादभक्तिसुखादिब्रह्मीकरुणांघ्रिसंगमिं मीनला ।
ह्या नमू जगजनीप्रति प्रह्लारूप ठसावला ॥ १०

श्रीपदीं गिरिनामदाप्रति पूर्ण बोध प्रशेषिला ।
तो चि लाभ सुधाकरीं निज सैपकांप्रति दीवला ।
निवृत्तिराम मधोपुनी भवरोक्ष भंतीं दाविला ।
ह्या नमू गिरिस्वामियांप्रति प्रह्लारूप ठसावला ॥ ११

श्रीसमर्थपर्वरा निजसद्गुरुवचनीं मला ।
छापुनी निज संभर्मे मर्नि संतबोलाय दाकिला ।
चोकिं लोक अनेक सारुनि ऐक्यरूप सुभाषला ।
ह्या नमू गिरिराज्याप्रति प्रह्लारूप ठसावला ॥ १२

विधत्ता हव भास जाउनि सर्व संशय छेदिला ।
एवण जीवनिं मोळती मग भिन्न भाव दुन्हाविला ।
बद्ध मुक्त विमुक्त श्रीपदीं तो हरीजन मीनला ।
ह्या नमू गिरिनामदांप्रति प्रह्लारूप ठसावला ॥ १३

घंघमोचनस्तोत्र हें भयघंघमोचनकारणी ।
ऐकतां पडतां मनीं जनिं सज्जनीं जनतारणी ।
पूर्णकाम अराम राम स्वरूपधाम सुदोनी ।
वेणिस्वामि जगद्गुरु गिरिनाथ पूर्ण जनाईनीं ॥ १४

६६४]

गाढ-पृ. सं. ३३ X ४ = १३२

मुंदर बाह, मोहरेदार कागद

[२१०

(१) गिरिधर कृत अच्युतरामायण, हरिलीला व देवसंवाद हीं तीन प्रकरणे

(२) गिरिधरदास कृत हिंदुस्थानी मार्पटील श्लोकपद्ध दोन स्तोत्रें
 व एक सहस्ररुची आरती. पैर्ही दुसरे स्तोत्र पिछेय महत्वाचें आहें. त्यांत
 भीममर्धवर्णन आहे. या वर्णनानें भीमरियातील कित्येक प्रसंगांना विश्वसनीयता
 येत आहे. विस्ताराची भीति वाटते, पण त्यापेक्षां हि तें स्तोत्र कदाचित् केव्हांच
 छापलें जाणार नाहीं, ही भीति जास्त वाटत असल्यामुळें ते चवदा श्लोक
 येथें च दिलेले बरे. भाषा यथेतर अवगत नसल्यामुळें शब्द तोडण्यांत चुक्या
 साच्या असतील, त्या वाचकांनीं दुरुस्त करून श्लोक वाचावे.

धीगुरुनाथ

- धीगुरुनाथ अनायके नाथ सनाथ धीनाथ सरूप वदासी ।
 विधिहरविष्णु सुदेव गुणातिष्ठ घटमटव्यापक भंतरपासी ।
 मल सद्बोधित हे रूप उदित भाग बडे तिनके अधिनासी ।
 गिरिधरदास कहे सुन साधु शु पंगु हें कविचित्त धिदासी ॥ १
- येक समो फळभोजन पहरस येक समो जळमात्तन साह ।
 येक समो प्रभु पान हि पायत साह सरिष्ठ न थापन फोह ।
 येक समो मृद मंचक सोवत येक समो मृणमंचक घो हि ।
 गिरिधरदास कहे प्रभु दीरव पांड सुके शुक्ति मोतनतां हि ॥ २
- येक समो मनवास हि तापत गोबडसों सिरपाळन पांथे ।
 येक समो जनवास भिळासत छटिपटि भर्त्तारि पाळमुसोंथे ।
 येक समो फफनी वेहनी छरमोतन पादर कंमर पांथे ।
 गिरिधरदास कहे गुरुनाथ बडे गव छे बिरकंकन पांथे ॥ ३
- येक समो रजपूत हि टेट छपेट धनुर्दर शम विराजे ।
 येक समो वरलिधर सुंदर केसर भाळमुजुकम राजे ।
 येक समो मुलपानि महेसर अंग विभूत हि रंगन पाजे ।
 गिरिधरदास कहे गुरुनाथनि प्रहसभासद प्रहस विराजे ॥ ४
- येक समो हरिकीर्तन नर्तन ताळ पखावज रंग उदाये ।
 येक समो हरि दर्शन स्वर्गान सुर गर किधर रंग लुदाये ।
 येक समो हि फकीर भडंग मढावित अंतर भेद तजावे ।
 गिरिधरदास कहे गुरु सादळ जोगजुगुत हि भेद दिखावे ॥ ५
- येक समो पगधि छरमोतन छटकत चंपक हात गळोळा ।
 येक समो छरकंछियें दीरव कंकर शुनत जातकछोळा ।

येक समो कमि सिंधु कहावत लहर सिधावत सिखमुमेला ।
गिरिधरदास कहे प्रभुपास रहिये उदास लिये पग झेला ॥ ६

येक समो गिरिकंदरवास प्रभुहु उदासिन पास न कोइ ।
येक समो प्रभुरास खलख सुलुख मिले सब लोक दुन्याइ ।
येक समो दिन दिन जनापर लोक गुनी पर प्यार चलाइ ।
गिरिधरदास कहे येक दिन पगें शिवराजकी आराजन पाइ ॥ ७

येक समो सरनेमोदि उदित भगतनके उन राखत पासैं ।
येक समो आपने हि रूप दौरत संतनके मनके हित पासैं ।
येक समो सब तीरथ आटन पट्टण घामर मौजनिवासैं ।
गिरिधर सांइहु देहरे बनावन काज आटक रहे रहियासैं ॥ ८

येक समो फुलबाग छावावन झार हि झार गुहागर साइ ।
येक समो जलभरगन पौदन पार हि पार नदिफुलमांदि ।
येक समो नदिके पुरोरितसैं गाढ रहे प्रभु जोगकमाइ ।
गिरिधरदास कहे गुरुराज गरीयनबाज हि परगट तंदि ॥ ९

येक समो सब संत मईत गुनि गुन संत प्रभु पहचाने ।
येक समो जिव जंत असंत कुसंत अनंत सुधारस छाने ।
येक समो भति निश्चल चंचल देह बिदेह गुनि गुन मानैं ।
गिरिधरदास कहेहु उदास प्रभुके पास गुनि गुन जानैं ॥ १०

येक समो जगतीतलमंडल राम हि राम कळेळ उठावे ।
येक समो प्रभु सर्वभुमंडल रामके नौमिके रंग लुटावे ।
येक समो सब सिख मिलाकर ग्यानसुपर्वनि मेळ कुटावे ।
गिरिधरदास कहे गुरुनाथगु भीषदसैं सब संत शटावैं ॥ ११

येक समो बन व्याघ्र हि सिंह छरे प्रभुजुसैं हरिहर दोन्हो ।
येक समो रघुराज धनुर्दर संग किरैं हें सरूपसो चिन्हो ।
येक समो प्रभु बाट दिखावत आपन हात बितांवर पेन्हो ।
गिरिधरदास कहे हनुमान प्रभु भये रामसीताफणि तिन्हो ॥ १२

येक समो गुरुनाथ सयों घर येकहि दिन लिये मेजमानि ।
येक समो पुरु पडम उत्तर दखनकुं येक रूप निशानि ।
येक समो कैलास बिकुंठ मनोमय दौरत अंजनारयानि ।
गिरिधरदास कहे गुरुनाथकी कीन कबि गुनकोत बखानि ॥ १३

येक अनेक यहा करतात भुमंडल मंडल सो सय तारे ।
 येक अनेक यहा अवतार उदासिन योग हि भोग तिधारे ।
 येक हि येक अनेक प्रभु पर देह विदेह पंगे सिरधारे ।
 गिरिधरदास रहे प्रभु पास त्रिवेणि निपात करें जीयहारे ॥ १४

६६५]

पाठ—पृ. सं. २० × २ = ४०

[२००

- (१) गिरिधर कृत छंदोरामायणावैकी सुदकांडाचा चतुर्थ मंथन
 (१) गिरिधर कृत शंकरवर्णनपर स्फुट ओव्या

६६६]

छोटें बाह—पृ. सं. ६ × २ = १२

[२००

- (१) गिरिधर कृत दोन पदें व दहा भाषाश्लोक
 (धी) धीरामा राधया हो जयरामा राधया जी ।
 (रा) ऐसो निगमपंथका न्याया कोई जोगी है रे जगमो ।
 (न) चले जाव सुखलमान हिंदु खुदाई ।

६६७]

पाठ—पृ. सं. ११४ × २ = २२८

[२००

श्रीगिरिधर कृत काशीपंद

६६८]

पाठ—पृ. सं. १८ + १६ = ३४ × २ = ६८

[२००

- (१) श्रीसमर्थकृत सुखलमानी श्लोकाष्टकें :

- (१) भालप धो निरजन कैसा हवे रे ॥ एकूण श्लो. ५
 (२) करामत करे सो भुला है दियाना ॥ " ॥
 (३) पवनका सयो हि हरी खेल भाई ॥ " १७
 (४) जिसों घरत लंका लिई है रहिछें ॥ " ६
 (५) हमे तूं न थे तप फकिरी काहा थी ॥ " १२
 (६) जिसो घरत जिसो मिला सो हि राना ॥ " ५
 (७) खुदाके दि दर्पां जिसे है रे जयाना ॥ " १६
 (८) दर पर दुख बादल महिमल जो कुल
 मखलुल है शुभ सारे ॥
 (९) राजमो राज महाराज रघुराज ॥ " १२
 " २

(२) श्रीसमर्थकृत किरकोळ अष्टक

(३) गिरिधरकृत हिंदुस्थानी " सीतासँघर " - कडवी २८ १५

(४) घेंडाकथन-गो. १६ अपूर्ण-बहुधा गिरिधरकृत

६६९]

माह-पृ. ४ १६ X २ = ३२
गिरिधर कृत शकरवर्णनपर स्फुट ओव्या

[२१०

६७०]

माह-पृ. ४ २१ X ४ = ८४

शिवाय चार्ही नष्ट

[२००

(१) दासबोधमन्यपर्याश दिली आहे ती

दशक ५	दशक १०	दशक १५	दशक २०
३२६	४१३	२८७	३०२
४६८	५६४	२९४	२९५
५८०	६४१	२९९	२८८
२९४	४१८	४०६	२८४
५७२	३५२	३३७	३०८
२२४०	२३८८	१६२३	१४७७
४६२८		३१००	

७७२८

(२) अनेक सुभाषिते आहेत, शिवाय श्रीसमर्थ, गिरिधर, रगनाथ, जननधवत, जनार्दनसुत, कृष्णदास जयराम, तुलसीदास, त्रिशक, मोसावीनदन, वैष्णवाई, अनंतदास, देवदास, पुरमयविठ्ठल, सुरदास, केशव, शकर किंकर, गोविंदसुत इत्यादिकांची पदपदांतरे

(३) कोनेरीनदन रागाघर वृत्त सतमालिका-कडवी २७

(४) श्रीरामदासचरित यथे कलिमळापद्म ॥ श्लोक १३

(५) वेणी कृत कृष्णस्तवनपर २८ श्लोक व श्रीरामस्तवनपर

१० श्लोक

(६) पद्मपुराणे श्रीधिवपार्वताधवादे सारकप्रह्वाराममन्त्रमथे हृदयस्थ निरूपणम् ॥ श्लोक १६

(७) निरनिरळ्या रागांची हिंदुस्थानी पदे

(८) दशानवाराचे अक्षय श्लोक, पारसीधर्मग्रन्थांतील उतारा, तेलंगी पद, सुवणाच्या संपर्काचे श्लोक, अपूर्ण अध्वनेय—ओं. २१, लक्ष्मीविद्येचा संवाद, इत्यादि स्फुटें

(९) पौराणिक भूगोल

(१०) अष्टविद्या कौशिकें दिव्या त्यांची पंचायन नांवें

(११) देवदासांचीं भीष्ममर्णावर दोन स्फुटें आहेत. त्यांतील एक :-
जगांत रामदास रे ।

समर्थ रामदास हा । उदास दास तो पहा ।
जनास ना फळे स्थिती । मनासि ना फळे गती ॥ १

प्रपंच धारिला सळें । विवेक लाघला बळें ।
समस्त द्वेष्ट सारिला । रिपु बळें चि मारिला ॥ २

कृदांत फाय यापुढें । कदां न पादे पांकडें ।
उदास दास नाचती । नभांत घोष गावती ॥ ३

भला समर्थ दास हा । प्रयोजिला चि या पहा ।
उदास वृत्ति पारती । मनांत वृत्ति गावती ॥ ४

जगांत रामदास रे । घडुत मान्य त्यास रे ।
तया पर्दी च वास रे । करीत देवदास रे ॥ ५

दुसऱ्या स्फुटाचा शेवट आहे तो असा :

जगांत रामदास रे । तया पर्दी च वास रे ।
निमग्न देवदास रे । विरोध देहभास रे ॥ ६

(१२) गिरिधरांनी लिहिलेले पत्रवजा पांच श्लोक आहेत. त्यांत कांहीं संकेत असल्यास कोण जाणें पण भावार्थ कांहीं लक्ष्यांत येत नाहीं. इतकें अनुमान काढता येतें कीं, कोणत्या हि ठिकाणीं लोक गोळा व्हावयाचे असले म्हणजे तेथें सर्वत्र फिरून तैपील सवें दण्ड जाणण्यासाठीं भीष्ममर्णाचे

निरपेक्ष धिप्य जात असावेत.

तें पत्र

नमस्कार साष्टांग अनन्य भावें । अती छीन विज्ञप्ति हेतुप्रभावे ।
कृपेच्या गुणें पांडुरंगा अरामा । सुखें देखिलें जी इच्छासिरामा ॥ १

पुढें चंद्रभागा कळावृद्धि जाली । पुरी बेष्टिता सग्य देवासि घाली ।
सुखें कृष्णपक्षी धीगोपाळकाळा । मोहळाह उछाह हा थोर जाला ॥ २

किती येक ते संत यात्रेसि आले । समर्था प्रभूचे उदासीन आले ।
 सुखें निरुद्धु जीरती भंतरंगें । कथाकीर्तन ऐकती प्रेमरंगें ॥ ३ =
 गुणमाहिती गुण ते सांडवीले । कवी देव गंधर्वे स्वर्गासि गेले ।
 अनुसे प्रमाणें भिमापार स्वामी । दयेच्या गुणें क्षेम कल्याण घासीं ॥ ४
 पर्दां हेत नीचेदिळे ते चि आतां । घडावें प्रसंगें चि स्वामी समर्था ।
 गिरी दीन अनन्य पाहूं धरावे । समर्था पर्दां स्तुति माक्षी स्वभावें ॥ ५

६७१]

वाङ्—पृ. सं. २० × २ = ४० [११०

(१) महायात्राक्रम — संस्कृत प्रकरण — श्लोक १८४-गिरिधर
 कृत अर्थाचे, प्रकरण अपूर्ण सोडलेले दिसते.

(२) हनुमस्तोत्रम् — श्लो. ८

६७२]

वाङ्—पृ. सं. १० × २ = २० [२००

गिरिधर कृत कल्याणरुद्र—श्लोक १११

६७३]

वाङ्—पृ. सं. ५० × २ = १०० [२००

(१) श्रीसमर्थ, तुकाराम, शिवराम यांची किरकोळ पदपदातिरे

(२) गिरिधर कृत लोकस्वभाव-या प्रकरणाचे नऊ अंश
 असून ओवीसंख्या २३३ आहे.

(३) गिरिधर कृत स्वरूपाण्वकथन म्हणून चार प्रकरणे : (१)
 रामरूप-ओवीसंख्या ४३, (२) सीतारूप-ओ. ५४, (३) प्राणनाथ-
 ओ. ५२, (४) श्रीयोगीराज-ओ. ५०, एकूण ओ. सं. १९९

(४) गिरिधरांचे कल्याणरागांतील एक चौताळ पद :

माउळे राघवे तूं वो मळांड्यापकरूं ।

कनवाळे बाढये तुझा योग हो को मनीं ॥ ध्रु०

६७४]

वाङ्—लिखित पृ. सं. ३२ × २ = ६४ [२००

(१) वेणी कृत फौल—श्लोक २६

प. सं. १९

श्रीरामदासी संग्रोधन

(२) श्रीमत्परमहंसपतिराजकाचार्य श्रीमत्पूर्णानंदधनलक्ष्मीनारायणानु-
चर शिवराम कृत पंचीकरण. हे प्रकरण सुशेष असून त्याच्या साहाय्याने
पंचीकरणाचा चांगला बोध होतो.

६७५]

वाढ-पृ. सं. २० x २ = ४०

[२००]

(१) वेणारार्ह, जन जयवंत, तुकाराम, गोसाईंनंदन, जयवंत,
शिवराम, कौटल्यात्मज हारेहर, गोपवठ, बालगोपाळ यांची पदपदांतरे,
शेवटचीं तीन नावे नवीन आहेत.

(१) गोपवठ कृत मनपंचक, याणोपंचक, कर्णपंचक र्थ नैत्रपंचक
अशीं चार पंचके—एकूण २० श्लोक

(१) गिरिघर कृत रामेश्वरयात्रा—१६ श्लोक

(४) बालगोपाळ कृत रामनवमीचे सात श्लोक हिंदुस्थानी मावेंत

(५) सुभाषिते—संस्कृत मराठी—, स्फुट ओव्या श्रीपदसाशुद्रिकचिन्हें
इत्यादि.

६७६]

वाढ-पृष्ठ १३ ते १५२

पहिली १२ आणि शे. सुमारे २५ नष्ट [२००]

(१) श्रीसमर्थ कृत युद्धकांड—अपूर्ण ११०० श्लोक

(२) श्री श्लोक मनाचे—श्लो. १०१. कोणचे तरी मघले च चार
श्लोक गळाले आहेत.

(३) करुणाष्टक ७३ वें

(४) नागेशविरचित चंद्रावली—श्लो. ३२२

(५) सीतारवयंनर—अपूर्ण ८२ श्लोक

(६) स्फुट

६७७]

किरकोळ वाढ-पृ. सं. १२ x ४ = ४८

[१५०]

(१) रंगनाथ, सुरदास, यामन, मीरानार्ह, केदाव, करीर, मानपुरी
यांचीं किरकोळ पदपदांतरे

(२) भीसमर्थ कृत स्फुट स्त्रोत्रावली स्फुट ५९ वे

(३) गिरिधर कृत स्वामीचें पद देखतां विचरितां०

६७८]

जाह-पृ. सं. १७४ × २ = ३४८ [११९

(१) भीसमर्थ, कृत मनाचे श्लोक ११९ च (मथले च उद्दा श्लोक गळावेले दिवतात) व काही आरत्या

(२) घेणी कृत फौलाचे श्लोक २६

(३) विठ्ठल कृत विरूढनचरित्र-श्लोक १२१. त्यांचा शेवटी छेखनकाल घोंगे आहे तो असा :

हाके १६३० मम्मयनामसंग्रहारे धायग वादि प्रतिपदा
गुरवार तदिनि लिपितं यथाप्रति ॥ हस्ताक्षर नारे नृसिंह
पुच्छकर्मौ मीजे गोळेगों पागजे भूम शुभं मवहु ॥

(४) बाधिबाच या बाळांत अनेक मंत्रवैजयंते आहेत, तुमापितें आहेत, अपूर्ण प्रकरणें आहेत, ज्योतिषाचा भाग आहे, कानडीलिपीत काही भाग आहे, हुकाराम, भीधर, समर्थ यांची किरकोळ पदपदांतरे आहेत.

६७९]

जाह-पृ. सं. ५३ × २ = १०६

शिवाय काही नष्ट

[११९

(१) भीसमर्थ, रंभनाथ, दास प्रह्लाद, फोकिळ किंवा फोकिळ गंगाधर, वामन, केशव, भीधर, हुका, एकनाथ, शिवराम पूर्णानंद, विडा रेणुकानंदन, जनी, गुरुचोत्तम एकनाथ, हरिदास, त्रिषक (जितामणी देव मांघर आरती), निरंजनदास इत्यादिकांची पदपदांतरे

(२) नृहरिसुत कृत मुकुंदराजमुनिचरित्र—ओवीसख्या १०३. हे मुकुंदराज आद्य मुकुंदराज नव्हत. ते अलिफडे झाले. ते पैठणास असत. साधने केली, खजुर आणि दुध यावर राहिले, साधारकार झाला, त्याप्रमाणे गोदावरी वृत्तिहत्तेची फोकिळ नामे योगनिष्ठ ब्राह्मण होते त्याच्या कडे जाऊन गुरुकृपा संपादिली. गुरुनी चतुर्थांभम घेऊन व प्रह्लादनांदा नांव घारण करून मायेचीं पद ६ गुरुवाचीं जळसमाधी घेतली. नंतर मुकुंदराजानी दि १६६७ मम्मयनाम सवतरी येथाला कृष्ण १ भौम्यवासरे जळसमाधी घेतली. हे चरित्र नृहरिसुतांनी

सुसिंहसेनापावन एक योगनावर अणलेल्या चक्राभिधान गांवीं, मन्मथ संवत्परी व ज्येष्ठ शुद्धांत लिहिलें. अशी दफिकत या चरित्रांत आहे. तें नवीन आहे व प्रकाशित झालें पाहिजे. मार्गशीर्ष व. ६ शुक्रवार हा दिवस १६९० तीळ असावा.

(३) या च नाढांत दास वद्वानंद यांची व कौकिल्यांची बरी च पदपदांतरे आहेत. कोणाला तरी संशोधनाला एक विषय झाला,

(४) एकनाथ कृत चिरंजीव पद- ओ. ४०

(५) वामन कृत भामाविलास-श्लोक ४७, याच्या शेवटी लेखनकाल दिला आहे तो :

शके १६९६ जयनाम संवातरे भाषित कृष्ण व भौम्यपातर तादिवर्ति
लेखन घानवळियाच्या दिवानस्तानियात समाप्त केले असे ॥

एक कोडे : मुकुंदमुनिचरित्र ज्याच्या हातचें लिहिलेलें आहे त्याच्या क हातचा भामाविलास आहे. याच्या पृष्ठ ११ पर मुकुंदमुनिचरित्र आहे व पृष्ठ २३ पर भामाविलास आहे. भामाविलास १६९६ त लिहिला, तर त्याच्या आधी लिहिलेल्या मुकुंदमुनिचरित्रांत १६९७ चीळ समाप्तीकालाचा उल्लेख कसा येऊ शकला !

६८०]

दुर्दया पावलेलें याच

पृ. सं. ९१ × २ = १८२

[१७५

(१) भीषमर्थ, गोय कुंमार, दीनेश गिरिधर किंवा दीनानाथ गिरिधर किंवा दीनेशके प्रभु गिरिधर साहेब किंवा मोषम दीनानाथ, गिरिधर, केशव, शानदेव, चांगा वटेश्वर केशरी आटला, नाथदेव, मुक्ताचार्य, भाजुदास, शिवरामाचा पेका, रंगनाथ, मानपुरी, फकीर, शिवदिनकेशरी, एकनाथ, गकाराम, मध्वनाथ, मुक्तेश्वर, बरवैश्वर, नरसिंहदास इत्यादिकांची पदपदांतरे त्यांत भीषमर्थ, दीनेश गिरिधर, केशव, गिरिधर यांच्या पदांचा भरणा विशेष आहे.

भी राम जय राम जय जय राम । रसने रस हा लेखी नित्य येन ॥
या भुवपदाचें दीनेशाचें एक पद आहे.

(२) गिरिधर शुद्ध जंतुल्लेखकमानवासी ॥ असा चवथा चरण अणलेलें एक अष्टक

(१) श्रीसमर्थ कृत पंचसमासी पूर्ण

(४) गिरिधर कृत शंकरवर्णनपर स्फुट ओवा—८३ अमंग

(५) गिरिधरांची श्रीसमर्थावर पांच महत्वाची अप्रतिम पदे.

ही समर्थप्रतापाच्या दुसऱ्या आवृत्तीत परिशिष्ट म्हणून द्यावी.

६८१]

एका मोठ्या बादाची अवशिष्ट

पृ. सं. १९ × २ = ३८

[२००]

एकनाथ, शिवराम पूर्णानंद, नामदेव, श्यामुमुतांकित, कृष्णदास, धाद दुसेन फकीर, मानपुरी, आनंदपुरी, भास्करसुत, जनसंघर्षत यांची पदपदांतरे

६८२]

जीणं बाड-पृ. सं. ८० × २ = १६०

[२००]

(१) श्रीसमर्थांची बरीच पदपदांतरे आहेत. त्यांत यांची अप्रकाशित आहेत. ताहून पाहणे आहेत.

(२) बाधियाय फकीर, गोसावीनंदन (यांची बरीच आहेत), जगजीवन, अनंतदास, भीषर, कल्याण, मुक्तायाम, एकनाथ, शिवराम पूर्णानंद, केशव, मालोनरहरी, कृष्णदास, गुणार्ह, येणी यांची पदपदांतरे

(३) श्रीसमर्थ कृत काही करुणाष्टकं, ईश्वरविवाहाचे ११ श्लोक वगैरे

६८३]

बाड-पृ. सं. २३ × २ = ४६

[२००]

(१) बल्लमदीक्षितविरचित (१) यमुनाष्टकं, (२) नवरत्नं,

(३) श्रीकृष्णाय स्तोत्रं

(२) जमिजुमारमोक्तं सर्वोत्तमं स्तोत्रं

(३) विठ्ठलदीक्षितविरचित (१) श्रीबल्लभाष्टकं, (२) सप्तश्लोकी

(४) बल्लभाचार्य कृतः (१) अंतःकरणप्रबोधः (२) चतुःश्लोकी

(५) मामवते दशमस्कंधे गोपिकागीतम्—अध्याय २१ वा व २५ वा

ही सर्व संस्कृत प्रकरणे आहेत. नंतर काही हिंदुस्थानी कवित्व आहे.

६८४]

बाड-पृ. सं. २५ × २ = ५०

[२१०]

गिरिधर कृत तीन हविष्कृतवाक्ये—भीरुमर्षप्रतापाक्ष लेखुषरुन
भीरुमर्षचरित्रपर

६८५]

किरकौळ वाढ-पृ. स. २७ X २ = ५४ [२००

(१) तुकाराम, सुरदास, मानगुठी, नामदेव, माधोदास यांची पदपदातरे. माधोदास कृत अष्टकाच्या प्रत्येक श्लोकाचा चवथा चरण :

शेषाद्विरमणा विपलहरणा तूं सार नारायणा ॥

(२) या वाद्यात मुल सन ११४४ म्हणजे शके १६५६ ताल काही कर्जलेत उतरलेली आहेत, त्यावरून त्या वेळी व्याजाचा दर दरमहा दर रुपयास शके ४ होता असे दिसते.

६८६]

वाढ-पृष्ठे ११ ते १२ = ७९ X २ = १५८
पहिली व शेवटची ११।१२ गेली [२१२

(१) भीरुमर्ष, बासुदेव, केशव, रामराज्य व्यथया साक्षात्पु, एकनाथ, तुका, नामा केशवाचा, यामन, ज्ञानदेव, मालो, शिवतनय, उद्धवचिद्वन, घाम, मुक्ताबाई, विष्णुदास नामा यांची पदपदातरे

(२) त्यात बासुदेव याच्या पदपदातयाचा भरणा फार आहे. त्याच्या आत्मबोध म्हणून १५ शोऱ्या आहेत. गीतेच्या नवव्या अध्यायातील पहिल्या पद्य श्लोकावर त्याचे सगळे श्लोक आहेत.

(३) बाळाच्या आरम्भी रामरक्षेचे १९ ते २७ श्लोक आहेत.

(४) पृष्ठ ५२ च्या मागील बाजूस एक नोंद आहे :

"सक १६७२ शाक्यरी नाम खरातररी पुस घडी सट्टी
रविचारी जन्मला हाकुर देव । मासीक नाथ हरी ।
स्वभावीक नाम । मरुतार गोसावी ।"

६८७]

वाढ-पृ. स. २३ X २ = ४६

ला. व शे. काही गेलेली

[१४४

(१) वेणीव्यामी शूरा फौलाचे श्लोक १२ ते २६ व नावेचे श्लोक १ ते ४२.

(२) यशवत कृत सहस्ररत्नपदीस्तोत्र-अष्टि अशुद्र

(३) एका पृष्ठावर शब्दे १७१२ चीक दिशोव आहे

६८८]

वाड-पृ. सं. ५९ × २ = ११८
काशें गेलेली

[१५०

भीष्टमर्थ, रगनाथ, तुकाराम, केशव, नानाजीनदन, शिवराम पूर्णानंद, मानपुरी, सज्जनरजन, चिंतामणिशुत मुद्रळ, कल्याण, अमृतसप, उद्धवाचिद्धन, एकनाथ, नामा, जनार्दन, वामन, रंगेशात्मज (कृत तेशशरी मंत्रावर चवदा श्लोक), मुक्ताबाई, गणेशनाथ, आनंदसुत, नारायण सदाशिव हिरदे, येका शिवराम, राघवदास, माळो अशा चौवीस सत्पुरुषांची पदपदातरी. त्यात पहिल्या चौपाचा मरणा विशेष आहे.

६८९]

न शिवलेले वाड-पृष्ठे ३ ते १९

[१५०

रामहृदय, रामगीता, इत्यादि संहृत माग

६९०]

वाड-पृ. सं. ८३ × ४ = ३३२

[१००

(१) भीष्टमर्थ, सीताराम, परमहंस, गिरिधर, वेणी, नामा, निवृत्तिदास, सानदेव, तुकाराम, शिवदिनकेशरी, एकनाथ, कोकिल, केशव, उद्धवचिद्धन, गोविंदसुत, कुंगदयार्जव, रगनाथ, रगानुज आत्मज, नरहरि, येका शिवराम, मध्वगुंनेश्वर, भीषर, भीम अशा तेचोच जणांची पदपदातरी. त्यात भीष्टमर्थ, गिरिधर आणि केशव यांच्या पदाची सद्यथा विशेष आहे.

(२) पात अमकाशित पदे शुक्ल च आहे. परमहंस आणि गिरिधर, केशव, आणि शिवदिन यांची पदे नवीन आणि सरस आहेत. भीष्टप्रदाशविपर्यी करवना होण्याला गिरिधरांची पदे उपयोगी पडणारी आहेत. सर्व पदे येथे देण्याला सवड नाही, तथापि शिवदिनाची तीन पदे टाळून पुढें जाण्याला आम्ही असमर्थ आहोंत. त्यातलें पहिलें पद भीकल्याणांना अनुलक्षून असर्थें, अर्धे आमच्या मनांने पेटलें आहे. तें पद याचा आणि पहिल्या खंडातील वाटांक ५२ व दिलेले कल्याणस्वामींचें चित्र पहा, म्हणजे तुम्हास हि आमच्या प्रमाणें च वाटेळ. नंतरच्या दोन पदात भीष्टमर्थाचा स्पष्ट उल्लेख च आहे.

धीरमदासी संशोधन

[१] तो मदाचारी

गिर्यानित्यविवेकें अंतरीं जाळा निर्विकारी । तो मदाचारी ॥ ध्रु०
 स्नानसंध्या वष हा अखंड करितो दशमद्वारीं ।
 सहस्रपत्रे भिक्षा दठ विद्यासं स्वीकारी ।
 येवीं येकपणाची निद्रा मीतुंपणेंविण सारी ॥ १
 मूळ अद्वयदाचा कौपिन सहर्षो सहज नेते ।
 रामगुलमस्मोद्वज्जणाचें अखंड उपाळा पिलें ।
 त्याचरी अक्षमाळाभूषण सर्वांगीं ज्या विळते ।
 सशयपगलीवतेचें चिन्ह समाख अंतरीं दिसे ॥ २
 साचिद्वानंदाचें यज्ञोपवीत राहे स्फूर्धी ।
 यमनियमप्रत्याहारें यासगांतर जो छेदी ।
 कधी कुंडलदीप्ति शळकतो आदिसिद्धांतादि ।
 चहुं देहाच्या मुठक्या गांठी जीवशियठवोधीं ॥ ३
 आठवनाठपासीत ज्याळा बाणे स्थितिमुद्रा ।
 अथोल धोळें धोळत त्याची न कळे गति सुर ईद्रा ।
 केसरिसहस्रसेवा करितां नेणे आळस निद्रा ।
 शिवदिन ऐसा विरुळा निषदे मधर्षीं देवसमुद्रा ॥ ४

[२] रामदासस्वामी

मुमुक्षुधकोरां ईंडु । वैराग्याचा मूळखंडु ।
 साचिदानंद पूर्ण सिंधु । रामदासस्वामी ॥ ध्रु०
 साधु सज्जनपदीं । उभवूनि भावार्थगुदी ।
 राहिला सहजस्थिति आवडी । रामदासस्वामी ॥ १
 अनुभवसर्थांची छोटी । दासशेष दासांसार्यी ।
 यदळा अथोळ गोळ गोष्टी । रामदासस्वामी ॥ २
 सयादाअंतरीं येक । देखणें समान देख ।
 पुरता श्रीरामठपासक । रामदासस्वामी ॥ ३
 केसरी मनोहर नाथ । सकळ पूर्व कथम अर्थ ।
 देखुनी नयनीं जालें कृतार्थ । रामदासस्वामी ॥ ४

[३] रामदासका राम हि प्यारा

रामदासकी पल्लव जे ये । घोष परजय तरिय पीये ॥ ध्रु०
 रामदासका पावन मंदर । दाकुर आप हि पाहर अंदर ॥ १

रामदासकी सीतल छेया । ह्याकूं सीस दोड पांव पन्हेया ॥ १
 रामदासकी संगत धरणा । छिनमों भवजल पार उतरणा ॥ ३
 रामदासका दर्शन जिनकों । प्यार सुगत कर ज्योरत तिनकों ॥ ४
 रामदासका छोंटा छायत । जन्ममरण दुख सय हि भागत ॥ ५
 रामदासका राम हि प्यारा । सिवदिनप्रभु केतरी सारा ॥ ६

(३) श्रीरंगानुज आत्मज कृत श्रीरंगसंतमाळा ओवीसंख्या ६१,
 गद्यांत असलेले सच्चिदानंदस्वरूपाचे वर्णन, गिरिधरकृत सांप्रदायिक
 पदे व भीम कृत गिरिधर या चतुसशरी मन्नावरील पद, इत्यादि भाग
 केव्हा तरी प्रकाशित झाला पाहिजे.

(४) या बाळांत एके ठिकाणी १६५१ वील एक नोंद आहे.

६९१] वाड-पृ. स. ३० × २ = ६० [१००

श्रीसमर्थ कृत सगुणध्यान आणि अवर्भाव
 ही दोन्ही प्रकरणे या बाळातील प्रमाण मानून उतरवी.

६९२] वाड-पृ. सं. ४६ × २ = ९२ [११०

(१) श्रीसमर्थ कृत सगुणध्यान आणि निर्गुणध्यान

(२) श्रीसमर्थ कृत पद—पळा पळा मळपिसा येवो जवळी ।

(३) कोणी शिष्य कृत श्रीरामावर एक पद आहे.

(४) मुरतपुढ्याच्या आतल्या बाजूस सन ११३२ म्हणजे शके १६४४
 वील एक मोठी अस्सल पत्र डकविलेले आहे, तें सवव याचता येतें. पत्ररुख
 मा बीड येथील देशमुख देशपांडे याचे कडून स्वहेराव गोविंद यास की,
 महादाजी रघुनाथ यास गुमास्तेगिरीवरून दूर धरून भगवतराठ यास गुमास्ते-
 गिरी सांगितली आहे.

हें हि वाड ६९१ इतकें च प्रमाण आहे.

६९३] वाड-पृ. स. ७ × २ = १४ [१००

हें वाड गिरिधरांच्या एका पदापुरतें च आहे. तें पद रामाबाईवर
 आहे. त्याची तेरा कडवी आहेत. आठव्या कडव्यांत

'पाणिनिकविच्या घमें कोहीं कोहीं आले हातां वो ॥
 'चेरितार्थन दाटला बिंदु प्राशन करितों आवां वो ॥
 अशी दोन चरणें आहेत, ही पाचून आम्हांत ६५३-६५४ या प्रतीची
 आठवण झाली.

६९४]

अपूर्व वाद-पृ. सं. ८० x ४ = ३२०

सूची

[२१०]

सद्या आणि दोन इंच यांच्या दरम्यान इंदी आणि चार इंच-लांबी
 लघलेले हे वाद आहे. ते मुडीत मावते व मुडीत मावावे, अशी च त्याची
 योजना असावी.

(१) आरंभी अन्न दे देवराया। य पाळिले पोसिले मज्ज ही
 धीसमृपांची दोन पदे दिलेला असून, नंतर दासपोर्वातील नियमक माग,
 कौलाचे श्लोक, मामलमदपीदेदान, ईश्वरविवाद, सुंदरकांड व बहुधागोष्वाची
 यांची ओग्या आणि श्लोक यांच्या प्रथम चरणांतील दोन चार छन्द सूचनाप
 उतरलेले आहेत. नंतर ५८ वे सूट श्लोकाचे प्रकरण व १५८ वे कर्णावक
 ही पूर्ण देऊन पुन्हा दासपोर्वातील याही मागाची सूची आहे.

(२) या एर्षावरून गिरिधरांच्या पाठांतराची कल्पना होते.

६९५]

१३" x १३" आकाराचे वाद

पृ. सं. ६० x २ = १२०

[१००]

(१) आणिक नेणे हो

१. मास जाणे हो रामनाम जाणे हो। रामनामनेम जाणे आणिक नेणे हो ॥ १
 २. चंद्र जाणे हो रामचंद्र जाणे हो। इंद रामचंद्र जाणे आणिक नेणे हो ॥ २
 ३. पाय जाणे हो सीतानाय जाणे हो। रामायण ग्रंथ जाणे आणिक नेणे हो ॥ ३
 ४. दीक्षा जाणे हो रामदीक्षा जाणे हो। दीक्षा रामरक्षा जाणे आणिक नेणे हो ॥ ४
 ५. राज्य जाणे हो रामराज्य जाणे हो। रामराज्य पूर्य जाणे आणिक नेणे हो ॥ ५
 ६. उत्तम जाणे हो रघोत्तम जाणे हो। उत्तम म्हणे राम जाणे आणिक नेणे हो ॥ ६

(२) गिरिधर हून धीसमर्यकरुणा - श्लोक १०९

(३) गिरिधरांनी वृक्षपत्री बधूवरीर सुदयेनी पाठविलेली
 पत्रःश्लोकी परिधा

६९६]

वाढ-पृ. सं. १७ x ४ = ६८
या. घ शे. कांही गेलेली

[१५०]

(१) वामन, राघवमुव किंवा राघवतनुन, किंकर, कृष्णदासमुद्रल,
पहिरा, रोहिदास, एकनाथ, केशव यांची पदपदांतरे

(२) किंकर कृत सीतास्वयंवराच्या सवाया

(३) वामन कृत कृष्णजन्मकथनाचे श्लो. २८

(४) रासोत्सव-१० श्लोक. अनेक संस्कृत मराठी सुभाषिते

(५) नृसिंहात्मज कृत रामायणी कथा—अपूर्ण श्लो. ९१

६९७]

वाढ-पृ. सं. ६२ x २ = १२४

[१००]

(१) भीमसमर्थ, गिरिधर, ज्ञानदेव, त्रिवक्त्र, बसवर्लिंग, शिवयम,
रंगनाथ, केशव, भीमर, यांची पदपदांतरे

(२) गिरिधर कृत (१) महाराज पड्डले । रघुराज पड्डले ॥

(२) महाराज पड्डले । स्वामीराज पड्डले ॥ अर्धी दोन पदे, माथेक एकप
अकरा कडव्यांचे

(३) गिरिधर कृत गणेशरामस्त्रोत्रम्-श्लो. ११, सीतासरस्वती-
स्त्रोत्रम्-श्लो. १० व भीमसमर्थसद्गुरुस्त्रोत्रम्-श्लो. १० अर्धी तीन
संस्कृत स्तोत्रे

(४) स्वामींचें पद देवता विषयती तद्रूपता आगली । हे गिरिधरांचें
पदा श्लोक

(५) भीमर कृत पारधीकथा—ओवीसंख्या ४१

(६) भीमर कृत संतमाळा—श्लोक ३२ होते, पण पहिले २९
पाटण्यांत गेले आहेत.

६९८]

एक जीर्ण कागद

[१५०]

हरिहर कृत रामनामावली. हिचा मथळा "नामावली सतकांड
रामायण" असा आहे. ही नामावली सभेने छापली आहे. मालगांवमठपति
भीमसमर्थशिष्य त्रिवक्त्र त्यांचे हे हरिहर शिष्य होत.

६९९]

वाढ-पृ. सं. २४ X ४ = ९६

L १००

- (१) अधमर्थ, गिरिधर, रंगनाथ, जिवराम यांची पदपदांतरे
 (२) अकिरहस्यांतील ६५ वें प्रकरण
 (३) स्वामीचें पद देखतां ० गिरिधरांचे दहा श्लोक

७००]

वाढ-पृ. सं. १० X २ = २०

[१५०

पंजीकरणसुष्टिक्रम
 गद्यांत, उपयुक्त आहे. शब्दटच्या पृष्ठाचा अर्धा भाग पाहून गेल्यामुळे
 शब्दटचा मसकूर नाही.

७०१]

वाढ-पृ. सं. २४ X ४ = ९६

[२००

या वाढाच्या सळाचा एक दोन बोटे भाग कसरीत पाहण्यामुळे ते
 निरूपयोगी झाले आहे.

- (१) आरंभो कोणतें प्रकरण आहे, कोण जाणे. त्याच्या ३७६
 श्लोका अखेर तें तेथे अपुरें च सोडले आहे. ओळखीसाठी पहिली ओवी :
 नमोजी सखिदानंदा । जगदादि ज्ञानंदकंदा । निजोर्गे अभयवरदा ।
 समुदाया ॥ १

(२) कितरी, बंधला, गिरिधर यांची पदपदांतरे

(३) गिरिधर श्रुत ग्रन्थभाषावर्ग

७०२]

वाढ-पृ. सं. ४१ X २ = ८२

जा. शे. व मसळी कांरी नष्ट

[१५०

- (१) विष्णुदासनामा श्रुत येकादशीमहिमा-ओ. ७४ ते १५४
 (२) नामदेवचरित्र-ओवीसख्या ९८-कोण श्रुत आहे तें टिकवा.

नामा धन्य वळयुगानासारी । त्याचा पुत्र विठो अपधारी ।
 भक्तिस ये मजत करी । त्यासी धीवरी कुराडु ॥ ३

लरी होऊनिपां प्रताप । मज घायें जी वरदान ।
 नामपापें पूर्वं कयत । मजतली सांगायें ॥ ४

अथ आरंभ असून शेवटची ओवी आहे ती :

विष्णुदासनामयाचा विटा । सरता जाला वैकुंठा ।

भक्तप्रियें दिघटा घांटा । विठ्ठला मरहरीचरणीं ॥ ९८

(३) विष्णुदासनामाविधित युधदावनी

(४) निवृत्तिज्ञानेश्वरसंयाद—ओवी २६

७०३]

मुटे यद तीन

[१५०

जोगि प्रकरण—कडवी ४९. कोण वृत्त न कळे. प्रकाशना योग्य

७०४]

दोन पोम्पा—पत्रे १३ + ८ = २१

[२००

(१) भीकद्रयामळे ईश्वराचेद्वारे उमामहेश्वरसंवादे गुरुपूजनरहस्यं

(२) फौलमार्गे—घट्ट्या पाहुर्ग कृत

७०५]

बाह-घृ.-स. ७० × २ = १४०

[१५०

(१) भीसमर्थ, हुकाराम, सप्पमुनेश्वर, माळो, ज्ञानदेव, नामदेव, जनि, मुकुंद यांची पदपदावर्णे

(२) वल्लवचिह्नन कृत श्रियाळचरित्र—कडवी २२

७०६]

बाह-घृ. स. ३७ × २ = ७४

[२००

गिरिघर कृत श्लोकवद व्याकरण—श्लोक ८४

७०७]

बाह-घृ. स. ३० × २ = ६०

[२००

(१) श्रीसमर्थ कृत पूर्वोक्त आणि ओव्याशतकापैकी शतक पदिले आणि आठवे

(२) काही मुभाषिते व हिंदी पदे

(३) मुकुंददास कृत कृष्णजीलावर्णनपर हिंदी पदे

७०८]

पाठ-पृ. सं. २६ × ४ = १०४

[२००

श्रीसमर्थ कृत संगुणध्यान-अक्षर सुंदर-वाक्य-नंतर कोणी तरी लिहिलेला फिरकोळ भाग.

७०९]

पाठ-पृ. सं. ११ × ४ = ४४

[२००

श्रीसमर्थ कृत करुणाष्टक १५८ वे आणि ईश्वरविवाह

७१०]

पाठ-पृ. सं. २४ × २ = ४८

[२००

(१) राघवरंक कृत ६४ ओव्यांचें एक सुंदर प्रकरण. एक मध्य-रोणी सहस्रवेयाकडे येऊन आढे व वैद्य रोग्याची परीक्षा करून त्यास काय होत आहे तें सांगत आढेव, व त्याच्या कल्याणार्थ अनुष्ठानासह औषध घेण्याचा त्यास आग्रह करीत आढे, अशी कल्पना आहे. प्रकाशित नाही, असे घाटते. प्रकाशना योग्य आहे.

(२) गिरिधर कृत रामकुंडी भवानी-श्लोक १५

(३) पंडित कृत अंदाखुविपर पद

७११]

पाठ-पृ. सं. १८ × २ = ३६

[१०

(१) सुअर्चा - श्लोक ६, वटुपा गिरिधरांचे.

(२) पांच पदे, श्रीसमर्थकृत, प्रकाशित आढेव.

(३) कैदाय कृत रामगढी देऊ ग्री रामपदी कैला ॥

(४) गिरिधर कृत गणपति, वररवती, स्वामी, देव, अथवे देव, अथवा पति, इंद्र, चंद्र, ब्रह्मा, विष्णु, महेश, सूर्य, पृथ्वी, आप, तेज, वायु, आत्मा, राम, भक्ति, ज्ञान, वैराग्य, यावर एक एक पद. या पुढची पांच पृष्ठे पाटलेली आढेव. त्यांत गिरिधरांची च काही पदे असतील. त्यांना आपण मुकलों.

७१२]

पाठ-पृ. सं. ४८ × २ = ९६

[२००

(१) कृष्णचरित्रांतील निरनिराळ्या प्रसंगांवर एकंदर १६६ ओव्या. कोण कृत तें दिलेलें नाहीं. बहुधा गिरिधरकृत असाव्या, असे वाटते.

(२) संस्कृत व्याकरणावर २५ श्लोक

(३) घेणीरामी आणि गिरिधर यांची पदे

७१३]

वाङ्-पृ. सं. २० × २ = ४० [१००

गिरिधर कृत ६० श्लोक विविधजनस्वभावाचे. त्यांच्या आधारे तत्कालीन समाजस्थितीची कल्पना होऊ शकेल.

७१४]

वाङ्-पृ. सं. १० × २ = २० [३००

श्रीसमर्थ कृत दहा यांच पदे

७१५]

वाङ्-पृ. सं. ११ + १८ = २९ × २ = ५८ [१००
मपली च पृष्ठे फाटलेली

(१) उपदेश तेसा करितां राव्याळ ॥ असा चवथा वरण-श्लो. ८

(२) गिरिधर कृत नाना पंथ वर्णनपर पदे

(३) गिरिधरांचीं अष्टकें, पदे, अभंग वगैरे

(१) घडो भेटि कृष्णातिरी स्वामियाची ॥

(२) चला रे चला रामनीमी पदाया ॥

(३) चला रे चला रामनीमीस जाऊं ॥

(४) समयासि हा छीदिला शिष्यवाका ॥

(५) गुरुदेवें मज सांगितलें नाम ।

धीराम जयराम जयजयराम ॥

(६) गुरुमुखाविणें नाम हें विन्मुख ।

होतसे सन्मुख गुरुमुख ॥

(७) गुरुदेवें मज उपदेशिलें बरें ।

तत्परमसि प्रह्व राम नाम ॥

(४) ज्ञानदेव, जनार्दन, यादववीर, श्रीधर यांची पदपदांतरे

७१६]

वाङ्-पृ. सं. २० × २ = ४० [१००

मुद्रल पंडितांचो नियनियळ्या रागांवर पदें

७१७]

उदान आकाराचें पाठ-पृ. सं. १००×२=२०० [२००

(१) यांत मुख्यतः वेणावाईच्या पदांचा भरणा आहे.

(२) शिवाय धीयमर्थ, यादव, केशव, गिरिधर, कृष्णदास मुद्रल यांची पदपदांतरे

७१८]

पाठ-पृ. सं. १६×२=३२ [१५०

धामनपंडित कृत (१) द्वारकाविजय सर्ग तीन-श्लोकसंख्या अनुक्रमें ५६, ४४, ३६, (२) ध्यानमाला-श्लो. १६ व (३) प्रियसुधा-श्लो. २८

७१९]

मुख्य पत्रें ५

[१५०

धामनपंडित कृत राधाभुजंग-श्लो. ५७

७२०]

पोथी-पत्रें ८

[२००

रघुनाथ शिवात्मज कृत वैदेहीत्रिजटासंवाद-श्लोक ११५. हे कवि पूर्वी ज्ञात नव्हते. या प्रकरणाच्या शेवटी हि मुद्रल्या प्रकरणात सीता आणि हनुमंत यांचा संवाद होईल असा निर्वाळा दिला आहे. प्रकाशना योग्य.

७२१]

पोथी-पत्रें १०

[१५०

कृष्णदयारण्यविरचित कृत दक्षजननोत्सादवर्णन-ओवीसंख्या १२६ हे हि कवि आणि त्यांचे काव्य ही नवीन आहेत. प्रकाशना योग्य.

७२२]

पोथी-पत्रें २४

[१५०

श्री श्लोक मनाचे २०५ आरतीपद. अशुद्ध लेखन. लेखकानें आपलें व गुरुचें नांव शेवटी दिलें आहे: "श्रीगुरुविरचामरधेरणी दीनकर ध्येकटेग नीरतर "

७२३]

पोथी-पत्रे ३४३

[२००

वेणीगिरिधरकृत संकेतरामायण—संपूर्ण प्रत

७२४]

पोथी—पत्रे ४८९

[२००

वेणीगिरिधरकृत संकेतरामायण—संपूर्ण दुसरी प्रत. हे रामायण अति सुंदर आहे. त्याची ओवीसंख्या ६७४१ असून ते श्रीरामदासी प्रभू मालेंव तेविद्या भाग म्हणून एकावर छापले होते. त्याची पहिली आवृत्ति केव्हां च संपली. त्याची दुसरी आवृत्ति केव्हां निपणार, कोणात ठाऊक.

७२५]

कामदपत्रे पाऊणवे धंमर

[१००-२००

या कामदपत्रांचा अभ्यास शिवबाचा आहे. तो केव्हां तरी कोणी तरी करून त्यातील महाराचे कामद प्रकाशित केले पाहिजेत व त्याचा आघाट एकादें टांचण लिहिले पाहिजे.

७२६]

गळाठा

[१००-२००

येणें प्रमाणें श्रीसमर्थप्रतापकार गिरिधर यांच्या मठांतील संग्रह आहे. फक्त श्रीराममठांतील बाहू विषावें गिरिधरांच्या तेरा प्रकरणांचे व सीताराम-मठांतील बाहू परतीचावें गिरिधरांच्या आठ प्रकरणांचे, अर्थां 'दोन बाहू नोंदावयाची राहिली आहेत, तीं शेवटीं नोंदू. तूर्त आतां परवां 'सीताराम-मठात ६५४ क्रमांकाचीं वाचनीकीय रामायणातील जीं श्रीसमर्थींच्या हातचीं काढें मिळालीं त्या च वेळीं आणली जो संग्रह हातीं आला त्याचें टांचण करायचें योजिलें आहे. हा संग्रह बहुमोल आहे, पण त्याची झालेली दुर्दशा पाहवत नाहीं. यादें फाटलीं आहेत, पोथ्या विस्कळित झाल्या आहेत व पावसाचें पाणी गळून भिजल्यामुळे कांहीं पोथ्यापुस्तकांच्या टणक भाकरी बसल्या आहेत । केवढे माध्य म्हणावयाचें कीं, अद्या या जणूं रणलंदळांत ६५४ क्रमांकांत नोंदलेलीं चार हि काढें मात्र सुरक्षित राहिलीं होती । या नवीन उपलब्ध झालेल्या संग्रहामुळे श्रीसमर्थ आणि श्रीगिरिधरांच्या विषयी आपणास नवीन माहिती कळणार आहे.

७२७]

१४" X ६ १/२" आकाराची पोथी-पत्रे १४६ [१६१

अध्यात्मरामायण

प्रतीची शुद्धता झालेली आहे. तथापि १६६६ त वात्मीकीय रामायणावरून ज्या प्रतीची वांटणी झाली, ती ही प्रत नव्हे. वात्मीकीय रामायणाप्रमाणे ती हि प्रत भीममर्षाच्या च हातची असावी, असे वाटते. नऊ हजार ग्रन्थसंख्येची तीन कांठे व सहा हजार्यांचे अध्यात्म-रामायण अशी पंधरा हजार ग्रन्थसंख्या भीराममठाच्या वांटणीत गेली होती. सहाश्रं अध्यात्मरामायणाची ती प्रत भीराममठात असावी. त्या मठांतील संग्रह या खेपेस पाहण्यांत आला नाही. प्रस्तुतची प्रत संताराम मठांतील पुण्यांना त्या च प्रतीवरून करून घेतली असावी. या प्रतीचा लेखनकाल : " संवत् १८१० पत्रे गणोत्तम माघमासे शुक्लपक्षे ३ तिथी । श्रीनानिवासरे । अवंतीमध्ये ॥ " म्हणजे इ.स. १८१५ साल ही प्रत होय.

७२८]

१४" X ६ १/२" आकाराची पोथी-पत्रे ७१ [१६०

विवेकसिंधु

त्याच आकाराची त्या च गुणगुण लिहिलेली ही पोथी दिसते. विषयावर पत्रांचे क्रमांक दिसेले नाहीत व पत्रे अक्षताव्यस्त झालेली आहेत.

७२९]

पोथी-पत्रे ५९६

[२००

एकनाथी भागवत

पाणी गळून काही अध्यायांची माऊरी झाली आहे । छावधानतेने य शुक्रांनी पत्रे उलगडता येतिल. काही अध्याय नाहीत हि.

येवढी लेखनकाल दिसेना नाही. श्रीकृष्ण व टीकेची ओवीसंख्या नमूद आहे : " उत्तरार्धे श्लोक ॥ ७२७ ॥ उत्तरार्धे टीका ॥ १२०६ ॥ पूर्वे संगण्य पूर्वांशे उत्तरार्धे मंत्र ॥ श्लोक ११७० " -

७३०] पोथ्या—पत्रे ८, ७, ७, १०, ९, ८, ७, २ [१५०

श्रीसमयांची प्रकरणे (१) मानवचक्र, (२) पट्टिपु, (३) पंचोत्तरणयोग, (४) पंचममाघी, (५) पंचमान, (६) सगुणध्यान, (७) निर्गुणध्यान अपूर्ण व (८) चतुर्थयोग अपूर्ण

७३१] १२" X ८३" आकाराची पोथी—पत्रे ११६ [२५०

भावार्थरामायण - अपूर्ण

सुंदर आणि मोठे अक्षर, कागदाचा आकार हि मोठा. घालकांडाची पत्रे २०—८६, अयोध्याकांडाची पत्रे १५८—१६९ व २२०—२२६ आणि सुंदरकांडाची पत्रे १०४—११३. काळात तसे नसा ।

७३२] १०" X ६" आकाराची पोथी—पत्रे ४०७ [१५०

भावार्थरामायणातील फक्त सुंदरकांड

संपूर्ण, सुंदर, सचित्र प्रत. मिजल्यामुळे थोडी खराब झाली आहे. एकदर पाच पंचवीस चित्रे आहेत. त्या वेळचे दागिने, कपडे, विप्रकळा याविषयी ज्यांना माहिती करून घेण्याचा नाद असेल त्यांना ही चित्रे उपयोगी पडतील. श्रीवर्मणांना प्रिय व उप्रदायात आवश्यक असे हे काढ आहे.

७३३] पोथी—पत्रे ३४५ [९०

महिपतिकृत संतविजय

सत्ताविंशत्या अप्पापासह. प्रतीचा लेखनकाल येथे :

“ शके १७६६ साहासष्टीस । कोधीनाम सवसराल १ आवण घरी चेतुर्दशीस । शुद्धवारि लेखन समाप्त ॥ हे पुस्तक शेवराव भुजेंगराव मामळतदार प्रगणे बीड याचे नासे ॥ हास्ता आक्षेप गोविंद कृष्णराव यावळ साक्षीन चकळे आंब तरफ मानुर प्रगणे मजकुर ॥ ”

७३४] पोथी—पत्रे ३२ [१६६

श्री एकनाथ कृत स्वात्मसुख

प्रत सुंदर आहे. ज्यांच्या हातची पुढची ७३५ वी प्रोथी आहे त्यांच्या च हातची ही दि पोथी आहे.

[७३५]

पोथी-पत्रे २१

[३६६]

ब्रह्मणी सुंदोजी कृत प्रकाशदीप
संपूर्ण, सुंदर प्रत. ११ ग्रंथ अमरकाशिन आहे. तो प्रकाशनाला योग्य आहे.
त्याची पांच प्रकरणे आहेत : (१) सम्यक्तानाम—ओवीसंख्या २४, (२)
छिगदेशनिरसन—ओ. ११३, (३) कारणदेशनिरसन—ओ. ७८, (४)
महाकारणदेशनिरसन—ओ. २०४ व (५) तात्त्वदनिरसन—ओ. ७९.
प्रतीचा लेखनकाल योग्ये दिसतो आहे तो :

“ सके १६९० सवैचारी नाम संवत्सरे मधुमासे शुक्लपक्षे
भैमयारे त्रितीय ग्रहरे राजग्रामे हर्ष पुस्तकं समाप्तं ॥ महादेवेन
लिखितं ॥ हे पुस्तक विद्येशा नार्हक कडपेरु याचे असे ॥ ”

[७३६]

पोथी-पत्रे २२

[१५]

रामचंद्रविरचित राधाविनोदकाव्य सटीक
प्रतीचा लेखनकाल : माघे मासे सिते पक्षे पंचम्या सौम्यवासरे । तदि
लिखितो प्रथी रामकृष्णेन धर्मता ॥ १ ॥ पण यात संवत्सयचे नांव नाही.

[७३७]

पोथी-पत्रे ७५

[३००]

जयदेवकविविरचित गीतगोविंदकाव्य
भीमहामहोपाध्यायशंकरभिरचित रायमंजरीनामवेष्टा टीका तथा ग्रह

[७३८]

पोथी-पत्रे ४७२

[२१०]

गिरिधर कृत संकेतरामायण
तिथरी संपूर्ण, सुंदर प्रत. तिचे हाळ घालेले दिसतात.

[७३९]

पोथी-पत्रे ५

[१५०]

दोन मगलाष्टके

७४०]

पोर्था-पत्रे १६१

[१६७

श्रीमत् भगवद्गीता

प्रतीचा लेखनकाल : सके १६८९ सर्वजित् नाम संवत्सरे भाद्रपद कृष्ण २
गुरुवासरे लेखन समाप्त

७४१]

एक वेटाळें

[१००

गिरिधर कृत राजशासनीवाक्य

गिरिधरांचे जे प्रसिद्ध दहा वाक्ये आहेत व जे भीरामदासी मन्थ-
मालेंतील श्लोकांवाच्य माग म्हणून लावले आहेत, त्यांतला हा दहावा वाक्य होय.

७४२]

तीन पाने

[२१०

ग्रन्थराज दासबोधाची अनुक्रमणिका

प्रत्येक दशकाचें नांव, प्रत्येक समासाचें नांव, प्रत्येक समासाची
ओवीसंख्या व एकूण ओवीसंख्या अशी या अनुक्रमणिकेत दिली आहेत.
एकूण ओवीसंख्या दिली आहे ती पाठण्यात येईल आहे, पण ती ७७२९
असली पाहिजे.

(१) समेच्या प्रतीशीं ताडून पाहता जेथे फरक आढळला तेवढीं
स्थळे येथे नमूद करितों. ओवीसंख्येत फरक आहे तो :

दशक आणि समास	समेची प्रत	ही अनुक्रमणिका
२ X ७	... .. ८८	... .. ८६ /
३ X २	... .. ६५	... .. ६४
४ X १	... .. ३४	... .. ३३
५ X ४	... .. ३६	... .. ३५
६ X ८	... .. ५०	... .. ५२
६ X १०	... .. ६१	... .. ६०
८ X १	... .. ६०	... .. ५९
८ X ४	... .. ६०	... .. ५९
८ X १०	... .. ८२	... .. ८१
९ X ६	... .. ५४	... .. ४६
९ X १०	... .. ३७	... .. ३६

१० × ४	...	...	४६	...	...	४५-
१० × १०	...	...	६८	...	...	६७
१३ × ४	...	...	२४	...	...	२३
१७ × ३	...	...	३०	...	...	२९
१७ × ५	...	...	२४	...	...	२३
१९ × ८	...	...	३०	...	...	२९

विशेष फरक ९ × ६ त आदे. इतका फरक कसा पढावा ? अनुक्रमणिकेंत हस्तक्षेपानें जुळीचा अंक पडला असला, यादमठांत मिळालेल्या दासघोषाच्या दोन प्रती समेच्या समर्प आहेंत. दोहोंत दि ९ × ६ च्या ओव्या ५४ च आहेंत. आपल्या प्रतीतील सख्या १३ नें वाढते य १ नें घटते, म्हणजे एकदरती १२ नें पाडते. म्हणजे आपल्या प्रतीची एकूण ओवीसख्या ७७५१ येते.

(१) समासाच्या नावांत फरक आदे तो :

४ × १०	...	मुक्तिचतुष्टय	...	माक्तिचतुष्टय
७ × १०	...	देशातिरूपण	...	देशातीतिरूपण
९ × ८	...	देशातिरूपण	...	वद्वज्जन्मलक्षण
१० × ९	...	पुरयमवृत्ती	...	प्रचिततिरूपण
११ × ७	...	चंचळ नदी	...	शुत रागा
१६ × ८	...	आत्माराम निरूपण	...	अंतरारामानिरूपण
२० × ४	...	आत्मानिरूपण	...	शिवशक्तिनिरूपण

(२) दशकापैकी पच्च एका च दशकाच्या नांवांत फरक आदे :

१८ वा दशक ... ... बहुजिनशी ... ... दहृषा

७४३]

काही अपूर्ण पोथ्या

[१५०-२००]

(१) कृष्णदासमुद्रल कृत युद्धकांड. सुंदर अध्याची मत, पण तिच्या ४०८ पत्रपैकी अर्ध्या २०१ पत्रे दिलां आहेंत. लेखनकाल धोरे घेयट्या ४०८ च्या पृष्ठापर आला आहे तो : " रुधिराशरीर संधारसर प्राणुन शुद्ध ३ या भाषासारे संयलेग्न समास ॥ पाटप्रामकरोपनामक रघुनाथसुत पंचदेनेन लिखित पुस्तकमिद ॥ " म्हणजे शक १६६५ येतो. शेवटी पुढील अंक दिला आहे :

विनाशनेत्र परिपूर्णगात्र सत्तावल्लभ पुरंदरिजयु ।

रौमिप्रमिथ अगत्र . पद्मि श्रीरामचंद्र भगवोस्मि नित ॥ १ ॥

(१) मुक्तेश्वर कृत सभापर्व—६३ पत्रे, अति जीर्ण .

(२) मुक्तेश्वर कृत विराटपर्व—पत्रे १ ते ११, ओ. १ ते १५५

(४) नारायण विरचित वामंग्रहः—पत्रे १०६-२३९: अर्थात् पहिली १०५ पत्रे गेली. २३२ में धोवटचें पत्र होय. रयावर लेखनकाल दिला आहे : “ शके १६८५ सुमानुनामसंवत्सरे मार्गेश्वर यदि ५ रविवार तदिने लिखिते ॥ ”

(५) मुकुंदराज कृत विवेकसिंधु—९८ पत्रे

(६) मोरोपंताची फेकावली—पत्रे १-१३, ओ. १-१४

(७) कृष्णदासजयराम कृत अपरोक्षानुभूति—अवर्णा १७ पत्रे

(८) सप्तशती—पत्रे ८९, मधली काही नाहींत.

(९) विष्णुसहस्रनामस्तोत्रम्—लेखनकाल— “ सके १६९८ क्षयनामसंवत्सरे आश्विने मासे कृष्णपक्षे चतुर्थी ३ रविवार समाप्त ॥ ”

(१०) रामरक्षा—पत्रे २, ओ. १६-३५. फार पाडातरे आहेत, काही श्लोक निराळे आहेत. लेखनकाल बगैरे : “ शके १७०० विलंघीनाम-संवत्सरे धायणशुक्लैकादश्या गोविंदनेयं रामरक्षा लिपिता ॥ ”

(११) सूर्यसहस्रनाम—पत्रे १-७, श्लोक ७-३२

७४४] वाढ—लिहिलेली श्र. सं. १४८ × २ = २९६ — [११०
सुंदर वाढ, सुंदर अधर, प्रेक्षणीय

(१) गिरिधर कृत मंगलरामायण—युद्धकांडसमाप्तीपर्यंत, उत्तर-कांडासाठी कोरी पाने सोडलेली आहेत.

(२) आरंभोन्मा एका कोन्मा पानावर जयदेवकवि कृत गंगा-स्तवनपर पद आहे.

७४५] वाढ—श्र. सं. ७६ × २ = १५०
मागील बांडाप्रमाणे सुंदर, प्रेक्षणीय [११०

(१) मंगल, संकेत, छंदो, लवकुश, सुंदर, अन्न आणि भाषा अशी सात रामायणे गिरिधरानां लिहिली होती, असा स्पष्ट उल्लेख प्रतारात आहे. (१९ × ६२). पण पूर्वी आपणांस मंगल, संकेत, छंदो, सुंदर आणि अन्न अशी फक्त पांचच रामायणे संपल्ल्या होती, तेव्हा

फदाचित् सुदररामायण तें च लवकुशरामायण च लदोरामायण तें च भापा-
रामायण अवेळ, अशी आपण मनाची समजूत करून घेतली होती. पण ती
समजूत चुकीची होय.

(२) प्रस्तुतच्या बाबत श्लोकप्रबंधात्मक रामायण असून तें
पूर्वच्या पाचाहून निराळें आहे.

बालकावाचीं तीन शतें असून श्लोकसंख्या ३७२ आहे,
अयोध्याकावाचीं हि तीन शतें असून श्लो. सं. ३४५ आहे,)
धरण्याकावाचें एक च शत असून श्लोक १३४ आहेत,
किरिकावाकावाचीं दोन शतें असून श्लो. सं. २७२ आहे व
सुंदरकावाचीं चार शतें असून श्लो. सं. ४११ आहे. एवूण श्लोकसंख्या
१५३४ होते पुढचीं दोन कावें-पुढ व उत्तर-ही लिहिली नसर्वांत असें
घाटतें. कारण सुंदरकावानंतर स्वतः ८ श्लोक आहेत, त्यातील एक एक
श्लोक एक एक कावाला देऊन, हे श्लोक जो नांव घेऊन त्याला सात दि
कावें गाविल्याचें भेय मिळेल, असें आठव्या श्लोकात म्हटलें आहे
(३) हें रामायण म्हणजे च भापारामायण काय !

७४६]

वाढ-पृ. सं. १८९ × २ = ३६४

[२५९]

श्रीसमर्थ वृत्त रामायण

म्हणजे वृत्त सुंदरकाव आणि पुढकाव. या बाबाचा कागद गति ठिसुळ
झाला आहे. शत लावण्याची सोय नाही. पुढकावाच्या अकराव्या
शतापयेंत सर्व भाग टांक आहे, पुढचीं पृष्ठे अलग होऊन फाडी गळाली
आहेत, त्यामुळे शत बाय आणि वेय, या शताचे काही श्लोक नाहीत. मत
पुनी आणि प्रेसर्गीय आहे. शेवटीं तीन पृष्ठे बिकेना घडुनाचीं आहेत.

७४७]

वाढ-पृ. सं. ३६ × ४ = १४४

[२००]

गिरिधर वृत्त हरिलील

१८५६ अ. आपाक पृ. १५

७४८]

वाढ-पृ. सं. १२ + १४ = ४६ × २ = ९२

शियाव ५१२५ पृष्ठे नष्ट

[२२५]

(१) हे वाढ अति महत्वाचे आहे, पण दुर्दैव असे की, त्याची किती तरी पृष्ठे नष्ट झालेली दिसतात. उरलेल्या पृष्ठांत केवळ गिरिधरांची व अपूर्व पदपदांतरे आहेत, यावरून मूळ संवध वाढ-त्यांच्या व स्फुट कवितेचे असावे असे वाटते आणि त्यामुळे जी पृष्ठे गेली त्यांतील कवितेस आपण कायमचे व मुकली की काय, अशी मीति वाटते.

(२) उरलेल्या पृष्ठांत आरंभी गिरिधरांना भीममथीना किंवा बाह्या-बाह्याना लिहिलेली सहा श्लोकपद्य पत्रे आहेत. हीं सर्वे पत्रे, आहेत तशी छापली गेली पाहिजेत. तोंवर त्यांच्या भावार्थ सांगून ठेवतो.

(१) पहिल्या पत्राचे पहिले ३ श्लोक नाहींत, ४ ते १० श्लोक आहेत. त्यांत म्हटले आहे, आपण मला ही दीक्षा देऊन जनसेवेला आवळे खरे, पण घरच्या मंडळींना माझी ही वृत्ति न आवडून ते कधी म्हाले आहेत, तरी महाराज

चलेना कदा निमग्नो ह्यामिराजा । बरा निमग्नो जाहला पूर्ण आप्ता ॥
मी आपला बालक आहे, माझ्या हातून तुका पडतील त्या कृपा करून सांगत चला,

मर्पण्या गुणें या सदा लागताती । करुं काय ते खून सार्थें मला सी ।
कितेका खुणा मंथारानीं च देखी । कसा जाहलों या जनीं वेढदेसी ॥

(२) दुसरे पत्र दोन च श्लोकांचे आहे
दिसंदीस तो दीसतो रामराजा । मनीं प्रलयो येतसे योगिराजा ।
तुझें नाम मुद्रांकितु झीन जालें । नको वीसरुं जें तुला वीनशीलें ॥

(३) तिसऱ्या पत्रांत गिरिधर म्हणतात, शुद्धंजु जातां येतां भेटतात, ते म्हणतात, घरी काय बघून रहावे, बाहेर पडावे, फिरावे, उदंड देशाटन करावे, परंतु

प्रभू मी विदेशासि नाहीं च गेलों । मदीं देवदेवाचनीं मग्न जालों ।
कसा रम्य रामायणीं मी पुढलों । सदा मंथारायणीं मग्न ठेलों ॥

हे पत्र मूळचे ११ श्लोकांचे आहे. अकराव्या श्लोकात गिरिधर म्हणतात, समर्था आपण तरी एकवार इकडे यावे, किंवा
पृ. सं. १५

न यावें तरी हे गिरी घाळ न्यावें ।
येथे मूळ पत्राचा शेवट साखा आहे. पण असें दिवतें, गिरिधरांचा हेतू
पाहून पुढें भीममर्थाचें त्याप्रमाणें आगमन झालें होतें, म्हणून पुढील
माराचा श्लोक माराहून जोडला आहे :

गर्नी हेतू जाणोनियां स्वामी आहे । मोहछाह उछाह ते धोर जाळे ।
प्रसंगें चि गोदातिरीहूनि येती । पुढें पंढरी जावपा सिद्ध होती ॥

(४) चवथ्या पत्राचे दहा श्लोक असून त्यांत एक विविष्ट प्रसंग
घडिला आहे. उपासना करूनियां पुढें : पुरवळें पाहिजे चहुंकडे ॥
१९-२०-८ ते कसें याचें हें उदाहरण आहे. आरंभीचे दोन श्लोक :

चमस्कार साष्टांग स्वामी समयां । पर्दों पात्रिका धाडिली या चि भर्था ।
अनुसेति चंदूनियां स्वार जाळें । उकटगात्रसिद्धीपुरीमाजि गेलों ॥ १ ॥
तेथें येत तो देखिला मित्र स्वामी । तया भेटळों मी जसा मी तसा मी ।
पुढें रामजपासना ते करुनी । निघालों स्वर्गें तर्पें चित्तें हरुनी ॥ २ ॥

मन्थराजाचा पंधरावा जो आरमदशक त्यांत अंतरात्म्याची म्हणजे
आत्मरामाची उपासना सांगितली आहे, पण ती रामजप्याला आणि
आचरण्याला कठीण आहे, म्हणून गिरिधर सातव्या श्लोकांत म्हणतात :
मला नातुडे सुख्य तो राम आत्मा । म्हणोनी मला दाविली हे प्रतीमा ।
समर्थें चि कृष्णाक्षिरा चाळि केळी । कसी देखिची पूर्ण प्राची वदेळी ॥ ७ ॥

(५) पांचव्या पत्राचे अवघे ८ श्लोक असून त्याच्या पहिल्या
शीन श्लोकांत श्रीराममूर्तीच्या प्रतिष्ठेचा व संवत्सराचा उल्लेख आला आहे.
तेव्हां हा संवत्सर कोणता व हें पत्र कोणाच लिहिलें आहे, हें वाचकांनीं
दर्शिलें पाहिजे,

चंदूनियां सद्गुरुपादकर्मि । धरापर्दों लुब्धुनि चित्त गुंजी ।
आशारपें अर्चनकार्य जाळें । कार्तिक मासि हे मठासि भाळे ॥ १ ॥

नाघामधें सुहृत् अपूर्व आहे । पुढें पुढें शुक्र चि अस्तताहे ।
उछाह बोन्ही आणली प्रतिष्ठा । छा बुद्धियोगु बरवा वरिष्ठा ॥ २ ॥

संवत्सर ईश्वर माघरूपी । शुद्ध द्वितीया ग्रह सोमरूपी ।
श्रीरामचंद्रा वरवीं प्रतिष्ठा । केली असे सद्गुरु श्रीवरिष्ठा ॥ ३ ॥

गिरिधरांचा समाधिदशक १६५१ निश्चित आहे. तेव्हां ईश्वर संवत्सर म्हणजे
१६१९ चा च अवघा पाहिजे, १६५९ चा संभवत नाही. अर्थात् हें पत्र

श्रीसमर्थाना नवून गिरिपरांचे वट्टक बाइपागाई यांना असले पाहिजे, हे पत्र बाइपागाईंना असेच तर मागचे चवथे पत्र व पुढचे सहावे पत्र ही हि त्यांनाच असली पाहिजेत. कारण चवथ्या पत्राच्या शेवटच्या श्लोकात

कधीं करुं मूर्तिचि सुप्रविष्टा ।

असे विचारले आहे, तर सहाव्या पत्रात

प्रतिष्ठेपुढे दोनि उळाइ जाले ।

इत्यादि प्रविष्टेविषयी उल्लेख आले आहेत.

(६) सर्वे पत्रात हे सहावे पत्र मोठे आहे. त्याचा मधळा " पत्र करुणावृत्तात " असा असून त्याचे ४४ श्लोक आहेत, ३३ व्या श्लोकात दिसते अर्चनु या दिनाळा दयेने । कथा रम्य रामायणाख्या सयेने ॥

असा रामायणाचा उल्लेख केला आहे, तथाच तो तिष्ठत्या पत्रात हि केला होता, हे दोन्ही उल्लेख श्रीसमर्थलिखित दाहमीकिरामायणाच्या प्रतीला अनुलक्षून असावेत, असे आमच्या मनात येऊन गेले.

(३) नंतर गिरिपरांची पाच पंचमीस कपगाणी, पदे घौरे आहेत. ही सर्व प्रकाशित झाली पाहिजेत. त्यातील काही काही वचने चढका लावताच. त्यातील थोडी वचने व एक पद याचकाच यादर करितो :

(१) मागील जन्म मागे जाला । पुढील भातापास तुडला ।

तेव्हा जन्मासी मजला । कोण घाली ॥ ३४

मन हें सात्माराम जालें । देहे जड मढे मेळें ।

मढे मेळें हें येकिलें । नाहीं कोण्ही ॥ ३६

परि हा भ्रम कितेक काळ । वसतें चि जाहालें हें मृगळ ।

त्याचें तदंश देहफळ । वृद्धीं आलें ॥ ३७

फळ भ्रमरूप सफळ । संजत द्यामीकृपावेळ ।

येव्हयि जाणा हें निर्वळ । वासिचत ॥ ३८

घाला लुवाजीवन दिसहें । कर्णांकडूनि पोटीं गेलें ।

नग हें मोलेंसे लागले । काहीं येक ॥ ३९

पहिले देहधारक वाढलें । समर्थकासेसी लागलें ।

नग तें सदयें नवाजिले । कैसें जालें ॥ ४०

श्रीरामदासी संशोधन

छोक नदणती कैस होतें । काय देखें हैं भगवतें ।
गोष्टी सांगे हैं अवधितें । थोरथोरा ॥ ४१

देवें श्रीगुरदासीं दिव्हें । समर्थवेष्टें उपचारिलें ।
हुसनें दाईचें कादिलें । नवल जालें ॥ ४२

जाली वृत्ति उदासीन । उलोनि गेलें प्रबंधमान ।
असो जावो हें धन कण । ऐसा भावो ॥ ४३

इहुकें समर्थानें कैलें । मीषण साक्षें समूळ नेलें ।
गिरिधर बाळक धन्य जालें । मचीसीनें ॥ ४४

(१) तैसी चैत्र शुद्ध नयमी । तैसी माघ दस नयमी ।
तिसरी निगुणमाकि नयमी । स्वामिपांची ॥ ४५

गुरु जायेना येईना । ऐसैं को रे ह्य समजेना ।
दासबोधी को उमजेना । पंचम दशकीं ॥ ४६

रामदासाचें मंदण । ज्याचें हुसुनी निनाण ।
दास नृपणउनि अभिधान । समर्थांचें ॥ ४७

समर्थपुण्यतिथी करा । समर्थग्रंथा ग्रेंने विपरा ।
येणें गुरुपरंपरा । बाडेल पुढें ॥ ४८

समर्थतीर्थ धाड्याचें । समर्थनाम जपत जावें ।
माना मर्ती न सांगडाचें । उदासरूपें ॥ ४९

ऐसैं मजळा उपदेशिलें । स्वामीचरणोदक प्राशिलें ।
बाळक गिरिनें उपासीलें । समर्थांसी ॥ ५०

(२) वासिककविच्या घमैं कांहो कांहो बाले हाती वो ।
चरितार्णव दाटला बिंदु प्राप्त करितो आता वो ॥

(३) श्रीरामा जयरामा जयजयरामनामा ।
जपसी जपसी जयजय दोसी जाली मंगलनामा ।

माझ्या राघोबाच्या मामे हर पावे विश्रामा ।

चं दि हररूप होईं होईं गाईं रामा ॥ ४०

अथें हें एका त्रेराशरी पद पार सोड आहे. त्यांत एका चरणांत गिरिधर म्हणतात :

मजला मचित आली छटिकें बोलेल तो अधम ॥

(५) दुसऱ्या एका पदात अथे च प्रचीर्तांचे धोल त्यांनीं फादले आहेत :

मी रे तरळों म्हणुनि सांगों काय ।

तुज फळचें म्हणुनि हा उपाय ।

जरी जपसी तरी च दावी पाय रे ॥

(६) आमच्या गिरिधरांची योग्यता सर्वांच्या प्रत्ययास यावी म्हणून विस्तार करण्याच्या मोहांत सांपडलों. एक संबंध पद देऊन बाळाच विभ्रांति देतो :

आज्ञा पाळी जितुकी तितुकी सेवा नाही पाळी ।

कुतुब्धि बळकट आली तेणें सगमग भोगा माळी ।

आली परि ते धारिक मली कदणाकर माळी ।

त्रिविध तापा विमोक्षित आली सीतळ मुख साळी ॥ १

रघुवीरे रघुवीरे माये मायेवीण माहेरे ।

माया म्हणतां माया नाही कोडेसी आहे रे ॥ ४०

सपत्नी सांपडली परि मज नाही सांठवली ।

अवचिति सावली परि मज नाहीं से मायली ।

पाचा कुंडित जाळी जाणीव मेणीव हे विजाळी ।

पाचा वसुनि बोलीं जाता अमोलबोले बोली ॥ २

गुणा सादनि गुणा गाजं निगुण गमकें पाहूं ।

पाचा घादनि निशब्दवचनीं अमोल बोलुनि दाकूं ।

आगमांतर निगमांतर अंतर निजगुज विवरुनि राहूं ।

गिरिधर सेवक अनन्य भावें अभिघ्न देवा वाजं ॥ ३

७४९]

वाढ-मू. सं. १७९ X २ = ३५८

मुदर, प्रेक्षणीय, महत्वाचें वाढ

[२५०

करुणाष्टके, धाव्या, सवाया, आस्ताविक श्लोक वगैरेवा जो भी रामदासी मालेंतील दहावा भाग छापला आहे, तो सर्व या बाबतीत आला

आहे. शिवाय या पाठांत कांहीं करुणाष्टकें चोरो नवीन आढळलीं. हीं उतरावयाचीं आहेत.

वाढाची पुढची व्हड करुणें साह्यवाग्रुळें कांहीं अशें गेलें आहेत, पण हीं हायतां येतात. करुणाष्टकादिवांचा क्रम आणि कांहीं पाठांतोरे विचार करणांसारखी आहेत.

७५०]

वाढ-पृ. सं. १७५ × २ = ३५०

आ. म. शे. कांहीं नष्ट

[११८]

(१) हे वाढ बहुतांशी संस्कृतांत आहे. संस्कृतांतले उतारे यं यं सुमापिते विपुल आहेत.

(२) प्रातःस्मरामि, चान्दबीक्षुति, चतुःश्लोको भारत, विदुर्मीति, दत्तज्ञान, धीशंकराचार्य विरचित उपदेशपद्यर्चक, पंचरत्नस्तोत्र, निर्वाणाष्टक, मनीषावर्णक, प्रक्षेपशुचि इत्यादि संस्कृत ग्रंथकारांनी.

(३) सटीक वेदस्तुति ग्रन्थ-पृष्ठ ८५ ते ११६. शेवटीं हेमचन्द्राचार्य दिवा आहे तो :

वाढे वातरे परवशिवतभूमिसमन्विते ।

वीथे कृष्णे द्रुपे पद्मसंस्तुतेर्लंछने कृतं ॥ १ ॥ वाढे १७३८

७५१]

वाढ-पृ. सं. ६२ × २ = १२४

आ. म. शे. कांहीं नष्ट

[११५]

(१) श्रीज्ञानेश्वर कृत अमृतानुभव चंपू

(२) मुक्तावार्द, सोपान, कुण्डवार्णव, गुहा, योगला, एकनाथ, शमूतेश्वर, नरहरि माला व नामदेव यांचे एकादशुसरे १२ किंवा अंभंग आहे, परंतु कोणी शुद्धवावा याचे मुमारे पंचवीस तीस अंभंग आहेत. हे शुद्धवावा पूर्वी ऐकून ठाऊक नव्हते.

(३) महाचानन्याचे संस्कृतांत विवरण यं भागवतांतलीं कांहीं उतारे-प्रहस्तुति, मुचकंदस्तव यं भीष्मस्तुति.

(४) पुढील अंभंग जोषाचा ?

देवतां दिनमणि मेतासीं पारणी । उलुकासी पत्रणी नव्हेल काय ॥ १

सेवितो अमृत अमर होईलें सत्य । राहोसी तें शुभ नव्हेल काय ॥ २

पक्षात्पक्षे सचि पाटे सर्वासी । विष रोगियासी नव्हेल काय ॥ ३

घर्षतां मुक्तासी आनंद हंसासी । प्रलय घायसासी नव्हेल काये ॥ ४
 वेष्टतां दर्पण सकळा समाधान । निर्मासिका अपमान नव्हेल काये ॥ ५
 रामदास करितां राघवाचें दास्य । इतभाग्या विष नव्हेल काये ॥ ६

७५२]

वाढ-पृ. सं. १६ X २ = ३२

प्रेमर्णाव, सुंदर

[२२०

गिरिधर कृत सयायावृत्तांत हिंदुस्थानी भाषेत भीरामचरित्रपर पांच प्रकरणे. पांच हि मिळून ५९ सद्याया आहेत. प्रकाशना योग्य.

१ टॉप-या वाडाच्या मलपृष्ठाला जें वारड चिकटविलें आहे त्याच्या विणभ्याची तन्हा वारकाईने पाहण्यासारखी आहे.

७५३]

पोथी-पत्रे ९

[२००

भीमनकुमारसंहितायां नारदोक्तं श्रीरामस्तवराजस्तोत्रम् श्लोक १८

७५४]

पोथी-पत्रे २

[१५०

हनुमदुपनिषद् व रामोपनिषद्

७५५]

पोथी-पत्रे ३

[१२५

रुद्रयामले शिवप्रोक्तं गणेशाष्टकस्तोत्रम्

७५६]

वाढ-पृ. सं. १२४ X २ = २४८

शियाय आ. शे. ५/५० नष्ट

[१५०

(१) उद्धवचिद्धन, मध्वनाथ, जनी, चोलामेळा, रंगनाथ, ज्ञानदेव, आनंदतनय, अमृतेश्वर, केशव, भालो, शिवदिनकेशरी, एकनाथ, निवृत्ति, गोसावीनेदन, हरिकवि, हस्यादिकांची पदपदावरे

(२) आरंभी वृत्तासोचे ९ ते २०३ अमंग आहेत.

(३) भीमपत्राचे १२ अमंग, पंचकें वरीचशी, व कांही पदे आहेत. त्यांत तीन अमकाशित आहेत.

(४) शामजीमुख मूढ साधव कृत दशावताराचे श्लोक

(५) तुकाराम कृष्ण दामाजीपंताची रसद

(६) गीरा वृत्त नरसी मेहत्याची हुंरी

(७) दहा बीस हिशेबांचे आठराखे दिले आहेत. त्यांचा मपळा 'वराचतीचे श्लोक' असा आहे. वराचती म्हणजे काम ! वराचर्त म्हणजे दरमहाचे विशेष असा शब्द कोशांत आढळतो. हे आठराखे प्रसिद्ध करण्यासारखे आहेत.

(८) पालीची कारिका, सुभाषित दोहरे, सीताचक्र, शालिग्रामपरीक्षा, पंचे, आरंभोत्सव, रामनवमी श्रीकृष्णजन्म व वसिष्ठमुनि, रावणाची संघाचे, रामशैलिनसंवाद, आनंददयंबकरस्तोत्रम् इत्यादि स्फुट प्रकरणे

(९) शिवदिनकेसरी कृत (१) सुकुंदराम सहस्र संत पंचाक्षरी गायत्री । (२) रामदास सहस्र अधिनात्री हार्दमत्ते जपना । अशी दोन पदे.

७५७]

वाच-पृ. सं. १०० x २ = २००

[१५०

(१) तीन वाई एकदांत एक मिश्र हे वाच वक्तें आहे. ते मोंच जीर्ण झाले आहे. केव्हां तरी पाण्याचा संबंध येऊन ते सुरक्षले होतें. जपून वाचले म्हणजे स्वयं लागतें. वाच म्हणजे आहे, कारण त्यांत निदान चार नांवें नवीन आहेत.

(२) श्रीचमर्ष, एकनाम, स्वानंदस्वामी, आनंदेश, महेश, कृष्णदास जयराव, स्यामबोध विद्व दास आदिव्यबोध, गोदावीनंदन, रोहिदास, नामदेव, विष्णुदास नामा, कर्षाव, नरहरि, परिषा भागवत, सदानंद किंवा सदानंद, रायदास, रत्नायलमदास, सुराबोध, अकलविद्वत्सागेश यांची पदपदांतरे

(३) यापैकी सळक अक्षरांतील नावें प्रथम च ऐकिवांत येत आहेत. या प्रत्येकाची पांच पंचवीस पदपदांतरे या वाचांत आहेत. सदानंद म्हणून जे धेकून टाकक आहेत, ते ज्ञानि हे सदानंद मित्र होत. त्याचे गुरु पिकवानंद होते व याच्या गुरूचें नांव पुरुषोत्तमस्वामी असे एका पदांत आले आहे. याचे या वाचात सुद्धिभक्तिसंचाद म्हणून प्रकरण आहे, तें मफाशना येथे आहे.

(४) सर्वत्र आह्वयबोध जसे च आहे. म्हणजे बहुधा ऐक्य-
बोध होय. ही सारी मंडळी केव्हां होऊन गेली कोणी सांगावे ! संतांची हि
काळजी करणारे स्वानंदस्वामी हे कोण होते, कोण जाणे ! त्यांचे एक पद—

हे संतमंडळी सुररूप राहो रे । साहाकारी जयाचा देवराव रे ॥ भु०
जना तारक जे क्षमाशील रे । अभिवृत्तीते पावो त्यांचे कळ रे ॥ १
ज्यांच्या संगे दुर्जय भय नासी रे । त्यांचे कल्याणलक्ष लक्ष्मीसी रे ॥ २
म्हणे स्वानंदस्वामी रुसीकेसी रे । संतमंडळी अखंड सौरसी रे ॥ ३

(५) ज्ञानदेव विरचित लिखित—ओवीसंख्या ५३. लिखित
म्हणजे पत्र.

(६) या बादांत एका पृष्ठावर कांही दिशेव असून सन दिलेला
आहे, पण ती अगरे मला लागली नाहीत.

७५८]

बाद-पृ. सं. ८८ × २ = १७६
दि. आ. ची ५ व शे. कांही नव

[१५०

(१) या बादांत संस्कृत प्रकरणे आहेत ती:—

(रा) लीलाशुकविरचित कर्णामृत-तान परिच्छेद. पहि-
ल्याचे ५० ते १०१, दुसऱ्याचे १०४ व तिसऱ्याचे ११४ श्लोक

(म) लोटिंगराजकविविरचित हरिविलास - तीन सर्ग,
बालक्रीडावर्णनाचा पहिला सर्ग, श्लोक ३१, रासवर्णनाचा दुसरा सर्ग,
श्लो. ४४ व शत्रुवर्णनाचा तिसरा सर्ग, श्लो. ४४

(दा) श्रीमद् शंकराचार्यविरचित प्रबोधसुधाकर

(स) अनेक सुभाषिते

(२) मराठी प्रकरणे आहेत ती:—

(व) जयरामाचा कुमारसुत किंवा जयरामसुदसुत वृत्त
श्रीरामचरित्रपर व श्रीकृष्णचरित्रपर दोन मोठ्या पदे

(म) वामन वृत्त नृहरिदर्पण

(यं) आदिनारायणाची बांदी पदे

७५९]

वाङ-पृ. स. ७० × २ = १४०

एक कोषा कपरीनें लाळेले

[१५०]

(१) भीसमर्थ, एकनाथ, शिवराम, केदाव, रगनाथ, कुण्ठदयार्णव, उदवचिदन, सहजानंद, जनजसयत, तुलसीदास, येणानाई, कौडण्यात्मज, गिरिधर यांचो पदपदातरे. त्यात केदाव आणि दयार्णव यांचो विशेष आहेत.

(२) या वाटाचा एक विशेष अण क्री, त्यात जो पदपदातरे आहेत, त्यापैकी बहुतेकाना समानार्थी संस्कृत श्लोक दिले आहेत.

(३) या या रीतीचा योगी रचा रे। हें पद श्रीकल्याणस्वामीधर त्याचे शिष्य आपचदमठपति शिवराम यांनी केलेले अणवें, अशें भी एकवार मानले होतें, पण तें पद त्या शिवरामाचें नसून पूर्णानंदाच्या शिवरामाचें दिसतें.

७६०]

वाङ-पृ. स. २७ × २ = ५४

अगदीं किरकोळ

[१००]

(१) भीसमर्थ, मध्यमुनेश्वर, जना जनार्दन, आनंदनंदन, एकनाथ, अमृतराय, कवीर, तुका

(२) एका पृष्ठापर लेखकाचें नाव आलें आहे तें :

“ हस्त नक्षर वृत्तांतय हरी सहस्रयुधे उर्फ कदण्यास करकपकर हळी मुकाम निव राणेश ”

७६१]

वाङ-पृ. स. १०२ × २ = २०४

शिवाय काहीं नष्ट

[१५०]

(१) हें वाङ मुख्यतः वामनाच्या कवितेचें आहे. त्यात वामन कृत लखलखंध, राजयोग, भीष्मप्रतिज्ञा, राघोत्सव, नित्युषा, राजेन्द्रमोक्ष, कालागनीमत, रुक्मिणीविलास, राधाविलास, नामसुधा, बालक्रीडा कुण्ठाची, गृहारिदर्पण य सीताहरमवर हीं प्रकरणें आहेत

(२) त्याशिवाय मारुतनंदन, अमृत, जयरामतनयतनय किंवा जयरामात्मजतनय, वासीराज, नामा विष्णुदास यांचो थोडो पदपदातरे.

७६२]

वाङ-एका मोठ्या वाटाची

अवशिष्ट पृ. स. ११ × २ = २२

[१२५]

(१) भीसमर्थ, नाथमुचमसुव, अउचर, दामा, श्रियक, कवीर, सुरदास, माणिकदास वीरेचो पदपदातरे

(२) शतमुख आख्यान—अपूर्ण; वामन कृत गोपीगीत; विठ्ठल

कृत काव्याष्टक

(३) अमृतेश्वर कृत फटाव—हा प्राणी व्यर्थ जन्मला जन्मुनि वाया येला ॥

(४) कुणाचा नाच—एक गोड पारमार्थिक आणि व्यावहारिक पद

आरंभ—नाच नाच या वृत्ता गुणाचा तू चक्राणी ।

तुला नाच चांगला मला सांगती गौळणी ॥

मध्य—देशमुख देशपांडे नाचती पाठील चौधरी ।

कुळकर्णी श्येत नाचती भणंग भिकारी ।

हाकम नाचतो गर्दोत भवताले शिबंदी सारी ।

सुमुमदार फडनवीस नाचती सर्व हि अधिकारी ॥

शेवट—यशदेसी आंती पडली करि विस्मय मनीं ।

धन्य धन्य केशरा सुशी कोणा बळेना करणी ॥

७६३]

जमापचांच्या वरीठारलें लांबट

बाड—वृ. सं. ४१ × २ = ८२. कोही पृष्ठे अपूर्ण [१२५

(१) ज्याची पूर्ण समाधि सज्जनगर्दी हा एक, वरें हुमुनि भर्तरी हा दुसरा व

सोळाशेंवरि पंच अब्द गणना माया तिथीचे दिनीं ।

तीथी ते नवमी सुदीन वरचा स्थानंद कोंदे मनीं ।

तेव्हा ते समई स्मरतिस्मरणे श्रीरामदास प्रभु ।

गेले हो निज मोक्ष पावन गुदा साध्राजवभोक्ता विभु ॥ ३

असा तिसरा श्लोक आहे. तेव्हा हा तिसरा श्लोक हि अनंतकवींचा व भूणावा काय ? नवल असे वाटते, १६०५ शक अनेक ठिकाणीं कां आढळला ? विचार केला पाहिजे कीं काय ?

(२) ' ज्याची पुण्यतिथी सुदीन नवमी ' या ऐवजी या बाळांत ' ज्याचे पुण्यतिथीस दीन नव ही ' असा पाठ आहे.

(३) या बाळांत अनेक संस्कृत सुमापिते आहेत व त्यांना भीममय, शिवराम पूर्णानंद, तुकाराम जयरामराज, उदयचिदन, गिरिधर, रंगनाथ, आनंदनंदन, एकनाथ, केशव, वामन, ज्ञानेश्वर, गोविंदात्मज, मध्वनाथ, माधवदास, इत्यादिकांचीं समानार्थी वचनें व पदपदांतरे दिली आहेत.

(४) आत्मानुभवि योगियां भय कासयाचें ॥ ध्रु०

देहअहंभावत्यागे मृत्यु मारुनि आगे । आपण चि देव जाळियां ॥ १
ज्ञानें संशयो जाळी योगें कर्मतिं गाळी । मुळीचा ठायीं आळियां ॥ २
पूर्णानंदी पूर्णपर्णी दुजा माव छी नाणी । शिवराम चि होउनि ठेलियां ॥ ३

(५) दादाच्या पहिल्या पृष्ठावर १७३१ तीळ जमाखर्च आहे व त्याच पृष्ठावर गिरिवरांच्या समाधीवधीळ ग्लोक उतरलेला आहे. तो श्रीसमर्थप्रतापाच्या प्रस्तावनेत प्रत्यक्ष समाधीवरून च उतरून घेतलेला देण्यांत आला च आहे.

७६४] जीर्ण दाह-पृ. सं. ६४ × २ = १२८ [२५०
आ. शे. कांहीं नष्ट

श्रीसमर्थ, रघु गोपाळ, खनडीदास, नामा, विष्णुदास नामा, नरहरि, गोसावीनंदन, कशीर, शिवराम, देयीदास, निरंजन माधवदास, माधवदास, रंगनाथ नित्यानंद, रघुनाथदास, परसा भागवत, चांगा, निजदास, गोपाळदास, मुक्तेश्वर, बैका, बैका जनार्दन इत्यादिकांची पदपदांतरे

७६५] सामान्य दाह-पृ. सं. २८ × २ = ५६ [२००
कांहीं पृष्ठें नष्ट

(१) श्रीसमर्थ, शुष्णदयाशंकर, गरिब, मानपुरी यांची पदपदांतरे

(२) मध्वमुनीश्वरांचें एक अग्रकावित पद—

जय जय प्रहर्षिणी । तुळगुळ संगी आहे शिरी ॥ मु०

(३) दरीचशी औषधें

७६६] दाह-पृ. सं. १८ × २ = ३६ [१५०

श्रीसमर्थ कृत अंतर्भाव काणि आत्माराम

७६७] पीथी-पत्रे १४ [१५०

मुक्तेश्वर कृत विराटपर्वीळ कांहीं भाग

७६८]

वाढ-पृ. सं. ६८ × २ = १३६ [१५०

हे संबंध वाढ संस्कृत प्रकरणांचे अपून ते दोन्ही बाजूंनी लिहिलेले आहे.

(१) एका बाजूने (१) घातिगर्वातील गोसावित्रीस्तोत्र, श्लोक १७, (२) नृसिंहपुराणे सर्वायसाधन नाम श्रीलक्ष्मीसहस्रनामस्तोत्रम्, श्लोक २३६, (३) अश्वमेधपर्वोत्तर्गत पादवर्गीता, श्लो. १२६, (४) मागध, तृतीय स्कंधातील विष्णूचें ध्यान, श्लो. १४, (५) भीष्मपर्वो-
तील दुर्गास्तोत्र, श्लो. २८, (६) पद्मपुराणातील संकटनाशनस्तोत्र
श्लो. ५, (७) इंद्राक्षिस्तोत्र, श्लो. १२

(२) दुसऱ्या बाजूने (१) नृसिंहपुराणातील नृसिंहमाला, श्लो. १३, (२) ब्रह्माडपुराणातील नृसिंहस्तवराज, श्लो. ४३, (३) नृसिंह-
पंजरस्तोत्र, श्लो. २८ व (४) श्रीलक्ष्मीनृसिंहफवचमाला, श्लोक ३९

७६९]

वाढ-पृ. सं. ८० × २ = १६० [१५०

ज्ञानेश्वरीचा दहावा अध्याय-विभूतियोग, ओ. सं. ३३५

७७०-७७१]

दोन वाढे-पृ. सं.
३०० व १०० [२००

या संग्रहांत ही दोन वाढे आपल्या अनास्थेचें प्रदर्शन करीत राहतील !
पानवाचें पाणी गळून सुमारे ३०० पृष्ठांच्या पहिल्या वाढाची निवळ माकरी
बनली आहे व सुमारे १०० पृष्ठांच्या दुसऱ्या वाढाची पोळी झाली आहे.
त्यांचे एक एक पृष्ठ मोकळे करणें अशक्य आहे. दहा वर्ष पृष्ठांचा एक एक
वर असा मोकळा करतां येईल, पण ते हि नातुक च काम आहे. त्यात हात
घालण्याला धैर्य होत नाही.

७७२]

वाढ-पृ. सं. सुमारे १०० [२००

या हि वाढाची दुर्दशा झालेली आहे. तें फाटले आहे, चिकटले आहे,
घोडवत नाही.

त्यांत ओवोवद लीलाभायवत व ओवोवद गोतामाहात्म्य अशा दोन अप्रकाशित ग्रंथांचे धनेक अभ्यास दिवतात.

७७३]

वाङ्-पु. सं. २६ × २ = ५२

[१६१]

(१) वृक्षा, विष्णुकथि, मुरदास, नामदेव यांचीं प. प. (२) संस्कृत सुभाषितें २८ ते ८५, (३) जयदेवमिश्रचित् अपपदी, (४) ग्रामज्ञ कृत गोपीगीत, (५) ज्योतिषाचा कांदी भाग.

केलनवाल पोप वय ११ शके १६८७

७७४]

वाङ्-पु. सं. ४३ × २ = ८६

[२००]

(१) जगजीवन कृत कौस्तुभेचें लग्न, (२) उद्धवचिद्धनकृत मृत्युंजयचरित्र, (३) अनंद कृत इनुमंत्रभेट, (४) हिंदुरथानी भाषित कश्मिणीस्वयंवर, (५) निरनिराळे दृष्टान्त, (६) आनंदतनय विमल-सुत यांची पदमदातरे

७७५]

अपूर्ण पोथ्या

[१००-१५०]

(१) मदिपति कृत संतविजय, (२) परमानृत, (३) दासवोध, (४) रघुवंश-विषय संग, (५) गुरुचरित्र, (६) प्रह्लाद-चरित्र-ओर्वांसंख्या २६३, (७) रामायण-बहुधा कृष्णदासभूतकृत, (८) एकनाम कृत कश्मिणीस्वयंवर

७७६]

पोथी-पत्रे ५१५

[२५०]

भीमर दासवोधाची सुंदर प्रत पण सुद्धातें दशक २, ७ व शेवटचे तीन दशक १८, १९, २० मिळून पाच दशक नाहीत. कागद जीर्ण आणि ठिगळ शाला आहे.

चवदाऱ्या दशकाच्या शेवटीं वेशवाधें एक पद निघव्या अक्षरांत आहे, हें अठे :

निजात्मज्ञानबोर्ही । सुटोनियां गेले पाहीं ॥ १
तनु त्याग होतां त्यांची । मग सगुणीं भेटी कैची ॥ २
अहंभाव वाटुनि प्याले । परब्रह्म जिता चि जाळे ॥ ३
म्हणे केशव दिसतो बोजां । तव पाहावे वेळोवेळा ॥ ३

७७७] कागदांचें पुढकें-कागद सुमारे १४० [१००-२५०

ही पत्रे तरी पुढच्या गळाटांतून च निवडलेली आहेत.

७७८] गळांठा [१००-२५०

सर्व महत्त्वाचा. कागदपत्रांचो आणि पोथ्यापुस्तकांची कशी बाताहत आणि दुर्दशा झाली, त्याचा हा पुरावा. तथापि त्यांत हि अनेक सुपर्णकण हातीं लागतात.

(१) त्यांत श्रीसमर्थ, वेण्णाबाई, गिरिधर, गोविंदात्मज, चूडामणीसुत, नामदेव, दासोत्तम, कृष्णदयार्णव भीगुरुवाचुनी । साधनीं चाचपडे ॥, गिरिधरदास, एकनाथ, तुकाराम, तुक्याबंधु, रामीरामदास, गिरिधरशिष्य मास्कर, कवि किंकर, गंगाधर, शिवराम पूर्णानंद, जनार्दननाथरी तूं दया करी । खर्चें घरीं आपुल्या करीं । पापमंजरीं दैन्यहारिणी । रक्ष रक्ष वो माय योगिनी ॥, विष्णुदास नामा, त्रिमल्लदास, आनंदनंदन, केशव, वामन, गिरिधरशिष्य उद्धव, उद्धवचिद्धन, एका रक, शानदेव, निवृत्ति, रंगनाथ, श्रीधर, किंकर विरचित रामभुजंगस्तोत्र, जयराम, जयरामसुत, जयदेव, मध्वनाथ, शेप, शिवसुत, शाहा हुसेन,

भीम कृत गिरिधर चतुरशरीमंजावर पद-

रक्षुनि वर्णाधमधर्मांते करि जगदोदार ।

रघुपतिभजनीं बसेछ दीक्षा वेंसा स्मरहर ।

रत्नस मुजंग भ्रांती कैची मत ज्याचें स्त्रीर ।

रमती योगी जे स्थानीं त्या राहे निरंतर ॥ ३ ,

जनी, विषा खेचर, रमावल्लभदास, माधवराय ऊर्फ उत्तमश्लोक यांची कृष्णदयार्णवांची आरती, मेघध्याम, शिवादिन केशरी, जनार्दनसुत, अनंत कवि, माळो, नरहरि माळो, काशीराज, चिंतामणीसुत मुद्रल, जयवंत, गोसावी-

मुल, नारायण सहजातंद, देवदास, सखा पंचावन सत्युपांचीं पदपदांतरे आहेत. त्यांत कित्येक अप्रकाशित हि मघतोंच.

(२) भीममर्थांचे अर्भग आणि पदे, जीं सधेनें छापलीं आहेत, तीं शुद्ध छापलीं आहेत, जीं खजून कोणी च छापलीं नाहींत व अप्रकाशित राहिलीं आहेत तीं सधेकडून छापलीं जातील, कारण तीं आगही लिहून काढीत आहोंत, पण साक्षिचाय इतर अर्भग आणि पदे जीं इतर प्रकाशकांनीं छापलीं आहेत, तीं आतां मजकडून छापलीं जातील, अशा मला आशा नाहीं. गौरवजन न होऊं यावा, पण दुर्दैव असें की, इतरांकडून हातेले त्यांचे प्रकाशन गलानुवतिक्कन्यायानें अति अशुद्ध झालें आहे ! तेव्हां त्यांचे शुद्ध प्रकाशन करणांचे अति निकरिचे काम पापुढें कोणी तरी करवें. हें आज मनांत येण्याचें कारण, पळा पळा ब्रह्मपिता येतो बघडी । हें भीममर्थांचे पद. हें पद महत्वाचें आहे. भीममर्थांनीं एकवार एक वर्षभर मौन धारण केलें होतें. त्या मौनानंतर तो पदिला उद्गार निघाला तो हें पद. ते इतरांनीं छापलेले आहे, पण अशुद्ध. सेवकें तरी आज येथे शुद्ध द्यावें, असें मनांत आणजे.

पळा पळा

पळा पळा ब्रह्मपिता येतो बघडी । रामचामें हांक देउनि होयि घांढोळी ।
 मुचि दोंडी बंधनेदीन तदा मोळी । संतताची धुळी कडनि ओर्षी बघडी ॥ १ ॥
 भीट हात घेजे गवा दाई जिहूळें । दाहवा दाय रोये दिगळ दिघलें ।
 देखें तें दि मन अनामुचि गुंतलें । फिरीन थाळें इहोनि सेजे निजे धि मारिलें ॥ २ ॥
 प्रपंचकटकावरी घेसलें काचें । मोंवता पाळा घालुनि दान पादे अविद्येचे ।
 उद्योनि धाये देद्योनि पळे ददप घाटेचें । अदयाचें दान घेतां न चले कोणाचें ॥ ३ ॥
 मीदणाचें सादागवण गळाळें मातें । कवण घादे देहदुदियखाचें पोसें ।
 मळगे आगदा मान अभिमानाचें दुजें । गुळ खोथ घेतां मीपण उदाळें मातें ॥ ४ ॥
 जन देवोनिवां तो दे पार वरितो । थावण घेने देवोनिवां ठमज वरितो ।
 मातें भेटो येते त्यानीं बिसें टावितो । रामोरामदास येथें बावद्ध पोळतो ॥ ५ ॥

तुषा पन्नन काटून पहा म्हणजे पूर्वे प्रकाशकांनीं कदा अनर्थ केला आहे तो पाहून १५ येईल. उद्योनि घादे देद्योनि पळे ददप घाटेचें । अदयाचें दान घेतां न चले कोणाचें ॥ या ऐराजीं घांतूनि येते उद्योनि पळे ददप घाटेचें अदयाचें । राहलें घेतां न चले कोणाचें ॥ असे छापलेले आढळवें । जन देवोनिवां तो दे

चार करितो । याच्या ऐवजी कोणी आम्ही जन घन देखोनि मार करितो । असें, तर कोणी आम्ही जन घन देखोनी बिचार करितो । असें छापून स्वतःच नाना चार केलेले आढळतात । जो कथा या एका पदाची ती च सर्व पदाची आणि अर्भगांची ! पुढे मागे अन्य कोणी तरी भ्रम भेऊन इतरत्र प्रसिद्ध असलेल्या अर्भगादिकांची शुद्ध आशुचि काढली पाहिजे.

(३) गिरिघराचे एक श्लोकप्रद पत्र. सात आठ श्लोक आहेत, पदां लागले दास दासी अनंत । तयाच्या पदां लीन मी भाग्यवंत ॥

(४) एका तुकड्यावर ' केशवराजाची यागदेवता वदति ' असे म्हणून केशवाचे श्लोक दिलेले आहेत.

(५) शिशुपालवध, किराताजुनीव, अनरकोष्ठ, रामावचक, चपंद-पंजरिकास्तोन, रामकृष्णवृत्त शिलोमाधुरकाव्य, इत्यादिकांचीं त्रुटित पदे. तसें च एकनायकृत भावार्थरामायण, देवदासकृत वृकटेशस्तोन व मुकुंदराजकृत विवेकसिंधु यांचीं काही पदे.

(६) येजायाई हृत कोलाचे श्लोक संपूर्ण.

येणें प्रमाणें या घटकेपर्यंत थोड येथील कार्य झालें आहे, तरी अजून पुष्कळ राहिले आहे. तें मजकडून होईल किंवा अन्य कोणाकडून होईल. असे, दाधीवस्तुन नगरास व नगराहून

देवदासांच्या दादेगांवीं

जाण्यासाठीं चैत्र म. १४ स थोड थोडें, त्या काळीं बीडाहून बाधीव जाण्यास बेलगाडीशिवाय अन्य वाहन नव्हतें. प्रथम तीन कोलावर पाली गाव लागलें. गावाबाहेर वटवृक्षाच्या छायेखालीं एक पुरातन शंकराचे देवालय आहे. सुमारास पिंडी आहे. बाहेरच्या बाजूस एक २३' x २ वितीन्ता संस्कृत शिलालेख असून त्याच्या वरच्या एक दोन ओळी व खालच्या दोन चार ओळी गेलेल्या होत्या. सुमारे २० ओळी घट होत्या. नंतर घाट लागला. नंतर पडगाव, चौवाळें, पारगाव, हई, पिंढगाव, वासी, कडकनाथाची वाडी, काटेगाव, आगळगाव, भाईरे अशीं गावें लागलीं आणि तिसऱ्या दिवशीं बाधीव पोचलीं, तेथून बागगाडीनें नगरास अष्टम्य तृतीयेस पोचलों व लागलीं च टागा करून दादेगांवीं गेलों. दादेगान मठाची श्रीसमर्थ-देवदास-कृष्णाजी-जनार्दन-दाजी-आत्माराम-नारायण अशीं शिष्यसंप्रदाय असून गादी ब्रह्म-
रा. सं. १७

वारिवांची आहे. देवदासांची पुण्यतिथी माघ व. ३ च होते. मांदळमोडी, साधेगाव, सोमलगाव येथे या मठाखालील मठ आहेत. देवदासांची समाधी सांबापादेर सांबापाहून एका हाफेवर आहे, पण समाधीची निरा पूजा नसते, समाधीच्या मागे गावठी आहेत. समाधी आणि मादली या दोघावर तेल ओतलेले असते, त्यामुळे तेजाची पुटे चढलेली होती. अशी तऱ्हा हदर फोण्याच्या हि समाधीची पाहण्यांत आलेली नाही.

। .

देवदासांचा संग्रह

फार थोडा मिळाला. मठांत क्षणभंगुराच्या संग्रह नव्हता, निदान मादया पाहण्यांत आला नाही. देवदासांच्या कवितेचे एक महत्वाचे बाब रा. अमृत बापुजी रचाल याचे बहून पुढे तीन वर्षांनी मिळाले होते. ते आणि इतर किरकोळ संग्रह यांची मोद करणे आहे. फढेकर देशमुख आणि भिंगारकर देशमुख यांच्याकडे देवदासांच्या कवितेचा संग्रह अष्टण्याचा संग्रह आहे.

७७९]

बाब-पृ. १. १९२ X २ = ३८४

पेकी जा. २० X २ व शे. १९ X २ नष्ट [२५०

(१) हे बाब महत्वाचे आहे. त्यात श्रीरामदासीय देवदास यांचे अमंग व श्लोक आहेत. बाबांचे अखर मोठे, ठवठवीत, एकसारखे आहे. कायद जेणे झाला आहे. दुर्दैवाने पहिली २० पत्रे म्हणजे ४० पृष्ठे व शेवटची १९ पत्रे म्हणजे ३८ पृष्ठे नष्ट झालेली आहेत. १२० पत्रांपर्यंत देवदासांचे अमंग आहेत व मंतर स्फुट श्लोक आहेत. नंतर श्रीरामदासींनी तीन पत्रे व १०४ श्लोकांपर्यंत मनाचे श्लोक आहेत.

(२) हे अमंग बाब, न जाणो, देवदासांच्या हातचे असेल. त्यांची भविता भेगळ व भक्तिभावाने ओघवलेली आहे. ती सारी प्रकाशित झाली पाहिजे. मी, जणू, शुद्धिना या एवना देऊन ठेवात आहे, एकाद दुसरा अमंग व एकाद सै काष्टक येथे आदर करितो :

(१) शुद्धिना

आमुच्याचा सर्व । करितो गातेरा । करण जा माहेरा । सहसुसी ॥ १

सहसुसी जात । बाण तळणी । गुर मोक्षपाणी । मोक्ष देतो ॥ २

मोक्ष देतो माये- । वेगळे करितो । दासो सोडवितो । प्रचीतीने ॥ ३

.. देवदास म्हणे । भाला अनुभव । शुद्धीचे बाव । जन्ममृत ॥ ४

[२] रामनामरसायन

माग्रेवरी नाथा । घेतली नामाची । त्रिषिष साधाची । धुली जाली ॥ १
 धैर्य तो सह्युद । भेटला आम्हांत । तेणें भवपाय । तोडिपेले ॥ २
 रामनामरस । रसायन केलें । तें आम्हां घेतलें । आवडीने ॥ ३
 देवदास म्हणे । त्याचा गुण जाला । उतार पडिला । यन्मदु सा ॥ ४

[३] समर्था !

पूर्ण पुण्यें आम्हां । जाला तुझा योग । तो काहीं वियोग । होठ नाहीं ॥ १
 तुझा योग जेथें । दुःख कैथें तेथें । हें वाच्य समर्थ । सत्य कीजे ॥ २
 सत्य कीजे देवा । प्रतिज्ञा आपुली । जुपेक्षी हे घोली । वाच्य तुझें ॥ ३
 तुझें वाच्य मिथ्या । होयसें न करीं । देवदास घरी । पादाजुजें ॥ ४

(१) या संप्रदायाची शिकवण कर्मयोगाची आहे. तो प्रयत्नवाद शिकवितो. एकांतांत बसून देवाचें ध्यान करायें, तो हृदयस्थ होऊन स्फूर्ति देईल, त्याप्रमाणें कार्य करावें, तनमनधनं करून शिजावें, इट्कून यद्य येतें ! अथी या संप्रदायाची सांप्रदायिकाना शिकवण आहे. देवदास एका श्लोक-पंचकांत शिकवितात :

[१] प्रयत्नवाद

जें जें करावें तें तें चि होये । कराचना तें काहीं न होये ।
 म्हणोनि यत्नीं घाली मनाला । तें भाग्य येते नेमस्त त्याला ॥ १
 यत्नीं तयाला तो देव पावे । प्रयत्न नावा करीत जावे ।
 सुधीत चित्तें जो धोवरेना । तयास काहीं यरें सुचेना ॥ २
 देणार बुद्धी तो देव ध्यावा । धाता चि होतो हृदिस्थ तेव्हा ।
 मुचे यरेंसं त्याचे दयेनें । प्रयत्न तैसा कीजे तनावें ॥ ३
 दे देव दाता जैसी च बुद्धी । तैसें करावें ते कार्य सिद्धी ।
 तनेमनेंसी काहीं शिजेना । तयास काहीं हो भाग्य येना ॥ ४
 येणें प्रकारें जाणो विचार । तो जाणता हो नेमस्त थोर ।
 त्या मस्तकीं हो धीराम आहे । हा देवदासु सांगे उपाये ॥ ५

७८०]

हनुमतस्वामीकृत बखर-अपूर्ण
 पत्रसंख्या सुमारें ७५

[१०]

७८१]

वेथी-पत्रे २१

[८८

शिवराम कृत पंथीकरण. मधीचा लेखनकाळ १७६८. हेसक रावजी मगवंत बुध्ति.

७८२]

गळांठा

[१५०

(१) एका मूळच्या सुंदर बाटाची विरललिह पत्रे ४२. त्यांत भोसमर्थाचे अर्थंग आहेत. (२) दसिबिजबाची पार पत्रे

तेथून निघून बैशाख शु. १० व. १८२९ येथी सज्जनगदास जाऊन

परळी खोऱ्यांत

बापबायी, कामथी यांरे मायांत दिवलों. तीन बाडे व काहीं गळांठा हातीं आला. पण सधेस परळीखोऱ्यांत अजून कोणी दिहल्यास वरें व संशोधन होण्याचा संभव आहे.

७८३]

जीर्ण वाढ-पृ. सं. १२७ X २ = २५४

विषाय आ. शे. काहीं नष्ट

[१५०

(१) श्रीसमर्थ, शिवदिन, केशव, शानदेश, मुळाबाई, एकनाथ, रंगनाथ, जगन्मोहन कल्याण, तुळा, उदयसुत, वैशी, शैती, कमळादास यांची पदपदातिरे. त्यांत श्रीसमर्थ जाणि शत्रुकरास याचा भरणा विशेष आहे.

(२) “ माझी काया मेली खरी ॥ ” या ओव्यावर “ समार्थातून ठपवास ” असा सयला आहे.

(३) केशव आणि समर्थ यांची ‘ पत्रोत्तरे ’ व ‘ भोवता डोंगराचा फेर ’ हे वचनां

(४) एक अपूर्ण अर्थंग :

... .. । दूष पाळी नामदेश ॥ १

पित्रे जगाम्य थि केलें । मुली रेखा येद बोले ॥ २

तारी दुरवार्थे दुश्चक्र । देव मळांजनायक ॥ ५

दादा मारी जृष्णावारी । दासा भेदे जळांतरी ॥ ६

(५) “ नमू अधिष्ठाता मुख्य विष्णु साउ ” हें प्रकरण. तें सुद्धा भीसमयोंनी तुकारामास सांगितलें, म्हणून समग्र प्र-यात आढळतें. पण तें भीसमयोंचें असावें, असें मला कधीं क्षणभर हि वाटलें नाहीं. रा. आळवेकरांनीं तर लिहिलेल्या श्रावमर्थचरित्राचा हा पायाच मानला आहे ! या बाबत या प्रकरणाळा “ घोंशावळी ” असें नांव दिलेंलें अगून ती फोणा तयें भीसमर्थशिष्यानें सांगितली असावी, असें स्पष्ट दिसतें.

७८४]

जीर्ण बाढ-पृ. स. १६६ × २ = ३३२

शिवाय काहीं नष्ट

[१५०

(१) मागच्या च बाढाकाप्रमाणें यात हि श्रीसमर्थीच्या पद-पदातराचा भरणा विशेष आहे. शिवाय रामाय, केशव, शिवराम पूर्णानंद, तुळसीदास, कवीर, नामदेव, तुकाराम, जगजीवन, आनंदतनय यांची काहीं काहीं पदपदातों.

(२) वामन वृत्त रामजन्म, (३) येणावाहेंचें कौळाचे श्लोक, (४) रामदास सहस्र भविनाशी हर्दसे अपन्या ॥

(५) रामचरित्राचे १६१ श्लोक. १६१ वा श्लोक .

जानयन निवाया घालिला रतीर भूप ।

प्रतिपदिं वनिता पोयाळिती ररवदीप ।

धनुजनिजवधूसी राम धामाति आळा ।

निजसुख सकळाते दास चित्तीं निवाला ॥ १६१

(६) एक अष्टक. पहिला आणि शेवटचा श्लोक

स्वधामासि जातो विभु रामचंद्र । स्वयें प्रार्थिला मास्तीराज रद्द ।

स्वयें देतसे भारमता खासि भावी । तण्या मास्ती दीन हीं अगिकारी ॥ १

सदा सर्वदा रामदासासि पाळी । तयाची मळा सगतीची नव्हाळी ।

शृपासाक्ष हे बाणली राघवा जी । दिनानाथजी भकि ते हे चि माजी ॥ ८

७८५]

उमे बाढ-पृ. स १२६ × २ = २५२ [६०

(१) हें बाढ गणेश गोविंद जास्ती याच्या हातचें आहे. त्यांत एका पृष्ठावर गोविंदराव जास्ती यांना तिसरा मुलगा १७३८ त व चवथा मुलगा १७४२ त झाला असें म्हटलेंलें अगून त्या-या जन्मपत्रिका दिल्या

आहेत. यादांतले कांही लिखाण १७७१ तील तर कांही १७९६ तीळ आहे. हे गणेश गोविंद गुरुमऊ होऊन गेले असे दिसते. त्यांना केलेले अमंग, पद, आरत्या यांत आहेत. त्यांच्या गुरूंचे नांव हरिदास.

(२) धोरवनात कोणी छाकुघाई म्हणून साक्षात्कारी घाई होऊन गेल्या. त्या निजधामात गेल्याचा बाक १७९६ दिला आहे.

(३) शुद्धयश्मवेदोद्धारन, तारक ब्रह्म, पंचाक्षर स्तोत्र अशी संस्कृत प्रकरणे असून कित्येक संस्कृत सुभाषित श्लोक आहेत.

(४) चैराटपुराणे शंकरपार्वतीसंवादे योगशास्त्र, पटले १ ते ७, व शिवस्वरोदय अशी प्राकृत प्रकरणे असून दानेश्वरांचे घरेचसे अमंग दिलेले आहेत. शिवाय असुतराय, मध्वसुनेश्वर, सोपान, मुक्ताघाई, बोपला, एकताय, दुका, महिपति, उदयसुत, यांची पदपदातरे आली आहेत.

७८६] उचवलेले बाट-पृ. सं. १४ x २ = २८ [७५
कांही पृष्ठ नष्ट

(१) सगुणध्यान, (२) आत्मत्वाचे अनुचितन, (३) किरकोळ

७८७] महत्त्वाचा कागद-अपूर्ण भाग [१००

मारुती अवतार स्वामी भगदळा । वपदेश केला तुजलागी ॥ ३
रामनाममंत्र तारक केवळ । जालासे शीतळ उमाकांत ॥ ४
उफारटें नाम जपतां वाल्मीक । जाला पुण्यश्लोक तात्काळीक ॥ ५
तो चि बीजमंत्र वशिष्ठवपदेश । साहूनि विशेष काय आहे ॥ ६
आतां धरूं नको भलत्याचा संग । राम पांडुरंग कृपा करी ॥ ७
धरूं नको आस आमुची कृपाळा । रामदासां होला लावी आतां ॥ ८
तुझी बाढ आम्हा नाही छत्रपती । आम्ही छत्रपती त्रैलोक्याचे ॥ ९
पारी विद्या आम्हा भिक्षेचा अधिकार । न मिळे भाकर मक्षावया ॥ १०
पांडुरंगां जाली आमुची हि भेटी । हातांत नरोटी दिली देवे ॥ ११
आतां पडूं नको आमुचिया काजा । पवित्र तूं राजा रामभक्त ॥ १२
विठलाचे दास केवळ भिकारी । आम्हालागीं हरी उपेक्षिता ॥ १३
शरण असायें रामदासांलागीं । नमन साष्टांगी घाली त्याशी ॥ १४
दुका म्हणे राया तुज असो फल्याण । सहकृत शरण असे वापा ॥ १५

आणि नंतर, आतां हि विनंती प्रथम अष्टक । हा अकरा कडव्यांचा अभंग आहे. त्यांत हि महाराचे पाठावर आहेत च. हे अभंग नवतात म्हणून असमर्पणीय कारणें पुढें करून विरोधक हे अभंग प्रशिक्ष मानित असतात.

७८८]

गळांठा

[५०-१५०

(१) श्रीसमर्थ, कल्याण, रगनाथ, तुकाराम, नरसिंहसुत, दास तोडरमल, जयरामात्मज, मध्वमुनेश्वर, उदयचिदन यांची पदपदातें

(२) श्रीसमर्थोवर काहीं पदे, श्लोक, हनुमत्कवच, रेराशरी मंत्राचें महत्त्व, रामवंशावळ, पंचपदी, महादेव वृत्त जोहार, उदयचिदन वृत्त संत-माळिका, काहीं संस्कृत मुभापितें

(३) मी जाळे दासी । या गुरुरायाची । हो मी जाळे ॥ १०

संसारसागर सांडुनि सार । राहिन चरणापाशीं । हो मी० ॥ १

चरण क्षादिन क्षापुळे केसी । नारवे प्रयाग काती । हो मी० ॥ २

रामदास म्हणे पूर्ण मी घाले । प्राशुनि प्रक्षरतासी । हो मी० ॥ ३

नंतर कार्तिकात ईदुरबोधन येतील समग्र पाहून महत्त्वाचा ठतरून तरी आणावा म्हणून आर्षा पत्रव्यवहार करून दोघे चौघे मिळून शके १८२९ च्या कार्तिक शु. ४ ला इदुरास जाऊन पोचलों, तों समजलें कीं, एकाएकी येत ठरून मठपति आत्माराम महाराज महायात्रेस निघून गेले ! या खेरेस खोलीला असलेलें कुड्डप गुप्तें पाहून च परतावें लागलें ! परतताना मार्गांत घर्माघदेपासून जवळ असलेला

कुंडलवाडीचा मठ

पाहून जावें, असें ठरवून कुंडलवाडीस शु. ५ ला गेलों. येथें एकेहाळीच्या आत्माराममहाराजाच्या मठाची माहिती मिळाली. कुंडलवाडीचा मठ आत्माराममहाराजांनीं च स्थापिला होता. तेव्हा अर्थात् आत्माराममहाराजांच्या पूर्वीची आणि नंतरची परंपरा अशी : श्रीसमर्थ-कल्याण-शिवराम-रामचंद्र-आत्माराम-यादव-मारुती-सत्ताराम-भगवत व रामकृष्ण व भगवताचे आत्माराम.

मठात संग्रह पाहण्यांत आला तो : शुना दासबोध, दासप्रबोध, पंचमान, पांडिप, पंचसम्राटी, चतुर्थयोगमान, जुनाट पुरुष, निर्गुणध्यान,

आत्माताम, बहुधा योशयी, पूर्वार्त्त, अंतर्भाव, सप्तसमाधी, सगुणप्यान, अक्षरपदसंज्ञा, पंचावरण, अष्टाक्षरी, कृतनिर्वाहाचा एक समास, सुखदय्य व दासबोध, दासबोधाची प्रत्ययक १७५७ तीळ आहे. तिच्या शेवटी "एकूण ओव्या ७७४३" असे म्हटले आहे. पुन्या दासबोधाची पोथी मात्र मरी च छुर्नी दिवली.

१८१० च्या पैयैशाळांत चाफळ व खडबनगड या भागांत गेलें होतें व पैयात जांवेस भी. बापुसाहेब महात्म्यांचा मुकाम होता म्हणून त्यांना भेटावयास गेलें होतें. तेव्हां त्यांनीं इंदुरास मठाची हक्कित सांगितली, यावर मनुष्य आणि पत्र दिलें आणि इंदुरास जाऊन गाठ मारून डेवलेलें दप्तर हाणें आलें, तीं घारी हक्कित पद्विस्वा खांद्या आरभीं जे सिद्धांत दिले आहेत, त्यांतिल एका सिद्धान्तांत आली आहे. या ऐवेस जावयांत हनुमंतशार्मांच्या यत्नांच्या दोन प्रती व भक्तिरहस्याची पाहिली ६८ च प्रकरलें मिळालें.

१८११ च्या पैयैशाळांत जरा मोठा दौरा झाला. पुणताये, नेवाळे, पैठण, शेवगाव, तिसगाव, बीड, फेज व अंबा जागार्दं गयीं

आठ प्रमुख ठिकाणें

पैयैशांत आली. पुणतांच्यास चावदेवांच्या समाधीपार्शी व नेवाशास श्रीज्ञानेश्वर महाराजांच्या पादापार्शी एक एक दिवस मुकाम करून पैयास छ. ९ ख

पैठण

येथें पोंचलों, "जन्मा येठनि येनचार परि पैठणचहरीं जावें रे ।" अथें या पुगतन नगराचें माहात्म्य आहे. एवनाथ, कृष्णदयार्णव, अमृतराय आणि शिवदिनकैसरी अशा चौघा खपुसवाचे येथे मठ आहेत. एवनाथांचा उमाचिपक्ष कोणता मानवा, हा प्रश्न आहे. श्रीउमधौंच्या जन्मानंतर १५३१ त मातुःश्री राजगुर्जेनीं आपलीं दोन्ही मुले पैठणास नेऊन नाथमहाभाजांच्या पांमावर घावलीं होती, अथें हनुमानस्वामींच्या वखरांत आहे, तर पैठणास एका पुन्या कागदावर पुढील दोन श्लोक आत्मच्या पाहण्यात आले :

शाष्टीपादम पंचरा द्रव्य शके येकगळीं विंशती ।

बर्षां नाम विकार मास बाया फाल्गून पक्षावती ।

पौषी पासर आनु या शुभदिनीं निर्वाण सार्वद्वता ।

पाने श्रीगुरु येकनाथ प्रभु हा सार्वज्ञ्यसाधुव्रता ॥ १

भूयाद्दुःखचंद्रमा शक विधी क्षेत्री तिगा जो ममे ।
अदशमाजि विहारिनाम करवी मीन गृही संक्रमे ।
पष्टी कादगुन वच मित्र शशिबल्लाण्य बाणिज्यते ।
पावे श्रीगुरु येऊनाथ प्रभु हा साग्रज्यतापुजवते ॥ २

य हा दुसरा श्लोक नाथांच्या समाधिमंदिरावर दि कोरलेला आहे. त्यान
समाधिमंदिरावरील तो संपूर्ण लागत नाही. म्हणजे शक १५२१ येतो,
नाथांच्या पश्चात् समाधिमंदिर तत्काळ होऊन हा श्लोक कोरला गेला असता
तर त्याचें प्रामाण्य निर्विवाद मानता आले असतें, पण तसें झालेलें नाही. हा
श्लोक कृष्णदयार्णवकृत आहे व कृष्णदयार्णवाचा समाधिछाळ १६६२ आहे.
अर्थात् वरील श्लोक नाथांच्या नंतर पुष्कळ वर्षांनी रचलेले असले पाहिजेत.

केशवकृत नाथचरित्र पाहण्यांत आले, तुकाराम तात्यांनी तें टाणलेलें
आहे, पण त्यात शेंबटच्या ९० ते १०२ ओव्या गाळलेल्या आहेत, त्या ओव्यांत
चरित्रकार केशव यांची परंपरा आहे ती : एकनाथपौत्र राघव-माधव-
राघव-व्यंक-केशव, केशवांनी हें चरित्र शके १६८७ त लिहिलेले आहे.

कृष्णदयार्णवांच्या मठांत तीन समाधी आहेत : एक कृष्णदयार्णवांची,
दुसरी त्यांचे नातु काशीनाथ याची व तिसरी त्यांचे शिष्य उंबरपेठकर सत्तम-
श्लोक यांची. तिन्ही समाधीवर समाधिछाळांचे श्लोक कोरलेले आहेत. ते जेथे
आहेत व जसे लागले तसे उतरून घेतले आहेत.

श्रीगुरवे नमः ॥ श्रीं द्वि पद् पद् दाशि शाका घपी ।
सत्यं चमी शुद्धसु मार्गशीर्षी । नैगुंयधीकृष्ण
दयार्णवासी । सत्पादुका पूज्यसुपैकरासी ॥ १ ॥

म्हणजे १६६२ मार्गशीर्ष शु. ५ ही कृष्णदयार्णवांची पुण्यतिथी होय.

श्रीगुरवे नमः । सोयं गीतमगोत्रपूर्वपुत्ररात्रीप्रागमु संलपके
दाके दुर्मुख सुल्ल कृष्ण प्रतिपद्यप्रापमन्यैस्तुवन् । धीमत्
कृष्णदयार्णवान्वयवति श्री काशिनाथाब्दयः सचिद्वंद्य
सद्वत्सलपुण्यप्राप्तः परं ब्रह्मदेः ॥

परोवर बोध होत नाही. पण दुर्मुख संवत्सर १६९८ ला होता. त्या वर्षी
काशीनाथांनी देह ठेवला.

श्रीगुरवे नमः । शाके चसुष्योमसूषांने संलपे परामने
चैत्र सिते चतुर्थ्या श्रीवत्तमश्लोक निजं मयेदे तत्पादुकेयं

परमैवयपूज्या ॥१॥ जीर्णोद्धार करे १७८० कालयुक्तनाम
संपरसरे गोविंदमुनिः ॥

म्हणजे १७०८ चैत्र शु. ४. १७०८ ला परामव होता.

अमृतसायांनी जलसमाधि घेतली होती. त्यांची पुण्यतिथी चैत्र शु. ६
स पालण्यांत येते.

शिवदिनांचा समाधिपत्रक १६९६ जयनाम. पुण्यतिथी माघ वद्य १३.
पैठणास कांदो ग्रंथ पहावयास मिळाले, पण संशोधन झाले नाही.
येथे आणि जवळ पास संशोधनाला वाव मात्र पुष्कळ आहे, अशी
कल्पना झाली.

पैठणाहून निघून मार्गात शेवगांवीं यांचून तेथे अमृत वापुजी रसाळ
यांना भेटून व त्यांचकडून मिळालेल्या संग्रह घेऊन श्रीरामयशोप्य दिनकर
यांच्या तिसगांवीं येणाला शु. १२ ला पोचलो. तिसगांवचे मजदर
महदुपकार आहेत व मोद होतो फो,

दिनकर नामा स्वधर्ममार्गे । माहा व्युत्पन्न शास्त्रमार्गे ।

वीर्य बुद्धि देखुनि स्वाभिर्मर्गे । दिनकर नाम ठेविलें ॥

त्या दिनकरांच्या गुणकथा गाव्या, पण तो मोद लांबकून घरून व त्या
कथांसाठी श्रीरामदासी ग्रंथमालेतील पहावा भाग श्रीस्वानुभवदिनकर व
सोळावा भाग श्रीदिनकरांची स्फुट कविता हे दोन ग्रंथ पहावे, अशी शिफारस
करून अनेकांकडून मिळालेल्या दिनकरांच्या संग्रहाकडे वापस आज एकदम
घळणें व इष्ट होईल.

श्रीस्वानुभवदिनकरांचा संग्रह

७८९]

पोथी

श्रीस्वानुभवदिनकर

[१२५

श्रीरामदासी ग्रंथमालेत सहावा भाग म्हणून छापलेला ग्रंथ. ग्रंथ
प्रसिद्ध होताच के. निष्णु मोरेश्वर ऊर्फ व्याख्याणेश्वर महाराज यांनी पत्र
पाठवून कळविलें की, आरजास हा ग्रंथ दासबोधपेक्षा दि महत्त्वाचा
याद्वारे. आम्ही याचा अर्थ इतकाच केला की, ग्रंथ इतका सरस आहे. दास-
बोध हून भेट ग्रंथ कोणताच नाही. दासबोध हा सर्व होय, त्याच्या प्रकाशने
इतर भीर्वाप्रदायिक ग्रंथ प्रकाशणार. श्रीरामयशोप्यांत दिनकरांइतके व्युत्पन्न
दुसरे कोणी मनुष्य नव्हते.

७९०]

पोथी-पृ. २७६

श्रीसीतारामसंवाद

[२१२]

दिनकराचे पुत्र आणि शिष्य रामचंद्र. त्यानीं हा प्रप शब्द १६४४ चें प्र. १ व पूर्ण केला ही वस्तुषा रामचंद्राच्या च हातची पोथी दिवते. जीणं खाली आहे. प्रत्य श्रद्धाशनाला योग्य आहे पिता पुत्र दोघे हि सारख्या योग्यतेचे होते.

७९१]

वाढ-पृ. ४. ९२ x २ x २ = ३६८ [१५०]

सुंदर, प्रेक्षणीय वाढ. त्यांत बहुतेक दिनकरांची स्फुट कविता-श्लोक, अभंग, पदे, आख्या- आहे, यात या वाढाचें सौंदर्य आहे. मालेंतील घोळाव्या भागांत ही बहुतेक कविता छापली आहे. दिनकराची कविता अति भेष्ट दर्जाची, स्वातुमवाची आहे आणि या शर्षी जें मनात येतें तें च एकवार डु.खानें बोळून दाखवितों की, या कवितेकडे महाराष्ट्राचें आणि त्यात हि भीममर्षाभिमानियाचें जाणें तसें लक्ष गेलें नाहीं, हें वाणाचें तरी दुर्दैव होय !

दिनकराच्या शिष्या या वाढात भीममर्षाची योर्श पदपदातरे आहेत, 'चचळ नदी गुप्त गंगा' हा समास व 'भोवता खोंगराचा पर' हें डफगाणें, अर्था आहेत. शिष्या कचित् गोसावीसुत, मुकुदानंद, जनार्दन यांची पदपदातरे आहेत. भिन्न भिन्न हस्ताक्षरे आहेत.

७९२]

उभें वाढ-पृ. ४. १३० x २ = २६०

शि. आ. व शे ८११० नष्ट

[१५०]

हें हि मागील वाढाप्रमाणें च महत्त्वाचें होय. त्यांत दिनकराची वरीचशी व रामचंद्राची बोर्दीशी स्फुट कविता आहे. दोघांच्या कवितेचें अक्षर भिन्न आहे. वाढ मूळचें च दिवतें व दिनकराच्या कवितेचें अक्षर दिनकराचें च व रामचंद्राच्या कवितेचें रामचंद्राचें च असावें, असें मला वाटतें. पुढील ७९९ र्शी सादून पाहता माझी तशी खात्री होते. वाढ प्रेक्षणीय आहे.

७९३]

वाढ-पृ. ४. ९२ x २ x २ = ३६८

शिष्या काहीं पृष्ठें नष्ट

[२००]

श्रीरामदासी संशोधन

(१) भीमवर्ण, दिनकर, रामचंद्र किंवा दिनकरतनय, तुकाराम, उद्देवचिदन, सदानंद, कृष्णदास, एकनाथ, लालेक, कवीर, शाहकुसेन, वामन, रंगनाथ, ब्रह्मदास, शिवरामपूर्णानंद, बरवेश्वर, मानपुरी, कोकिल (एकनाथ चवुराशरी मंत्रावर पद), केशव, नाथनिरंजन (हिंदुस्थानी व मराठी)-शानदेव, सोपान, रामानंद, मुकुंदराजयोगी, बापराजमादेवीवर, शानदेवदास मुत्ताई, जयराम, उद्धवलिंग, नामदेव, गोरा, परसा भागवत, रेणुकार्णदन, मध्वमुनेश्वर, माधोनाथ, शिवदिनकेशरी, श्रीधर, विष्णुदास नामा, गोविंद, मीरा, गोसावीनदन, मालो, रुद्रदास, नागेश, विट्ठलतनय, अमृतराय, कृष्णदयार्णव, भीमराज, संतीदास, दत्त, बाबा सराफ, माधवदास, शिवसुत, ब्रह्मानंद, अनंत, आनंदतनय, मुद्रल, राधोनंदन, ईशसुत, देवदास, दादव, गणेश, नरहरि, जनी, भेषशाम, अद्या पासष्टांची पदपदावरें. त्योति दिनकर, रामचंद्र, नाथनिरंजन, शानदेव यांच्या कवितेचा विशेष वे ग्रंथा.

(२) बाळाच्या शेवटी आरंभी एक बरेच मोठे, आरंभ आणि शेवट गजलेले अर्भगारमक प्रकरण आहे. त्याची १०० ते ६५५ कडवी आहे. शिवाय (१) कृष्णदासकृत कृष्णजन्म, कडवी ३३, (२) मनशराक, शंभराच्या श्लोकात हि कर्त्याचे नांव नाही, बहुधा दिनकरकृत असावे, (३) वामनकृत भामाविलास-श्लो. ४८, (४) हिंदुस्थानी भाषेत रुक्मिणीस्वयंवर-उत्तरार्ध, (५) स्वरकथित्य रंक इत इनुमंवाजुन-भेट-श्लो. ४३, (६) त्याच रंकाचे शिवपार्यदर्शन-श्लो. २९, (७) भीमकृत पारघाकथा-श्लो. ४०, (८) विष्णुदासनामाकृत पांडुरंगमाहात्म्य-कडवी ३४, (९) ब्रह्मानंद इत जोहार-कडवी ३१, (१०) भीमकृत श्रीरामसगुणध्यान-श्लो. ६०, (११) जयदेवकृत अष्टपदी, (१२) वामनकृत सीतालोपामुद्रासंवाद - श्लो. ३४, (१३) वामनकृत श्रीरामजन्म - श्लो. ४९, (१४) रामचंद्रकृत दिनकरांची संस्कृत आरती.

(३) बाळाच्या शेवटच्या पृष्ठांना फार लागलेली आहे. त्यात अनंत इत गीतेची एक महत्वाची आरती आहे. मधला मधला भाग कधीत पाहता आहे. ती आरती इतरत्र मिळविली पाहिजे किंवा पुरी केटी पारेज.

गीतेची धारती

वेदांचे (जें) सार शाखाया सुगुटीं पुराण मात्रे (तु) किता पडिली महु तुटी ।
महुपति समरीं संगे पार्येसीं गोटी जे आवडि स्मरतिच्या छीहरीने भेटी ॥ १

जय देवी जय देवी जय मंगज्जीते

श्रवणें पुढें पाटें जन तारिती माते ॥ भु०

शंकर श्रीधर मधुन म (धुसु) दन वळे निवृत्ति ज्ञानेश्वर सोपान परतें ।
दिगंबर म (गणित) (व) हु थोर ज्ञति टीका करितां करितां भुळ-
(छे तुज) गीते ॥ २

त्रिकांड प्रवाह खोक सात शरें म (जुंन प) हातां अनंत न करित तुज परतें ।
मसख होति तया ले (जे) भगती तुं म्हाणउनि अनंतदास न करित तुज परतें ॥ ३

७९४]

याद-पृ. स. १८० x २ = ३६०

काही नष्ट

[२५०

(१) श्रीसमर्थीची थोडी व दिनकरांची पुष्कळ पदपदांतरे

(२) अगदीं धारमीं तत्त्वपद आहे.

(३) पृ. ६७ वर मंगळ्याचे जागीं “ शक १५८२ ” लिहून
देहे देवालयें प्राप्त । आत्मा विश्वेश्वरो हरिः । अज्ञाननिर्मालयं त्यक्त्वा ।
सोईभावेन पूजयेन् ॥ १ ॥ असा श्लोक देऊन त्यावर ओवीबद्ध टीका
सुरू करून ५० व्या ओवीपर्यंत लिहून टीका अपुरी च सोडली आहे. कोण
कृत कळण्याला मार्ग नाही.

(४) मुक्ता तयार करण्याला लागणारी बाबीस ओपचें पृ. ७९ वर
दिलेली आहेत.

(५) पृ. ७८ वर शके १५९९ आश्विन शु. ७ च रत्नमाजी
राजे मोहिते यांना झालेल्या मुलींची परिक्षा आहे व पृ. १५७ वर
गोब्राह्मणप्रतिपाळक राजसभादेराजमान रत्नोजी राजे घाटगे यांना १५९९
फाव्गुन शु. ५ शुद्धवारी झालेल्या मुलींची परिक्षा आहे. त्या च पानावर
अपेक्षक नार्झक यांना १६०३ त झालेल्या मुलीचा जन्मकाल दिलेला आहे.

(६) पृ. १२९ वर शके १६०४ त राजेश्री पहिणाजी गोसावी
यास चार रुपयांचे करून दिलेले हवालपत्र आहे व पृष्ठे ९५, १०२, १५५,
१५८ वर १६१२ तेल काही कर्जयेले व इतर व्यवहार यांचा जमातर्च

आहे. तत्कालीन धार्मिक परिस्थितीचा विचार करणाराच हे जमाखर्च उपयोगी पडणारे आहेत. त्यात यादव सराफ, रामाजी गोसावी, येकोजी राजे पाटणे, मलजी राजे निंबाळकर, बहिणाजी गोसावी, द्वारकाबाई, सदाबाई, अंताजीपंत कुळकर्णी मौजे चिंचोडी, श्यामभट्ट, इत्यादिकांचा संबंध आला आहे. वका म्हणजे काय, वका म्हणजे काय हे जणण्याला व वस्तूचे भाव काय होते ते समजण्याला या जमाखर्चात साधन आहे.

(७) कांही संस्कृत सुभाषिते, चर्पटपंजरी व निम्न परिचयांत अष्ट-
सेव्या शिवाय विहलकवीचे गिराळे कूटात्मक श्लोक, अशी या वाटांत आहेत.

७९५]

वाढ-पृ. सं. १९ × २ = ३८ [२१०

औपधे आणि खमालखर्च

(१) दाखल संग्रहपोनासार्थ मधुबाकि हिरडी याची क्रिया; हेमगर्भ करारयाची क्रिया; संनिपात, हागण, यातिहास, रक्तपिती, मूळध्यापीचे उद्देश प्रकार, बहुत दिवस कुटलेले कान, यांवर औषधे

(२) शके १६१२ ते १६१५ व शक १६१६ यांतील जमाखर्च. त्यात यायाची नार्हक कोरडे, रामजी राजे पाटणे, रामचंद्र, केपळराम, बैकाजी हरिमक, शामजी, शिवाजी, येकोजी राजे, निंबाळकर, शुभाष भई, भलजी राजे, द्वाकुबाई, काधीबाई, निंबाबाई, अंताजीपंत कुळकर्णी मौजे चिंचोडी, यादव सराफ, जीवाजी नार्हक कोरडे, दचाजी कुळकर्णी मौजे नारायण बोई, इत्यादिकांचा संबंध आला आहे.

७९६]

वाढ-पृ. सं. ६९ × २ = १३८ [१५०

(१) औसदपे, एकनाथ, तुका, बिठा, भातुदास व गोनाई यांची प. प. त्यात तुकातामाचा भरणा विशेष

(२) श्रीकृष्णभगवंताची नामावली—४० नावे, श्रीराम दाशरणीची नामावली—२६ नावे, येकनाथ कुल भक्तमाळा—ओ. १८, प्रसवलिभ, वृत्त संतमाळा.

७९७]

उभे वाढ-पृ. सं. २५ × २ = ५० [२००

(१) श्रीसमर्थ, तुकाराम, दिनकर, अमृतराय, मध्वमुनेश्वर, कोकिल, आनंदतनय, यादवकवि (निंदित रामाविक्रम कर्म कोण्डाचें तुकाराचें ॥ प्र० ॥ .. आळसी यादवकवि स्वमाचें । परि हरिगुण काहि वदावे ॥ ३), बहिणी, मालो, केशव, अनंत, जनी, रगनाथ यांची पदपदातरे

(२) मुक्तेश्वर कृत आदिपर्वतील अध्याय ३६, ३७ व ३८

(३) मुक्तेश्वर कृत शतगुस्तरावणवध—जो. स. १३१. याच्या शेवटीं लेखकानें आपलें नांव एका ओवींत गोविलें आहे :

इति श्री हनुमन्तनाटकी कथा । शतगुस्तरावणवध समाप्ता ।

मेघनामं लेखनं केलें आत्मार्या । बाळकृष्णगुढप्रसादें ॥

दिनकराचे यथु शामराज, त्या शामराजाचे पुत्र बाळकृष्ण व बाळकृष्णाचे पुत्र मेघदयाम होय.

(४) धीरान्या रामविजयातील वरा च मोठा उतारा.

७९८]

वाढ-पृ. स. ६२ × २ = १२४

शेवटचीं काही पृष्ठे गढ

[१५०

या सर्वच वाढात श्रीसमर्थकृत पदें आहेत. वाढाच्या पानावर पत्राक आहेत व ते क्रमशः ६२ पर्यंत आहेत, पण ते घालण्यापूर्वी च काही पानें गळून नष्ट झालेलीं दिसतात. उदाहरणार्थ १ व २, ४ व ५, ९ व १० मधील सदर्म पहा. वाढ महत्त्वाचें आहे. काही पदें आतापर्यंत न मिळालेलीं अशीं आहेत. सर्व ताडून पाहणें आहेत.

७९९]

पोथीचें एक च पान

दिनकराचे हस्ताक्षर

[१९२

मूळ संस्कृत एकादश स्कंधाच्या शेवटच्या अध्यायाचें हें शेवटचें पत्र आहे. त्याच्या शेवटीं लेखनसमाप्तीचा मजकूर आहे तो असा :

यदक्षर पदभ्रष्ट मात्राहीन तु यद्भवेत् । तत्सर्वं क्षम्यता देव नारायण नमोस्तु ते ॥ ७ ॥ वाटश पुस्तक दृष्ट्वा वाटशं लिखितं मया । यदि शुद्धमशुद्धं वा मम दोषो न विद्यते ॥ ७ ॥ शके १५६४ चित्रमानुनामर्भवत्सरे उत्तरायणे ज्येष्ठमासे शुद्धपक्षे त्रिथौ ५ इंदुवासरे पुष्यदिवसनक्षत्रे ददिवसे मिदं एकादशस्कंधाख्य

प्रयत्नेक्षणसमाप्तोयमिति ॥ दिनकररामदासगौरवामि स्तुार्ह भींगार-
कर जोक्षि तस्वेद पुस्तकं ॥ श्रीरामार्पणमस्तु ॥ श्रीरस्तु ॥

पद्माच्या एका वाजूचा वेधें शेषट झाला. मागील वाज्र दोन ओळी
जाहेत त्या :

॥ ४ ॥ श्रीरामिरामदाससहस्रवे नमः ॥ ४ ॥

॥ ५ ॥ दिनकररामिरामदास गौसावि ॥ ५ ॥

हे सदा अनुरा दि कोटें च वाटतें. स्यानुभवदिनकराच्या प्रस्तावनेत
ते उलगावण्याचा केलेला प्रयत्न बरोबर आहे, असे वाटत नाही. आज एक
आणखी नव्वना सुचवायचा आहे. १५७६ त भीममर्थाची भेट होण्या-
पूर्वी भीममर्थाचे वडील बहु श्रेष्ठ ऊर्फ रामीरामदास याचा आणि दिनकराचा
संयथ जडला बघावा. आतापर्यंत मद्रासहून वरपना नव्हती, पण त्या काळी
जावेच्या समोवार पाच पन्नास कोशात भेटाच्या करिवाची आणि विद्वत्तेची प्रमा-
पहली होती. त्या प्रमेच्या कसेत भीममर्थप्रवाचकार गिरिधर आणि स्यानुभव-
दिनकरावर दिनकर आणि हजर करण महळी प्रथम आली होती आणि नंतर वी-
सारी महळी जास्त प्रतिभाशयन प्रतापवान् घाकच्या धंदूच्या कार्यक्षेत्रात सामील
झाली. साहित्याच्या दृष्टीने गिरिधर आणि दिनकर यांच्यावर भेटाच्या वाज्र-
वाचा जारा परिणाम झाल्याचे आढळते, याचा हि उलगाडा या कल्पनेने
होत आहे. तसेच अनुरा दि हा प्रश्न विचारविनिमयाला खुला आहे, असे च
आपण घेऊन चालू

उप्या इतके सारे काँ, भीममर्थांनी आपल्या वयाच्या पंधराव्या
होळ्याच्या वर्षी केलेली याज्ञीकीय रागावणाची प्रव महाराष्ट्रास परचा
आपाढात पदावय घ मिळाली च भीममर्थांचे अत्यंत ध्युतप्र शिष्य दिनकर
यानी दि वयाच्या पचराव्या होळ्याच्या वर्षी च केलेल्या भाग्यरताच्या प्रतीच्या
शेवट-या पृष्ठाने दर्शन मद्रासहून आप भाद्रपदात घडत आहे !

८००]

पोयो जपूर्ण-पत्र २६

[१५०]

नरसिंह हा सामुद्रिक ग्रन्थ अशेष. पुरुषार्थी सामुद्रिक ह्मणें
ओगिंदरा १ ते १४०, नंतर त्रिवाची लघुने १ ते १२० अपूर्ण.

तमालि अन्यत्रचेहचञ्चुतानि ग ए न्मनुष्यो भक्तिपरां परमहंसगतिं लप्सेन ॥ ३५ ॥
 इति श्रीभागवते महापुराणे एकादशस्कंधे श्रीशैले अष्टादशोत्तमोऽध्यायः ॥ ३६ ॥
 एकत्रिंशतिमोऽध्यायः ॥ ३७ ॥ एकादशस्कंधस्तस्मात्समिति ॥ भुभनमन्त्रः ॥
 यदक्षः ॥ रं पदभ्रष्टमात्राहीनं तु यद्भवेत् ॥ तत्सर्वक्षेप्यतां देवनारायणो न ॥
 मोक्षते ॥ अथादृष्टां पुस्तकं दृष्ट्वा तादृशोक्तिस्वितं मया ॥ यदि भुवः सुदृष्टं
 समदोषो न विद्यते ॥ अत्रैव ॥ ६४ ॥ चित्रभातुना मसुबलसंज्ञं ज्ञेयं ॥
 ज्येष्ठमासं शुक्लपक्षे तिथौ पददुना सरेषु छादिवत्सु न क्षेप्येन दिनं ॥
 एकादशस्कंधाख्यां ग्रंथं लेख्यमाणं ॥ साक्षात्पुस्तकं ॥ अत्रैव ॥
 स्तोत्रं ॥ इति श्रीगार्ग्यसंहितायां सप्तमोऽध्यायः ॥ ३८ ॥

यकातील प्रतीवरून त्यांनी छापले होते, याचा सुगावा छापील प्रतीवरून लागत नाही. छापील प्रतीला प्रस्तावना नाही, किंवा दोन शब्द दि जोडलेले नाहीत. त्या प्रतीची आग्दी ही प्रत मधून मधून ताडून पाहिली. अनुभव एक च. सहज एक च उदाहरण देतो. आरंभीच्या च सहाव्या ओवीत 'कंठोप्रदेशी सून' असे छापील प्रतीत आहे. सूत्र काय कंठो असे ? प्रस्तुत प्रतीत 'कटिप्रदेशी' आहे. मुख्य करक म्हणजे छापील प्रतीचे ७८ प्रसंग आहेत, तर प्रस्तुतच्या प्रतीत ८० प्रसंग आहेत.

(३) छापदायिकांनी या रामायणाचा अभ्यास केला पाहिजे, कारण ते श्रीरामयांच्या याचव्यात आले होते.

(४) प्रस्तुतच्या प्रतीत दोन ठिकाणी लेखनकाल दिलेला आहे : एक तिसऱ्या प्रसंगाच्या शेवटी व दुसरा अगदी ग्रंथाच्या शेवटी. तिसऱ्या प्रसंगाच्या शेवटीचा उल्लेख : 'भीमस्य ॥ ११३९ ॥ हेमलव सवासरे आपाठ शुद्ध चेकादस्यापां इंदुवासर । तदिया कुंभकर्णलप समाप्त ॥' प्रतीच्या अगदी शेवटी सविस्तर उल्लेख आहे, तो असा :

स्वस्ति श्रीमद् मृगदास्त्याह्नन सर्वे सोढ्यासं चालिन ॥ ११४० ॥
विळंधीनामसंवातरे आश्विने मासे कृष्ण पक्षे चि. १
तदिया ग्रंथ समाप्त —

आत्मसंमदाप
कष्टेन छिदि ..... आपास्तम्यतीष्टधोमुख ।
यत्नन प्रतिपादयेत् ॥ १ ॥ जलाद्रक्ष तैलाद्रक्ष रक्ष
सतिष्ठयंप्रनाम । मूर्ध्निहस्ते च दातव्यं पूर्य पदति क्षारदा ॥ २ ॥ .....
धोयिसंयसा ॥ ८०००८०० आठ सहस्र आठ शत ॥ रामायणसप्त ॥ ४ ॥

८१५]

वे. यी-पत्रे १६९

[२५०]

एकनाथ हव भाषार्थरामायणांकी घालकांटाचे परिले अठरा प्रसंग. पत्र १५६ पर्यंतचे लेखन बरेच जुने आहे, त्यापुढचे नंतरचे आहे. या प्रतीतील अठरावा प्रसंग तो छापील प्रतीतील चतुषथा च दिसतो. तो च अनुभव.

८१६]

वे. यी-पत्रे २६२

[२५०]

एकनाथ हव भाषार्थरामायणांकी चतुसकांटा. प्रथम जुनी आहे.

पण दुर्दैवाने शेवटचे च पत्र महाळ झाले आहे. शेवटच्या पत्रावर लेखकाचे नाव व लेखनकाल असण्याचा संभव असतो.

ही गोष्ट आता अगदी ठरल्यासारखी झाली आहे की, सभेने प्रसिद्ध केलेले श्रीमत् दासबोधादि श्रीसमर्थवाङ्मय व श्रीमत् शनिश्वरीची राजवाङ्मानी छापलेली प्रत, यांशिवाय इतर प्राचीन ग्रन्थ शुद्ध छापण्याची आजपर्यंत प्रकाशकांनी पर्वा केली नाही व वाचकांनी दि, आम्हास शुद्ध च पाहिजे, असा निष्ठुर भागद कधी घरला नाही. जे जसे कोणी वाचकाच्या पदरात टाकले तसे ते त्यांनी गान्य केले ! निष्ठाळनी प्रकाशकांना उदार वाचक भेटले, म्हणून आजपर्यंत निभावले !

शेवटच्या पत्रात किती ओभ्या गेल्या हे पाहण्यासाठी छापील प्रत पाहिली. तीत ६३ व्या ओबीत श्रीगुणनाविषयी “ आसऊ होवोनि वनिती । चोरावया हिइतसे ” असे छापलेले आढळले ! प्रस्तुत प्रतीत ‘ वनिती ’ नवून ‘ नवनीती ’ आहे.

८१७]

पोथी-पत्रे सुमारे ४००

[२००]

एकनाथ कृत भाग्यारामायणाचेही बालकांड, किटिकथाकांड व सुंदरकांड अशी तीन अपूर्ण कांडे व अयोध्याकांडाचे एक च पान. दुर्दैवा पावलेली प्रत !

पुष्कळ प्रसंगाच्या आरमां “ श्रीजानदमूर्तिष्ठुरवे नमः ” असे नमन असल्यामुळे जानदमूर्तीच्या एकाद्या शिष्याने ही प्रत केलेली असावी, असे घाटते.

८१८]

पोथी-पत्रे २८

[२०१]

एकनाथी भागवताचा चवदावा अध्याय. फार सुंदर, नाथाच्या नंतर पन्नास वर्षांच्या आव झालेली प्रत. प्रत करणाराने आपल्या आवडीने या एका च भक्तिरहस्य-अध्यारण-गव्यायाची प्रत केलेली दिली. छापील प्रतीत या अध्यायाच्या ५४८ ओभ्या आहेत, तर प्रस्तुत प्रतीत त्या ५१९ च आहेत. प्रतीच्या शेवटच्या पत्राची तळाची कदा झडली असल्यामुळे काही महत्वाची अक्षरे लागत नाहींत. प्रतीचा शेवट :

स्वस्ति श्री गुरुपञ्चाङ्गमान शके ॥ १५०० ॥ चर (ये) सर्वधारि नाम संवत्सरे । शुभमास । वृष्णपक्ष । दसमिती । सुकरवार । तरिने । करविरक्षे

× × × सत्येकप्रदिं राघो ! वेकादप्रस्कंदे ! काव्या चवदावा ! संपूर्णमस्तु ॥
... .. छित्तितं चित्तो नरसिधं × × × × × ×

८१९.]

पोथी-पत्रे सुमारे ५००

[२१५]

कृष्णदासमुद्रल इत्या रामायणयुद्धकांड
महात्माची, पण अति दुर्दशा पावलेली प्रव. पहिली दहा पत्रे नाहींत, शेवटचे
चार प्रसंग नाहींत. मध्ये व वेचाल्लिगाव्या प्रसंगाचे शेवटीं छेदनशक
देण्याची छेदकाची खबर दारावी, म्हणून यात्र आपणास प्रतीचा छेदनकाळ
समजण्याला साधन झाले. हो शक असा :

॥ " शके शास्त्रिवाहव ॥ १६२१ ॥ प्रमाथीतामसंवरसरे वार्षिक शुद्ध
हृदीया "

म्हणजे हो प्रव भट्टा एकोनवीस वर्षांनी ८१४ व्या पाशाकाव्या दि पूर्वीची आठे.

८२०.]

पोथी-पत्रे ८

[१००]

भीमत् शंकराचार्य पिरवित सौंदर्यलहरीसोत्रम्
पोथी शक नाहीं, पण प्रव जुनी आहे. ८१३ थीं ताहून पाहण्यास योग्य.

८२१.]

पोथी-पत्रे २४

बुद्धिविलास

[१००]

मागील बाबंक ८११ थीं ताहून पाहण्यास योग्य.

८२२.]

पोथी-पत्रे १६

[१००]

व्यवहारसार नांवाचा ज्योतिषान्वीत सत्कृत ग्रन्थ—अपूर्ण

८२३.]

पोथी-पत्रे अपूर्वी ६

५८,६०, ८२, ९१, शंक उद्दालेके आणि १०१ ये [१५०]

नामपूर्वकालीन चोमा पृथ सपाहरण ग्रन्थ

शनिघर आणि एकनाथ यांच्या दाण्यात जो तीनवे वर्षांचा काळ सोदला
लाव काय केवळ संपार व होता, या प्रश्नाचे नकारार्थी उत्तर देण्याला हा
ग्रन्थ उपयोगी पडतो. या अपूर्व ग्रन्थाची प्रपत्र ४९ पत्रे मिळावी ती
के. यमगादे यांच्या दयाली देवी होय व ती त्यांनी घटोप धवादिसेली

भारत-इतिहास-संशोधक-मंडळाच्या १८३३ च्या जहवाळांत महाभयास मिळतात. प्रस्तुतची सहा मंत्रे नंतर हातीं लागली. हा संपूर्ण ग्रंथ कर्णासरी उपलब्ध होईल काय ?

चौभाःचे सुसर्ते नांव दि पूर्वी ठाळक नसल्यामुळे 'के. राजवाडे-म. प्रो. पोतदार यांनी छापलेल्या देवदासकृत संतमालिकेंत कसा घोंटाळा द्यावा होता, त्याचें आविष्कारण भारत-इतिहास-संशोधक मंडळाच्या १८३५ च्या इतिहासांत करण्यांत आले होतें. एकाचें 'चाव भाव काम उपेश' छापलें तर दुसऱ्याचें 'चाळ भाळ कामेदेश' छापलें आणि पाहिजे होतें सरळ 'चौभाः'चेका सुपेश. '

८२४]

दोन सारख्या पोथ्या

पत्रे अनुक्रमें १२ व ३

[२३६]

(१) मुकुंदराज कृत विवेकसिंधु- पत्रे ११० ते १२१

(२) ज्ञानेश्वर कृत अमृतानुभव-पत्रे ४७ ते ५२

(३) गरीळ दोन्ही ग्रंथांची तीं तीं पत्रे शेवटची च आहेत, दोन्ही

प्रती! अगदी सारख्या-आहेत. सारखा आकार आहे व अक्षर एकाचें पच आहे. अक्षर सुंदर आहे. विवेकसिंधूच्या शेवटीं लेखनशक दिवा आहे, अमृतानुभवाच्या शेवटीं नाही, पण प्रती एका च वेळच्या 'असल्यामुळे विवेकसिंधूचा लेखनशक तो च अमृतानुभवाचा अवघळा पाहिजे.

(४) विवेकसिंधूचा शेवट : ' एवं ग्रंथ ॥ १६५० ॥ शके १६२०

षष्ठ्यान्वसंवत्सरे कार्तिके शुक्लपक्षे दशमि शुद्धवासरे लेखन समाप्त ॥

(५) अमृतानुभवाच्या शेवटीं ग्रंथसंख्येचा अंक ८०० आहे.

(६) दोन्ही प्रती सुंदर अद्यत त्या मुद्रित मिळाल्या याचें 'वाईट' घाटें,

८२५]

पोथी-मार्च २६

[२३७]

रुद्रपद्धति म्हणून संस्कृत ग्रंथ. शेवट :

संवत् शके १६२९ सर्वजिज्ञाससंवत्सरे आद्यवह्नि प्रयोदश्यां पुणास्य-पर्वाणांत पृक्तपुरनामग्रामे सद्यांद्रि 'पश्चिमनागे श्रीपरशुरामकृत शृंगारकाव्य-देशोज्ज्वेन सावर्द्धमहालमप्ये नंदिग्रामवासिना मोघे इत्युपनामकेन महादेव-महारमजेन गणेशमन्त्रेन पुस्तकमलेखि स्वार्थ परार्थ च ॥ अज्ञानदोषा मन्मति-विघ्नमाश्रयति किंचिद्गुणं लिखितं मयेह तत्सर्वमाद्यैः परिशोधनीयं प्रायेण मुह्यंति हि ये लिखंति ॥ १ ॥

८२६]

अपूर्ण पोथी-पृष्ठ १७ ते २५
श्रीव्यंकटेशसहस्रनाम-शेवट :

[१४७]

इति श्री महादेवपुराणे व्यंकटगिरिमहात्म्ये पत्तिप्रतारद्वयवादे व्यंकटेश-
सहस्रनामचतुर्विंशोऽध्यायः ॥ अथतः १६०९ प्रभववादे भाद्रपद कृष्ण तद्दिने
इदं पुस्तकं मुद्रणवाच्यः चण्डेरोपनाम्ना गोविन्देन लिखितं दत्तमस्ति

प्रतीच्या मागोळ बान्नुस ' विमणभट्ट देवळे यांचि पोथि ' असा
मनसूर आहे.

८२७]

पोथी-पृष्ठ ५

[१४५]

गणेशदेवज्ञाविस्तृत गोत्रप्रचरनिर्णयम्

शेताकार्ये मांय शेवटीं आहे तें : " हस्ताक्षर घालकृष्णशारराजदिनकर-
रामदासस्येव ॥ " घालकृष्ण हे दिनकराचे पुत्रे होते.

८२८]

पोथी-पृष्ठ ८४

श्रीरामार्चनचंद्रिका

[१४७]

अपूर्ण, सुंदर प्रत, प्रतीचा शेवट :

श्रीमत्स्वरामहस्तपरिज्ञातवाच्यार्थधर्मः सुकुटुंबतः श्रीचाणक्षिप्यानंदपनावि-
धितायां श्रीरामार्चनचंद्रिकायां पंचमः पटलः ॥ ४७ ॥ शके १६०९ प्रभवसंस्मरणे
धीमद्वामचंद्रसंतप्रोत्तये माटोणकरतः शक्रदेवविजिर्णिः शिवा दत्तमिदं पुस्तकम् ॥

८२९]

पोथी अपूर्ण

२४ पद्यापेक्षा १२ उपलब्ध

[१५०]

गणेशोपनिषद्

शेवट— " हस्ताक्षर निषिद्धास्तम्भित पाषाणोत्तुतगणपामदैवज्ञेन लिखितं
पापन पुत्र १२ भानुवाच्ये समस्त "

८३०]

एका पागदाचे तीन वृक्ष

पोथीपत्रा

[१५०]

गणेशपंच—श्रीकृत्या २५

१८५६ गोपचण्डी

८३१]

पोथी-पत्रे १९

फक्त १ ले पत्र नाही

[२५०]

आदित्यहृदयं स्तोत्रम्-श्लोकसंख्या १६८

८३२]

पोथी-२ पत्रे

अपूर्ण

[२५०]

॥ रामाजि दिनकर रामदास गोस्वामिन् ॥ यांच्या सटीक भगवद्गीतेच्या पोथीची पहिली दोन च पत्रे

८३३]

पोथीचे एक च पत्र

ते हि फाटकें पण प्रेक्षणीय

[१४०]

महापुराणातील गंगामाहात्म्य या मूळ संस्कृत ग्रंथाच्या १०४ व्या अध्यायाचे शेवटचे २३८ वे पत्र.

“शके १६१६...छालगुनशुक्लसप्तम्या...पुण्यस्तंभनिवासिना...स्यं वका-
त्मजेन...श्रीमत् कडलगीत्युपनामगोपाळेन गंगामाहात्म्यं लिखित्वा स्वकं देहा-
चरणयोरपितम् ॥ ”

८३४]

वाड-पृ. सं. ४९ × २ = ९८

[१४४]

(१) नवप्रश्नमंत्रम्, छालिग्रामतीर्थमादिमा, ग्रामत्रिचारः, पक्षिपतन-
विचारः, भाद्रचा प्रश्न, सरदाचा प्रश्न, वास्तुप्रकरणं, कांहीं इतर ज्योतिष
प्रकरणे, ग्रंथांशफळ

(२) ‘ शके १६७० त मोयेवा तानवडे याचे घरी मांडी टेवली त्यांची
यादी ’ याबाब्या पोटात आहे व मलपृष्ठावर शके १६११ चा सहज उल्लेख आहे.

(३) शके १६१२ प्रमोदाब्दे माघ शु. ८ भौमवासरे वगैरेचे
‘ वाळकृष्णस्य जन्मपत्र ’. वाळकृष्ण म्हणजे दिनकरांचे पुत्र.

८३५]

वाड-पृ. सं. ५० × २ = १००

[१५०]

(१) तुकाराम, केशव, उदयचिद्धन, नामदेव, वामन,
श्यादिकांची पदपदातरे

(२) मुकुंदराजविरचित परमामृत-प्रकरणे १४, बोबी २२५
रा. सं. २०

८३६]

वाढ-पृ. स. ४८ X २ = ९६

मधली पृष्ठे २८ व २९ नष्ट

[१५९

देवदास वृत्त व्यंकटेशस्वोत्र-प्रतीचा लेखनकाल शके १६९७

८३७]

पोथी-पन्ने ६

[१५०

ज्ञानदेव विरचित मुक्ताष्टक-ओ. सं. ४०

८३८]

वाढ पृ. स. ४५ X ४ = १८०

[१३०

(१) या वाढात व्योतिषिक विविध माहिती आहे.

(२) पुढील प्रमाणे घटी, पळें इत्यादिशब्द सहा जणांच्या जन्मवेळां नोंदलेल्या आहेत : (१) १७१८ आश्विन शु. ४ स अशाजी घोनईकर यास मुळगी शास्त्री, (२) दादमट जोशी यांना एक पुत्र १७०८ आश्विन प. ६ स व (३) दुसरा पुत्र १७१२ भाद्रपद व. १४ स शाळा, (४) व्यंकट जोशी यांना १७०७ भाद्रपद व. १३ मुळगा, (५) १७१० भाद्रपद व. ६ स मुळगी व (६) १७१३ भाद्रपद व. ९ स मुळगा, अशी अपत्ये झाली.

(३) ताम्रपत्राच्या, गुरुपत्त्यास क्रिया, सद्गुमास औपच, शोकव्यास औपच, गंदमाळास औपच, अशा औपचाच्या क्रिया दिल्या आहेत.

(४) कुलशाळांचे वजन, चंद्रजोतींचे वजन, यहुलांचे वजन, अशी वजने दिली आहेत.

(५) दशावतारग्रन्थाचे श्लोक दिले आहेत.

८३९]

पोथी-पन्ने ४

सिद्धलक्ष्मीस्तोत्रम्

[१५०

८४०]

एक कागद

[१५०

श्रीरामनारायण वृत्त कान्होपात्राचरित्र-सोयीश्रुत्या ७२

हे प्रकरण अप्रकाशित आहे, असे वाटते. प्रकाशना योग्य.

८४१]

शके १७४४ चे संपूर्ण पंचांग

[११२

८४२]

पोथी-पत्रे १२
पैकी दुर्दैवाने ११ बें नष्ट

[२००

लीलाशुकेन विरचितं श्रीकृष्णकर्णामृतस्तोत्रम्—श्लोक ११२

८४३]

पोथी-पत्र १

[२५०

भीमत् शंकराचार्य विरचितं पंचरत्नस्तोत्रम्

८४४]

दोन पाहें-पृ. सं. १७ व २५
व दोन पोथ्या-पत्रे २ व १७

[१५०

देवदास कृत व्यंकटेशस्तोत्राच्या चार अपूर्ण प्रती

८४५]

पोथी-पत्रे ८, ७ बें नष्ट
हनुमत्कवचम्

[२००

८४६]

बाह-पृ. सं. ४१ × २ = ८२
शिवाय बरी नष्ट

[१५०

(१) तुकाराम, नामदेव, तुक्यावंधु, विष्णुदास विठा, रामेश्वर, केशव, शानदेव, जनी, एकनाथ, कबीर, भीरा, नागोराम, मध्वनाथ, इत्यादिकांची पदपदांतरे, त्यांत कांहीं नवीन आदेत, तुकारामाचा भरणा विशेष.

(२) हिंदुस्थानी भाषेत नामदेवांचें चरित्र-कडवी ४१, बहुधा गोविंदकृत

(३) जयराममुत कृत त्रौपदीचा धांवा

(४) लक्ष्मणचिह्नन कृत गोरकुंभार व पहिरंभट यांची चरित्रे

(५) उद्धवचिह्ननांच्या पर्वीवर दासमहिपति कृत केशवस्वामींचे चरित्र

(६) जनजलवंत, कबीर, कमाल यांची अपूर्ण चरित्रे.

(७) पंडित वैदिक अथवा दशग्रंथी । सरी न पयली तुक्याची ॥ १

घाखें हि पुराणें गीता निल नेम । चारित्रां जें धर्म न पडे ठाई ॥ २
 वेद अभिमान वर्ण अभिमान । नाडले द्वाळण कळगुणी ॥ ३
 तेसा मोडे सुका बाणी येवसाई । भाव जगाचा पाई विठोबाचा ॥ ४
 संवृताची बाणी मोलियला शुद्ध । म्हणे या अशुद्ध ऐसा कोण ॥ ५
 मार्गे थोर थोर जाले कवीश्वर । नेलें कळीवर ऐस कोणी ॥ ६
 घडु हि घेदाचें केलें धिवरण । अर्थ हि गहन करोनिया ॥ ७
 म्हणे रामेश्वर सकळा सुखोनी । गेला तो विमानें बैसोनिया ॥ ८

८४७]

फिरकोळ वाढ-पृ. सं. ४३ X २' = ८६ [१५०
 पाईली २ नष्ट

फांदीं माग ज्योतिषाचा अद्वय शिष्याय श्रीरामधर्म, मानपुंगी, अनंत,
 पादय, नरहरि, एकनाथ, ज्ञानदेव, द्वाळदास, जडवचिद्धन, दिनकर,
 शिषदिनकेसरी, गोसावीनंदन, श्रीपर गदानंद यांची पदपदांतरं.

८४८]

फिरकोळ जमाखर्ची याड [११६
 पृ. सं. १२

(१) फाखारविणळगावचे बापुजीपंत कुळकर्णी यांची शके
 १७४० साल खेजकीर्दीची मदी.

(२) विप्ररामदास कृत नवरात्रावर एक पद

८४९]

१०" X ५" पोथी-पत्रे १९८ [१९३
 जीणें प्रत, ठिगुळ कागद

मुक्तेश्वर कृत समापर्व-प्रसंग १७, ओ. २६००

(१) प्रतीत पंधरावा प्रसंग नाही व अगदी आरंभीचीं तीन पत्रे नाहीत.

(२) प्रतीचा छेदनकाल बगैरे : शके १६६३ माघ शुक्ल ७ रवो

" श्रीगुरुदाळकृष्णगोसायिचरणे दृष्ट भाव हस्ताक्षर मेघश्याम गोसायि
 कसबे विसर्गाव." बाळकृष्ण हे दिनकरांचे पुतले व मेघश्याम हे बाळकृष्णाचे
 पुत्र होत.

८५०]

१०" X ५" पोथी-पत्रे १८१ [१७५
 दुसऱ्या प्रसंगाचे दोघटचे पत्र नाही

मुक्तेश्वर शत्रु जारण्यपर्व-प्रसंग १७, ओ. २६३१

८५१] १२" × ५३" पोथी-पत्रे १२० [२००

मुक्तेश्वर कृत आरण्यपर्व-संपूर्ण, प्रसंग १८

८५२] १३" × ५३" पोथी-पत्रे ३८ [२००

जीर्ण प्रत

मुक्तेश्वर कृत आरण्य (वन) पर्व-पाहिले ५ प्रसंग

८५३] उभे वाढ-पृ. सं. ७१ × २ = १४२ [२००

सुंदर वाढ-एकसारले अक्षर

मुक्तेश्वर कृत विराटपर्व-प्रसंग ८ संपूर्ण.

घेवटचे पान अर्धे पाटले आहे व मधली काही तशी च पाटली आहेत.

८५४] एका प्रचंड पोथीपैकी [२००

एकटो एक पत्र

हे पत्र बरील ८५० व्या क्रमांकाच्या पोथीच्या पोटी होतें. मुक्तेश्वरांची पाहिली चार व सौप्तिक अशी पत्रे उपलब्ध आहेत व त्यामुळे त्यांनी सर्व पत्रे लिहिली असावीत अशी कल्पना करून बाकीच्या पत्रांची महाराष्ट्र वाढ पहात बसला आहे. पण आम्हास वाढ लागले आहे की, मुक्तेश्वरांनी बाकीची पत्रे लिहिली च नसावीत. त्यांनी लिहिलेली नैमकी बरील पाच पत्रे बगळून बाकीची पत्रे विष्णुदास नामा यांनी लिहिली होती. म्हणून वाढ लागते की ती बाकीची पत्रे मुक्तेश्वरांनी लिहिली च नसावीत.

प्रस्तुतचे पत्र विष्णुदास नामा यांनी लिहिलेल्या द्रोणपर्वपैकी दिसते, ते जीर्ण झाले असून त्याच्या कडा झडलेल्या आहेत. ते पुढील बाळाकातील दिसत नाही.

८५५] ९" × ५३" पोथी-पत्रे १० अति जीर्ण [२५०

द्रोणपर्व

अपूर्ण-ओर्वासख्या १ ते ११८. कोण कृत पाहिले पाहिजे.

८५६] ८३" × ४३" पोथी-पत्रे ८ ते १६ [२५०

शल्यपर्व-प्रसंग १

दुर्दैव-अपूर्ण-ओ. ६५ ते १४९. कोण कृत ते घोधिले पाहिजे. जीर्ण प्रत.

८५७]

१३ $\frac{1}{2}$ " X ५ $\frac{1}{2}$ " पोथी-तीन च पत्रें
३१७, ३१९ व ३२०

[२५०]

संस्कृत आनुशासिक पर्याची तीन सुंदर पत्रें.

८५८]

पोथी-पत्रें ५६
अति जीर्ण प्रत

[२५०]

कृष्णदास दामा कुत आदिपर्व-अपूर्ण

(१) प्रसंग १, २ व ४ ते ८. मधला च तिसरा प्रसंग नाही. आहे त्या प्रसंगांची ओवीसख्या ७७७ भरते. कागद हतका जीर्ण आणि ठिसुळ झाला आहे फी, पुन्हा हात लावण्याची सोय नाही ! खारसा झडत आहे, अक्षरें जात आहेत. आहे त्याची एकवार प्रत करावी.

(२) संतकविकान्पयूचीत ' नामाचे ऐवजी दामा हें शुक्ल पडलेचें दिसतें ' असें म्हटलें आहे, तें बरोबर नाही. दामा असें स्पष्ट नांव या ग्रंथांत घेऊन बेंड्या आले आहे. कृष्णदास किंवा विष्णुदास अशा विकल्प आहे, पण सर्वत्र दामा च आहे.

(३) अनुक्रमें ८४९ ते ८५८ पाहून अनेक अनुमात्रें सुचतात. एक तर एका काळी हे सारे ग्रंथ पूर्ण असून आज आमच्या अनास्थेमुळे त्यांची बरी दुर्दशा झाली आहे ! आणि दुसरे धीरामय्यसांप्रदायिकांना रामायणाप्रमाणे च मरामारताचा दि चांगला परिचय असे.

८५९]

पोथी-पत्रें ६

संस्कृत शिवकवचम्

[१५०]

८६०]

पोथी-पत्रें २

संस्कृत शालिग्रामशंखस्य फलश्रुतिः

[२००]

८६१]

पोथी-पत्रें २१

संस्कृत

[२०]

पद्मपुराणे मायोनाम्याने रेणुकाप्रसावे श्रीशंकराष्टम्यासंवादे शंकरापो
श्रीरेणुकासद्व्यनामस्तोत्रम् । संपूर्ण, सुंदर प्रत

८६२]

पोथी-पत्रे २१
मघली च काही नष्ट

[१५०]

श्रीसमर्थकृत सप्तसमाप्ती-अपूर्ण

८६३]

न शिवलेले वाढ-पृ. स. ४९ × २ = ९८
पक्क पाहिले पान नाही

[१५१]

संस्कृत हनुमन्नाटक

(१) एकदर अक १३ च श्लोकसंख्या ४४७. तिसऱ्या अकाचे शेवटी मजकूर आहे तो “ यथाप्रतीन लिख्यते दोष न दृश्यत क्षमापण । शके १६९७ आचणे शुद्ध १२ गदमढळस्थान लिख्यते ”

(२) अकाराव्या अकाचे शेवटी “ यथाप्रति अजलोकन लिख्यते । प्रति बहुत जीर्ण श्री काय करु मजळा दोष न० ”

(३) अगदी शेवटी मजकूर आहे तो “ पुस्तक जीर्ण यास्तथ छेपण गावाळ जालें । श्रीशके १६९७ दक्षणाचणे घडपारतो आचणमासे कृष्णपक्षे तिस्री चतुर्दश्याया गुरयासरे रामचन्द्रसमई समाप्त । छेपणस्थळ रेवातीमढळें हस्ताक्षर सतचरणानुरज नीळकठ । पूर्ववधरचना हनुमन्कृत तें विधुगत असतां हेमादपति काहाडुन श्रीमदुसूनाचार्य यानी इकुन तिकुन श्लोकसाहित्य मेळऊन ग्रंथ सज्ज केला भासे ॥ ”

८६४]

मार्गाल कर्माक्रामाणें

न शिवलेले वाढ-पृ. स ७४ × २ = १४८ [१५१]

संस्कृत मुरारिनाटकरामायण

(१) अगदी आरमी “ प्रारभसवत् १८३२ भाद्रपद शुद्ध २ सोमवारे ” देऊन “ अथ समाप्ती ” म्हणून पुढें एका ओळीची कोरी जागा सोडली आहे.

(२) तिसऱ्या अकाच्या शेवटी “ स्वस्ति श्रीगुरुपवित्रार्क १८३२ तथा शालिवाहन १६९७ आश्विन कृष्णे १३ रविवारे ” असा लेखनकाळ दिला आहे.

(३) सहाव्या अकाच्या शेवटी एकूण श्लोकसंख्या ४१२ दिली असून सातवा अक ४७ व्या श्लोकानंतर न लिहिला अपुरा च सोडला आहे.

(४) मागील वाढाचे लेखक ते च या हि वाढाचे लेखक आहेत.
दोन्ही वाढें सारखी आहेत.

८६५]

पोथी-पन्ने ९९

पैकी पहिलें पत्र नष्ट

[२५७]

वैद्यकसार

(१) नांवाचा वैद्यकीचा महत्त्वाचा प्राकृत ग्रंथ, 'इंग्रजीतील हुबेहुब Materia Medica च्या घर्षावर ओपर्षाच्या गुणधर्मांचें विवेचन करणारा वैद्यशास्त्राचा हा ग्रंथ अपूर्ण होय.

(२) त्याचें पहिलें पान नष्ट द्यावयाच नको होतें ! प्रत जीर्ण झाल्यामुल्लें मधून मधून कांहीं भाग-पण थोडा-उडाला आहे.

(३) प्रतीचा लेखनकाल बगैरे : " सन १५९९ विंगडनाम संवास्तरे फाळगुण शुभ १० वार प्रहस्पतवार ते दीसी वैद्यकसार पुस्तक कृष्णाजी नावक भावार्थी चांच छोटील हस्ताक्षर दिन नारायण विठ्ठल सुडेगांवकरं छीहीळ असे ॥ प्रतिष्ठान प्रदानगरि । गोदावरिचाये तीर्ति । प्रंधु छीहीळा अथघारि । वैद्यकसार संग्रहो ॥ १ ॥

८६६]

पोथी-पन्ने ३८

शेवटचे च पत्र नष्ट

[२००]

श्रीमत् भगवद्गीता

८६७]

अपूर्ण पोथी-पन्ने ४३

[३५०]

विश्वेश्वरशिष्य विश्वनाथ श्रुत प्राकृत ओषोबद प्रह्लादपुराण

(१) ८२३ तील चोंमा श्रुत संपादरण ग्रंथाच्या जोडीला हा एक दुसरा ग्रंथ उपलब्ध होत आहे. त्याप्रमाणें हा हि दुर्दैवानें अपूर्ण आहे. शानेश्वरेश्वर आणि एफनायपूर्वकांतीन हा ग्रंथ आहे. प्रत हि सत्कालीन आहे.

(२) भस्ममर्षाच्या फाळात किंवा त्याच्या पूर्वकाळात "हाला" असे कधी सापडायलाचें नाहीं, "जाला" असायलाचें, "हाला" असे रूप आढळलें तर तें हेतान नंतरचें आहे, असे समजावें, अशी माझी आजपर्यंत समजूत होती. पण नाथाच्या हि पूर्वी लिहिलेल्या या ग्रंथात सर्वत्र "हाला" असे रूप आहे.

८६८]

पोथी-पत्रे ४ ते १४ = ११
ज्ञानेश्वरी अध्याय ९ चा

[३००]

ओवी २७ ते १२९, प्रत श्रीसमर्थकाळीन.

८६९]

पोथी-पत्रे ३ ते ४४ = ४२
चैतकीचा ग्रन्थ

[२००]

अपूर्ण असल्यामुळे ग्रन्थाचे नांव समजले नाही. ८६५ बाळाकाव्या नमुन्याचा ग्रन्थ, पण हा ग्रन्थ ओवीबद्ध आहे आणि तो गद्यात्मक आहे.

८७०]

पोथी-पत्रसंख्या १३५

[२४२]

मुकुंदराज विरचित विवेकसिंधु

सुंदर प्रत; ४०१, ४९३ प्रमाणे च; फक्त उत्तरार्धातील सतराव्या आणि अठराव्या प्रकरणांतील एक एक पत्र हरवलेले. शेवटी एका पत्रावर प्रकरणवार ओवीसंख्या देऊन एकुणात दिलेली आहे : पूर्वाध्याय प्रकरणे ७ ओवी ७७८, उत्तरार्ध प्रकरणे ११ ओवी ८७८, एवं संख्या प्रकरणे १८ ' ओवीसंख्या १६५६. ' ४९३ त ही संख्या अनुक्रमे ७७० + ९१४ = १६८४ आहे. विचार करावा.

शेवटी लेखनकाल दिला आहे, तो असा : " स्वस्ती श्री शके ॥ १६१४ भंगीरा नाम संवासरे सॉमगा सुद भाष्टमी अक्षरियेवार "

८७१]

पोथी-पत्रे सुमारे ४००
जीर्ण, अपूर्ण प्रत

[२५०]

दादोसुत मुद्रल कृत अश्वमेध

ग्रन्थ आणि ग्रन्थकार नवीन आहेत, म्हणजे पूर्वी अन्यत्र फोंठे ऐकण्यांत नव्हते, ग्रन्थ प्रचंड असावा, पण त्याची दुर्दशा झालेली आहे. प्रस्तुत प्रतीची पहिली २३ प्रकरणे नसून तिचा ३४ व्या प्रकरणापासून आरंभ झाला आहे व शेवट ५९ व्या प्रकरणांत झाला आहे. मधली हि दोन चार प्रकरणे नाहीत. २२६ ते ६५२ पत्रे आहेत, विषय गोड व वाणी प्रेमळ आहे. संपूर्ण प्रतीचा महाराष्ट्राने शोध लावला पाहिजे.

८८२]

पोथी-पत्रे १५१ दिवाय
शेवटची थोडी न मधून मधून कांहीं नष्ट [२७५
मैराळ संतिदास कृत हरिवंश-प्रसंग तेरा, ओवीछंढया सुमारे
१८००, ग्रन्थ अप्रकाशित.

८८३]

पोथी-पत्रे २३८
फक्त ७ व्या अ. चीं शे. चीं २।४ पाने नष्ट [१३३

एकनाथ कृत रुक्मिणीस्वयंवर

प्रतीचा छेदनकाळ - १७२३ दुर्मति अ. ज्येष्ठ वद्य ५ भौम्यवार

८८४]

पोथ्या-पत्रे सुमारे ४००
अपूर्ण [१५०-२५०

एकनाथ कृत रुक्मिणीस्वयंवराच्या चार अपूर्ण प्रती. पैकीं तीन
ग्रन्थाचशा पूर्ण आहेत.

८८५]

पोथी-पत्रे १७२
अपूर्ण [१७५

महोपाधि कृत भक्तविजय

अध्याय १ ते ९, अ. १७, २१, ३०-३२ आणि भीरामदासचरित्राचा
अध्याय ४७ या अपूर्ण, एवढेच अध्याय आहेत.

८८६]

पोथ्यांची शुद्धित पत्रे ३४ [२००

श्रीसमर्थ कृत सप्तसमासी, येकवीससमासी, पंचीकरणयोग या
आत्माराम या प्रकरणांची शुद्धित पत्रे

८८७]

पोथी-पत्रे १४
राष्ट्रनवंती [१५०

८८८]

पोथी-पत्रे ७ [२११

संस्कृतपत्रे १।टीसंदे श्रीगंगासहस्रनामस्तोत्रम्-१श्रेष्ठछंदया १७०.
छेदनकाळ : संपन्न सन १५९५ पार्श्ववनामसंपन्नसरे आठवनामासे कृष्णवद्ये

ग्रन्थ प्रसिद्ध केला आहे, त्यांत गाढी नांवाच्या पोर्तुगीजांनं इ. स. १६९५ त लिहिलेल्या भीशिवचरित्रांत जो रामजीचा उल्लेख आला आहे, तो श्रीरामजी-विषयीच असावा, या कल्पनेला बळकटी येत आहे. (श्रीरामदासी मालेंतील भाग २९ वा 'धीरामदासीची ऐतिहासिक टिपण' टिपण तिसरें पहा.)

८९३]

पोथी-पत्रे ९ व २०

रघुवंश-सर्ग १ व २, ३ अपूर्ण

[१५०

८९४]

छपन पूर्णापूर्ण संस्कृत प्रकरणें

[१००-१००

(१) आरुण्युपनिषद्—पत्रे २. शेवटीं पुढील मराठी श्लोक आहे :

न देखे चित्तंतु जगजडपटी हा जन कसा ।

नसे ठावा आत्मा रिछरचरजर्गी जो कनकसा ।

जलक्षीरन्यायें जड अजड जाणोनि फुगडे ।

न सर्वज्ञ ह्यानी म्हणविति नमावे चि तगले ॥ १ ॥

(२) अथर्वणवेदरहस्ये उत्तरखंडे नारायणहृदयस्तोत्रम्—पत्रे ६

(१) नंदिकेश्वरपुराणोक्तं कालाभिरुद्रोपनिषद्—पत्रे ४

(४) नंदिप्रामस्य केशवदैवज्ञ विरचित जातकपद्धति—श्लोक ४१,

पत्रे १५

(५) केशव कृत ताजकपद्धति—श्लोक २५, पत्रे १२. निराळा

ग्रन्थ, याची ताजक म्हणजे जातकाचाच एक प्रकार.

(६) सोमवतीप्रव—पत्रे ७, छेदनकाल वगैरे : शके १७३८

मार्गशीर्षमासे बापुभटात्मजसखारामेण पुण्यरत्नखेत्रे लिखितम्

(७) वर्षफळानि—पत्रे २२. अंतर्गत विषयांवरून मला असे

घाटते की, मूळ ग्रन्थ केशवांनीं शके १५३२ त लिहिला असावा व त्यावर हा ग्रन्थ म्हणजे विश्वनाथांनीं केलेली टीका होय. तज्ज्ञांनीं ठरवावे.

(८) भावफळानि—पत्रे ९. प्रतीचा छेदनकाल १७२१ माघ

शुद्ध १ मंदयाष्ट, त्रिंशत्प्रामाद्वियत राजाराम नारायण यांनीं ही प्रत करून निषिवासरिमत् अनंत जोशी याच अपेण केलेली आहे.

(२४) मार्कट्टेयपुराणे सावर्णिके मन्थतरे देवीमाहात्म्यम्—दोन प्रती, एक पत्रे ३ ते १२, तेरा अध्याय व दुसरी प्रत पत्रे २-१२ व ३४-५२.

(२५) आदित्यहृदयस्तोत्रम्—पत्रे २३, पूर्ण प्रत, दुसऱ्या प्रतीचे एक च पत्र.

(२६) वृषभस्तुतिः—पत्रे २, खो. ४८, अपूर्ण

(२७) दीर्घनमस्कारमंत्रः—पत्रे १६

(२८) पार्थिवविधानं—अपूर्ण, पत्रे १० पैकी ५ नष्ट. लेखनकाल : १७५३ पौष शु. १२ शनिवार.

(२९) श्रीस्कंदपुराणे नळशनेश्वरसंवादे नळप्रोक्तं शनिस्तोत्रम्—पत्रे ४, पैकी २ रें फसो.

(३०) शिवकवचस्तोत्रं—पत्रे १४, पैकी ११ व १२ नष्ट

(३१) विश्वेश्वरीपद्धतिः—पत्रे ४१, मधली थोडी दुर्दैवाने नष्ट. मूल्य दुमारे १०० वर्षांमागचा.

(३२) अथधूतगीता—छात प्रकरणे पूर्ण, पत्रे ३१

(३३) संध्या—पत्रे २२, काही नष्ट. जुनी प्रत.

(३४) रामकवच—पत्रे ९, अपूर्ण

(३५) प्रजापतिवै०—पत्रे ६

(३६) गृहस्थापनविधिः—पत्रे १६, अपूर्ण

(३७) भरतसावित्रीस्तोत्रं—पत्रे ११

(३८) श्राद्धकल्पः—पत्रे ३ ते ११

(३९) यजुषां वाजसनेयानां संध्याविधिः—पत्रे ३ ते ९. शेवटी पुढील श्लोक दिलेला आहे तो, रामा ! ज्ञानवीं चौदगारांना आणि पाळगारांना, सर्वांना आदरणीय वाटो, अशी प्रार्थना आहे.

विप्रो वृद्धो मूलकं तत्र संध्या

वेदः शास्त्रा धर्मकर्माणि पत्रं ।

तस्मान्मूलं यत्ततो रक्षणायं

छिन्ने मूले नैव वृद्धो न शाखा ॥ १ ॥

या श्लोकांत विप्र म्हणजे ब्राह्मण मानावे. ब्राह्मण रक्षारवे जादवे. अशी आज्ञा आहे.

- (४०) गणपतिपूजनं, भावकापूजनं, नांदीश्राद्धं—प. १६
 (४१) सयोंपनिपत्तारं—पत्र ९ वें, १० वें, १२ वें
 (४२) मुहूर्तमावह—पत्र २२, अपूर्ण
 (४३) हनुमत्कवचं—पत्र ८, अपूर्ण
 (४४) भागवत—एकादशस्कंध—पत्रे अवधी २४, अपूर्ण
 (४५) रुद्र—पत्रे ५६, अपूर्ण
 (४६) त्रिचाकल्पः—पत्रे ३ ते १५
 (४७) हेमाद्रिसंस्कल्पः—पत्रे १-८, अपूर्ण
 (४८) शि. दी. माधवीये वेदार्थप्रकाशके यनुरारण्यके सांहित्यानुप-

निपदि अनुवाकाः—पत्रे ५२, अपूर्ण

- (४९) ब्रह्मपुराणे शैविमीमाहात्म्यं—पत्रे १५६, अपूर्ण
 (५०) म. र. सं.—पत्रे २०, अपूर्ण
 (५१) ज्योतिषप्रमथ—पत्रे ३-२७ व ४९ वें, अपूर्ण
 (५२) व्याकरणप्रमथ—पत्रे ६४, अपूर्ण
 (५३) वामनपुराणे व्यंकटगिरिमाहात्म्यं—पत्रे ७८, अपूर्ण
 (५४) पारश्वरानुसार प्रयोगपद्धति—पत्रे ४४, अपूर्ण
 (५५) दामोदरगुह्यशिष्यकृत शुद्धधर्म—पत्रे १५७, अपूर्ण
 (५६) पंचसंस्कार, पंचामृतविधी, गोपालसहस्रनाम, रामानुजाचार्य-

कथितं रामपद्धतिपटलं, गोपालस्तवराज, हरिनाममाला, तुळसीमाहात्म्य, गजेन्द्रमोक्ष, माधवस्तराज, स्वपंतपंजरी, चौबिसगायत्री, पौडशोपचारपूजा, गायत्रीहृदय, नारदगीता, गर्भगीता, सनत्कुमारसंहिता, विष्णुसूक्त इत्यादि संकीर्ण प्रकरणे—पत्रसंख्या १४३, हस्ताक्षर जयकृष्णदासजी अथवा यैष्णवध्यानदासजी यांचे.

८९५]

पोथी—पत्रे ७ ते ३१

अपूर्ण, जीर्ण प्रत

[२५०]

ब्रह्मवंसी, विष्णुवंसी व रुद्रवंसी अथा तीन प्रकरणांचा प्राकृत ज्योतिषप्रमथ.

८९६]

पोथी—पत्रे १२

अनंतव्रताची पोथी

[२१०]

शेवटचा मनकूर—“ भविष्योत्तरपुराणे कृष्णार्जुनसंवादे अनंतव्रत रा. सं. २२

संपूर्ण ॥ ... याके १६४६ श्लोचि नाम संतर मागेस्वर शुद्ध १० दसमी ते
दिवसि समाप्त ॥ एतक नन्हर भट जोसी ... "

८९७]

पोथी-पत्रे १-३, ८-३३,
३६-३७, शेवटचे एकादे च नष्ट [२००]

सटीक काळज्ञान ग्रन्थ. मूळ संस्कृत श्लोक ४४ व ओवीसंख्या ३८१.
शेवटचे च पृष्ठ नसल्यामुळे ग्रन्थकाराचे नाव कळत नाही. ग्रन्थ महाराजा आहे.
त्यात हटयोग, लययोग, मंत्रयोग, राजयोग, इत्यादि विषयाचे प्रतिपादन आहे.

परि केलियाविण करणि । केवि सिद्धितें पावे प्राणि ।

जैसा भोजनेदिण करणि । तृप्त नव्हे ॥ ३२९

मांतरि परदिपिचि खाती । मेत्र न धाति मेकती ।

यात्रा केलियाविण तरता । न पयणे जेवि ॥ ३३०

सिसे दादिद प्रतिपादन । सरित असति सयं जन ।

परि आंगे जेवि साचन । न घटे कचणा ॥ ३३१

जो साधुन पाहिल । तपासि देहसिद्धि होइल ।

येर ते अघघटि पडतिल । काळामुर्खि ॥ ३३२

८९८]

पोथी-शक्ति कीर्ण

मधली मधली अशी ३९ पृष्ठे

[२००]

नाना रोगावरील औषधे

८९९]

वाढ-पृ. सं. २२ X ४ = ८८

वर्ये च नष्ट, संस्कृत वाढ

[२००]

(१) प्रस्तावपुराणे उत्तरकांडे अध्यात्मरामायणे श्रीरामहृदयं नाम
प्रथमोऽध्यायः - श्लोक ६० इत्याद्या प्रकाशित ग्रन्थात अगदी आरभी जें
अध्यात्मरामायणमाहात्म्य दिलेले असतें, तें च हे.

(२) पदचक्र, पदविकाराः, सप्तधातवः, पद्धर्मयः

(३) देहचतुष्टयनिर्णयः (पचीकरण, अष्टविंशतितत्त्वे, अजपा-
गायत्रीमंत्र, महावाक्ये इत्यादि)

(४) श्रीशंकराचार्यविरचितं रामाष्टकस्तोत्रम्

(५) कोरी जागा पाहून या वाडात मधून मधून दिनकरांचे पुत्र
रामचंद्र वानी स्वतः स्वतःचे काही श्लोक लिहिले आहेत.

९००]

वाढ-पृ. सं. १७ × ४ = ६८

अवशिष्ट भाग, संस्कृत वाढ

[१००]

(१) गुरुमाहात्म्य, (२) ब्रह्मांडपुराणे नारदागस्तिसंवादे श्रीहनुमत्कवचस्तोत्रम्, (३) फार्दी सुभाषिते-उदाहरणार्थ-कस्यचिरिक-मपि नो हरणीयं । मर्मपाक्यमपि नोचरणीयं । स्त्रीपतेः पदयुगं स्मरणीयं । छीलया भवजलं तरणीयं ॥

याशिवाय मागच्या वाढाप्रमाणें या दि वाढांत कोरी जागा वाढून रामचंद्रांनीं स्वहस्तें पदपदांतरे लिहिली आहेत.

९०१]

वाढ-पृ. सं. १४ × २ = २८

ज्योतिषाचें वाढ

[२२१]

गोपिराजदेवकनुत रामकृष्णकृत गोत्रनिर्णय वगैरे लहान प्रकरणें वाढाचा लेखनकाल शक १६१५

९०२]

वाढ-पृ. सं. २० × २ = ४०

दोग्ही वाजूचीं फार्दी नष्ट

[१५०]

प्रत्येक पानावर एक एक प्रश्न व त्याचें उत्तर, अशीं चाळीस प्रश्नोत्तरे आहेत. प्रश्नांची उदाहरणें :

“ तापास गेलिया कायें होईल की नष्टे, हा डदीम करिता वरवे की काये, हे केने देखिता लाभ होईल की नष्टे, हा रोगु बरवा होईल की नष्टे, हे गुरू गेल ते गद्यसल की काये, हे शीण येईल की न ये, यासी लेकरे काये गुण नष्टती, गर्भांनीस पुत्र की कन्या होईल, आवंदा कटक होईल की काये ” इत्यादि

९०३]

उसवलेलें वाढ-पृ. सं १२ × २ = २४

कोण जाणे किती नष्ट

[१५०]

(१) प्रातः स्मरामि भवभीतिहरं सुरेशं । श्लोक ४

(२) प्रातः स्मरामि रघुनाथसुखारविंदं । श्लोक ६

(३) प्रातः स्मरामि खलु तत्सयिगुपरेण्यं । श्लोक ४

(४) प्रातः स्मरामि शरदिंदुकरोज्ज्वलाभां । श्लोक ४

(५) येकश्लोकी सहासनाम, येकश्लोकी गीता, येकश्लोकी भागवत, येकश्लोकी भारत, सप्तश्लोकी रामायण

(६) चर्पटपजरी, फार्दी सुभाषिते, वगैरे

९०४]

वाढ-पृ. सं. १३ × ४ = ५२

[१५०]

- (१) धीरमय्य, ज्ञानदेव, अनंतप्रभु, आनंदतनय, नामदेव, येकाधिवराम, गंगाधरसुत, मध्वनाथ, रामीरामदास, केशव, तुका यांचो पदपदांतरे ।
 (२) ज्ञानदेव कृत हरिपाठाचे व नाममाळेचे अमंग

९०५]

वाढ-पृ. सं. १२ × ४ = ४८
शिवाय १४ × ४ = ५६ नष्ट

[१५०]

“ भीमझटरुमदामसुतनाटारकृतापव्याख्या ”

९०६]

वाढ-पृ. सं. १५ × ४ = ६०
आ. व. शे. ची ६१६ नष्ट

[१००]

- (१) ब्रह्मांडपुराणे क्षेत्रसंहि भीमझारीनामाच्या भीमझारीकवचं,
 (२) ज्ञानदेव कृत नमन

९०७]

वाढ-पृ. सं. १६ × ४ = ६४

[१२]

या वाळांत पांच पत्रास मंत्र, यंत्रें, सोडगे दिलेले आहेत. उदाहरणार्थ-
 गुणेशी रोग न व्हावा, मिरगी जाण्याचा, सर्व वैधावरी, शेंबांचे समई
 पहिलवाना समुल म्हणावयाचा, दाताचा, पोटाच्याचा, इत्यादि मंत्र दिलेले
 आहेत व हीं जाण्याचें, भूतचेष्टा न होण्याचें, वाळकाशी दृष्टि न होण्याचें,
 चोराचें भय नसण्याचें, पिसें जाण्याचें, इत्यादि यंत्रें दिलेली आहेत, जारण,
 मारण, उच्चाटण, सर्व काहीं आहे.

९०८]

वाढ-पृ. सं. ८

[११६]

जन्मपत्रिकापद्धति:—लेखनकाल गतकलि ४८२१-लेखक देवकुण्.

सुत श्रीकृष्ण

९०९]

पोथी-प. सं. १५० × २ = ३००

[२००]

महादेवी नांवाचा च्योतिषाचा एक प्रचंड ग्रन्थ. त्यांत शक १५४०,
 १५५१ इत्यादि शकांतील उदाहरणें दिलेली आहेत.

९१०] पोथी-प. सं. ८१ × २ = १६२ [२००

सेदरत्नाकर नांवाचा ज्योतिषग्रन्थ

९११] पोथी-प. सं. ३५ × २ = ७० [२००

तिथिरत्नाकर नांवाचा ज्योतिषग्रन्थ

९१२] पोथी-प. सं. ४२ × २ = ८४ [२००

चिंतामणिरत्नाकर नांवाचा ज्योतिषग्रन्थ यात शक १५५६ ची उदाहरणे घेतली आहेत.

९१३] पोथी-प. सं. २९ × २ = ५८ [२५०

पंचांगसारणी ग्रन्थ, यात १५४४ पासूनची उदाहरणे घेतली आहेत.

९१४] पोथी-प. सं. ८ × २ = १६ [२००

लघुयवनजातक ग्रन्थ. यवन नांवाचे एक मुनि होते.

९१५] पोथी-प. सं. २० × २ = ४० [२००

शारदाविलक संस्कृत ग्रन्थ

९१६] पोथी-एक व पत्र [४००

अनिरुद्धसरस्वतीदेवतामंत्र

मंत्राचे महत्त्व आहे व, पत्र लिपी ४०० वर्षांपूर्वीची आहे.

९१७] पंचांग-शके १७६७ चे [८९

काश्यप याचा शेवटचे पृष्ठ नष्ट

९१८] पोथी-पत्रे ३ ते १४ [२५३

राजावळिपुस्तकम्

लेखनकाल बंगैरे : “ शके. १६०३ दुर्गाविसंवत्सरे चैत्राधिक वद्य ३०
भौमवासरे तदिने पुस्तकं समाप्तं हस्ताक्षरं शामभट्टेन लिखितं आत्मार्थं ॥ ”

९१९]

पोथी- पत्रे २९

कृत्त मधळें ११।१२ वें जोड पत्र नाही.

[२४०

मेघमाळा-माकृत ग्रंथ

(१) एकवार छापला येला पाहिजे. अग्याला थारंम केला आहे तो :
ईश्वर कैदासी । सावधान येकांतीं पावेतीसी । हास्यवदन जगदेवरीसी ।
बोवता होये ॥ १

(२) अनुभव पाहण्यासाठी कांहीं ओग्या देतो :

पौष शुद्ध साते । अन्न भरलें आकाशे । दात तारका चौथी भमे । सौरस
भापाड शुभ चौथीस पडे सतराग्र प्रजन्म ॥ १३ ॥ पुन शुभ सप्तमी अष्टमी
नवमी । पुनीये अन्न बोटु दिले च्योमी । भापाड शुभ मासी । मेघपरपं
सप्तद्वीपी ॥ १४ ॥ पुंस वद्य सप्तमी । अन्न दिले च्योमी । त्रि
भावन शुभ सप्तमी । प्रजन्मु होये ॥ १५ ॥ पुंस वद्य अतुद्वेसी । अन्न
दिले आकाशी । तरी मरवमा मानिसी । मारदापा ॥ १६ ॥ पुंस वद्य
अयसे । आकाशी अन्न वसे । तरी पाळत पुनवैसाचा ॥ १७ ॥ माघ
शुभ सावदा । मेघु नीरता देखावा । प्रजन्मु सांगाचा । पुनपाचा ॥ १८ ॥
माघ शुभ वीजे । मेघु नीरता पाहिजे । पावस सावित्रे । भाडेपाचा ॥
१९ ॥ माघ शुभ वीजे । मेघु मंदळीं देखिजे । पावस वटु संगिते ।
सपाचा ॥ २० ॥ माघ शुभ चौथी । आकाशी मेघ दिसतो । तें पावस
परीये क्षीर्ती । पुनोवा ॥ २१ ॥ माघ शुभ पंचमी । अन्न देखतो च्योमी ।
वदक होईल संभ्रमी । उजवाचा ॥ २२ ॥ माघ शुभ षष्ठी । आकाशी
दिले कन्याची दाढी । पावसाची परी मोठी । दणु यरें ॥ २३ ॥

(३) लेखनकाल बंगैरे : “ शके १६१६ भाव संवत्सरे कार्तिक शुद्ध
१ भौमवारे तदिनीं मेघमाळा पुस्तक समाप्त । हस्ताक्षर मोर जीती
मुळे निगारकर ॥ ”

९२०]

पोथी-पत्रे ३

अति लीप कामद

[२४१

मंगळपट्टतिः अवषा मंगळपूजाविधिः

लेखनकाल बंगैरे—“ संमत १७५९ महानो भावन वदी पदवा खिरतीं
पंज्या हरीनाभेन स्वहस्तं ”

९२१]

पोथी-पत्रे ४
अति जीर्ण कागद

[२३५]

सर्वतोभद्रदेवतापूजनम्

लेखनकाल बगैरे—“ इदं पंढ्या हरी रामस्य नांनत्री नरोत्तमस्य
पुस्तक ॥ संमद १७५५ गहनो जेष्ठ सुध ११ पुस्तकं लीखीत ”

९२२]

पोथी-पत्रे ५ ते १२

[१९५]

शक १६९१ टील महमरगाची पोथी

९२३]

एक महत्वाचें पत्र

[२४४]

संकष्टचतुर्थीत्रताच्या पोथीचें शेवटचें पांचवें पान, श्रीस्वानुभवदिनकर-
कतें दिनकर याच्या घडिलाचें नांव नन्हें व आजोबाचें नांव घोंनेर होतें.
त्या कोनेराच्या हातची ही पोथी होती, म्हणून या एका हि पानाचें महत्त्व
विशेष होय. त्यावरील शेवटचा मजकूर :

“ नाकें १५७२ विकृति नाम सवरसेर आपाड यदि १ गुरी तदिने
गणेशचतुर्थीनत सपुर्णमस्तु पुस्तक कोनेर उशोसि भिषारकर तस्य पुस्तकं...”

९२४]

पोथी-पत्रे ७
मघळ ६ वें नार्दा

[२५०]

प्रजापति वै

या पोथीचें महत्त्व असें कीं, ती बहुत्या दिनकराचे बहील नन्हें
याच्या हातची असायी. पोथीच्या पहिल्या पन्नावर मजकूर आहे तो :
“ प्रजापति वै नन्हें पाठकस्य पुस्तक ”

९२५]

पोथी-पत्रे ८
शिवकवच

[२५०]

शेवटचा मजकूर—“ इति श्रीमत्सकदपुराणे प्रक्षोत्तरखंडे शिवकवचकथन
नाम द्वादशोऽध्याय ॥ १२ ॥ ... हें पुस्तक चासुदेव भटारमज
योगिराजेन लिखित ... ”

९२६]

पोथी-१ नं २

[२५०]

(१) पहिल्या पत्राच्या वर चार ओळी आहेत त्या :

॥ श्री भागवत एकादशस्कंधाख्यं ॥

॥ गन्धर्व ओलि कसबे भिंगारकर मूळे ॥ ७ ॥

॥ तस्य सूत बहिनाजी गोसांवि ॥ श्रीराम ॥ ७ ॥

॥ तस्य सूत रामचंद्र गोसांवि ॥ जयराम ॥ ७ ॥

पहिली ओळ एकाच्या हातची, दुसरी व तिसरी दुसऱ्याच्या च हातची व चवथी ओळ बाणखी निराळ्या च हातची आहे.

(२) दुसऱ्या पत्राच्या पाठीमागे भागवताची आरती आहे ती रामचंद्र कृत असून त्यांच्या च हातची दिघते.

आरती भागवताची

भागवतग्रंथ केवळ मोक्षाचा गाभा ।

भावे ध्वज करितां मुक्ति पुत्रमा ।

भाय भाकि विवेक वैराग्य गाभा ।

मावे पुस्तकसंग्रह ज्ञानाच्या लोभा ॥ १ ॥

श्री देव जय देव जय श्री भागवत श्री जय भागवत ।

धवर्णे पठणें सद्गुणें जड जिह जीवन्मुक्त ॥ धु० ॥

गर्भुनि वेदव्यासें भाकि ज्ञान भाग ।

ग्रंथ केला नारदभाजें अख्यंग ।

गणना करितां अपार पुण्याची सीमा ।

गति मति गर्वें शरद्वृत्ति निरसे दुसंग ॥ २ ॥

घर्णिळि भगवत्कीर्ति परित्रे अपूर्व ।

घर्णिळि सगुण निर्गुण स्वरूप स्वयमेव ।

घडुनि माया ममता ह्यापुनि भाकि भाग ।

घर्णआधमघर्में रघुनिपां सर्वें ॥ ३ ॥

तप्यविघोर पाहातां ग्रंथ आसत ।

तत्त्वस्वरूप केवळ राजा परिक्षित ।

तरणोपायामार्गे शुक्रदेव बंदत ।

तत्त्वमति पावयें तन्मय दिनकरमुत ॥ ४ ॥

१८५६ पोप शु. ८

९२७]

पौर्ण-पत्रसंख्या १४ X २ = २८
गायत्रीरहस्य

[२५०

यो नोऽस्माकं तु जीवानां स्वस्मिन् बुद्धिः प्रचोदयात् ।
तस्य देवस्य सधितुर्मर्गो नित्यमुपास्महे ॥ ४
संज्योपासनया मुप्येतरमात्मा परमेश्वरः ।
वर्ण्यते तद्य गायत्रीरहस्यं परमार्थिकम् ॥ ५

९२८]

पौर्ण-पत्र १९
कुमारसंभव-सर्ग पाहिला

[१००

" इति श्रीपद्माक्षयप्रमाणपारावारणीणधीमहोपाध्यायकोलच-
मल्लीनायसुरिविरचितायां संजीविनीसमाख्यायां प्रथमः सर्गः ॥ १ ॥
॥ श्रीमद्बृहन्नारिसप्तततातानुजाप्रजाय नमः " ॥

९२९]

पौर्ण-पत्र ११

[१५०

श्रीदिपाकरदेव शास्त्रमजविश्वनाथदेवज्ञविरचितचंद्रप्रह्लादाधिकाः ।

यांत शके १५४२ मार्गशीर्ष शुद्ध पौर्णिमेचें उदाहरण घेतलेचें आहे.

९३०]

उसवलेलें वाढ-पृ. सं. २४ X २ = ४८ [२००

प्रश्न व मुद्दत पाहण्याचा प्राकृत ग्रन्थ

९३१]

एक सर्वध कागद
अनंतप्रत

[१५०

प्राकृत-९६ ओव्या - शेवटच्या ओव्या नसल्यामुळे कोण कृत तें पाहिले पाहिजे.

कोण पूर्वी याते भाचरला । केवी मृत्पेकोर्की प्रकाशला ।
हे सर्व धुत करी मजला । अमंतप्रत श्रीकृष्णा ॥ ४४
नामीं वसलें त्याचें चित्त । तयासी सादश्य मी अमंत ।
त्याचीं संकटें निवारित । निजभक्त म्हणौनिघां ॥ ९६

९३२]

वाढ-पृ. सं. ६ X २ = १२
संतमालिका

[१५०

(१) संतमालिका ९५ व्या ओवीपर्यंत असून पुढची पृष्ठे गेलेली असल्यामुळे ही मालिका कोणी केलेली आहे ते ओढ्याकरून ठरविले पाहिजे.

जय जया जी पंढरीनाथा । भक्तवत्सला स्वामिणीकांता ।

तू चि माझी माता पिता । बहु सुलता तू गणगोत ॥ १

रामदासाची मल्ली देखोनी । साकोनि आलासी द्वारकेहुनी ।

वालभर सुवर्ण घालता त्यानी । पारतें उचलोनि वर गेलें ॥ ६२

हे संव संताचे मुखेंकरोनि । कीर्ति ऐकिली चक्रपाणी ।

॥ ११६ ॥ त्याचा विश्वास धरोनि मनी । तुझे भजनीं लागलों ॥ ८०

(२) या वाटाची एक विचित्र तऱ्हा पाहिली की, त्याचें छिद्दिणें उद्दुपदतीममाणें शिवहून आरंभाकडे आलेलें आहे. जसे मराठी वाङ्मयेंत आढळले नाहीं.

९३३]

किरकोळ वाट-श्रु. सं. $१२ \times २ = २४$ [१०२]

(१) सखा (कृत श्रौपदीचा बांधा, ओवी १०), एकनाथ, श्रीधर, एकाचिब्राम, तुका, याची पदपदातरे

(२) पाटाचा लेखनकाल-१६५४ भाषण व. १२. हस्ताक्षर बाबु मल्हार फा. तिसगाऊ यांचे

९३४]

गदऱ्याचें पण दुर्दशा पावलेलें वाढ

श्रु. सं. $२५ \times २ = ५०$

[२००]

॥ शिवाय आरंभी आणि शेवटी मिळून १०० पृष्ठे सहज गेली असावीत.

(१) अगदी आरंभी "लोलाभागवते दशमस्कंधे पंडित कृत

महाराष्ट्रपद्यचे" याचे सतरा जसे सहा अध्याय आहेत. अर्थात् पहिले

अकरा अध्याय आरंभाच्या नष्ट झालेल्या पृष्ठात गेले, बांधण्या अध्यायाचे हि

आरंभीचे ५८ श्लोक गेले आहेत. या उपलब्ध सहा अध्यायांचे मिळून २८१

श्लोक होतात. काव्याच असे पंडित मला ऐकून ठाळक नमूद. काव्य

श्लोकपद असून सरस आहे. उपलब्ध आहे तेवढे सुद्धा मकायना योग्य

आहे. श्लोकाचा सहज एक नमुना देतो :

नामा तर्क शुनक जाण करिती नाना मते रूपाविष्टी ।

नाना याद विवादती परमती उछेदिती भोगती ।

वेदांतीं तरि ते अभिन्न म्हणतो भेद कितो गर्जतो ।

तो हा सुंदर गोपसुनु नटला खेळे घत्रो धीपती ॥ १३

(२) नंतर दिवाकरात्मज रामचंद्र यांची श्लोकांची सुमारे आठ
नऊ दशके आहेत, म्हणजे एकूण ८०।९० श्लोक आहेत. त्यांचा मासला

तुजविण मज रामा न म्झे सर्वथा ही ।

घाटे पळ छत्र जातें तें युगासाम्य पाही ।

शहरि फरुगान्धो येई या येऊं हेळा ।

दिनकरतनयातें अंगिकारी दयाळा ॥ १ ॥

परम सदम एसें धिच मी जाणतो रे ।

म्हणउनि करणा हे भाकितीं पै तुंते रे ।

जननि जनक बंधु राखे ही तूं स्नेहाळा ।

दिनकरतनयातें अंगिकारी दयाळा ॥ १ ॥

९३५]

महत्त्वाचें पण दुर्दशा वावलेलें

एक वाढ-पृ. सं. ७७ X २ = १५४

[१५७

(१) या वाढांतील बहुतेक लीहणें दिनकरांच्या हातचें आहे.
त्याच्या दोन्ही बाजूंची किती तरी पुढें गळून नाहींचीं झालीं आहेत.
उरलेलीं पुढें मूळ वाढाच्या एक तृतीयाद्य अंशापास. इतकीं तरी ठिकाणावर
राहिलीं हें आपले भाग्य होय.

(२) या वाढांत दिनकरांचीं पदपदांतरे विपुल आहेत. शिवाय
भीसमर्थाची दि बरी च कविता आहे. तान्हाजी कवि कृत दहा श्लोकांत
कृष्णचरित्र आहे. शिवाय कवीर, अमृत यांची पदपदांतरे असून अनेक
सुभाषिते आहेत.

(३) भीसमर्थाची जी कविता आहे तीत दासबोधातील १४-१-१
ते ३२ ओव्या उतरलेल्या आहेत व पंचीकरणयोगांतील पहिले चार योग
उतरून घेतले असून त्यांना अनुक्रमें अतकळा जगजोती, ज्ञानयोग, तत्त्वयोग व
महत्तियोग अशीं नावे योजिलेलीं आहेत.

९३६]

कांहींसा उमगलेला गळांठा

[१००-१५०

या एकदर संग्रहाचें मूळ स्वरूप कसें होतें त्याची कल्पना होण्याला
या गळांठ्याचा थोडासा उपयोग होणार आहे.

(१) गणेश कृत श्रीरामदासांची आरती, (२) तुकारामरामदासांच्या अभंगांचा कागद; (३) ब्रह्मास्त्रप्रयोगमंत्राचा कागद, (४) दिनकर कृत गणेशधारदारामर्थ यांच्या नमनाचे तीन श्लोक, (५) मध्वनाथ कृत 'राघोबा आवड म्याशी वेढी' असे चौसठ्ठ्यांचे पद, (६) पार्वतीस्तवन, (७) मेरु व अनंतकृष्णि यांचे श्रीरामयावरील श्लोक- 'परधाम चिद्रूप' व 'सह्याद्री-गिरिचा' (८) पंजीकरणाचा कागद, (९) सात दिवारांच्या अष्टवर्गांचा कागद, (१०) अयर्षणरहस्ये उत्तरभागे लक्ष्मीनारायणहृदय, (११) मेघमाळा ग्रंथाचे दोन कागद- निराळी प्रत, (१२) सर्व उषरावर औपच, (१३) शत्रुविध्वंसिनोस्तोत्राचा शेवटचा भाग, (१४) सध्वेच्या पोथीची पांच पत्रे, (१५) नथवांचा मकाशा, (१६) श्रीरामस्तव- एका सुंदर पोथीची दोन च पत्रे (१७) जर्नीच्या अभंगांचा कागद, (१८) काही प्रश्न- एका पाठाची ९ ते १२ जोडपुढे, (१९) 'सर्धोनिपदाख्यं ग्रंथ' ची १, ६, ७, १३ व १४ अशी पत्रे अएन त्यांत मांडुवय, जायाळ, कैवळ, काळागिहद व नारायण या उपनिषदांचे भाग अएन शेवटी अतिवर्णाभि-लक्षणांना प्रारंभ झालेला आटे. (२०) आदित्यहृदय- अपूर्ण, हस्ताक्षर- 'वाळ जोशी गों घर्माधिकारी ग्रामउपाध्ये निघतपामकर, ' (२१) घामन-पुराणे व्यंकटगिरिमाहात्म्य-दोन पत्रे, (२२) बहुधा चयनजातकाच्या पोथीची तेरा पत्रे, (२३) पंचसंस्काराः, (२४) भीष्मकराचार्यविरचितानि सरस्वतीदादयनामानि, (२५) एतुवघाटकामावणाचे शेवटचे पत्र-शक १६९७ साल, (२६) रेणुकासहस्रनामस्तोत्राचे शेवटचे पत्र (२७) रघुवंशकाव्यांतील दोन पत्रे (२८) भूमिरंतरिक्षवाक्षण-तीन पत्रे-संपूर्ण, शेवटः " शके १६७९ ईश्वर नाम संवत्सरे कार्तिक वद्य १३ इदं पुस्तकं नानमुदात्मजयाळंमट जोशी गों घर्माधिकारी कसवे तीसगांय त्याचे अले ", (२९) सारसंगहे तुलसीमाळापारणं प्रकरण-एक पत्र, पठनार्थी वैष्णवप्यानदासजी, (३०) ब्रह्मपुराणे कार्तिकमाहात्म्ये प्रथमोऽध्यायः, (३१) 'केशवीचे उदाहरण'-चार पत्रे, (३२) शिशुपालमहाकाव्याचे एक पृष्ठ-जुनी प्रत, सुंदर अक्षर, (३३) नाथवाचार्य कृत वेदार्थप्रकाशाचे एक पत्र, जुनी प्रत, अति सुंदर अक्षर, (३४) वैश्वदेव-एक पत्र, (३५) संस्कृत भागवत एकादश स्कंद-पत्रे ६० ते ६७, सुंदर प्रत, (३६) प्रवरनिर्णय-एक पत्र, (३७) औपधाचा कागद, (३८) भार्गवसुत कृत पदाचा कागद,

(३९) नरहरि कृत माहिषासुरमर्दिनीची आरती, (४०) तुकयावंधूंच्या अमंगाचा कागद, (४१) आपोशनविधिः, (४२) नामदेवाच्या अमंगांचा एक कागद, (४३) भारत-शातिपर्व, ५७ ते ५९ अर्थां १३ " x ६ " आकाराचीं पत्रे, अक्षर अक्षरित, (४४) सुहृत्तचिंतामणीचीं दोन पत्रे, (४५) एका हिंदुरयानो पदाचा कागद, त्यात असवत आणि रामदास यांचीं नावे आली आहेत, (४६) राममरमक्रिया, (४७) श्रीधरप्रज्ञानंदकृत एकवोष कडव्यांचा अमंग, (४८) शुकरमासंवादः, श्लो. २०- " संवत् १७५९ चके १६२४ प्रथममाने कार्तिक शुद्ध तृतीया सोमे मठमाघवेन लिखितं पद्या श्रीहरीरामक-
स्येदं पुस्तकं ", (४९) ओवीबद्ध रामायण-एक पत्र, कृष्णदासशुद्धल व एकनाथ माधियाय कोणाचें सरी, (५०) रामनामलक्षउद्यापन-एक पत्र, (५१) कागदाचा तुकडा-त्यावर पुढील अर्धवट अमंग, त्याचें शेवटचें कडवें रामनामें घेणें कृतकृष्ण होणें । रामदास म्हणें स्वानुभवें ॥ ९ ॥
(५२) कार्तवीर्यकवचं-एक पत्र, (५३) शंकराचार्यविरचित भवानी-भुजंगस्तोत्रं-एक पत्र, (५४) आनंदतनय कृत अमंगाचा कागद, (५५) कोणी दत्तात्रयविप्रानें आपल्या शिष्यासाठीं केलेल्या सर्वोद्धार ग्रन्थाचीं दोन च पत्रे. ग्रंथ उपयुक्त असावा, पण इलाज काय ! विदुषां ब्राह्मणांनां च गणकानां तथैव च । एतेषां हितवद्मयः सर्वोद्धारमिध- स्मृतः ॥ ८ ॥ पूर्वसागरपर्यंताद्यावरश्चिमसागरः । इत्या क्रमते निर्यं स मां पातु दिनेश्वरः ॥ ९ ॥ उदयाचलपर्यंताद्यावदस्ताचलं मही । दत्तात्रयकृतस्तस्मात्सर्वोद्धारश्च विधुतम् ॥ १० ॥ (५६) श्रीगणेशं नमस्कृत्य केशरीनामपद्धतेः । गणितं विश्वनाथेन क्रियते षाळषोडशे ॥ १ ॥
—एक च पत्र, (५७) श्रीसमर्थपूर्वकालीन लिपीत लिहिलेलीं श्लोकबद्ध कृष्णचरित्राचीं चार पत्रे, (५८) यास्तुष्टातिप्रयोग, (५९) " चेकिवीस समाधी " चें एक पत्र, (६०) " तत्पदार्थद्वयस्वंपदार्थशुद्धयणनं नाम चतुर्थं प्रकरणं... घोषियासंख्या ॥ १०५ ॥ " असा मयळा असलेलें पोथीचें एक जीर्ण पान. एक ओवी लागते तीः माया कवणाचि शक्ति । किं प्रवक भादे ईंधि व्यक्ति । ईश्वर कैसा आणि जीव कोण हे युक्ति । सांगिते स्वामि ॥ ३ ॥ (६१) श्रीसमर्थकृत मानसपूजेचीं चार पत्रे, (६२) नादीभाद-शेवटचें पत्र, " इस्ताक्षर बाबाभट जोसि तिसगांवकर तस्य सुत त्रिवकमटेन लिखितं ॥ सके १६९४ संदनाम संवत्सरे श्रावण वद्य ११ सोमवार...", (६३) ज्ञानदेव कृत गीतासार-तीन पत्रे, " सके १६०१ अधिक मासे

दैन्यावरुन गेल्या शंभर वर्षांतली आहे. या शंभर वर्षांत च त्याचें मूळचें ध्येय सुटलें व सर्वानरोबर त्यांना हि निराळी दिशा लागली. त्यामुळें सर्व मठाची आज वाताहत झालेली आढळते. आपल्या ऐन वैभवाचे वेळीं तिसगावचें विद्यापीठ म्हणजे धर्मग्रन्थाचें एक प्रचंड माहागार च असलें पाहिजे, असें अनुमान होतें. प्रत्येक मठातील प्रमुख सचालक मठपति ज्या गुणानीं आणि विद्यानीं निभूणित असे, त्या गुणाची आणि विद्याची त्या त्या मठात विशेष जोपासना व्हावी, हें स्वाभाविक होय. दिनकराच्या घराण्यात पूर्वजापासून वैदिक क्रम तर चालत च होती, पण त्यात हि मुख्य भर प्योतिप आणि वेदक या दोन शाखानर विशेष होता, असें प्रस्तुतच्या संग्रहावरून दिसतें. आज हि या दोन शाखांचा त्यांना व्यासग असेल, त्यांना या संग्रहात पुष्कळ अपूर्व खाद्य आढळेल, असें वाटतें.

१८३१ वैशाख शु. १३ सोमवार, दिवसरान, बुद्धेश्वराच्या सानिध्यात वटून दुसरे दिवशीं बीडास जावयास निघालों. त्या खेपेला बीड येथें आणखी थरा च संग्रह मिळाला, तो घेऊन वैशाख व. ४ व श्री. रघोचमराय महाकर देशपांडे ऊर्फ देसाईसाहेब यांच्या

फेज गांवी

पांचलो. सश्र आठवतें, आदल्या दिवशीं मार्गांत एका शांतालाही स्वयंपाक होऊन वायटळीनें पानात फेर उडतो च आहे, पर उन्हांनें थोके तापत्रे च आहे, अशा वाटात भोजन झालें होतें तो दुपच्या दिवशीं देसाईसाहेबाकडे मार्गेत थडगार, हवाथीर बगल्यात पेयवाई थाटाचें जेवण मिळाले. या मार्गी तीन मठ आहेत, निदान तेन्दा होते, एक शमदासी मठ, दुसरा बालाजी मठ आणि तिसरा मासुतिमठ. शमदासी मठातील विद्यमान पुरुष ७०।८० वर्षांचे आहेत, पण त्यांना मठाची परंपरा माहीत नाहीं. “ श्रीसमर्थीचे कोणी उद्भव म्हणून शिष्य होते, त्याचा हा मठ. चालीस वर्षांपूर्वी आपले वडिल नवद वर्षांचे होऊन वारले, ते सागत की, उद्भव हे जावभागातील होते, त्याचें उपनाम दशपुत्रे होतें, ते ब्रह्मचारी असून हिंदत हिंदत येथें येऊन राहिले होते. उद्भवानीं शिष्यसंग्रदाय केला न-हता, पण त्याचा पुत्रण्या येथें येऊन राहिला होता, त्याची वायको रक्षणीवाई ६०।७० वर्षांमागे ८०।९० वर्षांची होऊन वारली, तो आपण पाहिली होती, ” अशी माहिती मठपति देतात. श्रीसमर्थीच्या शिष्यमंडळींत तीन उद्भव होते, असें दिसतें : एक

टांकडी व इंदुरबोधनचे प्रत्येत पटाभिमानी, दुसरे उदववाळक म्हणून भीमसमर्थप्रतापांत दोनदां संघोषिलेले व ते च हे केजचे नसल्यास हे तिघेरे. या उदवांची समाधि माघ येथे आहे. गांवाच्या ईशान्य बाजूला जांमळीचे वृथाखाली मोठा चबुतरा असून वर समाधि आहे. मठांत ग्रन्थसंग्रह नाही. बालाजीमठांत एक १६११ त राधवांनी लिहिलेला संदेहहरण नांवाचा, ४१४८ ओग्यांचा ग्रन्थ, नकळ करून घेण्यापुरता मिळाला. समेच्या संग्रही नकळ केलेले जे ग्रन्थ आहेत, त्यांची नोंद शेवटी एका व जागी करूं, त्यांत संदेहहरणाची ही प्रत दोडूं. मारुतिमठांत मुक्तेशांग्या चार व पद्यांची प्रत, १७३१ त केलेली व शानेश्वर्याची उत्तरगीता असे ग्रन्थ पाहण्यांत आले. या गांवां जो थोडा संग्रह मिळाला तो असा :

केजचा संग्रह

९३८]

वाट-१. सं. १५ X ४ = ६०
महत्वाचे वाट

[१५०,

(१) वाट उघडलेले असल्यामुळे १५ व्या पृष्ठानंतरची पोटांवील सुमारे तितकी च पुढे दुर्दैवाने हरवलेली आहेत.

(२) गाढाच्या मुलपृष्ठावर "पंचरत्ने श्रीहनुमंताभि समर्पकृत" असा मथळा असून आंत १५ व्या पृष्ठापर्यंत पंचाध्यायीचे चार अध्याय आहेत. या व पंचाध्यायीला दासगीता म्हणून संघोषण्यांत येते. दुर्दैव म्हटलें तें अशासाठी की, ही दासगीता दहा पाच ठिकाणी उपलब्ध झाली असून नेमका पांचवा अध्याय व उपलब्ध नाही, तो या वाटांत असावा, तर नेमकी ती च पुढे हरवलेली आहेत ! नंतर भीमरूपी महारुद्रा हे स्तोत्र व फणिवर उठयीला हे अष्टक असून " इति श्री पंचरत्ने " संपूर्ण केले आहेत. अर्थात् सगळी जी पुढे नष्ट झाली त्यात, असल्यास पंचाध्यायीचा पांचवा अध्याय व दोन रत्ने गेली !

(३) नंतर कोपळा रुद्र जे काळी हे सहा श्लोक व दिणाहूनि मी हीण जैसे भिकारी हे पांच श्लोक असून शेवटी वेवे दयाळें करुणा करावी । भक्त्याभिमाने घरणी घरावी । हें रामनौमी तरणी तरावी । दासां समस्तां मरणी मरावी ॥ या श्लोकांने वाट संघविले आहे.

९३९]

पोथी-पत्रे ५८

[१०७]

रत्नाकर वृत्त उपदेशरत्नाकर-ओ. सं. १३९

प्रतीचा लेखनकाल-१७४९ ज्येष्ठ व. ७ मृगुवासर

९४०]

बाह-पृ. सं. ३१ X ४ = १२४

दोन्ही बाजूची कांही नष्ट

[१५०]

(१) अमदास विठ्ठल कृत द्वापारीं हनुमंतभेट-प्रसंग दोन,
ओवीसंख्या ११५ + ११० = २२५

(२) एकनाथ कृत दानाग्रत-ओ. १४८, भावार्थरामायणातील
रामपार्वतीसंवाद-ओ. ११९ व अनुसयाख्यान-ओ. ६०

(३) विठ्ठलमुक्त शामा रामदासी कृत शिविचक्रवतीची
कथा-ओ. १४०

(४) कृष्णदासमुद्गल कृत युद्धकांडांपैकी रामविभीषणभेट-
ओ. १०७

(५) रावणमृत्युसमयी रावणविभीषणभेट-अपूर्ण

९४१]

पोथी-पत्रे २४ + १० = ३४

कांही नष्ट

[१००]

या पोथीत दोन प्रकरणे आहेत, पण आम्हांस ती बरोबर उमगली
नाहीत. एकाच नांव काळीदासआदि दिसते व दुसऱ्याचें नंदनचरित्र
असे दिसते. काळीदासआदीचे दोन अध्याय दिसतात, दुसरा अपूर्ण आहे.
पहिल्या अध्यायाची शेवटची ओवी :

इति श्री काळीदास आदिचें आख्यान । ओती अख्यावें सावधान ।

येका जनादेनी नाराधेन । विप्र जाणा कधी वदे ॥ ६५

नंदनचरित्र हि अपूर्ण अहे. त्याची पहिली ओवी :

नंदनपुरि नंदननृप । विरोचनमंथ्री दिग्धे स्वरूप ।

उभये राजी स्वस्तरूप । विनोद भूरे योजिला ॥ १

९४२]

बाह-पृ. सं. ४४ X २ = ८८

आरंभाची ४ पाने नष्ट

[१५०]

रा. सं. १४

(१) तुकाराम कृत दामाजीपंतावर अभंग-कवची ३४, अपूर्ण, अभंगाचा आरंभीचा भाग गेला आहे.

(२) अनंत कृत अहिमहिआख्यान-श्लोक १७

(३) अनंत कृत गरुडआख्यान-श्लोक ६०

९४३]

वाह-पृ. सं. ७४ x ४ = २९६
महत्वाजें, सुंदर अक्षराचें

[२५०

(१) हें वाह चटुषा सोमगांमहून येथें आलें असावें. तें कल्याण-स्वामींच्या घालेंतोल दिसतें. कागद जाणें शास्त्रागुळें आरंभीचीं आणि शेवटचीं काही शूटें सुटलीं आहेत व काही नष्ट दि साह्यी आहेत.

(२) या वाढात प्रथम चौदा शतकें असून नंतर स्फुट ओव्या आहेत. स्फुट ओव्या म्हणजे अभंग च. ही शतकें व ओव्या धीरामदासी प्रथमांतील तिसऱ्या भागात छापलीं आहेत, तरी या वाढाचें महत्त्व आहे च. तिसऱ्या भागात व्हा स्फुट ओव्या छापल्या आहेत त्यांचा क्रम वर्मगांच्या चरणांच्या सत्येनमानें लावलेला दिसतो. पण या वाढात ते अभंग त्या क्रमानें लिहिलेले नसून निपयानुषानें लिहिलेले दिसतात. उदाहरणार्थ, तिसऱ्या भागातील १४०, २८५, ५५, १४१ व ५६ हे अभंग या क्रमानें वर्चून पहा, किंवा १०६ व्या नंतर ७६ वा वाचा, किंवा १४४ ते १४९ या अमगांच्या पूर्वी १७ वा अभंग वाचा, म्हणजे या वाढाची उष्युक्ता पटेल, या क्रमानें हे अभंग या वाढात लिहिलेले आहेत व हें च धोरण सर्व अभंग लिहिण्यांत सामाविलें आहे.

९४४]

पोयी-पत्रें ४
धीराममनसंध्या

[१००

९४५]

वाह-पृ. सं. ३५ x २ = ७०
काही शूटें नष्ट-जीर्ण वाह

[२५०

(१) आरंभी पठनसंकेत-प्रसंग निपय-याच्या ५१ ते ११७ ओव्या आहेत. कोण कृत न कले. प्रकरण ऐकण्यात नाही. पुत्रकामेष्टि करून दशरथानें मिठविलेला पायसाचा कवामाम या प्रकरणात आहे.

(२) विठ्ठलदास कृत शंकरदास रुक्मिणीस्ययंवर-प्रसंग १-४

(३) श्रीसमर्थ, गोसावीनंदन, ज्ञानेश्वर, कोन्देनंदन गंगाधर, केशव, राघवचिदन यांची पदपदांतरे

(४) या बाबांचे महत्त्व असे की, त्यांत उद्धव वृत्त तीन गोपीगीतें आहेत. हा केजचा संग्रह असल्यामुळे हे उद्धव केजचेच असावेत. अर्थात् ही माहिती नवीन आहे. गीतें लहान, पण गोड आहेत. त्याची अनुक्रमे ३५, २३ व ९ कडवी आहेत. प्रत्येक गीताचा आरंभ आणि शेवट दोन्ही गीतें प्रकाशित व्हावी.

पहिलें गीत

आरंभ—अकुरा सवें नीघतां हरी । गोपी गोवळ सर्व घाबिरी ॥ १
कृष्णजीविणे काये हो जिणें । व्यर्थ हे भुमोस भार जाणजे ॥ २
कृष्ण आमुचा प्राण जातुलें । सदर्नीं सुख या कोण पां असे ॥ ३
शेवट—गोपीगीत हें आवडी मनें । वदविलें खरें श्रीजनार्दन ॥ ३३
कृष्ण गाडजे कृष्ण घाडजे । कृष्ण कृष्ण कृष्णकृष्णें कृष्ण पाहिजे ॥ ३४
कृष्णजी वळी रामदास हो । दीन उधव शरण त्यासी हो ॥ ३५

दुसरें गीत

आरंभ—अकुरा मनीं मूरता येले । कृष्ण आमुचा जीव नेतले ॥ १
मजवधु जनीं विरहला मनीं । शरीर कंपिते पडती आवनी ॥ २
उठती त्या घळें घाबती सळें । अकुरायरी दाद आगळे ॥ ३
निर्दया दया ये चि ना कसी । कठिण अंतर्ही कणव नेणसी ॥ ४
माम हें तुझें साच सें करी । कृष्ण देउनी सौख्य हें मारी ॥ ५
शेवट—दीन जनासी तो रंजवी हरी । भक्तपाळ तो कौतुकें करी ॥ ११
गोपीगीत हें आवडी मनें । वदविलें खरें श्रीजनार्दन ॥ २२
कृष्ण भेटजी रामदास हो । दीन उधव शरण त्यासी हो ॥ २३

तिसरें गीत

आरंभ—पालधी रथा सारथी पुढें । गोपिका मनांत होत साकडे ॥ १
विविध यातीच्या वदती गोपिका । प्रथम कानडी मुखेनायेका ॥ २
पुढचीं चरणें कानडीत आरेव । कानडी समजत नाहीं. नुसते शब्द उतरतो.
शेवट—गोपीगीत मे दोड प्रीतीना । पाईं ज्ञानसी जीनी जनार्दन ॥ ८
रामदासदा दास दीनवा । नीनकाळ तां वीदे उधवा ॥ ९

श्रीरामदासी संग्रोधन

असली पादिकेत, अरे होतें.

१४६]

उसके लिये बाइ-प्ट. सं. $42 \times 2 = 84$ [100

धीधरानंदसि सदानंद सरस्वती किंवा मुनि वृत्त जयदेवकृत अष्टपदी
पर टीका

१४७]

बखारवागा बंद ५ ते २४
मोठो शिपाव

[900]

अमृतराय कृत कटावधदुःकरंभावाख्यान

288]

इदंशा पावलेतें वाढ-पुणें २०

[२००]

उमें, आइये काटून, पूठें नष्ट होऊन, दुर्दशा कालमें एक जीर्ण बाब,
 त्यांत एक महत्वाचे प्रकरण होतें. मला ठाऊक नाही, पण तें अन्यत्र हि कोठें
 उपलब्ध नसल्यास दुर्दैव म्हटलें पाहिजे.
 त्यांत कितीही

त्यांत शिवानंदयोगेश्वर कृत ह्यान्हास्टवंशावळी नांवाचे, २६४
 ओव्यांचे, एक मसुदाचे प्रकरण होतें. त्याचा लेखनकाल—“भी संके १६५७
 ममय नाम संवत्सर कार्तिक मूल सप्तमि शुक्रवारि ॥ कथिली ह्यान्हास्ट-
 वंशावळी ॥ ” “मौळ” हा बहुत शब्दाचा अपभ्रंश दिसतो. पण १६५७
 हा ममय संवत्सर नव्हता व कार्तिक वद्य ७ हा शुक्रवार हि नव्हता. ममय
 संवत्सर १६६९ ला होता व त्याच्या कार्तिक वद्य ७ हा शुक्रवार हि होता.

९४९ ७

[१४१]

ਘੋੜਾ ਗਲਾਂਟਾ

यादी गळांठा
त्यांत एक शूठ पंचस्रमासीचे

[100-200

या दोन्हांशील शेवटच्या मुफ्तम अंदा जोनाई येथे पैशास नव ५ स
शाळा. अनेक दर्जांनी ह ठिकाण मद्रासाचे आहे. तेथे एक दोन ओपांमदायिक
मठ आहेत च, पण

घोरले देवघर व धाकटे देवघर
दोन संस्था

यारल देवघर व धाकटे देवघर
या दोघोर्पतांच्या दोन संस्था देवघरात होत. याघोर्पतांकरता मयठीत
मचंड याच्या निर्माण करणाय दुसरा मयकार झाला नाहीं, हे मयणें

शिवार सत्य होय. ती त्यांची सारी ग्रन्थसंपत्ति या दोन देवघरात व या गावी इतरत्र पदावयास मिळते. या अपार संपत्तीपैकीं पार च थोडी आतांपर्यंत उजेडात आली आहे. ती सर्व संपत्ती प्रकाशित करण्यासाठी एक स्वतंत्र संस्था च निर्माण झाली पाहिजे. तशी वेळ येईल तेव्हा सरी.

कल्याणस्वामींचे शिष्य तटवळेमठपति जगन्नाथमहाराज, त्या जगन्नाथाचे शिष्य गदाधर, त्या गदाधराचे दोघे पुत्र नारायण व शिवराम यांचे या गावी दोन निरनिराळे मठ परंपरेने चालत आले आहेत. पैकीं शिवरामाचा मठ आमच्या पाहण्यात आला.

घोडदरा, मुकुंदराजांची समाधी, दासोपताची समाधी, रेणुका देवी इत्यादिकांचे येथे दर्शन पडते. कोणी काळजी न केल्यामुळे इतस्ततः पडलेले शिलालेख कैद दिवतात.

अंवा जोगाई येथील संग्रह

९५०]

पोथी-पत्रे ३९९

[९८

हनुमंतस्वामी कृत श्रीसमर्थ्याची बखर

सुंदर, संपूर्ण, वाळबोध लिपीत लिहिलेली प्रत. तिचीं तेरा प्रकरणे आहेत. वाढाक २५ त, तेरावे प्रकरणाच्या शेवटी असलेला जो मजकूर दिला आहे, तो च या हि प्रतीत आहे. प्रत १७५८ त झालेली असून हस्ताक्षर " गोविंदबाबा रामदासी क्षेत्र आहे जोगाईकर " याचें आहे.

९५१]

पोथी-पत्रे १ ते १४७

[१५०

श्रीदिगंबरानुचर दासोपंत कृत गीतार्णव ग्रन्थापैकीं नवव्या अध्यायाच्या पहिल्या चवदा श्लोकावरील टीकात्मक २६७९ ओव्या.

प्रचंड आकाराची, सुंदर टपोऱ्या अक्षरांची, प्रेक्षणीय प्रत. प्रत बहुधा सुंद दासोपताच्या हातची असावी. तिचा आकार १३ $\frac{१}{२}$ " × ६ $\frac{३}{४}$ " आहे.

९५२]

पोथी-पत्रे १ ते १५१

[२३९

दासोपंत कृत भोतार्णवापैर्को नववा अध्याय-संपूर्ण, ओवीसंख्या ४०६५. पक्ष पहिलें पत्र माराहून कोणी लिहिलें नाहे.

लेखनकाल यगैरे : “ शके १६ सोळास १७ उतरा वर्षे शालीवाहन नाम (यु) वा नाम संवत्सरे दक्षिणायने श्रावणमासे कृष्णपक्षे ११ वैकादश्यां रविवासरे चंद्रपूरयोत्तरदेशे मामळ नाम ग्रामे माघव पुर (पौत्तमे) ज स्वपरीपकारार्थे लिखितं ”

९५३]

पोथी-पत्रे १०
ईशाचार्यार्थप्रकाशः

[१००]

“ श्रीमदादियुद्धत्तात्रेयदिगंबरानुचरविचिते ज्ञानकांडे ईशाचार्यार्थप्रकाशः समाप्तः ॥ वाल्मीकिपुरवाशिना गोविंदकार्त्तिकेन लिखितम् ॥ ”
कार्त्तिक = ज्योतिषी

९५४]

पोथी-पत्रे १०
केनोपनिषदर्थप्रकाशः

[१००]

“ श्रीमदादियुद्धत्तात्रेयदिगंबरानुचरविचितः केनोपनिषदर्थप्रकाशः ”

९५५]

पोथी-पत्रे ४८
कठोपनिषदर्थप्रकाशः

[१००]

“ श्रीमदादियुद्धत्तात्रेयदिगंबरानुचरविचिते ज्ञानकांडे कठवल्गु-
पनिषदर्थप्रकाशः ”

९५६]

पोथी-पत्रसंख्या २३९

[२००]

श्रीदिगंबरानुचर किंवा श्रीदिगंबरदूत कृत अवधूतराज ग्रन्थ-
प्रकरणे ३ ते २१. ग्रन्थ महत्त्वाचा आहे.

९५७]

पोथी-पत्रे १ ते १०५
सर्वांश पक्ष ७७/७८ नारायण

[१००]

श्रीदिगंबरानुचर दासोपंत कृत ग्रन्थराज

९५८]

पोथी-पत्रे ७५

[२००

दासोपंत कृत ग्रन्थराज ग्रन्थाची दुसरी प्रत. या प्रतीवरून हा ग्रन्थ शके १८३६ त पुणे येयील भारतेविद्यासंशोधक मंडळामार्फत प्रसिद्ध झालेला आहे.

९५९]

पोथी-दोन महत्वाची पत्रे
य एक किरकोळ कागद

[२५०

पत्रे संस्कृतांत असून त्यांत स्वपक्षपालसंक्षोभ गुरुः म्हणून दासोपंतांचा गौरवपूर्वक उल्लेख करून त्यांच्या जयतीचा आणि पुण्यतिथीचा असे दोन्ही दिवस नमूद केलेले आहेत, ते असे :

“ अग्निमुनिवेदेदुपनिषे ” “ परिधायिनि संवत्सरे भाद्रपदे भास्ति कृष्णाष्टमामारद्रानक्षत्रे चंद्रोदयवेळायां चंद्रवासरे मातुरुद्रादाविर्यभूव ॥ ” असे म्हणून १४७३ इ.स. दिले आहे. परिधायी सवत्सरे १४७४ ला असावा, तेव्हां नक्षत्र य वार कोणत्या शकार्या शुळतात ते पाहिले पाहिजे.

“ १५३७ इ.स.मिराणभूयुक्ते शके शस्रसवत्सरे । माघकृष्णतिथौ पण्ड्यामात्रेयवासरे दिवा ॥ ”

शके १८३१ च्या अश्विन वद्य १४ त होमगांवी होतो. दिवस परम माग्याचा वाटला. भी. दत्तात्रयमुर्वाकडे श्रीकल्याणस्वामींच्या जगाची माळ होती, तिचे दर्शन घडले य त्यांच्या च कडे सुदलस्वामींच्या हातची बहुषाग्य संवत्सरांतील ग्रन्थराज दासपोषाची प्रत पहावयास मिळाली. दासपोषाच्या तिसऱ्या आवृत्तीचे वेळी या प्रतीचा उपयोग करण्यात आला होता. दत्तात्रयमुर्वाकडील कागदपत्रे बगेरे या खेपेस च मिळाली.

शके १८३२ चा वैशाख द्वाजे मे महिना चाषा गेला. एक लहानशी वावटळ आली होती य किंचित् स्वयं करून गेली, पण तिच्या पायी चार महिने चाषा गेले. मार्गशीर्षपौषात पुन्हां होमगांव, परंदा, दशपुर, चाकळ बगेरे भागांत संशोधन घडले. माहिती मिळाली होती ती अशी की, श्रीसमर्थ-शिष्य शिराले मळपति जयराम यांचे वंशज माधवि गोविंद व रघुनाथ गोविंद हे वावटे स्टेशनपासून अडीच कोस असलेल्या परंचे गांवी राहतात,

नीलंगे येथे आप्यास वाटेत कोळ, घानोरे, गोद्रो, चिंचोली (आम्रवृक्षाच्या छायेत दुपारचे भोजन), तुपडी, शिवणी व हद्दगे ही गावे लागली. चिंचोलीस एक अपूर्व अनुभव आला. भोजनाचे सामान गांवातून आणविले व जातांना पेसे चुकते करण्यास गेलो. एका मराठ्याच्या बाईकडून गावीचे दूध आणले होते. पेसे देण्यास गेलो तर बाई व तिचा मुलगा पेसे घेईनात. बाई म्हणाली, "माझ्याला दिलेल्या गावीच्या दुधाचे आम्ही पेसे घेत नाही ! " मुकळ आम्र फेला, पण त्यांनी पेसे घेतलेच नाहीत. हा अनुभव अपूर्व नाही, असे कोण म्हणेल ! त्याच वेळी सातारा जिल्ह्यांत ब्राह्मणांची काय संभावना होत होती, तिचे स्मरण होऊन त्या थोर मायलेकराचे कौतुक करीत आम्ही मार्गस्थ झालो. नीलंगे येथे श्रीसमर्थ-शिष्य आपणाव्या यांचा मठ आहे. त्यांनाच आनंदस्वामी म्हणत. ते मूळचे बत्तिस शिष्ये येथील, भीममर्थाच्या आश्रमेने येथे रहायलास आले होते. आपणाव्या ब्राह्मण होते. ते आणि त्याचे शिष्य जयपम यांच्या सनाची येथे गावापासून गावाच्या उत्तरेस पूर्वाभिमुख आहेत. उभयतांच्या पुण्यतिथी अनुक्रमे मार्गशीर्ष व. ३ व फाल्गुन व. १४ ला होत असतात. मठाला पराकारातून १७५ बी नऊ नेमणूक झालून कांही जमीन इनाम हि आहे. विद्यमान मठपति परगाधी गेले होते, त्यांच्या सातुःभी भेटल्या. विपुल धर्मदक्षिणा, पण मठपति परी नसल्यामुळे पदार्थास मिळाला नाही. सातुःभींनी भक्तिरत्नावली, त्रयोदशविरचन, शिवकवच असे तीन सेहकृत ग्रंथ व ग्रंथयज्ञ दासयोध दाखविला. दासयोधाची प्रत सुंदर आहे, सतोत्तं दत्त्याणस्वामींच्या हातच्या मूळ प्रतीच्या आकाराची आहे. मिळाल्या वेळांत प्रतीतील कांही स्थळे पाहिली : १-६-३ अर्धामृताने, १-७-१७ पदसासकृत, १-१-२८ तोंट (आपल्या प्रतीत ही २७ थी ओवी आहे), २-२-२२ आदरणेपण, ३-१०-४१ पाहिली, ४-५-२३ म्हण, ६-८-४१ ची ओवी नाही, ७-१-५८ अलिङ्ग वाटे, ७-४-४२ रिचोनि, ७-६-११ चिची, ७-८-५० प्रंथास, ११-२-११ प्रकार, १३-१-२१ साधक अर्धोन, २०-६-३ नंतरचा श्लोक नाही. पोटी येणाची मागील श्लोक टाकली आहे. श्लोकचे पान व ११ x १० चे पान, पण दोन पानांचे पोटी येवचे. मठायोगाची च धाकट्या एक माचीन

तेथून कल्याणीस जाताना शिंदखेड, गुंजरग, एंलपुर, चांदुरी, बोरसुरी (रात्रीचा मुकाम), तादपुगली व मालेगांव अशी गावे लागली. कल्याणीस येतात झ. ४ स पोंचळी, विठ्ठलमंदिरांत उतरली. मंदिराचे माळेक दिगंबर, यशवंत व अनंत पाठक असे तिनगे धंधु फार उपयोगी पडले. कल्याणी हें फार पुरातन ठिकाण आहे. अनेक संस्कृतींची अवशिष्टे येथे पहावयास मिळतात. सदानंद आणि पूर्णानंदाचे शिवरामस्वामी यांचें वास्तव्य या गांवीं होतें. शिवरामस्वामी हे भीममथे-फाळीन होत. सदानंदापासून त्यांची पांचवी पिढी येईल. आग्नी पोंचळी त्याच्या आश्रया दिवशी शिवरामस्वामींची पुण्यतिथी झाली होती व दुसऱ्या व दिवशी सदानंदांची पुण्यतिथी होती. सदानंदांचें समाधिस्थान गांधावादेर आहे. स्थान रम्य आहे. समाधी भुयारांत आहे. पुण्यतिथीच्या प्रसादाचा योग अनापासें आला. समाधिमंदिराच्या जवळ एक पांच मजली प्रचंड विहीर आहे. विहीरीत गणपति, नंदीवरील शंकरपार्वती, बुद्ध यांच्या शिलेश्रया मूर्ति आहेत. मोठेच्या घाळण्याखाली ध्यानस्थ बुद्धाची फार व सुंदर मूर्ति आहे. मूर्तीच्या वर नागाच्या पांच फणा आहेत. शिवरामस्वामींच्या कवितेचा भरणा एकाद्या संशोषकाला जन्मभर पुरेल इतका माणिकपावा यांच्याकडे या गांवीं आहे. पण अजून त्याकडे कोणाचें लक्ष गेलें नाहीं ! श्रीधर प्रदानंद हे या गांवचे राहणारे, असे पाठकबंधु म्हणतात. असतील हि; कारण श्रीधरांच्या प्रगाण्या येथे पुष्कळ प्रती पाहण्यांत येतात. बहुधास्य-संवत्सरांतील (बहुधा १६८०) सुपराब दरमुर बुद्धी परगणे प्रतापपुर येथे लिहिलेली रामविजयाची प्रत पाहण्यांत आली. हें प्रतापपुर येथून कोसभर आहे. तेथें दोन शिळालेख असल्याचें हि सांगतात. येथून मंठाळें तीन कोस आहे. तेथें उद्धवचिद्धनाचा मठ व मठात संग्रह असल्याचें कळतें. या प्रांतीं जुनीं देवालये ' मोप ' (अमूप) आहेत व चित्रे आणि मूर्ति ' बखळ ' (बहुल) आहेत, असें लोक सांगत. काहीं संग्रह मिळाला.

येथून माणिकनगरास जावयास निघालों, तों एका कोसावर नारायणपुर क्षणून गांव लागलें. तेथें शंकराचें एक पुरातन देवालय आहे. मोठफळीस आलेलें आहे. चित्रे व नकशी फोटो घेण्यासारखी आहेत. माणिकनगर अति रम्य आणि रम्य ठिकाण मासलें. श्रीमाणिकप्रभूंच्या समाधीचें व विद्यमान महाराजाचें दर्शन घेऊन चेदरच्या मार्गास

लागलों. - घाटेंत चाळकापुर लागलें. चाळकापुरच्या - मारुति प्रसिद्ध आहे. कोणी आत्माराममहाराज म्हणून होऊन गेले त्यांनी येथें मठ स्थापन केलेला आहे. 'तापविभाम' नांवाचा त्याचा सात अभ्यासांचा - चरित्रमन्य आहे, म्हणून कोणी तोंडी माहिती सांगितली. आत्माराममहाराजापासून विद्यमान मठपतीची पाचवी पिढी होय. चाळकापुरच्या पुढें दोन चार फोस वाट भाति अवघड लागली आणि नंतर मैलारु म्हणून एक भयाण आणि ओघाळ गांव लागलें. तेथें खडोबाचें मंचळ आणि मय्य देवालय आहे. मत्ताभिवरून च गावाचें नांव मैलार पडलें असावें. या भागात हें स्थान प्रसिद्ध आहे. चाळकेश्वराचा मावशी, मैलारचा खंडेराव व घालेवाडची अंबा जोतार हें तिन्हीं स्थानें या भागात सारखी प्रसिद्ध आहेत. मैलारचें पाणी दुषित आहे. लायोगें पोटा मोठें होऊन दातापायाच्या काड्या होतात. त्यामुळे घरची कमी कमी होत आता दहा चार वर्षांपासून गाव पूर्ण ओघाळ पडलें आहे, असें कळलें. राहण्याला योग्य नसलें, तरी स्थान रम्य आणि प्रेक्षणीय आहे. देवस्थान आहे, लाडी गर्द आहे, मोटमोठाली पाण्याची टाकी आहेत, लहानसा ओढा वडात आहे व कोणी माणूस भेटण्याचा संभव नाही. एकाचा स्थानाळा रमणीयत्व येण्याला आणखी काय असारें लागतें ! दुपारचा मुकाम करून तेथून निघालों आणि चार फोस बेदर राहिलें होतें तेथें येद्यात छ. ९ (२५-४-१२) ला पोचलों.

येदूर येथें खडबचिदनाचा व रामाचा अत्रे दोन मठ आहेत. फार च थोडा संमद मिळाला, पुष्कळ मिळवावयाचा राहिला.

राम नामा सामर्थ्यमूर्ति । श्रीरामनौमि उत्कट कीर्ति ।

ग्याचेनि कैयारें न्हेंछ संस्कारी मारुति । येदरीं पाची मदळसा ॥

असें जें श्रीरामसंमत्तापात (१० X ७२) वर्णन आहे तें हें ठिकाण. मदळसा म्हणजे मद्रासा आणि मद्रासा म्हणजे घाळा. तो पडलेला माग कडून येथें पाहण्यात येतो. येथून जवळ च हारणीनरसिंह नांवाचें दर्शनीय क्षेत्र आहे. बोंगरात तोंडाशी बांधून बाळस्यामुळे आत चार सोटे चार फूट उारलें पाणी असलेलें, यात आठ फूट उंच व तिसकें च २४ असें लावटचक्र एक गुपार आहे. याचकाय म्हणत गेरयाच गोळा घेला प्रबोदशास्त्री मंत्र उच्चारून होतो, वसुकी त्या सुयाचाही रंभी आहे. शेवटीं न.रसिंदाची पाटमोरी मूर्ति आहे. मूर्ति

पाठमोरी कां म्हणून विचारतां मूर्ख लोक दंतकथा सांगत की, 'मूर्ति' प्रथम बाहेर च होती, पण अलमगीर मूर्ति फोडावयास आला, तेव्हा मूर्ति पाठमोरी होऊन आंत आंत चालली, हे सामर्थ्य पाहून अलमगीर, यका झाला, य सुयाराच्या तोंडाशी स्थाने मस्जिद बांधली ! आदे खरी तोंडाशी मस्जिद. असे मक तसे त्यांचे देव हे च खरे ! भीषमर्थाचे ब्रह्मज्ञान निराळें होतें. :

१. टकाराचें ठाण करीं चापयाण । माथें ब्रह्मज्ञान ऐलें आदे ॥

येदर सोडून कोसभर गेलो, इतका खपाटून पाऊस लागला की, सर्वत्र जलमय सृष्टि झाली. 'होसाळी येथे रात्रीचा मुकाम केला. लोकांच्या अज्ञानाची फक्कना व्हावी म्हणून सांगतो, आमचा मेणवत्तीचा स्टॅण्ड तेलावाचून कसा जळतो, हे पाहण्यास गांधींचे लोक गोळा झाले ! पहाटेच उठून गंगवार, मारसापुर, मलकापुर धोरे खेळ्यावरून

२. दोट्ट एकेहळी येथे येताल शुद्ध ११ स पोंचलो. दुसरे एकेहळीन एकेहळी आदे, म्हणून माला दोट्ट एकेहळी म्हणतात. दोट्ट म्हणजे, मला वाटतें, मोठें, एके म्हणजे एक प हळी म्हणजे खेडें. येथे दासविभामधामकर्ते आत्माराम महाराज यांचा मठ आदे. तेथून आमच्या भीषमर्थांनीं दासविभामधामाची प्रत करून पूर्वी च आणली होती. 'कोण हो ते शुद्धासारखे भीषमर्थां होते, मठांत कोणत्या हि कारणांने गर्दी होवो, भीरामाचे डावे बाजूस बसून त्यांचें लेखन सारलें एकामपणें चाले, केव्हां केव्हां दिवसरात्र ते ब्रिदिव-च बसत ' असें मठपति व त्यांच्या मातुःभी यांनीं विचारलें ! तुमच्या विचारणांत च तुम्ही उत्तर मुचविलें आदे, ते च ते होते, असें समजा असें मी म्हटलें. भीषमर्थांचें स्मरण केव्हां हि गहिंदराला कारण होतें. ते पुन्हां त्रेट देवीळ काय ! आत्माराममहाराज गृहस्थाश्रमी होते, पण संतती नव्हती. काळाप्या त्यांचे शिष्य होते. काळाप्या वृद्ध होऊन गेले. विद्यमान मठपति आत्माराममुखा हे काळाप्यांचे दत्तक पुत्र होत. आत्माराममहाराजांची पुण्यतिथी चैत्र च. ७ स होते व काळाप्यांची माघ शु. १ स होते. आत्माराममहाराज, काळाप्या व काळाप्याचे शिष्य पाटण्या (पांडुरंगपुरा) अशा तिसांच्या समाधी येथे आहेत. आत्माराममहाराजांची अनुष्ठानाची जग्गा त्यांच्या उजव्या बाजूस आदे, तेथे त्यांच्या खडावा आहेत, पण त्या पाण्यानें कुजून चालल्या आहेत. वास्तविक हा तेलंगण प्रांत, पण त्या प्रांती राहून आत्माराममहाराजांनीं संप्रदायाची जी सेवा केली ती अप्रतिम होय. त्यांच्या

वेळी तिसगांवप्रमाणें च हें एक प्रचंड विद्यापीठ असलें पाहिजे. चिरकपल्ली, भंगुर, मरकुंदी, लहान एफेदल्ली, मंगलगी (रात्रीचा मुकाम) तादमळगी इत्यादि खेड्यांवरून तुमणावादेस जाऊन पुनरपि भोजनाचे वेळी माणिकनगर गांठलें. तेथून हळिखेड, किनगी, कमळापुर, कुरकुटी वरून

महागांवर्षी गेलों. यदवाळसिदनागेश याच्या शिष्याचा येथें मठ आहे. यदवाळसिद नागेश म्हणजे यदवाळ येथें होऊन गेलेले सिदनागेश. हें यदवाळ गांव सोलापुराजवळील मोहोळ स्टेशनपासून दोन कोस आहे. महागांवच्या मठांत ग्रन्थसंग्रह आहे, पण तो आम्हांस पहाययास मिळाला नाहीं.

महागांवपासून आपचंद दांड कोस आहे. बैरामबाचा राजा । रामदास स्वामी साक्षा ॥ त्याचे चरणीं भाव घरा बोजा । रे गदियानो ॥ या पदाचे कर्ते शिवराम, कल्याणाचे शिष्य, यांचा येथें मठ आहे. कल्याण-शिवराम-रामचंद्र-दासविभामधामकर्ते आरमाराम, अशी ही शिष्यपरंपरा आहे. शिवराम आणि रामचंद्र यांच्या समाधी येथें आहेत. थोडा संग्रह मिळाला.

बैराम हा. १५ ला गुलबुर्ग्यास गेलों आणि बैरामाची मुटली. संशोधनदौरा संपला. आतां दौऱ्यांत मिळालेल्या ग्रन्थसंपत्तीची नोंद करूं.

माजलगांवचा संग्रह

पोथी-पत्रसंख्या ४४५

संपूर्ण, सुंदर प्रत

[१८०]

मुक्तेश्वर कृत आदिपर्व

प्रतीचा लेखनकाल-

शुक्रपक्षे त्रयोदशी भृगुवाक्री - यके १६७६ मानव्याम संवत्सरे भाद्रपद मासे

९६१]

पोथी-प. सं. ११०

मुकुंदराज कृत विवेकसिंधु

[१५०]

९६२]

पोथी-प. सं. १४

श्रीसमर्थ कृत मानसपूजा

[१५०]

९६३]

पोथी-पत्रे ५

श्रीसमर्थ कृत जुनाटपुरुष

[१५०]

९६४]

पोथी-त्रुटित पत्रे ३
पंचीकरण

[२५०]

परळी येथील संग्रह

९६५]

पोथी-पत्रे ७
चतुर्दशराममंत्राः

[१५०]

९६६]

पोथी-पत्रे ८
गुरुगीता प्राकृत, अपूर्ण

[१००]

९६७]

पोथी-पत्रे ११
श्रीरामदास कृत पूर्वार्चन

[१००]

९६८]

पोथी-पत्रे ३५
श्रीसमर्थ कृत आत्माराम

[१००]

(१) लेखक-वैद्यनाथ कुण्ण मोहडे परळीकर

(२) शेवटी आत्मारामाची आरती दिलेली आहे :

काय करूं माय भातां कवणा भोवाळूं !
जिकडे पाहे तिकडे राजाराम कृपाळु ॥ १ ॥ काय०
भोवाळूं गेलिया सद्गुरु रामा ।
क्षमार्हण निजपण न दिसे आम्हा ॥ १ ॥ काय०
सुर नर वाहर राम केवळ ।
खेचर निशाचर ते हि राम केवळ ॥ २ ॥ काय०
त्रिलोकीं रामरूप साचार येऊ ।
सद्गुरुरूपे केशवराज आनंददीप ॥ ३ ॥ काय०

९६९]

पोथी-पत्रे २१
श्रीरामदास कृत अतर्भाव

[१००]

(१) हस्ताक्षर वैद्यनाथ कुण्ण मोहडे

(२) शेवटी श्रीगुरुरामदासस्वामीची आरती आहे :

दीनानाथ दीनबंधु दयाळा । पतितोद्धारकृप्रीदा भक्तवत्सळा ।
दाण पेती लाला आनंदवेळा । परमस्सुख देसी प्रेमळा ॥ १

जय देव जय देव स्वामी समर्थ ।

भारती योगाद्ध तय चरणों देखिनी माथा ॥ १७०

गुजरांजुनि कोणी माहीं आम्हांसी । माता पिता यशु मित्र हूं दोसी ।

उर्वशीचे तिरिं सजनगववासी । भावें लक्ष्मी पाता भवपार करिनी ॥ २

१७०]

पौथी-पत्रे २४

श्रीरामदास वृत्त पंचसमासी

[१७०]

१७१]

पौथी-पत्रे ७१

पचीकरण येकादशसमासी

[१७०]

(१) पचीकरण येकादशसमासी असे नाव मुख्यपृष्ठपर आहे, पण आत अन्वयव्यतिरेक म्हणून ते प्रकरण प्रविष्ट आहे, ते आहे. अन्वयाचे तीन समास व व्यतिरेकाचे आठ समास, मिळून अकरा समास, हे प्रकरण श्रीरामचंद्रकृत नसता दि यहुतेक संप्रदायाकडे ते श्रीरामचंद्रांच्या समग्र ग्रंथात दैत आले आहेत. रतिताराम म्हणून श्रीरामचंद्रांप्रति होतं, त्यांचे हे प्रकरण आहे.

(२) हस्ताक्षर वैद्यनाथ कृष्ण मोठे पाचें भाटे

१७२]

पौथी-पत्रे ७६

पचीकरण येकादशसमासी

[१७५]

ह्या व अन्वयव्यतिरेकाची दुसरी प्रत, जय ज्ञानी.

१७३]

पौथी-पुढील पत्रे ५

३०, ३१, ३२, ३३, ४४

[१५०]

(१) सुचेत्यर कृत कचु आख्यान-अपूर्व

(२) किरकोळ इतर पत्रे ४

१७४]

नीलगे धैर्याळ संग्रह

प्रचंड बाह-पृ. १२५ X ४ = ५००

विवाय दान्दी बान्नी काही नष्ट

[१५४]

(१) या वाक्यात वाचन कृत आदिपर्व आणि समापर्व यातील दहा वचन प्रत्येक आहेत, त्यात दौनदौस्तयवर, कचोपाख्यान, कणिकनीति, शकुंतलाख्यान इत्यादि भाग आणून आहे.

(२) शिवाय वामन कृत रामजन्म-श्लोक ५०, लोपामुद्राख्यान-श्लो. १२, भरतभाव-श्लो. १२, सीतास्वयंवर-श्लो. ११४, इत्यादि श्लोकयुक्त प्रकरणे आहेत.

(३) एकनाथ कृत रामजन्म-ओवीसंख्या ५६

(४) अनंत कृत लहुळंकुटा (लवकुश) आख्यान-श्लो. १७३

(५) कृष्णदासमुद्रल कृत युद्धकांडांतर्गत विभीषणभेट-श्लो. १०९

(६) भीमसेल-श्लो. ४२, माझणाचें आख्यान-श्लो. ३३, चाक्षुसी विद्या-श्लो. ४१, रामछत्रार्थ पार्वती गेली-श्लो. २२, इत्यादि प्रकरणे

(७) भीमसमर्थ कृत सुंदरकांड-श्लो. १०१

(८) मध्वमुनेश्वर कृत पार्वतीस्वयंवर-लहान प्रकरण

(९) घेणावार्डे कृत रामगुहकसंवाद-श्लोक ४४

(१०) घेणावार्डे कृत सीतास्वयंवर-याचे १ ते ५ समास पूर्ण दिलेले आहेत, पुढे ६ व्याचा आणि ७ व्याचा संक्षेप केला आहे, ८ वा व ९ वा गाळले व आहेत व १० व्याचा आणि ११ व्याचा संक्षेप करून ते ८ वा व ९ वा म्हणून दिले आहेत व पुढे १२ वा व १३ वा गाळून १४ व्याचा संक्षेप करून तो दहावा समास म्हणून दिला आहे. शेवटी "घोण्यासंख्या ६२० साहासेवीस" अशी एकूण ओवीसंख्या देऊन लेखनकाळ दिला आहे तो : " शके १६६२ रौद्री नाम संवत्सरे । फाळगुण मास कृष्ण पक्षे पंचमी इंदुवासरे ॥" ही संक्षेप करण्याची तऱ्हा प्रथम व माझ्या नजरेस पडत आहे.

९७५]

वाढ-पृ. सं. २० × २ = ४०

शिवाय दोन्ही बाजूंची काही नष्ट

[१५०

(१) भीमसमर्थ, दास मुद्रल, सुरदास, विठ्ठलनाथ, बाळकृष्ण, काशीनाथपंत, अमृत यांची पदपदांतरे (२) उद्योगपर्वोतील कांही आयां (३) जयदेव कृत अष्टपदी

९७६]

उत्पलेलें, अति दुर्दशा पावलेलें

वाढ-पृष्ठे १२ ते १०

[१५१

रा. सं. २६

(१) पहिल्या अकरा पद्यांत १ ते १५२ संस्कृत सुभाषित श्लोक
श्लो. १२ ते ५५ पद्यांत १५३ ते ५६५ व पुन्हा १ ते १०१ अष्ट-संस्कृत
सुभाषित श्लोक आहेत.

(२) ५६ ते ६८ पृष्ठे विट्ठल कृत विलक्षणचरित्र आहे. त्याच्या
शेवटी बाळाच्या लेखनाचा अंक १७०५ दिलेला आहे. हस्ताक्षर "बाळाजी-
राम ... वास्तव्य खटाव" असे दिलेले आहे.

(३) ६८-६९ पृष्ठे पुरंदरविठ्ठलांची कानबी पदे

(४) ७०-७१ पद्यांवर अमधूतात्मजाचे राधाकृष्णावर सुंदर
पद आहे :

हरिविना किमपि भावेना धीर चि धरयेना काय करुं सज्जणी ।
अति गुरुतर जाळी मजळा न गमे रजनी ॥ ध्रु० ॥

(५) नंतर ७२ ते ९० पृष्ठे कानडी भाषेतील काही प्रकरणे आहे.

९७७]

षाढ-पृष्ठांक दिलेली पृष्ठे ५५,
आरंभी पृष्ठाकावाचून ६ पृष्ठे

[११६]

(१) भीममर्त्य, कपिर, निमलसुत, मालो, हरिकवि, तुका, रंगनाथ,
गंगाजि कोनेर (याचे पृ. ३६ वर एक गूढात्मक पद), सजनरंजन,
आनंदसुत, बाबन्धुक्त, सुरदास, बाकर, जयराम, मीराके प्रभु गिरिधर, अमृत,
तानसेन हत्यादिकांची पदप्रदावे, त्यात त्रिमलसुताचा भरणा विशेष.

(२) वेणावाई कृत कौलाचे श्लोक २६

(३) प्रयोधसुधाकर मय-संपूर्ण अकरा प्रकरणे. आरंभी आर्या,
मग शिवराम पूर्णानंदाचे पद आणि नंतर श्लोक, अशी एकंदर रचना
आहे. पृष्ठे १ ते ३५

(४) दशावतार आर्या दश-पृष्ठ ३९ वें-पहिली आर्या शेषवटची :

करुणाशब्दधरणी सदया उदकांत मीन हो जाया ।

परि मद्रिपथी व वडा देवे वडु हीन मी न हो जाया ॥ १

ज्या तुजळा या कविचा मानसरुधी वसुं न दे याजी ।

त्या तूने यवनक्षय दुर्धट नैसा घडेल देवा जी ॥ १०

(५) मेढ कृत परधाम चिद्रूप-श्लोक ११, पृ. ४१

(६) निरनिराळ्या रागावर व तालवर पदे-पृ. ४२ ते ५५

(७) आरभीच्या पृष्ठाक न घातलेल्या २ च्या पृष्ठावर नोंद आहे ती :
 " श्रीहनुमंतस्वामीयाचा पूर्ण दिसस फाळगुण शुभ सप्तमी शुभचारी समाप्त ॥ "

९७८] वाढ-पृ. स. २७ x ४ = १०८ [१५०

(१) या वाढात मुख्यतः मोरोपत वृत आर्याभारतांतील काही माग, आर्यासुद्धामचरित्र व केकावलीपैकी काही श्लोक आहेत.

(२) पुरंदरविठ्ठलांचें ' कनक पद ' आहे.

९७९] वाढ-पृ. स. ५४ x ४ = २१६ [२७५

(१) श्रीसमर्थ, जयवंत, पुरंदरविठ्ठल, धांधर, मध्वमुनेश्वर, गोविंद, घालकृष्ण, नामदेव, कल्याणस्वामी, उद्भव, पादुरंग, शिवरामपूर्णानंद, कथिर, केशव, एकनाथ, तुकाराम, गुणार्दनन, मेघशाम, निंबराज, पंडित किंवा जन पंडित, बहिरा, जनमैत्रनागा, नागेशात्मज विठ्ठल, जगज्जीवन, कृष्णदास इत्यादिकांची पदपदातरे. श्रीसमर्थांची कदाचित् काही नवीन असावीत, ताहून पाहणें आहेत. पुरंदरविठ्ठलांची कानडी पदपदातरे आहेत.

(२) जयवतांचीं अं पदपदातरे आहेत आणि तीं पुष्कळच आहेत, ही विचार करण्यासारखी आहेत. त्यात काही कानडी हि आहेत. जयवंत हें श्रीसमर्थांचें हि एक नाव होतें. जयवंत नावाचे कोणी श्रीसमर्थशिष्य हि दिसतात. एका पदात रामदास जयवंत असें नाव योजिलें आहे. वेष्टा या सर्व पदपदातरींचें बारकाईनें निरीक्षण केलें पाहिजे. आर्ची आणि नंतर श्रीसमर्थांचीं पदे असून मध्ये च जयवतांची आहेत, तीं तर मला श्रीसमर्थांचीं च वाटतात. पदे सरस आहेत.

[१]

फरी आटण ऐकोनि पट्टण । आलों श्रीरगधामा ।

भोंवती कावेरी लवपारी । रंगान सारी बहु सहिमा ॥ ३

किती कालवे पाट जाती । नामा कीजे बहु विकती ।

जन जयवता शुक्ति शुक्ति । देवराज मोदती ॥ ४

[२]

रामागें आनदरूप ज्याचें रे । साध्याचें भजन तें कराचें रे ।

भावचलें देघालु घोळलाचें रे । ध्यानीं मनीं अखंड कर ध्याचें रे ॥ ५

- लोकांमध्ये शोधावा इच्छा लोक रे । लोकांमध्ये भेदावा संतलोक रे ।
 • लोकांमध्ये छेदावा दुःखलोक रे । लोकांमध्ये साधावा परलोक रे ॥ १ •
 • काळ जातो आलया घडीघडी रे । अंतकाळीं होईल तळातडी रे ।
 • येम जाची करी शोदाछोडी रे । राघवाची करावी सीमा जोडी रे ॥ २ •
 • सोदविता अंतोचा राम सखा रे । भैरवानें स्वहित चुकां नका रे ।
 • भाग्यमदें पावाळ पुढें घका रे । नित्यानित्यविवेक घरा तुका रे ॥ ३ •
 • देवभक्त शोधितां मूळतंत रे । ठाई पडे विघाई तो अनंत रे ।
 • फरणेसी होतसे अंतवंत रे । संतसंगें निघाले जयघंत रे ॥ ४ •
 अशी जयघंतांची पुष्कळ च पदें आहेत.

(३) तसें च घाल्लुकट्य यांची हि पुष्कळ पदपदांतरे आहेत, शिवाय याचें सीताविजय म्हणून एक प्रकरण आहे.

(४) नाहीं संशय पादातां रामदासांच्या दासां ।

कृपाळु कल्याणस्थानी भावें कोंवला ।

येत कीर्ति पूर्ण प्रताप ज्याचा ऐसा ।

पूर्ण घर दिधला रामें दासांच्या दासा ॥ ९

(५) भेद्यशाम यांची हि पदपदांतरे विपुल आहेत. ते अनंतगौर्वांचे शिष्य दिघतात. त्यांचीं यतीं च पदें अनंतगौर्वांच्या रत्नप्रवर आहेत.

(६) श्रीसमर्थचें पद्धिपु प्रकरण आहे, तें प्रसिद्ध आहे. पण श्रीसमर्थ कृत काकड आरती आहे व गजेंद्रमोक्षाचे ७९ श्लोक आहेत, ते नवीन बाटले.

(७) जयदेव कृत अष्टपदी आहे. त्रौपदीचा धांवा, - शिल्प-महिमान, कृष्णजन्म, राम-कृष्ण-भक्तांचा सवाद अशीं प्रकरणे आहे तीं कोण कृत आहेत, तें कळलें नाहीं.

९८०]

९८१]

सुटे वंद ७

जयदेव कृत गीतगोविंद

[१५०

किरकोळ बाळ-पृ. सं. ३२

[१००

(१) नाम्याची दासी, वालाभज, जयसमजयसुतअंकित, विठ्ठल कवि, पदानंदतनय यांची पदपदांतरे, काही सुमापितें.

(२) मयूर पंडित विरचित वशिष्ठाख्यान-श्लोक २३

(३) “ इदं यदि व्यंकटराव बलवंत कुलकर्णि मौजे पळति वगेरे
प्रगणे वरदापुर ” अशी नोंद आहे.

९८२]

वाढ-पृ. सं. ३४ X २ = ६८

निरनिराळ्या रागाची पदे

[१००

९८३]

वाढ-पृष्ठे ८ ते १८८

मधली ५१ ते ५६ पृष्ठे कोणी कापलेली दिसतात [१५८

(१) श्रीमन्महासुब्रह्मसूत्रिणा विरचिता आर्याः— शिवराम कृत
टीकेसह — आर्या ३६ ते १११. लेखनकाल—

“ शके १६९८ दुर्मुखीनामसंवत्सरे वैशाख शुद्ध अष्टमी ऋग्यारे
प्रथम प्रहरी समाप्त लेखन जाळें ॥ ”

(२) आनंदनंदन कृत (१) सुदामचरित्र-श्लोक १५, (२)
साठिकावध श्लोक ३२, (३) एक चूर्णिका, (४) वसरक्षण — श्लोक ३७.

(३) माधव कृत गजगौरी-श्लोक ४८.

(४) माधवनंदन कृत अनसूयाचरित्र-श्लोक ३४

(५) सदाशिव कृत भस्मासुरवध-श्लोक ३८

(६) शिवराम कृत शिवपूजामहिमा-ओ. ७-४१

(७) आनंदस्वामी कृत (१) हनुमंतजन्म-कडवी २८, (२)
स्वप्नमंदोदरी-ओ. १२

(८) मुक्तेश्वर कृत सभापर्व, वनपर्व यांतील कांहीं भाग,
थाडीपाक, विराटपर्वतील उत्तरगोप्रहण, वगेरे

(९) त्रिमल्लनंदन कृत रागमालिका-३०

(१०) श्रीधर कृत सेतुबंधन-ओ. ५३

(११) एकनाथ कृत भावार्थरामायणांतील कांहीं भाग सधून मधून

(१२) गोविंद चिंतामणी कृत सुलोचनागदिवर-श्लो. ७८

धोता प्रभू करी बुधास मज हा संदेह जाला मनीं ।

नाहीं धूत सुलोचना सति असें हें पाह्य रामायणीं ।

पेदभ्यासमुनींद्र का न घदती था सतकांठी भसे ।
 कोठे साष्ट भसे कथा श्रुत करा संदेह हा नीरसे ॥ ७
 प्रका उत्तर दे सविस्तर कथा हे माहिती शंकर ।
 अभेरीण प्रजन्य येडनि पडे हें पाव्य केवें सरें ।
 मिथ्या वाक्य पदे कधीवर सया लिपे सहा दोष हा ।
 स्वाची साक्षा भसे प्रत्युत तुम्ही अभिपुत्राणी पहा ॥ ८
 श्रोते हो परिसा भयान्धि उतरी रामायणी हे कथा ।
 प्रभासी कवि कृष्णदास बदला त्याचा भसे उलथा ।
 पूर्वी पाश्चिमक हे चरित्रकथनी विस्तारिली नेदिनी ।
 ते हे रामकथा विवेदन करी गोविंद वितामणी ॥ ९८

(१३) वामन वृत्त भामाविलास-श्लो. १३

(१४) सत्पारामसुत कृत आर्या कविमणीस्वयंवर

(१५) मयूर पंडित कृत मुरली वंगीरे

(१६) शुकरभासवाद-शेवटची ६ श्लो गेली असल्यामुळे
 अपुण आहे. । ।

(१७) प्राणतैज, शुक्ल-म (कडके, कूर्णिका, श्लोक) द्रौपदी-
 स्वयंवर, दीर्घतमाजन्मकथा, आर्या रामचरित्र, विनीआपयान, लहेयपात्री
 आदि, सुप्रसिद्ध नलोपाख्यान

१८४]

पाठ-श्लो ३५ X २ = ७०

[७९

कसली सन १२६४ ते १२६८ म्हणजे एक १७७६-८० या चार
 शलाची जमाखर्चाची मदत. मधून मधून कोठे औपधें व सुभापितें आहेत.
 सन १२५९ तीळ एक जन्मनोद दि आहे. ।

१८५]

पाठ-पृ. ग. ३१ X २ = ६२

[१५०

(१) पुर्वदरविहळ (कानटी पदे), गिरिधरप्रभु, कविर, सुरदास,
 शुकराय, वामन, दास बीर, जनत, अमृत—

होता सद्गुरुवरदान प्राप्त जालें प्रत्यक्षान ।

तेथे ससाराचे मान आढे आढे भाई नाहीं ॥ १

जाळा भंतरीं निष्काम याचे आलें रामनाम ।

तेथें सृदांगाचें काम आहे आहे नाही नाही ॥ ६

साचा असृत परमार्थ न करी कोणासी यादार्थ ।

घरा लागला पदार्थ आहे आहे नाही नाही ॥ ७

मत्स्यमुनेश्वर, आनंदनंदन, नाथमुजंग, एकनाथ, शिवरामपूर्ण, गणेशनाथ
इत्यादिकांची पदपदांतरे.

(२) जयदेव कृत अष्टपदी-गीतगोविंद

(३) शंकराचार्य विरचितं कालभैरवाष्टकं व शिवाष्टकं स्तोत्रं

(४) सुदामचरित्र-माक्षण मल्लनिष्ठ बहु मोठा त्याचा प्रपंच हीन
करंदा मुलें भुकेलीं करिती तंट घरांत याजे नकारघंटा ॥

(५) गोसावीनंदन कृत ज्यंबकेश्वराची आरती

(६) घामन कृत रामजन्म-श्लो. ४४ व कृष्णजन्म-श्लो. २६

(७) गरुडपुराणे विष्णुपोडशनामावली व स्कंदपुराणे हरिअष्टक

(८) एकादशी कथा, भागीरथीस्तोत्र, बालक्रीडा-गोपिकागान्धार्ये

९८६]

वाढ-पृष्ठे १०१ × २ = २०२

शिवाय आ. व घे. १५१२० नष्ट

[१००

(१) श्रीसमर्थ कृत मनाचे श्लोक — ५९ ते २००

(२) नंतर या नावांत गुरुभक्ति, ज्ञानबोध, मोक्षवर्म यांनी ओत-
पोत भरलेले असे १ ते ५९९ श्लोक आहेत. त्यापुढच्या फाटलेल्या पानाची
जरी कदा आहे तीवरून असे दिसते की, पुढें आणखी दोन व श्लोक-
म्हणजे ६०० आणि ६०१-असावेत. हे कोणतें प्रकरण, कोणी केलेलें
आहे, हें मला निश्चित सांगतां येत नाही. पुढील श्लोकांत ग्रन्थकारानें
आपला उल्लेख मोघम कवि असा केला आहे. एका श्लोकांत केशवराव नांव
आलें आहे. हे श्लोक पूर्वी कोठें प्रकाशित झालेले आहेत किंवा नाहीत, माझ्या
अल्प वाचनामुलें मला ठाऊक नाही. श्री. पांगारकरांसारखा बहुभुत अधिकारी
पट्कन सांगेल, प्रत्येक श्लोकांत गोडी भरलेली आहे. सर्व श्लोक छापले गेले
पाहिजेत. कांहीं :

आरुढला मेगपदाधरी रे । हृदयकर्त्री संतपदें धरी रे ।

सच्चिमुखें राज्य सदां करी रे । त्या मानवातें म्हणिजे हरी रे ॥ १

हृदयकमलकोशीं सेपितो रामचंद्रा ।
 भूषणवनि मज भेटे नित्य निधांतिभद्रा ।
 सुखसम निजगुद्रा बाणजी हृदिपोसी ।
 लभिनप गति माद्री जा पुता योगिबासी ॥ १०

पतितपावन सहृद जोडला । मय मयानक भटप मोडला ।
 परम संगल वैभव साधिले । सुख रमापतिचें मज लाधलें ॥ १०
 निर्मलराध्या चरणासि लागा । वेदीतशास्त्रीं च अलंक जागा ।
 स्वानंदरासी निज रामराणा । भेटेल घेयीं सति पूर्ण जाणा ॥ ११
 गुरुदया फळली राजलागुनी । भूषणउनी न दिसे भव लोचनी ।
 क्षमिं यनी घन माधव फोंदला । निजमुखें मनमारत रोधला ॥ १४०
 यमार्थ जे आत्मपदासि गेले । ते संत ग्या प्राणसदे धि कैले ।
 पाळागिं मी कैवल्य मझ जालों । क्षणक्षणा ते गुज पाय मोलीं ॥ १५०
 अलंक जो रामचंद्रों विराळा । साधुकुळीं मंडण तो चि लाळा ।
 दया क्षमा मदितो पाय थापे । वषागुठें घेवनि मोक्ष माचे ॥ ४४०

१८७]

वाढ-पृ. ४. ३८
 किरकोळ, काही दिवुरपानी पदे [१५०

१८८]

पोथी-पत्रे २६५
 मघलीं काही पत्रे नष्ट [१००

एकनाथ कृत लक्ष्मिणीस्वयंवर

१८९]

तुरंशा पावलेलें वाढ
 पृष्ठे २ ते ७७ [२००

धामन कृत निगमसार

अति सुंदर अक्षर आहे, एकसारलें आहे. प्रत महत्वाची आहे. पण
 दुर्दैवाने तिचे अति हाल झालेले दिसतात, मघलीं पात्रे दि काही गेलेली आहेत.

१९०]

वाढ-पृ. ४. ३३ X २ = ६६
 श्री श्लोक मन्नाचे [१००

९९१]

वाढ-पृ. स. ५६ × २ = ११२

[१००]

शिवाय काही नष्ट

(१) भीममयं, उद्धवचिद्घन, भगनाथ, केशव, श्रीधर, अमृत, वृकाराम, विष्णुदास नामा, एकनाथ, शानदेव, मध्यमुनेश्वर, नामदेव, गिरिधरप्रभु, शिवदिनकेशरी, दत्तात्मज, त्रिवक्त्र, गोछावीनदन, जयरामात्मज इत्यादिकांची पदपदांतरे

(२) जानदत्तनथ कृत सीतास्वयंवर

(३) जिथे ते पहिले तुला दधि मधु म्यां पाविलें आदरें ।

देहातीं स्मरलील राम रसने या कारणाचे भरें ।

ते वृ विस्मरलील भूल पडली जन्मासि आलों पुन्हां ।

अतां मी तुम निंब पाजित असे तू ज्याइ नारायणा ॥ १

९९२]

दासयोधाच्या जीर्ण प्रतीचीं पत्रें

२१ पूर्ण व १५।२० तुकडे

[२५०]

तत्कालीन एका अति सुंदर प्रतीचीं पत्रें. बहुतेक चवथ्या दशकातील, न जाणों, हीं व्याण्णाप्पाच्या हातचीं असतील.

९९३]

पोथी-प स. सुमारे ४००

[१६९]

(१) मुक्तेश्वर कृत आदिपर्व व सभापर्वीचा काही भाग

(२) आदिपर्वाच्या शेवटीं प्रतीचा लेखनकाल दिला आहे ।

“ हें पुस्तकाची समाप्ती । पार्थीव नाम सचरत्तराचे भाति । सके सोळासेहें सत्यांभिसी जाणीजेति १६८७ । मास तो मार्च घदी । प्रतिपदा शनीवासरें ॥ ”

९९४]

उसवलेलें महत्त्वाचें वाढ

मूळची पृष्ठसंख्या ३९ × ४ = १५६

[२५०]

(१) हें वाढ तत्कालीन असून त्यात फक्त भीममय्यांचीं काही लघु प्रकरणें आहेत श्री रामदासी मालेंतील श्री समर्थ्यांच्या लघुकाव्याचा जो अकरावा भाग काढण्याचा आहे, त्याला या वाढाचा उपयोग होईल. दुर्दैवाने या वाढाची १८ × २ = ३६ पृष्ठे नष्ट झालेली आहेत.

(२) हे वाढ नैलगेमठपाति श्रीरामर्षिशिष्य आपणाव्या यांच्या हातचें अष्टाव्याचा संभव पार आहे.

(१) या वाढात श्रीरामर्षांचीं प्रकरणें आहेत तीं : अंतर्भाव, आत्माराम, पंचसमासी, निर्गुणध्यान, सगुणध्यान, मानसपूजा, क्षात्रधर्म, अखंड सावधान (श्रीसंभाजीमहाराजांना श्रीरामर्षांचें पत्र), अनित्य अविवेकी अन्याइ (जनरवभावगोसावी), प्रह्लाद सफळाहुनी विशेष । (प्रकाशनिरूपण समाप्त), पांचाचे पंचवसि औंश । करून परस्परानुप्रवेश ॥

९९५]

पोथी-प. सं. २२

देवतार्चनपद्धति

[१५०

ज्या दिवशी ही पद्धति सांगितली ती दिवस श्रीधर्नाम संवत्सराचा माघ शु. १५ भौमवासराचा होता. म्हणजे बहुधा १७०६ च्या असावा.

९९६]

पोथी-प. सं. ६

व्यंकटेशकवचस्तोत्रम्

[१५०

९९७]

गळाठा

[१००-२५०

(१) श्रीरामर्ष, अमृतेश्वर, केशव, आनंदमूर्ति, सुरदास, तुकाराम, शिवराम, आनंदतनय, नाथासमज, ज्ञानिभुक्त, शरवर्द्धि, रंगनाथ, शिवदिन-केशरी, रमावल्लभदास, गोविंदरामन, जयसममुत, जयसमजयमुदाकित, मानपुरी, मध्वनाथ, सज्जनरजन, माधवदास, बालकृष्ण, गोसावीनदन, कबीर, मोरोपत, उद्भवचिदपन, सदानंद, विष्णुदास, गिरिधर, महाप्रदलभट्ट, इत्यादिकांच्या पदपदांकरांचे सुवर्णकण.

(२) प्रथम पाहणें, गोपीगीत, औषधें, प्रबोधमुद्राकर, श्रीरामदास-चरित्राचा भाग, रत्नमंजरीची पातें, पंडितरामखिरसाळकर कृत शिखराशोक्या, अधपदी, मनाचे स्त्रीक, इत्यादिकांचे जुटित माग.

(३) प्रौढक जोशी याचें पत्र, घामन कृत बलीचें आख्यान, तुकारामस्तवनाच्या १७ आख्यां, रंगनाथ कृत रामदास चतुराशरी मंत्र, लोकनाथरसायनविधिः, कल्याण कृत श्रीरामर्षांची आरती, प्ररूपोत्तम कृत कल्याणाची आरती.

कल्याणी येथील संग्रह

९९८]

पोथी-पत्रसंख्या २२१

[१४८

श्रीधर कृत शिवलीलामृत- मुखपृष्ठावर प्रहोत्तरसंघ असे नांव दिलेले आहे.

दुसरा आणि तिसरा असे दोन अध्याय गहाळ. प्रतीचा लेखनकाल-
“ शके १७०८ प्रवर्तमाने पराभवनाममंवाळीरे उत्तरायणे माघमासे शुक्लपक्षे
रव्यसप्तमी भृगुवासरे तद्दिने प्रथमयामे ग्रंथ समाप्त ”

९९९]

पोथी-प. स. ७६

[१००

येकनाथी भागवताचा अकरावा अध्याय

छापलेल्या प्रतीत या अध्यायाच्या १५८१ ओव्या आहेत. प्रस्तुतच्या
प्रतीत १५४५ आहेत.

१०००]

पोथी-प. सं. १२२

क. १२२ ये पृष्ठ गेलें

[१९९

विश्वनाथ कृा उपदेशरहस्य

(१) कागद ठिसूळ झाला आहे. हात लावण्याची फारशी सोय
नाही. मुद्देघानें प्रत संपूर्ण असून अक्षरे कोठे गेलीं नाहींत. या ग्रंथाची
काळजीनें एकवार प्रत झाली पाहिजे. प्रकाशना योग्य आहे त्याच्या आणखी
एक दोन प्रती समेच्या संग्रहीं आहेत, असें वाटतें.

(२) मुखपृष्ठावर च “ ग्रंथसंख्या १२८२ पत्रे १२२ ” अशी
नोंद आहे. १२२ ये पृष्ठ जरी नाहीं, तरी त्यावर फारसा महत्त्वाचा मजकूर
नसावा, असें वाटतें. १२१ ये पत्रावर च लेखनकाल वगैरेची नोंद आहे ती अशी :
“ शके १६९० सर्वजिद्वे उत्तरायणे पौषकृष्णसप्तम्यां आदित्यहस्तामृतसिद्धि-
योगे तद्दिने ग्रंथः संपूर्णमागमत् ॥ लिखितं चेद् श्रीमहादेवपाठकानुग्रही
वाळिबेर्युपनामकसखारामेण ॥ ग्रंथसंख्या द्वादशप्रकरण मिळून येकंदर
पोथिचा १२८२ ”

(३) ग्रंथकाराची परंपरा भीमव शंकराचार्यापासून चालत आलेली
आहे. पुढे वामुद्देवानंदखस्वती (कुरुक्षेत्री असत, देह ठेविला भागीरथीतीर्थ)

परमानंद-वैकुण्ठानंद (आनंदवर्नी बय च वास होऊन पश्चात् बद्रीकामधौ होते) - कृष्णानंद - रंगनाथ - (कपिलगोश्रोतब, नाशिकास असत) - पुन काशिराज (त्यांचे विजापुरास आगमन होऊन तेथे त्यांनीं बहुतांश उदार केला, त्यांत) - भगवंत आणि ग्रन्थकार विश्वनाथ.

(४) प्रस्तुतचा ग्रन्थ विचारण्यस्वामींच्या जीवन्मुक्त प्रकरणाच्या आधारे लिहिला गेला आहे.

१००१]

पोथी-पत्रे सुमारे ८००

श्रीधर कृत रामविजय

[११५]

एकूण अध्याय चाळीस. कांहीं अध्याय नाईसि झाले होते, यांच्या जागी नंतर लिहून घातलेले दिसतात. बहुतेक अध्यायांच्या शेवटी लेखनकाल व लेखकाचे नांव ही दिलेली आहेत. ईश्वर आणि बहुधा न्य या दोन संवाचारांत लेखन झाले आहे. अध्याय क्रमशः न लिहिलीं मागे पुढे लिहिलेले दिसतात. सुयराव हरसुर यांनीं हुविनहल्ली यांची किंवा मुडवी परगणे प्रतापपूर येथे लेखन केलेले आहे.

१००२]

पोथी-प. सं. ३४

गोपीनाथ कृत जातिविवेकग्रन्थः

[१५०]

१००३]

पोथी-प. सं. १०१

[१५०]

सदाशिव कृत आत्मानात्मविवेक ग्रन्थ

(१) ग्रन्थ अपूर्ण आहे. ५ ते ११ च अध्याय आहेत. ग्रन्थ पूर्वी कोठे उपलब्ध झाल्याचे ऐकिलेले नाही.

(२) सदाशिव हे आपणांस तुकोदवदास, तुकोदवार्मक, तुकोदवचेली असे म्हणवितात.

१००४]

पोथी-प. सं. ६

मृत्युंजय कृत जमृतसार

[१५०]

समृतसाराला च क्षानासृत म्हटले आहे.

१००५]

पोथी-प. स. १०

निवृत्तिमयधूत वृत्त परमहंसपद्धति

[१५०

प्रकरण अमकाशित आहे, असे वाटते.

१००६]

पोथी-प. स. २७ × २ = ५४

पैथी २ रें व ३ रें नाही

[१५०

कोणता ग्रन्थ आहे, याचा मला पट्कन येथे झाला नाही शब्दचें पदाद दुसरे च पत्र नाही.

येका जनादेनाची बोधी । मद्यमुखांत सहज गोपी ।
सहजभाषार्थी जो सहभावी । मद्यमुख तो चि अनुमवी ॥ ३०६

अज्ञानाचें अज्ञान फिटे । ज्ञानियाच ज्ञानाभिमान हुटे ।
सनी जनादेनु भेटे । सर्वत्र भसे ॥ ४५४

ये ग्रंथीचें निरोपण । परिवारि पाहतां दिसे कठिण ।
परि अल्पतरीची गोडी जाल । अमृता ऐसी ॥ ४६८

१००७]

पाठ-पृ. स. १६ × २ = ३२

शिवाय काही नष्ट

[२००

भीषमर्थ, तुकाराम, कोकिल, अनंतमुक्त (आर्षी मन आवरि हें
अनिवार ।), आवृत्तराय (म्हणजे उचढ आहे, अमृतराय), कवीर,
मध्वनाथ, कोनेरीनदन, गोपाळ, रंग कवि (यांनी एका पदात मराठी
शब्दाचे कानडी पर्याय गोविले आहेत), शिवानंद, गंगासमज, निउती
निजानंद, जीवन्मुक्त (ज्ञानदेव वेदाक्षर मंत्र ज्ञान होय प्राप्त । ज्ञानराजहृत
येता टीका ग्रन्थ जीवन्मुक्त ॥ ध्रु०), गोसावीनदन, बालकृष्ण, शेख महमद,
केशव (म्या साधुचा लाग यरा चि केळा । सेणें चि हा द्वैतविकार येळा ।
जालें घनानंद मुकुंद वेगीं । बोले कधी केशवराज योगी ॥), भीषर

सो नर नष्टे नारायण चि साच रे ॥ ध्रु०

परदारा येकोती । येउनिया स्वयें प्रार्थ ।

विकार नष्टे ज्याचे चित्ती रे ॥ १

राजा येउन पुजा करी । वृष्ट तोंडावरी मारी ।

दोघे हि समान अवती रे ॥ २

निरंजनी घनी पाहे । सांपटे सुषमं ओहे ।

पापें टकछोनि जाये रे ॥ ३

परानशचे दोषगुण । न टक्छाती गेल्या प्राण ।

सद्गुणाची पूर्ण खूण रे ॥ ४

आपणासहित आनंद । (सद्गुरुकृपें प्रदानंद)

श्रीधरस्वामी सो चि शुद्ध रे ॥ ५

माळीगावन बाहिर, आनंदतनय, रंगनाथ, आमन, शिवदिनकेशरी, एकनाथ,
शिवशाम, उदयचिदन इत्यादिकांची पदपदांती

१००८]

किरकोळ थाट-पू. सं. २८ x २ = ५६

कांही गळांठा

[१५०

(१) माधवदास (फुल आरती मूर्तिदासी), तुकाराम, उदयचिदन
(भरा जिवीं शक्तिवनेप्र दरी । .... उदयचिदन विमलराजेंचीं शेक जती
कहरी ॥), केशव, गणेशनाथ

देव देव म्हणतां आपण देव व्हावें । हें भाग्य सांगार्थ देवापार्थी ॥

कतितां सीमांठ आपण तीर्थ व्हावें । हें भाग्य सांगार्थ देवापार्थी ॥

कतितां संवसेवा आपण संत व्हावें । हें भाग्य सांगार्थ देवापार्थी ॥

(२) कांही गळांठा, १ वे ४

१००९]

पोथी-पत्रे ६०९

[१५०

महिपति फुल भक्तविजय ग्रंथ-ओवीपेठ्या ११९०
संपूर्ण, तरावलीन प्रत, शेवटीं केळनसक होता, पत्र तेथील कागद हाडला आहे.

१०१०]

पोथी-पत्रे ७५९

[१००

श्रीधर फुल भास्वत्कार पांडवप्रताप-संपूर्ण प्रत, मधून मधून ओवड-
घेवड बिथे काढलेली आहे.

१०११]

पोथी-पत्रे ३४४

[१००

श्रीधर फुल हरिविजयांकीं अप्याम १ वे ४, ८, ११ ते १५, १७,
२०-२१, २५, १७ ते ११ आणि ३६. मगळे मगळे अप्याम अर्थात
हरवडे आहे. प्रत तरावलीन असून संपूर्ण प्रतीची पत्रसंख्या ६३७ होती.

१०१२]

पोथी-पत्रे ४३

[२००

हरिविजयाचे ३ रा आणि २४ वा, असे दोन अध्याय, निराळी प्रत.

१०१३]

पोथी-पत्रे ३९

[१५०

भक्तविजयाचे २१ वा व २२ वा, असे दोन अध्याय, निराळी प्रत.

वेदर येथील संग्रह

१०१४]

पोथी-पत्रे ९४ + ६२

[१५०

येकनाथी भागवत—अध्याय २ रा व १४ वा

दुसऱ्या अध्यायाची दोवटची दोन पत्रे नाहींत व चवदाव्याचे आरम्भीचे पहिले पत्र नाहीं. छापलेल्या प्रतीची छाहून पाहता ओवीसहस्रेंत परक आहे व पाठभेद भरपूर आहेत.

१०१५]

पोथी-पत्रे २७

दोवटचे व पत्र नाहीं

[१५०

येकनाथी भागवत—आठवा अध्याय, निराळी प्रत

१०१६]

पोथी-पत्रे ३३

[१५०

येकनाथी भावार्थरामायणांतील सुदरकाव्येची मसलिहिसिताचे पाही प्रसंग

१०१७]

पोथी-पत्रे १२

[२००

४२०१

हरिविजय—अध्याय २५ वा

१०१८]

पोथी-पत्रे ४९

जीर्ण प्रत

[२००

श्रीधर कृत पाञ्चरंगमाहात्म्य— संपूर्ण

१०१९]

पोथी-पत्रे ९

शांतिसंकल्पः

[१२२

(१) आठव्या पत्रावर लेखनकाल येथे आहे : " शके १६१३ सरनामानाबदे आपाठ यदि तुलीयायां । स्वहस्त
सुजंगमद चिदरी ॥ "

(२) व पुन्हा नवव्या पत्राच्या शेवटी " शके १६३४ वैशाख धनि
द्वितीया भाद्रपदासरे " इत्यादि लेखनकाल आहे.

१०२०]

पोथी-पत्रे ११

नवमहविधि.

[२२१

शेवटी लेखनकाल आहे : " शके १६१४ नदननामानाबदे वैशाख यदि
प्रतिपद संवसारे "

१०२१]

पोथी-पत्रे २०

नवमहपुस्तकम्

[१००

निराली मत. शेवटी लेखकाचे नाव आहे : " स्वहस्त अमंत कोनेरि
मद रोनिन्दार मोकाम वेदर "

१०२२]

पोथी-पत्रे २८

[१००

महामुद्रल कृत रामार्यावर शिवराम कृत टीका

१०२३]

पोथी-पत्रे २२

[११६

महामुद्रलणे वशिष्ठनारदकथादे व्यंकटेशसहस्रनामस्तोत्रम् ।
लेखनकाल येथे : " विरयि नाम स्वयसरे कथाव यदि त्रयोदश्या-
मिंदुयासरे समाप्त । स्वहस्त कोनेरी अच्युत नेत्राक्षितित । शके १६४० ॥ "

१०२४]

शाठ-पृ. स. २८ × २ = ५६

शिवाय १०/२० नट

[१५४

(१) भीष्मपर्व, केशव, परमानंद, कोनेर (कृत मंगळमूर्तीची आरती)
एका, माहो, वसवलिग, माधवदास, शिवराम पूर्णानंद (कृत रामाष्टक-

संस्कृत दहा श्लोक) यांची पदपदांतरे. त्यांत केशव आणि तुकाराम यांचा मरणा थोडा जास्त.

(२) कांहीं मंत्र, चक्रे, सुमायिते वगैरे

(३) घके १७०२ तील गद्याचा जमाखर्च

१०२५]

वाढ-पृ. सं. १३ × २ = २६

[१५०]

भीसमर्थ, तुकाराम, कृष्णानंद, एकनाथ, गोसावीनंदन, उदयचिदन (ज्याचे वंशी कुलधर्म रामसेवा), जनी, विठ्ठलनाथ, नामा, गुंडा केशरी इत्यादिकांची पदपदांतरे

१०२६]

गळाडा

[१००-१००]

(१) विप्र प्रेमदास कृत अंशार्थांचें नवरात्र-पद

(२) भीसमर्थ, जीवमुक्त, अमृतकवी, शानदेव यांचें एक एक पद

(३) देवाचीं निरनिराळीं नांवे घेऊन केलेला घांवा

(४) चार तत्काळीन लिपीचीं पत्रे, विशेष महत्त्व नाही

(५) पांच किरकोळ कागद

श्रीदासविधामघामकारांचा संग्रह

१०२७]

१

पोथी-पत्रसंख्या ३६२

[२००]

पूर्णानंदानुचर शिवराम कृत अध्यात्मरामायण

(१) शिवराम कल्याणीचे. त्यांची अफाट ग्रन्थसंपत्ति कल्याणीस आहे. हा ग्रन्थ छापला गेला पाहिजे, असें मला वाटतें.

(२) सात हि कांडांचे क्रमशः ७, ९, १०, ९, ५, १६, ९ मिलून ६५ अध्याय आहेत. उत्तर कांडाच्या शेवटच्या 'अध्यायातील कांहीं ओव्या :

श. सं. २८

१८ १) अश्यामरामायण संस्कृत । चतुस्रहस्र श्लोक प्रथित ।

कांहीं उणें उणपूर परिमित । त्याचा गर्भार्थ मी वदलों ॥ ८

मातेपेक्षां हि निंदकाची योग्यता मोठी, ती को ?

माता घोर की पाहत्यां जनीं । ते मळ काढी पृथक भाजनीं ।

धन्य माही निंदक जननी । जिह्याकस्ति खाळिजे ॥ ९९

ग्रन्थसमाप्ती १६०७ विजयादशमी रविवार रोजी झाली :

रविवंशीचा मुरपावतार । म्हणोनि दिन हि रविवार ।

विजयी जाहला रघुवीर । तिथी मनोहर विजया दशमी ॥ १००

आसुरी संपद संहारी । ऐसिया क्रीडो संवसरीं ।

गुरुदक्षिणांची च थारी । म्हणोनि निर्धारीं दक्षिणायन ॥ १०१

ग्रन्थकाराचा रामकथेचा छायलेखा प्याउ :

० मवळ रामाचें विदण । ग्रंथवत्ता स्वयें नाटयण ।

छेत्तक छेत्तणी छेत्तन । जाला आपण मसी कांहीं ॥ १०५

जामुलीसी विहरतां । टक्की देले रामकथा ।

प्राप्त नाहळती जेवितो । जिह्मेसी कथाचि छागे ॥ १०६

अवचट पडतां रत्न । तेम हि देले गोरामण ।

कांहीं निजतो संवे चि येऊन । राम आपण काय करी ॥ १०७

हाती धरुनिया काटी । उठो म्हणे किहाययासारी ।

येमवरी रामाचा मोठी । राम पाठी वर पुरविली ॥ १०८

छेत्तक च लेखनकाळ :

संतनामावळी पदुत । त्यांत हि चित्तासी जे आवडत ।

० ते ज्ञानदेव नामदेव येकनाथ । रामी रगनाथ निजानंदी ॥ ११०

यास्तव ज्ञानेश्वर समर्थ । स्वयें चि झुडति कोणेरीनाथ ।

श्रीरामायण अस्तव्यस्त । रूपा येयें आणिलें ॥ १११

शके १६०७ सोळाशेही सालोत्तर । ते टीका केली दिव्यरामेश्वर ।

कोमेरी दावा कादट । जाला विचारलेखक ॥ ११२ ॥

ग्रन्थसख्या व ग्रन्थारम्भसमाप्तीचें स्थळ :

० पांच सहस्र पांच शत ५५०० । इतकी ग्रंथपंथ्या गणित ।

० ओसा पडला सुख जडुत । जाली समाप्त कल्याणी ॥ ११६ ॥

भारंभी हि कल्याणी । समाप्तस्थळ हि कल्याण ।

ग्रंथग्रपणें हि कल्याण । राम कल्याण यासाठी ॥ ११७ ॥

१०२८]

२
पोथी-पत्रे ४४२ [२००

रंगनाथ कृत योगवासिष्ठसार,

(१) प्रकरणे ६ ते १० च फक्त आहेत व या पांच प्रकरणांची ओवीसंख्या १५२५ मरते.

(२) या ग्रंथाने महाराष्ट्रवाङ्मयांत एक मोठे विचित्र कोडे घातले आहे. ग्रंथ एक च, पण त्याच्या कर्तृत्वावर दोघा निरनिराळ्या रंगनाथांच्या तर्फे हक्क सांगण्यांत येत आहे. रंगनाथ दोन होऊन गेले. दोघांची परंपरा भिन्न आहे. एक निजानंदगुरुचे भीरामदासपंचायतनांठीच निगडीकर रंगनाथ व दुसरे कृष्णानंदगुरुचे मोगरेकर रंगनाथ. जेथे जेथे गुरुचे नाव आले आहे, तेथे तेथे आपआपल्या परंपरेला अनुसरून परक केलेल्या दोन्ही तऱ्हेच्या या ग्रंथाच्या प्रति मिळतात, इतके च नव्हे, तर दोघांच्या हयातीचा काळ हि भिन्न असा ह्यामुळे दोघांचा मूळ ग्रंथलेखनाचा काळ निरनिराळा नमूद आहे. मोगरेकर रंगनाथांनी १५३० आश्विन शु. ८ गुरुवारी ग्रंथ संपविला आहे व निगडीकर रंगनाथांचा ग्रंथ १५८४ च्या माघ शु. १० च पूर्ण झाला, असे दिसले आहे.

(३) तेव्हां हा ग्रंथ कोणाचा मानावा ? प्रस्तुतची प्रत मोगरेकर रंगनाथांची आहे. निगडीकर रंगनाथांच्या प्रतीवरून यके १८२७ त छापलेली प्रत आमच्या संग्रहीं आहे. त्या प्रतीचे संपादक प्रस्तावनेत मात्र म्हणतात की, ग्रंथाचे कर्तृत्व मोगरेकर रंगनाथांचे असावे. आम्हास हि तसे च वाटते. मोगरेकर रंगनाथांच्या काही खुणा निगडीकर रंगनाथांच्या प्रतीवरून छापलेल्या प्रतीत आम्हास आढळतात. उभय रंगनाथांच्या पक्षात ज्या कोणी हें चौर्यकर्म केले असावे त्याच्या कडून त्या खुणा मुजबिस्पा गेल्या नार्हीत.

(४) जुने ग्रंथ अशुद्ध व गद्याळपणाने व्यापण्याचे पाप मजल्या काळांत पार घडले ! असला निष्काळजीपणा महाराष्ट्राला शोभत नार्ही. या च छापलेल्या प्रतीत मोगरेकर रंगनाथांच्या काही ओव्या दिल्या आहेत, त्यांतील काही हारयावपद अशुद्धे :

छापलेली प्रत

प्रस्तुतची प्रत

कोणी सिद्धानंद ऐसे म्हणती ।
किती वर्षे करुं शेर्मा घस्ती ॥

कोण्डी सिद्धानंद ऐसे म्हणती ।
कितीवैक वर्षे दुरक्षेत्री घस्ती ॥

अनेक शिष्य बोधिले ।

महानंदसुखें निवाले ॥

धारा नाम महानगरी ।

गोदावरीच्या दक्षिणतीरीं ॥

मकाशक शिरीं ठेविला ॥

फलिकालाभिधान सप्तसराचें ॥

अनेक शिष्य प्रबोधिले ।

महानंदसुखें निवाले ॥

धारार नाम महानगरी ।

गोदावरीच्या दक्षिणतीरीं ॥

पद्मकर शिरीं ठेविला ॥

फीलक अभिधान सप्तसराचें ॥

यापुढें महाराष्ट्रांत हें सारें पाप पुकून टाकलें पाहिजे !

(५) मोगरेकर रगनाथांनी हा ग्रंथ १५३० त नाशिक ये जिहला. १५१० त भीममर्चाचा जन्म व १५४१ ते १५५४ त्या नाशकाजवळ टाकली व पंचवटीत यस्ती. या काळात व त्या सुमारा नाशकास कोण कोण होते व कोणते ग्रंथ निर्माण झाले, त्याचा शोध भीममर्चचरित्रकारानें केला पाहिजे.

१०२९]

६३

पोथी-पत्रे २२१

[१५०

रंगनाथ कृत योगवासिष्ठसार

दुसरी प्रत, प्रकरणें ६, ७, ८ व ९. नवव्या प्रकरणाचीं शेषटचीं दोन चार पत्रे कमा. ही हि प्रत मोगरेकर रगनाथांची च आहे.

१०३०]

६४

पोथी-पत्रे ३१५

[७५

रंगनाथ कृत योगवासिष्ठसार

प्रकरणें १ ते ५, ओवीसरया २७५६. हीं पहिलीं पाच प्रकरणें व १०२८ तील पुढचीं पाच प्रकरणें, मिळून पूर्ण ग्रंथ होतो. सवय ग्रंथाची ओवासरया ६२८१ होते ही हि प्रकरणें मोगरेकर रगनाथांची च म्हणून आहेत.

१०३१]

१०३

पोथी-पत्रे ७

[१००

शिवराम कृत लोकवद वाशिष्ठसारवैराग्यनिरूपण नाम प्रथमप्रकरणम्

पूर्णानंदांचे च हे शिवराम दिसतात. प्रकरणाचे तीस श्लोक आहेत.
शेवटचा ३१ वा :

वासिष्ठसाराथं धरुनि ऐसा । श्लोकप्रती श्लोक चि देशभाषा ।
तेथील वैराग्यनिरूपणातें । दाऊनि दिव्हें शिवरामनाथें ॥

१०३२]

३
पोथी-पत्र ५३७

[१५०

जीवन्मुक्त कृत गीताप्रभाकर ऊर्फ जीवन्मुक्ती

(१) ही गीतेवर टीका आहे. प्रथम मूळ संस्कृत श्लोक, मग मराठी समानार्थी श्लोक व नंतर त्या च अर्थाचे पद, अशी या टीकेची पद्धति आहे. ग्रंथ अप्रकाशित आहे.

(२) ग्रंथारंभी परंपरेचा जो श्लोक आहे, त्यावरून असे दिसतें कीं, प्रत्यक्ष भीशानेश्वरांची जीवन्मुक्तावर कृपा होती. त्यांच्या ग्रंथावरून त्यांच्या विषयीं यादून जास्त काहीं माहिती होऊं शकत नाहीं. आमच्या भीष्मपंथांनीं मला सांगितलें होतें कीं, एकेदाळीजवळ च अन्वार रडणून गांव आहे, तेथील हे जीवन्मुक्त राहणारे होत. अन्वार येथे मासे जाणें शालें नव्हतें. कोणी शोध करायो.

(३) टीकेची कवना व्हावी म्हणून, ग्रंथकारानें आरंभी कैलेल्या नमनांतील पदांसह एक श्लोक व टीकेचा शेवटचा श्लोक असे येथें देतों :

मोहार्णवीं जीव बुद्धीनि गेले । शोकानलें भस्म जळोनि जाले ।
व्याकाणुनी भमृतरूप गीता । बंदिन भो तारक दिव्यमाता ॥

पद

सुखदायक माता गीता । बंदिन सुरसरिता गीता ॥ भु ०
कृष्णमुपाब्जापासुनि जाली । त्रैलोक्यातें व्यापुनि ठेली ॥ १
पतितपावन हे चिह्नगा । स्मरणें पारितसे भवसंगा ॥ २
शोकमोहो अनळातें दामवी । जीवन्मुक्तपदीं जन ठेली ॥ ३
श्रीकृष्ण योगेश्वर जेथ आहे । धनुर्धर अशुंन जेथ पाहे ।
तेथें चि लक्ष्मी विजयाभिवृद्धि । मद्बुद्धिचा निश्चय हा त्रिशुद्धी ॥

पद

महाराजा सांगतों तुजवासी । माक्षी मती हे जाण निश्रयेंसी ॥ १ ॥

योगेश्वर श्रीकृष्ण लेय असे । घनुघांसी हा पार्थ जेथें वसे ॥ २ ॥

राज्य लक्ष्मी तेथेंचि विजय सिद्धी । कुहराया तेथेंचि अभिपृच्छी ॥ ३ ॥

स्वयें मोक्ष हे तयाचिणे हातीं । जीवन्मुक्त हे धर्म योजवती ॥ ४ ॥

१०३३]

१०

बोधी-पत्र ८२

[१५०]

जीवन्मुक्तीवाक्य

हा एक वेदातशकियेचा गद्यात्मक सुदार ग्रन्थ आहे. धराधार, पद, मोक्ष, धर्म, विज्ञान, ज्ञान, भक्ति, वैष्णव, वर्ण, सत्तापरमा, साधक, संसार-निवृत्ति, अष्टावयवार्थ, द्वैताद्वैतातीत, त्रिपुरी, प्रकृतिपुरुष, सर्वसाक्षि, अन्नप्राणतिरेक, निराभिमानदशा इत्यादि पाच पंचयोर विषयांचें भाव विवेचन केलेलें आहे. ग्रंथात ग्रन्थकाराचें कोठें नांव नाही. मुखपृष्ठावर ग्रन्थाचें नांव दिलेले आहे, त्यावरून हा हि ग्रन्थ जीवनगुत्ताचाच असावा असें वाटतें. ग्रंथाच्या शेवटचा काही मासठा :

कोणी देऊ जीव मोक्षावासायण करितो । कोणी विष्णुसहस्रनामगायण करितो । कोणी संयत्न करितो । कोणी भवव चिरतुद करितो । कोणी जटाधारी सन्यासी होतो । कोणी काळी चिरकृत करून मानमाय होतो । कोणी डिंग धातुन बघत होतो । कोणी बैरागी होतो । कोणी जोगी होतो । शुष्कीकर घानाविध मज आहेत । कोणी लोक सत्तार करिताहेत । कोणी लोक भिरासिबंद आहेत । कोणी गुणधारा करिताहेत । कोणी सिद्धांगिरी करितो । ऐमे सरळ ही जग आपुल्या आपुल्या अभिमानकटुन आहेत । सरळ ही जग प्रलयरूप आहे । ज्यास आपुळ स्वरूप मज्जा आहे म्हणून कळत नाही । ज्यास भगवद्गुण होती त्यास मद्यारमैक ज्ञान होईल । आणि ज्यास मद्यारमैक ज्ञान आळ ते सरळ जग मज्जा घ बांद-ताहेत । हा निमेष निराभिमानदुता प्रकर्ण समाप्त ॥

१०३४]

४

बोधी-पत्र ४७

[१५०]

योगेश्वर स्व पानदेवपासणीचें गद्यात्मक विवरण

(१) भीशानेश्वरानां चांगदेवास ६५ ओव्यांचें पत्र लिहिलें होतें, तें चांगदेवपासष्टी म्हणून प्रसिद्ध आहे. त्याच च श्रीज्ञानेश्वर कृत छेखनप्रबंध म्हणतात. त्या पत्रावर ही सुंदर गद्यात्मक टीका आहे, ती प्रकाशनाला सर्वथैव योग्य आहे.

(२) परंमदा परंघाम सच्चिदानंदविग्रहम् ।

ज्ञानेश्वर इति ख्यातं प्रणमामि शुभं परम् ॥ १ ॥

अशें नमन करून बीरेश्वर टीकेला आरंभ करितांना म्हणतात : “ भीशानेश्वर योगिवर्य चांगदेवयोगेश्वरासि पप्रलेखनमिधें बोवीप्रवध निर्मूनि समस्तसाधक-जनासि अनायासें ब्रह्मात्मैक्यशेष श्वायया योगवेदांतसिद्धांत तत्त्वानुभवसिद्धांत प्रगटिते जाळे । त्या बोवियाचा अर्थ भीशुदज्ञानेश्वरब्रह्मविद्वर्यप्रसादें यथामती सांगिजेतो ॥ ”

(३) आणि टीकेचा शेवट करितांना म्हणतात : “ भीशानेश्वरवश्यामी ते साक्षाद्विष्णुररमारमा त्याचें या ग्रंथाचें विवर्ण कोण करूं सकेल । तथापि तो हृदयस्थ त्याच्या चि प्रसादें यथामति बोवियाचा अर्थ कथिला तो संतो पाहुनि ग्यून्याधिक्य असलियां समा करावी हे बीरेश्वर ब्रह्म दीक्षिताची विज्ञापना ।

१०३५]

पोथी-पत्रे ८९

[११५]

आत्माराम कृत क्रमसार ग्रंथ-ओ. ५४८. हा लहान पण महत्त्वाचा भीठाप्रदायिक ग्रंथ समेने श्रीरामदासी ग्रंथमालेंत तेरावा भाग म्हणून चौथ वर्षामागे छापला होता. त्याची आवृत्ति निघाली पाहिजे.

१०३६]

पोथी-पत्रे ८९

[१०५]

सद्गमाला, ब्रह्मोत्तरे ललितोपाख्याने हयग्रीवाग्रस्थसंवादे ललिता-सहस्रनामस्तोत्रम्, महत्तरयोगिनीविद्याया महावने शिष्यशक्तिसंवादे आद्यन्त-गुप्तवारे आद्यन्तविद्योत्तमे उत्तरभागे प्रथमपादमूलमंत्रात्मकं ललिताहृदय-स्तोत्रम्, स्कंदपुराणे हयग्रीवाग्रस्थसंवादे ललितास्तवराजः, ललितात्रिशति (अपूर्ण), त्रैलोक्यमोहनं नाम कवचं, अर्धां प्रकरणे

स्तवराजाच्या शेवटी प्रतीचा लेखनकाल दिला आहे : " शके १७५२
विकृतिनामसंवरसरे "

१०३७]

पोथी-पत्रे १२५

[१२५

रंक कृत आत्मलीळा ग्रंथ

दासविभामधामकर्ते एफेदाळीमठपति आत्माराममहाराज यांचे हैं चरित्र
आहे. पोथीची मधली मधली पाने गेलेली आहेत. आहेत ती सर्व जुळवून
सांचा करतां आल्या तेवढा उपयोग दासविभामधामाच्या प्रस्तावनेत केला आहे.

१०३८]

पोथी-पत्रे ११५ + १३

[१५८

पंचदशीवर रामकृष्ण कृत गद्यात्मक मराठी टीका. पहिलें आणि
पांचवें, अर्धा दोन च प्रकरणे. पांचव्या प्रकरणाची पृष्ठे १ व २ नाहीत,
पहिल्या प्रकरणाचे शेवटी लेखनकाल वगैरे आहे तो : " हेविलंबि
संघासर मायंशीर्ष श्रुथ पौर्णिमा ... । नारायण लेखक घंदाडकर । "
पांचव्याच्या शेवटी " नारायणेन लिखितम् । हेविलंबि संघासर माघ
श्रुथ पंचमी सोमवारी ... । " येथे वार दिलेला असल्यामुळे लेखनशक
१९९९ ठरवितां येतो.

१०३९]

पोथी-पत्रे २८६

[२००

पंचदशीवर रामकृष्ण कृत गद्यात्मक मराठी टीका

दुसरी प्रत. (१) चित्रदीप, (२) दृष्टिदीप, (३) कूटस्थदीप,
(४) न्यायदीप, (५) नाटकदीप, (६) तत्त्वविवेक, (७) द्वैतविवेक,
(८) भूतविवेक, (९) पंचकोशविवेक, (१०) मरायाकथविवेक, (११)
प्रज्ञानंद योगानंद, (१२) आरामानंद, (१३) वें प्रकरण मधले च तेवढे
या प्रतीत नाही, (१४) विद्यानंद आणि (१५) विपयानंद अर्धी प्रकरणे
आहेत.

चवथ्या दीपान्या अंती " खहस्त मदीपति लिखितं " अर्धे लेखकाचे
नांव आले आहे. अनेक प्रकरणांच्या शेवटी लेखकाचे " श्रीगुरुशिवरामार्पणमस्तु "

असे म्हटले आहे. यावरून लेखक महीपति हे श्रीकल्याणशिष्य आपचंद-
मठपति शिवराम यांचे शिष्य असावेत, असे वाटते.

१०४०]

पोथी-पत्रे ३८

[१५१]

भूमि भगवद्गीतेची महोदयति कृत प्रबोधचंद्रिका नामक पदपदां-
प्रबोधिनी अशी मापाचंद टीका

मापाचंद म्हणजे प्राकृत मराठी भाषेतोळ, टीका सुंदर आणि उपयुक्त
आहे, हुद्देच एवढेच की, फक्त तीनच अध्याय उपलब्ध आहेत.

१०४१]

पोथी-पत्रे ४२२

[१५०]

शानेश्वरकृत अनुभवामृताचे वीरेश्वर कृत व्याख्यान

(१) हे प्रबंध, सुंदर, सुलभ व्याख्यान प्रकाशनाला योग्य आहे.
बोवटे :

“ इति श्रीनरसिंहदीक्षितनंदनवीरेश्वरवल्लभकृते अनुभवामृतव्याख्यानम् ।
दशमप्रकरणं संपूर्णम् ॥ १० ॥ शालीवाहनशके ॥ १७१७ ॥ अनंदनाम
संवत्सरी वैशाख शुद्ध द्वितीया गुरुवारी श्रीज्ञानेश्वरप्रसादे श्रीशंकरनाथश्री-
वैशिकंद्रानुमते । चत्तापट्टणास दक्षिणभागी वृंदाचलक्षेत्री श्रीयोगानंदलक्ष्मी-
नृसिंहाचे संक्षिप्ती अनुभवामृतप्रथाचे व्याख्यान यथामती वीरेश्वर केले तें
संतो परितोनि अर्थ अधिक उणा असल्यास क्षमा करावी हे वीरेश्वराची
विनयप्रार्थना ॥ .....श्रीज्ञानेश्वरार्पणमस्तु ॥ श्रीभारमार्पणमस्तु ॥ ... ”

(२) संवत्सराचे नाव, महिना, मिथि, वार विचारांत घेतां शक
१७१६ येतो. अंकांत नेहमी पुढचा शक दिलेला असतो कीं काय, न कले.

(३) आत्मार्पण म्हणजे आत्माराममहाराजांना अर्पण

१०४२]

पोथी-पत्रे १८+५२+५+१०

[१४०]

वीरेश्वर कृत अनुभवामृतावली व्याख्यान ( )

दुसरी प्रत, पण अपूर्ण. प्रकरणे २, ७, ८ व १० एवढीच आहेत.
शियाय प्रतीची एक कदा बरीच कुतूहली मेली आहे. या दि. प्रतीच्या
प. सं. २९

शेवटी वरील प्रतीप्रमाणें च बहुतेक मजकूर असून लेखनकाल मिस्तीवद्
तंतोतंत तो च आहे त्यानंतर या प्रतीवि आणखी जो थोडा आहे तो :
“ श्रीगुरुवीरेश्वराय नमः ॥ इदं पुस्तकं शाहगढकर धितामणिमदस्य पुत्रः
यापूभट्टस्य ॥ शांदिन्यगोप्त्रोक्तवस्य ॥

“ ताताभिधा नृदरे माय रमा जयाची । पाणी दि पेंकुनि सदैव रमा
च याची । पोरेश्वर प्रभु ग्दणीनि जयासि नाम ।

चवथा चरण कुरतदलेल्या भागात गेला, तो आपण “ त्यांच्या पदा
करित मी शतशः प्रणाम ॥ ” असा पुरा करूं.

१०४३]

१२

पोर्था-पत्रे १४७

[१२१

सुशुंदराज श्रुत विवेकासिंधु

(१) प्रतीचे हाल झालेले होते, त्यामुळे जीर्णतय आले आहे. पत्रे
अस्ताव्यस्ता होती ती जुळविली आहेत. काचित् एकाद दुसरे पत्र मजले नाहीं.
मत महत्वाची आहे.

(२) घोळाव्या प्रकरणाचे शेवटी एक श्लोक आहे तो :

अजय शाह नंग दंग झले मरत भयी ।

गगम्भोमगन्ध कया तु राहसरगी ।

परकदम् दुन्दासे ति द्यावा भडंगी ।

घोहि प्राण मन् खोव गावे भूजंगी ॥ १

(३) चवथाव्याच्या शेवटी आहे तो :

नले ध्यान त्या लक्ष सोहं स्मरेना ।

अरुपासि हे नाम कैचें असेना ।

न पे सांगतां पार याचा फुडेना ।

गुहगम्य प्राणेश्वरा धोळवेना ॥

(४) शेवटी लेखनकाल घोर आहे :

“ शके १६३५ सवसर नदच नाम । फाळगुण माघे असीत पक्षे ।

श्रितीयामां इदुवासरे तदिने घट्टर मामे । रामेश्वरसंघिधौ परोपकारार्थं ।

छिलितानिधं । ... इस्ताक्षर नागेश + + ”

१०४४]

११०

पोथी-१८ + ६ + १ + १

[१२९-१५०]

विवेकसिंधूच्या चार निगनिराळ्या प्रतींची मुद्रित पत्रे (१) प्रकरणे १६, १७, १८. मार्गाल प्रतीपेक्षां हि ही प्रत जुनी दिसते, (२) १७ वें प्रकरण, (३) एक फाटकें पान, (४) एका प्रतीचें अगदी शेवटचें पत्र. त्यावर लेखनकाळ बगेरे आहे : “ शके १७ सेहें २८ नेया प्रवर्तमाने क्षय नाम संवत्सरे कार्तिक मासे शुक्ल पक्षे पंचम्यायां स्थिरवासरे तृतीय प्राहरे ग्रंथ लिखितं... ॥ इदं पुस्तकं कालिगी गोविंद भट्टस्य सुत नीलकंठेन लिखितं नान्यथा ॥... ॥ ”

१०४५]

१११

पोथी-पत्रे १७ + २

[३००]

विवेकसिंधूची परिभाषा

जरी शनिभरीची परिभाषा उपलब्ध आहे, तरी ही विवेकसिंधूची परिभाषा होय. भाष्या पाहण्यांत किंवा ऐकण्यांत ती पूर्वी नव्हती. महत्त्वाची आहे. मर्यादित झाली पाहिजे, विवेकसिंधूच्या व सामान्यपणें जुन्या मराठी ग्रंथांच्या वाचकांस मार्गदर्शक होईल. दोन प्रती आहेत : एक पूर्ण आहे, तिची १७ पृष्ठे आहेत व दुसऱ्या प्रतीची २ व पृष्ठे आहेत.

१०४६]

१२

पोथी-पत्रे सुमारे ३०० + १०

[१००]

राघवरंक कृत संदेहरण

दोन प्रती. दोन्ही अपूर्ण, एका प्रतीची सुमारे ३०० अस्ताव्यस्त पत्रे व दुसरीची अवधी १०. या ग्रंथाची एक पूर्ण प्रत केज येथे पाहण्यांत आली होती, तिच्यावरून केलेली प्रत सभेच्या संग्रहा आहे. तिची नोंद पुढे करूं.

१०४७]

१४

बाढाची तीन पृष्ठे दिसतात

[१५०]

वेणी कृत कौल- श्लोक २६

१०४८]

१६
पोथी-पत्रे ८३

[१५०]

१. एकनाथ वृत्त खगोल हस्तामलक-ओ. ६७९. शिवटी, " भोगुद-
सहजानुदापणमस्तु " आदि. आरभी दि " भोगुदसहजानुदाप नम, " आदि.

१०४९]

११
पोथी-पत्रे ४८

[२००]

एकनाथ वृत्त खगोल हस्तामलक-ओ. ६७२. शिवटी, " भोगुद-
सहजानुदापणमस्तु " आदि. या प्रतीचें पाहिलें पत्र नाहीं. । १.

१०५०]

१६
पोथी-पत्रे १२५

[६५०]

रामानंद वृत्त प्रक्षोत्तरखंड

ओथीखंड, सुंदर, संपूर्ण प्र.म. त्याचे एकदर २२ अध्याय आहेत, प्रकाशनाचा
योग्य आहे.

१. या च प्र भा-या दुस-या एका प्रती-या वृद्धाचे पान तुकडे, या च
बाळाबा-या पैटी टोचले आहेत

१०५१]

१७
पोथी-पत्रे ९९

[१९९]

भीक्ष्मसूर्य वृत्त राधायण

पत्र सुंदर आणि सुदृढाद. संपूर्ण, सुंदर प्रत. प्रतीचा लेखनकाळ • " हृद
मुक्तक नाथ नाम सयामर धारण यद्य सदा तिथी ११ प्रथम पागे लेख
समाप्तोप ॥ श्रीरामसूर्यराजवराम ॥ शके १७३९ ॥ सप्त १९२३ "

१०५२]

१८
पोथी-पत्रे ६

[१२५]

शिवराम पूर्णानंद वृत्त रामतुळसी

अभंग ४८४ ११० अक्षरावृत्त प्रकाशना योग्य.

१०५३]

१९

पोथी-पत्रे ९

[१५०

शिवराम पूर्णानंद कृत नि.संदेहदिवाकर-ओ. ९०

१०५४]

२५

पोथी पत्रे-९

[२००

शिवराम पूर्णानंद कृत नि.संदेहदिनकर-ओ. ९०. हा व मागील १०५३ वा ग्रंथ एक च. पक्त नावात थोडा परक. प्रकरण अप्रकाशित. प्रकाशना योग्य.

१०५५]

२०

पोथी-पत्रे २

[१५०

शुकाचार्य विरचिता प्रश्नोत्तरमाला-संस्कृत श्लोकसंख्या १२

१०५६]

२१

पोथी-पत्रे २२

[१२५

आत्माराम कृत अक्षरमालिका

ओव्या ८०, श्लोक १०, अष्टाक्षरी ९, पद १, अभंग १.

१०५७]

२२

पोथी-पत्रे १८

[१२५

आत्माराम कृत आत्महित-ओवीसंख्या १५०

१०५८]

२३

पोथी-पत्रे ९ पेकी ६ वें नाही

[१५०

शिवराम कृत बोधामृत-श्लोकसंख्या ५३

प्रकाशित होईल तेव्हा होवो, पाच श्लोक पठनार्थ देतो .

हिरोनिया माझक हा पसारा । दिल्ला निजानंदपदी च थारा ।

वारा न लागे मज या भवाचा । यालागि मी दास त्या गुरूचा ॥४४

त्या सद्गुरूवाण कसें जसावें । त्यावेगळा जीव कसा थरावें ।

दावा मला तो गुरु राजयोगी । पाजा त्याचे पदतीर्थ वेगीं ॥ ४८

तत्पादतीर्थीं मज आजि न्हाणा । भेटेल कें तो गुरु रामराणा ।
 पाहीन त्याचा सुखचंद्र डोळा । भोगीन तें मी सुख वेळवेळा ॥ ४९
 गुरु ईश्वरु भेद मातें दिसेना । गुरु ब्रह्म हे भावना सत्य जाणा ।
 ज-हीं अन्यथा बोल बोलें जेव्हां । क्षणमाजि मी भस्म होईन तेव्हां ॥ ५०

भजन निजगुरुचें सर्व भूर्ती करावें ।
 गुरुचरण पहाया सर्वकाळीं घुरावें ।
 गुरुमुखनिजबोधें चित्त आर्षी भरावें ।
 गुरुवर शिवरामें बोलिलें आचरावें ॥ ५२

१०५९]

२६

पोथी-पत्रे ६

[१५०

(१) निवृत्तिनाथांनीं ऐक या ज्ञानेश्वरा । म्हणून ज्ञानेश्वरांना केलेला
 समाधीबोध-ओवीसंख्या ३०

(२) चत्वारदेह पंचीकरण-कोण कुत न कळे

१०६०]

२७

दोन पोथ्या-पत्रे ३० व २३

[१५०

सीतारामबाबा कुत अन्वव्यतिरेक-दोन प्रती

हें प्रकरण श्रीसमर्थांचें नवून कोकणप्रांतांत श्रीसमर्थांचे सीतारामबाबा
 म्हणून शिष्य होते त्यांचे आहे, हो गोष्ट श्रीरामदासी साक्षिकानें मागे व सिद्ध
 केली आहे, पण "समप्रमन्याचे" प्रकाशक कांहीं आपला हट्ट सोडीत
 नाहींत. एकदां कोणाला तरी हें प्रकरण श्रीसमर्थांचे म्हणून घाटले व कोणी
 तरी तें त्यांचे म्हणून छापलें आणि ती च मम गतानुगतिकन्यायानें प्रकाशकांनीं
 आजवर चालविला आहे ।

या प्रकरणाच्या या दोन प्रती आहेत. एकीवरून च दुसरी केलेली
 दिसते. दोन्ही प्रतींवर स्पष्ट लिहिलें आहे : "अन्वव्यतिरेक ग्रंथ । समर्थांचा
 शिष्य सीतारामबाबा हृत समाप्त बना ॥ ११ ॥ पोथीसं० ॥ ३५८ ॥ "

परांचे प्रकाशकांचे अगूत तरी हकटे लक्ष जातें किंवा नाहीं.

१०६१]

२८

पोथी-पत्रे १०

[२५०

रामानंद हृत स्थालीपाक-पदे, श्लोक, वगैरे

१०६२]

२९

पोथी-पत्र ५

[२००]

रामानंद कृत मुचुकुंदचरित्र-श्लोकवद्ध

१०६३]

३०

पोथी-पत्र ६

[२५०]

रामानंद कृत राधासाधवविलास-श्लोकवद्ध

१०६४]

७३

पोथी-पत्र सुमार ४००

[२५०]

रामानंद कृत भारत, भागवत, रामायण, पुराणें
यादील अनेक श्लोकवद्ध प्रकरणें.

हीं चारें पत्रें अस्ताव्यस्त आहेत तीं सावकाश लाविळी पाहिजेत.

दोन ठिकाणीं मध्ये च लेखकाचें नांव आढळलें : (१) सदाशिव-
नगर वैकटेश । स्वहस्त ॥ ” (२) “ सदाशिवकर । वैकटेश ॥ ”

१०६५]

१०७

पोथी-पत्र ५३

[२५०]

रामानंद कृत कार्तिकमाहात्म्य-ओवांवद्ध

१०६६]

३२

पोथी-पत्र ३७

[२००]

विठो कृत गुरुगीता-मूळ श्लोक १३१ व टीकाव्याख्या ७३४.
अप्रकाशित ग्रंथ, प्रकाशनाला योग्य हे विठो राहणारे कल्याणीचे दिवसात.
त्यांची परंपरा अशी : निवृत्ति-ज्ञानदेव-सोपान-गालो-नरहरि-साधव-विठो.

गुरुद्वयतेचिये तटी । श्रीगुरुमकापिये निकटी ।

पूर्ण जाली टीका गुराटी । गुरुगीता घनवृष्टी सुखाची ॥ ७१८ ॥

गुरुगीता मंगलरत्नान । हे जेव वसे तेव कल्याण ।

कल्याणरूप शिव आपण । बोलिला निजधूय गुरुगीता ॥ ७२३ ॥

मालो सखा नरहरिस्वामी । साधव श्रीगुरु अतर्यामी ।

विठोसी नांदवी कल्याणधामां । गुरुगीता आरामो रमाविता ॥ ७३१ ॥

१०६७]

३३
पोथी-पत्र १२ पैकी ९।१० नार्दित

[२००]

श्रीसमर्थ कृत पंचोत्तरण

स्पष्ट निर्देश करून ग्रन्थराजावीज १७-२-१६ ही ओवी आधारान्न घेतली आहे. शेवटी " रामदास कृत " असे शब्दबोले आहे.

१०६८]

३४
पोथी-पत्र ६

[१५०]

शिवराम कृत बोधवासष्टी

१०६९]

५५
पोथी-पत्र ९

[१५०]

शिवराम कृत बोधवासष्टी

दुसरी प्रत. मागील हि ४४७, ४८७ यांहांक परावे, अति अति मोठ बोध आहे. प्रकाशित झाला च पाहिजे.

मातृपि तनुळा भाळासी । विषयसुखे सेऊं जासी ।
 सल्लुनी नाहीं धाळासी । आहा रे याया येळासी ॥ १९
 भावद्वेषा गुदचे पावीं । परिपरि भजनं हे काहें ।
 मनिहुनि प्रेमा जंव नाहीं । तंव घरा न ये हरि भजतो हि ॥ २२
 निरुपणसमयीं घट्ट लवती । छट्टिया माना हाळवितो ।
 घरांत सगळा काळवितो । विवेकद्वेष भाळवितो ॥ २३
 गुद कदणाचन येळला रे । तेथें हरि भज कळला रे ।
 मोक्षतद्वर कळला रे । भवभिरि सगळा दळला रे ॥ ५६

१०७०]

३५
पोथी-पत्र ६

[१००]

श्रीसमर्थ कृत पुर्यारंभ

१०७१]

३६
पोथी-पत्र १२

[१००]

अमृत कृत स्वरूपनिर्णय- ओ. ९५. ग्रन्थ अप्रकाशित आहे.
 अमृतानां दिलेली आपली गुणपरपथ नमूद करण्यासारखी आहे : उमावति-

निष्णु-प्रजागति-यशित-पराशर-व्यास-शुक्रदेव-गौडपाद-शंकराचार्य-विधा-
चार्य-बोधधनाचार्य-ज्ञानचन-ज्ञानोत्तम-ज्ञानभरि-सिंहभरि-ईश्वरतीर्थ-नृसिं-
हतीर्थ-विद्यार्तीर्थसरस्वती-विद्यारण्य-विद्यार्तीर्थसरस्वती-मलयानंदसरस्वती-
देवसरस्वती-कृष्णसरस्वती-नृसिंहसरस्वती-माधवेन्द्र-अमृतानंद-गगनेन्द्र माध-
वसरस्वती (गोदातीर्थनाभीतीर्थी सरस्वती)-सिंहसरस्वती-अंबिकासरस्वती-अमृत

१०७२]

६८
पोथी-पत्रे १२ पैकी ७-१० नाहीत [१५०

अमृत इत स्वरूपनिर्णय-दुसरे प्रत पण अपूर्ण

१०७३]

३७
पोथी-पत्रे ९८ [१५०

श्रीरामयं इत एकवीसतमासी

मुलतुळावर "रामायणमदासकृत यज्ञेरीससमाप्ती नाम जुना दासबोध" "अशी दोह्या नावे दखून समाप्तसमाप्तीने शेवटी कोठे पुनर्ते "येज्ञेरीस-समाप्ती" इतलें आहे तर पुढील "जुना दासबोध" इतलें आहे. या प्रथाचे मूळचे नांव काय व यास "जुना दासबोध" हें नामाभिधान केशी आणि को प्राप्त झालें, हा प्रश्न विचार करण्यासारखा आहे.

मुलतुळावर अशीसंख्या १२४० दिशी आहे, पण पाहिले होती '१२४०' आणि तितकी च मरते.

१०७४]

३८
मुर्ती पत्रे ८ [१००

अज्ञानसिद्धनागेश इत पंचोक्त्यप्रमेय-अर्द्धधमापा

दोन रकाने करून दावे व ज्ञान संस्कृत किंवा मराठी पंचोक्त्य व

उजवे बाजूस त्याचे अधिप मापेंत रुपांतर. शेवट :

इति श्रुत्युजय ज्ञान इति श्रुत्युजयकु अज्ञान
सिद्ध नागेश पुण्या निश्चय ॥ सिद्ध नागेश पुण्या या इ. ॥

१०७५]

७०
वही-पृष्ठे १० [५०

वरील १०७४ ची ही कोणी मी अलिप्तते वरून ठेवलेली प्रत

१०७६]

२९

पोथी-पत्र ९

[१००

श्रीसमर्थ कृत अंतर्भाव

१०७७]

४०

पोथी-पत्र १२

[१००

श्रीसमर्थ कृत अंतर्भाव

१०७८]

४१

पोथी-पत्र ८

[१५०

श्रीसमर्थ कृत अंतर्भाव

१०७९]

४२

पोथी-पत्र ९

[१५५

श्रीसमर्थ कृत पूर्वारंभ

१०८०]

४३

पोथी-पत्र १०

[१२५

पूर्णानंदानुचर शिवराम कृत अपरोक्षानुभूतिदीपिका

(१) मूळ श्लोक १४४ व तितके च प्राकृत समश्लोक. नंतर सहा श्लोक अपूर्व गुरुमन्त्रीचे आणि नंतर

कविली शंकराचार्ये । अपरोक्षानुभूति हे ।

तद्रमं दीपिका दावी । शिवराम महाकवी ॥ १५१ ॥

पूर्णानंदमसादें हे । दीपिका दाविली सवे ।

विचारी यासि विश्वासे । शिवराम चि तो जे ॥ १५२ ॥

(२) मतांचा लेखनकाल यगैरे : " शके १७३० विमवनाम सर्वस्वर

दक्षिणावने वर्षकृतौ आर्यग मासे शुक्लपक्षे सप्तम्यां श्रुगुवास्तरे लिखितं ।

कोठरुनखणमहात्मन वृक्षगणने लिखितं स्वहस्तं ॥ "

१०८१]

४४

पोथी-पत्र ६

[१२७

शिवराम कृत अपराधस्तोत्रदीपिका

भीमत् शंकराचार्यांच्या अपराधस्तोत्राचा समश्लोकी उलथा. लेखनकाल वगैरे :
 " शके १७३० विभवनाम संवत्सर दक्षिणायन वर्षरतौ धावणमासे शुक्लपक्षे
 दशम्या इदुवासरे लिखितं । कोयुरजखणमद्वारमज कृष्णवा स्वहस्तलिखित ॥ "

१०८२]

४५

पोथी-पत्रे २८

[११७

श्रीशंकराचार्यविरचितं प्रबोधमुधाकराख्यं प्रकरणम्

" शके १७३० वर्तमान व्यवहारीक चांद्रमान विभव नाम संवत्सरे
 दक्षिणायने वर्षरतौ धावणमासे कृष्णपक्षे अष्टादश पंचम्या गुरुवासरे लिखितं
 कोयुरजखणमद्वारमज लिखित स्वहस्त ॥ "

१०८३]

४६

पोथी-पत्रे २८

[११५

मुकुंदराज विरचित परमामृत

१०८४]

४७

पोथी-पत्रे १३

[११५

श्रीसमर्थ कृत निर्गुणध्यान

१०८५]

४८

पोथी-पत्रे ६

[१००

श्रीज्ञानेश्वर कृत लिखित ऊर्फ पंचपट्टी

१०८६]

४९

पोथी-पत्रे ३ व ५

[१५०

श्रीज्ञानेश्वर कृत लेखणी ऊर्फ लेखन ऊर्फ कल्याणपात्रिका-
 दोन प्रती. याचील ५१ वी ओवी :

गजोनि निरुत्तिज्ञातनाथ । ऐसें अशोळणें वाचित ।

हें पत्र पैठणी येकनाथ । धाचील पो माथ ॥ ५१

प्रकरण जर श्रीज्ञानेश्वराचें तर त्यात एकनाथांचा उल्लेख कसा याचा ?

१०८७]

५०

पोथी-पत्रे-१०

[१५४]

श्रीसमर्थ कृत पंचमान

१०८८]

५१

पोथी-पत्रे ७

[१५०]

श्रीसमर्थ कृत अष्टाश्वी पंचाकरणयोग

मालेतीष्ठ-तिथ्या भागात हे प्रकरण छापले आहे.

१०८९]

५२

पोथी-पत्रे ९

[२००]

श्रीसमर्थ कृत अक्षरपदमुक्ता-घाटी दृग्गण. हे प्रकरण आपणास अजून छापले आहे.

१०९०]

५३

पोथी-पत्रे १९

[१५०]

श्रीसमर्थ कृत आत्माराम

हे प्रकरण इतरत्र अशुद्ध छापले गेले आहे, समेक अजून ते शुद्ध छापले आहे.

१०९१]

५४

पोथी-पत्रे २१

[१५०]

धीरामदाजी संशोधन कृत वृत्तनिर्वाह-ओ. २८३

हा प्र-य श्रीसमर्थ चा कां भेडाचा, हे ठरवावयाचे आहे.

१०९२]

५५

पोथी-पत्रे सुमारे ३००

[२५१]

पूर्णानंदानुसर शिवराम कृत भागवत-येकादशस्कंध, समश्लोक.

पत्रे अस्ता-युक्त झालेली आहेत, ती लावली पाहिजेत. शेवटचे कांही चरित्र-पत्र श्लोक देतो, कारण त्यातील माहिती अगदी नवीन आहे.

येकादशी प्रसंग भागवत प्रवास. ही अर्थशून्य म्हणतां पण न प्रकाश. कांही च अर्थ न दळे भविष्यनिश्चय. श्रीवचनाय दिव्य त्रिगुणी उद्देष्टा ॥ ३५

येकादशाचा निज दाठनी दिवा । नेळा स्वधामासि त्रिकोक भाषवा ।
तो नातिव्या पाकर अगत्य मानुनी । छेकोकि सोले शिवातम होउनी ॥ ४०

मायेचा जो पाहतां आदि आज्ञा । तो हा येका जाहला याप माझा ।
आगे येथे पाहती नांवरुता । छेकीं छेके दाखवी अर्थदीपा ॥ ४१

कोण्ही म्हणे तो शिवराम टोणरा । पाह्ता अनुष्ठान घेवे चि ना जरा ।
उगे चि नुस्ते मिळऊनि पोरटो । नाचे उडे गाव करीत चावटी ॥ ४५

कितेक येऊनि समीप घेंदितो । भट्टा त्रिवन्मुक्त म्हणोनि वानितो ।
निंदूनियां जा रिति घेंदितो स्तुती । दोघे मळा सहुररुत निश्चिती ॥ ४६

क्षय करुनि विकवदा भद्ररीटा विकली । स्वगुनि सकळ धंदा लागतो कृष्णपत्नी ।
अति अमळ दिनी हो पूर्ण येकादशेचें । निराण मग जाळें जाण थकदशाचें ॥ ५२

कल्याणचामी शिवराम योगी । हे संपत्ती भागवत प्रवर्गो ।
घड्या ललाटा ध्वजार्थयाळा । कल्याण हो सर्व दि भाविकाळा ॥ ५३

१०९३]

५७

पोथी-पत्रे ५

[१५०

निश्चिप्रभादे झानेदेव विधेचि ३ शु षाष्टकटीका

मूळ श्लोक ९ व टीकेचे श्लोक ३९, एकूण ४८

१०९४]

५८

पोथी-पत्रे ४

[१५०

(१) परमहंसानां समाधिब्याख्या व (२) महावाक्यार्थप्रबोध-
प्रकारब्याख्या, अशीं दोन संस्कृत प्रकरणे

१०९५]

५९

पोथी-पत्रे ६

[१५०

नसादपुण्ये धेवखंडे मत्तारिमाहात्म्ये मत्तारिकवचम् ।

१०९६]

६०

पोथी-पत्रे २९

[१५०

विष्णुसहस्रनामस्तोत्रम्

" हे पुराण रामचंद्र भट्ट व वा उपाध्ये तळनर यांचे असे "

१०९७]

६१
पोथी-पत्रे ११, पेक्षा ११२ नाहींत। [१५०]

विश्वनाथ कृत उपदेशरहस्य

कल्याणाच्या संग्रहातील १००० या ग्रंथ नोंदला गेला, त्याच ग्रंथाची ही निराळी प्रत येकेदाळी येथील होय. हा ग्रंथ वाचून आणखी एक गोष्ट लक्षात येते ती अशी की, विश्वनाथाचे आज्ञेमुळे जे संग्रहापत्र, ते व १०२८ साल पोचवाविष्टसारकें होत. त्या सांगतील परंपरेच्या कांहीं ओल्या या रदस्यात जशाच्या तशा आढळतात. ग्रंथ छापला जावा, हें खरे.

१०९८]

६५
कागदाचे वेढाळें-संपूर्ण [११५]

पात सत्यमुनेश्वर, गोसावीनंदन, किंकर, कृष्णानंद, पाळ, लखदरि, दास हका, जनपति, शांतचैतन्य, मुकेश्वर (कृत शानेश्वराची आली), एकनाथ, विप्र रामदास, कोकिल, महीपति, सनाथ, उद्धवसुत, चिदानंद, दास शिवाचा, उद्धवचिद्धन, आनंदतनय, आदिनाथपण, इत्यादिकांच्या आख्या, पदे इतरे

१०९९]

६६
एक जीर्ण कागद [१५०]

शिवदिनकेसरी कृत परमायांचा शब्द मदानंद खरा।
हे श्रीसमयावर पद

११००]

६७
दोन पोथ्या-पत्रे सुमारे १५०/१५० [१००]

एकनाथ कृत रुक्मिणीस्वयंवराच्या अस्ताव्यस्त दोन प्रती

११०१]

६९
पोथी-पत्रे सुमारे १५० [२००]

एकनाथी मारावताची व इतर अस्ताव्यस्त पत्रे

११०२]

७१ व ७९ मिळून
पोथी-पत्रे २२

[११५

ज्ञानदेव कृत तरुवमसि-ओवीवद

प्रतीचें अक्षर एक तरेचें, परंतु शेवटीं निराळ्या अक्षरात लेखनकालीं धोरे आहे तो : " शके १७२२ रौद्रनाम संवत्सरे धावण शुक्र चतुर्दश्या भानुवासरे तदिने ... । तुळीयारमम भीमरावेन लिखितं ... ॥ "

प्रकरण अप्रकाशित वाटतें, प्रकाशित व्हावें.

११०३]

७२

पोथी-पत्रे ९१ अपूर्ण

[१५६

पदमोधिनी

ही गीतेवरील टीका महत्त्वाची दिसते ती कोण घृत आहे, कळत नाहीं. मागील १०४० पावून ही भिन्न आहे. पण दुर्दैव असें, पक्त अध्याय ८, १२, १४ एवढेच आणि ते हि अस्ताव्यस्त असे उपलब्ध आहेत.

आठव्या अध्यायाचे शेवटीं लेखनकाल आहे तो : " धावण शुक्ल प्रतिपदा चतुर्वारी समाप्त । वेंकोबा कासीनाथ । सदाशिवपंत वरित । भोक्ता । पर्गणे वरगुरु ॥ " आणि बाराव्याव्या शेवटीं :

" सिधार्तिनामसंवत्सर कार्तिक शुक्ल दशमी " आहे, यावरून शक १६०१ येतो.

११०४]

७४

पोथी-पत्रे २

[१५०

अष्टादश जातीची उत्पत्ती

११०५]

७६

पोथी-पत्रे ४, अपूर्ण

[१५०

शुद्ध ब्रह्मज्ञानाचा घटा-अपूर्ण

पेशा बोधिया पचवीस । शुद्ध ब्रह्मज्ञानाचा रस ।
निवृत्तिनाथगुरुदास । समरसे परमहंस ॥ २५

११०६]

७७

पोथी-पत्र ११

[१५०

पंचीकरण

११०७]

७८

उत्सवलेल्या वाढाचो ४४ पाने [१५०

यांत केशवस्वामी, उदवचिदन, आनंदसुत, मध्वभुनेश्वर, शिवदिन-
वेश्वरी, एकनाथ, मुकुंदराज, निहृति, शिवराम पूर्णानंद, कवीर, तुकाराम,
शानदेव, मुक्तेश्वर, अमृतेश्वर, रंगनाथ, इत्यादिकांची पदपदांतरे आहेत, त्यांत
केशवस्वामीच्या पदांचा, श्लोकांचा नगरे भरणा विष्टेप आहे.

११०८]

८३

तीन कागद

[१५०

हे त्रिन्दी कागद उपयुक्त आहेत. दाखबिभामपमांत कोणत्या अध्यायांत
कोणते पद आले आहे ते एका कागदावर दर्शविले आहे. पदांची मऱ्याचरे
दिलीं असून त्यांच्या मागे अध्यायांचे अंक घातले आहेत. दुसऱ्या दोन
कागदांत सात रकाने पडून निगनिगळ्या शगांतीळ पदे नोंदली आहेत.

११०९]

८४

आत्मारमांच्या परंपरेचा कागद [१५०

जय जया पारंपरा मारायणा धीकरा ।
आरती सोवाळीन । हृदयसिंधुविहारा ॥ १००
दिप्यु वैकुण्ठवासा हंस देव सर्वज्ञा ।
सोय येथ पूर्ण मळा । सत्यलोका निरासा ॥ १
यत्किं ज्ञानदातया । जय धीरामराया ।
दत्तापत्तिकहर्ता । जय भंडनीतनया ॥ २
रामदास दासरोपका जय वक्ष्येण मया ।
बाबा शिवराम स्वामी । रामचंद्र देशिका ॥ ३
पुनी हे दिव्य नामे विल्ल जपे जो प्रेमे ।
भेदभाव निरस्तोनिषा स्वये होय भावनाम ॥ १

१११०]

८५
एक काव्य

[१५०

यांत दोन तीन सुभाषिते असून अंतर्मर्मसमाधीचा श्लोक आहे :

सोळासेत्रय शालिवाहन चक्रे संवठारे हुमंतरी ।
घारे ते शशि भाय धूय नवमी साधूचिवा संगरी ।
भक्ति ज्ञान विरक्त बोधित जना संतर्पण सादरी ।
श्रीमहात्त समर्थ सज्जनगर्दी टेंळे तनु सागुनी ॥ १

११११]

८६
पोथी-पत्रे ३

[१५०]

विष्णुपुण्ये कृष्णशतनामस्तोत्रम्

१११२]

८७
पोथी-पत्रे १४, उर्णे ५ पें

[१५०

वाक्यमुधेची गद्यात्मक टीका-अपूर्ण

१११३]

१०२
पोथी-पत्रे १००

[१५०

वाक्यमुधेची ओथौयद टीका-अपूर्ण

१११४]

८८
पोथी-पत्रे १२७, काही नद

[१००

एकनाथ कृत रात्रिमणीस्वयंवर

१११५]

८९
पोथी-पत्रे शिष्टक १२१

[११३

ज्ञानदेवी चर्क ज्ञानेश्वरी-मुंदर अक्षर

समो ज्ञानेश्वर निष्कलंडा । लयाचे गोतेची बाधितो टीका ।
गीताज्ञान होय छोको । अतिमात्रको अपाधिपो ॥

“ भीमालिवाहन चक्रे ॥ १७२४ ॥ हुंदुभि नाम संवठारे वैशाल
वच ॥ ४ ॥ हुंदुवारी कानूनगोरेणुदयउन्नेन चंढरेण लिखितं ॥ भोगुस्वारे-
अक्षरार्णवस्तु ॥ भी ॥ ”

१११६]

१०
पोथी-१ने १८, पेकी ९, १० व १७, १८ व २१ [१००

" पंचोक्त्या रामदास " असे मथळ्यावर प्रकरणाचे नांव दिलेले आहे.

१११७]

१२
पोथी-पुढील पत्रे १४५ [१५०

गोता - अर्थ

अपूर्व गन्य आहे. हा कोणी उद्योग केला खासता येत नाही.
" जगदीश्वरें यास घटार पेडून महाभारत निर्माण केले त्यामध्ये हि, भीष्मपर्व
गोतावास्तवकार काढिले जें पैलेंसमाख्या उत्पत्त्यातच परम दया करून
आरंभ श्रीकृष्णाजुलवंशादरु पृथ्वीवरी प्रकट केले ते सर्वांच
उपेक्षा अधिकारपरी यथायोग्यास कौरवापांडवांचे युद्ध होत, अस्तव्यां भूतपृथु
हंजिर्पात्रेति पुस्तता जाळा " असा आरंभ करून याचे याज्ञिक चरणापाठी
चरण असे मूळ संस्कृत श्लोक देखून उक्ते याज्ञिक प्रत्येक चरणपुढे त्या त्या
चरणाचा मराठीत अर्थ दिला आहे. उदाहरणार्थ सन्यास च देवो :

... पुतसाह उवाच ॥

धर्मक्षेत्रे कुरुक्षेत्रे ॥

समवेता युयुत्सवः ॥

सामक्या पांडवोद्युत ॥

... किमकुर्वत संजय ॥ १ ॥

॥ पुतसाह बोळता जाळा

धर्मक्षेत्रे ते कुरुक्षेत्राचे ठाऊ

मिळाले आहेत युयुत्साचे दृष्टेने

सामके आम्ही पांडव जे

काय करिते जाळे संजया ॥ १ ॥

१११८]

१३
एक चित्राचा आगद [१५०

... उद्युत मगसेले आदेश म भक्त हाच जोडून उभो आहे, असे हे एक
चित्र आहे. दुर्दैवाने चित्राचा सालचा सर्वा माग पाडून गरीबाला
आहे. चित्र चेपाम सरी एकाच पुढेच अशाच, काय त्याच मग गाढीने
आहे. ये. राखविभामयाम असे आत्म्यासामद्वाराजेंचें म्हणून अशाच, असे
मग पाडले.

१११९]

१४
पोथी-पुढील पत्रे गुणारे २०० [१००

श्रीपर हय दक्षिणजय-अपूर्ण

११२०] पोथी-पुढित पत्रे सुपारे १५० [२००

एकनाथ कृत भावार्थरामायण-अपूर्ण

११२१] पोथी-पत्रे ६२ [१५०

भावार्थरामायणांतीक सुंदरकाव्याचे पहिले पांच प्रसंग

११२२] पोथी-पत्रे ४३ [११२

मांडवक्य उपनिषद्-मूळ व गद्यात्मक प्राकृत टीका

"हस्ताक्षर मेराळ रामचंद्र गोसांवे नाथरंधी नारायणक्षेडकर ॥
सर्वतोपसंगम सनगर्भ समुद्र पद्ममनसाके भोमाईचंद्रपडगे द्वितीय महारे
मायमाते छुट्टरक्षे वसंतपंचमी गुदरासारे साके सतरासेदे पंचेनाळीत १७९५
मांडवक्योपनिषदाप्यटीका प्राकृत संपूर्ण ॥"

११२३] पोथी-पत्रे ८ पैकी १, ४ नष्ट [१००

पत्रिणामूर्तिस्तोत्र-शिवरामपूर्णांनंदकृत समश्लोक

११२४] पोथी-पत्रे ६ [७५

पंचमुखी हनुमतरुवचं

११२५] पोथी-पत्रे १० [१००

देवदास कृत संतमालिका-अधुनी सोडली आहे.

११२६] पोथी-पत्रे ३४, अपूर्ण [२००

प्रह्लादोद्य-श्लोकसूक्त. बह्मचा शिवराम पूर्णांनंद कृत. पहिला अध्याय
पूर्ण, श्लोक १४८ व दुसरा अधूर्ण, श्लोक ३१. मध्य महाराचा आहे, तो
संपूर्ण मिळविला पाहिजे आणि त्या प्रातात मिळेल दि.

११२७]

१०५

पोथीचे एकच जोड पत्र [११५

पण महत्वाचे आहे. गजेंद्रमोक्षाचे सुमारे ७२ श्लोक दिसतात व या शेवटच्या पत्रावर ६७ ते ७२ श्लोक आहेत. श्लोकांचे अंक जुळले आहेत, या प्रकरणाचे महत्त्व असे की, ते श्रीरामदासींचे म्हणून दिलेले आहे. शेवटचा श्लोक असा :

गजेंद्रासि तो पावला देव जैसा । प्रितीने म्हणे 'त्यासि पावेल तैसा ।

- म्हणे रामदास यदयी विकसेव । घरी तो पहा जाणिले पापरूप ॥

११२८]

१०६, ११५

पोथ्या तीन-पत्रे ५८, ११, २२ [१००-२००

रत्नाकर कृत उपदेशरत्नाकर किंवा रत्नाकर, ओवीबंध १४१. या प्रथाच्या तीन प्रती, पैकी एक पूर्ण व दुसऱ्या दोन अपूर्ण

११२९]

१०८

पांच उभे कागद [१५

हुकारां मांचा एक, हुकारां मांचे दोन व भोपरांचे दोन, मिळून पांच कृतात्मक धर्मग - अर्थासह

११३०]

१०९

पोथी-पत्रे ३ [६००

कोणी गोविंदा कृत सुखलमानी मापेंत नामदेशचरित्र-ओवीबंध ५०. ज्यास ही भाषा समजने, अशा कोणी हे चरित्र लिहून काढून प्रकाशित केले पाहिजे.

११३१]

११२

पोथ्या दोन-पत्रे १०६, ८५ [२००

दासोपंत कृत ग्रन्थराज ग्रन्थाच्या दोन प्रती. मधली मधली पत्रे गहाळ आहेत. एका प्रतीचे अधर सुद्धा आहे.

११३२]

११३

पोथी-पत्राख्या १८ [१५०

मानेधर कृत सधरगीता टीका-अपूर्ण

११३३]

११४

पोथी-पत्रे ११४, फक्त १ ले नारी

[२४

अवधूत वृत्त कपिलगीता-मूळ श्लोक २४०, टीकेच्या ओव्या १४१०. ग्रंथ अप्रकाशित आहे. केव्हा तरी प्रकाशित व्हावा.

अवधूतांनी आपल्या पूर्वजांची हकिकत घेवटी दिली आहे, ती मनोरंजक आहे.

प्रतिघ्नान गाम नगरी । परम पावन गौदातरी ।

दुर्गाभयानीचिया क्षेत्री । पूर्वजा निर्धारी घास्तव्य ॥ १२६९

आमुचिया पूर्वजाचे मूळ पुरुष । आषढी हरिभाक्ती विशेष ।

देवत पंदरी विठ्ठेश । करिती सेवेस निरंतर ॥ १२७०

त्या मूळ पुरुषास येराव्य उत्पन्न होऊन सर्वखाचें दान करून नवरावायको प्रयागास जाऊन राहिले. पोटी संतान नव्हतें, म्हणून स्त्री कधी होती. देव पावला, गर्भ राहिला, नवमास भरले, पण पत्नीस निघून गेली, गर्भपती स्त्री घेती गेली ! चिहेंतून गर्भवांनी शकक सुखरूप काढले

चितोपासुनि जाली उत्पत्ती । म्हणोनि ओळती चितोत्पत्ती

त्या चितोत्पत्तीपासून विद्वेश्वर-विश्वेश्वर-भीषर-शामराज-ग्रंथकार अवधूत, अशी संघपरंपरा होय. ते चितोत्पत्ती-चितोपंत गांव असेल नाय ! - मिळणाव येऊन राहिले होते. त्यांचे गोन अनि.

अवधूतांचे गुरू कोणी गोविंद होते.

ग्रंथरचनेचें स्थळ व फाळ

चैत्र शुद्ध पौर्णिमेसी । सर्वधारी संवसरासी ।

पूर्ण केळें हो आश्विनी । मूळ शिळासी संतसंगी ॥ १३०८

शालिवाहन शके महिमा । सोळासे तीस वरुष नामा ।

सर्वधारी संवत्सर प्रेमा । असंतसंभ्रमा चैत्र मासु ॥ १३०५

पर्यतामात्री देवगिरी । खडकीग्राम आईजीपुरी ।

केसवाचिया मंदिरी । ग्रंथ निर्धारी संपविला ॥ १३०८

ग्रंथकार नायसंप्रदायी दिसतात. एकनाथांच्या ग्रंथांचा त्यांना फार हव्यास होता. ग्रंथ प्राचादिक आहे, प्रकाशित झाला पाहिजे.

११३४]

११६

पोथी-पत्रे ३

[१५०]

कल्पवल्लीचे गुण अनुपानासह-ओवीसंख्या ४०
 ही जगदंबा मूळशीडिनी । अखंड योगिपाचे प्यानी ।
 ज्ञानेश्वराचे जागणी । खेळत असे ॥ ३५
 हें प्रकट न करावें सजनी । गुप्त आचेरोनि दड राखावें मनी ।
 जो प्रकट करील त्या भाण । धीसुहृत्सुची ॥ ३६
 धीनिवृत्ती दाता समर्थ । त्याचे रूपे बोलिलो कल्पाभात ।
 ज्ञानेश्वराचें मनोगत । संत समर्थ जाणती ॥ ३७

११३५]

११७

पोथी-पत्रे ५०

[१५०]

आचार्य-उपासित

ग्रंथ अप्रतिम आहे, अप्रकाशित आहे, प्रकाशना योग्य आहे. त्याचा शेवट :
 " श्रीगुरुभक्तिचे दाई तत्तदात्म्याचा सानुराग सप्रेम आहे दाढ्यागि सेजें चि
 कीं कारणें हे आचार्योपासितचे स्वच्छ पद ठाव पोसणें धर्ममान करणे मज
 पडिले म्हणौनि ज्ञानदेवी म्हणे ऐसे प्रंधकारें श्री ज्ञानदेवनामें गोरेनि परमार्थें
 बोलिले आहे आतां गीताहास्यरक्ता श्री भगवंत तो चि ज्ञानेश्वररूपें भवितरुनि
 स्वा (स्वो ?) क गीताभाव स्वयं ज्ञानेश्वरीप्रंधराजरूपें बोलिला तेथिल
 आचार्योपासितचें बोव्याचें निवरण मी प्राकृत मूळमति कायि करीन परि
 सद्गुरु श्री ज्ञानेश्वरस्वामीनीं मज मूढाचिये अधिकारानुरूपें जैसें प्रेरिलें
 सदनुसारें विवरण केलें आहे म्हणौनि संखी उजें पुरें क्षमा किजे ॥ ॐ
 सत्सद्विति श्री ज्ञानेश्वर्या आचार्योपासनं संपूर्ण ॥ श्रीज्ञानेश्वरार्पणमस्तु ॥ "

११३६]

११८

एका बाडाचीं सुट्टी १७ पत्रे

[१५०]

कडणाशतक

म्हणून कोणी कौतुकानें निवडक शंभर अमंग सुंदर लिहिलेले होते, त्या
 बाडाची दुर्दशा पावलेली ही १७ पत्रे आहेत. त्यांत अमंग १५ ते २०
 व ९४ ते १०० चीं पत्रे नाहींत. कडणाशतक हें नांव लेखकानें च
 पहिल्या पृष्ठाच्या मध्यभावर दिलेले आहे. फक्त ४ या आणि ५ या असे
 दोन अमंग निवृत्तीचे दिखतात, बाकी सर्व तुकारामांचे आहेत.

मयल्याच्या पृष्ठावर " श्रीराम मीम रामदास कल्याण शिवराम रामचंद्र सद्गुरु आत्माराम गुरवे नमः " अशी परंपरा आहे. थक १७४० पर्यंत साधुसाधूंत परक करण्याची बुद्धि कोणात होती काय ! असला संकुचितपणा हा अधिकटप्पा काळांतला आहे.

११३७]

११९

बोधी-पत्रे २२४, फक्त १, २ नाही. [१५०

गीतेचा पंधरावा अध्याय-सटीक

परिले. जोडपन नाही व शेवटची काही पत्रे नाहीत, त्यामुळे ही टीका कोणाची हे कळण्याला मार्ग नाही. पंधरावा अध्यायाचे २० श्लोकांपैकी १८ व्या श्लोकापर्यंतचा भाग १९४ व्या पत्रावर आला आहे, तोच ४७९९ टीकेच्या ओव्या आहेत. प्रत भीष्मकनायकांलीन आहे. दासोपंत्याच्या गीतार्णवापैकी हा पंधरावा अध्याय असावा, असे मला वाटते. एवढा प्रचंड प्रत्यकार दुसरा कोण होऊन गेला ! पंधराव्या अध्यायावर भीमानेश्वरांच्या ओव्या राजवाडेप्रतीत ५६५ आहेत, तर ह्या प्रस्तुतच्या ५००० तरी आहेत.

१ -

१२०

११३८]

बोधी-फक्त ४ पत्रे, एक अगदी आरंभीचे

८ ते ११ श्लोकांचे आणि तीन अगदी [१२५

शेवटची १९९, १९७ व १९८ ये

श्रीमत् भगवद्गीतेवर समजोवी टीका

(१) ह्या ओव्या कोणी केलेल्या असाव्या, हें मला उमगले नाही. इतरास उमगाव्या आणि अप्रकाशित असल्यास सपूर्ण प्रत मिळाविण्याचा प्रयत्न व्हावा, म्हणून शेवटच्या ७८ व्या श्लोकानंतर आणखी ६ ओव्या आहेत, त्या येथे देतो :

१) अगाध परमारमयाची करणी । सकळ शास्त्रें मथन करुनि ।

गीता नयनीत काढुनि । धनंजयासी दिधले ॥ ७९

तेजे किरिटीस बोध जाला । परमहंस मिळणीसी मिळाळा ।

आणी सकळ लोकां ... । ... धयाचा ॥ ८०

अर्जुना जालें समाधान । भगवंतपेकरून ।

गेले अंधपण । दिव्य प्रकाश आहाला ॥ ८१

पाठाभिः शानभाव महाकवि । तत्पर गीता अभ्यासी ।
 तेषं परपक्षे नेमैसी । अधिनाशपद ॥ ८२
 असा छपाळु येवादिदेव । जाठ नीव तरावया केला उपाय ।
 कळव्यां गीतेचा अर्थमाय । पुनरावृत्ती नांदी तयाला ॥ ८३
 शुद्धाशुद्ध तर्गही वाणी । कराची गीतेची घोफणी ।
 तेषं संतुष्ट चेकपाणी । कर्मबंधन तोडिल ॥ ८४
 हरिः ॐ इत्यादि

(२) प्रतीचा लेखनकाल बगीरे :

“ शके ॥ १६२२ ॥ विक्रमनाम संवत्सरे अभिन वय १० ॥ भंडुपासरे
 तादिने पुस्तकलिखिते साधव कोनेरी ... ”

११३९]

१२१

मऊ कुटकळ पांने

[१५०

(१) पण महत्वाची. पहिल्या पत्रावर “ प्रमत्तारसंज्ञा ” अथ
 मयळा देऊन पुस्तकळी आत्मारासांची व श्रीसमर्थींची वचने उद्धृत केलेली
 आहेत. थोडी इतरांची हि आहेत. त्यांत “ वंशावळी तारकप्रशांश ”
 म्हणून पंधरा कळव्यांचा एक अंभंग आहे. ती निःसंशय आत्मारासांचा
 आहे. प्रशांश म्हणजे प्रशंसा.

(२) “ श्रीसमर्थींचे समग्र ग्रंथ ” म्हणून जो एक ग्रंथ
 निरनिश्चले प्रकाशक प्रसिद्ध करित आहेत, त्यांतल प्रायोगिक कवितेत ‘ नमो
 अधिष्ठाता विष्णु मुख्य साधु ’ हा १७ कळव्यांचा अंभंग “ स्वार्मोर्नी
 एकवार आपले चरित्र तुकोबास सांगितले ” म्हणून रिश्या असतो. तो
 अंभंग श्रीसमर्थींच्या मुखानून निघाला असेल, असे मी कधी मानले नाही.
 कां, ते त्या अंभंगावरून च ध्यानी येईल. श्री. आप्पासाहेब काळतेकरांनी
 मात्र भोळेपणाने तो अंभंग श्रीसमर्थींच्या मानून आपल्या श्रीसमर्थचरित्राची
 उभारणी त्या अंभंगावर केली आहे.

(३) या नऊ पानांतील “ वंशावळी तारकप्रशांश ” हा
 आत्मारासांचा अंभंग पाहून आतां मला असे वाटते की, “ नमो अधिष्ठाता ”
 हा अंभंग हि आत्मारासांमुळे असावा. दोन्ही अंभंग चांगले आहेत. तो
 वंशावळीचा अंभंग येथे देतो :

वंशावळी तारकप्रशांश

आदिनारायण सहस्र आमुचा । सिध्द हो तयाचा महाविष्णु ॥ १
 तयाचा हो शिष्य (जाहाळा) तो हंस । तेजें ब्रह्मदास उपदेशिले ॥ २
 ब्रह्मदेव केला उपदेश पसिष्टा । तेथ धरिळी निष्ठा शुद्ध भाव ॥ ३
 पसिष्ट उपदेशी श्रीरामरायासी । श्रीरामें दासासी उपदेशिले ॥ ४
 उपदेश देउनी मजळा मादगी । स्वयें रघुाती निरविला ॥ ५
 निरवित्तों तेणें जालो रामदास । संसारीं उदास जीवभावे ॥ ६
 शूणोनि आमुचे सुखीं कुळदैवत । राम हनुमंत आत्मरूपी ॥ ७
 आत्मरूपी जाला रामी रामदास । केला उपदेश दीनोद्वारा ॥ ८
 भाविकभजना गुरुपरंपरा । सदा जप करा राममंत्र ॥ ९
 राममंत्र जाणा प्रबोद्धा मात्र । सकळ वेदशास्त्र प्रगटे चि ॥ १०
 प्रगटे चि राम मंत्र हा प्रसिध्द । तारितसे ब्रह्म जग जीवा ॥ ११
 जग जीवा तारी या भवसागरीं । देहे कासीपुरी धन्य जेणें ॥ १२
 मंत्र हा तारक ॐ कार स्वरूप । देत विध्वरूप सुमुक्षासी ॥ १३
 जेणें मंत्र जाणा सुमुक्त सावध । साधक प्रसिध्द सिध्द होय ॥ १४
 सिध्द होय राम तारक जयती । सुक्ति साधोउपता रामदासी ॥ १५

११४०]

१२२
पोथी-पत्रे २

[१५०]

पंचीकरण-जीवतनुचतुष्टयलक्षण

११४१]

१२३
पोथी-पत्रे ४

[१०३]

आसन-उपविश्यमंत्रः

लेखनकाल-“ स १८८८ पुण्यमासे शुक्लपक्षे ॥ ४ ॥ ”

११४२]

१२४
एक कागदाचा मुद्रण

[१५०]

त्यावर पुढील प्रमाणें नोंद आहे :

॥ (स्वारस) सुख ॥

॥ प्रकाशद्वीप ॥

॥ परमासृत ॥

(पोथी) ५०८

पोथी ३९७

पोथी ३२५

अक्ष १

अक्ष ५

अक्ष १७

पत्र ३३

पत्र ३२

पत्र २९

रा. घं. ३२

॥ ज्ञानदेवी पंची० ॥

घोषी १४८

अध्य ७

पत्र १६

॥ शुकाष्टक ॥

घोषी ३९

अध्य १

पत्र ५

॥ वाक्यवृत्ति ॥

श्लोक १८

घोषी १८

अध्य १

(पत्र) ४

छेलाणि

घोषी ५१

अध्य १

पत्र ३

दण्डदयविवेक

घोषी ३४

अध्य १

पत्र ४

नि.संदेहदिवाकर

घोषी ९०

अध्य १

पत्र ९

भाग्यलक्षणा

घोषी ११०

अध्य १

पत्र ६

(घोष) यासष्टी

घोषी (६) २

समाप्त १

पत्र ६

पंचीकरण

घोषी ०

समाप्त १

पत्र ६

अभिषेकचिकित्सा

घोषी ०

समाप्त ४

पत्र ८

उत्तरासलहरि

घोषी २६८

समाप्त ५

पत्र १८

घोषामृत

घोषी

समाप्त १

पत्र ९

११४३]

१२६

पांच पचास तुकडे

[१५०]

आत्माराममहायज्ञानी दासविश्रामधाम ग्रन्थ लिहितांना स्मरणार्थ
केव्हा एकांचे हे कागदाचे कपडे दिठतात.

११४४]

१२७

कागद ५ + ६ = ११

[११०]

(१) हे भावचंद्रमठातील बहुषान्यसंस्कृतशैलीत सामानाच्या यादीचे
५ व वर्गणीच्या यादीचे ६ कागद आदित.

(२) सामानाच्या यादीवर " बहुषान्य नाग श्वतर चैत्र वष ५
छनिवार " असा देवनागरी, उपकरणी, भूपर्मे, भाग्याचे साहित्य, रघुसंज्ञाम,
५४ देवाची, मिठाणे, मरमत्त कागदना, रंग घाल्याचे, भांडी, लेखन-
साहित्य, लॉनव-फोटीद-रवर्षाकपडाकडे, कुनबावासादित्य, इत्यादि

सदरासालीं सविस्तर सामानाची यादी केलेली आहे आणि प्रपसादिय म्हणून यादी अपुरी सोडली आहे.

(३) वर्गणीच्या ६ याद्या “ आसवर्गोदिष्यमूह, वतसाधुयोगेश्वर वैदिक, जमिंदार, साहुधराफउदिमदार, राजगारीव्यापारी, गावगाना ” अशा सहा प्रकारच्या असून प्रत्येक यादीच्या मध्यव्यावर “ स्वस्ति श्री बहुधान्यनाम सर्वर चैत्र प्रतिपदा गुरुवार ॥ रामदाशी सस्यान नवनीतनदितरी मठ अपचद येयांल उपासना चालायास चर्मवत सहकारीसंग्रह ॥ प्रतिवर्षी मिष्टा पोदचावी ॥ सेथिल सेवक आत्माराम गोखानी विनवणी ॥ ” असा मजकूर आहे. प्रत्येक यादीचा वरचा अर्धा भाग तेवढा आहे, खालचा अर्धा भाग गेलेला आहे.

(४) चैत्र वद्य ५ शनिवार व चैन प्रतिपदा गुरुवार या मित्या व धार बहुधान्यसर्वर १७४० ची जमत नाहींत इतकें व नव्ह तर १६८०, १६२० व १८०० या शकाची हि जमत नाहींत सर्वसगळे नाव चुकलें कीं काय न कळे. मी या याद्या १७४० च्या सुमाराच्या मानीत आहे.

११४५]

१२८

एक कागदाचा कपडा

[१५०

(१) मध्य आहेत कोणते व लिहावयाचे आहेत केणते याची नोंद या कागदावर आहे, ती अशी :

मध्य आहेत : पंचसमास, पचीकरण, आत्माराम, बहुधा गोश, कृत-निर्वाह, सगुणध्यान, निर्गुणध्यान, अथरमालिका, जुनाठ पुरूप, अष्टाशरी, एकूण १०

लिहावयाचे आहेत पूर्वोक्त, अंतर्भाव, पंचमान, चतुर्थमान, मानस-पूजा, सप्तसमास, मानपचक, अन्वये वे०, सेडउमी, एकूण ९

भीषमर्षीच्या ग्रंथाची यादी करण्याचा लेखकाचा हेतु उपर आहे. यावरून कृतनिर्वाह व अन्यय व्यतिरेक हीं प्रकरणें भीषमर्षीचीं होत, असें लेखकाचें मत दिसतें.

(२) गुंडा शर्ची तीन पदे

११४६]

१३०

चौथी-पंच १२

[१५०

(१) भीषमर्ष, अमृतेश्वर, आनंदसुख, केचक, शुकाराम, जनसर्व यांचीं पदपदांतरे

गृणजे १७४२ चैत्र वद्य ७ बुधवार हा श्रीदासविभामवाक्यें
आत्माराममहाराज यांच्या निर्याणाचा काल होय.

(२) तुकाराम कृत दामाजीपंतांचे चरित्र-दान तुकडे-२९
कव्यांचा अभंग

११४९]

१३२

चिमुकले वाढ-पृष्ठे २१

[१५०

(१) श्रीसमर्थ, रंणनाथ, अमृत यांची पदपदांतरे

(२) वामन कृत कविमणीपत्रिका-मूळ संस्कृत श्लोक ७ व
वामनांचे समश्लोक ९

(३) व्यंकटेशकवि कृत श्रीकृष्णपत्रिका-श्लो. २०

श्रीमद् विष्णुपुराणअर्थ हृदई आणोनिदा नेटका ।

हे नारायणपंडितों करविली श्रीकृष्णसप्तपत्रिका ।

जेव्हां श्रीनिवमक्त राघवसुत मरुदात भाशा करी ।

तेव्हां हे कवि व्यंकटेशराचिता घाले असी बैजरी ॥ २०

(४) मोरोपंती संस्कृत आर्या

११५०]

१३३

चिमुकले वाढ-पृष्ठे ३९

[१२५

आ. धे. कांहीं नष्ट

आत्माराम महाराजांचे रंक गृणून शिष्य होते, त्यांची पदपदांतरे

११५१]

१३४

वाढ-पृष्ठे १८

[१२५

माधवदास, गोसावीनंदन, रामानंद, नामामुक्तेश्वर, शिवरामपूर्णानंद,
साम्राज्य, विष्णुदासनामा, दास दिगांश, पालकृष्णाचा वेश दास, पुरंदरविठ्ठल
यांची पदपदांतरे, त्यांचे कांहीं पानही

११५२]

१३५

दुर्दशा झालेले वाढ-पृष्ठे २३

[१२५

श्रीसमर्थ, माधवस्वामी, तुकाराम, आत्माराम, शिवरामपूर्णानंद, उद्धव-
चिद्धन, गोसावीनंदन, जीवन्मुक्त, आर्लखान नागेश, हत्यादिकांची पदपदांतरे,
त्यांचे कांहीं पानही

११५३]

१३६

वाढ-पृष्ठे ३२, बरीच नष्ट

[१२५]

रंक वृत्त (१) सुदामचरित्र, (२) लक्ष्मणप्राणदान व (३)
गणपतिजन्म

११५४]

१३७

वाढ-पृष्ठे ६८, कांहीं नष्ट

[१२५]

- (१) रंक याची मराठी, कानडी, हिंदुस्थानी पदे
- (२) रंक वृत्त लंकाप्राप्ति व दशरथलम्भ
- (३) शिवराम वृत्त बोधराश्टी
- (४) रंकाचे एक आत्माराममहाराजावर पद आहे:

घन्य दासावतार

घन्य दासावतार । आत्माराम । साम्य मियकर रघुवीर ॥ भु०
शोभे जरसाळा भजन । नाममुद्रादि भूषण ॥ १
कीर्ति उरवी जगांत । माने सत्तादि समस्त ॥ २
सदा स्वरूपी निमग्न । बोधी प्रत्येक जो ज्ञान ॥ ३
मूर्ति साजिरी सुदास्य । सम पाहणे नैराश्य ॥ ४
प्रकट प्रतापी सुदृढ । रंक जनाचा आधार ॥ ५

११५५]

१३८

वाढ-पृष्ठे ९७ × ४ = १०८

[१२५]

अत्यंत महत्वाच्या बाबपैकी हे एक वाढ होय. जुदैवाने ते साद्यंत
आहे. फाचिहू कडा गेल्या आहेत, त्यांत काही शब्द गेले आहेत, पण ते
लावता येतील.

(१) अगदी आरंभी आत्माराममहाराजांची १ ते १२३ पदे
आहेत. १२२ पदात त्यांनी परोपरीने देवाची कवणा भाकली आहे आणि
शेवटच्या पदात आपल्या परपरेला नमन केले आहे. नमुन्यासाठी मघले च
एक पद व शेवटचे पद देतो :

देवा बोपी धिये कांहीं । जुद्धी स्थिराची निश्चई ॥ हु०

ठसो दड गुहवावय । सोई वस्तु निरुल्लं ॥ १

देदेमगता न जटो । भ्रंश कहीं च न पछो ॥ २
 राहु चंद्रा न गिळी च । पाणी छाटेना निधीच ॥
 हिम लगीसी याधीना । तैलें स्वस्थ पादो मना ॥
 आत्मारामा धैर्याचळी । ठाण घाळी सर्व काळी ॥
 नमो आदिनारायणा । विष्णु हंता चतुरानना ॥ ३
 नमो वसिष्ठ श्रीरामा । श्रीमराय दासोत्तमा ॥ ४
 नमो कल्याण गुदयर्षा । शिवरामस्वामीरामा ॥ ५
 नमो रामचंद्रशामी । वस्ती करा हृदयधामी ॥ ६
 कैमा तरी हुमचा रंक । मान राखा या सत्सौख्य ॥
 फरा कृपेचिवा यळ । स्वामामंठाचा मळाळ ॥ ७

११५७]

१४०

वाढ-पृष्ठ ३९ × २ = ७८

[१५०

(१) भीममर्थ, जानंदतनय, गोसावीनंदन, केशव याची पदपदातरे .

(२) बरी च कानडी व हिंदुस्थानी पदे, कोण वृत्त उमगली नाहीत.
त्यात एक नरसिंहविट्टल याचें कानडी पद आहे.

(३) सीतास्वयंदर-श्लोकवद्ध अपूर्ण

११५८]

१४१

वाढ-पृष्ठ ६० × २ = १२०

[२००

शिवाय १०१५ नष्ट

(१) शिवरामपूर्णानंद, हरिकवि, गोसावीनंदन, रगनाथ, कर्विर,
रंक, शिवदिन केशरी, सान्हाजी देशमुख, नरहरि, उद्धवचिदन, अनंतसुत,
सहजानंद कोनेरी, अमृतेश्वर, ब्रह्मानंदगोविंदराजचिन्मयानंद, माधवनंदन
इत्यादिकांची पदपदातरे, मराठी व हिंदुस्थानी

(२) माधवनंदन वृत्त मारदलीला-श्लोक ५ २१

(३) गोविंदचिन्मयानंद वृत्त श्रीकृष्णजन्मकथा-श्लोक, पदे
घेगेरे. यांची केलेल्या आरत्या बऱ्याच आहेत.

(४) शिवरामपूर्णानंद वृत्त गोपाळफाला

(५) अमृतेश्वराची गीतेवगील आरतो देतो :

गीतेची आरती

जय देवी जय देवी । जय आरमविद्ये । जय ब्रह्मविद्ये ।

आदिजननी माये अससी प्रतिपाद्ये ॥ ४०

हेतामृतवर्षिणी जय भगवद्गीते । ज्ञानेश्वरमुनिवाणी सुरमणरंगीते ।

ते तूं ज्ञानदेवी कलरवसंगीते । तुझें आकर्तन तें मवमयभगीते ॥ १

नारायण परमेश्वर पाथां उपदेशी । असड होऊनि भेदेअनुभवसुख देती ।

व्यासें पंचम वेदीं गुफिडी घेसी । अष्टादशभुजध्याची तूं भवा भेसी ॥ २

आदौ भीमच्छकरमाध्यासाकारें । मीघर मधुसूदन हरि अनेत भवतारे ।

जड जन सारायया भाव्यद विरतारे । अमृतेश्वर तुज विनवि जय सर्वाधारे ॥ ३

११५९]

१४२

जीर्ण वाढ-पृ. १७ × २ = ३४

[१५०]

(१) तुका, नामा, नामनायांचा गुरुदास, होनाजी वाळ, शनदेय, सोपान यांची पदपदांतरे

(२) कांहीं सुभापिते, कांहीं कानही पदे. सप्त ऋषि, चौदा रत्ने, चौदा विद्या, अठरा पुराणे यांची नावे. कांहीं दिशेव, कांहीं औषधे.

(३) लिखाणांचे भवानीमठ जोशी कृत गंगास्तोत्र, यांत योडा इतिहास सापडेल.

११६०]

१४३

वाढ-पृष्ठे ११ × २ = ६२

[१५०]

(१) भीममर्ध, तुका, केशव, आनंदवदन, आत्माराम, कबीर, माधवदास, गोसावीनंदन यांची पदपदांतरे

(२) राधाविलासाचे २६ श्लोक-अपूर्ण

करुनि नमन देवा वाळरूपा हरीते ।

सुरस चरित ज्याचें तें कळीला हरीते ।

कथिन चरित राधाकृष्णलील प्रबंध ।

मुदति धवणमार्गे सर्व मायिक बंध ॥ १

(३) केशवाचा नामा यांनीं भीममर्धाची एक ओवी प्रथम धेऊन पुढे पांच सहा ओव्यांचा एक अभंग केला आहे. तो अभंग लयाचा तथा देतो :

राजा हो मृत्यु झाला । छश कोटे कपूळ जाहला ।

तरी सोबीता तयाला । मृत्यु काही ॥ १

नव्यानी सहस्र वर्ष राया दसरया । चौदा पीकट्या लंकानाया ।

ते ही गेले शिखरपंथा । मग सर्वथा नुरेची ॥ २

येक आहुंद कोटी साठी माया । तीस छश नव्यानी सहस्र खेळा ।

सात शत नव माय माया । तया हिरण्यकश्यपा काये जाळे ॥ ३

चौदा कदा मार्काडेये पडे । ते येक लोमहर्षणाचा छोग शडे ।

बकहाळम्याचा निमीक्ष्य मोडे । गेले येवडे अरे ते ...

यकदाळभ्याच सरळ आयुष्य । तै येऊ घट हंसाच उपटिल पित ।
तया होये मृत्युप्रवेश । परि येऊ खास भृशंडीचा ॥ ५
मरणा तो होये भृशंडीचा । तरी येऊ दिवस घूमांचा ।
नामा विनवी केशवाचा । वेगी पंथ धरा देवाचा ॥ ६

१४४

११६१]

वाढ-पुढे १४ × २ = २८

[१५०

आ. शे. कांहीं नष्ट

॥ श्रीसमर्थ, शिवरामपूर्णानंद, चिदन, शानदेव, जीवन्मुक्त (मांचे पांडुरंगावर पद) यांची पदपदांतरे व वामनांचे काही श्लोक.

१४५

११६२]

वाढ-पुढे १७ × २ = ५४

[१५०

इतकी च आ. व इतकी च शे. नष्ट

(१) श्रीसमर्थ, पांडित, चिदन, मानुदास, शिवरामपूर्ण ।
(२) “ भक्तहुक अनंताय नमः ” असे नमन करून मनाचे श्लोक
१ ते १४८, पुढे पुढे काढली. हे अनंत कोण ?

(३) पुढे १३ ते ४४ वारा मासाचे श्लोक, कृष्णलीलापर

(४) कचेश्वर कृत सुदामचरित्र, संपूर्ण

(५) शके १७२८ व १७२३ तीळ दोन जन्मतिथी

१४६

११६३]

वाढ-पुढे २० × २ = ४०

[१५०

शिवाय बरी च नष्ट

(१) श्रीसमर्थ, तुकाराम, गुंडा, शिवराम, कवीर, जनी, उदव-
चिदन, जमालशा, केशव इत्यादिकांची पदपदांतरे, त्यांत एकाददुसरे कानडी

(२) शिवराम कृत रामतुळशी किंवा रामशतक-ओवी ४६ ते
११०-मोडी लिपीत

(३) जयराम कृष्णदास कृत गोपाळकाला-११ श्लोक

(४) उदवचिदनाचे एक पद, अप्रकाशित आहे असे वाढून देतो :

सद्गुरु सुखदाता । सुखदाता । निर्भय वर कर माथा ॥ १

म्हणउनि तरलीं मी । भयउद्धरी । निश्चय विल समाधी ॥ २०

आनंदपद्मदानी । पद्मदानी । विपली नाम निशाणी ॥ २

निःसीस निवर्षले । निवर्षले । उद्धवचिदन घाले ॥ ३

११६४]

१४७

घाट-पृष्ठ ११ ते ८०

[१५०

पट्टि १०, मघले ४१ वें व दो. कांहीं नष्ट

(१) स्कंदपुराणे शिवसहस्रनामावळी - ५६९ ते १००९

(२) " जुनाट दासबोध-समास येकेवीस ॥ २१ ॥ ". ताहून पाहण्यास योग्य. पृष्ठ १६ वर सुरु, मघल्या ४१ व्या पानावर व. ९ जो. ५८ ते व. १० जो. २० पर्यंतचा भाग गेला, पृ. ७५ वर ग्रंथ समाप्त. त्या पृष्ठावर समाससमासाची ओवीसंख्या देऊन " येकून १११० " म्हटलें आहे, पण पाहिले होते १३४०.

(३) ओल्याशतकांपैकी ९ वें शतक च शेवटच्या पृष्ठावर संत-विजयातील कांही ओव्या.

११६५]

१४८

उसवलेले विसरविले घाट-पृ. ४९ × २ = ९८ [१५०

(१) हरिहर कृत रामनामावली, (२) भट्टमाभळचरित्र-अष्टाधरी-भीषमय्य कृत, (३) आनंदनंदन कृत पुंढणीचरित्र-सोक ११, (४) वामन कृत लोषामुद्रा, (५) कौसल्यालम, (६) राजेंद्रमोक्ष, (७) उद्धवचिदन कृत ज्ञानेश्वरचरित्र फटर्भी ३१ व (८) विष्णूळ-चरित्र-फटर्भी २२, व (९) गोरारुंभारचरित्र, (१०) आत्माराम कृत रामजन्मफया, (११) मुक्तेश्वर कृत कौतुहलरामायण व (१२) राजसूयज्ञ-ओवी ७७, (१३) भीषर मल्लानंद 'ज' जांबुळाख्यान, (१४) चिंतामणी कृत घुवाख्यान, (१५) वसुधैव कृत आनोदर, फटर्भी २१, (१६) राघव कृत मारुतीअर्जुनसंवाद, (१७) दशावतार-जन्म आणि प्रयोजन-सोक आणि ओवी, (१८) घळीचरित्र, (१९) भीष्मपुण्यगोबुद्धप्रवेशचरित्र, (२०) गुह्यचरित्र, (२१) सुदामचरित्र इत्यादि प्रकरणे असून भीषमय्य, आत्माराम आणि गुंडा यांची पदपदांतरे व कांही भीष्मप्रदायिक मजने आहेत. मजनांचा नमुना :

(श्री) रामदास मारुती । अंतर्भांभी राहिली ॥

(रा) गुरु कल्याण माडली । निशिदिनि घडनीं गाडली ॥

(म) गुरु इच्छात्रय माडली । कशी कृपेची साडली ॥

(दा) येईं गा तूं येईं गा दीनदयाळा रामा रामा ॥

करणासिंधु रामा रामा । दीनबंधु रामा रामा ॥

पतीतपावन रामा रामा । अंतर्साक्षी रामा रामा ॥

विश्वव्यापका रामा रामा । सत्यस्वरूपा रामा रामा ॥

स्वयंप्रकाशा रामा रामा । निजघोषा तूं रामा रामा ॥

दर्शन देईं रामा रामा । अनुभव देईं रामा रामा ॥

सधकर येईं रामा रामा । पूर्ण प्रह्ला रामा रामा ॥

(स) दशमुखभंजन । मुनिजनरक्षक । जानकीजीवन ।

मुजर्वाण सीण रे घाटे ॥

क्षीण जाडली काया । अयोध्येच्या राया ।

दारयूतीरच्या राया । चित्रकूटच्या राया ।

पंचवटीच्या राया । भीगुस्तजनगटच्या राया ।

कृष्ण द्वारकेच्या राया । बिरोबा पंडरिच्या राया ।

दीनबंधु दीनानाथ । नाम तुझाळा साजे ।

पतीतपावन नाम । ऐसी मीदावळी गाजे ॥

११६६]

१४९

महाराचें वाढ-पृष्ठे १९ × २ × २ = ७६ [१५०

(१) भीसमर्थ, कल्याण, आत्माराम, जगजीवन, आनंदतनय, रंगनाथ, आळमखान सिद्ध नागेश्वर, शिवयाम पूर्णानंद, केशव, कधीर, उद्धवचिदन, जनजसर्वत, धोंडीराजप्रभुआत्मज, अमृतेश्वर, तुळसीदास, वेणी, शानदेव, भावयत्स्वामी, विडलनाथ, शिवदिन केशरी, आदिनारायण, तुकाराम, जयरामजयसुतभंकिर, यांचीं पदपदातरे

(२) त्यात काही कानडी पदे आहेत. त्यांत काही पदात पुरंधरविठ्ठल व भद्राचलरामदास हीं नावे उगमतात.

(३) आत्माराम कृत प्रह्लादपरिचय-पदे २, श्लोक ५, अभंग ४ व बोवी ११-व श्वानोद्धार अशीं दोन प्रकरणे आहेत.

(४) आत्माराम कृत भीसमर्थविषयक पांच पदे घादर करितो :

(१)

सज्जनगाढ पाहा बट पाहा । सुखदायक ते महा ॥ ध्रु ०
 सप्राचीच उदक । जेथिल अममयतमहारक ॥ १
 श्रुतिमत गुह्यागुह्य । जेथिल समाधि सेज होम ॥ २
 मानसपूजापीठ । जेथे बदली भूवैकुण्ठ ॥ ३
 जेथिल महिमा कळता । सुलभ आसी सायोजप्रता ॥ ४
 दासप्रियोत्तमधाम । क्षेत्रनिवासी आत्माराम ॥ ५

(२)

रामदास माठली अनाथाची । चिंता सर्वांची दाहिणी ॥ ध्रु ०
 योग थोरातीत वोडुनि खेळणी । करी कृपेची साडली ॥ १
 ज्ञानमिठाया चारित अनुदिनी । अंतर्धातू सांभाळी ॥ २
 मसज्जन स्वात्मनंददादरी । मौजा क्रियेच्या दाविणी ॥ ३

(३)

रामदासा चेई चेई महाराजा दर्शन देई ॥ ध्रु.
 भयसंकटापासुनी तारी । दुर्घट हे विघ्न निवारी ॥ १
 परिणाम कांहीं कळेना । भईकारवायु गळेना ॥ २
 पुरवनिया जनीचें आर्त । दीनाळागी फरी सनाथ ॥ ३
 काय मार्ग मी सर्वशा । + + + + ॥ ४
 निज सरया आत्मारामा । लीद राखी पूर्णकामा ॥ ५

(४)

भीक घोपी हे धीरामा । हेतु पुरवी पूर्णकामा ॥ १
 तैसी मूर्ति दृष्टि पडो । तैसा पाई पूती जडो ॥ २
 माणचारी सूत्र दिला । पाई शोभती पादुका ॥ ३
 कटीं आडपंद कोपीन । कंठीं तुळसीमणिसूषण ॥ ४
 हातीं धरिळोसे लढी । जेशुस्य मोक्षगुढी ॥ ५
 शीर पर्जे लज्जे पाहु । श्रीमुखाभासोभा घटु ॥ ६
 दिव्य सुख दिव्य भेज । भाळीं आवाळु सुंदर ॥ ७
 रामदास दिव्य गाम । सरा जयाचा आत्माराम ॥ ८

(५)

रामदास माठली दया वर रामदास माठली ।
 रामदास माठली परास्पर रामदास माठली ॥ ध्रु०
 सज्जनगिरिवरि चरित कळनिवा । आक्रि पाहात राहिली ।
 जनीं या सद्गाढ दाविणी ॥ १

सायुदपाचा मेळा मिळतनि । आरुपा ते पुरविळी ।
 बावचट छीळा रपात केळी ॥ १
 आत्मारामां होतनि सन्मय । कीर्तिध्वजा लाविळी ।
 स्मरतां सनयासी पावळी ॥ २

११६७]

१५०

बाद-पृष्ठ १५ x ४ = ३८०

[१०५]

श्रीसमर्थीच्या पदपदांतरांचें बाढ

महाराचें बाढ. १५ पृष्ठें एका बाजूची व तितकीं ज्ञ दुसऱ्या बाजूची आहेत. ते दोन्ही बाजूंनीं लिहिल्लें आहे. त्यात श्रीसमर्थीचीं पदपदांतरें आहेत. एका बाजूची ४०४ व दुसऱ्या बाजूची ६१८ मिळून १०२२ पदपदांतरें आहेत. आरभीं अनुक्रमणिका दिलेली असून तींत पदाचीं आद्याक्षरें दिशीं आहेत व निरनिराळ्या रागाचीं पदे एकत्र केलेलीं आहेत.

पारैकीं पुष्कळ पदे अजून अप्रकाशित आहेत. हीं सर्व साहज पहाय्याचीं आहेत व अप्रकाशित असतील तीं उतरून काढावयाचीं आहेत. मजकूरून हें काम न घडेलें तर कोणी तरी तें जरूर केलें पाहिजे.

व्या बाजूला ६१८ पदे आहेत, त्या बाजूच्या ६१८ पैकीं शेवटचीं फक्त पाच पदे श्रीसमर्थीचीं नाहींत. गोसावी केशव, सोन गुंदा सोमा, साली होना, गोसावी घामन व भानभट्ट या पांचांचें एक एक, अशीं तीं पांच पदे आहेत.

व्या बाजूला ४०४ पदे आहेत, त्या बाजूचें पाहिलें पान हरवलेलें आहे. जें एक मुट्टें पान आहे, तें तें नव्हे. त्या सुट्या पानावर कल्याण कृत दासबोधाची आरती व श्रीसमर्थीची आरती, शिवराम कृत कल्याणांची आरती व आत्माराम कृत शिवरामाची आरती व अपूर्ण अशी रामचंद्रांची आरती, अशा आरत्या आहेत. श्रीसमर्थ-कल्याण-शिवराम-रामचंद्र-आत्माराम दासविभ्रामघामकृतें, अशी परंपरा वाचकास ठाऊक शाकी व आहे.

११६८]

१५१

बाद-पृष्ठ ५६ x ४ = २२४

[१०५]

श्रीसमर्थीच्या अभंगाचें बाढ

मागीलप्रमाणें च महत्त्वाचें बाढ. हे व मागील दोन बाढें यांचीं तऱ्हा

पाहिळी की, ती दोन्ही बाजूंनी लिहिलेली आहेत. या बाळांन चौदा शतकांसह श्रीसमर्थ्यांचे अमंग आहेत.

दोन्ही बाजूला अनुक्रमणिका आहेत. घाटी, चाली, ताळ इत्यादि घोरणाने अमंग एकत्रित केलेले आहेत. एका अनुक्रमणिकेच्या शेवटी तपशीलवार एकूणात दिलेली आहे. त्या तपशीलाचा शेवट असा :

अमंग ४१५, फटवी ४२८५, पाने ५६

अमंगीपैकी पान फाटवून काढिले अमंग ५६ याची अमंग १५९

काही अमंग तरी, अर्थात्, अप्रकाशित असणार. मागील बादाप्रमाणे च, मला सबब न झाल्यास कोणी तरी ताहून पाहण्याचें व अप्रकाशित अमंग प्रकाशनाथ उतरून काढण्याचें काम केलें पाहिजे.

येथें आत्माराममहागजांचा संग्रह संपला. त्यांच्या पैकी एवढा च संग्रह असेल, असें माझे मते. जास्त असला पाहिजे. आज इतका च उरला आहे, एवढे च. तथापि जो उरला आहे तो हा संग्रह व श्रीदासविश्रामधाम हा त्यांचा प्रचंड श्रीसमर्थचरित्रग्रन्थ, आत्माराममहागज किती साक्षी, निडावंत श्रीसमर्थमऊ होऊन गेले याची उत्कृष्ट साक्ष पटवीत आहे.

या दोन्यांतील शेवटचें ठिकाण आपचंद. तेथील काही संग्रह मिळाला व काही संग्रहाच्या नकला करून घेण्याची संधी मिळाली. जो मिळाला त्याची नोंद येथे करूं व इतर ठिकाणच्या नकलांबरोबर या हि ठिकाणच्या नकलांची नोंद शेवटी करूं.

आपचंद येथील संग्रह

११६९]

महत्ताचें वाढ-शुद्ध ६१ × ४ = २४४ [२००

७१८ शुद्ध दोन्ही बाजूंनी नष्ट

श्री रामदासी मॉलेवेल विसऱ्या मागांत श्रीसमर्थ्यांचे जे स्फुट श्लोक आहेत ते या बागांत आरंभी आहेत. त्यांत काहीं नवीन हि आढळले. नंतर काही सवाया व काही करुणाष्टके आहेत.

११७०]

वाढ-शुद्ध ६६ × ४ = २६४ [१५०

आ. व घे. ७१७ पाने मेलेली

(१) एकनाथी रामायणातील रामजन्माचे प्रसंग

(२) तुकारामांचा अमग-रविवशा दीप उदेला अयोध्य ।

(३) निठुलकवि कृत सीतास्नयन-सर्ग १ ते ७

११७१]

बाट-पृष्ठे ६७ X २ = १३४

आ. य. शे. ४१४ गलेछो

[१५०

(१) भीषमर्ष कृत पदें, एकूण सरया १६५, नंतर भूवाळ्या, मज्जु योगे. १६५ वें पद-भावदा डोंगराचा फेर

(२) येनटी गोवापौनदनाचो २१४ पदें

११७२]

बाट-पृष्ठे २८ X ४ = ११२

शियाय वरी च नट

[१५०

(१) श्रीसमर्थ कृत करणाटकें योगे श्लोक, (२) नरहरि कृत शिवमूर्ति (कल्याणाचे शिष्य आपचंदमठपाति शिवराम) याची आरती, (३) कवि सूर्य कृत सहस्रभटक-अपूर्ण, (४) वारा येथेविळि गोचे श्लोक, (५) वेणीस्वामी कृत कौलाचे श्लोक २६, (६) अनंतकवि-कृत भीषमर्षाचे ' वयाची पूर्ण समाधि० ' हें अष्टक, (७) काही सुभाषितें, उदाहरणार्थ

गुह धोर की देव मोटा न्हुणाया । नमस्कार कवणास आर्षीं कराया ।
११७३] मला येक चो सदगुरु धोर घाटे । जयाच्या मस्तार्दे शूरराज भेटे ॥ १
ज्याच्या रुपाची प्रति सापडेना । ज्याच्या गुणाची गणना गणेना ।
दातृत्व ज्याचें सरता सरेना । तो सरय आणा प्रभु रामराणा ॥ २

११७३]

सुंदर बाट-पृष्ठसंख्या ६५ X २ = १३० [२००

(१) पदित्या पृठावर, भीषमर्ष कृत एक हिंदुस्थानी पद

००५ (२) नंतर कान्ही भाषेंतील रामायण सुरू झालें आहे. कान्ही भाषा आहे का तेलंगणप्रांतातली आहे, आम्हांस समजत नाहीं. निर्येनेराज्या रागातील पदें दिसतात कोणा तरी तत्प्रांतीय मित्रानें पाहून ठरविलें पाहिजे. अध्यात्मरामायण आहे कीं काय, न कळे खुणेसाठीं शेवटचीं अक्षरे दतीं :-

इदिजेलयोदुनिळेंदकुपुरसतिनामिराओवस ।

१ मदेलेछमरायमाणमतिचौमाचळेंभीरामना ।

रा. घ. १४

मदयाप्रेरकगुंमनाचतुरिर्भवध्यामरामायणं ।

सुदयास्वाचकसेतुसतीतनगमच्योर्विभूतवर्तिस्तुचुनु ॥

इतीधोरापाकरामनामाख्याविरचितं इति दुर्दुकरामायण उत्तरभागं सर्वं संपूर्णं

(३) शेवटच्या साडेतीन पृष्ठांवर भारत कनक म्हणून एकवीस कानडी श्लोक देऊन वाढ संपविले आहे.

११७४]

२२

१०" × ७ १/२" वाढ-पृष्ठे ५७ × २ = ११४ [१००

अति दुर्दशा पावलेले वाढ. आहेत त्याच्या वेधां तिप्पट पृष्ठे-छालची, सरची आणि मघलीं-गेलीं आहेत.

(१) भीषमयं कृत सुंदरकांड व अंतर्भाव व वर्य च कृष्णाष्टकं, पदं धुमोरे. शिवाय वामन, नामा, केशव, दुका, कल्याण, वेणाबाई, विष्णुदास नामा, गोसावीनंदन, शिवराम पूर्णानंद, आनंदस्वामी, राघवाचिदन, धा हूषेन फकिर, मध्यमुनेश्वर इत्यादिकांची पदपदांतरे

(२) रामचंद्र पदना जरि आला । हा चवथा चरण असलेले ९ श्लोक

(३) श्री गणेश भगवती वर दे भवानी । हा चवथा चरण असलेले ३ श्लोक

(४) वेणाबाई कृत रामगुहसंयाद

(५) विष्णुदास नामा कृत गरुड आख्यान-भो. ६६ ते २९५

(६) एकनाथ कृत प्रल्हादचरित्र

(७) श्रीषमयस्त्वचनपर संस्कृत, प्राकृत स्तोत्रे

ज्याच्या बोलें राम बोलें स्वभावे ।

पदूं रामीरामदासीति भावे ॥ १

२३

११७५]

वाढ-पृष्ठे १५ + २२ = ३७ × २ = ७४ [२०

शिवाय दुर्दैवाने आरंभीची २ × २ = ६ नष्ट

सर्व वाढ हिंदुस्थानी भाषेतील आहे. एका दृष्टीने ते महत्त्वाचे आहे त्यांतील प्रकरणे हिंदुस्थानी भाषेतील असल्यामुळे ती या संपादकात चांगलीच उमगत दि नाहींत व प्रकाशित आहेत का नाहीं हे दि ठाऊक नाही. ही अमकाशित असल्यास वाढाचे महत्त्व विशेष च म्हणावे लागेल.

संमत सोलहसे वरस घांते अव्यासीत । (१)

कातक (कार्तिक) सुख पष्टी गुरु अर्थ रचो कर प्रसिती मेळोनि
सवत १६८८ कार्तिक शुद्ध ६ गुरुवार म्हणजे शके १८५६ श्री कार्तिक
शुद्ध ६ येते.

(२) शेवटच्या साडेतीन पानांत काही संवत्सरां, धोदरे, भीटांगण व
फविराचे दोहरे आहेत.

१०७

११७६]

१८५५

महत्वाचे वाढ-पृष्ठ ३१५५ = (६२) [११५]

आत्माराममहाराज कृत स्तवन 'अमंग येकसेहे येकेंवीस'ची प्रसिद्धी

मागील ११५५ वाढाकाली ज्या पदाचा उल्लेख केला आहे ती पदे
आणि हे अमंग एक च. मधल्या च ४ ते ११ अमंगांची पाने मेळेवी
आहेत. हे अमंग प्रकाशित झाले पाहिजेत.

११७७]

वाढ-पृष्ठ ६१+६१=१२२×२=२४४ [१२]
एका वाजूची पाहिली दोन पाने मेळेवी

आत्माराम कृत पदे, अमंग योगे

(१) दोन्ही वाजूकडून लिहिलेलें आहे. सर्वथ वाढांत आत्माराम-
महाराजांची पदे, अमंग योगे आहेत. ११५५ च ११७६ यातील पदाकडून
ही निराळी आहेत. त्यात काही कानडी मापेंतील दि आहेत. न समजणा-
री मापा, तिळा आगरी कानडी समजती. कानडे = न समजणारे, कवीण, दुर्बोध.
आत्माराममहाराजांची स्पष्ट फविता म्हणून एकादा माग भीरामदाजी
मालेंत कोणी तय प्रसिद्ध केला पाहिजे. पदाची गोडी पहा :

[१] धीराम जी

धीराम जी जयराम जी जयजयराम जी राम ॥ धु०
सारक सुगविण न दिसे दुसरा । पूर्ण करी मनकाम जी राम ॥ १
स्पष्ट दरी हा माछो सरण । ऐकविचा सुरधाम जी राम ॥ २
स्वामी राहुनि देई अथळ । नाम पदाया प्रेम जी राम ॥ ३

[२] भय काय आतां

धीराम समर्थ भयवर्त नय काय आतां । न बटे फाटाची हे विद्या ॥

गुरुपदं हृदयं विपतां । त्वरुपां अखंडं रमतां ॥ १ भय०
 मायामोहादि निरसतां । काया प्रारब्धीं टाकतां ॥ २ भय०
 मानादि सुष्ठु पाटतां । विप (य) भोगां मन विटतां ॥ ३ भय०
 भजनपंथेसी चालतां । कोण्डी घंदितां निदितां ॥ ४ भय०
 त्रिपुटी प्रामुनि खोलतां । आत्मा आत्मार्थी खेळतां ॥ ५ भय०

(२) एका वाजुच्या शेवटी काही भजनाची पदे दिलेली आहेत.
 त्यातील दोन देतां :

[१]

मोठा अभिमानी भक्ताचा धीरामदास ॥ धु०
 पाहुनि सगुण भाषो येऊ । पावतो समास त्यास ॥ १
 भक्तजनाचा वाहतो भार । न घरी नाही आस त्रास ॥ २
 भरदन आत्मारामी प्यास । वाहनि टाकितो छेरापास ॥ ३

[२]

रामदास गुरु माझे आई । मला द्या घावा पाई ॥ धु०
 मनांची आवड येवढी च पुरतां । आणिक आतां न मगू काई ॥ १
 दिव्य निधान जवळि च असता । कां पुढावें द्याय खाई ॥ २
 जें पद पाहतां द्वैत हरपुनी । आत्माराम नाचे रुदई ॥ ३

(३) श्रीसमर्थचरित्र लिहिण्याची आत्मारामनाराजाना कोण
 खळमळ आगळी होती ।

स्वामी रामराया आलां विज्ञापना । माकू तव करुणा सत्ता नाही ॥ १
 देहेपाव होतां न जाटे चि दुःख । परी आर्या येऊ उरली अले ॥ ४
 करिशील तूं आतां पूर्ण मनोरथ । भक्तवेळापीत मोदासाटीं ॥ ५
 दोष न पाहतां नवा च प्रारब्ध । निर्मुनी सावध करी देवा ॥ ६
 दासलीळा गाऊं देई शक्ति मती । जपाची समाप्ती होऊं देई ॥ ७
 संतसाधुशिष्यवर्गासी भेटवी । खोलवी खालवी हितगुज ॥ ८
 कांहीं गुरमेवा करवी दीनानाया । वारी मोहाचिंता धेय देई ॥ ९
 मग आत्मारामा पदीं देई दाय । जडउनि प्रसन्न भाव पूर्ण ॥ १०
 याला अंत नाही, मोह आवरावा, पुढें चलावें ।

११७८]

२७

पोथी-पत्रे ७२

[१००

चंद्रात्मजकवि कृप उद्योगपर्व

(१) याच अध्यायांपैकी २, ३, ८, ९ असे चार अध्याय नाहीं व चवथ्या अध्यायाचे शेवटचे एकादशेपर्यंत पत्र गेलेले आहे.

(२) कवीने आरंभी सद्गुरु ध्येकटेश यांना नमन करून भग्न गणपति, सरस्वती, कुलदेवत सैगमनाथ शंकर, वेदव्यास, निष्ठुरि, शानदेव, सोपान, मुकुंदमुनि, जनपंडित, थेकनाथ, मुक्तेश्वर कवि आणि भोते यांना नमन केले आहे.

(३) आत्मव्यासाचार्या अक्षरनिधे अक्षरदेव्या महाराष्ट्रकविकव्यसूची या अत्यंत उपयुक्त संदर्भग्रंथांत आमचे परम उदार मित्र के. गोविंद कार्हीनाथ चांदोरकर यांनी टिपले आहे की, "चंद्रात्मजकवींनी उद्योगपर्वीत आपल्या पितांचे नांव दुहुमी दिले आहे."

त्याचा पिता आनकदुहुमी । म्हणोनि गर्भ वेददुहुमी ॥

त्याचा कृपानुग्रह मंगारंभी । होतां आरंभी कविय्या ॥ १३३६

या गोवीवरून त्यांनी तसा समज करून घेतला, असे दिसते. आनकदुहुमि म्हणजे वसुदेव. वसुदेव ज्याचा पिता त्या श्रीकृष्णाच्या रूपाने, आपण मग्य आरंभिला, असे कवि सांगत आहेत. चंद्रात्मज या त्यांच्या नावांत च त्यांच्या वडिलांचे नांव आले आहे.

(४) या च शेवटच्या अध्यायांत कवीने आपली सुदूरपर्या दिलेली आहे. ती अशी : दक्षाग्रय-अद्वैतानंद-परमात्मानंद-योगेश्वरानंद-देवानंद-अमृतानंद-ब्रह्मानंद-विमलानंद-चिदानंद-प्रसन्नानंद-रामानंद-अध्यात्मेश; त्या

ध्येकटेशगुरुपदाचा रंक । चंद्रात्मज रुद्र नामक ।

माता धाराणसी देव । पवित्र आणि पतिव्रता ॥ १३३७

घर्णांमाजी मग्नवर्ण । कर्तव्य शाखा अग्रलामन ।

घर्षाट कौटिल्य मेग्राधरुण । शिप्रवा गोर अलिष्ट ॥ १३३८

(५) प्रवीणा लेखनकाल-१६८७ यासर्व नाम खंडाचे कालिक शुद्ध १० दशमी चौथ्यावार

[११७९]

२९

पोथी-पत्रे ८७

[१२५

शिवराम पूर्णानंद कृत प्रबोधसुधाकर

मूळ आचार्यांचा श्लोक, नंतर मराठी समश्लोक आणि समपद, अशी ग्रंथाची रचना आहे.

११८०]

३०

पोथी-पत्रे १०

[१२५

आत्माराममहाराज कृत क्रमसार ग्रंथ

ग्रंथ सुंदर, महत्वाचा, मार्गदर्शक आहे. श्रीरामदासपरंपराक्रमसार म्हणून तो आपण श्री रामदासी मालेत छापवा होता. आश्चर्य कधीच संपली. दुसरी निघाळी पाहिजे. मागील बाबक्रमांक १०३५ पाहणे.

११८१]

३१

पोथी-पत्रे १०९

[१२०

मुकुंदराज कृत भीमवृत्तिविवेकसिंधु

११८२]

३२

पोथी-पत्रे ७६

[१५०

चित्रदीप

मूल संस्कृत श्लोक व त्यांचेर गद्यात्मक टीका

श्रीमत्परमहंसपरिभाषकाचार्यश्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यश्रीचरणशिष्येण
श्रीमकृष्णाक्षयविदुषा विरचितं शास्त्रयंबोधिनिर्नामकं चित्रदीपव्याख्यानं ॥

११८३]

३३

पोथी-पत्रे ४०

[१००

शिराय ये. ची २ पत्रे गेली असवीत

श्रीसमर्थ कृत ओग्याशतके १४

११८४]

३४

पोथी-पत्रे १११

[१५०

श्रीसमर्थ कृत लघु फाळ्ये

जुनाट पुरुष, पंचीकरण अष्टाक्षरी (पंचीकरणयोग), पंचीकरण,
बहुधा गोसावी, पंचसमासी, पूर्वारंभ, मानसपूजा, अंतर्भाव, कृत-
निर्वाह य आत्माराम अर्था दहा प्रकरणे. मालेतील अकरावा माग
काढताना ताहून पाहण्यास योग्य.

कृतनिर्वाह हे प्रकरण अविमर्श्यांचे च मानावे काय ? संबंध सावकाश घाचून पाहिले. अति गोड आणि महत्वाचे आहे. श्रीरामर्श्यांच्या इतर प्रकरणाबरोबर च लेखकांनी ते अविमर्श्यांचे म्हणून उतरले आहे. त्याचे पाच समास आहेत. 'ओवी साडेचार' चरणाची आहे. प्रत्येक समासाचे शेवटी रामीरामदास कृत म्हटलेले आहे. हे प्रकरण अविमर्श्यांचे नवून श्रेश्ठांचे असले, असे पार घाटते. तथापि हा प्रश्न अजून अनिर्णित समजून विचारविनिमयासाठी खुला ठेवावा.

११८५]

३६

पोथी-पत्रे २

[१५०]

एकनाथ कृत गीतामहिमा-अमर, २२ कडवो, अमकाशित आहे, असे घाटते.

११८६]

३६

पोथी-मुद्रित पत्रे २९

[१५०]

अष्टावक्र-समश्लोकी-अपूर्ण

११८७]

३७

पोथी-पत्रे १४

[१००]

अ. वि. पत्रे २३ ते ३६

११८८]

३८

पोथी-मुद्रित पत्रे १०

[८०]

विश्वरूप कृत गोपीचंद आख्यान-अपूर्ण

११८९]

३९

पोथी-पत्रे ३०

[११०]

पैकी १ ते ६, ९ व २१-२२ नाहीत

सुकुंदराज कृत परमाश्रित

प्रतीचा लेखनकाल-१७४७ अधिक आवण वद्य १ मदवासर. लेखक-बाळाजी नारायण कुळकर्णी मौजे घाटबोरवळ परगणे माळकी. लेखनस्थल-पठरी

११९०]

४१

बाळ-मुठी पत्रे ११

[१००]

एका प्रचंड वाढाची ही ५९ ते ६१, ६३ ते ६६ व ७२ ते ७५ मिळून अवघी ११ पत्रे आहेत.

त्यांत श्रीसमर्थ कृत आत्माराम, सगुणध्यान व मानसपूजा या तीन प्रकरणांचा कांही भाग आला आहे.

११९१]

४२, ४३

[१५०

तीन वाढांची मुदित पत्रे ४ + ४ + ३

यांत भीममर्थ, त्रिक, कल्याण, आत्माराम, अमृत, बाळकृष्ण, नाथ भुजंग, दास बाळ, यांची पदपदांतरे आहेत. त्यांत अमृत, बाळकृष्ण आणि नाथ भुजंग यांची पदे जगदंबेवर आहेत. त्यांत मध्ये च पुढील पद आहे, ते कोणाचे समजावे ?

तू येक जगदंबा । जगदंबा । मज कुलदैवत अंबा ॥ ध्रु ०

भाव जयासी जैसा । देखी लाभ तयासी तैसा ॥ तूं ० १

मारुनि दुर्जन पापी । केली (ख्याती) गड प्रतापी ॥ तूं ० २

शिवरायाचे भक्ति । पूर्ण प्रतापे केली घस्ती ॥ तूं ० ३

११९२]

४६

[१००

पोथी-एक पत्र

अथ रसायनम्-संपूर्ण १ श्लोक

११९३]

४७

[१००

एक कागद

आत्मारामाचे शिष्य रंक कृत सिद्धेश्वराची स्तोत्रे, अष्टके, पदे, अभंग.

११९४]

४८

[१००

एका जीर्ण वाढाची मुदत ११ पत्रे

(१) श्रीधर कृत अश्वमेध-पूर्ण, कडवी २५

(२) शिवराम पूर्णानंदांची १५ पदे

११९५]

४९

[८०

पोथी-पत्रे १२

शिवराम कृत रामतुळशी

११९६]

५०

पोथी-पत्र १४५

[१००]

एकनाथ कृत रुक्मिणीसयंवर-संपूर्ण, सुंदर प्रत.

११९७]

५१

पोथी-पत्र ३०

[१०१]

संकटहरिणीशिवग्रंथ-ओवीपंख्या १४१. व्यंकटेशस्तोत्राप्रमाणे ई
थिवस्तोत्र आहे. १४१ ओव्यात ७ अध्याय केले आहेत.

२। ग्रंथ पडवाळ सिद्ध नागनाथांचा कां त्यांचे शिष्य अज्ञान
सिद्ध नागनाथ यांचा असा मला प्रश्न पडला आहे. पूर्वी तो पडवाळ
शिद्धांचा मानला होता, पण आतां तो अज्ञान शिद्धांचा वाटतो.

त्याचा रचनाकाल ग्रंथांत च आला आहे तो १११३ मार्गशीर्ष वद्य
२ गुरुवार

या प्रतीचा लेखनकाल १८०७ कार्तिक शु. १३

११९८]

५२

कागदाचा एक तुकडा

[१०२]

गुरुवेगळे नाम घेईंग जेव्हां । गुरुवेगळे रूप पाहीन जेव्हां ।
गुरुवेगळे पाप घेईन जेव्हां । क्षणामाजि मी भरम होईन तेव्हां ॥ १
याप्रमाणे क्षणामाजि मी भरम होईन तेव्हां । हा चवथा चरण असलेले
१३ श्लोक. ते कोणाचे, हे दर्शविलेले नाही, पण ते शिवराम पूर्णानंदांचे च
असावेत, असे वाटते.

११९९]

५३

उपबलेले वाढ-पृ. २६

[१०३]

(१) दत्तात्रय विरचित मूलस्तंभांतर्यत गर्भावळी-ओवी १५ ते ५१
(२) वाळकरास कृत रसद दामाजीपंत-कडवी ११, पण त्यांतही
२ ते ७ नाहीत.

१२००]

५४, ५५

गळांडा

[१००-१००]

(१) वेणाबाई कृत झोळाचे श्लोक, (२) काही कारण नसतां तुकारामाचा अभंग उतरून घेतो. पण त्यात हि शुद्ध पाठ आढळतील. मला वाटूं लागलें आहे की, तुकारामाचे शेकडा पन्नासावर अभंग अशुद्ध छापले आहेत. एकादा शब्द लागला नाही, तर प्रकाशक आहून बसत नाहीत ! अनुमानपक्क्याने काहीं तरी छापतील च. दासबोधातील ३ x ३ x ३७ तील " आरघे " शब्द लागला नाही, तर " आरघे " शब्दाला जवळ असणारा शब्द " अंगारे " सोचून १८२७ च्या पूर्वोक्त्या प्रकाशकांनी काम धकविलें च होतें की नाही ? असे !

दिवाळखोर नारायण । लावरी बहुताचें रुण ॥ १

प्रातःकाठीं सभे दारी । जे ते म्हणती दे दे हरी ॥ २

आपण लपे माजघरी । माया ताटी आढ करी ॥ ३

विठो कां हो घरिलें मौन्य । युगायुगींचें हें रुण ॥ ४

रोसापत्र वाचुनि पाही । वेदशास्त्र देवी ग्वाही ॥ ५

धनको नाम तुका घाणी । रिणको नाम विठल घणी ॥ ६

समर्थ, कबीराचे चार दोहरे, वामनी श्लोक, कूट श्लोक, शृंगार श्लोक, पूतनावघातील श्लोक आरणीच्या शिपायाचा, (३) श्लोक १६८५ तील राजेंद्रमोक्षाची अपूर्ण प्रश्न, (४) दासबोधाचें पान, (५) देवनाथ सहस्र गोविंदनाथ याच्या पदाचा कागद, (६) एका हरिकवित्तरूपाचा ८ ते १२ पत्रे, (७) प्राकृत नारायणस्तोत्र-कडवी ४६, प्रत्येक कडव्याच्या शेवटी " नारायणा " असे आहे, (८) ३६८ ते ४१६ क्रमांकातील काही पदे, अभंग इत्यादिकाचे क्रमांक असलेलीं मूळच्या एकाद्या प्रचंड वाढाचीं तीन पत्रे, पण तेवढ्यात माधवस्वामी, कुण्ठादास, जनी, नामा, केशरी उद्दोष, मुक्ताबाई, नरहरि मालो, देवदास, केशव, भीममर्थ, मानपुरी, उद्धवचिदन व तुकाराम अशा तेरा जणांची पदपदांतरे आली आहेत, (९) हरिविजय-अपूर्ण, (१०) विद्यभर कृत गोपीचंद आत्म्यानाची पात्रे, (११) अपराधस्तोत्र-मूळ व कानडी समश्लोक, (१२) रुद्र, (१३) सुभाषिते, (१४) मनाचे श्लोक-अपूर्ण, (१५) कानडी पदे, (१६) भीममर्थ, आत्माराम, कबीर, तुकाराम, वामन, विष्णुदासनामा, जगजीवन, काशीनाथ जनार्दनपदरज, राघवदास, शानदेव, शिवराम पूर्णानंद, अमृत, रगनाथ, उद्धवचिदन यांची पदपदांतरे, (१७) किरकोळ पत्रे.

याप्रमाणें ग्रन्थसंपत्ति मिळून संशोधनकार्यातील या वर्षाचा बैठ-
गाडीचा खंडलचक्र दौरा संपला. शक १८३५ च्या वैशाखाचा शुद्ध पंधरवडा

तंजावर प्रांतांतील श्री रामदासी मठ

पाहण्यांत राची पडला. श्रीसमर्थ त्या प्रांतां गेले च होते. त्यांनीं मुख्य तीन शिष्य
त्या प्रांतां पाठाविले होते. एक भीमस्वामी, हे खुद्द तंजावरास च होते, दुसरे
राघवस्वामी हे तंजावरपासून पूर्वेस पांच फोसांवर कोनूर म्हणून एक छान
पेठें आहे, तेथें होते व तिसरे अनंत मौनी हे गन्धारगुडी येथें मठ करून होते.
'महंतें महंत करावे' या शिकवणीप्रमाणें त्यांनीं तिकडे अनेक शिष्य केले. त्यांत
भीमस्वामीचे शोळांराम धाया, गोविंदवाळ व आण्णाजी बाबा असे तिथे
शिष्य प्रख्यात होते, निदान या तिघांचे हि आज तंजावरास च मठ
आहेत. राघवांचे माधव म्हणून प्रख्यात शिष्य होते, प्रख्यात बग्याळाठीं
कीं, त्यांनीं बाळमीकिरामायणाची सुंदर अशी मराठी प्रतिकृति निर्माण केली
होली व अनंत मौनीचे मेढस्वामी हे आज हि महाराष्ट्राच्या पूर्ण परिवपाचे
हाले आहेत. या सर्वांच्या परंपरा आज हि चालू आहेत व त्या परंपरांत
अनेक नानांकित ग्रन्थकार होऊन गेले. या सर्व मंडळींनीं आणखी कोणती
कामगिरी मगावली असेल ही त्याची त्यांना माहित, पण त्या सर्वांनीं त्या
प्रांतांत मराठी भाषेचा अतोनात प्रसार केला होता, यांत शंका नाहीं. आद्यर्ष
घाटेला, पण आज हि त्या प्रांतांत मराठी भाषा जाणणारांची संख्या खाल
पाऊन लागू मरेल.

सत्तवर्ष, खुद्द तंजावरास चार मठ आहेत. भीमस्वामीच्या मठांत
भीमद दासबोपाच्या तीन प्रती पाहिल्या. एक खुद्द भीमस्वामीच्या हातची,
ती व्यवस्थित ठेवलेली आढळली. ती उचित आहे. तिज अक्षय फक्त्यांची
पेठण होती. शेपटां टेककाचे नांव किंवा छेदनछत्र यंत्रे कांहीं नाहीं. अक्षर
टसरटीत आहे. दुसऱ्या प्रतीच्या शेपटाचा मजकूर :

मजावली नाम संवत्तर चैत्रमासी । शृंगुवासी केळे अथ आरंभासी ।
रामास गाळें अक्षीन मंद्यारेसी । धीतमर्षवरदेष्टुनी ॥ धीरानदासचरणी
मन देवा । श्रीभीम देवे खुद्द सर्व गाथा । बग्याजी ह्यामी ममितो
विरातो । त्याच्या हृषे बाळक नाम लाजे ॥
विष्णुच्या प्रशाच्या शेपटाचा मजकूर जेवढा गिलाक आहे तो :

थीशालीवाहन राके पीराळ नाम संबळर । बैशाख मास ++ मानुवारी
समास । चंदावरी सीध गंगानद्वेशधीरघुवीर +++ । धीरामदाससंप्रदाई ।
दाहापुरकर घाई । सीचे नातु गुढ भीम +++ + + + + त्यांचे
दासानुदास +++ सदा भीम अभयंकर +++ + + तो निरुद्ध
आणाजी । गुढ भीम नवाजी । दाहापुरकराचे नाम गाजी + + + स्वहस्ते
ग्रंथ लेहून । धीरघुवीरारण । छाडनि भीमघरणी सनमन निरंतर घतंतसे ॥

कांही संप्रद कायमचा मिळाली, माघव कृत रामायणाची चार कांडे परत
करण्याच्या बोलीने मिळाली. त्या काळा तंजावरास श्रीमंत कृष्णमूर्ति नाईक
म्हणून एक धीमान् वजनदार गृहस्थ होते. त्यांनी एक खाजगी वाचनालय
घालविले होते. त्यांच्या जवळ गोष्ट काढता त्यांच्या संप्रदाई माघव कृत घात हि
कांडे होती. ती त्यांनी कांही दिवसांसाठी दिली. ती चार आणि ही घात येथे
आणून सर्वथ रामायणाची नकळ करवून देवाची कांडे परत केली. अरण्य-
कांड आणि युद्धकांड यांचा दोबट म्हत्वाचा वाटला म्हणून उतरून घेतला
होवा. तो आज दि म्हत्वाचा वाटतो, म्हणून सादर करितो :

अरण्यकांडाचा शेष

इतुकेन अरण्यकांड समाप्त । रामें पासना केली सकळ तृप्त ।
आतां राघवा यांचूनि आस । नाहीं माघव म्हणे ॥ ४९
पावलों निजगुप्ताची नन्हाळी । दिदली संसारासी तिलांजुळी ।
जन्ममृत्ताची केली दोळी । दाशरथीनें ॥ ५०
उगविली सकळ ही गुंती । दिरोनि गेली ममतागुंदी ।
फिटली अज्ञानभ्रांती । जादळा जन्म सारथी ॥ ५१
आहे नाहिं आवयें गेलें । मायेचें मूळ चि तुटलें ।
अनिर्वाच्य होउनि ठेलें । तद्रूप मन ॥ ५२
मनाची मनपणता गेली । गृणिजे तद्रूपता प्राप्त जाली ।
हे ही पाहतां माईक योळी । प्रत्ययविवेकें ॥ ५३
मुळीं आपणास चि नाहिं ठाप । यास्तव आवयें चि वाव ।
अप्राप्त प्राप्त हा भाव । कल्पावा कोणाचे माथी ॥ ५४
राके पंधरा आगळीं सोजा शत । रामासीसि पावला ग्रंथ ।
कुंभकोण प्रसिद्ध काशीपर्यंत । तो प्रांत समीप शेतारण्य ॥ ५५
प्रख्यात जे कां गौरी मयोर । त्या समीप चि त्रिविंदुर ।
उभय प्रामाण्ये बीर । प्रवाह सुंदर कावेरीचे ॥ ५६

त्या कावेरीचे वामभागी सुंदर । लघु देवालये मगोहर ।
 मानि लक्ष्मणसंतिषी रघुवीर । यस्ती करी जगदाश्रमा ॥ ५३
 त्याचिचे संजिघ रामायण । सत्त कांड जाळें संपूर्ण ।
 प्रतिदिनी प्रसंग पूर्ण । होत आळ सरळ ॥ ५५
 यीमुख नाम संवत्सर । वैशाख कृष्ण द्वितीया मुखार ।
 ते दिवसी ग्रंथ संपला ग्रहर । दिवस जाला होता ॥ ५६
 प्रथम केलें किष्किंधाकांड । त्या उपरी सुंदरकांड ।
 त्या नंतरें उच्चरकांड । बाळकांड त्या पाठी ॥ ५७
 उपरि केलें अयोध्याकांड । राकळ सेवटीं हें अरण्यकांड ।
 मग कितेकां दिवसां युद्धकांड । निर्मिलें काळ अंतरें ॥ ५८
 रामदास प्रसिद्ध भूमी । त्याची परंपरा आग्ही ।
 गुरु परम सरुमी । राघवदास ॥ ५९

शुद्धफांडाचा शेवट

जाळें पुष्पकांड संपूर्ण । मयें नासती दोष दारुण ।
 आणि विमल होय भक्तःकर्ण । परमार्थविषई ॥ १२५
 घनवृक्षी धान्यवृक्षी । दशवृक्षी कीर्तिवृक्षी ।
 पुण्यवृक्षी प्रज्ञावृक्षी । होय येणें ॥ १२६
 नाचे संकट अशाय विज्ञ । होती रणांगणों धरि भग्न ।
 घास्तव क्षेत्रिणें अखंड भग्न । असायें रामायणी ॥ १२७
 असो हा महिमा अपार । जाणती अनुभवी घर ।
 आतां समूळ ग्रंथविरता । प्रसंग किति ते जेका ॥ १२८
 सरकांड रत्नायण संग । दोनिसें थोस प्रसंग ।
 वास येकादशें देवें मात । विस्तारि साळ सुटे ॥ १२९

योगी, शास्त्री गेलें शैशवं मठपति रामनाथ गोदायी व त्यांचीं दोन मुळें
 सीताराम आणि आत्माराम अर्थी होती. रामनाथ शेके व मुलें दि आतां मोठ
 झालीं आदेंत. मुळें रुद्रगुप्त आणि आश्वेवार्द्धक आदेंत. मठांत श्रीसमर्थ
 आणि भीमस्वामी यांच्या पुण्या तळविरी होत्या. त्यांचे फोटो घेतले. भीसम-
 र्थान्या त्या तळविरीची एक प्रत पुण्याच्या भारत-इतिहाससंशोधक-मंडळाक
 दिली होती, ती मंडळाक असेल व मला कौतुक घाटायें, अशी आनंदाची
 गोष्ट अशी की, आज ही श्रीसमर्थबागदेवतामंदिरांत घटनेनें जेथे रा

श्रुतान्त लिहावयास बसलों आहे, तेथे समोर च भीमरामांची तसवीर टांगलेली आहे !

संजावर प्रांतात मिळालेल्या संग्रहाचे अठ्ठावीस रुमाल बांधलेले आहेत. ते सर्व पुढे मांडून बसलों आहे. माझ्या हातून एक अपराध असा घडला आहे की, या संग्रहाचे सूक्ष्म अवलोकन करण्यास मला आजपर्यंत सवड च झाली नाही ! आतापर्यंत ज्या संग्रहाचे वर्णन संशोधनखंडात आले व पुढे येईल, त्या सर्व संग्रहाचे त्या त्या फाळी च मी स्पष्टमानाने टाचण करून ठेवलेले होते व आहे. पण या संजावरकडील संग्रहाचे तसे हि टाचण आजपर्यंत मजकडून झाले नाही. भी भीमरामी समोर आहेत, ही अठ्ठावीस दतारे त्याच्या पुढे आहेत, ते त्याच्याकडे पहात आहेत, माझे हृदय घडघडत आहे, श्रीसमर्थ आणि भीभीमस्वामी यांना या दीनाची प्रार्थना की, या संग्रहात अमूल्य रत्ने हाती लागायी !

भीमरामांची पुण्यतिथि फाल्गुन शु. १. त्याची समाधि मठापासून दूर एका ठिकाणी असून तिच्याकडे कोणाचे च कसे लक्ष नाही, हे पाहून अति दुःख झाले. समाधि कोणा तिहाइताच्या ताऱ्यात गेली आहे. आम्ही दर्शनास गेलों तेव्हा समाधीवर बारूळ बाटले होते व बाण्याच्या दुकानातील मालाची पोती समाधीला खेडून व प्रदक्षिणेच्या मार्गावर पडली होती ! आगहास का न घाईट दिवस यावेत ! त्याची कृपा कशी द्यावी ! क्षमा करा.

श्रीरामभावाच्या मठात विद्यमान मठपति म्हणून भीमराव नावाचा एक निर्मल अतःकरणाचा, निष्कपट मुलगा होता. त्यानंतर त्याची भेट नाही, पण ऐकतो की, इली त्या मुलास मद्रास येथे पावला दुहा प्राप्त झाला आहे. या मुलाचे मजपूर पार उपकार आहेत. ते जिवी ते त्याला हि माहित नसतील. या हि मठात श्रीसमर्थाची तसवीर आहे. ती गढावरील तसवीरप्रमाणे च आहे, फक्त या मूर्तीच्या डाव्या खाकेंत कुबडी आहे. ' चित्रकला नाना नाटक । म्हणोनि नामे फनार्टक ॥ ' हे श्रीसमर्थांनी या प्राताचे केलेले वर्णन आज हि पटते. प्रत्येक मठात भिंतीवर, कागदावर, पट्यावर, पोण्यावर चित्रे असावयाची. भक्तविजयातील प्रसंगाची पत्रास चित्रे या मठात पाहिली. ६' उंच व ४' रुंद असा चवदा रागांचा एक चित्रपट आहे, तो निराला च. विपुल संग्रह मिळाला. आरणीच्या शिंपायाकडील (आनंदतनय) श्रीरामाच्या मूर्ति या च मठात आणून दिल्या आहेत, कारण आरणीस कोणी राहिले नाही.

गोविंद वाळू हें एक नांव नाही. वाळाजीपंतांचा मुलगा गोविंद, अशी पितापुत्रांची ही नावे आहेत. वाळाजीपंतांचे कुटुम्ब आणि मीमस्वामींचे कुटुम्ब या बहिणी बहिणी होत्या. या हि मठांत दाणवोपाची जुनी प्रत व चित्रपट आहेत. ग्रंथसंग्रह पहावयास संपन्न. त्यांतील (१) माधवकुमार कृत दशम स्कंदावर १२०६४ ओवीटीका, १६५८ तील, शेवटचा भाग :

दाळे सोळावें आठवस । पिंगळ संवत्सर पावन ।

सं दशमस्कंधारंभण । वेलें आपणें हंडुपुरीं ॥ ३

नितेक दिवसानंतर । संपला ग्रंथ सुंदर ।

विनयी माधवकुमार । जोडोनि कर धोतपांसि ॥ ४

× × × × × ×

पो प्रतापसिंह राजमणी । तन्मंत्री मावाजी अण्णा बोरामणी ।

तत्सुत सुन्दराव गुणराणी । तत्पुत्र सुगुणी शंकरराव ॥

सयाचें हें भागवत दशम । धोल्यास संगलपद परम ।

मन्मथ पवें मार्गेथर उत्तम । शुभपक्षां सुगम पूर्ण छिहिलें ॥

म्हणजे ही प्रत १७५७ त झालेली असावी, (२) माधव कृत उद्योग-पर्वोतील सनत्सुजात, (३) माधव कृत कर्णपर्व, (४) माधव कृत श्लोकवद्ध रामायण, (५) माधव कृत दशम स्कंद, (६) माधव कृत अरण्यपर्वोतील नलोपाख्यान, (७) महिपति कृत भक्तविजय व (८) संतविजय, (९) शेष कृत स्कंदपुराणांतील पांडुरंगमाहात्म्य, त्याचा शेवट :

मैदिनीकर कुलसंभव । रक्तांगदपुत्र ज्ञानविभव ।

गंगाधराढ्य अभिनव । जया सद्भाव धीरामचर्दी ॥ ४२

श्रीशिवरामेंद्र योगीवर । तदनुमही दयासागर ।

उत्तमासुत म्हणती ज्याभि. यो. १, लक्ष्मीनृसिंहप्र. पृ. १, २५.

तपाया धी अभयहस्त । माझिया माया सदा घटंत ।

तो जैसा बोलवीत । तैसा बोलतसे जाणा ॥ ४६

मेघें मीण्यासी नाहीं द्याये । बोलविळा सद्गुराये ।

सर्पसाक्षी रघुपुंगवो । जागे मायो शेष म्हणे ॥ ४७

(१०) शेष कृत अद्भुतकांड रामायण, (११) माधवात्मज कृत भागवत प्रथम स्कंध, (१२) अद्वैतप्रकाश, शेवट :

महानिमंतोजी म्हणे मुनिजना । हे तुमची भुज्जा ।

तया अवयव सुखाय वचना । क्षमा कीजे ॥

(१३) आनंदसागर कृत रामचैतन्य, (१४) वामन कृत समग्रोक्तो गोता व (१५) निगमसार, (१६) ज्ञानेश्वर कृत ज्ञानेश्वरी, (१७) अनुभवामृत व (१८) हस्तामलक, (१९) ज्ञानदेव कृत गीता, (२०) व्यंकटेशस्तोत्र, (२१) भोजराज विरचित चंद्र अयोध्याकांड, (२२) कुंभकोणमाहात्म्य, (२३) विठ्ठलदास रुद्र कृत तुळशीमाहात्म्य (२४) मयूरपंत कृत भागवतटीका; इत्यादि ग्रंथांचे नुसते टिपण करून घेतले होते. रामरुपाविलास ग्रंथाचे कर्ते सुकुंद हे गोविंद बाळांचे पुतणे होत.

आण्णाजीशावांच्या मठात इतर कांही ग्रंथसंग्रह नाही, असे तत्कालीन विद्यमान मठपति रुपति यांनी कळविले. भीमत् ग्रंथराजाची प्रत, भीममर्थ व भीमस्वामी याच्या तसविरी होत्या. या मठाला भीमस्वामींच्या पादुका मिळाल्या, शोळीरामबावांच्या मठाला शोळी मिळाली व गोविंद बाळांच्या मठाला कांठी मिळाली असे मठपतींनी सांगितले.

या प्रांतात दासशेधाच्या जेवळ्या प्रती पाहण्यांत आल्या त्या सर्वांत 'देह पांचा भूतांचा', 'आणि कवित्व मनुष्याचे', 'ऐसा अप्रमाण बोलण्याचे । काय काम' असे च पाठ आढळले. म्हणजे कल्याणस्वामींच्या प्रतीतील शोध तिकडच्या प्रतीत आढळले नाहीत.

सेतुरामबावांचा म्हणून तंजावरस आणखी एक पांचवा मठ होता. हे सेतुराम मेरस्वामींचे एकनिष्ठ शिष्य होते. राजगुरुत्व पुढे सेतुरामांच्या कडे आले होते. त्यांच्या मठाला पाच पन्नास हजारोंवर उत्तम अस्त्याचे ऐकले होते. त्या मठांतील पुरुष राजवैभव योगीत अस्त्यामुळे आम्हांस त्यांचे दर्शन घडले नव्हते. परमार बाहेरून ऐकले होते की, त्यांच्या मठांत पोथ्या पुस्तकांचा बराच संग्रह आहे. पण आमचा मठांत प्रवेशच न झाल्यामुळे प्रत्यक्ष कांही माहिती नाही. त्या वेळी हायकोर्टात त्या मठाचा कांही वाद चालू होता. कागदपत्रे कोर्टात गुदरली गेली होती. त्या कागदपत्रांचे छापील पुस्तक मठाचे कारभारी राजाराम देवाजी एकवचनी यांच्या कडे पहावयास मिळाले होते, त्यावरून कळले की, " महाराज राजेश्री प्रतापसिंहजी राजेसाहेब यांनी जमदग्नी गोत्राचे बापा गोसावी याचा पणतु सेतु बाप्ता " यांचे स्तवन रा. सं. १६

करून दिले हेतें. चार वर्षांमागे संजवराकडे जाणें झालें असतां कानावर आलें होतें की, मठातील संप्रदाची वगैरे वातावरत झाली आहे.

गदावरील धैरामाच्या मूर्ति श्रीसमर्थांनी तजावराहून आणवित्या होत्या हे सर्वथुतच आहे. त्या मूर्ति ज्या ओर्तिंगारानें गृहणजे सोनारानें पडल्या होत्या त्याचा हि मठ तंजवरास होता. पण आम्ही जाण्याच्या पूर्वी ५१६ वर्षांमागेच तो पद पडला होता.

वैशाख शु. १ र आगदी तंजवरास पोचलों व दुसऱ्याच दिवशीं दागा करून कोनुरास जाऊन आलों. मार्गात दोन कोसावर मारंगुडी गृहणून गाव लागले. तेथें एक देवीचें व एक रामाचें अशीं दोन जुनीं प्रचंड देवळे आहेत. देवीच्या देवाच्याच्या पदित्या सभामंडपाच्या खांबावर पुढील लेख कोरलेला आहे :

श्री ॥ स्वस्ति श्री शालीवाहन शकपुद्गः १७५२ सत्रादी वाहून कल्पवृक्ष
॥ ४९३१ व्यासि हजार जौरी यकचीस ॥ ... संवत्सर पुष्य वद्य
सप्तमी बुधवार सरणी नक्षत्र मार्गशी मास तेदी २३ या शुभदिनी
राजेश्री शारफाजी महाराज वृत्त चिरमंदी नवतन मठप धर्मे ॥ ३ ॥

कोनूर अगदीं लहान ३०१४० पार्श्वे खेडे आहे. राघवस्वामींचा मठ गृहणजे एक जीर्ण छपर आहे. सूर्याच्या किरणाचे झेकडो कवडसे आत पडले होते. मठात एक विषया श्री व तिचा आठ नऊ वर्षांचा मुलगा अशी माणसे होती. धैरामाच्या मूर्ति व भीमस्वामींच्या मठातील तसवीरीप्रमाणें श्रीसमर्थांची तसवीर होती. केर, कोळिशकें, फसरीचे किडे, नाकतोडे याचा मुजमुजाट होता. महदाश्चर्य यातलें ! अशी का स्थिति होती कोण जाणे ! आज तरी तेथें काय स्थिति आहे, ती परमेश्वरच माहित ! श्रीसमर्थांची तसवीर मागून पाहिली पण मिळाली नाही ! आहे तेथें सुरक्षित असो ! संप्रदाचें नाव, अर्थात्च नको. चार भांड्याधिवास मठात फादी सामान नव्हतें.

मन्नारगुडी आगगाडीचें ठिकाण आहे. शु. ५ र मन्नारगुडीस गेलों. तेथें अनंतमौनी व त्याचे दिव्य मेरुस्वामी याचा मठ आहे. उभयतांच्या समाधी आहेत. अनंतमौनींचा पुण्यातिथि माद्रपद वद्य ९ व मेरुस्वामींच्या समाधीचा कळ शक १६५५ आपाड शु. ११ सोमवार हा होय. दासबोधाची एनी मत, 'थय न म सवत्सर आप द शुद्ध पूर्णिमा अगारकवार' या दिवशी

संपूर्ण केलेली वास्तुकीरामायणाची प्रत व देवदासकृत सप्तमालिका, असे ग्रंथ पाहण्यात आले व दोन वाढ मिळाली. मेरुस्वामीचे ग्रंथ कुम्भकोणाजवळ मध्याह्न (हं हि आगगादीचें ठिकाण आहे) येथें सुदरेधर शिंदे साहेब यांच्याकडे आहेत, असे कळलें. मठाला उत्तम दरमहा नक्त साडे वावीस रुपयांचें आहे.

मत्तारगुदी हें एक रम्य ठिकाण आहे. गावात प्रवेशद्वारां व एक प्रचंड चौकोनी तळें आहे. त्यानें वचीस विघे जमीन व्यापिली आहे मध्यभागीं श्रीकृष्णाचें देवालय आहे. होळीतून जाता येतें. येथें राजगोपाळाचें एक पार व प्रचंड देवालय आहे. त्याला पाच सात गोपुरे आहेत. मद्यार म्हणजे गोपाळ आणि गुदी म्हणजे देऊळ. या गावीं एक मात्र विचित्र गोष्ट नजरेस आली ती अशी की, येथें वाटून लिख्ती झालेल्या लोहार, सुतार, सोनार जातींचीं २००४०० कुटुंबे आहेत !

दुसऱ्या दिवशीं परत तंजावरास गेलों. राजवाड्यातील प्रख्यात सरस्वती-महाल पहावयाचा होता. आपल्या देशात संस्कृत, प्राकृत, इमजी भाषातील प्राचीन ग्रंथांचें एवढें मोठें संग्रहालय अजून कोठें द्रष्टिच नसेल. वैशाख शु. ९, १०, ११ सकाळ दुपार महालात कठिली. संग्रहालयात ८२५ ग्रंथकारांचे मिळून १२३७६ संस्कृत ग्रंथ आहेत. वेद, उपनिषदे, ऋषय, व्याकरण, कोश, अलंकार, शिल्प, वैद्यक, ज्योतिष, मीमांसा, सारय, योग, धर्म, काव्य, पुराण, तंत्र, तर्क, नाटक, मंत्र, संगीत इत्यादि अनेक विषयांवर हे ग्रंथ आहेत. जेवढें शान-भाण्डार आहे ! शिवाय इतर हस्तलिखित ग्रंथ सुमारे ६००० आहेत ! इ. स. १७६५ पासून तो १८५० पर्यंत प्रकाशित झालेल्या सुमारे २००० इमजी ग्रंथांचा हि यात संग्रह केलेला आहे. हा एकदर संग्रह करण्याचा उपक्रम मराठ्यांच्या पूर्वी जे नाईक राज होते त्यांनीं च केला होता, मराठी राजांनीं तें कार्य पुढें चालविलें. स्वास्थ्य मिळालें म्हणजे काय न होईल ! पुर्णेदरबाराला स्वास्थ्य लाभलें च कधीं ! मराठी ग्रंथांचा संग्रह मराठी राजांनीं च केला असावा, त्यात विशेषत सरफोजी राजांनीं केला असावा. मराठी संग्रहात शनिश्चर्ये व दासबोध अर्थां दोन स्वतंत्र सदरे असून शिवाय रामायण, मारत, भागवत, पुराण, कथा, नाटक व वेदांत अर्थां सात सदरे आहेत. या सर्व सदरांसाठींल ग्रंथ पाहण्यास आगदास सगड कोठें होती ! इतर सदरांसाठींल ग्रंथांचे कामापुरतें टाचण

करून पक्त वेदांत या सदरातील ग्रंथांचे संपूर्ण टांचण करून घेतलें. या सदराची २७ दफ्तरे होती. दफ्तरवार टांचण केलें, तें पुढच्या च माहिण्यात पुण्याच्या भारतेतिहाससंशोधकमंडळास सादर केलें, तें मंडळाच्या १८३५ च्या वार्षिक इतिहासांत प्रसिद्ध झालें आहे. कोल्हापुर, वडोदे, स्वाल्हेर आणि इंदुर येथील महाराजांपैकी कोणी, किंवा सांगली, मिरज, जमखिंडी, औध, फलटण येथील श्रीमंत राजेसाहेबांपैकी कोणी, संस्कृत आणि मराठी उत्तम जाणणारे असे दोन बी. ए. अगर एम्. ए. पदवीधर १००-१-२०० अशा पगारावर नेमून व त्यांच्या हाताखाली २५-१-६५ या पगारावर जरूरीप्रमाणें दोन चार संस्कृत लेखक देऊन त्यांच्याकडून वीस वर्षे सरस्वतीमहाळांत काम घ्यावें, अशी नम्र पण उत्कट सूचना करण्याचें मनांत येतें. या वीस वर्षांच्या श्रमाला पांच पन्नास गोड फळें लागून मराठी भाषेच्या वैभवात आणि ज्ञानात अपूर्व भर घातल्याचें पुण्य पदरांत पडणार आहे ! शास्त्री महालात होतों तेव्हा अढ्यारच्या अश्रमातर्फे दोन माणसांचें नफला करण्याचें काम चालूच होतें.

शुद्ध १२ ला आनंदतनयांच्या आरणीस गेलों. बाड्यात कोणी नव्हते. घाडा पाहिला आणि परतलों. कुमकोण, मायावरें, त्रिवेद्र (येथें माधवाचा मठ होता) वगैरे ठिकाणी जावयास पाहिजे होतें. कोणी तरी गेलें पाहिजे. संशोधनाला पुष्कळ वाय आहे. आगचें १८३५ चें संशोधन संपलें व त्यात बाबीस वर्षांनी या अद्यावरीस दफ्तराकडे चळण्याची वेळ पातळी आहे ! त्या दफ्तरातील सप्रह यापुढें दफ्तरात न राहतां त्यातील प्रत्येक बादास, पोर्चास व महत्त्वाच्या कामदास स्वतंत्र क्रमांक मिळून हो आता श्रीसमर्थबागदेवतामंदिरातील कपाटात विराजमान होणार ४३.

तंजावर प्रांतांतील संग्रह

१२०१]

बाह-शृंगारया १८८ × २ = ३७६ [१७५

(१) श्रीसमर्थ, उद्भवचिदन, दुपाराम, विर्मल, सुद्धद (गणपतीवर), पद्मलक्ष्मण, निपटनिरजन, गिरिधर, मध्वगुनेश्वर, त्रिविक्र, अमृतराय ऊर्फ रायजी, चिंतामणी, आनंदलनय, गोलायोनंदन, नरहरि साली, माळो, दुर्गाबांधु, कृष्णदयालव, येडनाय, आनकोजी योगळा, आदिनायक,

मानुदास, गोपाल, रगनाथस्वामी, श्रीधरस्वामी, निजानंद, आदिनाथ, गणेशनाथ, निवृत्तिनाथ, कृष्णदास, माधवदास, विठ्ठलनाथ, शिवदिन केशरी, शिवराम पूर्णानंद, येकाशिवराम, केशव, त्रिमल, आत्मास्वामी, सत्जनरजन, गोविंद, गोविंदसुत, शिवसुत, मानपुरी, निर्मल शाम, जयरामसुत, उद्बोधनाथ, वामन, चिंमयसुत, कोक्रीळ गंगाधर, जयराम, आत्माराम, शिवरामात्मज, राघव, उत्तमपुरुष, मीराबाई, दास गुलार, तुळसीदास, नानक, चंदसली, कबीर, सुरदास, अवधूत, नागेश, दिनकर, नामदेव, कविजनव, उद्योदास, उद्भव, खेलमहमद, त्रिमलनंदन, अमरदास, माधवकवि, रामकवि, कमाल, कविराय, भोंपत, इत्यादि ७५ वर शतांशत संपुरुषांची पदपदांतरे, श्लोक, कवित्त, दोहरे वगैरे

(१) दुर्योधनधरित्र-ओवी, १२१, सेतुषधहनुमतअर्जुन-श्लोक ६१, रावणगर्भपरिहार-श्लोक ६४, शेवटीं कवीनें आपलें नांव, गाव व काल कुरात्मक श्लोकांत दिलें आहे, ते श्लोक .

तिसाचे बरे अक्षरालागि व्यावे । दहा अष्ट जोडोनि कान्हासि घावे ।
दहा त्रीगुणे त्यास बेटहाटियेला । नव्हा घीस जोडा कवीनाम बोला ॥ ६०
बंदकारण्य तो देश जाणा बरा । जवुद्वीपी असे ग्राम तो वि खरा ।
पुढती गुप्त तें नाम आहे बरे । याचोनि पाहणें सज्जनीं भादरे ॥ ६१
प्रथम बिंदु सवा द्वय थारा । बाविसा लिहून भाड विचारा ।
देउभी मग तयाप्रति कान्हा । तीस घेउन कवीस्यळ जाणा ॥ ६२
ऐसे रावणगर्वहारण बरे आपाडमासांतरी ।
जाले ते दशमी च शुद्ध असती नाना मती कूसरी ।
जाणावा गुरुवार तो अति परा तेची दिनी सपला ।
ऐका कर्णपुटी कवी नमितसे श्रोत्याजनी पाठला ॥ ६३
धरणीवसुधमज जाणिजे । थक तुम्ही निज मानसि मानिजे ।
खर सवखर नाम असे जया । पाहिजे पुधजनी समजोनिया ॥ ६४

भुवाख्यान-१६ कडके, चूर्णिका वगैरे, महिपतिनाथ अष्टक-चवथा चरण-नरहरीशिवकेशरी भेदि महिपति वाहतो ॥, भुवाख्यान-सूर्यवर्शी उपानपाद राजा ।, प्रभोत्तरमाला-संस्कृत श्लोक ३७, पद्यावली-संस्कृत श्लोक २७, व्यकटेश गुरुचे धेंद्रात्मज कृत चद्रावली-श्लोक १०३, वामन कृत चित्सुधा-श्लोक ४३, चरमगुरुर्मंजरी-श्लोक २५, रामचंद्र-अष्टक-चवथा चरण-सीतापते गुज कसी कवणा न ये रे ॥, शानेश्वर कृत

शुकाष्टकटीका-मूळ श्लोक ९, टीका खोबी ३९, पांडवगीता-संस्कृत
श्लोक ७४, कृष्णकर्णामृत-संस्कृत श्लोक ११२, गीतागर्भ-श्लोक २३,
अच्युताष्टक-श्लो. ९ अशी १८ प्रकाशितअप्रकाशित प्रकरणे

(३) आदिनाथाचे एक संबंध पद व अमृतेश्वरांच्या एका
पदांतील एक च कडवें सहज उतरून घेतां :

[१] देवाचे संनिध्य

अहंकृति गेलि छया । निदिदिनि संनिध देव तया ॥ ध्रु०
पिपीलिकादि सुरावर ब्रह्मा । येक चि भाव जया ॥ १
जननी-जनता-सद्गुरु-सेवा । मन-वाचा-काया ॥ २
जाणिव गेलिव परती सरली । न गणी काळभया ॥ ३
आवेया काम्या कर्मी अचेष्टित । नळगे कासिगया ॥ ४
सधं मळोति धुतिवाक्यायां । हे आदिनाथदया ॥ ५

[२] येका रामपदासाठी

भगवंतासाठी । जिवलगंती अवध्या तुटी ॥ ध्रु०
भारतें स्वजिपली माता । मर्यादें चिरविला पिता ।
विभीषणें स्वजिपला भ्राता । येका रामपदासाठी ॥ १

(४) या वाटात संस्कृत, प्राकृत सुभाषितें असंख्य आदेत.

(५) याटाच्या शेवटून दुसऱ्या पानावर “ स्मरणार्थ शुभकृत ना
संपत्तर रोज गुरुवारी हे चहि दस्तुर नारायेणराव येरायंतराव जाधवराव,
पान १४१ ॥ पद्य ३०० ॥ पान ४६ ” अशी नोंद आहे. तिची शार्द भि
आहे. तिचें लिहिणें मागाहून च दिसतें. त्या च वेळीं, त्या च शार्दनें
अक्षरानें पृ. ६० वर, याटांत आलेल्या विपभाची अनुक्रमणिका लिहिलेली आहे

१२०२]

वाढ-शृंख १४७ × २ = २९४

पेकी १-३ व १४६ अशी ४ नष्ट [१००

(१) आरणीचे वावा आनंदवनय कृत पुढील प्रकरणे य
पारांत आदेत :

(१) मुदामचरित्र-श्लो. ४२, (२) कंदुकचरित्र-श्लो. ३६, (३)
राधाकृष्णविलास-श्लो. ४२, (४) एणीचे चरित्र-श्लो. १२, (५)
गणिनाचरित्र-श्लो. १२, (६) ताटिकावध-श्लोक ३०, (७)

यज्ञसंरक्षण-श्लो. ३४, (८) शिविचरित्र-श्लो. ४१, (९) सासु-
मुनेचे नाटक-श्लो. ३२, (१०) मार्कंडचरित्र-श्लोक ४७, (११)
सेतुबंधन-श्लो. ३७, (१२) सत्यभामाविलास-श्लो. ४९, (१३)
सीतास्वर्यवर-श्लो. ७४. ही इतकी सर्व आनंदतनय कृत आख्याने
दिसतात मधून मधून स्वतःची व गिरिधर, भीमर, उदयचिदन, एकनाथ,
इत्यादिकांची पदे, चूर्णिका वगैरे योजून त्यानीं तीं सजाविलेली आहेत.

(२) वामनार्चा प्रकरणें : (१) गोपीवस्त्रहरण-श्लो. २३,
(२) नरसिंहजयती-श्लो. ६४, (३) यज्ञपत्नीचरित्र-श्लो. ४८,
(४) वामनचरित्र-श्लो. ३६, (५) रुक्मिणीविलास-श्लो. ५२,
(६) कृष्णचरित्र-श्लो. ९०

(३) मोरोनाचीं आर्यावृत्तांतील प्रकरणें : (१) गोपीवस्त्रहरण,
आर्या १६, (२) वृणावर्तबंध-आर्या १७

(४) एकनाथ कृत (१) कैकेयीघरदान-ओवी ४९, (२)
दानाग्रतचरित्र-ओ. १४२

(५) मुक्तेश्वर कृत स्थालीपाठ-ओ. १४७

(६) कोण कृत न दिलेली प्रकरणें (१) पूतनामोक्ष-श्लो. २०,
(२) ओवीबद्ध सेतुबंध-ओ. ४३, त्याची शेवटची ओवी :

भक्ता विसन होता प्राप्ति । घेउनि नाना घेपाकृती ।

सद्गुरुनाथ भूपती । दिवा राती सरस्वी ॥ ४३

(३) गीतेच्या एक एक अध्यायावर एक एक सुंदर पद, (४)
कृष्णजन्म-ग्रन्थसख्या २४ (५) नलचरित्र-श्लो. १३५

(७) ओवीबद्ध एकनाथचरित्र-ओ. ३८

पाहिली ओवी . जनार्दनने आज्ञा दिवली एकनाथा ।

जाईं माता पिता । कष्टी होती ॥ १

शेवटची ओवी : येकोवाचे जिद्धेश्वरी रामनाम ।

लिहोनि मेघश्याम गुप्त जाला ॥ ३८

कदाचित् या प्रकरणाच्या कर्त्याचे नांव हि मेघश्याम असेल.

(८) शिवाय मधून मधून आनंदतनय, भीममर्थ, शानदेव, एकनाथ
यांची पदपदातरे आहेत. दोन चार ठिकाणीं भीमेश्वरे गुरवे नमः आहे. बाळात

सर्वप्र एकाचें च अक्षर नाही. पृ. ५७ आणि ६६ वर “ महादेव पदण गोविंद आणाजी लिखितं ” असे आहे. असे हें महत्त्वाचें बाब आहे.

१२०३]

एका बाबाची अवधिष्ट पृष्ठे

$$१४ \times २ = २८$$

[१००

मोरोपंत कृत कर्णपर्वातील अध्याय ११, १२, १३, १४

१२०४]

बाढ-पृष्ठ १२ $\times$ २ = २८४

शियाय आ. व शे. यरी च गेली

[२५०

(१) भीमसर्थ, माढो, अनंतदास, केशव, सुरदास, नरहरि, विष्णुदास नामा, निजानंद, देवदास चैतन्य, एकनाथ, रामाजनादन (यांची ज्ञानयज्ञाची आरती), रामचंद्रमदास, भानुदास, नामेशात्मज विद्वत् राहे । भीमसुख वामन पाहे रे ॥, शिवराम पूर्णानंद, गोसावीनंदन, ब्रह्म मुंजोजी, नामा, बहिरा, केशवाचा मामा, लीलाविश्वमर, नारायण माढो, रंगनाथ, शानदेग, गौरा कुंमार, मुत्तार, निंबा निदोप, रामानंद, विद्वत्तनयो बोलतसे । रामदासाचा मामा ॥, वामन, चिंमयानंद स्वरूपानंद, अनंतदास, हुक्का, पंडित, माधव, दासविद्वत्, माधो बासुदेव, कृष्णदास (जिने आपकू जेया नरी । तनमनकू स्तोया नरी । मनमैलकू घोया नरी । बागोल किया तो क्या हुआ ॥), विश्वनाथ, कबिर, विद्वत्तनय, निर्मल ज्ञानदी, परमहंस, इत्यादिकांची पदपदातिरे.

(२) सद्भवचिह्नन कृत (१) मृत्युंजयचरित्र-कहवी २४ व

(२) नागनाथचरित्र-कहवी ५३

(३) मुक्तेश्वर कृत थालीपाक-ओवा ७०

(४) एकनाथ कृत गजेंद्रमोक्ष

(५) सद्भवचैतन्य कृत धोवकालिका-ओ. ४०

(६) नामापाठकर्किंदर कृत रत्नमाला-ओ. १०८

(७) गोसावीमुतांचे भवानीअष्टक-ओ. ९

(८) मागोल बाढाक ९८६ त ज्या कवि कृत ६०१ श्लोकांचा

उल्लेख केला आहे, त्यापैकी शे दोनशे श्लोक हे श्लोक केशवस्वामींचे आहेत की काय, न कळे.

या बाबांच्या शेवटच्या पांच पन्नास पृष्ठांचा सळाचा एक कोपरा कसरीच्या भवस्थानी गेलेला आहे.

१८५७ आश्विन शु. १

१२०५]

वाढ-पृष्ठे ३२१ X २ = ६४२

आरमोर्ची ४ न२

[१२५

(१) हें प्रचंड वाढ विशेषत आनंदतनयाचें आहे, असें म्हटलें तरी चालेल. त्यात आनंदतनयाच्या सांगेताळ कोणा पंडित कवींची कविता आहे. त्या साली इतरांची आहे. त्यात बरी च अप्रकाशित हि कविता आहे एकाचा अभ्यासकाला सहज वर्ग सहा महिने काम पुरवेल.

(२) भीमयय, बाळदास, केशव, पांडित, आनंदसुत किंवा सुताच्या ऐवजीं नदन आरमज तनय, निरचन, नरनरिग, दीन शिव, चिदानंद, एकनाथ, उदयचिदान, कृष्णदास, मरु, एका शिवराम, दवदासाकित, गुहदास, शानंदेव, घोडाजीसुत, जयरामसुत, सुकाराम, वामन, भीरामाई, कबीर, अमृतराय, रगनाथ, शिवार्य, शिवराम पूर्णानंद, बाळकराम, गासावीनदन, भीमराज स्वामी, मानपुरी, सट्ट किंवा सट्ट महारि, सुरदास, विश्वर, मत्पुनेश्वर, अक्षरनाथ, नाया मज, गिरिधर, शिवदिनकेशरी, रघुनाथसुत, अवधूतात्मज बाळ, शेळगावकर जीवराज, इत्यादि काताशात सतकवींची पदपदातरें.

(३) काहीं प्रकरणें कोणाची आहेत तीं मला उमगलीं नाहींत. त्याचा बोध झाला अशीं आनंदतनयाचीं प्रकरणें-चेंदूफाळी (पृ ३३ वर), श्रीकृष्णचरित्रर श्लोक (पृ ११२), नौकाचरित्र (पृ ११७), राधाविलास (पृ. १३०), पूतनामोक्ष (पृ १३८), ताटिकावध (१५२), यज्ञसरक्षण (१५५), सीतास्वयंवर (१५७), रामशायरी (१६९), सेतुबंधन (१७७), शिबिचक्रवर्ती (पृ १८१), मार्कंडेयचरित्र (१९८), शिवरात्रीकथा (२०७), सुदामचरित्र (पृ २४०), श्रीकृष्णनाटक-तेलंगी मार्पेंत पृ २४४ वर व मराठा मार्पेंत पृ. २४६ वर, इत्यादि. आनंदतनय व पांडित समकालीन दिसतात

(४) पांडित कृत प्रकरणें-कृष्णजन्म किंवा सुमद्राकल्याणी (पृ ८०), गजेंद्रमोक्ष (पृ १०५), हरिवाळिकव्रत (पृ २१३), वगैरे

(५) इतरांची प्रकरणें-एकनाथ कृत प्रल्हादचरित्र (पृ १४), बाळदास कृत पद्मनाभचरित्र (पृ २२), अनंतव्रत (पृ २९), एकनाथ कृत रुक्मिणीस्वयंवर (पृ ३८ व ८०), वामन कृत भामाविलास (पृ १२४) व भीष्मप्रतिज्ञा (पृ १०८), शिवार्य कृत पचाक्षरी रा. घ. ३७

चरित्र (पृ. १४०) व भद्रायुचरित्र (पृ. २८६), घाळकराम कृत
 दामाजीपंताची कथा (पृ. १४८), शुरुदास कृत सीताकल्याण
 (पृ. १८९), नाथात्मज कृत शुकरभासंवाद (नाथात्मजप्रभूच्या सहवासें
 दोहल अभ्युतरंग-पृ. १९३), जीविराम कृत कचोपाख्यान (पृ. २७७)
 व भिल्लचरित्र (पृ. ३०३). हे जीविराम कवि नव्याने ऐकू येत आहेत.
 त्यांची ओळख करून देण्यासाठी कचोपाख्यानाचे पहिले तीन व शेवटचे
 तीन आणि भिल्लचरित्रांतील दुसरा व शेवटचे दोन असे श्लोक वाचकां
 सादर करितों-

ज्या विप्रौघमहाद्विभेदविषई वज्रोपमा देविजे ।

जो इंद्रादिसमस्तनिर्जरगणों वंदोनिर्या सेविजे ।

जो सिंदूरारणांदमंदित सदा विमेश तो चांगलें ।

राजेथी शरभेंद्रभूपतिलका देवी सदा मंगलें ॥ १

संज नाम नगरीस सुधीर । मोत्र कौशिक ज्या मति पार ।

राजराज शरभेंद्र तयाचा । जो निजाधित सह दिवसांपा ॥ २

शेळगांवकर जीव कवी तो । यशुंजी कचचरित्र वदे तो ।

आत्रें भद्रनिया अभिमाना । ऐकुनी मग करा बहुमाना ॥ ३

तोला शुभही हा कवि यामनासी । प्रबंध भाणोनि नया मनासी ।

अभ्यस्त भावें यमकें पहा जी । छी सांग तोपे यम कंप हा जी ॥ ४०

कचचरित्र मनोहर चांगलें । ऋषिवराप्रति सूत वदे अलें ।

महिषी शरमेश्वर नूपती । पुण्यजनासमवेत दि येकती ॥ ४१

काळों घुटि पढी सदा पिकतसो घान्यें जना सौख्य हो ।

साधूगोद्विजबुद्धपावन घडो सरसंग ही काय हो ।

क्षामक्षोभ नहो करोत द्विज हे सत्कर्म राखी अलें ।

पुत्रमात्यकलत्रबंधुसम हा राजा असो चांगलें ॥ ४२

ज्यानें बेढरदक्षमांसघलितें सेवोनियां स्वामनें ।

तोपें स्वीय तनूसि दाबुनि तया जो शोभवीं फाननें ।

तो श्रीकालगजरा देव शिव हा गौरीपती चांगलें ।

राजेथी शरभेंद्र मोसलकुलोत्तसा कवी मंगलें ॥ २

शेळगांवकर जीव कवीने । कर्णिलें शिवचरित्र मतीनें ।

राजराज शरमेश्वर राजा । ऐकुनी श्रुतितो बहु फाना ॥ ६०

काळीं घपे पडोनि घान्य विकुनीं राज्यां जना सौख्य हो ।

गेहोगेहिं करोत शंकरकया वाचोनि तद्रक्ति हो ।

राजेथीश्वरमंदीर्कतीं विलसो दिक्चक्र वाळांतरां ।

भीशंमूपदर्पकजा जिव सुर्षा वर्णीतसो अंतरां ॥ ६१

तैजावरच्या राजघराण्यांत दोन खरफोजी राजे होऊन गेले. एकांची कारकीर्द इ. स. १७११ ते १७२८ व दुसऱ्यांची इ. स. १७९८ ते १८३२ होती. हे बहुधा दुसरे असावेत. विद्वानांचा परामर्ष घेण्याविषयी त्यांचा लौकिक हि होता.

(६) योद्ध्याद्या प्रयानाने फोणास हि उमगतील, पण मला पट्कन् कोण कृत अशी न उमगलेली प्रकरणे— (१) छीकृत दुष्टपुरुषलक्षणवर्णनपंचक, (२) पुरुषकृत दुष्टस्त्रीलक्षणवर्णनपंचक, (३) श्रीरामशरसेतु-पृ. ९६, (४) ध्रुवचरित्र-पृ. १००, (५) फाळियामर्दन-पृ. १११, (६) व्याघ्रचरित्र-पृ. १२१, (७) सुदामचरित्र-पृ. १११, (८) रामजन्म-पृ. १५०, (९) भीष्मप्रतिज्ञा-पृ. १७१, (१०) चिह्नयाची कथा-पृ. १९३, (११) शुकरभासंवाद-पृ. १९५, (१२) गोपीचंदकथा-पृ. २२२, (१३) नळचरित्र-पृ. २३२, इत्यादि

(७) या बाबत पांच चित्रे आहेत ती—दंडिह-पृ. १३, मुरलीधर-पृ. ३७, सीता राम-पृ. १४६, शंकरपार्वती-पृ. १९८ व सरस्वती-पृ. २५०

(८) पृष्ठ ३६ वर १८ प्रकरणांची नावे दिली आहेत.

(९) या बाबतील लेखन दोघांचे आहे. बरेचसे एकाचे आहे व दुसऱ्याचे थोडे आहे. पृ. ८० वर पहिल्या लेखकाने नांव, गांव, लेखनकाल ही दिली आहेत ती :

“ विश्वावसु नाम संवत्सर पुष्य षष्ठ दशमी बुधवार

थी अनंतपद्मनाभाचे सन्निधानी ग्रन्थ समाप्त ।

लिखितं शेषगिरी रघुनाथराय दलपत कुंभकोण ”

या पद्मनाभाच्या प्रबंध मंदिराचे बाळदास यांनी एका सुंदर पदांत वर्णन केलेले असून ते पद पृ. ३१ वर आहे.

(१०) चार पांच पदे विशेष आवडली ती शार्वी असे वाटते. आरंभी च पृ. ३२ वर एका अपूर्ण पदाची दोन चरणे आढळली. ती पुढपुढच सारं माद चालले गेले म्हणून ती आधी देखून मग चार पदे देतो :

[१] तारा अथवा मारा

तारा अथवा मारा तुमच्या मना ये ते करा ।
पवित मी अपराधी अंती दास तुमचा खरा ॥ १

[२] मजला थापटुनी चढवीले (पृ. २१)

काय वानूं मी उपकारा । सहुरु माहेरा ॥ ध्रु० ॥
मोक्षमय निद्रा । लागतां । भवस्वप्नीं घोसणतां ।
मजला थापटुनी चढवीले । जमृत स्वरुपां फेले ॥ १
लक्ष चौन्यासी । भयफेरे । चुकवीले दातारें ॥ २
नामसंजीवनी । मम श्रवणीं । पाजुनिया निज वदनीं ॥ ३
अनंत मणि माळे । घोवीले । अमंग मेरुसी फेले ॥ ४

[३] परवा घ्या किनकी (पृ. १७२)

परवा कया किनकी कया किनकी । मिट गई आशा जिनकी ॥ ध्रु०

... ..
कहे भीमराज गुलाम गुरूका । फल खावे कल्पतरूका ॥ ३

[४] तारक नौका नाम हरीचें (पृ. १७६)

तारक नौका नाम हरीचें ॥ ध्रु० ॥

भेदभावांनुधी उत्तरुनि नेते । वाजत गाजत परलोका नाम ॥ १
नामप्रताप निरखुनि रूपें । अनहत दुंदुभी ठोका नाम ॥ २
वदे भीमराज एक्या भावें । अंतरि संतत घोका नाम ॥ ३

[५] अक्षी मी घन्य जालों (पृ. २६६)

अक्षी मी घन्य जालों ॥ ध्रु० ॥

निरखुनि राम । जगदभिराम । अंतरि फार निवालों ॥ १
सुदिन अम्हा जी । शुभ दिन आजी । स्थानंदाविध विरालों ॥ २
दास सुद्धे वदे । लाहुन उत्पद । गुरुकरुणें घालों ॥ ३

हे धेवटचें पद धीरामदाखीचें नव्हत गुरुदाखांचें असावें, असें घाटतें.

१२०६]

वाढ-पृ. ४० × २ = ८०

[१००

(१) गोविंदकविकृत शरभमहीपविस्तुतिः, (२) गोविंद कृत उमारमासंवाद-आर्षावद्ध-शेवटची आर्षा :

श्रीमत्तंजानगरी न्यायें जो शरभमूप राज्य करी ।

त्याचा भाशित उटके गोविंदाभिध करी असे सुटके ॥ २९

(३) किंकर कवि कृत सत्यार्थचरित्र-श्लोक २५, (४) रम कृत राजमुखचरित्र-श्लोक ४०, (५) मयूर कृत विराटपर्व, उद्योगपर्व, वनपर्व इत्यादि पर्वोतील व रामायणातील काही भाग

१२०७]

वाढ-पृष्ठपल्या ९६ × २ = १९२

शेवटची काही पृष्ठे नष्ट

[११४

महत्वाचें वाढ, पण, अरेरे ! कसरीत त्याचे बरेच हाल केलेले आहेत, मधून मधून काही अक्षरें तिच्या भक्ष्यस्थानी पडली आहेत. अक्षर चागले, एका टाकानें जिहिलेले आहे. त्यात सदा प्रकरणें आहेत, पैकी एकनाथ कृत आनंदलहरी शिवाय बाकीची पाच अप्रकाशित आहेत, असे वाटते. सर्व प्रकाशनाला सर्वथैव योग्य आहेत. माथ ताडून पाहण्यास आणखी प्रती मिळाल्या पाहिजेत, कारण बाकील अक्षरें कोठें कोठें गेली आहेत, ती प्रकरणें अर्धी :

(१) मृत्युंजय कृत रामजानकीसंवादे सिद्धसंकेतप्रबंध

(२) बक्षणी मृत्युंजी म्हणजे ब्रह्मणि मृत्युंजय कृत प्रकाशदीप

(३) श्रीपतिदास कृत प्रवृत्तिनिवृत्तिप्रवादे मनाचें चरित्र-ओवी ७३२

(४) दत्तात्रयतुलेशपरमानंदचैतन्य अवधूत कृत आत्मानुभव म्हणजे च तारकब्रह्म-ओवीसंख्या ३१०. शेवटीं लेखनकाल दिला आहे तो : " ह्रव स (वत्सर मा) गंभीरं कृष्ण प्रतिपत्तिथौ ". निश्चित सांगता येत नाही, पण शक १६४३ असावा.

(५) येकनाथ कृत आनंदलहरी-ओ. १५३

(६) मेरु कृत स्वानंदलहरी-अपूर्ण

१२०८]

वाङ्-पृ. ४८ × ९ = ९९
 शेवटची कॅप आणि विसी नष्ट

[११०]

(१) पुष्कळ पदांचीं नुस्त्यां आयाथरें दिलेलीं आहेत, तीं पदे प्रत्यक्ष या नादांत नाहींत.

(२) पृष्ठ ९ वर पुढील अथरें आहेत. मठा चांगली लागली नाहींत, जण काही च समजल्या नाहीं.

“ घन्य संजयनार । रची व रंगा भरतेथर । जडी कुठ त्रिकाळु र ।
 कुच झाल त्रिकाळु र । सुपारीपी झाल पार । तोडयिले अपार । नाम्दी . पुढ
 चमत्कार । गोड्या फिरती चक्राकार । बांगनी भरा बागावर । मानाजी भरा
 किड्यावर । रया दिवसी हुमनार । साहा सास तिरेंतर । फिला फते जाला ॥ ५ ”
 तंजावरच्या राज्यात प्रतापसिंह राजांच्या कारकीर्दीत मानाजीराव जगतीप
 म्हणून एक कर्तव्ययान् सरदार होऊन गेले त्यांचा व संघर्ष यांत दिष्टी.
 काही ऐतिहासिक महावाण्या प्रसंगाचा यांत उल्लेख दिसतो.

(३) एकनाथ ह्या म्हणून रामजन्माच्या ५६ औश्या दिवसात,
 त्यांत मधून मधून दाख (श्रीरामचं नव्हत), पंडितधाम, मध्यमुनेश्वर, कैशव,
 मेढ, गोदावीनंदन, कृष्णदास, उदयचिदन यांचीं पदे आहेत.

(४) कृष्णजन्म-अपूर्ण

(५) राघवात्मज ह्या माहर्तीजन्म. त्याच्या शेवटी पृ. ४६ वर
 लेखनकाळ दिला आहे तो :

“ काळमुक्ति संवत्सर कार्तिष्ठ बहुळ चतुर्थी श्रीमयासरी दिवी गोधूळ-
 छप्ति श्रीरामसंक्रियांनी माहर्तीजन्मानिरीपण संपूर्ण लिहिलें भस्त ॥ ”
 म्हणजे बहुधा शक १७२० मर्यादा.

।। ।। (

१२०९]

वाङ्-पृ. ९५ × २ = १९०

[१५०]

(१) हे वाङ् अनेक कवि ह्या पदपदांतरांचे आहे. त्यांत
 श्रीरामचं, जानेंक, कैशव, उदयचिदन, एकनाथ, तुकाराम, माहो, नामदेव,
 त्रेश्वर, कृष्णदास जयराम, मुकुंद, गीमराज (यांची अनेक पदे आहेत, त्यांत
 गीमनेश्वरांनी एक आरती आहे), शिवधाम पूर्णानंद, मुकुदास, वरवलिंग, निश्चिंत,
 धीर, गंगाधरनंदन, भीधर, गोदावीनंदन, कोकिल, नागेश, जन्मेश्वरनागा,

अमृतसाय, रंगनाय, आदिनाय, कल्याण, जनी, गोणायाई, हरिकवि, मुरदास, आनंदसुत, विठ्ठलदीक्षितसुत, नरहरिसुत, छोळिवराज, सोपान, इत्यादिकांचीं पदपदांतरे आहेत. त्यांत पुष्कळ अप्रकाशित आहेत.

(२) ओळखीसाठीं एकाद दुसरे घाययाचें :

महिळी माझी घोषी सद्गुरूच्या पायां । चिद्धना सत्पया माययापा ॥ १
विवेकाची पोढे जगासी घातली । मुकुंद मांडली अनाथाची ॥ २
टोणगिया दातों बोटविला वेद । ज्ञानेश्वर सिद्ध आळंदीसी ॥ ३
माझे सर्वे गोत सोयरा जीवाचा । सरा विठोबाचा नामदेव ॥ ४
योगियाची माता ज्ञानियाची कळा । गाईन घेलोवेळा मुक्ताबाई ॥ ५
माझा मनोघर्म आणिक नेणे काम । नित्य गाऊं नाम निवृत्तीचें ॥ ६
सोपान चांगया जीवाचा विसावा । गाईन भाईया आवडीनें ॥ ७
प्रत्यक्ष परमह्न अवतार पूर्ण । येकाजनाईन प्रविष्टाहीं ॥ ८
ऐसे संत माझे गोत भगणित । गातां होय चित्ता समाधान ॥ ९
गातां नारायण सरळें दळण । उदय चैतन्य परमह्न ॥ १०

मंत्र घेन्न दीक्षा सांगतीळ दक्ष । राम तो प्रलक्ष न करी कोणी ॥ १
प्रत्यक्ष राम दावी घरिन ह्याचे पाये । आणिकासीं काय चाड मज ॥ २
सर्वा कर्मी राम भेटवी जो गाते । जीवें भावें त्यातें घोषाळिन ॥ ३
सद्गुरुस्मरण गर्जत नाम छंदें । केशवीं निजबोधें भेटि केळी ॥ ४

१२१०]

वाढ-पुढसल्या १८८ × २ = ३७६
गरासयें निमी पुढें कोरी

[१५०

(१) अनंतसुत कृत मार्कंडेयचरित्र-ओ. ४२

(२) उदयचिद्धन कृत कृष्णजन्म-दिवाणें

(३) श्रीधर ब्रह्मानंद कृत मयूरश्वजचरित्र

(४) मंगळवेढाचरित्र, (५) गोपिकावत्सरहरण

(६) एकनाथ कृत शिवरामायण-ओ. ६५

(७) श्रीनिवासविषयित [१] रामकीर्तन, [२] कृष्णलीला,

[३] श्रीवैकुण्ठेशानमयर्णन, [४] सुदामचरित्रं, च [५] गीर्वाण

१ पोढे = पोई.

पदे. हे श्रीनिवास पूर्वी अत नव्हते. ते तंजावरकडील च असावेत, 'व्यंकटेश' ही त्यांची उपासना दिसते.

(८) किरातार्जुनीय कथा-अपूर्ण

१२११]

वाढ-पृ. १२९ × २ = २५८

पहिली ११, मधली ६०-६७, [१६६

शेवटची काही नष्ट

(१) वाढ जीर्ण झाले आहे, फागद ठिसूळ झाला आहे, आरंभी कांतणोने पर कसून दहा बारा पृष्ठांच्या बरोबर मध्यमार्गी सारले भोक पाहले आहे.

(२) या वाढात तेलगु, तामिल कां कानडी बरी च पदपदांतरे आहेत. कांही सुभाषिते आहेत. मधून मधून शकुनाची चक्रे आहेत. पृ. ५८ वर श्रीशिवालिखित म्हणून शकुनाची कांही रीति दिली आहे, मला कांही समजली नाही, पण काय आहे हे समजण्याच्या दृष्टीने कोणी तरी पहावी. पालीचा शकुन व शिकेचा प्रश्न अर्थां आहेत. प्रयाण, प्रवेष्ट, प्रस्थान यांची शुभनक्षत्रे, वार, नक्षत्र, मास यांची फळे बगैरे आहेत.

(३) पिच्छाष्ट औषध (पृ. ५३), दुरव्याध (पृ. ८३), दग्धाध (पृ. ९९) अर्थां औषधे आहेत.

(४) पुरंदर विठ्ठल यांची पदपदांतरे पुष्कळ आहेत. (पृ. ५५-५७, ७८-८३, १०८, १२२, १२६-१३५, १३९ बगैरे)

(५) कावेरी देवी (पृ. ११९), सीतादेवी (पृ. १२३) यावर कानडी पदे आहेत. तीं पांडित कृत अपावां, असे वाटले.

(६) पद्मस्तु-श्लोक ६, सुद्रिका (पृ. ७०), अंगदशिष्टार्ह-श्लोक १७, अपूर्ण (पृ. ९५), सुदामचरित्र-श्लोक ८३ (पृ. १०९-११९) अर्थां प्रकरणे आहेत.

(७) वसवलिंग कृत गजगौरीप्रत-श्लोक २० (पृ. १३)

(८) नागेश जोशी भिंगारकर कृत चंद्रावळी-श्लोक ११८ (पृ. १६ ते ५१). पृष्ठ ५१ च्या पाठीमागे लेखनकाळ बगैरे आहे तो अथा :

“ चेंद्राचळी छीखोताचे धीनीवास गीरमाती चोरोपी संवळर
धावण सुध चेसुरेसी बुधवार दर जागा तंजावर कोंठ ॥ ”
म्हणजे शक १६९१ येतो.

(९) देवदास कृत चोळमंडळी.

(१०) गिरिधर, गोसावीनंदन, त्रिवक्त्रनंदन, आनंदाचा बाळ यांची
पदपदांतरे व कांहीं मुमापिते.

(११) पृ. १०७ वर हैदराच्या खुतिपर चार श्लोक आहेत.
पहिला संस्कृतांत आहे व बाकीचे मराठीत आहेत. तिसरा श्लोक देतो :

हैदर बाहदर दाख घरी कोंठे वरधर कांपति सर्व रिपू ।

धोवति मुखि नृण घेउनि आणिक पाहुति जाउनि कोंठे लपू ।

भूमिति पोलति नाय तुं आपुळ फोटिति सांठवि सत्वर भग्ना ।

सदुत्तर दे मही जा दारणांगत रक्षिल सो च कृपाळ तुम्हा ॥ ३

ही चेष्टा आहे, कां तोंडपूजेवणा इतक्या यशाला पोचला होता, कांहीं सांगतां
येत नाही ।

१२१२]

बाळ-पृष्ठसंख्या १६ × २ = ३२

आ. व. घे. १०।२० नव

[१२५

(१) श्रीसमर्थ, मेरु, एकनाथ, सत्यजिग, तुकाराम, मध्वसुनेश्वर
यांची पदपदांतरे. कांहीं तत्प्रातीय भाषेत आहेत.

(२) सरफोजी राजे यांचे आश्रित दादा व्यास कृत सीतास्वयंवर-
श्लोक १४ ते ३१

(३) श्रीधर कृत जांबूळाख्यान

१२१३]

बाळ-पृ. ६८ × २ = १२६

[१२५

(१) भीसमर्थ, सदानंद, शिवरामपूणनिंद, ज्ञानदेव, निवृत्ति, मालो
नरहरि, वामन, तुकाराम, शिवादिनकेवरी, एकनाथ, हरिकवि, उद्धवाचिद्धन,
निरंजन, नामदेव, अमृतराय, आनंदतनय, माधव, केशव, बापरखुमादेवीवर,
मानुदास, उद्दोष, नरहरितनय, मध्वसुनेश्वर, श्रीधर, रंगनाथ, मुकुंद, जनी,
जयरामसुत, छेलिबरज, बाळकृष्ण, सोपान, निपटानिरंजन, आदिनारायण,
रा. घं. ३८

भी माहें हैं धर्म जाणुनी परम सुखी जाहों ॥ देही अ० ॥ ३
 लिंगस्थिती जरी जीव गहनं तरी उपाधि मज नाही ।
 द्विरण्यगर्भस्थिती गहनं तरी सोपाधिक तो हि ।
 घटमठभेदें महदाकाशी अभेदता पाही ।
 तेसा भी परिपूर्ण सनातन भेदत्रय नाही ।
 भी गुरप्रसादें केवळ आत्माराम ।
 महावाक्यधर्म प्रत्यय निष्पन्न ।
 उन्मनि घाट उच्छंभुनि निजसुखधाम ।
 समालय शुभायस्या माझा ग्राम ।
वाळकृष्ण हैं नाम विसर्तुनी तत्त्वदर्शी जडलों ॥ देही अ० ॥ ४-

[३] अपार उपकार

साध्या उपकारा उपकारा । नाही पापाघारा ॥ ध्रु०
 देउनि आपुला डोळा । दाखविलें घननीळा ॥ १
 जिकडे पाहूं तिकडे । अवघें मल वि भाखे उघडें ॥ २
 स्वरूप मयनीं लढलें । होळस दिवसमातें केले ॥ ३

(२) बाबाच्या शेवटच्या पृष्ठावर मोडोत मजकूर आहे तो
 " हे वही जयराम राम पोगार कासारिय केदारेथर पुराणीक
 वाणी लक्ष्मणराव भोसले यांस स्वसंशोधण दिवही "

१२१४]

किरकोळ वाढ-पृ. १५ × २ = ३० [१२५

यात कांहीं सुभाषिते असून मोरोपंत कृत आर्यामुक्तामाला,
 मनोरथराजी, पंढरीमाहात्म्य अशीं प्रकरणे आहेत.

१२१५]

अगदी किरकोळ वाढ

पृ. ७३ × २ = १४६ पैकीं बरीच कोरी [१००

(१) श्रीसमर्थ, नागतनय, भीषर, आनंदात्मज, हुका, विष्णुदास
 रामा, केशव, शंकर चांगा, ज्ञानदेव, एकनाथ, विश्वनाथ, उद्भवचिदन,
 १५ यांचीं पदपदांतरे

(२) कालियामर्दन, यक्षपत्न्याभोजन, चाल्मीकचरित्र हीं प्रकरणे

(३) मेरु कृत पंचपदीतील एक पद आणि एक श्लोक देतो :

[१] मेह उरला नाही

गुरुनामस्मरण मोक्ष । गुरु ग्रह चि प्रत्यक्ष ॥ १
 पेसा भाव विद्ध जया । मोक्ष लागे त्याच्या पाया ॥ २
 गुरुसेवा प्रह्लादासी । नयनीं सद्गुरुची मूर्ति ॥ ३
 गुरुमज्जीं जो बीडिला । जीवन्मुक्त तो चि जाळा ॥ ४
 मेह मौनीअनेतपाई । समविद्या उरला नाही ॥ ५

[२] मुकेल मेह

गुरुच्या रुपे ग्रहसायोज्य जालें । परंधामिचें राज्य हातासि आलें ।
 सदोदीत तिहासतारूढ जालों । सुमेरू अनंतप्रसादा मुकेलों ॥ १

१२१६]

वाढ-पृ. ७४ × २ = १४८
 पेकी बरी च कोरी

[११

(१) अभिमन्युविद्याह-मंग्यसंख्या ९१ व चंद्रहासचरित्र-मंग्य-
 संख्या १६८ अर्थां दोन प्रकरणें श्लोकवद् पूर्ण आहेत. त्यात मधून मधून
 आर्या, पदे, दिंडी, ओवी आहेत. प्रकरणें कोणाचीं तें मला निश्चित करतां
 आलें नाही. प्रकरणें नवीन वाटतात. ती कोणा रामचंद्रांचीं असावीत.
 चंद्रहासचरित्राच्या शेवटीं रचनाकाल आणि लेखकाचें नाव अर्थां आहेत :

दाक सत्रातें साठी परे साहा अमेधिवरसरीं पूर्ण ।

अधिक भावण बहुलीं हरिदिवसीं वदविलें रमारमणें ॥ १६८

इति श्रीचंद्रहासचरितं रामसेपगोसायिना स्वहस्तेन लिखितं ॥ ४३

(२) द्रौपदीचतुर्गुजनिरोपण-अपूर्ण, बहुधा त्यांचे च दिसतें

(३) मयूरपंत कृत विनायकमाहात्म्य-अध्याय १-आर्या ३५,
 अ. २-आर्या २७, अध्याय ३-आर्या ४५, अध्याय ४ अपूर्ण

१२१७]

वाढ-पृ. ३२ × २ = ६४

[१००

(१) गजगौरीव्रत, पांडवअज्ञातवास, ध्रुवचरित्र, भीष्मप्रतिज्ञा,
 क्षामाजीपंताची कथा व सुलोचना आख्यान, अर्थां बहुधा तंजावर-
 प्रांतीय च कोणा कवीचीं प्रकरणें

(१) शेवटी पांच पुढें नंतर कोणी आर्याश्लोकवद् श्रीरामचरित्र लिहिले आहे.

१२१८]

वाढ-पृ. ५९ X २ = ११८

पाहिले १ पुष्ठ नाही.

[२००

(१) या वाढांत आरंभी पुढील प्रकरणें असून नंतर पदपदांतरे आहेत. ही प्रकरणें बहुतेक अज्ञात आणि अप्रकाशित आहेत, जसे वाढतें,

(२) कृष्णयाज्ञवल्की कृत येकादशी कथा-ओ. ९ ते १७०

(३) शिवरात्रीचें आख्यान-ओवीसंख्या १ ते १८७,
ते प्रह्लादकृत कृत आहे काय ? शेवटच्या दोन ओव्या :

श्रीगुरुपोचम येकनाथ । दीनदयाळ सगरी ।

मुखें देखोनी मायायें । यदवी ग्रंथ सद्गुरु ॥ १८६

तयासी भावार्थ प्ररण । काया बाधा भागी मना ।

चरणीं पातळें छोटंगण । सांढूमि मीपण प्रह्लाद ॥ १८७

शेवटीं सैलकार्थ नांव आहे :

“ हात्ताक्षर केरीजी फाळमार थापें... ”

(दा) धीवा कृत पाळणा-कहवीं १२

जो जो जो जो रे मुकुंद आनंद परमावंदार ॥ धुं

हे कोण बीवा कां भिवा, कोण जाणे । कां गीम ।

(४) एकनाथ कृत महादेव-ओवीसंख्या २७

दिमवताचे पोटीं जन्मली मोरटी

तसे रया धूर्तटी । प्रणिमेछा ॥ १ वगेरे

(५) नामदेव कृत सायुसुनेचें मांडण-कहवीं ७

(६) गीम कृत पाळणा-कहवीं ५

जो जो जो जो रे गोपाळ । निद्रा छागो होळा ॥

(१) श्रीरामचं, कल्याण, जगन्नाथ, उदयचिदन, नामदेव, तुळाराम, पत्तळिंग, गिरिपरमेश्वर, आनंदसुख, मधुसूदन, देवदुष्टांकित, रामदेवदास, सपद मदनद, वल्लभदासी (कृत २५ श्लोक प्रार्थनेचे) गोष्टापीनंदन, फेरव, यांची पदपदांतरे

(१) शेवटीं दोन पुढे ओपयें

१२१९]

वाढ-पृ. ६१ × २ = १२२

अति वाईट अक्षराचें

[३०४]

(१) श्रीसमर्थ, केशव, श्रीमम्मटानंदन, परमानंदन, आनंदात्मज, शिवराम, रामचंद्रसुत, तुकाराम, आदिनारायण, मध्वमुनेश्वर, उद्धवाचिदन, कृष्णदास, अमृतेश्वर, शंकरसुत, निर्मलसुत, रामव, मेरु, गोपाल, त्रिंशकसुत, दत्ताप्रयदास, जगदीशदास, मारा, सुरदास, तुलसीदास, नागसुत, वामन, रगनाथ, एकनाथ, शिवशंकर, जगमैत्रनागा, रामात्मज, विठ्ठलनाथ यांची पदपदातरे त्यात काही सामांतीय भाषेत आहेत.

(२) मध्ये च एका ठिकाणी, शके १७५२ विक्रमी कार्तिक शु. ५ शुक्रवार, असा लेखनकाळ दिला आहे.

१२२०]

महत्वाचें वाढ-पृ. ५९ × २ = ११८

पण कसरीतें बरा च नाश केला

[१८०]

(१) हे सर्वच वाढ गायत्री कलेचें आहे. त्यात आरमी तेरा पृष्ठात आदिताळ, आनंदमैरवी, जुसोटी, मोहन, शंकरभरणी, दरबार, कल्याणी, परज इत्यादि रागातील सामांतीय भाषेतील पदे दिली आहेत. मग सरली असा मधळा असून त्याची दहा भाच पृष्ठे आहेत. मग जयदेवकवि कृत अष्टपदी गोविंदगीत आहे च शेवटी पुन्हा निरनिराळ्या रागातील पदे आहेत.

(२) या वाढातील काही भाग याळबोध लिहांत आहे, तर काही मोडीत आहे. पण अक्षर सुवाच्य आहे.

(३) गीतगोविंदाच्या शेवटी लेखकानें आपलें नांव, गाव, स्थळ हीं दिली आहेत, तीं महत्वाचीं आहेत. तीं मोडीत आहेत. तीं लावण्यात आसी सुद्धी दि होईल. तीं अशीं :

“ लिखित मध्याह्न क्षेत्रे सापी श्रीप्रतापराम राजेगृहे
महादत्तरामध्ये ॥ लिखित हूं नाम सवदर पुत्र्य सुतुष्ट श्रीतीयास
पुस्तक सपूर्ण वैष्णव साहित्यामदास्य पठनार्थी श्री विष्णेश्वरदास अक्षरणा ॥”
यात ‘ श्रीप्रता ’ हीं अक्षरे मागाहून लिहिलेलीं दिसतात. त्याच्या खाली मूळ
‘ नाने तुकोजी ’ अशीं अक्षरे होतीं कीं काय, अशी शंका येते. शेवटच्या
‘ अक्षरणा ’ शब्दाची खात्री वाटत नाही. “ हूं ” म्हणजे मुच, प्रतापसिंह

राजाची कारकीर्द शके १६६१ ते १६८५ होऊन गेली. त्या अवधीत शके १६७७ ला युव संवत्सर होता. त्या शकातील हे लेखन होय.

१२२१] याङ-पृ. १२१ × २ = २६२ [१००-२००

(१) या याद्यात दोघाचें हस्ताक्षर आहे. एक २०० वर्षांमागचें व दुसरे १०० वर्षांमागचें आहे. त्यांत श्रीसमर्थ, एकनाथ, गोसावीनंदन, केशव, जनमिचनाथा, कधीर, देवदास, कृष्णदास, मुकुंद, गिरीधर, भानुदास, नामदेव, अनंतदास ऊर्फ बापाळ अनंत, ज्ञानदेव इत्यादिकांचा पदपदांतरे आहेत.

(२) निरनिराळीं वृद्धें योजून श्रीस्वामीचें (म्हणजे श्रीसमर्थाचें) कवच, केशवाचें कवच, येकनाथकवच, सोपानकवच, निवृत्तिकवच, शानेश्वराचें कवच, तुफोशाचें कवच, नामदेयाचें कवच असें मगळे घातले आहेत.

(३) श्रीसमर्थाचा दिवडा आहे व काही पदे नवीन आहेत.

(४) याती शुद्ध वैश केला येवसाय । हा तुकाणमाचा अभंग आहे.

(५) राघवात्मज कृत हनुमश्चरित्र

(६) या याद्यात २" × १" असा एक लहान ताडपनाचा तुकडा आहे. त्यावर तत्प्राचीन भाषेत दोन ओळी आहेत. त्यामुळे तो तुकडा थिथला पाहिजे. तो श्रीसमर्थाच्या दिवड्यापाशी ठेवला आहे.

१२२२] महत्वाचें याङ-पृ. २६१ × २ = ५२२ [२००

(१) संबंध याङ श्रीसमर्थ कृत रामायणाचें आहे : सुंदरकांड आणि सुद्धकांड. श्रीस्वामीचें शिष्य आण्णाजी वावा याच्या हातचें तें आहे. रामायणाच्या शेवटा लेखनाचा काळ व लेखकाचें नाव हीं दिली आहेत, तीं .

" राखेस संवत्सर वैद्य शुभ प्रतीपदा मृगुवार समाप्त ॥ निष्टह आण्णाजी गोसावी श्रीमाजीत शाहापुरकर स्वहस्तेन लिखित्वा ॥ श्रीराम जयराम "

म्हणजे शके १६५७ चैत्र शु १ होय. श्रीस्वामी शाहापुरचे, त्याप्रमाणें आण्णाजी वावा मुद्दा शाहापुरचे च होय.

(२) रामायणानंतर भीसमर्थ ह्या मानसपूजा आहे. पण ते निराळे हस्तांतर आहे.

(३) यादव्याय पहिल्या दोन पृष्ठावर दोन तीन नोंदी आणि दोन पदे आहेत व शेवटच्या पृष्ठावर एकाद दुसरी नोंद आहे. अगदी पहिली नोंद व पदे आण्णाजींच्या हातची आहेत. ती नोंद व एक पद देतो :

[१] आनंदराव पेशवे यांचा निधनकाळ

“ आनंद संवत्सर शुभ चतुस (स) मि राजेश्री आनंदराव पेशवे देवशा जाहले पयस सदासेन साथान छ २१ चंद्र येकेविस तेरीस ”

म्हणजे घेके १६५६ पीप प. ७ स (ता. ४ जानेवारी १७१५) आनंदराव पेशवे निधनपामाव गेले.

[२] रामा पतीतपावना

अष्टपदी चवारा रामा पतीतपावना ।

आत्माराम स्मरणें भावें वारी याचना ।

अखंड चिन्हां चितन जाल्या वन्मन या मना ।

आनंदाचे रंगीं ठाव नाहीं अनुमाना ॥ ध्रु०

नाहीं संशये पाहतां रामदासाच्या दासां ।

विजई कल्याणस्वामी भावें फोवसा ।

येश कीर्ति प्रताप पूर्ण प्रत्ययो जैसा ।

पूर्ण घर दिघळा स्वामी रामें हो दासां ॥ १

(४) इतर नोंदी आहेत त्या अशा :

(१) “ राक्षस सवस्तर धावण शुभ चतुर्थी दोनवार तुळजा मारोराज कैलासमासी जाहले ॥ ” म्हणजे ११५३ धावण शु. ४ = इ. स. १७१५ ता. १२ जुलै. तंजावरराजघराण्यात तुळजारामाजे जे होऊन गेले त्यांचा निधनकाळ इ. स. १७८७ आहे व तुळोजी म्हणून जे म्हटले जातात त्याचा काळ इ. स. १७३५ आहे. मग तुळोजी म्हणून ज्यांना खोधिसे जातें त्याचें नाव तुळजा तर नसेल ना ! इतिहासलेखकांनी निघाडा करावा. ;

(स.) " कालयुक्त संवत्सर शेष शुभ दशमीत जाणी मुरारी याचें छत्र जाइलें ॥ आशाढ पदि दशमीत सरफजी राज्याचा छेक तंजावरकोटात आळा मर्यातें ॥ त्याचें छत्र राज्याचें मार्गशीरस पद्य पंचमीत जाइलें ॥ " गृहजे शंक १६९०. यात्यर्थ, या नोंदीनीं माहितीत कोर्ही भर पडते कीं काय, याचा विचार करया.

१२२३]

वाढ-पृ. २१७ X २ = ४३४

[१९३]

(१) दत्तात्रय अवधूत कृत मूलस्तंभ अष्टाव सात, शेवटीं छेकनकाळ वगैरे :

" हुंदुभी नामा संवत्सर । कालयुक्त शुभ पंचमी शुद्धार ।

ते दिनीं ग्रंथ समाप्त दोनो मदर । छेकन भीमाकिताचें ॥ १ ॥ "

(२) श्रीसमर्थ कृत प्रकरणें (१) पंचसमासी, (२) आत्माराम, (३) अंतर्भाव, (४) पूर्वार्ंभ, (५) पंचीकरणयोग, (६) पंचमात, (७) पवित्र, (८) बहुधा गोसावी, (९) फुटयोग-माचे पांच समाप्त आहेत, ते आपण प्रकाशित केलेल्या स्फुट प्रकरणांपैकीं क्रमशः २१, १, १९, २० आणि १८ अशीं प्रकरणें आहेत, (२०) चतुष्टययोग-पण त्यांत पांच प्रकरणें आहेत, तीं चतुर्थमाताचीं क्रमशः चार व पांचवें स्फुट प्रकरणांतील चवथें आहे, (२१) माघवी ग्रंथ-असें या प्रकरणाळा स्वतंत्र नांव न दिलेले आहे. पण तो ग्रंथ गृहजे येकवीस समासी गृहजे न जुना दासयोग यांतील अकरावा समास होय. त्याच्या या ठिकाणीं ११ नव ओल्या अष्टा इति श्री माघवी समास ॥ १ ॥ अशी समाप्ती केलेली आहे. प्रकाशितता याच्या ८२ ओल्या आहेत. विचार करणें, ताहून पाहणें, (१९) जुनाट पुरुष

(३) नंतर सर्वहरे छत्र नरोतिशक्त महाराष्ट्रभाषेत - अपूर्ण

(४) नंतर वरी च कोर्ही पावें सोडून मदळसेचा पाळणा अपूर्ण आहे.

१२२४]

किरकोळ वाढ

पृष्ठसंख्या ६६ X २ = १३२

[१९४]

भीममय, माधवनंदन, नागसुत (कृत ध्रुवचरित्र), घामन, केशव, तुका, उदयचिदन, जनी, शिवराम पूर्णानंद, मोरोपंत यांची पदपदांतरे :-

१२२५]

किरकोळ बाढ

पृ. सं. ६१ × २ = १२२

[१२५

(१) भीममय, मेढ अनंत, तुका, जनी, नामा, केशव यांची पदपदांतरे (२) ब्रह्मानंद कृत विजय, (३) पारमार्थिक दोन तीन लावण्या, (४) गोपीचंदाची कथा - श्लोक १ ते ७८ अपूर्ण, ओळखी-सोठी एक श्लोक देतो :

बहु देवीं हिंदले दक्षिणेसी । पुढें पाहूं घालिला उत्तरेसी ।

सिद्ध भेटे गोरस अनयासी । तो हि घाले सद्गुरु पहायासी ॥ २९

(५) मनाचे श्लोक - अपूर्ण, (६) राम, मादती, गणपती, बालकृष्ण, लक्ष्मी यांची सामान्य चित्रे.

१२२६]

बाढ-पृ. १०४ × २ = २०८

[१५०

(१) बाढ शिवलेलें आहे, पण केव्हां तरी पुढें अस्ताव्यस्त होऊन बाढ शिवलें गेलें आहे. एकादे तरी प्रकरण पूर्ण आहे कां नाहीं, सांगता येत नाहीं. कामशास्त्राचा भाग दश च आहे. मनाचे श्लोक, सीतास्वयंवर, चंद्रावळी, हनुमंतभेटी, कवि चिन्हणचरित्र, आनंदसुत कृत मार्कंडेयाख्यान, एकनाथ कृत कालियामर्दन, अशीं प्रकरणें आहेत. कालियामर्दनाचे शेवटीं " हे लिखित रंगो गोविंद " असें लेखकाचे नाव आहे.

(२) कवि वरदात्मज, अनंतदास, आनंदतनय, मेढ, गोसावीनंदन, उदयचिदन, मल्ल, केशव, नारायणात्मज इत्यादिकांची पदपदांतरे.

१२२७]

बाढ-पृ. सं. ३९ × २ = ७८

[१२५

(१) तत्प्रांतीय भाषेतील पदपदांतरे

(२) सुमार अर्बीचर्शे मराठी पदांची सूचि, म्हणजे प्रत्येक पदाचे पहिले दोन तीन शब्द दिलेले आहेत.

(३) एकनाथ कृत सीतास्वयंवरचा भाग

(४) धेवट्या पृष्ठावर ' पंचदशक्षिरी महामंत्र ' मर्यादयाखाली मजकूर आहे तो :

" धीराम जयराम जयजयरामराम ॥ हा मंत्र नित्यनियमोंकडून सहस्र आघात करिजे परि सर्वाधिकाममोक्षादि सकल हि प्राप्त होयल यदर्था सशय न कीजे ॥ मनोरथ पूर्णकाम धीरस्तु .. "

१२२८]

महत्वाचें याद

पृ. च ७१ × २ = १४२

[१०५]

(१) या वाटात भीममर्थ, अमृतेश्वर, केशव, निजानंद, आनंदतनय, गोसावीनंदन, मेघ अनंत, माळो, ज्ञानेश्वर, तुकाराम (याचें एक पद ज्ञानदेव यांच्यावर आहे), माधवगुप्त, गिरिधर, नाळिकठ इत्यादिकांची पदपदांतर्भूत आहेत

(२) पण हें याद मुख्यतः चौदह शंकर यांच्या कवितेचें आहे. चौदह गुरुचे हे शंकर नवीन प्रकाशात येत आहेत. याची मोठमोठ्यांनी स्फुट पदें, श्लोक वगैरे कविता प्रासादिक आहे. काहीं फडवी पदा :

(श्री) जो जो जो जो रे । शुराया ॥ सुरवर लागति पाया ।

धरणीधर शिजला गुण गाया । अनंत तुझिया माया ॥ धु० ॥

(गु) का हो राम म्हणाना ॥

पर्यंत हा बहु वाचक पाहता । कां हो०

दारा घन सुत नये चि कामा । का हो०

क्षणभंगुर हे काया माया । का हो०

मी मी म्हणता जाहल सेधी । का हो०

मृत्युपथ न चुके चि कदापी । का हो०

मर्याती अनु काहीं च म उरे । का हो०

गुधा चि मृगजलदोही छुळता । का हो०

महुत पातकी तरले नामें । का हो०

साय सदाशिव झुळत घोषे । का हो०

भगवे पटकळ वेष्टुनि काय । का हो०

जटाभार शिरि घाटुनि काय । का हो०

शाख वेद धुति घोकुनि काय । का हो०

चौदह शंकर संगत मावें । कां हो राम म्हणाना ।

(५) पूर्ण वस्तू पूर्ण अवतार । पूर्वी अवतारला रघुवीर ।
तयासी भाशा नमस्कार । दुजेनघीण ॥

(रा) भक्ताचे साठी देव । अवतरला मानवरूपी ॥ भु० - - - - -

(म) राम हा देखिला हो आनंदकंद ॥ भु० - - - - -

(दा) निर्गुण तूं सगुणारमक होसी ।

चींदड धी रघुराया रे ।

शंकर निशिदिनीं स्मरणीं स्मरितो ।

दवई दड तय पाया रे ॥

(स) स्वरूपायांजुनि नयनीं दुसरें ।

वदावि आणुं नको ॥ भु० - - - - -

(१) पदपदांतरांशिवाय चौदहशंकरांचीं चार प्रकरणे आहेत तीं अशीं :-

(रा) गोरखदत्तात्रयसंवाद-कवयीं २१

(म) प्रती मनाचे श्लोक. हे १२८ आहेत. त्यांच्या शेवटी रचनाकाल दिला आहे, तो असा : “इति भी प्रती मनाचे श्लोक चौदह शाल शंकरनाथ विरचिते सपूर्णमस्तु ॥... ईव नाम सवछर मागमास सष्टीचे दीवसी समाप्त ॥ ” ईव नाम म्हणजे युव नाम. शक १६७७ होय. प्रकरणाच्या नांवात प्रती शब्द कां घातला आहे, समजत नाहीं. भीममधीच्या मनाच्या श्लोकांना अनुलक्षून कदाचित् तो असावा.

(दा) पारधीची कथा-ही कथा सांगणारे पूर्वीचे कवी जे श्रीधरें ब्रह्मानंद त्यांचा उल्लेख या प्रकरणांत चौदहशंकरांनीं केला आहे.

(स) स्वानंदसिंधु-ओवीसंख्या १४१ या प्रकरणात कवीने शेवटी आपली परंपरा दिली आहे. तशी च ती थोडक्यांत मनाच्या श्लोकांच्या द्वि शेवटीं आली आहे. त्यावरून मला जो बोध झाला तो असा : आदिनाथ-उमानाथ-ब्रह्मानाथ-विष्णुनाथ-चौरंगी-गणपति-नागनाथ-मच्छेंद्र-गोरख-अवघड-जालंदर-गुलाब-गरीब-चिद्रूप चौदहनाथ चिदांबरी-विश्वनाथ-घाळनाथ शंकरानंद. अशी परंपरा देऊन परंपरा देण्याच्या पद्धतीचे दोन ओऱ्यांत समर्थन केले आहे, त्या ओऱ्या :
जयाचे ग्रंथान्वई । परंपरेची घातीं वाहीं ।
तो पापांढमती पाहीं । भेदमाही माहीकु ॥ १३३

अम्हा तयासी काय कारण । आम्ही परंपराची रक्षण ।

परंपरेघातुनपि जणि । आम्हासी जाण असेना ॥ १३४

या हि प्रकरणाच्या शेवटी रचनावाळ दिला आहे :

“ इति श्री चोदयाळनाथकृत । स्वानंदसिंघु सो भगव ।
पाहे जो कां दिव्य सत्य । सद्गुरुस्य ॥

इंधार नाम सवछर । भागमास कृष्ण पक्ष
बेकादसी सोमवार ..... ” गृणजे शक १६७९

(४) चोदूट हें याच नांव आहे, याचा मला बोध झाला नाही. हे वाळशंकरनाथ जरी नाथसंप्रदायी होते तरी त्यांनी आपल्या प्रकरणांत श्रीरामदासांचा उल्लेख अनेकदा केला आहे. त्यांच्या मागेवर आणि ग्रंथरचनेवर भीममयीच्या ग्रंथांची पूर्ण छाप पडलेली स्पष्ट दिसते. या शंकरनाथांची फयिता स्वतंत्रपणे प्रसिद्ध करण्याच्या योग्यतेची आहे. कोणी तरी तें काम करावें.

(५) शेवटच्या एक दोन पानावर ‘ विचपाचा मंत्र ’ आहे व ‘ हेकूण नादीसि होण्याचा उपाय ’ सांगितला आहे.

१२२९]

याद-पृ. सं. १०७ X २ = २१४

शियाय दोन्ही याजुष १०१२० नष्ट [१५०

(१) भीममर्थ, सुदल, दीन, नागदेव, केशवराज, एफनाथ, मुक्ताई, शानदेव, विष्णुदास नामा, माधवदास, केशवाचा नामा, पंडित, विप्रगिरीच्या स्वामी बाळकृष्णा रे । शुभेनि इरली भवगृष्णा रे ॥, वेणाबाई, मातुदास, गोसावीनंदन, अच्युत, रंगनाथ, सनतिदास, गोपाळ खुनाथ, बटेश्वर चांगा, कृष्णदास, शिवराम, विठ्ठल कवि (याचे काशी कृष्णमठ श्लोक) यांची पदपदांतरे, त्यांत एकनाथ, केशव व भीममर्थ यांच्या पदपदांतरांचा मरणा विशेष आहे.

(२) श्रीसमर्थ कृत (क) ‘ याज्ञा चांफळिचि ’ - भयंश डोंगराचा फेर, (ख) मन सर्वदा नावरे पिळाट जेथें । इति प्रपंची यावरे करणें कैथें ॥ पु०, (ग) ‘ साभळमट ’ - श्लोक ३० - हरि जनक सजनी ।, (घ) ‘ श्रीरामायण ’ - तनु विवंच चढी ।, (ङ) उफगाणें - श्लोक ३४ - ककळले पाहिजे तें पाज्जत येऊ ।, (च) ‘ जनकाच्या ओठ्या ’ - सधर करितां होय सायोज्यता ।, (छ) दुळें फपाळ व्हाचें, धौरे

(१) ' श्रीरामरूप रावगास भासलें ' - मनी लोचनी सानळा राम माणे ।

(४) ' स्वरूपाष्टक ' - विसरलों मज मी ममतागुणें ।

(५) येणायाई कृत (रा) सेवकाचा साभिमानी राम कोंदंबपाणी ॥

(म) अनेक बात मात रे ॥ शिष्याव

(६) येणायाई कृत नावेचे श्लोक - ते चवरेचाळांस असून चवरे-
चाळिसाव्यांत येणायाईचे नाव आले असून ४५ वा एक जास्त श्लोक आहे, तो :

मला पाहतां मी च उछीन जाछों ।

मुलानंद आनंद सेऊन घाछों ।

निवृत्तीमुळे वृत्ति सपूर्ण गेली ।

मना सेबंदीं जन्मनी प्राप्ति जाळी ॥ ४५

(७) भीमशंकराचार्य कृत (रा) भीषणशठक, (घ) मंगळा-
शक्त्योत्रम्, (ङ) भज गोविंद भज गोविंद

(८) या भाशांत हस्ताक्षर निरनिराळें आहे. कांही भीषमर्यकालीन
आहे, तर कांही नंतरचे हि आहे. दोन तीन ठिकाणी ११८४, ११८७,
११८८ अशा सनाचा उल्लेख आला आहे. एका ठिकाणी ' मोक्षाम वादपुर
ऊर्फ तंजावर सन ११८४ ' अशी नोंद आहे. दुसरी एक नोंद आहे ती :

" हे वही सदासिब याची हे कोणी ध्यादास गरज नाही हे वही
सजाउरी छुडीमणे मिळाली कळले पाहिजे..."

१२३०]

वाढ-ए. स. ४२ × २ = ८४

येवटचे बहुधा एक च पान गेलें

[१५०

(१) भीषमर्य, माधव (कृत भीषमर्यावर आरती), मेघ अनंत,
गोविंदसुत, प्रतापराम, देवदास, त्रिवक्त्र, माधवसुत, आनंदतनय, ज्ञानदेव,
पंडितराम, केशव, कवीर, बाळकृष्णदास, मानपुरी, मानुदास, उद्धवचिदन
यांची पदपंशतरे. कांही तत्प्रातीय माणेंतील

(२) श्रीधर कृत चित्हाळचरित्र व अश्वमेघ

(३) उद्धवचिदन कृत येकादशीव्रत

(४) वसवळिंग कृत मुरलीचरित्र

- (५) प्रतापराम कृत गोपिकावस्त्रहरण
- (६) गिरिधर कृत पारिजातक पुष्प
- (७) देवदास कृत भक्तमालिनी कर्क फवणामृतसर-१३५
व्या ओषोपर्वत.

१२३१]

वाढ

पृ. सं. १४५ × २ = २९०

[१५०

श्रीसमर्थ कृत रामायणापेक्षी युद्धकांड

देवरी 'बेकुन नोकसरणा देसले चांटे' दिली आदे.

१२३२]

वाढ

पृ. सं. ४० × २ = ८०

[१२५

- (१) सांव कृत वद्राक्षमहिमा-आर्षी १४, (२) दासानुदास कृत भीष्मप्रतिज्ञा-श्लो. ५३, (३) गणेशलघ्न-श्लो. १२, आर्षी १५, पदे १, दिव्या ४, केकावली १, मगलाष्टक २, बेकुन ३६, (४) बागसुत कृत रमेशमहिमा-श्लोक ४३, (५) सोरोपंत कृत अभिमन्युविवाह-आर्षी ४०, (६) रामचंद्र कृत सुवर्णविविवाह कर्क रक्तविविवाह, (७) नळचरित्र-श्लो. ७१ अपूर्ण, (८) नळचरित्रपचनली-अपूर्ण

१२३३]

वाढ

पृ. सं. ६९ × २ = १३८

[१५०

- (१) आनदात्मज, पंडित बाबा पदपदावरे, (२) प्रतापसिंहावरे २ श्लो (३) संस्कृत सुभाषिते-१२२, (४) आनदनंदन कृत (बी) भाटलीला-श्लो. १५, (ग) शिवरीरामसंदर्शन, (म) गणिकामोक्ष, (५) सौताख्यपंवर दोन-अपूर्ण, (६) प्रताप कृत पद रामाई, (७) गोसावीनंदन कृत देवी अष्टक, (८) आरणीचा शिपाई कृत पूतनामोक्ष-श्लो. १८, (९) कुण्ठादास कृत मंगळाष्टक.

१२३४]

किरकोळ वाढ
पृ. सं. २२ x २ = ४४

११५

१२३४ - सुदामचरित्र-श्लोकवद्ध-अपूर्ण, श्लोक ८८.

१२३५]

वाढ-पृ. सं. ५१ x २ = १०२

१५०

(१) श्रीसमर्थ, शामराज, तुका, गिरिधर, नामदेव, अनंत कवि, आर्नेदनेंदन, कल्याण, मेरु, दास दिगंबर, विष्णुदास नामा, जनी, उदवचिदन, मध्यगुनेश्वर, बाल, केशव, अनुचर, इत्यादिकांची पदपदावरे

(२) श्रीसमर्थ श्रुत (श्री) येथे उमा का श्रीमा ।

(३) मोक्षता योगराचा केर । (म) इत्यादि

(४) शामराज कृत बरी च कविता आहे. आरत्या आहेत, संस्कृतप्राकृत श्लोक आहेत, अनेक चूर्णिका आहेत. श्लोकांत तुळजा राजे यांचा उल्लेख आलेला आहे.

(५) बाळ कृत-भजा रे भजा रे माझ्या रामदासासी ।

अनन्य भावें नाम जपती पद पावे अविनाशी ॥

(६) अनुचर श्रुत संताची आरती

(७) मेरु कृत-अरे हा सद्गुरुदास भजा ॥ भु०

भक्ति स्वज्ञा रे निज उमजा रे ।

लावू मोक्षध्वजा ॥ १

(८) गोदावणा वंदन न करी । सुरका वंदी माया ।

संतजनाचा नायक चित्ती । आषढती स्त्रीलाया ॥

रामदास निज मान्य बोधी । घरी स्वदिताचा पंथु ।

नाहीं तरी नरदेहीं यापा । अवधी मरमर छी धु ॥

(९) राघोबाचा जन्म-वृष नाम ज्येष्ठ शु. १० शुक्रवार, चिमावार्ड्या जन्म-तारण नाम पौष शु. ६ शुक्रवार, मल्हारीचा जन्म-विरोधी नाम माघ शु. १५ शुक्रवार व त्रिचकरायाचा जन्म-नेंदन नाम पौष शु. १३ बुधवार, अशा चार जन्माच्या नोंदी बाळाच्या पाहिल्या च पानावर आहेत. हे बहुधा १६८३, १६८६, १६९१ व १६९४ असे एक अठावेंत.

पृ. सं. ४०

१२३६]

वाढ-पृ. सं. २६ × २ = ५२

[१२५]

हे सवप वाढ संस्कृत सुभाषित श्लोकांचें आदि. त्यात २५० + ३६ + ४० = ३२६ श्लोक आहेत.

१२३७]

वाढ-पृ. सं. २५ × २ = ५०

[१२५]

श्लोक, आर्यां, पदे, सवाया, दिंडी इत्यादि १३६ ग्रंथसंख्येनें गुफिलेळी पांढवांची कथा. रामचंद्रायिमु किंवा रामचंद्रनुत किंवा रामचंद्रवरद या नावानें पदे चिह्नित आहेत. शेवटचा श्लोक,

धीरामदासपदवारिजपदपदातें । भीमाएवदेशिकपरा निजसौएवदातें ।
पदोनिर्वा विरचिली घरसाकथातें । जे ऐकल्यानि क्षणि दावित सरपथातें ॥ १३६

१२३८]

वाढ-पृ. सं. ५३ × १ = ५३

पहिलें पृष्ठ नष्ट

[१२५]

(१) साम्प्रदायिक पंचपदी

(२) रंगनाथ कृत रामदास चतुराक्षरे मंत्र

(३) रघुवीर कृत श्रीसमर्थ्यांची आरती

आरती रामदासा । गोदातीरविषासा ।

उत्तरे जन्म तूझा । मायामय परमहंसा ॥ १ ॥

सामघानी धर्म केला । राहो विवाहाची कथा ।

पळोनी घनचासी । येकातीं विचरता ।

आजनेय मूलमूर्ती । भेटो होतो हरभवा ।

धीराम भेटधीले । तुजलागीं समधा ॥ १ ॥

अवतार भारतीचा । कटीं कौपीन साजे ।

ह्रुंज दिग्व छाटी । ब्रह्मचर्य विराजे ।

पेरीलें शिष्यकेणें । महा वैराग्य चीज ।

ससार लढधीला । दिव्हें वेदात सहज ॥ २ ॥

मूढाती उपकार । दयातागरे केला ।

दासबोध ग्रथद्वय । विस्तारें वाढवीला ।

तथायं बोध पूर्ण । संशयो निरसील ।

रघुवीर स्वामीराजा । त्यासी प्रत्ययो आला ॥ ३

(४) कल्याण कृत दासयोधाची प्रविद्ध आरती

(५) शिवदिनकैसरी कृत (धी) तेथें राम सत्ता राम सत्ता ।

रामदास गुरु घोळला ॥ धु० (५) रामीरामदास गुरुमंत्र पद्याधुनि सोपा ।

(म) साधु रामदासस्वामी । घ्यावा निज अंतर्पामों ॥

(६) जाणावा रामदासांचा हा चि संप्रदाय ।

(७) बालसुत कृत भीमस्वामीवर पद

भीमराव पुराक्षर म्हणतां मुन्य वारंवार ।

पावे म्हणतनि पाय त्याचे चंदा सावर ॥ धु०

भीमरूप विशाल भाळीं टिळा मृगनाभी ।

भीता भय वाहनि दासातें म्हणे नाभि नाभि ।

भीम पराक्रम भक्तां कैसा देतो तुळभी ।

भीमतीर ते घासी येती यात्रती हुडुभी ॥ १

मंदहास वाचेन बोले अगणित भीराम ।

मंदवासर निघकर सकळां तारी सप्रेम ।

मनोभावं भजती त्याचे पुरताटी काम ।

मननशील महाजनसि होतो मोठा संभ्रम ॥ २

राहणें ज्याचें पहिलें त्याचें नांव दादापुरा ।

रामदासस्वामीचे वर लाधले पूरा ।

राक्षसघपी निघोनि आळे संजपुरा गगरा ।

रामनामें शोभत संत मदंतपरंपरा ॥ ३

परद महारुद्र माफती दनुमंतराव ।

वदिल श्रेष्ठ अमुचा सकळा स्वामी भीमराव ।

वर्णिति वेद विधी ही मकी पाहुनि अपूर्व ।

वदिति बालसुताचा प्रभु तो प्रेमें जन सर्व ॥ ४

भीमस्वामी मूळचे राहणारे मसूरच्या जवळच्या शहापुरचे व ते तंजावराज राक्षसनामसंघातरीं म्हणजे शके १५९७ त, म्हणजे ओशिवरायांनीं करनाटकावर स्वारी केळी त्या वर्षी गेले, या गोष्टी या पद्यावरून निद्व होत आहेत.

(८) भागवतातील काही संस्कृत भाग सटीक

(१) नागनंदन कृत देशिक रामाची आरती

१२३९]

वाङ-पृ. सं. २१ × २ = ४२ [१२५]

(१) तत्प्रांतीय लिपीत दोन पृष्ठे

(२) शेरज्जीयव = सरफोजी राजे. त्यांनी काशीक्षेत्रावर केलेला दोन पदे

(३) अवधूत कृत गोपीचंदाची कथा-ग्रंथसंख्या १०४ + ४० = १४४. प्रकरण अप्रकाशित घाटते.

(४) चार मंगळाष्टके. सुवराव फचरे याचे पुस्तक

१२४०]

वाङ-पृ. सं. १६८ × २ = ३३६

आरंभीची ११२ पृष्ठे गेली

[१५०]

महाराजे एक याव. त्यांत मसिमयांच्या शिवाय दुसऱ्या कोणाची कविता नाही. रामदासी मालेंवील अकरावा भाग काढतांना हे उपयोगी पडणारे आहे. त्यातील प्रकरणे :

(१) सप्तसमासी- प्रत्येक समासाचा शेवट 'इति भी दासबोधे...' असा केला आहे, (२) जुनाट पुरुष, (३) वहुत गोसावी, पण शेवटी 'इति भी बहुधा गोसावी,' (४) पंचोकरणविवरण, ओवीसंख्या ३०, करितां पंचोर्ण विवरण । तनुचतुष्टयनिर्घन । घडे आत्मनिवेदन । तत्त्वसाहा होता ॥ १ ॥ अशी पहिली ओवी, शेवट— "इति भी दासबोधे गुरुशिष्यसंवादे पंचोर्णविवरण निरोपण नाम समास नवम ॥ १ ॥" (५) "जलशयलकाष्ठपापण ।" इत्यादि अकरा ओव्या व त्यांच्या च पुढे बाचवी ओवी म्हणून "कोणहाचा मरवण न घरावा ।" इत्यादि अकरा ओव्या, एकूण बावीस ओव्या अप्त त्यांचा शेवट "इति भी दासबोधे गुरुशिष्यसंवादे महंतलीळाशिकवण नाम समास दाहावा ॥ १० ॥ निर्विकल्पसमाधी संपूर्णमस्तु ॥ दशक येकेचोस " असा केलेला आहे. हे पंधा मागचे च प्रकरण, अशी दोन्ही प्रकरणे विचार करण्यासारखी आहेत; (६) शेवटली घरील अभंग, (७) पूर्वारंम-ओ. ६०, (८) ऐसे माग्य के होरल सन्मुख ॥, देतादेताची सीमा ॥, कोळवेना तें बोळवें ॥, पावली रोमज पावली रे मज ॥ अशी चार पदपदावरे, (९) संस्कृत ग्रंथ-म्हणजे च

आरण ज्याला दासगीता अथवा पंचाध्यायी म्हणतो ते प्रकरण, पण ते येथे मग्नरे च सोडून, या च बाळांत पुढे ते घेतले आहे, (१०) मानपंचक, (११) बुद्धिवाद-अखंड सावधान अशांचे । इत्यादि, “ संभाजीस बुद्धिवाद लाहीला ” असा शेवटी उल्लेख आहे, (१२) चतुःसमासी-म्हणजे माळेंतील विसऱ्या भागांत जीं स्फुट प्रकरणे दिशी आहेत, त्यांची १ रे, १८ वे, १९ वे व २० वे अशी चार प्रकरणे, (१३) मीपण-म्हणजे एकवीससमासीतील १३ वा समास, (१४) आत्माराम, (१५) पंचसमासी-गणेशः धारदाचेव ।, (१६) सगुणभ्यान, (१७) अंतर्भाव, (१८) निर्गुणभ्यान, (१९) पंचीकर्णयोग, (२०) मानपंचक-असा सयळा आहे, पण ते खरोखर पंचमान आहे, (२१) माधवी-म्हणजे एकवीससमासीवैकी ११ वा समास, (२२) मानसपूजा, (२३) राजधर्म, (२४) क्षात्रधर्म, (२५) संस्कृत मन्य-म्हणजे दासगीता किंवा पंचाध्यायी-पण बुद्धेव असें कीं, येथे हि इतर सर्व ठिकाणांमार्गे चार व अध्याय आहेत, प्रत्येक अध्यायाचा शेवट “ इति श्री अध्याययोगे देवमत्तसंयोगे...” असा केलेला आहे, (२६) पट्टिपु, (२७) फुटयोग-म्हणजे आपल्या स्फुट प्रकरणांवैकी २२ वे प्रकरण, (२८) रामायण-म्हणजे ओव्याशतकांतील १३ वे शतक, (२९) रामचरदायनी । कामना-दायनी । त्रैलोक्यपालणी । विश्वमाता ॥ इत्यादि, हे प्रकरण मागील बाळांक ५०७ त आपण दिलेले आहे, (३०) सर्वप्रदाविमळप्रदा-म्हणजे ओव्याशतकावैकी ९ वे शतक, (३१) प्रेत्नप्रालब्धाच्या चोव्या-म्हणजे १२ वे शतक, (३२) कोपला रुद्र जे काळी । म्हणजे स्फुट प्रकरणांतील ६१ वे प्रकरण

असे हे प्रचंड, उपयुक्त, भीतमर्यांच्या कवितेचे सत्कालीन बाळ आहे.

१२४१]

बाळ-२३ × २ = ४६

[१००

(१) भीतिवासचंपू-स्तोत्रासह-एक संस्कृत प्रकरण, (२) किरकोळ

१२४२]

बाळ-४. सं. ५६ × २ = ११२

वैकी २५ × २ = ५० लिहिलेली

[१००

या बाळांत मुख्यतः नाना तऱ्हेची औपघे व कांही मंत्र व सोडगे आहेत.

१२४३]

वाढ-पृ. सं. ४४ × २ = ८८

किरकोळ वाढ

[१००

गोपाचंदाची कथा हिंदुस्थानी भाषेत, विनायकस्तोत्रम्, देवीमानसपूजा, सुभाषिते, योगवासिष्ठ, वगैरे छोटक भाव

१२४४]

वाढ-पृ. सं. १४३ × २ = २८६

[१५०

(१) "तुकाराम सिताजीराजियांत पत्रिका पाठविली ॥ ते चेरीत्र ॥" असा मथळा देऊन पुढील सहा अर्भंग दिले आहेत, ते ।

(रा) विरंचिनें केलें । प्रह्लांढ सकळ ।

(मी) ऐसी माझी वाणी । दीनरूप पाहें ।

(रा) तुम्हांपासी आम्हां । येऊनियां काये ।

(म) आतां येक योग । साधावा हा नीट ।

(दा) आतां हे विनंती । प्रधान अष्टका ।

(स) राया छत्रपति । ऐकायें वचन ।

नवतात म्हणून कोणी कोणी हे शाहीच्या साहे अर्भंग छेपक मानतात, तर कोणी कमी नवतात ते वेतात व याकीचे सोडतात. पण असें करण्याला आतां काही आधार उरला आहे, असें वाटत नाहीं.

(१) श्रीसमर्थकृत एक सज्जना मनमोहना । संपाचि पाहता कोण्हाची । जाईल काया जाईल माया । उषणी आणिली पाचाची ॥ १ याची तेरा कडवी आहेत, पण पूर्वप्रकाशकाच्या छापण्यात अवघी सहा च आढळतात.

(१) अनंतदेवगुरुचा यालक कृत विसोपानाईकाचें चेरीत्र-अठरा अर्भंग आहेत.

(४) सद्भवचिद्धन कृत गोण्या कुंभाराचें चेरीत्र

(५) तुकोराचें चेरीत्र-४७ कडवी

(६) आनंदतनय कृत शिवरात्रीचेरीत्र-दिहीचाली, मध्यसख्या ४२

(७) विष्णुदासनामा कृत सपमन्येचेरीत्र -मध्यसख्या ४१

(८) वसवर्णिग कृत गजगौरीनव पांडवचेरीत्र, म. सं. २८

(९) अर्धवर्ण गंगाधर कृत शिवरात्रीकथा म. सं. ४५

(१०) श्रीसमर्थ, तुकाराम, अनंत देव, चोखा मेळा, जनी, स्वामी, एकनाथ, नामदेव, नरहरि योनार, कवीर, केशव, बोधला, जगजीवन (रामाई मास्ती), गोसावीनंदन यांची पदपदांतरे

(११) मधून मधून कांहीं सुभाषिते.

साराचें तरी रामनामासि घेई । बुढाचें तरी नाम सोडूनि देई ।

मना प्रार्थना हे चि सांगूं किती रे । पढा वेदशास्त्रें पढोनी धुती रे ॥ १

मला देव सो कोण कामासि आला । गुरूच्या मुखें देव तो वश्य झाला ।

गुरू तात माझा गुरू नाथ माझा । गुरू सोयरा देव देवाधिराजा ॥ १

मुर्खी जयाचे हरिनाम लागे । गंगा तयाचे पदतीर्थ मागे ।

(१२) पाळांगि टाकूनि समस्त काम । मुर्खी जया हो रघुनाथनाम ॥ १

(१२) दुर्दैयाने या बाढाची शेवटची १०१३५ श्रुं बहुतेक कसरीच्या मरुपस्यांनी मेळेली आहेत.

१२४५]

बाढ-पृ. सं. ७९ × २ = १५८

पदिळी कांहीं पानें नाहींत

[१२५

(१) श्रीसमर्थ, तुकाराम (यांचे घमरावर अभंग), केशव, आनंदवनय, कृष्णदास, भीमराज, हरिहरदास, मेढ, एकनाथ, रंगनाथ, तुकाराई, जनी, गुरुदास, अवधूत गोविंद, शंकर चौदह यांची पदपदांतरे

(२) भीम व गोविंदवाळ यांच्या आरत्या

१२४६]

बाढ-पृ. सं. ३८ × २ = ७६

[१२५

संस्कृत सुभाषिते, कावेरीस्तोत्र, गीतेच्या ७०० श्लोकांपैकी कोणाचे किती श्लोक या अर्थी एक श्लोक.

१२४७]

बाढ-पृ. सं. ७२ × २ = १४४

[१२५

(१) श्रीसमर्थ, दासबाळ, महिपति नरहरि, तुकाराम (द्रोपदी-वत्सहरणाचे वीरे अभंग), आनंदात्मज, श्रीशिव यांची पदपदांतरे

(२) घस्वलिंग कृत पांडवचरित्र-म. सं. १९

१२४८]

वाढ-पृ. सं. ११५ × २ = २३०

आ. व शे. २।२ गेलेली

[१००]

(१) “ भीमन्महापारवे आदिपर्वे शेरशेतुमंगो नाम प्रकरण ”—
 ओवीसंख्या ४८, (२) सप्तसमासी, (३) पुट्योग-म्हणून पांच
 समासाचें हें प्रकरण आहे. ते समास म्हणजे क्रमशः स्फुट प्रकरणें २२, १,
 १९, २० व १८ हीं होत. प्रकरणें ३, १८, १९, २० मिळून वाढाक
 १२४० व चतु.समासी बनविळी होती, हें आपण पाहिलें व आहे, (४)
 पंचयोग म्हणजे मालेंतील विषया भागात जें चतुर्यमान प्रकरण आपण
 छापलें आहे, त्याचीं चार मानें व पाचवा योग म्हणजे स्फु. प्र. चवथें घेऊन हें
 पंचयोग प्रकरण बनविलें आहे. या ३ व्या व ४ व्या प्रकरणात पाठातरे
 मान विचार करण्यासारखी आहेत. (५) मानपंचक व (६) पाद्विषु

१२४९]

वाढ-पृ. सं. २३२ × २ = ४६४ [१४०]

या वाढात हीं सात आठ शीतनें च आहेत.

(१) कैकेयी, सुमित्रा व कौशल्या यांचे डोहळे— मूळ, ओव्या
 एकनाथाच्या घेऊन मधून मधून उदयचिदपन, मेघअनंत, गोसावीनदन,
 कुका इत्यादिकांच्या पदपदातरांनी त्या राजविल्या आहेत, तद्वत् च

(२) रामजन्मकथा एकनाथाच्या ओव्याच्या आधारानें सांगून
 भीममर्ष, पंडितराम, मध्वमुनेश्वर, केशव, कृष्णदास, उ. चि., माधवसुत,
 गोविंद, अनंत यांची पदपदातरे मधून मधून शोभेल्या घेतलीं आहेत.

या नंतर या निरूपणाचा काळ दिला आहे, तो असा : “ राखव नाम
 समत्सर । आवण शुद्ध प्रतिपदा शुभचारी । वास्तव्य तज्जनगरी । निरोपण
 संपूर्णमस्तु ॥ ” म्हणजे शके १७१७ आवण शु. १ शुक्रवार होय.

(३) ताटिकावध } यांना आधार आनंदतनय व गोसावी-
 (४) यज्ञरक्षण } नदन याचा घेतला आहे.

(५) अहिच्या उत्थरण—हें एकनाथाचें अष्टन मधून मधून गोसावी-
 नदन आले आहेत.

(६) सीतास्वयंवर— बाल मूळ वामनाचे श्लोक घेतले अष्टन
 आनंदतनय, गोसावीनदन, गोविंदात्मज, उ. चि., गिरिधर यांचीं प्रदे, चूर्णिका,
 सवापा मध्ये मध्ये गुजिली आहेत.

(७) सीताकल्याण-हे धामनांचे ३० श्लोक असून मधून मधून उ. चि. सळकत आहे.

येथे पुनरां या निरुत्पन्नाचा काळ दिला आहे : " राघव नाम संवत्सर भावण बहुल पंचमी बुधवारी निरोपण संपूर्णमस्तु " म्हणजे शके १७१७ भावण वद्य ५ बुधवार होय.

(८) ललितचरित्र-याला भीमसर्गाचे पांच श्लोक घेतले आहेत.

१२५०]

वाढ-पृ. सं. १७१ × २ = ३४२

शिवाय ध्या. ची १५१२० नष्ट

[१५१

(१) भीमसर्ग, माधव, केशव, नामदेव, उद्धवचिदन, एकनाथ, मेरु, गिरिधर, जनी, प्रतापराम, भीमराज, भीधर, आनंदतनय, नाथाराम, जगन्नाथ, शिवराम पूर्णानंद, माधवसुत, मध्वसुनेश्वर, गोसावीनंदन, कर्बीर, रामानंदतनय, चोलामेळ, शानदेव, अनंत, अमृतराय, बाळ, बाळसुत, ब्रह्मानंद, देवदासांकित, नागनाथशंकित, माळो, नागनंदन, मुक्तेश्वर हत्त्यादिकांचीं मरपदांतरे.

(२) भीमसर्गाचीं पदे उद्धृत आहेत. पान १७ वरील त्यांचे एक व पान ३६ वरील बाळांचे एक, अशा पदे देतो :

(भीम) ध्या रे याचे नाम

ध्या रे याचे नाम । माझ्या रामाचे ॥ ध्रु०

वेचत माहीं पैका कांहीं । धम हि माहीं । या याचे ॥ १

करितां निशिदिनीं । नाम हें कीर्तन । पापविमोचन जगत्ताचे ॥ २

भवभयछेदक । कैवल्यदायक । संतरीं व्यापक । भीमाचे ॥ ३

(बाळ) माझ्या समर्थस्वामीसी

भजा रे भजा रे माझ्या समर्थस्वामीसी । माझ्या रामदासासी ।

अनन्य भावें नाम जपतां । पद पावे अविनाशी ॥ ध्रु०

राजविद्या राजगुल प्रगट केले ।

शिष्यालागी आश्वासुनी प्रद दाविले ॥ १

माझा म्हणुनी शिष्यावरी बहु प्रीति ज्याला ।

स्वानंदसाम्राज्यां हो अभिषेक केला ॥ २

वाता पाहतां अपार देणें अक्षय उपाचें ।

सद्भाविकाळा लाम झाला कैसा वर्णावा वाचे ॥ ३

सज्जनसंगीं बैसुनी आतां गुण वर्णावें ।

वाळमावें बोलीयेळो संतो क्षमावें ॥ ४

पृष्ठ ६२ पर्यंत अनेकांची पदपदांतरे अद्यून नंतर पुढील प्रकरणें आहेत.
(३) वस्त्रलिंग कृत गुरलीचरित्र-प्र. सं. २४ पान ६३, (४)
शरसेतुनिरोपण-पान ६९, (५) पारधीकथा-श्लोक २२, पृष्ठ ७९,
(६) बभ्रुराहनाची कथा-भोवोसंख्या ७८, पान ८७, (७) सूर्यवंशावळी-
पान ९९, (८) श्रीसमर्थ कृत आरत्या

१२५१]

वाढ-पु. सं. १२८ × २ = २५६

आरंभीचीं २० पानें नष्ट

[१५०

(१) त्या हरलेल्या पृष्ठांत आरंभीच्या ४४ श्लोकांच्या एका प्रकरणाचे पहिले ४० श्लोक व ४१ व्या श्लोकाचे पहिले चरण, अशीं गेलीं, प्रमाण कोणतें असावें, मला समजलें नाहीं. याचकांवरून समजावें म्हणून उरलेले पावणेचार श्लोक येथें उतरून येतां :

जी । त्याची सदा ज्ञानविभूति भाळीं ।

तो सद्गुरु शंकर दशमि माझा । आत्मा सखा सज्जनहृंद माझा ॥ ४१

उपाचे मनीं ज्ञानसमुद्र दाटे । पदोपवीं जयासि समाधि भेटे ।

साधूकुळीं तो निजभात्रु पाहीं । त्यावेगळा ज्ञानकिनाथ नाही ॥ ४२

निष्कामता पूर्ण जयासि बोळे । उपाच्या जिबीं योघ असंद खेळे ।

साधूकुळीं तो निजमानु पाहीं । त्यावेगळा ज्ञानकिनाथ नाही ॥ ४३

अपार बोधामृत सेडनी जे । निजाक्षरें मग्न सदा मुनी जे ।

बिलासती तद्रूप होडनी ते । पाहीन केव्हा निज छोवनीं ते ॥ ४४

(२) सदाया-ग्रंथसंख्या १५-आनंद कृत

(३) नंतर केशवांची दहा बारा पदे व नंतर त्यांचे फोंडण,

दळण, सहा, सारवण, लकडा, चांगमांग, पिंगा व फुगडी यांवर एक एक पद व पुन्हा सुमारे २०-२५ पदे. नंतर

(४) श्रीसमर्थ, केशव, उ. चि., नानक, भोयरज (यांचीं कांहीं हिंदुस्थानी हि पदे), शिवराम पूर्ण, मेरु, अमृतपय, आनंदनंदन, एकनाथ,

तुकाराम, नामदेव, जगजीवन, गोसावीनंदन, चीदह शंकर, कवि कृष्ण
(यांचे ध्यंकटगिरिस्वामिवर) यांची पदपदांते

१२५२]

वाढ-पृ. स. २० × २ = ४०

[१५०

(१) शिवकवचं, (२) शिवाशेत्तरशत, (३) तापांतीय भार्येतील
एक पद व (४) बहुधा गोरखनाथांचा एक मंत्र

१२५३]

वाढ-पृ. स. १३७ × २ = २७४

[१५०

आरंभीची ५० नष्ट

(१) आरंभीची ५० × २ = १०० पृष्ठे पुरंधर विठ्ठलांच्या
कानडी पदांनी व्यापिली आहेत. तीं मला, अर्थात्, काही समजलीं नाहींत;
पण त्यांत भद्राचल आणि रामदास अशीं नांवे मधून मधून अनेकदां
आलीं आहेत. कानडी भाषा जाणणारांकडून ही पदे समजानून घेतलीं
पाहिजेत. नंतर

(२) श्रीसमर्थ, भीम, मेरु, आत्माराम, गो. न., वामन देवराय
सुंदर हरि, रामकृष्ण, भीषर, प्रतापराम, मध्वमुनेश्वर, शिवराम, त्रिमलमुक्त,
आदिनाथयोग, गिरिधर, जन जसवंत, कोकिल, बल्लभ, तुलसीदास, केसव,
वीरेश्वर, कल्याणस्वामी, जगजीवन यांची पदपदांते

(३) प्राकृत गुरुगीता-संपूर्ण, ओ. स. २४२, कोण कुत भगवाणी !
चवथी आणि शेवटची ओवी :

नमो जी वडवाळ सिद्ध नागदेवो । त्याहीं अंतीं केडिला संदेहो ।

ग्रंथ करावया भावो । जिह्दामी दिघला ॥ ४

मावरून वाटतें वडवाळसिद्धनागेशांच्या कोणा शिष्याचा हा ग्रंथ असावा,
पण शेवटची ओवी :

मग विनवी सिद्ध नागदेवो । कृपाळु सहस्रावो ।

तेजें दाखविला भावो । गुरुगीतेचा ॥ २४२

१२५४]

वाढ-पृ. स. ९४ × २ = १८८

[१५०

उसवलेलें, काही पानें नष्ट

(१) भीसमर्थ, भीषर, मेरु, उ. चि., तुका, शानदेव, आत्माराम,

आदिनाशमण, केशव, जनीजनार्दन, शिवराम पूर्णानंद, शि. के., उदयशंभि,
यहिरा (भैरा), आत्मानंदशिष्य, मध्वपुनेश्वर, यशोवर, अमृतदास, नाथात्मज,
वल्लभ, मानपुरी, गिरिधर, आनंदवनय, ग्युनायक पंडित, एकनाथ, दिनकर,
मीराबाई, पंडितराम (चित्तामणोपनिषदज्ञ गणजे गुरुघा पंडितराम),
रामात्मज (गणजे गुरुघा पंडितरामात्मज), परमानंद, भीमराज, विठ्ठल
इत्यादिकांचीं पदपदांतरे.

(२) फलु हृत नामदेवचरित्र-ओवी ८ ते ६४, (३)
श्रीधर ब्रह्मानंद हृत चोळराजचरित्र-पांचचरणी ओव्या आदेश, (४)
तुकाराम हृत कुंतोच्या उदरीं सन्मले पांडव । ओ. सं. ४८, (५)
चक्रवर्चिदत्त हृत परित्ताभागवतचरित्र व (६) नागनाथचरित्र, (७)
एकनाथ हृत शकुंत, अर्जुनास्त, दिवाण, जोहार-दिवाण अकरणाचे
घेनर्ती छेपनकालाचा सन १२९४ गणजे शक १७१५ दिवा आदेश, (८)
मद्राचल रामदास याची तरांतीव भाषेत पदै, तीं समजावून देतर्ती
पाहिजेत, (९) माणकोर्जायोधलाचरित्र-ओ. सं. २४, (१०)
जनसापहर्षे माधवचरित्र चूर्णिका, (११) युक्ति नाही बुद्धि नाही ।,
(१२) शरसेतुमंग-ओ. ४८, (१३) भावार्थरामायणातील दशरथ-
कौसल्येचे लक्ष-ओ. ७६, (१४) कृष्णदासयाज्ञचरित्र हृत सक्तमां-
गदाख्यान - ओ. १४१, (१५) कथाकरूपवस्तुतील कृष्णचरित्र-
ओ. १७७, (१६) जयरामसुव हृत द्रौपदीचा धावा, (१७)
रामसुतात्मज हृत गोपीचंदाख्यान - वडा सर्ग, काही मराठी
भाषेत व काही हिंदुस्थानी, (१८) अवधूत हृत गोपीचंदचरित्र-
हिंदुस्थानी, (१९) गोरखमच्छाईसंवाद-अपूर्ण, (२०) भीमराज
हृत अवधूतसाधुसंवाद, (२१) गोपीचंदाची कथा-मराठी श्लोक-
संख्या १०२, (२२) कृष्णाष्टक-गुरुकृपे वरद केशव शंकराळा ।,
(२३) जानकीविरह-श्लोक २१ अपूर्ण, (२४) बाळदास हृत
श्रीपद्मनाभचरित्र-श्लो. ८१, (२५) आनंदचंदन हृत नौकाचरित्र-
श्लो. ४९, (२६) अनंत देव हृत चित्हाळचरित्र-श्लो. ४१, (२७)
शेळगांवकर जीव कवि हृत कचोपाख्यान-श्लो. ४३, मागील वाढाकें
१२०५ पहावे, (२८) आनंदचंदन हृत शिवरात्रीचरित्र-श्लो. ९६,
(२९) पंचाक्षरीचरित्र-श्लोक ४४, (३०) गिरिचरित्र-अपूर्ण.

पाडाची पुढची धुणे नष्ट. पाडाची आठ धुणे ओलांडल्यावर फाही
महाराष्ट्र दोहरे लागले, त्यांनी आशा फार वेळ घेतला, तेव्हा पाचकांचा
घोरा वेळ येण्यास मग दूरकत नसावी :

महाराष्ट्र दोहरे

संतसज्जना उदडन टाकुन होउं नको येकाम ।
परत परत रिकेति बिपई रमसी भज भज आमाराम ॥ १

मपंच अवघा बिरुनि पाहतां दिसतो मा निस्तार ।
भारतुनि परतुनि पाहतां वाटे राम नाम येऊ सारं ॥ २

तको नको रे भृगजळडोही देउं नको बहु बुढी ।
मारी मारी छोकरी सखया रामरुनी उढी ॥ ३

पोट भराया हरिनामाचा मांडुनिवा याजार ।
फटवीत फिरतो कें येऊ त्यावरी सारावी पैजार ॥ ४

आत्मानंदधीगुरुचरणीं डेंढनिवा माया ।
झाण गेलिया सरसिळ चापा वरफड अवघा नाया ॥ ५

घोर-घोर संदित करितो वेडांवीं घटपट ।
नामस्मरणात्रांनुनि सखया अवघी-से खटपट ॥ ६

आळ चाय तो आवकट येउनि आहूळ सुलें शिर ।
आय पाहसी जनपद सोडुनि मोक्षमंदिरां चौर ॥ ७

माघें नाम स्मरतां पापें होती दाणादाण ।
येपें संशय नाही नाही गुरुचरणाची भाण ॥ ८

नाना अपतपसाधनरानीं जाउं नको लांबत ।
अखंड नाम स्मरतां घों घों घाजतसे मोषत ॥ ९

नामस्मरणीं चित्त वेधळें होतो अह्मा याद ।
बोळू जातां सखया आसा कंठ दाटतो दाद ॥ १०

कसा तरुं मी गडगडनि सखया लाउं नको कटकड ।
साय इतरां संघ अखळे सुटली रे तटतट ॥ ११

नाम स्मरतां मपंच अवघा होतो पंढरपूर ॥
मग तो पाहे जिकडे तिकडे चैतन्याचा पूर ॥ १२

सांडुनिवा घाण्याची राखी कोण भरी रे कोळ ।
राम नाम सोडुनि सखया काय बोलसी बोल ॥ १३

घरिघरि दिसतो घरचा साधु अंतरिचा खोटा ।
 घोट आढ पाहुनि खाला सधें नेउनि खोटा ॥ १४
 मळती संगत घरोनि न करी वेढे वेढे चार ।
 सज्जनसंगत घरोनि करी या सारासारविचार ॥ १५
 येकमेका पाहुनि अवघे करितो नागा कर्म ।
 सहस्रकर्मगोवांजुनि राखया हाई न पटे धर्म ॥ १६

१२५५]

वाढ-पृ. सं. २१ X २ = ४२ [१७५

(१) चंद्ररेखाचरित्र—श्लोक, आर्षा, पदे मिळून ग्रंथसंख्या
 २४१, शेषटः।

जवाण्या ज्ञानानें प्रतिमबळीचीकळखरे ।
 सरेनाहीउपावे सकळ त्रिदशां जो कळस रे ।
 सरेना जो माघें पशुपधरीं ध्याया कळस रे ।
 सरे सुफीया या हरि चि करि प्रया कळस रे ॥ २४०
 श्रीमस्त्रीतोजुमौलीशिवभमरगजारीकुमाराभवानी ।
 श्यालेंतेंधीपैउयामुषभमरगजारीकुमाराभवानी ।
 नाई तो भोंसकीयाभयवल्कलधिविधूप्रमितापेंद्रभूर ।
 गर्जे माझेनिपूर्णकरिहरिकृति हे सुप्रतापेंद्रभूर ॥ २४१

इति श्रीमज्ञोत्तमीयान्वयसुधारनाकरानंदक पूर्णवेदाष्ट श्रीमतापेंद्र-
 भूपालक । विरचित श्रीकृष्णचंद्ररेखाचिकानसनामक । ग्रंथ सटीक संपूर्ण
 शामजिरामाजिहरतेन लिखितं

(२) तंजावरच्या प्रतापसिंह राजांची कारकीर्द. इ. स. १७३९ ते
 १७६३.

१२५६]

वाढ- ८ X २ = १६ [१२५
किरकोळ

१२५७]

वाढ-पृ. सं. १२ X २ = २४ [१२५
संस्कृत सुभाषिते

१२५८]

वाढ-पृ. सं. ६ X २ = १२ [१०
राममंत्राचे श्लोक

हरे राम हा मंत्र सोपा जपा रे ।

१२५९]

वाङ्-१० × २ = २०

संस्कृत सुभाषितें

[११५]

१२६०]

वाङ्-पृ. सं. ३० × २ = ६०

[१००]

मुकुंदराज कृत परमामृत-चवदा द्वि प्रकरणे-प्र. स. ३२५

१२६१]

वाङ्-पृ. सं. १० × २ = २०

[१००]

वाञ्छिधरमुधीविरचितं लुलायशतकं- श्लो. १०२

हे एक ऐतिहासिक प्रकरण संस्कृत भाषेत आहे.

श्रीमन्मोसलवंशदुग्धजलधेः संपूर्णचंद्रोपमो

यः शास्त्रि क्षितिमक्षतिक्षितिपतिमूर्तः प्रतापः स्वयं ।

श्रीमंशुजितशत्रुरामनयुतो धर्मी प्रगारागवानु

छापोस्तुसनिस्तुलैर्निजसभास्तरैः फणादागतैः ॥ १०१

राजा धर्मवरः परस्परधृतस्नेहाश्रितमंग्रिणी

राजन्वत्तवनीयनीपकजना भजा भवंतु क्षितौ ।

पुष्टांगाः पशवश्चांतु भजन्तां दुर्भिक्षवार्तां लयं

वांछानाथकवेः कृतिश्च कुदुर्जा निर्मलसराणां मुदं ॥ १०२

१२६२]

वाङ्-पृ. सं. ११ × २ = २२

किरकोळ वाङ्

[१२५]

(१) हिरण्याक्षहिरण्यकशपूष थाप, (२) प्रह्लादचरित्र, (३)

अक्रूरजागमनचरित्र, (४) राममंत्राचे चार संस्कृत श्लोक

१२६३]

वाङ्-पृ. सं. १० × २ = २०

[१००]

(१) नरहरिनाथपदां लीन महिषति, त्या महिषतीचीं नऊ सुंदर पदे, एक ह्यानदेवांचें, एक रामचंद्रनुतकृष्णसहोदर यांचें व एक घाळकृष्णांचें ' जिता चि मी मेलों ' हे पद

१२६४]

वाङ्-पृ. सं. २९ × २ = ५८

[११५]

(१) भीममर्द, धीरेश्वर, तुफा, एकनाथ, केदाव, शानदेव, उ. वि.,
कृष्णदास जयराम, रगनाथ, कपीव, ज्ञानदत्तनय, चोला, मध्वमुनेश्वर,
पंडितराम, परमानंदसुत याची पदपदावरी

(२) उद्धवचिद्वधन वृत्त गोरकुंभाराचे व परिसाभागवताचे
परिच्छेद

(३) जयरामसुत वृत्त संतनामावली

१२६५]

किरकोळ वाढ-८ × २ = १६

सीताकल्याण

[१००]

१२६६]

किरकोळ वाढ-१२ × २ = २४

चर्पटपंजरिकास्तोत्र

[१००]

१२६७]

वाढ-पृ. स. १४ × २ = २८

[११५]

गोपीगीता व कर्णावृत्त अशीं संस्कृत प्रकारां

१२६८]

वाढ-२२ × २ = ४६

किरकोळ

[१००]

भीममज्जमाचा काशी भाग. शिवाय दोन मोठी पत्रे उतरली आहेत.

१२६९]

वाढ-२३ × २ = ४६

[१२५]

(कृष्णलंकापर, तुळसीदास, अमृत इत्यादि किरकोळ

१२७०]

वाढ-१६ × २ = ३२

[१००]

नामदेव, गुरुदास, प्रवहादचरित्र, इत्यादि किरकोळ

१२७१]

वाढ-पृ. ८३ × २ = १६६

[२०]

भीममज्जमाचा, २४, मरम करणार्या क्रिया, औषधे, लोढगे
विजयवृष्टिकाप्रयोग इत्यादि वैद्यशास्त्रातील विषय, दारुचे जीवन, प्रचारा
आहेत त्याहून जगदी निरालीं सूर्यनमस्काराची काय नावे, इत्यादि

१२७२]

वाढ-१८ × २ = ३६

कवरीने दुर्दशा केलेले

[१५५]

भीसमर्थ, एकनाथ, उद्धवचिदन व महादेवात्मज यांचे एक एक पद

१२७३]

वाढ-१५५ × २ = ३१०

महत्वाचे

[१५०]

हे बहुतेक वाढ अवधूतांकित सदाशिव यांच्या प्रकरणांचे व पदपदांतरांचे आहे. ही बहुतेक प्रकरणे संस्कृत असून प्रत्येक संस्कृत श्लोकाचे मराठीत एक श्लोक व एक पद असे भाषांतर केलेले आहे. काही प्रकरणे मराठी उमगली नाहीत. एकंदर प्रकरणे क्रमशः अशी :

(१) तारावली-श्लोक ४ ते २७, मराठी समश्लोक व समपद, या प्रकरणांत गुणत्रयलक्षण, ज्ञानलक्षण, अज्ञानलक्षण, ईश्वरलक्षण, जीवेश्वरव्यलक्षण, स्वरूपव्यानलक्षण, समाधीलक्षण, जीवमुक्तलक्षण इत्यादि विषय आले आहेत. शेवटचा श्लोक :

स्वयं मनोहरादितं तारावलयुत्तमं ।

अथवा धार्यते येन स प्रदानंदमश्नुते ॥ २७

टीका-श्रीमच्छंकरवर्यवाक्यपुर हे भद्रेततारावली ।

माळी रम्य म्हणोनि स्पष्ट रचिली त्याची व टीकावली ।

सज्जकीं नर भायके पढण ही जो की करी सर्वदा ।

त्याला ऐक्य घेते सदाशिव सदा प्रदातव भावी तदा ॥ २७

पद- तारावली रम्य हे अद्वैत । अघामक्षी वाची जो नेमस्त ।

तो वि प्रदापदीं राहे स्वस्त । सदाशिव आत्मस्वीं नांदत ॥ २७

येसा जो कां गुणपदीं तहोच । सहजीं तो महीं होय छीन ॥ धु०

(२) आचार्यस्वामी कृत वेहनिंदा व प्रबोधसुधाकर-वेहनिंदा. मूळ आगां व श्लोक, समश्लोक आत्मरामांचे व पदे आनंदारामज, उधोवावा (म्हणजे उद्धवचिदन), भीमराज, सहजनाथ, शिवदिन केसरी व अवधूतांकित सदाशिव यांची.

(३) बाह्यद्विप्रकरण, पुष्पेष्णा, द्रव्येष्णा, भाषानिंदा, कर्तृत्वभोवतण, स्वप्नप्रकाश, नादानुवधान, मनोलीन, मंचोष, द्विविधामांकि, सगुणनिरोपण, रा. घं. ४२

ह्यादि विषयक संस्कृत श्लोक व त्यांचे सदाशिव कृत समश्लोक, आणि संमार्दे, एका पदांत

: : कोनेरीनंदन सदाशिव रे । लाहुनि गुरुरद तरळा भव रे ॥
असा उल्लेख आहे.

(४) सदाशिव कृत मनीषापंचक सटीक

(५) ज्ञानेश्वरीतील ओव्या व त्यांच्या आधारावर पदे

(६) राम जनार्दन कृत ज्ञानराजाची आरती

(७) क्षपरोक्षानुभूतीवर पदे

(८) शिवराम पूर्णानंद कृत प्रवोपकथा

१२७४]

वाढ-६ × २ = १२

[१००

(१) श्रीधर कृत विराटपर्वीतील दुर्गास्तोत्राचें प्राकृत रूपांतर,

(२) संस्कृत मीनाक्षी जट्टक, (३) हरिकवि कृत फनकपय.

१२७५]

वाढ-पृ. १८ × २ = ३६

वरी च पृष्ठे नव

[१००

तत्त्वज्ञान, संवत्सरफळ, उदयास्त;

१२७६]

वाढ-पृ. सं. १३ × २ = २६

कसरीनें मधून मधून खाल्लेले

[१००

(१) श्रीसमर्थ, चोदण शंकर, मेरु, श्रीधर, वःपरखुमादेवीवर, केशव, भीमराज, उदवचिदन, गोदाबानंदन, (रेणुकेवर), यांहीं पदपदांतरे

(२) यांत एकदा मेरुसामर्थी च क्रमशः १ ते-१२०, पदपदांतरे आहेत. त्यात दोन चार श्लोकबद्द प्रकरणे आहेत. अशा एका प्रकरणाचा शेवटचा श्लोक :

गुरु राम तो आमचा आदि जाणा । प्रसोधीं समयांसि पै योगिराणा ॥
समर्थे अनंतासि जो मोघ केळा । अंतें सुमेरु सुखें मोघधीळा ॥

(३) " मनाची श्लोक २०१ पान २७ " अशा, मयळा, घामन

२७ पृष्ठें मनाचे २०१ च श्लोक आहेत. आनेल्या प्रकाशित प्रतीतील ४९ वा, ८५ वा, ११४ वा व ११८ वा अशे चार श्लोक यात नाहीत. शेवटी " श्रीसद्गुरु सेनुराज प्रणमस्तु " असे आहे.

(४) शेवटी " भारती संप्रदायक ॥ ११ सं ११ प्रो " अशी मयट्याखाली श्रीसमर्थ कृत गणेश, शारदा, वैकुण्ठेश, पंडुरंग, रामारमण म्हणजे श्रीकृष्ण, पंक्तजनयन म्हणजे विष्णु, महाशरी, शिवशक्ति, रघुनाथ, हनुमंत, सद्गुरु यांवर आरव्या आहेत.

(५) आरंभीची आणि शेवटची काही पृष्ठें गेली आहेत.

१२७७]

पाठ-पृ. सं. २४ × २ = ४८

तीन गड्या

[१६०]

ब्रह्मगर्भाचे अमंग, भयें च एक भौसमधीचा

१२७८]

पाठ-पृ. सं. ५७ × २ = ११४

काही पृष्ठें नष्ट

[१६५]

(१) रामरक्षेत्रेको काही भाग य संस्कृत सुभाषितें

(२) श्रीसमर्थ कृत वरी च प्रकरणें. वरी हनुमंदाखी हवी । हत्यादि प्रकरण विगळा म्हणून प्रकाशित आहे, त्याच या बाळाच सरयदा म्हटले आहे. चतुर्थ्यमान म्हणून जें प्रकरण आपल्या चिन्हा भांगोतें आले आहे, त्याच धात चतुर्थयोग म्हटले आहे. शिवाय

(३) गोवाधनिर्दन, मडका, पदित, सुरदास, नरहरि, दोषानुदास रंक यांची पदपदीतरे.

तुझी आवडी दे मज दीना

हरि तुझी आवडी दे मज दीना ।

संतसज्जन ध्याती निशिदिन तुजला ते मति दे मज दयाळा ॥ भु०

तुं माझा माय बाप धन विद्या गण मोठ सर्वस्व तुं मज भास ।

तुजवीण मजला कोणी च नाही घालागीं तुज विनवीत ॥ १

धोर धोर तुझे दास अपार भी काय रे तेथें दामर ।

दीनदयानिधी म्हणविसी जरी तरी को माझा विसर ॥ २

हीनदीनजनपतितपायन नाम तुशे व्रीद गाजे ।

दासानुदास रंक अनन्य कारण दे मज भजन तुसे ॥ ३

१२७९]

बाह-पृ. सं. ३८ × २ = ७६

काही नष्ट

[१५

ज्योतिपाचें बाह, प्रश्न, फल, योग, शुद्ध, वेगरे पाहावयाच्या रीति.

१२८०]

बाह- पृ. सं. ६६ × २ = १३२

विचित्र बाह

[१६००

त्यांत ७०[७५ कारणमारणस्तंभनमोहनादि मंत्रयंत्रतंत्रांचे प्रयोग दिलेले आहेत. धीरामानंदगुरु, वैगळूरईश्वरजी, खादरसाहेब, नागपट्टणनामार्जि पंडाराम, श्रीनिवास कवि, इत्यादिकांनी हे मंत्रादि सांगितले आहेत, असे म्हटले आहे. " ते अनुभवसिद्ध आहेत, संदेह नाहीं, तस्य " असे आश्वासन दिले आहे. मराठी, गीर्वाण, हिंदुस्थानी, कानडी अशा चार भाषा उप-योजिल्या आहेत. हे बाह याचून जिज्ञासूची करमणूक होईल या भाषांनी लोकांच्या मनस्विपतीची त्याच कल्पना होईल.

१२८१]

दोन बाहे-पृष्ठसंख्या

४६ + ३८ = ८४ × २ = १६८

[१५०

हजारों संस्कृत शब्दांचे मराठी पर्याय. हे शब्द बहुधा पंचदशी-शील असावेत. तात्कालीन अभ्यासकांच्या जबर व्यासंगाचा हा पुरावा होय.

१२८२]

बाह-पृ. सं. ४८ × २ = ९६

मुळची पृष्ठे १२० × २ = २४० होती

[११३

मध्यभागातील पृष्ठे वेळी

मुळच्या ११२ व्या पृष्ठावर नामस्मरणाचा समास बाळपोष लिपीत उतरलेला आहे, बाकी सर्वच बाह गुजराथी लिपीत लिहिलेले आहे. पृ. १४ वर " संवत् १८५८ वैशाख शु. २ " ही निची दिलेली आहे.

१२८३]

बाह-पृ. सं. ४८ × २ = ९६

[१००

(१) श्रीधर्म, विसा खेचर, कान्होबा, ठाकराम, नाथ गोपाळ, केशव, शि. के, एकनाथ, जनी, मुद्द (मुनी, राज, राजयोगी), शानदेव,

चांगदेय, निरुचिनाय, मुत्ताबाई, महिपति, सोपानदेव, आत्माराम, देवदासां-
कित, उद्दोष, भीमयन, रामनाथ, मेरु, नामदेव, चोला, इत्यादिकांची
पदपदांतरे

(२) एकनाथ कृत दशांगुळप्रकरण-ओ. १६

(३) महावाक्य-ओवी १५, (४) पंचीकरण,

(५) केशव कृत गोपीगीत-ओ. १७

१२८४]

बाह-पृ. सं. ५८ X २ = ११६ . [१५०]

(१) भीसमर्थ, नृशिरमुत वीरेश्वर, गोविंद बाळ

(२) आनंदनंदन कृत ताटिकाग्रध-प्र. सं. ११

(३) घंटावळी-दशरथाची, ओवी १५ व जनकाची, ओ. १४

(४) हे बाह मुख्यतः वीरेश्वरांच्या कवितेचे आहे. त्यांच्या
पदपदांतयाचा विशेष भरणा असून शिवाय त्याची प्रकरणे आहेत, ती अशी :

(दा) श्रीरामाष्टक-आर्या, (स) गणपति, राम व भगवद्गीता
यांच्या आरत्या, (वि) हळदुडटणें, (भा) सीताकल्याण-ओ. ४७,
(म) पंचाक्षरीमाहात्म्य-आर्या १६, (घा) श्रीवेंकटेशदशक-ओ.
१० व (म) कौसल्येचे डोहळे-ओ. २१.

गीतेची आरती

जय जय श्रीभगवद्गीते । उपनिषदर्थभूते ।
परिहृतस्वभक्तदुरिते । सर्वलोकविक्रयाते ॥ १ ॥
पार्यांतें निमित्त करुनी । संस्कृत रूप धरुनी ।
पूर्वी कृष्णमुखापासुनी । प्रगटलीस या भवनी ॥ १ ॥
या सुगीं ज्ञानदेव । स्वयें होता वासुदेव ।
भाषारूपें आविर्भाव । तुझा जाला आमुच्या देवें ॥ २ ॥
कांडनय आणि योग । भक्तिपादुनी सांग ।
ज्ञानदेवी नाम चांग । मिरविसी अव्यंग ॥ ३ ॥
संप्रदायें जे पढती । ते जन जीवन्मुक्त होती ।
वीरेश्वर म्हणे कीर्ति । तुझी वाजूं मीं कीती ॥ ४ ॥

(५) शेवटच्या पृष्ठावर संज्ञ व संज्ञ

१२८५]

बाट-२. सं. ४४ X २ = ८८

{ १००

(१) निरनिराळ्या सालावरील ३०।३५ पदे. गाण्योसाठी गणून दिलेली आहेत.

(२) निरनिराळ्या कर्षाच्या प्रकरणांतील पदसदांकरांची ओळख दिली आहेत.

(३) या बादाचा विशेष म्हणजे त्यांत आर्या, श्लोक, दिक्ती, शब्दा मिलात प्रत्यक्षरणा ११ यांत एक संपूर्ण श्रीसमर्थचरित्र आणले आहे. त्याच्या कर्षाचे नांव दिलेले नाही. पण ते भीमस्वामीच्या परंपरेतील कोणी तरी रचले असावे. त्यांत आलेले उल्लेख संशोधने असे:

सुरेपंत X रेणुबाबाई, यजुर्वेदी, जम्दमी गोत्र, सुरेपंतास सूर्याचा घर, छात्रावन पळाळे, दाकळीत गेळे, तेथे मास्वीची स्थापना, उद्धवास तेथे ठेवले, दत्त नाविक जवळ असे, शिंदराबात भेट प अनुग्रह लयकरच,

धीसमर्थ रामदास । होठनिर्वा मनी ठडास ।

स्वशुनि विपयसुखदास । विवाहासि अचगळे ॥ १२ ॥

हरिनि स्वात्मसुखदास । भक्तचातकांजुदास ।

रमरत रघुपतिमुपदास । इत्य भास बिस्तारले ॥ १३ ॥

हरिनि जननमुक्तिदास । फिरवि न गशुनि विपदास ।

उद्धरावया स्वदास । दाहपुरास पावले ॥ १४ ॥

तेथे ते कमलाजिपंतमहिजा बीसाजिपंतात्मजा ।

रंगबाबाई असे

तिला अनुग्रह,

समुच्च साक्षा स्त्रीचे सुख नाना विदितियर्थ रुदाजी ।

त्या दिपळी ते सुखदा रामभजनसंपदापुत्रा श्री ॥ १० ॥

कल्याणाची गोष्ट, अकाबाई, नेणाबाई,

शिरगुणभिरकि पाहुनि तद्रोयास्तव पि विशिष्टेले मया ।

श्रीदासबोध नामक मुमुक्षुला भक्तिच सुलभ पंथा ॥ ४४ ॥

त्यापरी शक्तिज्जोरी असुत्तममागळोशि पाहुनियो ।

भूजापदमणसह गधुवृत्तपरमूर्ति प्रविष्टुनियो ॥ ४५ ॥

केळा महदुसमय तो राखव जनिचा न वर्णने यांचा ।

दासै मग प्रतिष्ठा देव्या वारा शयलीं हारे भवाच्या ॥ ७६

मलयगेधर्वाचा उदार, शिवरायांनीं परळीच नेळे, परळीच सज्जनगळ नांव पडलें,

१६०३ माघ वद्य ९, उत्तराभिमुख बसले, शिवार त्रयोदशाशरीचा उधार

ते श्रुती भंवरि जाणा कोंदाटली । उयोती ते मिळाली रामरुपीं ॥

दुसरे दिनि मसितोतीरि दगाडाच्या पादुका पिळोक्कनिया ।

शिष्या त्या च समाधीपरि देखिदया यथोक्त पूजुनिया ॥ ७७

संपूर्ण ॥ असें हे शोटक चरित्र आहे. मसित = राख

यजुर्वेदी गृह्यसं. आहे ते निर्विवाद शुद्धीचें आहे.

१२८६]

बाह-पृ. सं. १०५ × २ = २१०

काही नष्ट

[१५०

(१) भीममयं, नामा, मेरु, तुका, जनी, उ. वि.

(२) दासयोर्वातीळ २ × १ व २ × २

(३) काही करुणाष्टकें व अंतर्भाव

(४) कृष्णदासमुद्गळ कृत युद्धकांडांतील अंगदशिष्टार्थ-प्रसंग

१ ला-ओवी १०९, प्रसंग २ रा-ओवी १७, प्रसंग ३ रा-ओ. ११८

(५) देवदास कृत व्यंकटेशस्तोत्र - ओ. १४४

शेषटक्या दोन ओव्या :

देवदास विनवीं पुढतो पुढती । अंय'केवल हा भार्गीरथी' ।

शयणमार्गे, उत्तम गति । प्राणीमाश्रस पै होय ॥ १७३

राक्षसनामसंवरसर वेशासमासी । शुधवार बद्धुळ तृतीयेचे दिवसी ।

पूर्णता आली अंयासी । भोर्ती सावकाश परितोने ॥ १७४

(६) सीतापते तुज कसी करुणा न ये रे ॥ श्लो. १०

(७) गोपाळदास कृत पाळण

१२८७]

बाह-पृ. ११२ × २ = २२४

काही नष्ट

[२००

हे तत्कालीन सर्वथ बाह भीममयांच्या कवितेचें आहे. त्यांत क्रमशः

प्रकरणे आहेत ती :

(१) अंतर्भाव (स. ५ व ६), (२) सगुणध्यान-घेनट इति श्रीदासयोपे ..., (३) निर्गुणध्यान, (४) आत्माराम, (५) पंचसमासी, (६), पूर्वार्म (७) जुनाठ पुरुष, (८) ५।२५ पदपदांतरे, त्यात काहीं नवीन

१२८८]

वाढ-पृ. १३९ × २ = २७८'

आ. चौ ३ व शे. चौ काहीं नष्ट [११०]

(१) भीष्मर्म, उ. चि., आ. त., जगज्जीवन (वाल्मीकाची आचर बेली), शुका, कबीर, साधव, माधवसुत, केशव, मेघ, नाथात्मज, भीमराज, सद्गुरुदासानंद, पंडितराम, दास पकिर, यांची पदपदांतरे

(२) आरणीचा शिपाई कृत पूतनावध-श्लो. ३८

(३) उ. चि. कृत गौरा कुंमाराचें चरित्र

(४) वल्लहरण, रामजन्म, कृष्णजन्म हीं आख्यानें, त्यांत उ. चि., सधसु, जनजसवत, मेरु, प्रतापताम, आ. त., अमृतेश्वर, केशव इत्यादिकांच्या पदपदांतराचा उपयोग केला आहे.

(५) नळोपाख्यान-सधन आहे, त्यानें च याद्याची पाठपोड ५३ पृष्ठें ह्यापिळी आहेत. शेवटीं ' अथय नाम सवत्सर ज्येष्ठ मासि लिखित ' म्हणें आहे. माझी समजूत शक १७२८ असावा.

(६) गुरुदास इत कालियामर्दन-प्र. स. ४३

(७) आ. नं. कृत शायरीचें आख्यान-प्र. सं. २३

(८) भीष्मप्रतिष्ठा-अपूर्ण, (९) कांहीं संस्कृत स्तोत्रें

(१०) मेरुस्वामीची थोडीशी ओळख

रामा !

रामा घरजेच्या सागरा कां रे आटलाती । पतितपावन आणि क्षोनलासी ।

अनायाच्या नाया विरुद पागवित्ती ॥ भु० /

सत्तारीं गोजिलीं तुज शरण आलों ।

अपंगिलें तेलें थोर सुखीं आलों ।

अर्धरितें गायुली दुखें आज्ञापलों ॥ १

भापुलें म्हणतुनि त्यासी उपेक्षापें ।
मुदतेया कादतुनि पुन्हा मुदवापें ।
देवा हें कर्तव्य तुमें बरें नोदें ॥ २

समर्थ म्हणतुनि स्वर्थ विधासलों ।
मपंचापी भूली कदवी प्रतापलों ।
अरत्र वा वरत्र मेरु उघावलों ॥ ३

हें खरें नव्हे, असें कधीं होत नाही, कधीं झालें नाही. एकदा दिलेला हाव्द कोणी परत घेतलेला नाही व एकदा घरलेली कांश कधीं कोणी सोबली नाही. पूर्ण समाधान होण्यासाठीं आणखी कांहीं पाहिजे असें म्हणून हें मेमाचें बोलणें आहे, सें परमार्थता प्पावयाचें नसतें.

१२८९]

वाङ्- ६१ × २ = १२२
किरकोळ

[५१]

(१) भीममर्थ, मुकाराम, अमृतेश्वर, केदार, प्रतारराम, रामचंद्रासज, आनंदसुत, मध्वप्र०, भीषर, गो. मंदन, शिवशम यांचीं पदपदांतरे

(२) भीष्मप्रतिज्ञा-अपूर्ण

(३) वीरेश्वर कृत त्रिपुरसंहार-म. सं. १९

१२९०]

वाङ्-२. १० × २ = २०

[१००]

(१) वत्सापहरण, (२) उपाहरण-अपूर्ण

१२९१]

वाङ्-४७ × २ = ९४
अलिकडचे

[९०]

(१) एकनाथ, उदबलिंग, मुकाराम, बाळ, मेरु, गोविंद कवि, रामचंद्र, गिरिधर, मध्वनाथ, मोरोपंत इत्यादिकांचीं पदपदांतरे, (२) कांहीं संस्कृत शुभांशु व स्तोत्रे, (३) पिठलकवीचे दोन कुदामक श्लोक, आपल्या पाठांतरांत आहेत त्याहून निराळे.

प. सं. ४३

१२९२]

वाढ-१४ × २ = २८

[१००]

दोन आट्यानें-(१) कर्णयुद्ध, (२) सुदामचरित्र

१२९३]

वाढ-३२ × २ = ६४

[१००]

(१) तजावरफढील भीममयंसाप्रदायिक दैनंदिन उपासनापद्धति,
(२) केकावली, (३) भागाविलास, (४) कृष्णलीला, इत्यादि

१२९४]

वाढ-४१ × २ = ८२

[१००]

इतकी च आणखी नष्ट

(१) या पादाचा सात अष्टमांश भाग देवनागरी लिपीत पण
तर्जासाथ भाषेत आहे, (२) उरलेल्या भागात भीममयंसा, मन्त्रमुनीश्वर,
कृष्णदास, अमृत, केशव यांची पदपदांतरे, व (३) भीरामाचे तीन पाळणे,
यातील एक दास विठ्ठल कृत आणि (४) मुद्रिका आख्यान (१)

१२९५]

वाढ-३८ × २ = ७६

[१००]

बाह्योक्तिचरित्र, वयावली, दशरथविवाह, दशरथप्रताप, ऋष्यशृंग,
केकेयीचे डोहळे, सुमित्रेचे डोहळे, फौलदेचे डोहळे, राजजन्म (चूर्णिका),
तादिकावध, शिवपार्वताउवाद, अशी ही या पादात आखुंयाने आहेत. त्यात
मुख्य आधार भीममयं आणि एकनाथ याचा घेतला असून इतरांची पदपदांतरे
मधून मधून योजिली आहेत.

१२९६]

वाढ-४२ × २ = ८४

[१००]

(१) वज्रहरण, (२) आनंदनंदन कृत वाटिकाबंध-श्लोक. ११
य (३) यक्षसरक्षण-श्लो. २२, (४) आदित्योद्धरण, (५) रामजन्म,
(६) चामिन इत राधासुजंग-श्लो. ५४, (७) रासक्रीडा-श्लो. २९,
व (८) वज्रपद-श्लो. २६, (९) गुरुदास कृत कृष्णजन्म, (१०)
प्रह्लादचरित्र

१२९७]

माह-पृ. २२ × २ = ४४

[१००]

(१) दृगारसारपद्याभ्येय लिख्यते-अ. सं. १२६, (२) इतर गुमापितें

१२९८]

माह-पृ. ८ × २ = १६

आरमाची आणि ये. ची काही नष्ट [१५०]

भोमस्यार्मीच्या परिघाचा काही भाग. महत्वाचा आहे. काही प्रकाशित हि झालेला आहे. तयापि कांदासिफाची चरित्रे लिहितांना एकवार स्मरणपूर्वक घाबळ्या पाहिले.

१२९९]

माह-पृ. १५७ × २ = ३१४

अलिङ्कचे

[५९]

(१) हे वाढ दोन्ही बाजूनी लिहिलेले आहे. त्यात श्रीरामचंद्र, नर्मदेव, केशव, तुकाराम, रामाजनार्दन, अमृत यांची पदपदांतरे आली आहेत.

(२) एका बाजूच्या ४ व्या पानावर बहुधा गद्य संवसराचा उल्लेख आहे व १८ व्या पानावर प्रमाथी संवसार आपाद शु. १५ शुद्धावर अशी शकमिती दिलेली आहे. म्हणजे शक १८०० व १८०१ हे शक येतात. या दोन्ही शकांच्या चातुर्मासात विष्णुयाचा यांनी ज्या कथा केल्या त्या कोणी उत्तरलेल्या आहेत.

(३) दुसऱ्या बाजूला हि काही पदपदांतरे असून पृष्ठ २१ ते ७० गाण्याचे निरनिराळे राग आणि ताल ही दिलेली आहेत.

(४) एका बाजूच्या ३ व्या पानावर ' होते चैकुंठीचे कोर्ती ' हे पद दिलेले आहे. त्या पदाचे शेवटचे कडवे आपल्या पाठात आहे ते

सर्वा भूतांचे हृदय । नाम त्यांचे रामराय ।

रामदास नित्य गाय । ते चि भूत गे माय ॥

असे, पण येथे त्या पदानी कडवे आहे ते असे :

घाशिष्टानें शृंगारिलें । सिंहासनी बैसाविलें ।

रामदासासी लागलें । ते चि भूत गे माय ॥

(५) दुसऱ्या बाजूच्या शेवटीं उपासनेविषयी २ ते २६ ओव्या आहेत, त्यात संभाषिण्या आरंभाच्या दोन ओव्या अशा :

संग्रामाजी उत्तमोत्तम । जो संकराचा जप निर्मम
 सहस्रनामा तुज परम । श्रीराम ऐतें ॥ ९
 उपा संतों प्रकार सीमी । श्री अधिष्ठान जाणिजे जनी ।
 नामधय जयधय मिळोनि । संग्र हा पावन ॥ १०

१३००]

गळांठा-पुढित पत्रे

[१००-१५०

(१) दास कृत गणराज गजानन गावा हो ॥ धृ०, (२)
 शिपलीला-सोमवारचरित्र-तीन पत्रे, (३) अनंतदेव कृत गोपालकाळा,
 (४) मोरोपंत कृत, (५) रामहिमकर कृत भारतातील एक कथामाग,
 (६) गिरिधरकवि कृत पंढरीमाहात्म्य, (७) किरकोळ

१३०१]

पोथी-पत्रे ७७

[१०९

अनंतदेव कृत पांडुरंगमाहात्म्य

पांडुरंगमाहात्म्याचे पांच रात ग्रंथ प्रसिद्ध आहेत, पण हा ग्रंथ अप्रकाशित आहे,
 जवळ पाटते. तो ओवीबद्ध असून त्याचे बारा अध्याय आहेत. प्रकाशना योग्य.

घातु नाम संवाचरी । आश्रित शुद्ध नवरात्री ।

मूळ प्रभाची ते बरी । टीका संपूर्ण जाहली ॥ ११-१२

१३०२]

पोथी-पत्रे ८

पैकी ५ वे नष्ट

[१२५

माधवी ग्रंथ

गणजे एकवीससमार्सीतील अकरावा समास. या एकट्या समासाच्या प्रती
 स्वतंत्रपणे माधवी ग्रंथ म्हणून संजावरकडे सांपडाव्या व त्या, सर्वांत
 शेवटची ओवी

स्तुति होतां आनंदेल । तो निंदा होतां रडेल ।

या दोहीमध्ये न सापडेल । तो विघ्न्य जगों ॥ ६३

ही असावी, या पावी विचार करण्यासारखा आहेत.

१३०३]

पोथी-पत्रे २६

[१२५

प्रतापसिंह वृत्त पंचमायामणी-घटीक

(१) हे प्रतापसिंह तंजावरच्या अमरसिंह राजाचे पुत्र होत. पण त्यांना कांहीं अमरसिंहांची मादी मिळाली नव्हती. अमरसिंहांची कारकीर्द इ. स. १७८७ ते १७९८ हाथी. १७९८ व अमरसिंह पदच्युत होऊन इम्रानचे छावणे सरफोबी राजे गादीवर आले. अमरसिंह इ. स. १८०२ व मृत्यु पावले व त्यांचे पुत्र प्रस्तुतच्या ग्रंथाचे कर्ते - प्रतापसिंह-इ. स. १८४९ व निवर्तले. त्यांचा हा ग्रंथ.

(२) ग्रंथ अपूर्व आहे. श्लोक, आपां मिळून ग्रंथसंख्या अरबी ४० आहे, पण तीत महाराष्ट्र, द्राविड, आर्य, हिंदुस्थानी आणि गुजराती अशा पांच भाषा उपयोगात आणिल्या आहेत. बारा भाषा जाणणारे जयराम पिंड्ये यांच्या राधाभाषययिळासचंपू या ग्रंथाची आढवण होते. एक गोष्ट मनांत मरते, ती अशी की, तंजावरचे सर्व राजपराने विद्येचे अति अभिमानी होते. तो अभिमान सातारच्या राजघराण्याच्या बाब्याला तितकासा आलेला दिसत नाही. या होन्ही घराण्यांचे आणि अभिमानाचे हि उगमस्थान एकच - महाराज. मग ही विद्याभिरुचि बंगळूरच्या दक्षिणेस मात्र उतरली आणि उचरेस चढली नाही, ती कां, याचे कारण शोधले पाहिजे.

(३) ग्रंथ प्रकाशित व्हावयाचा असेल तेव्हां होवो. तोंवर त्याची कल्पना व्हावी, म्हणून आरंभाचा भाग आणि शेवटचा श्लोक टीकेसह देतो :

“ श्रीमान् अमरसिंह मूपाळकारमज श्री प्रतापसिंहमहाराजायकधीश्वर-
धिकीर्षित ग्रंथास निर्विघ्न परिसमाप्तिकारणं । शिष्टाचारैकदून अनुमित धुतीनें
अवश्य कर्तव्यते तें पावण्या पेशा । श्रीगणेशादीष्टदेवताप्रार्थनादिरूप मंगळार्त
करून त्यासि शिष्यशिक्षार्थ स्वग्रंथमुखभागीं निर्वंधन करी ॥

श्लोक ॥ श्रीविघ्नेश्वर पंडिता शुभद ग्या कोण्ही जयावाणि ना ।

मोचुन् बासळरूपमै जगमुनन् सेविनु आवाणिना ।

भक्तांळ दुर्दश नोकि संतति महा संपाचि गोपालने ।

दाता ज्यो जनग्या उत्तें नमठ नै ये ज्योगकों पाळने ॥ १

१३११]

वाच- पृ. ४२ × २ = ८४ - - - [७५]

या संबंध वाटांत मेरु स्वामीचीं पदे, ओव्या, अभंग, दिंडी, सवाया, आरत्या यैरे पदपदांतरे आहेत. एक पृ. ३३ वर एक पद गोसावीनंदनांचे व एक श्रीमर्मांचे आहे. बाकी सर्व वाच मेरुस्वामींच्या पदपदांतरींचे आहे.

[१] स्वामी रामदास

स्वामी रामदास । त्याचा परमार्थवंश ।
वर्णितां न पुरे हव्यास । सीमा चि माहीं ॥

पैराग्याचे कडके । ज्ञानबोधाचे धडके ।
जीणें मायेचें फडकें । फाटोनि गेलें ॥ ३

नयमांचें साधन । आत्मनिवेदन ।
तेणें चि जालें निमत । भाडऊ गेला ॥ ३

राम भार्जविला । देव सकळींसी हाहा ।
पालिताहे भक्ताला । भक्तीच्या योगें ॥ ४

स्वामीपासुनी संत । हाके असंण्यात ।
त्या हि मध्ये अनंत । प्रसिद्ध माझा ॥ ५

स्वामी अनंत मौनी । मेरु लागतो चरणी ।
केली जन्माची खंडणी । निजरूपीं ठेला ॥ ६

[२] समर्थ स्वामी

समर्थ स्वामी सद्गुरु रामदास ॥ धु. ॥

परमहंस निर्बिभार । प्रत्यक्ष रामाचा अवतार ।
रत्नस्वरूप साक्षात्कार । योगें वेधिलें सकळांस ॥ १

रामनामें चि साचार । केला विश्वाचा उरवार ।
भक्ति नवाविद्या विस्तार । स्वानंदाचा चिद्रिलास ॥

समर्थस्वामीचे भक्ति । मौनी अनंत सर्वगत ।
शिष्य अनुभवी शिष्यत । अनन्य सन्मद विश्वास ॥

१३१२]

वाढ-ट. १८० × २ = ३६०

देवदची बाही मेली

[१५०

प्रचंड, सुंदर, प्रेक्षणीय वाढ. त्यात पुढील एकंदर प्रेक्षाळीस प्रकरणे आहेत.

(१) आनंदनंदन कृत राधाकृष्णविलास-श्लो. ४२, पा. १, कंदुकचरित्र-श्लो. ३९, पा. ७, सासूसमेचे नाटक (भीष्म गोपीचरित्र)-श्लो. ३२, पा. १२, यादवचरित्र-श्लो. १३, पा. १६, सीतास्वयंवर-श्लो. ७३, पा. ७८, ताटिकावध-श्लो. ३१, पा. ११, यक्षसंरक्षण-श्लो. ३८, पा. १००, शररीचरित्र-श्लो. २३, पा. १०४, गणिकाचरित्र-श्लो. १३, पा. १०६, नौकाचरित्र-श्लो. ५४, पा. १०७, शिविचरित्र-श्लो. ४२, पा. ११२, एणीचरित्र-श्लो. १३, पा. ११६, मार्कंडेयचरित्र-श्लो. ४८, पा. १२३, सुदामचरित्र-श्लो. ४२, पा. १११, सेतुबंध-श्लो. ३९, पा. १६६

(२) नरहरिसुत कृत परशुरामचरित्र-श्लो. ३३, पा. १८

(३) सोरोपंत कृत कृष्णजन्मचरित्र-आर्षा २४, पा. ९०, भूतनामोक्ष-आ. २०, पा. २१, गोपीवस्त्राहरण-आ. १६, पा. २२

(४) वामन कृत कृष्णजन्म-श्लो. २५, पा. २३, गोपीवस्त्राहरण-श्लो. २३, पा. २६, दक्षिणीविलास-श्लो. ५२, पा. २७, यक्षपत्नीचरित्र-श्लो. ४८, पा. ३०, कृष्णचरित्र-श्लो. ९०, पा. ४९, सत्यभामाविलास-श्लो. ४९, पा. ११७, वामनचरित्र-श्लो. ३६, पा. १२८

(५) सुकेश्वर कृत शुकुंभासंवाद-ओ. २८९, पा. ३४, कचोपाख्यान-ओ. १२८, पा. ५३, घोषयात्रा-ओ. १२५, पा. १३७, स्थालीपाक-ओ. १४७, पा. १५१

(६) रघुनाथ पंडित कृत नळचरित्र-पार्श्व ५९ ते ७८

(७) एकनाथ कृत कौसल्येचे डोहळे-ओ. ८९, पा. ९५, श्रीराम-जन्म-ओ. २७, पा. ९९, कैकेयीवरदान-ओ. ४९, पा. १४९, दानवत-कथा-ओ. १४२, पा. १५९, दशरथलभ-ओ. ५६, पा. १७४

(८) कोण कृत न कळे शरसेतु-ओ. ४३, पा. ४७, येकनाथ-रा. घ. ४४

चरित्र-जो. १८, पा. १४२, लृणावर्तवध-भा. १७, पा. १७०, गीता-
अध्यायवार पदें, पा. १७१, प्रल्हादचरित्र-अपूर्ण, पा. १७९

(९) पदें लळिताचीं-केशव, धि. पू., चिदन, गोसावीनंदन
वैभेरीचीं, पा. १४७

(१०) भीष्मप्रतिज्ञा-जो. १०, पा. १७८

साताभिघात हरिवंदिता आय सहमी ।

उवा सर्वदा सुगुणयुक्त उदार लक्ष्मी ।

कांदिव्य गोत्र कुलदेव नृसिंह व्याघा ।

दासानुदास हरिषा सकळ दिजाघा ॥ २०

१३१३]

१४" X ६" आकाराची
पोथी-पत्रे २७५ पैकीं कांहीं नष्ट

[१५०

महामारते धरण्यपर्व-मूळ संस्कृत

१३१४]

१६" X ७" आकाराची
पोथी-पत्रे ८७ पैकीं कांहीं नष्ट

[१५०

महामारते आश्वमेधिक पर्व-मूळ संस्कृत.

मुखपृष्ठावर मालकाचें नांव आहे.

१३१५]

निरनिराळ्या आकाराच्या
पांच पोथ्या

[१५०

भागवतांतील १, २, ८, ९ व १२ स्कंध-मूळ संस्कृत, श्रीधरकृत
भावार्थदीपिका टिकेसह

(१) प्रथम स्कंध-१२" X ६ $\frac{३}{४}$ "-पत्रे ७७, पैकीं १, २, ६ नाहींत

(२) तृतीय स्कंध-१५" X ६"-पत्रे ९२

(३) अष्टम स्कंध-१६ $\frac{३}{४}$ " X ७ $\frac{३}{४}$ " -पत्रे ३३-मुखपृष्ठावर :

' राजेश्री बाबास्वामिचें पुस्तक जयवंतराव यांकारणें लिहिले । गंगाधर
खंडोने लिहिले कळले पाहिजे । ' शेवटीं हि ' इदं पुस्तकं गंगाधरभाटने
लिखितं ' असें आहे

(४) नवम स्कंध-१६ $\frac{३}{४}$ " X ७"-पत्रे ४०

(५) द्वादश स्कंध-१५" X ६३" -पत्रे ४३

यापैकी अष्टम व नवम स्कंधाचे लेखन तितके जुने नाही.

१३१६]

१४" X ५३" आकाराची
पोथी-पत्रसंख्या ६३

[१५०

वाल्मीकीय रामायणापैकी बालकांड

जीर्ण कागद शाला आहे. प्रत सुंदर आहे. भीष्मपर्वांनी स्वहस्तें बालवयात लिहिलेल्या अपूर्व प्रतीवरून श्रीवाल्मीकीय रामायण प्रकाशित करण्याचा उपयोग सत्कार्योत्तेजक समेने किंवा दुसऱ्या कोणी कधी काळी आरभिला तर त्या वेळी पाठातरे देण्याला दक्षिणेकडील या व इतर प्रतींचा पार उपयोग होईल.

१३१७]

१२ १/२" X ६ १/२" आकाराची
पोथी-पत्रे ७०

[११६

वाल्मीकीय रामायणापैकी बालकांड

अलिकडील प्रत. पाठातराला उपयोगी. प्रतीच्या लेखकाचे नाव रामजी रामाजी व लेखनकाल १७४२ निजःप्रेष्ठ सु. ७ अर्धी शेवटी दिळेकी आहेत.

१३१८]

१६" X ६ १/२" आकाराची
पोथी-पत्रे ४९

[१५०

वाल्मीकीय रामायणापैकी आरण्यकांड

जीर्ण कागद, सुंदर प्रत, वाढून पहाण्यास उपयोगी

१३१९]

१४" X ५३" आकाराची
पोथी-पत्रे ७०

[१५०

वाल्मीकिरामायणापैकी किष्किंधाकांड

सुंदर प्रत. पहिल्या पन्नाच्या मध्यभावी पाऊण इंच विषयेच्या चतुर्थात राम, लक्ष्मण आणि मावती यांचे सुंदर रंगीत चित्र काढलेले आहे.

१३२०]

१६" X ६" आकाराची
पोथी-पत्रे ९२ ते ३०१ पैकी
दहा पत्रे नाहीत.

[१५०

माधव कृत आनुशासनक पर्व-बोवीपद, अपूर्ण

१३२१]

१२॥" x ५॥" आकाराची
पोथी-पत्रे ३० ते १५९

[१५०]

(१) २० ते ९० पृष्ठांत विद्यारण्यांच्या पंचदर्शांतील तत्त्वविवेक, पंचभूतविवेक, महाभूतविवेक, पंचकोशविवेक, द्वैतविवेक व महावाक्यविवेक या प्रकरणांवर " श्रीमत्परमहंसपरिब्राजकाचार्यश्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यमुनि वर्यकिकरेण श्रीरामकृष्णारण्यविदुषा विरचिता व्याख्या " आणि

(२) पुढच्या ९१ ते १५९ पृष्ठांत विद्यारण्य कृत ब्रह्मानंद ग्रंथावर त्या च रामकृष्णांनी केलेले उपदेशग्रन्थ नांवाचे विवरण, शेवटी लेखकाने एका श्लोकांत सज्जनांची प्रार्थना केली आहे व दुसऱ्या श्लोकांत गुरुला नमन केले आहे, ते दोन्ही श्लोक मला अपूर्व वाटतात म्हणून देतो :

विंदुदुर्लपिपिसर्गवीथिकाशृंगपंक्तिपदमेदूपणं ।

हस्तवेगजमयुदिपूर्वजं क्षंतुमर्ह्य समीक्ष्य सज्जनाः ॥ १

यस्मिन् ग्रामे स्वप्रकाशे जगदेतच्छाश्वरं ।

राष्ट्रिहियंतमाप्नोति तं भजे गुरुत्विणं ॥ २

१३२२]

१३॥" x ५॥" आकाराची

[२००]

(१) पृ. २६४ ते ३१६ " स्कंदपुराणे सूतसंहितायां यज्ञवैभव खंडे अध्यायाः " । " श्रीमत्काशीविलासक्रियाशक्तिपरममक्तिश्रीमत्संयमक पादान्वसेवापरायणेन माधवाचार्येण विरचिता तात्पर्यदीपिका " टीकेसह

(२) पृष्ठे ३१८-३३१ ह्यां चालू पृष्ठे असली तरी त्यांना १ ते १४ अर्थां पर्यंत पृष्ठे दि दिलेली आहेत. त्यांत ब्रह्मगीता आली आहे. ग्रन्थ अपुरा च सोडला आहे.

१३२३]

१३॥" x ६॥"

[२००]

पोथी-पत्रसंख्या ९१

श्रीमत् भगवद्गीता—श्रीपरस्वामीकृत सुबोधिनी टीकेसह

१३२४]

९॥" x ४॥"

पोथी-पत्रे १०

[१८३]

धर्मसूरिविरचितो नरकध्वंसो नाम व्यायोगः

हे एक एक अंकी संस्कृत नाटक आहे. नरकासुराचा वध करण्यास सत्यभामेसह भीष्मूण रयात बसून निघाले आहेत. त्रिषान्या तोंडी बालमाया आहे. पुरंदर, जयंत, नारद, प्रतिहारी, शची, कृष्ण, दारूक, सत्यभामा अशी पात्रे आहेत. सप्तधार आहेत च.

व्यायोगः = एकांकी वीररसात्मक रूपकाचा एक प्रकार.

शेवटीं लेखकाचें नाव व लेखनकाल हों आहेत : “ लिपितमिदं धीमुख-सखासरे आपादमासे शुद्धपक्षे पौर्णिमास्या कविवासरे हनुमत्कुड्हीरकेन परसाजिपंडितसूनुना श्रीनारायणेन ॥ ” गृहजने बहुधा १६७५.

१३२५]

१२ $\frac{३}{४}$ " × ६ $\frac{३}{४}$ "
पोथी-पत्रे १२६

[११६]

श्रीमत् भगवद्गीता व्याख्यान

मूळ मराठी शब्दार्थासह.

लेखक व लेखनकाल : “ लिपितं श्रीनिवास भगवंत चदावरकर ॥ विष्णुनामसंवासे चैत्रमासे शुद्धपक्षे प्रतिपदा गुरुवासरे काश्या सर्वेश्वरसनिधौ ” गृहजने बहुधा शक १७४२. प्रत्येक अध्याया-या प्रथम पृष्ठावर “ रामचंद्र गोसाविमाचें पुस्तक ” असे गृहले आहे.

१३२६]

१२ $\frac{११}{१२}$ " × ९"
पोथी-पत्रे २

[११५]

श्रीनिवास कृत गोपीगीततारकावली

२९ गीते आहेत. हे एक सुंदर, गोढ, संस्कृत स्तोत्र आहे. प्रकाशित नसल्यास प्रकाशनाला योग्य आहे.

१३२७]

१०" × ४"
पोथी-पत्रे ११

[१५०]

ऋषिपंचमीव्रत

१३२८]

पोथी-पत्रे ११

[१५०]

श्रीमन्महासुदगलत्तूरिणा विरचिता सुदगलार्याः
एकंदर आर्या १०९ आदित, त्यांत श्रीयमाला परोपधिने आळविलें आहे.

१३२९]

पोथी-पत्रे १५

शेवटचे पत्र गेलेलें आहे

[७५

सुदगलार्यांचे मराठी समश्लोक

१३३०]

१०॥" X ४॥"

पोथी-पत्रे १९

[१५०

वेंकट कृष्ण यज्वा कृतं औत्तरकांडमर्थम्

उत्तरकांडांतील कथांच्या आधारे वेंकट कृष्ण यज्वा रचिलेला रामायणचमूसारखा हा ग्रंथ दिवतो. आरंभी चवथ्या आणि पांचव्या श्लोकांत व्हेकोजीराजांची पत्नी दीपाबाई व तिच्या पोटी जन्मलेले तिथे पुत्र बाहामी, सरफोजी व हुकोजी यांचा उल्लेख आला आहे व सहाव्या श्लोकांत ग्रंथकाराने आपला उल्लेख केला आहे, म्हणून ते तीन श्लोक येथे देतो :

भारित श्रीचोळधरणीजानिरमुताविक्रमः ।

आज्ञाचीटीविभोर्वस्य राजारमुत्तंसकेतकी ॥ ४

यक्षीभोंसलवंशमौक्तिकमणिर्वशाहराजं विदुः

येनैकप्रभुनंदनेन विदिता दीपाधिकावीरसूः ।

यस्मै श्री सृष्टयत्परातिरमते परमाज्ञयं यस्य तौ

सोदरौ धारमोजितुषाजिगृषौ यस्मिन् धर्मस्तिरः ॥ ५

सर्वज्ञचूडामणिनाविपश्चित्संदोहभाग्योपगततेन तेन ।

संचोदितो वेंकटकृष्णयज्वा संदभयसौत्तरकांडमर्थ ॥ ६

१३३१]

पोथी-पत्रे ९

वैयाकरणसिद्धांतकौमुदी-अपूर्ण

[१५०

१३३२]

पोथी-पत्रे सुमारे १००

अमरकोशाची त्रुटित पत्रे

[१५०

१३३३]

पोथी-पत्रे २ ते ३१

फक्त १ ले पत्र नाही

[१५०

श्री एकनाथ कृत गीतासार

शेवट-“ इति श्रीगीतासारे । श्रीकृष्णार्जुनसंवादे । प्रणवज्ञानाधिज्ञान-
सिद्धांतकथनं नाम गीतासारटीकायां येकाजनादेन कृतायां । गीतासारः समाप्तः ॥
श्लोक ६९ ॥ घोण्यासंख्या ३७९ ॥ ”

ग्रन्थ अजून अप्रकाशित च आहे कीं काय, न कळे, प्रकाशित
झाला पाहिजे.

१३३४]

पोथी-पत्रे २१०

[१५०

सूतसंहितान्याख्यान

शेवट-“ इति श्रीसूतसंहितायां ब्रह्मगीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां
द्वादशोऽध्यायः ॥ १२ ॥ श्रीब्रह्मगीता समाप्ता ॥ ७३ ॥ ७४ ॥ इति श्रीमत्काशी-
विद्यासंक्रियाशक्तिपरममहेश्वरीमह्यंबकपादास्त्रसेवापरायणेनोपनिषिन्मार्गप्रवर्त-
केन माधवाचार्येण विरचितायां सूतसंहितातात्पर्यटीपिकायां यश्वदेववसंतहस्तो-
परिभागे ब्रह्मगीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां द्वादशोऽध्यायः ॥ १२ ”

मागीज याडांक ११२२ पाहणें.

१३३५]

दोन पोथ्या

पत्रे ८ व ८

[१५० व ८१

जन्माष्टमीव्रतकथा

(१) एक जुनी प्रत असून तिच्या शेवटीं ‘ हरे पुरतकं महादेवमह-
महाशब्दस्य ’ असें आहे.

(२) दुसरी अलिफटची असून तिच्या शेवटीं

‘ हविभट्टेभ लिखित । रा. आशी. प. न. श्रु. संपूर्ण । ’

असें आहे. संक्षेपाचा अर्थ ‘ राक्षस नाम संवत्सरे आश्विन वद्य नवमी
भृगुपातरे ’ अण अणाय, कागदानस्तन व लिपीवरून हा संवत्सर १७७७ चा
असावा, असें वाटते. शंका इतकीच, मोठकांचा जंजीव त्या दिवशीं
शनिवार नमूद आहे.

१३३६]

पोथी-पत्रे ७

[१५०

१३३७]

पोथी-पत्रे २०

पत्र १ लें जीर्ण च २ रें नष्ट

[१००

विश्वनाथवनय नारायण हृत गजेंद्रमोक्ष

श्लोक आणि पदे यांनी शुक्त.

मी बाळ फार लढियाळ तुझे दयाळा ।

अन्याय तूं न धरि रे हृदई सुशीळा ।

माता सुतावारि करी जारि पूर्ण कोपा ।

घांचेल काय मग घालक मायबापा ॥ १८

१३३८]

१२" X ६"

पोथी-पत्रे ९०

[१००

साधय कृत सनत्सुजातीय-श्रीवीररूपा १०३१

सुंदर प्रत, स्वतंत्रपणे प्रकाशनाला योग्य. सनत्सुजाताने धृतराष्ट्रास
केलेला धर्मोपदेश.

१३३९]

१२" X ९ ॥"

पोथी-पत्रे २३

[१४५

ज्ञानेश्वरीतील दुसरा अध्याय

अध्याय संपल्यावर शेवटीं दोन श्लोका आहेत त्याः— ।

शकें मारः तसें थारोचरें । ते पदपद्धति केळी ज्ञानेश्वरें ।

सच्चिदानंदबाबा भादुरें । लेखक जाला ॥ १

शकें सोळा तसें गेरोचरें । ते पदपद्धति केळी ज्ञानेश्वरें ।

गोविंद मरणा सुखांतरें । जगज्जीवन लेखक ॥ २

१३४०]

१२" X ५ ॥"

पोथी-पत्रे २३

[१५०

मोरोपंत हृत एकादशस्कंधावरील आर्या

१३४१]

११३" × ५॥"
पोथी-पत्रे २२५

[१५०

माधवनंदन कृत श्रीमत् भागवत दशम स्कंध पूर्वार्ध-ओवीवद
श्रीसमर्थशिष्य माधव त्याचे हे पुत्र. ग्रन्थाचे एकंदर ४२ अध्याय आहेत.
ग्रन्थारंभी यज्ञिळांना नमन करिताना माधवानी केलेल्या ग्रन्थांचा उल्लेख आला
आहे. त्या नमनाच्या ओव्याः—

कैवलयफलदात्रीं कदातरु । जो तपसांतीचा केषळ मेरु ।
श्रीमाधव नामा जनक गुह । प्रणाम करुं त्यासी भावें ॥ १६
सर्वलोकविलक्षण । उपाची चर्यां सुलक्षण ।
ते चि काहीं सांगतो लक्षण । सावध विषक्षण परिसीत ॥ १७
परमार्थलुब्ध असोनि भती । जो निळोंम म्हणवी आपणाप्रती ।
सत्याभिमान धरोनि मागुती । पागवी निगुती भसानिरप ॥ १८
श्रीरामचंद्रभक्तिविषई । कामयुक्त असोनि हृदई ।
निष्काम म्हणवी आपुल्या ठाई । काय नवळाई सांगावी म्या ॥ १९
बद्धरावया प्राकृत जन । कलियुगामाजी पावन ।
बादनीकि भाणि द्वैपावन । उपा रूपे कृपावन अवतरले ॥ २०
महाभारत श्रीरामायण । योगकासिष्ठ विष्णुपुराण ।
मत्तारिमाहात्म्य गणेशपुराण । माहात्म्य जाण विनायकाचें ॥ २१
दिग्व्य प्रबंध इत्यादिक । जेणें रचिले रसाधिक ।
तेसे चि निर्मिले असंख्य श्लोक । पुण्यश्लोक स्तविती जया ॥ २२
उपास्य दैवत श्रीराम । भट्टीती ऐसें उपनाम ।
उपाचिया योगी निजम । यथार्थ परम ते जाळे ॥ २३

असे असे श्रीसमर्थाचे अनेक अधिकारी शिष्य आणि प्रशिष्य होऊन गेले ।

१३४२]

१७" × ११॥"
आकाराचे चार बंद

[२००

पंचीकरण-तपशीलवार

सुलभतेनें समजत करून देणारे आहे. बंद जीर्ण द्याले आहेत. उमजून
वाचून प्रकाशित केले पाहिजेत.

१३४३]

११॥" x ४॥"

पोथी-पत्रे ५

[१००]

शिवसहस्रनामावलि-अपूर्ण

१३४४]

पोथी-पत्रे २९

देवटचे एकादे च गेलेले

[१००]

नामदेव कृत तीर्थावळी

सुद्ध आशुति काढण्याला पार उपयोगी.

१३४५]

११॥" x ५॥॥"

पोथी-पत्रे १८

[१५०]

महिपति कृत भक्तविजय-अध्याय ५७ या, ओवीसंख्या २२:

प्रेक्षणीय अक्षर.

१३४६]

१॥" x ५"

पोथी-पत्रे १०

[३०]

ज्ञानेश्वरीतील दुसरा अध्याय

ओवीसंख्या ३७२. मागील बाळांक १३३९ त ओवीसंख्या ३७६ आहे.

१३४७]

पोथी-पत्रे ७४

मधळी काही नाहीत

[१५०]

एकनाथ कृत हस्तामलक

१३४८]

पोथी-पत्रे २४

[१५०]

मुक्तिसोपान-प्राकृत गद्य टीका. लिहिणे अपुरे च सोडले आहे.

१३४९]

८" x ४" आकाराच्या

दोन पोथ्या-पत्रे ४३ व ३६

[१५०]

मूलस्तंभ-ओवीबद्ध

या ईश्वरपार्थतीसंवादाचा दत्तानयनावधूत यांनी अनुवाद केलेला आहे. दोन्ही मधी चारपदा आकाराच्या व एका च फाळातील आहेत, पण त्यांत दि पाठ-

भेद आहेत. दोन्ही प्रतींचें लिहिणें सुंदर आहे, त्यांत हि एका प्रतीचें अक्षर जास्त सुंदर आहे.

१३५०]

पोथी-पत्रें १५

पेक्षा २ व ३ नाहींत

[१५०

माधवसुत कृत नीतिशतकाचे समश्लोक

प्रकथना योग्य आहेत. शेवटीं कवीनें आपला एक श्लोक घातला आहे :

हे श्लोक एक शत नीतिमुधारसाचे ।

नाना सुशब्दनवमौक्तिकद्वार साचे ।

ठेवा मनीं सुपथ आदरुनी भुवीषा ।

घोले कवी गुरुष्टपें सुत माधवाचा ॥ १

१३५१]

७॥" × ४"

पोथी-पत्रें सुमारे २००

[१५०

श्रीधर कृत हरिविजय

पत्रें विस्तारित झालेली आहेत, लावणी पाहिजेत.

१३५२]

पोथी-पत्रें ७

[१२०

मोरोपंत कृत महद्विज्ञापना-भाषा १४५

" अक्षय नाम संवत्सर कार्तिक षड्वल द्वितीया शुक्रवारी
भीमंवरपुरी बापुजि सिवराज स्वहस्तेन लिखितं ॥ "

१३५३]

पोथी-पत्रें १

१ छे, २ रे व शेवटचे १९ वे

[१५०

ज्ञानदेव कृत स्वात्मानुभव

१३५४]

पोथी-पत्रें १ ते १५

[२००

धनपर्व-ओवीपद

जीर्ण प्रत. कसरीनें बरी च खाल्लेली. घर्मराजानें मार्कंडेयास द्रौपदीमारिखा पूर्वी कोणाचा छळ झाला होता काय म्हणून विचारल्यावरून सीतेची कथा सांगितली आहे.

१३५५]

पोथी-पत्रे १७५ पैकी
२३, ११८, १४२-१४५,
१७२-१७४ नाहीत

[१५०]

रामनाथ (मोमरे) कृत पंचरत्नमालिका

मन्य महत्वाचा. पहिल्या व चौथ्या पृष्ठावर मजकूर आहे तो- " विद्याबाई ॥
.. मध्यसहस्र २०२८ ॥ पाने १७५ ॥ " इत्यादि

१३५६]

पोथी-मुद्रित पत्रे ८३

[१५०]

येकनाथी भागवताची मुद्रित पत्रे. त्यात तेरावा अध्याय मात्र
पूर्ण आहे.

१३५७]

पोथी-पत्रे १६

[१५१]

देवदासभैतन्य कृत श्रीवैष्णवेश्वरार्चनाशतक

मनब नाम संवत्सर । वैशाख मास श्रृंगुवासर ।

शुक्लपक्ष दशमी निर्धार । मय संपूर्ण पैं शाळा ॥ १०९

शाकीवाहन शके । १७७९ । काळयुक्ति सघासर । पुष्य शुक्ल कृतीचा ।
गुरुवार । धनुर्मास वेदि । २४ । दिवा अठरा घटिकेस । छेदन संपूर्णांत
पावल । हा मय राजेश्री । सयाजीतपुरे पोथी कन्या । काशीबाई कारण ।
रामचंद्र दुखी । छिद्रु दिवा असे ॥

१३५८]

पोथी-पत्रे २७

पैकी २६ वें व २७ रे नाहीत

[१५१]

श्रीरामशिष्य कृत श्रीगुरुगीता-श्रवणा २२५

जे गुरुगीता कैलाशी । शिष्य उपवेशी पार्वतीसी ।

तो चि अर्थ प्राकृत भावेशी । बोलपी श्रीसमर्थ ॥ २०

श्रीसमर्थशिष्यपरंपरा । श्रीरामयक्तिपरंपरा ।

त्रिवेची भादि भयधारा । चिच करा अचचळ ॥ ८

भादिगुद श्रीनारायण । तयांचा शिष्य कमळासन ।

तयाचा शिष्य सजान । वशिष्ठ उपासक बोलिजे ॥ ९

तयाचा शिष्य श्रीराम । जो निजानंद कैवल्यधाम ।
 तयांचे शिष्य निष्काम । जयांचा उपरम प्रत्याप्त ॥ १०
 ते चि श्रीसमर्थ रामदास । जे विषयसुखीं उदास ।
 जयांच्या धंदितो पदास । कामती निजरादास साधक ॥ ११
 तयांचे शिष्य श्रीभीमराय । जे सम भावितो रंकराय ।
 जयांचे उच्चारितो नांव । पाटे पाव दय सारें ॥ १२
 तयांचे शिष्य अनेक । त्यामाजी राम देशिक ।
 तेजें चि आश्टो तारक । मंत्र सभ्यक उपदेशिका ॥ १३
 जो विवेकपदें घोळी काम । जो टाळघोळें घोळी राम ।
 छोकीं प्रसिध्द जयांचें नाम । तो छोळीराम निजगुह ॥ १४
 जेजें गुह्यदीक्षा जागविली । निहृदुहर्षें छोळी वागविली ।
 शिष्या हातीं त्यागविली । निजोपदेसों आविष्टा ॥ १५
 ऐशिया श्रीगुरुची पाठळें । चित्तीं स्थायोनिमी निर्मळें ।
 गुह्यगीता कपावया बहिलें । चित्त उतावेळ होवले ॥ १६

१३५९]

पोथी-१३ ९

[१००

ज्ञानदेव विरचित पंचमुद्रा

१३६०]

पोथी-१३ १३

[१००

ज्ञानदेव कृत भगवद्गीता

इति श्री भगद्गीता । व्यासदेवो निरोपिता ।
 प्राकृत जाण भाती । गृहणे ज्ञानदेवो ॥

१३६१]

पोथी-१३ १५

[१००

माधव कृत द्रोणपर्वोत्तर्गत मृत्युदेवीची कथा

अध्याय ३३ वा.

१३६२]

पोथी-१३ २३

पेकी २१, २२, २३ नाहींत

[१००

नामरत्नमाला-बोव्या ११२

१३६३]

पोथी-पत्रे १०

[१००]

कठबळी उपनिषद्

१३६४]

तीन पोथ्या-पत्रे

[१००]

१ + २ + २०

ईशावास्य पूर्ण व केन आणि बृहदारण्य यांची मुद्रित पत्रे

१३६५]

१०" x ४१" आकाराची

[१५०]

पोथी-पत्रे ९८

अनंतभट्ट कृत भारतचंपू :

स्तवक-१, २, ५-८, १०-१२

१३६६]

९१" x ५१॥" आकाराची

[१५०]

पोथी-पत्रे ११

अनंतभट्ट कृत भारतचंपू : -स्तवक चवथ्या.

१३६७]

११॥" x ४१॥" आकाराची

[९७]

पोथी-पत्रे १४

भट्टहरि कृत नीतिशतकं

निरनिराल्या विषयावर दहा दहा श्लोकांचे एक एक दशक, अशी दहा दशके

प्रतीचा लेखनकाळ- " विकारी नाम संवत्सर १ अधिक ज्येष्ठ शुक्ल सप्तमी मानवासे लिखित " म्हणजे शक १७६१ ज्येष्ठ.

१३६८]

९१॥" x ४१॥" आकाराची

[१५०]

पोथी-पत्रे १८ ते २७

भट्टहरि कृत धैर्याग्यशतकं

पहिली १७ पत्रे नार्हात, त्याच नीतिशतक होतं. त्याचे शेवटचे तीन श्लोक १८ व्या पन्नावर आले आहेत. पोथीचें शेवटचें एकादें पत्र गेलेलें अणवें. २७ व्या पन्नाव्या शेवटी १०२ रा श्लोक आला आहे.

१३६९]

१०। " X ४।।। "

पोथी-पर्णसंख्या ४८ व १'

[२५०

श्रीचांडिकासप्तशतीस्तोत्रम्

जीर्णं प्रत, जपून वापरली पाहिजे. शेवटीं एक पत्र आहे. त्यावर स्तोत्रपठन-
विधि: दिलेला आहे. मुखपृष्ठावर " हुकोरसमाजिन. पुस्तकमिदं श्रेयं । "
लिहिलेले आहे.

१३७०]

पोथी-पत्रे १९

[१००

हरिविलासः

" श्रीमत्सुयंपंडितकुलालंकारश्रीहरिहरमहाराजोद्योतितलोडिमराजविरचित ।
हरिविलासः "

१३७१]

पोथी-पत्रे १७०

[१००

श्रीमत् भागवते एकादशस्कंधः-भीषणकृत भाषाभ्रंशदीपिका टीकेसह.
सुंदर, महात्माची, जुनी प्रत, मधल्या च दहा पाच पानांना कसर लागलेली.

१३७२]

पोथी-पत्रे ७७

[८८

शिवतत्त्वसुधानिधि

" कीलक नाम सवस्तर भाद्रपद शुक्ल अष्टमी भौमयारी ग्रंथ संपला ।
अस । " म्हणजे बहुधा १७७०

१३७३]

पोथी-पत्रे १८

[१५०

पंचीकरण

(१) अति महात्माची पोथी. निघनिराळ्या संपुरषांनी लिहिलेल्या
पंचीकरणाच्या पाच पन्नास प्रती या संग्रहात असतील, पण त्या सर्वांत ही प्रत
आगहास भेष्ट वाटते. संपूर्ण कोष्टकें भाडून विषय सुलभ केला आहे. सुदैवाने
प्रत हि साद्यंत, कोठें दफा न लागलेली आहे. ती जशीच्या तशी छापून
निघाली पाहिजे. प्रत्यतराला बाकीच्या हि प्रती पहाव्या.

(२) पहिल्या मुखपृष्ठावर प्रकरणाचें नांव दिलेलें आहे तें असे—

“ श्रीमुकुंदमुनिराज कृत विवेकसिंधुतात्पर्य ”

शेवटीं पंचीकर्ण संपूर्णस्तु असें म्हटलें आहे.

(३) विवेकसिंधूचें हे तात्पर्य स्वतः मुकुंदराजांनीं च काढलेलें दिसतें, प्रकरणाच्या शेवटीं ओवी आहे ती :

माझी अति संव वाणी । पवित्र केळी इहीं वचनीं ।

प्रीति पावो पिनाकपाणी । म्हणे मुकुंदराज ॥

(४) प्रस्तुतची प्रत येकनाथमहाराजांच्या कौणा शिष्यानें केलेली असावी.

(५) पारमार्थिक अद्वैतग्रन्थ वाचणारांनीं पंचीकरणाचा मनाशी एकवार कायमचा स्पष्ट उलगडा करून घेतला पाहिजे, तेव्हां ही प्रत प्रचारांत होणें अति अगत्याचें आहे.

१३७४]

पोथी-पत्रें

१ ते १२ व १५७ ते १७० [१५१]

महिपति कृत संतविजय-अपूर्ण

(१) या प्रतीचें महत्त्व असें आहे कीं, तिच्या मुखपृष्ठावर मध्यमार्गी ग्रन्थसंख्या दिली असून डावे बाजूस श्रीराम, लक्ष्मण व सीता व उजवे बाजूस मावती व श्रीरामचंद्र यांची चित्रे काढलेली आहेत. मावती उभे आहेत व कांदी सांगत आहेत व त्यांच्या पुढे श्रीरामचंद्र उभे राहून हात जोडून ऐकत आहेत, प्रेक्षणीय.

(२) मध्यमार्गी मजकूर आहे तो :

“ महिपति स्वामीकृत संतविजय । अध्याय २७ । वीच्या ४८१० ।

श्लोक ८१ । अमंग ५१ । वीवी ८० । पदे ११ । चौकरी १ ।

छंद १ । भूषाली २ । पानें २१५ । येकून ग्रंथ ७१२५ ॥ ”

ही एकुणात कशी आली !

१३७५]

पोथी-पत्रें २४५

[१५०]

थीपर कृत शिवलीलासूत

कृत परिष्ठा अध्याय नाही. प्रत्येक अध्यायाचे आरंभी चित्र आहे.

१८५८ स्पेष्ट शु. १

१३७६]

पोथी-पत्रे २१

[१००

त्रिंशक कृत रुक्मिणीस्वयंवर-उद्घास १ रा

श्लोकयुद्ध, पूर्वी शत नसलेला ग्रन्थ आहे. संपूर्ण मिळविला पाहिजे. त्रिंशक हे एकनाथाचे शिष्य दिसतात. वन्यापिंडी आहेत. मार्गे कसे पडले ?

भरोनिया कावढिमाजि पाणी । वाहे जयाच्या घरि चक्रपाणी ।
केली दया त्या मज येकनाथें । गणोनियां हो हृदई अनाथ ॥ १०६

श्रीमद्देशिकयेकनाथकरुणाकादंविनी वर्पली ।
तेणें मानसभूमिकेंव कथितारूपें लता वाढली ।
तीचे पडव ते चि सुंदर पदें पद्यें सुपुष्पावळी ।
वत्सेखादिक हो रसाठ प्रसरः भेणीमुखें शोभली ॥ १०७
श्रीमद्देशिकयेकनाथकरुणा होतां च मदैसरी ।
छाधूनी अति माधुरी प्रगटली लोकाव जाणा परी ।
संतानागममंजिरीमधुसूरी जीच्या न पावे सरी ।
क्षीरांमोनिधिसंभवामृतकधी काशी गणा अंतरीं ॥ १०८
उद्घास पूर्ण तिसरा कमलापतीनें ।
प्रेमान्वयें धिरचुनी निजसन्मतीनें ।
मानूनि दास तत् त्रिंशक आपुला हो ।
त्याच्या मुखें वदवि मंथ हरी भला ॥ १०९

१३७७]

पोथी-पत्रे ६६

[१५०

भैरु कृत रामसोहळा-प्रथम रुद्र

संपूर्ण रामसोहळा ग्रन्थ सधेनें माळेंतील भाग आठरावा म्हणून छापला आहे. या रुद्राचे शेवटीं या प्रतीत पुढील श्लोक आहे :

शुद्ध राम तो आमुचा आदि जाणा ।
प्रयोगी समयासि पै योगिराणा ।
समर्थ अनन्तासि जो बोध केला ।
अनर्से सुमेरु मुखें बोधवीला ॥ १ ॥

१३७८]

पोथी-पत्रे ११४

प्रभोत्तरमालिका

[१५०

वाक्यपट्टीच्या आधारें या ग्रन्थांत गद्यात ३०५ प्रभोत्तरे दिलेली आहेत.

१३७९]

पोथी-पत्रे १३

आत्मशोध

[१००

संस्कृत प्रकरण-श्लोकसंख्या ६९

१३८०]

पोथी-पत्रे १३

मधर्मा १५, १६, २१ पत्रे नाहींत

[१००

अपरोक्षानुभूति

१३८१]

पोथी-पत्रे १७३

पण १६१ व्या पुढची नाहींत

[१५०

“ श्रीमान् अमरसिंहभूषाळकात्मजभीमतापसिंहमहाराजाख्यकवीश्वरचिन्मूर्ति ”

श्रीकृष्णचंद्ररेखाविछास ग्रन्थ

ग्रन्थ अप्रकाशित आहे. शेवटची बारा पृष्ठे नाहींत. १६१ व्या पृष्ठापर्यंत २१० मूळ श्लोक किंवा पदे असून त्यावर टीका आहे.

अमरसिंहाची करकीर्द इ. स. १७८७ ते १७९८ होऊन त्याच पदच्युत व्हावे लागले. त्यांना प्रतापसिंह नावाचा पुत्र होता, पण त्याच गादीन मिळता ती सरफोजी राजे याच मिळाली. हे प्रतापसिंह इ. स. १८४९ पर्यंत हयात होते. त्यांनी केलेला हा ग्रन्थ होय.

१३८२]

चार लहान पोथ्या

पत्रे ७ + ९ + ४ + ५

[१५०

चार संस्कृत प्रकरणे: (१) तत्त्वपारायण, (२) नित्यापारायण, (३) घटिकापारायण, (४) नायपारायण.

१३८३]

पोथी-पत्रे-६

३ रें पत्र दोनदा

[१५०

श्रीसांप्रदायिकजपानुष्ठानपद्धति:

भीममर्ध-भीम-होळीराम-नागेंद्र, अर्था परंपरा. त्या नागेंद्रांच्या कोणा शिष्याने ही पद्धति लिहिलेली आहे.

१३८४]

पोथी-पत्रे ९

आपन्नवारफे स्तोत्रम्

[१५०

या स्तोत्राचे ४१ श्लोक आहेत. त्यांत रामस्तव आहे. प्रत्येक श्लोकाचा शेवट ' रामायापन्नवारणे ' नमन करण्यांत केला आहे.

१३८५]

पोथी-पत्रे १२

भीकार्तिवीर्यार्जुनकवचं

[१५०

अपूर्ण आहे. १२ व्या पुढची पत्रे गेलेली आहेत.

१३८६]

पोथी-पत्रे २ ते ४३

परिले व शेवटचे नाही

[१००

भीरद्रयामळे तंत्रे नैदिकेश्वरसंवादे महाप्रभाषो भवानीनामसहस्र-
स्तवराजः

१३८७]

पोथी-पत्रे ३

चंडिकात्रयक्षरीमहामंत्र

[१००

१३८८]

पोथी-पत्रे ३

[१२५

ब्रह्मनारदसंवादे हनूमदष्टोत्तरशतम्

१३८९]

पोथी-पत्रे ३

[१२५

लक्षणशतकं गणजे च वर्णाभमाचारपद्धतिः

१३९०]

पोथी-पत्रे ६

[८०

याळशास्त्रिहृतं सभासप्रकरणम्

१३९१]

पोथी-पत्रे १२

जीर्ण प्रत, काही अक्षरे उडाली

[२००

बालात्रिपुरादेवीस्तोत्रम्

१३९२]

पोथी-पत्रे १०

घनजयविजयव्यायोगः

[८०

१३९३]

पोथी-पत्रे १००

काही नाहीत

[१५०

१३९४]

माधव कृत अनुशासनपर्व-अपूर्ण

पोथी-पत्रे सुमारे १५०

विस्खलित

[१५०

१३९५]

माधवसुत कृत हरिवंश

पोथ्या दोन-पत्रे

१४ + सुमारे १००

[१००

वामन कृत बिराटपर्वोचा दुसरा अध्याय व पुन्हा दुसरा व इतर
काही अध्याय याची प्रत

१३९६]

पोथी-पत्रे ७

[१५०

वीरेश्वर कृत प्रश्नोत्तरमालिका-ओवीवद्, ओवीवंस्या १०१.
मार्चाक १३७८ तील प्रश्नोत्तरमालिका निराळी अद्युन गद्यात आहे.

१३९७]

र वाढ-पृष्ठे ९

[१५०

१३९८]

पंचमुखीदनुमत्स्तोत्रम्

दोन वेद्येळी

[१५०

१३९९]

दत्तात्रय विरचित पंचीकरण-दोन निरनिराळ्या प्रती आहेत.

पोथी-पत्रे ५

पार्थिवेश्वरपूजा

[१५०

१४००]

पोथी-पत्रे ७

[१५०

परमशिवेत्रगुणशिष्येण सदाशिवेन रचितः आत्मविलासः ॥ आर्यापद,
संख्या ६४

१४०१]

पोथी-पत्रे ६

[११४

देवीदास विरचित व्यंकटेशस्तवन

" हे व्यंकटेशस्तवन । हुंहुभिनाम संवत्सर । माघ शुक्ल चतुर्दशी ।
शोमवारी । नागोवा गौ यानी संपविलें असे ॥ "

१४०२]

दोन स्फुट पत्रे

[१५०

यांत गोविंदकवि कृत शिवचरित्र व तीन स्फुट पत्रे आहेत.
शिवचरित्राचा शेवटचा श्लोक :

व्याचा तात दिगंतविभ्रतयश धीरंगवर्षावय सो ।
व्याची नाच सरस्यती तदित्ता जो देवता नेगतो ।
तो गोविंदकवी सुग्री विनवितो आतां स्वजोनी दुरा ।
भोले हो रचिली यथामति कथा इतें सुग्री आदरा ॥ ११

१४०३]

पोथी-पत्रे १०

[१५०

श्रीनिवास कृत चंद्रमंजरी

सहा स्तवक आहेत. तिघण्या स्तवकांची दोन पत्रे नाहीत. कवि आणि काव्य
दोन्ही हि नव्याने देकावपास मिळत आहेत.

१४०४]

पोथी-पत्रे ४

भृत्युलांगुलें । मंत्रः

[११६

१४०५]

पोथी-पत्रे १२८

मघली काही नाहीत. कुळार्णवः

[२००

१४०६]

पोथी-पत्रे सुमारे १००

कुळार्णवः ग्रन्थाची दुसरी प्रत

[२५०

१४०७]	पोथी-पत्रे १० ईद्राक्षीस्तोत्रम्	[१५०
१४०८]	पोथी-पत्रे ३ अन्नपूर्णासंज्ञः	[१५०
१४०९]	पोथी-पत्रे १४ भारतसावित्रीस्तोत्रम्	[१५०
१४१०]	पोथी-पत्रे ३ ते २७ सहस्रनाम	[२५०
१४११]	पोथी-पत्रे २४ अपूर्ण श्रीरामचंद्रपट्टाभिषेकः	[१५०
१४१२]	पोथी-पत्रे ४ अपूर्ण त्रिशतीनामस्तोत्रस्य पूर्वपीठिका	[१५०
१४१३]	पोथी-पत्रे ६ अद्वैतमकरंदः	[१५०
१४१४]	दोन पोथ्या-पत्रे २९ व २ ते ९	[१५०

धातुमकरणम्

एक प्रत पूर्ण व दुसरी अपूर्ण.

१४१५]	पोथी-पत्रे ११८	[२००
-------	----------------	-------

महमहाकविराजवाणविरचिह्नः कान्द्वरीपूर्वखंडः

१४१६]	पोथी-पत्रे १३ श्रीरामविजय-अध्याय २७ वा	[१५०
१४१७]	तीन पोथ्या-पत्रे २ + ६ + ५	[१५०

(१) श्रीनिवासविरचिते सुमनोरंजने प्रथमस्वर्गः

(२) भीसुमनोरंजने द्वितीयस्वर्गः

(३) चंद्रोदयवर्णन, फीर्तिवर्णन, प्रभोचरमालिका, शरभेंद्र-
प्रशंसा, मनीषापंचक, अशी प्रकरणे-काही पूर्ण, काही अपूर्ण.

१४१८]

पोथी-पत्रे २९

[२००

श्रीमत्तिरुमलाचार्यवर्यस्य सूनुना अन्नंभट्टेन कृता स्वतंत्रकंसंमहस्य
टीका संपूर्ण

१४१९]

पोथी-पत्रे ३६

२१४ पत्रे नाराह

[१३१

कार्तिकमाहात्म्यं

" ताळे १७२७ प्रोघन संवत्सरे उत्तरायणे भाषाड शुक्ल दशम्यां
शिवरात्रौ संमतगयां श्रीरामपुरोहित राजेभी प्रभाकरभट्ट गौतमिपुत्र
महादेवभट्ट भट्टगोस्वामिना स्वार्थ परार्थ च लिखितम् ॥ "

१४२०]

पोथी-पत्रे १७

[१५०

एकनाथी भागवताचा आठव्या अध्यायाच्या बाबिताच्या श्लोका-
पासून शेवटपर्यंतचा आठवा अध्याय-मुद्दाम एवढा च भाग उतरलेला.

१४२१]

पोथी-पत्रे

५ + ९ = १४

[१००

अज्ञान नागनाथ कृत वरदनागेश ग्रन्थ

ग्रन्थ अमकाशित आहे, असे वाटते, पण अपूर्ण मिळाला आहे. द्वितीय
अध्याय व अध्याय पांचवा असे दोन च अध्याय आहेत.

हे सद्गुरु मागनाथे । उपदेशिले अज्ञान शिष्याते ।

ज्ञान प्रबोधुनी जाणिवेत । विज्ञाची विगुंतविले ॥ २३०

१४२२]

पोथी-पत्रे ३७

मसली २१४ नाराह

[१००

१४२३]

पोथी-पत्रे ५१

[१००]

मोरोपंत कृत भगवद्गीतेची आर्याटीका-शेषटची काही पत्रे
नाहीत. अठराव्या अध्यायातील ७१ व्या आर्येपर्यंतचा भाग आहे.

१४२४]

पोथी-पत्रे १२

[१०]

मोरोपंत कृत सप्तभागवते सप्तमस्कपाः

१४२५]

पोथी-पत्रे ११

[१५]

मोरोपंत कृत मंत्ररोमायण

आरंभ, अयोध्याकांड, आरण्यकांडाच्या दोन प्रती, किर्किष्ठाकांड, सुंदरकांड
आणि बुद्धकांड. अपूर्ण

१४२६]

पोथी-पत्रे २१

विस्तारित

[१००]

मोरोपंत कृत परंतुरामायण

१४२७]

पोथी-पत्रे ४३

जीर्ण, ठिसूळ कागद, अपूर्ण

[१००]

मोरोपंत कृत भागवतसंज्ञमुक्तामणिमाला

१४२८]

पोथी-पत्रे

१२ ते २६

[१००]

मोरोपंत कृत भागवतसंज्ञमुक्तामणिमाला-दुसरी प्रत

१४२९]

पोथी-पत्रे ५५

मोरोपंत कृत कर्णपर्व

[१००]

१४३०]

पोथी-पत्रे ३

मोरोपंत कृत सभापत्रे

[१००]

१४३१]

दोन पोण्या-पत्रे
७ व ३१

[१००]

मोरोपंत कृत आदिपर्व-दान प्रती

१४३२]

पोयी-पत्रे

१ व २ व ३० ते ३३

[१००]

मोरोपंत कृत शिवकीर्ति ग्रन्थ. हा ग्रन्थ पूर्वी ऐकला नव्हता.

१४३३]

पोयी-पत्रे ३४ ते ५१

[२१०]

श्रीपञ्चनदमाहात्म्य

हा हि ग्रन्थ माझ्या ऐकण्यात नव्हता. ग्रन्थ महाराजा आहे, पण दुर्दैवाने अपुरा आहे. पांच, सहा, सात व आठ, असे चार व अष्टाव उपलब्ध आहेत. ओवीबद्ध आहे. चार हि अध्यायाच्या अनुक्रमे १०९, ८४, १०६ व ९८ ओव्या आहेत. पूर्वी प्रकाशित नव्हत्यास व संपूर्ण ग्रन्थ उपलब्ध न झाल्यास हे चार हि अध्याय प्रकाशित होण्याच्या योग्यतेचे आहेत.

१४३४]

दोन पोण्या-पत्रे

१४ + ४१ + २७ ते १००

[२००]

नैपथीयचरितम्

(१) मूळ, (२) टीका, (३) टीकेची दुसरी प्रत

१४३५]

पोयी-पत्रे २८

८३ ते ११६

[१४०]

अपरोक्षानुभूति

ओवीबद्ध टीका - नरहरि कृत - दुर्दैवाने अपूर्ण.

कीलकलंघारसर आश्विनमार्गशी । बिजया दशमी शुक्लपक्षी ।

रामकृपे ग्रंथ समासीसी । जाला तो रामासी मार्गशी ॥ १०१९

सद्गुरामावांचून । आणिक नाही आम्हां प्यान ।

राम संख्या राम स्तान । रामायण जण सर्वे हि ॥ १०२०

“ मूळ श्लोक १४२ । बोध्यासंख्या १०२० । समावेश्लोक ४८ । ”

१४३६]

पोयी-पत्रे ४

[१५०]

आचार्य कृत बालशोधः

‘साधनचतुष्टयं नाम ..’ इत्यादि

१४३७]

पोथी-पत्रे ३

८७ वें, ८८ वें व शेवटचे ९० वें [११६

“ श्रीकाण्ठकरोपनामक श्रीनारायणभट्टारमज्जोपभट्टसुनुबालसूत्रि-
विंशतः पाद्योधिनी । ग्रंथसंख्या ११७५ ॥

“ श्रीराणिकोपनामराक्षसमवनकरकमळाकरभट्टस्य सुनुरामेण लिखितमिदं
पुस्तकं ॥

“ विक्रमाब्दे इपे कृष्णे नयग्यामिदुयासरे । लिखितं रामभट्टेन पुस्तकं
संज्ञपट्टेन ॥ ”

ग्रहणजे शक १७४२. इपः = आधिनमासः

१४३८]

सात पोथ्या-पर्णानि

४३, ६, २, ९, २, ८, ६ [१००-११६

(१) छांदोग्य-सुंदर, संपूर्ण, पुनी प्रत. शेवटी लेखकाचें नांव व
केंतनपाल दिली आहेत ही :

“ सत्तादक्षहनुमद्व्ययमणिधोद्वारकैसाजितो
सातो हुंविमर्षोद्विष्य इति च यथातोस्तित्त नारायणः ।

शास्त्रैर्विद्विक्कमार्गमासिधवले पथे विदित्तय स्वयं
छांदोग्यं पदमाप्तुमीतिस्तुरेयं तेनार्षितं तत्पदे ॥

(२) बृहदारण्यक, अपूर्ण

(३) प्रहोपनिषद्-प्रथमोपवायः

(४) अथर्वणरहस्ये देवी-उपनिषद्

(५) मांडूक्य, (६) शुद्धक, (७) ऐतरेय

१४३९]

साठ-पृष्ठसंख्या

५० x २ = १००

[१५०

(१) सदा नमः शिवाय ते सदाशिवाय श्रीग्ये ॥ आदि मागपराधिनं ।

इति भवराधाष्टकस्योत्रं, गुह्योदघिपते मनः किं न दत्तं । इति गुह्यमष्टक,
भार्गवपल्ली अष्टक, अग्ने दोष्यतायल्लमं विघ्ननायं । इत्यादि अष्टकं

(२) भीमशक्तमी नमोस्तु ते ।

(३) अनेक संस्कृत, प्राकृत मुभाषिते

(४) वामन कृत (भी) मागपराधिनं लघुहरिचरित्र, लोक

२१, (५) भामाविळास, श्री. ४७, (६) रापयलोपामुद्रासंवाद,

श्लो. ३४, (दा) चामनचरित्र, श्लो. ४०, (घ) दामोदरचरित्र,
अपूर्ण

१४४०]

किरकोळ वाढ
घृ. सं. २३ X २ = ४६

[१००]

संबंध वाढ मोडीत आहे. पांढवकपेंतील कांही माग आहे.

१४४१]

उसवलेले, जीर्ण, विस्त्रलित
वाढ-पाने ३५

[१५०]

श्रीसमर्थीची पदपदांतरे

हे संबंध वाढ श्रीसमर्थीच्या पदपदांतराचे होते. पण त्यांत एक पद
भीमस्वामीचे व एक भीमस्वामीचे आहे. वाढाची पाने सुटी झाली
आहेत, कांही हरवलेली आहेत, जी आहेत ती जीर्ण होऊन डुमडलेली,
पाडलेली आहेत. पदांना क्रमांक दिलेले आहेत. अक्षर सुंदर आहे. भीम-
स्वामीचे पद देतो :

स्वामीदर्शन

मन माझे निघालें । स्वामीचें रूप देखिलें

चित्त हें रातलें स्वामीपाई ॥ १ ॥

धन्य धन्य जिणें जालें । पूर्व पुण्य फळा आलें ।

आत्मनिवेदन भलें । मीपण विरालें ॥ १ ॥

मालचीं टाकिला देहो । मोधें गेला संदेहो ।

सद्गुरुकृपेनें भीम हो । असुनि नाहीं ॥ २ ॥

१४४२]

पोथी-पत्रे ३

उपमन्युकृतः शिवस्तवः

[१५०]

उपमन्युकृतं शिवस्तवं प्रजपेद्यस्तु शिवस्य सन्निधौ ।

अभिवाञ्छितभाग्यसंपदश्चिरमायुश्च ददाति शंकरः ॥ १३ ॥

१४४३]

मुठे कागदाचे तुकडे १३

[१००]

(१) मंगळाचरण, (२) अनंतस्वामीची आरती, (३) तंजावर
मठांतील वैष्णवसंप्रदायललिताची पदति.

यांत " सीवणा सनाचा विपरीत वाणा । " हे अक्षर आले आहे,

त्यांत, " चिमण्या मनाचा विपरीत घाणा । " असा पाठ आहे.

१४४४]

कागदाचे चेरा तुकडे

[१००]

धीरमर्ष, कशीर, गोसावीनंदन, केशव, सुरदास, मुकुंदराज व
गोरखनाथ यांची पदपदांतरे

१४४५]

दोन वाटे-१४४

११ व ८

[१००]

दोन हनुमंतजन्माचीं आख्यानें. दोन्ही निरनिराळीं आहेत. एक
मुख्यतः ओवीबद्ध व दुसरे श्लोकबद्ध. ओवीबद्ध आहे, तें अपूर्ण आहे,
त्याचा शेवट नाही. श्लोकबद्ध आहे, सें पूर्ण आहे. त्याचा शेवटचा श्लोक :

जो रामदास रघुनाथपदाब्ज पूजी ।

जो भीमरूप धरणी वधि पट्टिपू जी ।

हे रामचंद्र मति तज्जगती स्थिराधी ।

येसी तुम्ही मजपरी करणा कराधी ॥ ५३

संजावरण्या परंपरेत रामचंद्र गोठावी होऊन गेले आहेत. ' हे रामचंद्र ' असें
संशोधन न मानता ' हे रामचंद्रमति ' असें वाचले तर हें काव्य रामचंद्र-
गोठाविषाचे आहे, असें म्हणता येईल. बटुपा तसें च असावे, असें वाटवें.

१४४६]

न शिवलेले वाट

पृ. सं. २२ x २ = ४४

[१२५]

संस्कृत सुभाषितसंग्रह

(१) " राजयोग्यश्लोक " - श्लो. ११, (२) ' गायकनिंदा ' -
श्लो. ३, (३) " नीतिश्लोक " - श्लो. ६, (४) ' शृंगारश्लोक ' -
श्लो. ६, (५) ' अन्यापदेशश्लोक ' - श्लोकसंख्या २३८.

१४४७]

न शिवलेले वाट

पृ. सं. ६ x २ = १२

[१००]

उत्तरगोमहण

१४४८]

तीन बंद

[१००]

कोनेरनंदन कृत शालास्यमाहात्म्य-श्लोक, चूर्णिका, पदे, दिंडी,
आर्या इत्यादि मिळून ग्रंथसंख्या २९

प श्लो. श्रीहालास्यपुराणपावनकथा लीला शिवाची भली ।
पद्मासावरी भाटवी सरस ते मी सांगतो भूतर्षी ।
ऐका भूपति भादि मर्दन महा पांडव्याएष पूर्वी गुणी ।
होता पातपुरेश्वरा सचिवता देवोनि घोरामणी ॥ १

शे. श्लो. श्रीसारेच पापरि वृत्ते वसुपेश्वराते ।
छात्रा दुखी करुनि पातपुरेश्वराते ।
संतोषवी मुरग देउनि तन्मनाते ।
कोनेरनंदन कवी विनवी जनाते ॥ १९

१४४९]

१०" X ७ १/२" आकाराचे
दुर्दशा पावलेले प्रचंड बाड
पृ. सं. २४० X २ = ४८०

[१५०

हे बाड पदपदांतरांचे आहे तसे पुढचे बाड प्रकरणांचे आहे. दोन्ही
अति महत्त्वाची. एका च वेळी एका न हाताने लिहिलेली आहेत. अक्षर
सुंदर आहे. दोन्ही गूळची बांधलेली होती, पण आता उतषलेली आहेत.
दोहोंची दुर्दशा झालेली आहे, त्यांत या बाडाची जास्त. दोन्ही बाडांच्या आरंभी
अनुक्रमणिका दिलेल्या आहेत. सर्वथेव प्रेक्षणीय, बंदनीय आणि अभ्यसनीय.

या बाडात (१) श्रीसमर्थस्वामी, पृष्ठे १ ते ३०, एकूण पदपदांतरे
२६४, (२) केशवस्वामी, पृ. ३१, (३) नामदेव, पृ. ४९, (४)
शनिेश्वर, पृ. ६१, (५) येकनाथ, पृ. ७०, (६) आनंदतनय, पृ. ७८,

येथवर पृष्ठे काही बरी, पुढची ८० ते २०१ पर्यंतची पृष्ठे काही पूर्ण
नष्ट व उरलेली कसरीने खराब केलेली, त्यांत (७) उद्धवचिदन, (८)
कवीर, (९) मेरुस्वामी, (१०) अमृतराय, (११) मध्वमुनीश्वर,
(१२) पूर्णानंद शिखराम, (१३) भीष्म, (१४) जनाबाई, (१५)
गिरिधर, (१६) पंडितराम, (१७) माधवस्वामी, (१८) रंगास्वामी,
(१९) तुळसीदास, (२०) गोष्ठाधीनंदन, (२१) भीमराजकवी,
(२२) बल्लभ, (२३) निजानंद, (२४) सखिलुख, (२५)
मुरदास, (२६) विठ्ठलकवि, (२७) हरिकवि, (२८) चिन्मयनंदन,
(२९) मिराबाई, (३०) माधवसुत, (३१) मानपुरी, (३२)
शिवदिन, (३३) नायात्मज, (३४) देवरायवामन, (३५) मालोपंत,

(३६) नरहरिमालो, (३७) वामन, (३८) मुक्तावाह, (३९) खेख
महंमद, (४०) घोषलेबाबा, (४१) आदिनारायण, (४२) गोविंदबाबा,
(४३) तारकपंडित, (४४) शास्त्रेय, (४५) नारायण, (४६)
सदाशिवब्रह्म, (४७) परमहंस, (४८) जगजोवन, (४९) चोखामेळ,
(५०) कृष्णदास, (५१) देवदास, (५२) संतबाबा, (५३) परमानंद,
(५४) अजम, (५५) स्वप्नपापंत, (५६) कान्दयाहरिदास, (५७)
ब्रह्मानंद, (५८) जयदेव, (५९) नाथनिर्जन, (६०) सोपानदेव,
(६१) परिभाषावत, (६२) निवृत्तिदेव, (६३) सहारेबाबा, आणि
(६४) जयसामुत यांची पदपदांतरे गेली, पुढे

(६५) कोकिलगंगाधर, पृ. २०१, पुढां पृ. २०२ नाहीं, त्यांत
(६६) दयामदास गेले, नंतर (६७) मुळकदास, पृ. २०३, (६८)
जननाथ, पृ. २०३, (६९) काशीशिवराम, पृ. २०४, (७०) दिगंबर, पृ. २०४,
(७१) मार्कोनाथ, पृ. २०५, (७२) राममक, पृ. २०५, (७३)
घोपाद्रि, पृ. २०६, (७४) विद्यादास, पृ. २०६, (७५) श्रुतिबाबा,
पृ. २०७, (७६) टोटीराज, पृ. २०७, (७७) गुगार्द, पृ. २०८,
(७८) पेंढेदेश, पृ. २०८, (७९) जसवंत पृ. २०९,

पुढां पृष्ठे २११ ते २२२ नष्ट, त्यामुळे त्यांत (८०) रावलक्ष्मण,
(८१) सखानंद, (८२) जळकोटयामभट, (८३) विठलनाथ, (८४)
दामदेव, (८५) गणेशनाथ, (८६) देवाचे, (८७) मुकुंदराज, (८८)
मानुदास, (८९) मुक्तेश्वर, (९०) गुंडोबा, (९१) नानासेन, (९२)
जगन्नाथ, (९३) गंगाधरमुत, आणि (९४) नानक यांची पदपदांतरे गेली, पुढे
(९५) गिरिजावल्लभ, पृ. २२३, (९६) नानास्वामी म्हणजेच
आपले श्रीमराज, पृ. २२३,

राघवा रे मुदसखें असंड भीम घरले ॥

(९७) नाग्याचा विठा, पृ. २२४, (९८) बाळकदास, पृ. २२५,
(९९) अंबरनाथ, पृ. २२६, (१००) रमावल्लभदास, पृ. २२७,
(१०१) सेनाम्हावी, पृ. २२८, (१०२) विश्वकामाबा, पृ. २२८,
(१०३) बुद्धानंदा, पृ. २२९, (१०४) जळकोट विठलभट, पृ. २३०,
(१०५) दयार्णव, पृ. २३०, (१०६) जयसम, पृ. २३१, (१०७)
रघुराज, पृ. २३२, (१०८) रामानंद, पृ. २३२, (१०९) यादवबाबा,

पृ. २३३, (११०) रोहिदास, पृ. २३३, (१११) रामाजनार्दन, पृ. २३४, (११२) दीनदास, पृ. २३५, (११३) अनंतदेव, पृ. २३५, (११४) जनुमठ, पृ. २३६, (११५) अरुणाद्रि, पृ. २३७, (११६) जीवनमुक्त, पृ. २३७, (११७) बहिणावार्द, पृ. २३८, (११८) शंकरमुक्त, पृ. २३८, (११९) कृष्णदासजययाम, पृ. २३९, (१२०) नीळोपा, पृ. २४०, याप्रमाणे १२० संपुष्टांची पदपदांतरे होती व आहेत. त्यांत, रामा, किती तरी अपकाशित आहेत !

१४५०]

१२" × ६३" आकाराचे

प्रचंड पाह-पृ. २२९ × २ = ४५८

[१५०

विविध प्रकरणांचे पाह

(१) गुरुदास कृत गजाननावतार, पृ. १, (२) गुरुदास कृत विघ्नराजचरित्र, पृ. ४ नष्ट, (३) गिरिधर कृत पांडुरंगचरित्र, पृ. ७, पुढे पृष्ठे ११ ते २० नष्ट, त्यांत (४) साधव कृत नक्षत्रमालिका (५) वामन कृत भामाविलास, (६) आनंदतनय कृत पूतनामोक्ष ही प्रकरणे व (७) गुदामचरित्राचा आरंभाचा भाग, ही गेली, (८) आनंदतनय कृत शिबिचक्रवर्तीआख्यान, पृ. २५, (९) नौकाचरित्र, पृ. २८ व (१०) राधाकृष्णविलास, पृ. ३३, (११) वामन कृत राधामुजंग, पृ. ३७, (१२) आनंदतनय कृत कृष्णचरित्र, पृ. ४१, (१३) सैतुबंधन, पृ. ४५ (१४) मार्कंडेयचरित्र, ५०, (१५) घाललीला, ५५, (१६) चंडुकळी, ५९, (१७) हरिणीचरित्र, ५९, (१८) गणिकामोक्ष, ६१, (१९) शिवरात्रीकथा, ६२, (२०) ताटिकावध, ६५, व (२१) यज्ञसंरक्षण, ६९, (२२) वामन कृत अहिल्योद्धारण, ७२, (२३) आनंदतनय कृत शनरीचरित्र, ७८, पुढे ८० ते ९८ पृष्ठे नष्ट, त्यांत (२४) आनंदतनय कृत सीतास्वयंवर, (२५) अमृतराय कृत सुदामचरित्र ही गेली, पृ. ९९-१०० पर (२६) साधव कृत गजेन्द्रमोक्ष सल्ले, पुढची पृष्ठे १०१ ते १०९ नाहीत, त्यांत (२७) बस्वार्जिण कृत मुरलीचरित्र, (२८) ब्रह्मगिरी कृत दामाजीचरित्र, (२९) उद्धवचिद्धन कृत नागनाथचरित्र, (३०) गोराकुंभारचरित्र व (३१) मृत्युंजयचरित्र, (३२) भीष्म कृत चोळराजचरित्र, ही प्रकरणे गेली,

- (१६) श्रीधर कृत मयूरध्वजचरित्र, ११०, (३४) उद्धययावा मृणजे च
 उ. चि. कृत चित्ताळचरित्र, ११२, (३५) मध्वनाथ कृत धनेश्वर-
 चरित्र, ११२, (३६) जन्मावाई कृत थालीपाक, ११४, (३७) तुकोबा
 कृत सुदामचरित्र, ११५, (३८) दामाजीचरित्र, ११७ व (३९)
 भानुदासचरित्र, ११८, (४०) आर्यावृत्तंत दामाजीचरित्र, १२०, व
 (४१) सुदामचरित्र, १२१, (४२) वसालिंग-गजगौरी, १२३,
 (४३) जयरामतनय-यशोदाप्रलाप, १२६, (४४) अमृतराय कृत
 गोपाळक्रीडा, १२८, (४५) वामन कृत वज्रहरण, १२० व (४६)
 गजेंद्रगोक्ष, १२२, (४७) हारिषाडित-भीष्मप्रतिज्ञा, १२३, (४८)
 वामन कृत अर्जुनसारथ्य, १२५ व (४९) घट्टिचरित्र, १३६, (५०)
 कडुबावा कृत नामदेवचरित्र, १२९, (५१) स्वयं कृत तुकोबाचें
 चरित्र, १४१, (५२) सहुरुदास कृत प्रल्हादचरित्र, १४२, (५३)
 वामन-रामजन्म, १४६, (५४) मोरोपंत कृत कृष्णजन्म, १५०,
 (५५) वामन कृत कृष्णजन्म, १५१, (५६) सुकुंदराज-रुक्मिणी-
 स्वयंवर, १५३, (५७) वामन कृत यक्षपत्न्याचरित्र, १५५, (५८)
 रासक्रीडा, १५८, (५९) मृङ्गलुण, १६०, (६०) उद्धल्लवंधन,
 १६२, (६१) द्वारकाविजय, १६५ व (६२) भरतमाव, १६८,
 (६३) अमृतराय कृत कदके, 'देशो २' व 'संताचा सेवक' १७४,
 (६४) सेनान्हावी कृत संवाद, १७६, (६५) रघुनाथपंडित-
 नळचरित्र, १७७ ते १९१, (६६), कवि कृत वाल्मीकचरित्र, १९२,
 (६७) गुरुदास कृत दशरथविवाह, १९४, पृष्ठे १९५।१९६ गेलो,
 सात (६८) व्याधचरित्र गेलो, (६९) वामन-सीताकल्याण, १९७,
 (७०) सहुरुदास कृत सीताकल्याण, २००, (७१) रंगनाथ कृत
 सत्संगमहिमा, २०५, (७२) उ. चि. कृत ध्रुवचरित्र, २०७ व
 (७३) कृष्णजन्म, २०८, (७४) वामन-सीतास्वयंवर, २१०,
 (७५) दीक्षित कृत ध्रुवचरित्र, २१४, पृष्ठे २१६ वें पृष्ठ नष्ट, (७६)
 जयरामसुत कृत द्रौपदीवस्त्रहरण, (७७) राघवात्मज कृत मारुतीजन्म,
 २१९, (७८) उ. चि. कृत रुक्मांगदचरित्र, २२२, (७९)
 विठलदीक्षित कृत गीताकदके, पृ. २२५. असें हें अति महत्त्वाचें बाह्य आहे.

१४५१]

सुग्री पात्रे १३

[१५०

निरनिराळ्या अकथ योगास परिहारक औषधे-मात्रा, लेह वगैरे

१४५२]

सुटे वद २५ ते ५२

[१५०

विश्वमर प्रसु नाप निरजन वृत्त गोपीचंद्रायान-अपूर्ण, भाषा हिंदुस्थानी

१४५३]

एका पादाची उरलेली
पत्रे ७

[१५०

केशवस्वामींच्या पदांचे हे वाढ हातें अथर अति सुंदर आहे या
सात पत्रात ७५ ते ८८ पदे आहेत याचाचो मागचो व पुढचीं सत्रं गेलीं ।

१४५४]

उसवलेले वाढ-पत्रे $१५ \times २ = ३०$ [१५०

ज्ञानेश्वराची आदि-सपूर्ण

१४५५]

सुटे वद ४

[१५०

(१) गायत्रीहृदयमहामंत्र (१) वैश्वदेवमंत्रा

१४५६]

न शिवलेले वाढ
पत्रे $१२ \times २ = २४$

[१००

मोरोपंत वृत्त मंत्रमागवतापेकी नवम स्कंध

१४५७]

दान पत्रे
सुसामचरित्र

[१००

१४५८]

वाढ-पत्रे $१४ \times २ = २८$
।करकाळ

[१००

सुका, न्यामा, आनंदवन, मीमांसा वगैरे

१४५९]

बंशवृष

[१००]

मूल पुरुष रत्नाकर, उपनाम क्षीरसागर, तंजावर येथील एका
मठाचे आविपत्य या घराण्याकडे आहे.

१४६०]

वाढ-६ X २ = १२

पाहिले पृष्ठ नाही

[१००]

लुकारामचरित्र

१४६१]

वाढ-१० X २ = २०

पाहिले पृष्ठ नाही

[१००]

(१) केफावली, (२) यकारुधान

१४६२]

सुटे पद ७

नळचरित्र-संपूर्ण

[१००]

१४६३]

पोषी-पत्रे ८

[२००]

वामन कृत कर्मसत्त्व-अपूर्ण

परमाविषे म्हणति होईल सौख्य कैसे ।

परमाविषे चि शुद्ध चोळति मेक पैसे ।

हे तावता न फलता परमार्थ कैसा ।

देकांन मिश्रय घडेल कसा मताचा ॥ १

यत्नेविषे फल कदापि हि सापडेना ।

परमे करुनि हि अहो फल हे घडेना ।

गृहार्थ हा हृदये तोंपारि कचडेना ।

हे कर्मसत्त्व निजघटिष्ठ जो पडेना ॥ २

१४६४]

कुटुंबळ काणद २१

[१००-१५०]

(१) बंधावली, (२) दशमपत्र, (३) भावणवध, (४)

दशमपत्राव, (५) शय्यसुंगाख्यान, (६) सोदले, योगे

१४६५]

मुटे बंद ४

[१२५

धीरेश्वर कृत नीलकंठचरित्र-संपूर्ण, श्लोक ३८, आर्या २, पदे ३, एकूण ४३. हे प्रकारण अप्रकाशित दिसते.

१४६६]

पद्मीचा एक बंद

[१२५

दोन सुमापित आर्या, दोन श्लोक आणि एक पद आणि नंतर मध्वनाथ कृत सरजूचे चरित्र-ओवांशख्या ५३

१४६७]

मुटे बंद २

[१००

धस्वालिंग कृत मुरलीचरित्र-ओ. २४

१४६८]

उसवलेळें बाट

[१२५

बंद ११

श्रीसमर्थस्वामींचें चरित्र

तंजावरमठपति श्रीमत्स्वामींनीं श्रीसमर्थांचें चरित्र लिहिलें होतें. तें आपणांस पूर्वी जेवढें जशा रिपतीत मिळालें होतें तेवढें, श्रीसमर्थांचीं दोन जुनीं चरित्रें यांत प्रकाशित केलें होतें. त्यांचीं कांहीं रूपांतरें झालेलीं होती, असें दिसतें. त्यांपैकीं च हें एक रूपांतर आहे. तें आपल्यापरीं पूर्ण आहे व तें हि जसें आहे तसें एकवार प्रकाशित झालें पाहिजे. कागद ठिसूळ आहे, जीर्ण होऊन फाटला आहे, नकल लवकर करविली पाहिजे.

१४६९]

मुटे बंद १०

[७५

श्रीसमर्थस्वामींचें चरित्र

१४६८ वरून च झालेली ही प्रत दिसते. दोन्ही प्रती पूर्ण आहेत व दोहोंचे हि अक्षर बरे आहे.

१४७०]

मुटे बंद ६

[७५

हरिकवि कृत शुकरभासंवाद-श्लो. ७३
नवीन वाटतो, मधून मधून हरिकवींची च पदे आहेत, शेवटचे पदे
आनंददात्मजाचे आहे. नंतर तुकारामांचे पाच अंग आहेत,
१४६९ व १४७० याचा लेखक एकच आहे.

१४७१]

सुटे बंद २२

[१००]

मोरोपंत कृत आर्याभारताच्या अश्वमेधपर्वातील सहावा
अध्याय-आर्या ६८७

१४७२]

उत्तवलेल्या वाढाचे

बंद ४

[१००]

(१) घामन कृत गजेन्द्रमोक्ष, (२) वारणीयावा म्हणजेच
आनंदतनय कृत विवेकपंचक, (३) विरागपंचक व (४)
विषयपंचक, (५) श्रीरामाष्टक, फोण कृत न कळे व संस्कृत (६)
श्रीकृष्णाष्टक.

१४७३]

सुटे बंद ७

तुळसीमाहात्म्य

[१२५]

श्रीरामदाससंस्कृतपदभोमारपदेशिकेंद्राच्या ।

स्मृतिर्न यापरि बंदविलि कथा बंदनेहुनि हि रामचंद्राच्या ॥

१४७४]

बोन तळे

१० व्याणि ८ पृष्ठे चे

[१२५]

“ निषट्ट ” असा दोन्ही तक्त्यावर मयल्य आहे. ग्रन्थाचा मळा
घरोघर पोहोचत नाही. आरंभ अकारविलेने केलेला आहे. उदाहरणार्थ :
“ ई लक्ष्मी. भग्नदल. घाणी. कमलसर. जिह्वा इदधाप.
पर्यंतगुहा. ”

“ ए

संशोधनाद्वान. प्रासादमध्यभाष. तेज. जल रात्रि. हरि.
आकाश. एकादशसख्या. दिनादि. मणिकुटिम दिङ्मुख.
दक्ष हर. अद्रिशिरार. चर्म. ”

शुक

घोर. व्याससुत. रावणसखि. अंघ्रिपर्ण. शिरोध. प्रोण. ”

एक प्रकारचा शब्दकोश दिसतो, तःश्रींनी पहावी व धोष करून प्यावा आणि पाया.

१४७५]

उसवलेले वाढ
पृ. सं. २८ x २ = ५६ [१००

संता कविराय, मय्यनाथ, कवि बापु, रामचंद्र, बाळकृष्ण, नरहरीचिप्य महिपति यांच्या वेदांतपर सवीस लायण्या. त्यातील बऱ्याच अप्रकाशित आदेश, पण पुढेच असे को, कसरीने बाळाचा यरा च भाग लागिला असल्यामुळे सापेक्ष अशा लावण्या दोन चार च दाती लागतील.

(१) कसा कठिण हा काळ पातळा काय करूं ईश्वरा ।

मुनविण या संकरीं रक्षिता नाहीं या दुसरा ॥

x x x

अज्ञानाचा भंथकार हि दाहि दिश भरला ।

(२) तेनें मज्झान्तरवीचा प्रकाश मायळला ॥

x x x

(३) पुरे पुरे संसार भातां हा जीव पट्टा त्रासला ।

संकरा पारिणि टाव दे मळा ॥ धुं०

किरतां मृगविहगादिकयोनी पातना च भोगिणी ।

शेवटीं मानवि तानु लायली ॥

जननीच्या जठरांतुनि देवें पडतां वसुधातळीं ।

मागिली सोदस्मृति विसरली ॥

x x x

गंगा यमुना आदिकरीनी पवित्र तीर्थांतरीं ।

म केळें स्वाम येकदा तरी ॥

x x x

शिवरहस्य रामायण भारत भागवतादिक मळे ।

ग्रंथ सन्मुखें नाहिं परिसिळे ॥

x x x

१४७६]

सुटे वद ४

[१००

शरभेंद्रभूषाळ किरातार्जुनीय-पदे ५, श्लोक ११, चोवी १, आर्या १६, दोहरे २, लावणी १, सवाई ३, छंद २, दिंडी २, येकूण ४३.

१४७७]

सुटी पानें

११, १७, २, २, १, २, ४, १, १, १, १ [१२५]

धीसमर्थ, केशव, मुकुंदराजयोगी, शिवराम पूर्णानंद, गिरिधर, मोरोपंत, सुकाराम, उदवचिदन, रंगनाथ, नाथात्मज आणि भीमराज अशा क्रमशः अकरा जणांच्या पदपदांतरांचो पानें. प्रत्येकाची मुळची पानें पुष्कळ असावीत, योशी उरली आहेत, असें दिसतें. धीसमर्थाच्या पदपदांतरांपैकी चार-पांच नवीन आहेत. तीं उतरणें आहेत.

१४७८]

सुटी पानें

२४ + २ + १

[१२५]

(१) मेरुस्वामि कृत अवधूतगीता-पहिली चोवीस पानें, शेवटचें एकादें च पान गेलें असावें. (२) सिद्धसंकेत, पानें दोन, (३) स्वानंदलहरी, एक पान.

१४७९]

चोथी पत्रें ४

[१००]

श्रीनिवास कृत निरुपमतारावलि :

१४८०]

न शिवलेळें बाट

पुष्टें २ ते १५

[१२५]

प्रतापसिंह कृत पंचभाषासणी

पहिलें पान नाही व शेवटचें एकाद दुसरे च पान नसावें. मागील मालांक १३०३ पहावें.

१४८१]

उसवलेळें बाट

पृ. सं. ८ × २ = १६

[१००]

पार्थिवलिङ्गपूजाविधि :

१४८२]

न शिवलेळें बाट

पृ. सं. १७ × २ = ३४

[१००]

अमृतदाय इव शुकरमांसंवाद-कथावद

१४८३] न शिरत्रेष्ठे वाढ [१००
 गृहे १३ x २ = २६ + १४

मोरोपंत इव कर्नरवे-अप्याय ४९ ते ५० व शिवाय घयरा मुयी
 पाने इतर अप्यायांही

१४८४] एक मुया बंद [१००

भीगुरमादात्म्य-आषां २३

१४८५] मुयी पाने १२ [१००

मोरोपंत इव माणवतांगीठ कांही माग

१४८६] एक पत्र [१००
 शुकरामांच्या १७ पदांची एकी

१४८७] गृहे बंद ३ [१५०
 आम्नायसंख्या

१४८८] निधिनयलीं मुयी पाने [१२५
 संस्कृत प्रकरणे

१. (१) अजामेळ-श्लोक, आषां मिळून ३२, पत्रे ५, (२) भीशंकराचार्यविरचितमिदं कनकधारास्तोत्रं पंचनदक्षेत्रे कावेर्येनिकटप्रताप-
 यमुनायापुरे कृष्णशास्त्रिणः सद्गने जयपर्यमाद्रपदशुष १२ सोमदिने लिखितम् ।
 जोडपंद, (३) प्रदोपयुगळी-पत्र एक, (४) समामहेश्वरप्रत, संस्कृत, पत्रे ५, (५) शरभेंद्रमूपाळ विरचित समामहेश्वरप्रत, माहृत, पत्रे ३, (६) शरभेंद्रकृत कृष्णचरित्रपर, माहृत, पत्रे २, (७) भीरामाची प्रार्थना, संस्कृत, आर्यावद्ध, एक बंद, (८) गरुडमंत्र, पाने २, (९) महावैद्यतेयमालामंत्र, पाने २, (१०) दत्तोपासनेचे मंत्र, ग्यास व स्तोत्रे वेगळे, एकूण पत्रे ८, त्यांत एक स्तोत्र दिगंबरानुपर विरचित आहे, (११)

संस्कृत सुभाषितें वीरे, पानें ८

१४८९]

जोड बंद

[१५०]

घनुवाकृत्तंभनमंत्र, जनवदयमंत्र, राजवदयमंत्र, सर्वमदुष्टघाटनयंत्रवीरभद्र

१४९०]

बाढ-पृ. सं. ३० × २ = ६० [१५०]

(१) श्रीसमर्थ, दुका, शानदेव, नामा, नरहरि मालो, केशव, शिवदिन केशरी यांची पदपदातरे

(२) देवदास वृत्त हरिगुणनामासूतकथा. या प्रकरणाचा व करुणामृतरस किंवा संतमालिका म्हणतात. शेवटची ओवी—

क्षयनाम संघासर आपाढमासी । सोमवार तृतीयेचे दिवसी ।
पूर्णता आली मंग्यासी । ओतीं सावकासी परिसिजे ॥ १४५

१४९१]

बाढ-पृ. सं. ११ × २ = २२

रामजन्म-आट्यान

[१००]

१४९२]

दुर्दशा पावलेले एक बाढ

पृ. सं. ५० × २ = १००

[२००]

आ. व. घे. ची इतकी च नष्ट

(१) भीमदास वृत्त कृष्णचरित्रपर बरा च भाग

(२) याशिवाय आनंदतनय, गिरिधर, सध्वमुनेश्वर यांची कांही कविता आहे.

(३) बाढाची फार च दुर्दशा झाली आहे. निमी पृष्ठे 'अजिपात' गेली आहेत व ठिकाणावर आहेत ती बहुतेक पाडलेली आहेत. त्यांन फार मोठा भाग उमगणार. उदाहरणार्थ :

ऐधी हे घडि लोटतां यम करी जानापर्ये याचना ।

सेवीं कर्म जसें तसें चि जठरीं लोटूनि देवो पुनः ।

हे जाया दुसरा उपाय न करी नामासि वाचे घरी ।

तेणें तूं चढशील रे जड मना मुक्तीचिये पायरी ॥

(४) एका प्रकरणाचा शेवटचा श्लोक :

श्रीमत्काश्यप गोत्र वस्ति पुर हे फोल्हारिच्या पटणी ।

झाली पूर्ण कया रसाल सरिता ते भोक्षसंपटणी ।

पावे त्या हारे अन्यथा न घरिजे चिर्था मोहोल्हास जे ।

दाखोल्हास हरीस भीम कविता साष्टांग पै चंदिजे ॥ ११८

१४९३]

वाङ्-पृ. सं. ४३ × २ = ८६

शियाय आ. व. घे. ची २०। २५ नष्ट

[१००]

(१) भीसमर्थ इत सुदुरकांड-श्लो. ७५-१०१

(२) भीसमर्थ इत मनाचे श्लोक-श्लोक १-२०५

(३) माधव इत हारेथेंद्र आर्याण-भोवीरव्या १५९

(४) मतिविवेकनामा इत लघुशुशपुराण-परिहा अभ्यास ५७

ओवी, दुसरा ६५ ओवी, तिसरा ३५, चवथा ६७, पाचवा १७ ओवी
अपूर्ण. हे प्रकरण, मादया समुत्थानमाण, नवीन वाटले. नामदेव नावाचे
अनेक संतकवि होऊन गेले. त्यांच्यापासून आपली गिणळी ओळख पटोवी
म्हणून यांनी आपणाक मतिविवेकनामा म्हटले आहे. परिहया तीन अभ्या-
साच्या शेवटी मतिविवेकनामा म्हणे । असा चरण यजिठेला आहे. काव्य
बन्यापेकी आहे. पुढचा कितो भाग गेला, कोण जाणे.

(५) सुमापिते मभूत मभूत

१४९४]

वाङ्-पृ. सं. ३६ × २ = ७२

[१३५]

(१) भीसमर्थ, क्वासात्मज (१), गोवावीनंदन, निरंजनपुरी,
शंकरमुत, शिवादिनकेसरी, गुफदास, गिरिधर (एकनाथावर), अमृतयय,
नारायण, तुका, केशवराज, येर अनंत यांची पदपदांतरे

(२) गुरलीचरित्र-अपूर्ण

१४९५]

वाङ्-पृ. सं. ८० × २ = १६०

[१२५]

(१) भीसमर्थ, मध्वनाथ (गुरुची केवटी नवलार्ह), विष्णुदासनामा,
आत्माराम, एकनाथ (भकल), शिवयाम (बिडा), निजानंद, गोवेंद,
केशव, उदयचिदन, नामा, तुका यांची पदपदांतरे

रा. सं. ४५

(२) मनाचे श्लोक - २५ ते २०५

(३) चिरामणी कृत ध्रुवाख्यान - श्लोक ११-३१, पहिले १० श्लोक लिहिलेले न नाहीत.

(४) उद्धवचिद्वन कृत (अ) मज गो भेटविले । भेटविले । मायिक संघन दुरले ॥, (आ) मज ग्या उद्धरिले । उद्धरिले । गुप्तद हातां आले ॥, (इ) अज्जन हाखाटी । हाखाटी । अणवरले दो सुधी ॥

[१४९६]

वाङ्-पृ. सं. ४६ × २ = ९२

शियाव घरीचशी गेली

[२०१]

(१) धीरामयं, भीमराज, आनंदमुग, मुक्तायम, जनी, केशव, गिरिधर, उद्धवचिद्वन, नामदेव, शिवदिनकेशय इत्यादिकांची पदपदां

(२) मनाचे श्लोक ३० ते शेवट व अनुदिनि अनुवापें

(३) नामदेव व अकूरागमनाचे अभंग

(४) अमृतराय कृत दामाजीपंथांचें चरित्र

(५) जयराममुत कृत द्रौपदीवस्त्रहरण

(६) गोपीचंदाची कथा, दिगुराणी मापेंत, विपुल फडणी, पदे, दोहरे वगैरे - अपूर्ण

[१४९७]

वाङ्-पृ. सं. ५६ × २ = ११२

दुर्दशा पावलेले

[२००]

या वाङ्मयी दुर्दशा न्हावयास नको होती. तें अति महत्त्वाचें आहे. तें संपूर्ण हातीं यावयास पाहिजे होतें. त्यात किती तरी अमकाशित मराठी सुभाषित श्लोक व पदपदांतरे आहेत व असलीं पाहिजेत.

(१) भीममयं, मुक्तायम, मेरु, शिषयम पूर्णानंद, चौदड किंवा चौधड संकर, मानपुत्री, आनंदतनय, नाथात्मज, उद्धवचिद्वन, एकनाथ, निरंजन, कोणी निरंजनशिष्य, गोसावीनंदन, जनी, नारायणमुत, केशव, नामदेव, गिरिधर, अवपूर्वाचा बाळ, देवदास चैतन्य, मुकुंद, रामानंद,

मौमराज, शिवदिनकेसरी, भीषर, मायन, सहजानंदशिरष, मदानंद, हृष्य, केशव, पंडितजनुवाडी, वेदा शिवराम, घामन, जयधाम, तट्ट मल्लारी, शेषाद्रि, शानदेव इत्यादिकांची बहुमोन पदपदातरे, त्यांत किती तरी अप्रकाशित आणि बहारीचीं । त्यांतील एक दोन देऊन भागणार नाही. कोणी तरी महिना दोन महिने हें च साड घेऊन बसले पाहिजे.

(२) सुमापित श्लोक पार आहोत. एक श्लोक, नंतर एक पद, पुन्हा श्लोक नंतर पद, असा मम पार आहे. कांही श्लोक :

सत्यातें निवडा असत्य दडदा मोघाति छोटा कडा ।
कासासी क्षगटा मदासि विषदा मासर्व येगीं शुडा ।
आशा हे रगटा सुबुद्धि उघटा व्यापा हरी रोकरा ।
ससंगांत शुडा घरा मग घडा घेकुंठिण तो हुडा ॥ १

× × ×

येणें कोटुनि जाइलें मग तुम्ही कोण्हीकडे जाऊ हो ।
कायकारण काय तें मजपुढें सांगा मुझीं नांव हो ।
वित्त माढालि कोण ते स्वयें वदा पूर्वत्र बंदायळी ।
मासें भीषण मस्तकीं मिरविता धारतव्य कोण्हास्थळीं ॥ १

× × ×

गामाचा महिमा कदापि न वळे किंवा वळे दोकरा ।
सेवेचें सुरत मायत्रीस कळलें संपूर्ण त्या घानरा ।
पादस्पर्शें छि गीतम सती दिव्ये तनू पावळी ।
अष्टांगी नर जो मजे आवळिल्या काळास तो आकळी ॥ १

× × ×

व्हागा व्हागा सर्व ही संग व्हागा ।
छागा छागा मोक्षपंचासि छागा ।
मागा मागा मोक्ष साधूसि मागा ।
भोगा भोगा सर्वदा राम भोगा ॥ १

॥ (१) कौतूहलपति श्रीरामचंद्रिण्य शपथ, त्यांचे शिष्य माघव यांनी
केलेली श्रीरामदासीची आरती :

निर्मळ निश्चळ ज्ञान काळान्ने यढळे ।
घुफले शमले रेहेमतेचे भढळे ।
जड मुढ तरले आंगीं बैराग्य कढळे ।
मीपण निरसुनि गेले मायेचे पढळे ॥ १
जय देव जय देव जय जी रामदासी ।
खंडण भयतगपाशा मंडण परमार्था ॥ ४०
निजदासी आरुढले हारपळा घोघु ।
भवलक्षणलयावधी तरुनियां सिंधु ।
सुखरूप सेणें सरला समतेचा वेधु ।
सद्गुरुपें फळला माघव निजघोषु ॥ २

(४) येथें दमा कां धीरामा । मनमोहन भेषामा ॥ ४०

काय केळी अयोध्यापुरी । येथें वसविली पंडरी ॥ १

काय केळी शारयुगंगा । येथें भागिली चंद्रभागा ॥ २

काय केले पातारपाळ । येथें तिकविले सोपाळ ॥ ३

काय केळी सीतावाई । येथें भागिली रघुमाई ॥ ४

काय केले पनुषाण । पर फटावरी देवन ॥ ५

काय केले सिंहासन । पाव इंदेवरी देवन ॥ ६

रामदासीं सम भाव । राम आला पंडरीराव ॥ ७

हे पद सर्वांना अवगत आहे, फक्त ते येथें शुद्ध दिले आहे. हेतु इतकाच
की, हे पदच पुढील पद एकदम याचण्यांत आली म्हणजे श्रीरामदासींचा सम
मान चांगला प्रत्यपास येतो. ही दोन्ही पदे या बाबतच आहेत.

वैकुंठीचा राणा । उभा इंदेवरी । पुंडलिक द्वारी । पंडरीसी ॥ १

आठवांस युगे । पढले समान । तिष्ठे नारायण । भक्तासाठीं ॥ २

फटावरी दोन्ही । ठेविले कर । रघुमाई सुंदर । वाममार्गी ॥ ३

कीर्तनाचे वेळीं । उभा पाठी राहे । सदा घाट पाहे । संतमेठी ॥ ४

राखियेला घर्म । दुष्ट निर्दाशेनी । तारितो निर्वाणी । नाम घेतां ॥ ५
 माध्यान्हीं सुरवर । भेटि येतो त्याचे । स्नान भिवेरीचे । करितो नित्य ॥ ६
 ऐसें क्षेत्र अन्य । भुमीं नाहीं दुजे । भक्ताचिये काजे । उतावेळ ॥ ७
 आनदलें मन । पाहातां लोचने । मूर्ति ध्यानीं मने । आठवितां ॥ ८
 दास म्हणे दावी । भक्तीचा सोदळा । कृपेचा कोवळा । म्हणोनियां ॥ ९

(५) माझे थरलें. आणखी काही दुष्टत्वासाठी राखून ठेवतो.

१४९८]

वाङ्-पृ स. ८९ × २ = १७८ [१४०

(१) श्रीमर्ष, विहळ, भीषर, शिषराम पूर्णानंद, शेष, आनंदतनय,
 अमृतराय, यांची पदपदांतरे

(२) आनंदतनय कृत नौकागायन, मार्कंडेयचरित्र-श्लो. ५२,
 सुदामचरित्र-श्लो. ४१, शेष सेतुबंधन-श्लो. १७

(३) रुक्मसुत कृत प्रह्लादचरित्र-श्लोक ३२

(४) शेष कृत गजेंद्रमोक्ष, उपमन्युचरित्र-श्लो. २७, महाबळ-
 मठाची कथा-श्लो. २५, दामाजीपंताचें चरित्र-श्लो. ११, शृंगारपर-
 श्लो. एकूण १४, तारकब्रह्माष्टक-श्लो. ८, गोविंदवाळपर-श्लो. १२,
 अमृतेश्वरपर-श्लो. ९

(५) हे शेष कवि गोविंदवाळांचे शिष्य होत. ते तंजावरच्या
 अमरसिंहराजाच्या पदरी होते, असें दिवते. त्याचा रामाजी शेषो म्हणून
 मुलगा होता. त्याची हि काही कविता शेषसुत किंवा रामशेषो या नावाने
 आदे. त्यानें अमरसिंहाची वगळाडेची खुति केलेली आदे. राम आणि कृष्ण
 याच्याप्रमाणें

तो तू सूपी अमरनृपते या कलिमाजी देवो ।

अशी त्याची योग्यता गायिली आदे.

जय देव जय देव जय अमरेश्वरा ।

भारती घोवाळ हज दिल्लीश्वरा ॥ भु०

मध्याह्ना उभय काचेरीमाजी ।

उभय ललनायुक्त राहिला आजी ॥ १

इत्यादि त्याने अमरसिंहाची आरती हि केली आहे पदच्युत होऊन अमरसिंह राज मध्याह्नास रहावयास गेल होते, अशा स्थितीत त्यांना दिल्लीश्वर म्हणणे, ही का चेष्टा समजावी, का शेषयुताचा तोंडपूजेपणा इतक्या थराला गेला होता, असे मानावे, काही समजत नाही.

(६) वाढाच्या अगदी पहिल्या पानावर शेषकवीवर एक श्लोक व आरती आहे. दो ही अस्पष्ट आहेत, तथापि बरीच छानगतात. वाढाच्या शेवटच्या दोन चार पृष्ठावर थोडी सांप्रदायिक माहिती आहे. तीत 'उद्धवचिदनाचा मठ फुटण्यात अठे' ही एक च बाब मला नवीन वाटली.

१४९९]

वाढ-पृ. सं. १७ × २ = ७४

आ. व शे. ची बरीच गेलेली

[१५०

(१) आनंदनंदन कृत सीतास्वयंदर-श्लो. ४९ ते अखेर, (२) विठ्ठल कृत बिल्हणचरित्र-आरंभ व शेवट आहे, मधली च पृष्ठे नाहीत, (३) अनंतदेव कृत तुळशीची आरती, (४) वस्वलिंग कृत मुरलीचें चरित्र-श्लो. २४, (५) ध्रुवचरित्र-सूर्यवर्षी उद्यानपाद राजा । अपूर्ण, (६) केशव, उ. वि., पुढा याची पदपद्धती

१५००]

वाढ-पृ सं. १२ × २ = १०४

आरंभीची बरीच गेलेली

[१५०

(१) मनाचे श्लोक-१९५ ते २०५, (२) धारा मास (आनाळावाळा), (३) कथ २ जनीं माफि या रापवाची, (४) नामा पाठक कृत भरतभेट-धोवीवरुणा २१०, (५) गुरदास, फरीर, एकनाथ, गोसावीनंदन यांची किरकोळ पदपदावरी

१५०१]

किरकोळ वाढ

पृ. सं. २२ x २ = ४६

[१००

भीसमर्थ, आनंदात्मज, श्रीधर, अमृतेश्वर, कवीर, तुका, नामा, जनी, मेरु, उ. चि., गो. नं., याची पदपदांतरे

१५०२]

वाढ-पृ. सं. २०१ x २ = ४०२

आरंभीची काही पाने गेली

[१५०

(१) भीसमर्थ, तुकाराम, एकनाथ, ठ. चि., केशव, नामदेव, देवदासोक्ति यांची पदपदांतरे

(२) भीसमर्थ वृत्त स्फुटओव्यापेकीं सातवी, पद्मिपु, आणि निर्गुणध्यान.

(३) संस्कृत सुभाषित श्लोक ४७, (४) यामन वृत्त निगमसार, (५) दत्तात्रय अवधूत वृत्त मूलस्तंभ, (६) देवदास सदाशिव कृत गर्भगीता-एका पदांत, (७) नरहरी मालोचे काही श्लोक, (८) केशव कृत गोपीगीता-श्लो. ११४, (९) शंकराचार्यांचे एक अष्टक-संश्लेष नमो ब्रह्मनिर्जनाय ।, (१०) राघवाष्टक-भज मनः सदा राम-मदमुतम् ।, (११) यादव माणिक कृत कृष्णाची हिंदुस्थानी आरती, (१२) कालियामर्दन-ओवीवद्ध, अपूर्ण सोडले आहे, (१३) शेवटीं श्रद्धाज्ञान नावाचे ओवीवद्ध प्रकरण आहे, ओव्या सुमारे ७४, परंतु ते मागाहून कोणी निराळ्या आईने लिहिलेले असून पाणी लागून आई उडून गेलेली आहे, त्यामुळे लागत नाही. शेवटच्या ओवीत निर्मळगोसावी प्रसादें । म्हणे ..असे आहे.

१५०३]

वाढ-पृ. सं. ३७ x २ = ७४

आ. व शे. ची बरी च गेली

[१५०

हे सर्वथ वाढ पुरंदर विठ्ठल याच्या कानडी पदपदांतरांचे आहे. आरंभी अंक घालून ६७ ते १९४ पदे आहेत व नंतर हि सुमारे ७५ पदे आहेत. म्हणजे या अवशिष्ट बाबत पु. वि. ची २०० चे वर पदे आहेत.

श्रीरामर्यवाग्देवतामंदिरांतील संग्रहांत जातांपर्यंत पुरंदरविठ्ठलांची आप-
णांस दहा पांच तरी वाडें आढळलीं. कोणा तरी कानडी भाषा ज्ञानपात्रने
त्यांचा प्रपंच केला पाहिजे.

१५०४]

संकीर्ण

[१००-३००]

(१) दासदास यांची पदे, (२) पुरंदर. शिवराम, (३)
गायत्रीहृदयमहामंत्र, (४) कृष्णशिष्टाईच्या आर्या, (५) ललितावास्तुति,
(६) शंभर वर्षां मागचा मंटांतील यादांचा कागद, (७) रघुवंश आणि
माघ, (८) लघुशामलाजपः, (९) यम नारायणात्मकम्, (१०)
गुरुनमस्कारपदाति, (११) रघुनाथाची पदे, (१२) उ. चि., (१३)
बुलसी-दोहा, (१४) शिवकालीन लिपीत एक पत्र, (१५) घ. १५६५
त पांगलोपनाम्ना नीलकंठेन लिहिलेल्या गीतेची दोन पाने, (१६)
परमार्थविलास ग्रंथाची दोन पाने, (१७) मंगमहोदधिः, (१८)
आचारमयूखः, (१९) नीतिशास्त्रमुचयं, (२०) पंचाकरण, (२१)
वृत्तमणिकोश-२ पाने, (२२) २५५ ते २६८ श्लोक, (२३) ज्ञानदेवी-
निश्चिप्रसाद, (२४) उ. चि. कृत ज्ञानेश्वरचरित्र, (२५) आत्माराम,
मीम, नायात्मज, मध्यमुनेश्वर, हरि, गिरिधर यांच्या पदांचा १ कागद,
(२६) रामदासांवर १ पद, (२७) बालामंत्र, (२८) प्रतापसिंहराजाच्या
स्तुतिपर श्लोक, (२९) १७२७ तील ज्ञानेश्वरस्तोत्रम्, (३०) वैकटादि-
गदाधरः (३१) किरकोळ कागद

१५०५]

गळांठा

पांच मोठाले दयाळ

[१००-३०]

वाटांक १२०१ पासून तंजावर प्रांतांतील संग्रहाधी नोंद सुरू झाली.
ती येथे संपली. या पांच दि. गळांठांत विस्त्रळित कागद आहत. पूर्वीच्या
वाटांकांत कांही उणे असेल ते या गळांठ्यांत सांपडण्याचा संभव आहे.
धियाप-१५०४ तल्या प्रमाणें यांत हि अनेक मौल्यवान् सुवर्णकण अवशील,
पण ते प्रत्येकांने आपल्या गरजेप्रमाणें समक्ष बेंचून काढले पाहिजेत.

१८५८ भाद्रपद शुद्ध ४

या प्रमाणें तंजावर प्रांतांतील संग्रहाचें स्वरूप आहे. आतांपर्यंत ज्या ज्या ठिकाणच्या संग्रहाची नोंद झाली, त्यांत तंजावर प्रांतांतील संग्रह विस्तारानें सर्वांत मोठा होय. त्यानें भीममर्धेश्वरादेवतामंदिरातील एक संबंध कपाट व्यापिलें आहे. त्या प्रांतांत संशोधन करण्यासारखी स्थळे अजून हि पुष्कळ राहिली आहेत, हे मात्र लक्षांत घ्याविलें पाहिजे.

१८३५ च्या नव पोर्षांत आणि नंतर हि अनेकदां, अगदीं परवापर्यंत, वऱ्हाड प्रांतांत संशोधनायें जाणें पडलें होतें. कारंजा, पुसद, अकोला, एकिकपुर वगैरे ठिकाणें घेतलीं गेलीं, पण त्यादून अजून दसपट राहिली आहेत. वऱ्हाड प्रांतांत जें संशोधन पडलें, त्यांत काहीं ठिकाणचा संग्रह कायमचा मिळाला व काहीं ठिकाणचा नुसता पहावयास व टिपण करून घेण्यापुरता मिळाला. सायदायिक दृष्टीनें आणि ऐतिहासिक दृष्टीनें हि त्या प्रांतांतील महत्त्वाचें ठिकाण म्हणजे कारंजें होय. तेथें दोन भीरामदासी मठ आहेत : एक भीममर्धेश्वर बालकराम व त्याचे शिष्य रोकुडाराम यांचा व दुसरा भीममर्धेश्वर प्रल्हाद व त्याचे शिष्य प्रल्हादानुचर रामचंद्र यांचा. भीमप्रदायिक विविध विषयाक ११, ११ व ८५ यात या दोन्ही मठाची हकिगत आलेली आहे. तिची पुनश्चकि येथें करणें नको.

तेव्हां वऱ्हाड प्रांतांत मिळालेल्या संग्रहाची नोंद करण्यास सुरुवात करूं व नंतर पुन्हां जरूर तर या शुभशिष्यांच्या जोडीकडे वळू.

विदर्भ प्रांतांतील संग्रह

१५०६]

११" × ९३" आकाराचें
बाळ-पृ. सं. ११७ × २ = २३४ [२००
शि. आरंभीचीं सुमारे १०० नष्ट

(१) भीममर्ध, येरनाथ, सखा, दीन, उदवचिदन, निजानंद, शिवराम पूर्णानंद, मध्वमुनेश्वर, केसव, अनंत केसव, नारायणात्मज, रा. सं. ५९

‘लोलोविश्वंभर, जयरामपंत, संतोदास, गोसावीनंदन, मानपुरी, गोविंद पूर्णानंद, माळो, तुळाराम, बखलिंग, कृष्णदास, शा हुसेन फकीर, सैयद गहा, कवीर, चिन्मयनंदन, गंगाधरसुत, विष्णुदास नामा, अब्युताश्रम, कोनेर गंगाधर, नरहरि चिन्मय, आनंदमूर्ति, मुक्तेश्वर, भिंगारवासी नागजोशी, शानदेव, नामदेव, बोधला, शिवादेन केसरी, नरहरि माळो, मानुदास, सेवक, माधवदास, दिगंबर, तुलसीदास, कोकिल गंगाधर, त्रिंशक, तानसेन, रुद्रदास, जन जसवंत. मीराके प्रभु गिरिधर, सुरदास, सावता, आनंदतनय, अमृतराय, शामराज श्रीपर, इत्यादिकांची पदपदांतरे

(२) या बाबत प्रकरणे आहेत ती : (१) एकनाथ कृत अफलागारी, (२) सखा कृत द्रौपदीचा धांवा, (३) दास निजानंद कृत धीरामाची आरती, (४) मध्वनाथ कृत संतनामावली, (५) जयरामपंत कृत कृष्णचरित्रर सवाई-कदवी ९६, (६) वेगासाई कृत कोळ, (७) विष्णुदास नामा कृत हनुमंतभेटी-भोग्या २९४, (८) अब्युताश्रम कृत शानशत-अभंगाची कदवी ११४, (९) आनंदमूर्ति कृत दशावतारांचा वदो, (१०) मुक्तेश्वर कृत वखाहरण-भोवीसंग २७४, (११) नागजोशी कृत चंद्रावली-शो. २०५, (१२) एकनाथ कृत अर्जुदास, (१३) यल्लिराजेंद्रविषयितं हरिनाममाळास्तोत्रम्, (१४) द्रौपदीस्वयंवर-प्रथम प्रसंग-शो. ४९, (१५) शंकराचार्य विरचितं रामाष्टकम्, (१६) मिळीवेश, (१७) कृष्णचरित्र-अपूर्ण-शो. ४०, (१८) माधवकिंकर कृत शिवराजकथा-भोवी १०१ व रामध्यान-भोवी ११८, (१९) एकनाथ कृत कृष्णजन्म-भोवी ६९

(१) अनेक संस्कृत व मराठी सुभाषिते

१५०७]

११" x ६ ३/४" आकारचे

पाह-पृ. सं. २९२ x २ = ५८४

वि. मा. व शे. ५/५० गेलेली

या संबंध प्रचंड वाचांत औसमर्थ आणि त्यांचे शिष्य घालकराम यांच्या शिवाय दुसऱ्या कोणाचें काव्य नाही. क्रमशः जसजशी प्रकरणे आहेत, तसतशी नोंद करितों :

(१) घालकराम कृत पदपदांतरे, (२) घालकराम कृत स्वरूपदेश-श्लोकसंख्या ५४, त्याचा पहिला श्लोक

गुदनाथ हे सांगती शिष्यवर्गा । विचारें बरे सांडि रे उपस्वर्गा ।

गुद बोळती बाळरामा विचारी । तुला बोधितो बुद्धि हे हीतकारी ॥

प्रकरणाच्या शेवटी पांच श्लोकांत जणूं फलभुति दिळी आहे. तिचा आरंभ :

गुरूनें कसा रामविश्वास केला । अभिमान हा सर्व गीळोनि ठेला ।

तयाकारणें काय आतां पुढावें । समयां गुरूकारणें काय घावें ॥

(३) घालकराम कृत असंख्य श्लोक, पदें, अभाग, आरत्या वगैरे,

(४) बा. कृत गोपीचंद आख्यान-एकूण प्रसंग ६, ओवी, श्लोक

दोहरे, (५) बा. कृत शंकरविवाह-प्रसंग २, ओवीबद्द, संख्या १४०,

(६) बा. कृत पार्वतीलक्ष्मीसंवाद-श्लोकसंख्या ३७, (७) अंगदशिष्टार्थ-

श्लोकबद्द पण मधून मधून ओल्या, उवाया, पदें वगैरे, (८) मल्लादचरित्र-

श्लोकसंख्या १५५, (९) मुद्रामचरित्र-श्लो. ५८, (१०) हनुमंतभेटी-

सुमारें २००-२५० श्लोक, पदें वगैरे, (११) पार्वतीस्वयंवर-श्लो. १३१,

शिवाय पदें वगैरे, (१२) चंडुफळी-श्लोक ५५, (१३) मोरढे

द्रौपदीचें-श्लो. ३३, (१४) घामनचरित्र-श्लो. ४४, (१५) कथा-

फलपकेदार-श्लो. १०८

कथा पूर्ण जाली गुरूच्या कृपेनें । गुरु रामदासास भर्षीत जाणें ।

असे दास हा सांप्रदायी जयाचा । रघूनाथ यातो कवी दोष कैचा ॥ १०५

(१६) एकादशी-श्लोकसंख्या १२२

कृपा रामदासें करावी जयाला । अवाकवी असे पायऊतार त्याला ।

समीरामुलें राहणें ह्याजपासीं । खुणा आणित्रे बरें येकादसीसी ॥ १०५

(१७) रेणुकामाहात्म्य-श्लोक ३४

नंतर " रामदासस्वामीचें कवित्व येथुनी प्रारंभ " असा मधळा घालून (१८) मालेंतील तिसऱ्या भागांत, छोट श्लोकांत आलेले ५९ वें भागवत प्रकरण-परिले श्लोक ३०, (१९) रामदास म्हणणें मग तेव्हां । 'हे दहा' श्लोक, (२०) सुंदरकांड, (२१) दोन धृष्टे पदपदांतरे, (२२) मनाचे श्लोक, आणि (२३) युद्धकांड-तिसऱ्या प्रसंगाच्या ५५ व्या श्लोकापर्यंत

नंतर पुन्हां (२४) बालकरामांचीं १ ते ७० आणि किरकोळ सुमारे १० पदे, त्यांतून एक पद :

मज पामराचें कोण पुसे । केलें ऐसें गुरुनाथें ॥ ध्रु०
प्रपंची असतो वेध चि शिणतो । कोणा रुसतो गुरुराया ॥ १
माझे मजळा गुज वळतेना । मन वळतेना गुरुराया ॥ १
बालकरामी रामदास । केलें ऐसें रामी सरतें ॥ ३

नंतर मग पुन्हां (२५) श्रीसमर्थीचें युद्धकांड-तिसऱ्या प्रसंगाच्या ५१ व्या श्लोकापासून हो आठव्या प्रसंगाच्या अखेरपर्यंत, (२६) श्रीसमर्थ कृत पदपदांतरे, त्यांत काही अप्रकाशित,

नंतर पुन्हां (२७) बालकराम कृत हिंदुस्थानी भाषेंताल सवाया-संख्या १५१,

आणि मग (२८) श्रीसमर्थ कृत युद्धकांड सुरू करून पुढें केलें आहे, त्याच्या शेवटी एकूण श्लोकसंख्येचा आंकडा १३६७ दिला आहे, आणि देखताने, म्हणजे बहुधा बालकरामांनी स्वतः एक श्लोक जोडला आहे, हो

पुढें धोडपाते कधी प्राप्तिआहे । दुग्दी वाचितां नोपितां शुद्ध कीजे ।
लिहीस्वाक्षरा शेंप दुग्दी न कीजे । नमस्कार साधोंग घाडीत आहे ॥

(१९) सोन्या शत अकरावें, (२०) करा रे जनीं भक्ति या राघवाची । हे येकाखडी श्लोक, म्हणजे च करुणाष्टकापैकी ७३ वें करुणाष्टक, (२१) श्रीसमर्थ कृत पदपदांतरे, (२२) करुणाष्टकापैकी १६४ पासूनची सुमारें १९ पंचकें, (२३) श्रीसमर्थ कृत कांहीं अमंग, त्यांत कांहीं अमकाशित,

आणि अखेरीस (३४) बालकराम कृत स्फुट अमंग, श्लोक, वगैरे देऊन बाह संपाविलें आहे.

असें हें महत्वाचें बाह आहे. तें जीणें झालें असून त्याच्या कडा क्षिजलेल्या आहेत. बालकरामांची कविता इतकी विपुल असून या क्षणापर्यंत ती सारी अमकाशित राहिली आहे. एकापासून वर्ष सहा महिने व्यासंग करण्याला एकटे बालकराम सामुद्रो पुरवूं शकतील. त्यांच्या बहुतेक प्रकरणांच्या शेवटी शेवटी स्वतः विषयी उल्लेख आढळतात. त्यावरून त्यांचें चरित्र हि कांहींसें जाणता येईल.

१५०८]

बाह-पृ. सं. १९० x २ = ३८०

शिवाय आ. व शे. कांहीं नष्ट

[१९४

(१) श्रीसमर्थाची यांत हिंदुरयानी भाषेंतील पदे बरीं च आहेत. या बाहांत एकंदर भरणा हिंदुरयानी भाषेंतील बरा च आहे.

(२) श्रीसमर्थ, देवदास चैतन्य, एकनाथ, लुकाराम, केदार, जगमित्रनागा, विष्णुदासनामा, हरिदास, नामा, नामचाचा विठा, कोणेर गंगाधर, मुरारनाथ, कबीर, चिन्मय माधव, आनपुरी, बालकराम, ऐकडाराम, नरसु, नरस्यांकित, उ. चि., शि. पू., गो. नं., कृष्णदयार्णव, दिगंबर, शि. के., जयरामपंत, कृष्णानंद, कृष्ण माधोदास, विठ्ठल अनंतसुत, लीलाविश्वंभर वगैरेची पदपदांतरे

(३) एकनाथ कृत बाजीगर, जोहार, कौसल्येचे डोहळे, रामजन्म

(४) मुक्तेश्वर इत घनपर्वांतील भाग .

१५०९]

बाह-पृष्ठसंख्या

८९ × ४ = ३५६

[२००

आ. व. शे. १०/२० नं०

(१) भीष्ममर्थ, एकनाथ, गोविंददास, केशव, ज्ञानदेव, भीष्म, तुकाराम, मालो, कोकिल गंगाधर, कल्याणस्वामीदासी, ज्ञानदासज, बालकराम, रोकडाराम, रंगनाथ, वासुदेव, इत्यादिकांची पदपदांतरे

(२) भीष्ममर्थ कृत कांहीं कवणाष्टकें, दासवोधातील ७ × ९ व १४ × २ हे समास, मनाचे कांहीं श्लोक, भव्य रूप अति सुंदर दीक्षा, सुंदरकाव आणि संपूर्ण सगुणध्यान व निर्गुणध्यान

(३) भीष्मकराचार्यादिकांची अनेक संस्कृत स्तोत्रे

(४) केशव चिद्धन कृत स्फुट श्लोक-सुमारे २५०

(५) नागकवि कृत सीतास्वयंवर

(६) विश्वंभर कृत मोक्षपुरीची आरती

(७) काशीचिंयोग सहसा मज साहवेता-अष्टक

(८) अवधूतगीता-माठ प्रसंग-श्लोक २९८

(९) सुकेश्वर कृत सुलोचनागादिवर व अहिमहिरावणचरित्र

(१०) बालकराम कृत पाशाचे-श्लोक ७ ५ ४ = ११

(११) कौलिकार्चन-श्लोक ५

१५१०]

बाह-पृ. सं. १३३ × २ = २६६ [१५०

(१) भीष्ममर्थ, रोकडाराम, विठ्ठलकिंकर व माधव (यांची रोकडा-रामावर), तुकाराम, शिवराम पूर्णानंद, गोळापीनदन, उद्धवचिद्धन, येंको गोविंद, योपदा, ज्ञानदेव, नामदेव, नामपाचा विठा, नामपाची जनां, केशव, घोलाभेळा, गणेश चव्हाट, उद्धवनाथ, मदन, एकनाथ, ऐत महमद,

मन्वनाथ, अनंत मुनि, मानपुरी, नाथ रामाचा, अमृतराय, इत्यादिकांची पदपदांतरे

(२) रोकडाराम कृत गुरुसंघ, मेखालामंथ, भीममर्माची आरती,

त्रयोदशाक्षरी मंत्रावर पद घेते

(३) जनीजनार्दन कृत कृष्णाची चौरिफ लीळा-ओवीसंख्या ८१

ऐसा बाळक्रीडेचा सोहळा । जनीजनार्दनी खेळविला ।

श्रीहृण परमहंसपुढला । बाळक्रीडा अपूर्व ॥ ८१

(४) ज्ञानदेव कृत मुद्राक्रम, (५) निरंजन कृत पारमार्थिक

सप्तव्यसन, (६) चंद्रवचिद्वन कृत शुकरभासवाद, (७) गृत्थुंजय कृत

विहंगमाची कथा (विहंगममार्ग)-ओवीसंख्या १९०, (८) एकनाथ कृत

समाधी (जनार्दन एकनाथांना उपदेखितात), (९) देवदास कृत

संतमालिका-ओवी १४१, (१०) कपिलगीता, (११) गर्भगीता,

(१२) रामस्तवराजस्तोत्रम्, (१३) नर्मदामाहात्म्य (जातिनिर्णय:-

शके १६८२), (१४) गणपतिजन्म,

(१५) पिसाळलेले कुत्रे अगर सर्प दसला तर त्यावरील उपायाचा

मंत्र

(१६) अमृतरायांचें एक पद छापलेलें आहे, असें वाटले, पण

छापलेलें काय आहे व या बाबत तें कसे आहे, हें पहा आणि कोणतें मान्य

करावें तें ठरवा. निर्णयसागरने प्रकाशित केलेल्या अमृतरायकृत कविता-

संग्रहांतील ७६ नें

छापलेलें पद

श्रीरामाचे चाकर । आम्ही ॥ सु० ॥

हरिकीर्तन ह्या आमुष्या मुशारा । रामनाम तुज साखर ॥ १

नाम प्रह्व पें बिज मुक्तीचें । जामिन चंद्र दिवाकर ॥ २

अमृतरूप घडिं बसवया देतो । स्वार्तमुखाची भाकर ॥ ३

तें च या वाटांत आहे, तें

आम्ही श्रीरामाचे चाकर । आम्ही० ॥ ५० ॥

हरिकीर्तन शामुचा मुझरा । रामनाम तुष साखर ॥ १

माझागों मल्लकर्म आचरावें । यावघंडदिवाकर ॥ २

ममृतराय माझितसे निज- । मक्तीची भाकर ॥ ३

१५११]

वाढ-पृ. सं. १३० X २ = २६० [११५

(१) भीममर्ष, घालकराम, एकनाथ, तुकाराम, नामदेव, एगुनाथां-
कित, त्रिंयक, शिवदिनकेसरी, केशव, गंगाधर कोंकिल, ज. चि., समृतराय,
रामदासांचा किंकर, विष्णुदास नामा, गोणार्द, माधवदास, तुक्याबंधु, योषान,
मुफार्द, दासराम, शानदेव, खेचर विरा, भानुदास, मध्वनाथ, बरेणी,
चोपला, दास सत्ताराम, कवि गोविंद, शिवराम रामदासी, निवृत्तिदास,
गुफदास, मोसावीनंदन, इत्यादिकांचो पदपदांतरे त्यांत भीममर्ष, नामदेव
आणि तुकाराम यांचा भरणा विशेष.

(२) पंढरी आणि पांडुरंग यांच्या माहात्म्याविषयी भीममर्षांचे
अमंग पार आहेत. 'तुका म्हणे' तेथें 'दास म्हणे' पडलेले आहे कीं काय,
अशी अनेकदां शंका येई. नामा आणि विष्णुदास नामा यांच्या अमंगांची
समिसळ झालेली च आहे.

(३) चंद्रागिरीचा होंगर, केला काशीविश्वेश्वर, इत्यादि
भीममर्षांचो रुक्माणी आहेत.

(४) भागवतटोका म्हणून नामदेवांचे १७८ अमंग आहेत.

१५१२]

वाङ-पृ. सं. ७२ X २ = १४४

[१००

भीममर्थ, गोसावीनंदन, माधवनंदन, माधनदास, एकनाथ, दीनार, किर्या दीनानाथ (यांचा मरणा विशेष आहे), निरंजन, मोरावार, मालो किंवा मालन, वसुधेय, शि. पू., चिन्मयनंदन, तुकाराम (मरणा विशेष, त्यांत च अंतराळीं केलेले पांच अभंग), नामा, मालकराम, मध्वमुनेश्वर, माणिकप्रभु, मुरदास, जीवनसुत, अमृत, हरिदास, कबीर, रामा, जनी, घडेणी, कृष्णदास, उदयचिदन, दामा, इत्यादिकांची पदपदांतरे.

१५१३]

वाङ-पृष्ठे ६ ते ७७

पहिली व शेवटची ५१५ गेली

[१११

(१) शिवरात्री कथा-श्लोकवद्ध, श्लोक ३२ ते १६२, पृष्ठे ६ ते २१, शेवटीं लेखनकाल वगैरे आहे तो :

“ सके १६२६ तारण नाम संवत्सरे । उत्तरायणे ग्रीष्म ऋतौ आपाद-
भासे शुक्लपक्षे अष्टमी गुह्यासरे ॥ गोठमट खेडकर सयांच्या पाह्या रज ॥ ”

(२) विंश आणि जांवा याचा हागडा-श्लोक १०, पृष्ठ २२ वें,
(३) पोटशनामावळी-पृ. २४ वें

(४) जैसें मुखें धोले । तैसी क्रिया करी ।

धन्य तो संसारी । ब्रह्मज्ञानी ॥ १

ब्रह्मज्ञानी भला । वर्तणुकेपासी ।

कोरड्या शब्दासी । कोण पुसे ॥ २

कोण पुसे घापा । ज्ञान हें शाब्दीक ।

क्रिया अलोलीक । दास म्हणे ॥ ३

(५) एकादशीमाहात्म्य-ओवीसंख्या २५७, अपूर्ण, पृष्ठे २५ ते ४७, शेवट :

“ उषव खेडकर. सयांच्या पायाची रज ॥ सके १६२६ तारणनाम संवत्सरे तीथ आपाड वद्य आमावास्या ॥ ”

(६) नामदेवांचें पद-सांगड सांधा रे मक्तीची । रघुनाथा नामाची ॥

वा. सं. ५१

(७) गजेंद्रमोक्ष-अपूर्ण, बहुधा एकनायकृत, ओवीसंख्या २४१,
पृष्ठ ५० ते ७७

१५१४]

वाढ-पृ. सं. ५५ × २ = ११०

[९३

२. हे वाढ मोडी लिपीत लिहिलेले आहे. त्यांत भारतांतोळ काही कथा,
दामाजीपंताची कथा, कौरवपांडवयुद्ध, दक्षिण कां हरिकनसाहेबाची हकिकत,
इत्यादि कथाभाग आहे.

१५१५]

वाढ पृ. सं. ३३ × २ = ६६

किरकोळ

[१५०

(१) श्रीरामर्थ, मानपुरी, भीष्म, अनंतवनय, रंगनाथ, हरिकवि,
विष्णुदासनामा, यांची पदपदांतरे

(२) वामन कृत गजेंद्रमोक्ष-श्लोक १०

१५१६]

वाढ-पृ. सं. ५१ × २ = १०२

किरकोळ

[१५०

(१) आनंदयुत, तुका, माधव, नायणयुत यांची किरकोळ पदपदां-
तरे, (२) काही संस्कृत व्याकरणाचा भाग, (३) शबरीची कथा-आवर्षद,
(४) काही सुभाषिते, ऐकी एक

अति निकट हि खोटे मान राहात नाही ।

प्रगट दिसत मानु भक्ति लोकांस नाही ।

लघु तरि द्वितियेचा वंदितो इंदु भावें ।

म्हणवनि सजनानें दूर देशीं वसावें ॥ १

१५१७]

जमाखर्चाच्या आधारेने

वाढ-पृ. सं. ७० × २ = १४० [१५०

(१) ज्ञानदेव कृत हरिपाठाचे अभंग, (२) नामदेव कृत
राकाकुंभाराचें चरित्र-कवची ४८, (३) पांडुरंग कृत तुकाराम-
चरित्र-कवची २५, (४) तुकाराम कृत चोखामहारचरित्र, कवची
१९, (५) वस्यलिंग कृत पान्दोपात्राचरित्र, क. ३५, (६) नामदेव
क. मोरायाईच. - क. ३५, (७) विठो कृत जनीचें चरित्र-अभंग

२४, (८) तुका इत नामदेवचरित्र-क. ४०, (९) मध्वनाथ इत सकृचे चरित्र-क. ५७, (१०) शिरराम पूर्णानंद इत मुरलीचे चरित्र-अभंग ७, (११) वामन इत अजामेळ आख्यान-श्लोक ५१, (१२) कृष्णदासमुद्रल क० मुलोचनागर्हिवर, (१३) चिंतामणी क० ध्रुवाख्यान, (१४) तुका इत रुक्मांगद, (१५) उद्धवचिद्धन इत चोखामेळा-चरित्र-क. १८, (१६) रामदास (कोण !) इत कवीरचरित्र-कडवी ९, (१७) विष्णुदासनामा इत कमळाकर संत-क. ७६, (१८) एकनाथ इत गजेद्र आख्यान, (१९) तुका इत बछहरण-अभंग २९, (२०) तुका इत सुदामचरित्र-अ. १४, (२१) नामा इत उद्धवबोध-अ. ८, (२२) तुका इत हरिपाळ संत-कडवी ३९, (२३) तुका क० दामाजीपंताची रसीद, (२४) कवीरजन्म-आर्ष २५, (२५) दास (कोण !) इत दामाजीपंत-कडवी ७५, (२६) वामनचरित्र-श्लोक ३७, (२७) तुकायम, गुरुदास, अमृतदास यांची कांहीं पदपदांतरे

किती महत्त्वाचे बाब आहे ? पांतीळ १६ आणि २५ हीं प्रकरणे कोणाचीं समजावीं ?

गुरुदासांचें पद उतरून घेतों, क्षमा करा.

सीताराम सीताराम भज रे मना भज रे मना ॥ ध्रु०

अमोलीक जातें वय । तुज फैसी नाहीं सोय ।

ऐसा कांहीं नरदेह । मिळेल पुन्हां मिळेल पुन्हां ॥ १

विषयाचें सुप्त गोठ । बाटे तुज येथें घड ।

पुढें आहे अवघड । यमयाचना यमयातना ॥ २

कामामध्ये काम । तुम्ही मजा रामनाम ।

तेणें होईल विराम । घडी आपना घडी आपना ॥ ३

म्हणे वाषा गुरुदास । येऊनिया जन्मास ।

काय करितोसी नाश । लागे हरिभजना हरिभजना ॥ ४

१५१८]

जमालचान्या आकाराचें
बाब-पृ. सं. १५ X २ = १९०

[१५९

(१) श्रीसमर्थ, तुकाराम, राघव, ज्ञानदेव, केशव, शिवराम पूर्णानंद, गोसावीनंदन, उ. चि., विष्णुदास नामा, सुरदास, एकनाथ, जगमित्र नामा, माळो नरहरि, भातुदास, हरी, खुशालचंद, दीना, आदिनारायण, नामदेव, जनी, मुक्तायार्ह, मध्यनाथ, कवि माणकेश्वर (कृत भास्तीस्तोत्र), त्रिविक, गंगाधर कोकिल, कविर, रोकडाराम (धीसमर्थावर), माधव (रोकडारामावर), इत्यादिकांची पदपदांतरे

(२) भावें सजावें हनुमंतजीसी । हें अष्टक, (३) वसुहरण, (४) श्रीखंड्याचें आख्यान-ओवी ६९, कोण कृत न कले, (५) देवदास कृत करुणामृत ग्रन्थ-शेवटची ओवी : पराभवनाम संयचरासी । मार्गेश्वर प्रयोदशी । पूर्णता आली ग्रंथासी । ओत्रे सावकासी परिसावे ॥ या च प्रकरणाचे शेवटीं लेखनकाल दिला आहे तो : १७०९ शार्वरीनाम संवत्तरे । आश्विन शुक्लपक्षे मयमोख समास ॥

१५१९]

बाढ-पृ. सं. ३८ × २ = ७६

किरकोळ

[१००]

(१) पाठकनामा, शिवदिनकेसरी, केशव, तुका, रोकडाराम, गोसावीसुत, त्रिविक, अमृत, मल्लयादो, शाहा हुसेन फकीर, उद्धवचिद्धन, मंगलपुरी, अनंत कवि, इयामसुंदर, एकनाथ, पुरुषोत्तम, शिवराम, मोपला, चक्रपाणी, छीळा विश्वंभर, नामा, मानपुरी यांची पदपदांतरे

(२) दाव करण्याची क्रिया

१५२०]

बाढ-पृ. सं. ३५ × २ = ७०

किरकोळ

[१००]

भीतमर्थ, गणेशनाथ, बालात्मज, चिन्मदनंदन, कृष्णानंदनिरंजन, त्रिविक, माधवदास, रोकडाराम, (धी राम जय राम जय जय राम हा मंत्र । उत्तम भावें जपतां छुडि होवे पवित्र ॥ सु०), जनी, कवीर, उ. चि., तुका यांची पदपदांतरे

(२) रामदास म्हणणें मग तेव्हां ॥, (३) नामदेवचरित्र, (४) नामदेव कृत पोख्याचें चरित्र-ओवी ३६, (५) उद्धवचिद्धन कृत गोण्या कुंभाराचें चरित्र

१५२१]

वाढ-पृ. सं. ५४ × २ = १०८
किरकोळ

[१००]

वामन, वाळकराम, मोरोपंत, आनंदनंदन यांची थोडी कविता व चंपूटपंजरी, गजगोरीपत्र व घोड्याच्या शौर्याची यादी

१५२२]

वाढ-पृ. सं. ५२ × २ = १०४
आ. चो २ व शे. चो १ नष्ट

[१५०]

(१) भीममर्ध, अनंततनय, गोसावीनंदन, कोकिल गगाधर, गिरिधर, कृष्णदास वगैरेची पदपदातरे

(२) घालकांड-अहिल्योद्धार, सीतःस्वयंवर वगैरे-श्लोकवद्ध-श्लोक ४३ + ६० + ३३३

(३) दास (१) कृत अहिरावणमहिरावण-श्लोक १००

(४) तान्हाजी कृत अंगदशिष्टार्द्र-श्लो. ५५

(५) भीष्मपर्वाचा चौक-अपूर्ण

१५२३]

वाढ-पृ. सं. ११ × २ = २२
आ. व शे. बरीच गेली

[१००]

ओवीबद्ध कर्ण, शल्य, गदा, या पर्वाचा काही भाग

१५२४]

वाढ-पृ. सं. ३३ × २ = ६६

[१००]

बळाळनंदन, देवनाग, मुरदास, जयसामासज, विहङ्गदीक्षित, सज्जन-रंजन, लक्ष्मणारामज, मध्वमुनेश्वर, गोसावीनंदन, केशव इत्यादिकांची पदपदातरे

१५२५]

वाढ-पृ. सं. २२ × २ = ४४
आ. व शे. बरी च नष्ट

[१५०]

(१) भीममर्ध, जनी, दुष्ठा, चोखामेळा, एकनाथ, नामा, मालो, भीषर, उद्धवचिदन, मानपुरी यांची पदपदातरे

(२) त्रिवक्क भानुदास कृष्ण हरिलीला-श्लोक २९

भीमच भारत पुण्यपावन कथा सौभाग्यदात्री सदा ।

ओल्याते श्रवणें करोनि सुखदा दे संपदा सर्वदा ।

यकथाते परदा हरोनि विषदा गोविंदमकी सदा ।

वर्णी त्रियक भानुदास हरिची लीला सदा सवदा ॥ २९

हे कवि आणि त्याचे शाल्य, हीं पूर्वी अज्ञात होती, जसे दिसते.

१५२६]

किरकोळ वाढ-पृ. स. $१७ \times २ = ३४$
वरीच पृष्ठे नष्ट

[१००]

मोडीत लिहिलेला श्रीरामचरित्राचा काही भाग

१५२७]

वाढ-पृ. स. $११ \times २ = २२$

[१००]

श्रीरामदास कृत पंचीकरण

श्रीरामदास हे अभिधान । रामें योजिलें फाय हें च साधून ।

तेणें तत् त्वं पदार्थ बोधून । प्रगटित केला ॥ ४३

या ओर्षीत दोन गोष्टी सिद्ध केल्या आहेत. श्रीरामदास हे नांव रामानें ठेविलें व त्याचा अर्थ, रामात रामदास आले असा कळून त्यावरून तत् त्वं (तें तस त्वं) या दोन पदाचा अर्थ ध्वनित केला आहे.

१५२८]

वाढ-पृ. सं. $४४ \times २ = ८८$

[११०]

(१) भीमभयं, अमृतराय, नामदेव, तुकाराम, दिगंबर, चिन्मय-
नंदन, रामदास, कार्शन्याय, रंगनाथ, जनी, केशव, विष्णुदास नामा,
हरि कवि, केशरी उद्धवनाथ, एकनाथ, श्याम, माधवदास, अतस्तुत कवि,
किंकर इत्यादिकांची पदपदातरे

(२) सुदामचरित्रावर कटाव, (३) उद्धवचिद्वन कृत गोरा-
कुंमारचरित्र, (४) कवि कौकिल कृत रामनाममहिमा, (५) जयरामसुत
कृत श्रौपदीचा पाया

(६) याबाबत तीन ठिकाणीं सन १२०४ व १२१६ म्हणजे महुषा
शक १७१६ व १७२८ हील समापन झाला आहे.

१५२९]

वाङ-पृ. सं. २६ × २ = ५२ [१२५

(१) नामापाठक कृत नामरत्नमाळा—ओवी ११०, अजून अप्रकाशित आहे, अद्ये वाटवें. (२) गीतगोविंद—अपूर्ण, (३) जयरामसुत कृत द्रौपदीचा घांवा

१५३०]

वाङ-पृ. सं. १० × २ = २०
आ. घे. बरी च गेली [२००

औपधें—ओवींवद

१५३१]

वाङ-पृ. सं. १४ × २ = २८
आ. घे. काही गेलेली [३००

(१) श्रीरामचं, त्यांचे शिष्य बालकराम, त्यांचे शिष्य शेकडाराम, त्यांचे शिष्य माधव यांचे श्लोक, पदे, आरत्या योगे

बहु धीरवी पाहिले फार गाऊ । घरे छोक ही पाहिले ग्या सदेऊ ।
सदा सर्वदा शेकडा राम गाऊं । बरी भीऊ या देउळा काम लाऊं ॥

(२) याशिष्याय अनंततनय, उद्धवचिदन, केशव, अमृतेश्वर, रंगनाथ यांची पदपदांतरे

(३) तानाजी देशमुख कृत रेणुकादेवीवर पद, (४) एकनाथ कृत अर्जदास्त, (५) भग्न रूप भक्ति सुंदर दीक्षा । श्लोक १०

१५३२]

वाङ-पृ. सं. ८ × २ = १६ [१२५

अशुद्ध, फाटलेली, पृष्ठे गेलेली, असे वाङ. त्यांत बालकराम, बिरबल-अकबर, मुदामचरित्र असा काही किरकोळ भाग आहे. पण आरंभी दोन पदे आहेत, ती माघ मला महत्वाची वाटतात, कारण ती कोणाची याचा मला उलगडा होत नाही.

(१) जोगदा लिहिला होता । संधिची माये माझे ॥ भु०
असा आरंभ व शेवट :

रामदासें कृपा केली । येथून कथा पूर्ण जाली ।
येको गोविंद माउली । दास तुका तारिले ॥ १०

(२) संसारीं सुख नाही क्षणभरी ।

जैसा पैल तेव्हाचा चांधुनिया डोळा
झांपडी सोटी विसावा कैचा ॥ धु०

असा आरंभ व शेवट :

येको गोविंद माये बाप ही जव त्याच्या माहेरा
दास तुका म्हणे स्वप्न हे रामस्मरण करा ॥ ७

१५३३]

वाङ्-पृ. सं. १४ × २ = २८

[१२५

श्रीसमर्थ, रोकडाराम, अमृताराम, त्रिविक्र यांची पदपदांतरे, ऐक्या-
रामांचे त्रयोपशाश्वरी मंत्रायरीक पद.

१५३४]

वाङ्-पृ. सं. २० × २ = ४०

[१२५

सककारक राजे, दशविध विमलखणे, अष्टादश भूपतिलखणे, अष्टादश
मंत्रिलखणे, अष्टादश याति, गव रत्न, अष्ट भोग, सप्त संतान, चतुर्दश विद्या,
पदंग वेद, चवसष्ट कला, नवविधा भक्ति, श्रीतिलखणे, त्रिविध समा, सप्त
स्वर, द्विविध गायन, अष्टांग नृत्य, पंच महावाद्ये, सप्त गुण, त्रयोदश गुण,
इत्यादिकांचे विषय

१५३५]

वाङ्-पृ. सं. २७ × २ = ५४

वाहून जाणा वृत्ते आ. व शे. ची गेली [१५०

(१) सुदामचरित्र-श्लोक ९० ते १०४, (२) आदिमहि-
रायण आख्यान-श्लो. १ ते ६४ अपूर्ण, (३) बालकयम कृत
गजगौरीप्रव-पदे ३८ संपूर्ण

१५३६]

वाङ्-पृ. सं. ३५ X २ = ७० [१५०
दोन्ही बाजूची कांही नष्ट

(१) एकनाथ कृत भावार्थरामायणापैकी रामजन्म-श्लोकी ४३ ते १३०

(२) गोविंदतनय कृत बेंफटेशाची आरती

१५३७]

वाङ्-पृ. सं. ३९ X २ = ७८ [१५०

(१) दीनकृष्ण, नामदेव, तुका, राधा भीघर, केशव, जगन्जीवन, (वात्सीकाची आचर बोली), मरुत्सिद्ध, गोरखनाथ, उदपाविदन, विम नागेश यांची पदपदांतरे

(२) ज्ञानदेव कृत सप्तपदी, (३) ज्ञानेश्वर कृत हरिपाठाचे अंमंग, (४) तुकासुंदर कृत उपमन्युचरित्र-कडवी ११, (५) तुकोबा कृत कट्टणामृत अंमंग-अभंग २२ (६) बाबाभ्या शेवटी चार छंदे कृष्णचरित्रपर एक पद आहे. कर्त्याचे नांव नाही.

१५३८]

वाङ्-पृ. सं. १४६ X २ = २९२ [१७४
आ. व शे. कांही गेलेली

(१) भीसमर्थ, अनंतनंदन, बालकृष्ण, रोकदाराम, त्रिंयक, राववदास, यांची पदपदांतरे

(२) एकनाथ कृत भावार्थरामायणांतील रामजन्म. शेवट :
“ श्रीश्रभानु नाम संवत्सरे । भाद्रपदमासे कृष्णपक्षे अदे तीथी जर्मवशाया
पुन्यतीर्थी ध्रुववासरे तदीनि प्रय समाप्तमस्तु ॥ इस्ताक्षर रामाजी गोविंद ॥
वस्ती सीधपुरी नगरी समाप्तमस्तु ॥ पुस्तक धर्मार्थे छीएयते ॥ हे पुस्तक
सुकन गोसावि रामदासी याचे होये ॥ कोन्ही अभीलास करील त्यासी
चंद्रायेन प्राश्रीत होये ॥ ”

(३) एकनाथ कृत भावार्थरामायणापैकी होइळे कौसल्येचे-श्लोकी
“ श्रीश्रभानु नाम संवत्सरे भास्वीन सुष्य प्रतीपदा मंदवासरे तदीनि समाप्तमस्तु ॥
इस्ताक्षर रामाजी गोविंद वस्ती सीधपुरी धर्मार्थे छीएयते ॥ ”

- (४) चालकराम कृत घोरडे द्रौपदीचे दिशते-एकूण श्लोक ३५
 (५) चिंतामणी कृत ध्रुवाख्यान
 (६) दासबोधोपाख्यान भिक्षेचा समास व ओव्यायतकांपैकी अकरावें शतक
 (७) रामसुतात्मज कृत गोपीचंद आख्यान-भाषा हिंदुरायानी-
 "पाणी २६, छंद १, सर्वाई २"
 (८) दास निजानंद कृत सूर्यवंशी भूषण कोणें मिरविळे।
 इत्यादि पद
 (९) विश्वंभर प्रभु नाथ निरंजन कृत गोपीचंद आख्यान-
 भाषा हिंदुरायानी-सर्ग ५
 (१०) श्रीसमर्थ कृत सुंदरकांड-अपूर्ण-श्लोक ४६ व्या पंक्त

१५३९]

वाढ-पृ. सं. ४६ X २ = ९२ [१५०]

- (१) रोकदाराम व रोकदांकित यांची पदपदांतरे
 (२) विष्णुदास नामा कृत कमळाकरचरित्र-ओवीसंख्या ६८-
 अप्रकाशित ! शेवटी-“महारादेवतात्मजराधुनापदेवश” तस्येदं पुस्तकम्
 (३) मुक्तेश्वर कृत वनपर्वीची कथा-ओ. सं. ५१ व जयद्वय-
 विटंबना-ओ. सं. ८७

१५४०]

वाढ-पृ. सं. ४१ X २ = ८२ [११५]
किरकोळ

- (१) श्रीसमर्थ, मध्वमुनेश्वर, तुकाराम, ज्ञानदेव यांची पदपदांतरे,
 (२) गीता, भागवत इत्यादि ग्रंथांतील सटीक उतारे, (३) सुमायिते.

१५४१]

वाढ-पृ. सं. ४७ X २ = ९४ [१००]

- (१) मनाचे श्लोक, (२) श्रीधर कृत रामविजयाचा
 राजीसाया अप्याय

१५४२]

वाढ-पृ. सं. ६४ × २ = १२८

पहिले १ व शे. काही नष्ट

[१५०]

(१) श्रीसमर्थ, नामा पाठक, पंडित स्वामी, रंगनाथ, पादव माणिक यांची पदपदांतरे

(२) जनीजनार्दन कृत बाळकीटा-ओवी ४ ते ५९

(३) गायत्रीमंत्र-सटीक-श्लोक १२.

“ प्रचोदयात् ॥ प्रार्थनेयं विधीयते ॥ ”

निजामरूपीं रमतां भलंड । संसारदुःखं जळतीं प्रचंड ।

याकारणें प्रेरित सानुरागें । प्रवर्ततु ये च क्षणीं निजांगें ॥ १०

पूर्वाग्रही होय पदार्थमीलें । प्रबोधिती सहस्र ज्ञान ऐसें ।

तें बाळबुद्धीस्तव ना कळेची । उच्चारमात्रे स्मृती उगेची ॥ ११

प्रज्ञास्थितीचा उपदेश केला । दाबाळज्ञानें तरी स्वर्थ मेला ।

इसी जनाची गति तेथ जाळी । ज्ञानेश्वरी प्रज्ञासुखी निमाळी ॥ १२

(४) विठ्ठल कृत दत्तात्रयजन्म-श्लोक ५६

(५) श्रीसमर्थ कृत विठ्ठला भागांतील खुद श्लोकांपैकी ५९ वें

प्रकरण. त्यास तेथें भागवत म्हटलें आहे, या बादांत त्याला श्लोक माभळभटाचे असा मथळा दिलेला आहे.

(६) द्रौपदीचा धांवा-अपूर्ण

१५४३]

वाढ पृ. सं. ४१ × २ = ८२

काही नष्ट

[१२५]

(१) बाळकराम, (२) शंकरचरित्र-श्लो. ४५, (३) कृष्णचरित्र,

(४) भावार्थरामायणांपैकी कीर्तयेचे दोहळे, (५) पांचा ही विषयांसि

जो नर भुले त्याला गती कोणती ॥

१५४४]

वाढ-पृ. सं. ४५ × २ = ९०

काही नष्ट

[१२५]

(१) श्रीसमर्थ, जयरामसुत (द्रौपदीचा घांवा, वगैरे) ब्रह्मालुपुत्र, लमृतेश्वर, केशव ब्रह्मानंद, मुकुंदराज, ज्ञानदेव, तुकाराम, शिवराम पूर्णानंद, वगैरेची पदपदांतरे. काही सुभाषिते.

(२) त्याचे पायवणी मज पाजा ।

ज्याही राम पूजिला माझा ॥ ध्रु०

त्याचे नाम आदरे द्यावे

ज्याही राम बघिला भावे ॥ १

त्यासी व्हावि सर्वदा भेटी ।

ज्यासी राम घोळिला गोष्टी ॥ २

ज्यासी सांपडला निजनामी ।

जयरामसुताचा स्वामी ॥ ३

१५४५]

वाढ-पृ. सं. ४२ × २ = ८४ [१५०

(१) गोसावीसुत, शिवराम पूर्णानंद, विश्वभर (यांचा भरणा विशेष)
सव्यद महमद, केशव, जयराम, एकनाथ, कृष्णदास यांची पदपदांतरे

(२) ओव्या शतकापैकी तिसरे शतक

(३) बालनाथस्वामीचा दास लोहोयांर

१५४६]

वाढ-पृ. सं. १७ × २ = ३४

किरकोळ

[१२५

(१) श्रीसमर्थ, तुका, ठ. चि., गो. नं., नामा, रोकडे, विरवल-अकपर

(२) १२ ते २४ ओव्या-अपूर्ण

भोती न मानावा ऐव । म्या भागुळिया मना केला वेष ।
भावे मजापा ज्ञानंदकंद । मोक्षाचे पद पाचावया ॥ १३

(३) चवथ्या दशकाचा तिसरा समास

(४) ऋग्वेदी व यजुर्वेदी यांच्या वर्णनाचा एक एक श्लोक

१५४७]

वाङ्-पृ. सं. १०२ × २ = २०४ [१५०

(१) भीममर्ष, रंगनाथ, बाळकराम, शेकडाराम, बापुराम (शेकडारामांचे शिष्य, त्याचे आपल्या गुरुपरपरेबरील सहा श्लोक), केशव, तानसेन, एकनाथ, अनंत, तुका, त्रिरकसुत, नामा, जनी, विठा, कवीश्वर, मदिणी, ज्ञानदेव, यांची पदपदावरे, (२) अंतर्भाव-अपूर्ण, (३) एकनाथ कृत दिवटा, (४) गीतगोविंद, (५) काही औपे

१५४८]

वाङ्-पृ. सं. १६ × २ = ३२ [११०
शक १७२० च्या उल्लेख आहे

(१) भीमर ब्रह्मानंद कृत जांबुळाख्यान, (२) शामजीसुत कृत दशावतार-श्लोक १०

शुतळा वितृशब्द जाणुनि टाकिली सुखसंपदा ।
सेविले वन कंद भक्षुनि भोगिव्या बहु आपदा ।
महुनी दशमूल रावण राम ये वारयुतिरा ।
जानकीप्रिय राम सुंदर उद्धरी नर वासरा ॥ ७

(३) महलाषवाचा काही भाग, (४) फलश्रोतिपाचा काही भाग, (५) हिंदुस्थानी कविराख्यान-कवची ३५, (६) विश्वनाथ नारायणांचे एक पद

अह्नुनि किती पाहिलोसि दातारा ।
शिणळो बहु करिजा येरसारा ।
आतां या देई नित्रपदि मारा ।
विश्वनाथ नारायण म्हणे विटळो संसारा ॥ ३

१५४९]

वाङ्-पृ. सं. २९ × २ = ५८ [१२५

(१) भीममर्ष, मध्वनाथ, भीमर ब्रह्मानंद, दास आनंद, निर्मळ, अमृतेश्वर, बाळकराम, ज्ञानदेव, नारायण, गोपाळ, गोपाळाचा सुत, शिवराम

पूर्णानंद, आनंदतनय, अनंतनदन, उदयचिदन, दोन शाम, शंकर, इत्यादिकांची पदपदातरे, (२) हिंदुस्थानी कविच, (३) हिंदुस्थानी गोरखम-छंद संवाद, (४) सुभाषिते.

[१५५०]

वाढ-पृष्ठे ४५-११०

पाहिली ४४ गेली

[१५०]

(१) सुदलभट्ट कृत रामछविपर संस्कृत आर्या व त्याच शिवरामाची प्राकृत टीका—आर्या ३० ते १०५

(२) मन्थरूप अति सुंदर टीका । हे नऊ श्लोक व शेवटी दहावा श्लोक :

रामदास होडनि धि असणें । यापरी वारवें मग मोषणें
अरि व दास जगों निज राम । मिरवणें म्हणतो दिन शाम ॥ १०

(३) मर्तुहरीचीं शतके, (४) जयदेवकाविप्रमयः (५) रगनाथाचें एक व पद

[१५५१]

वाढ-पृ. स. १४ × २ = २८

द्विरकोळ

[१५०]

(१) मोडीत शिवचरित्रपर, (२) कृष्णचरित्रपर, (३) दीनात्मज कृत पद, (४) सदा भगवान् मजरात भागही हुजरात मन्हाडे शिवाई

[१५५२]

वाढ-पृ. स. २४३ × २ = ४८६

दोही बाजूचीं वर्णच मेलेली

[११]

(१) वामन कृत सीतारम्यवर-श्लो. ४५ ते १११, गोपीगीत-श्लो. ४८, वामनचरित्र-श्लो. ४१, अजामेळ आस्थान-श्लो. ५६, रामजन्म-श्लो. २० अपूर्ण

(२) एकनाथ कृत गर्जेद्र आस्थान-ओवी ४०

(३) निष्णुदास नामा कृत संतावळी आस्थान म्हणजे व कमळाकर प्राद्वगाची कथा-ओ. ७३

(४) मुक्तेश्वर कृत वनपर्वणील अकण्ठा अप्याय वगेरे बराचसा भाग

(५) विठ्ठलदास किंवा विठ्ठल कृत रुक्मिणीस्वयंवर-सर्ग १, २, १, ४

(६) श्रीशंकराचार्य कृत कृष्णाष्टकस्तोत्रम्

(७) विमलानंद कृत शिवरात्री आख्यायन-ओवीसंख्या ६५, याच्या शेवटी १९९५ आषाढ घ. ३० असा लेखनकाल आहे.

(८) अनंत कवि कृत अहिमहिरावण आख्यायन-श्लोक ९९, याच्या शेवटी लेखनकाल घ लेखकाचे नांव ही आहेत : १६९२ विवृति नाम चैत्र शु. १ सोम्यवासरे, इस्ताश्वर गीरे त्रिवक्त्र चित्रक

(९) विष्णुदास नामा कृत उपमन्यु आख्यायन-ओवी २८

१५५३]

वाढ-पृ. सं. १९ × २ = ३८ [१५०

(१) एकनाथ कृत कृष्णजन्म-ओव्या ७

(२) बालकराम कृत रेणुकामाहात्म्य-श्लोकवद्, मधूनमधून पदे

(३) गुरुदास अनुचर कृत सुदामचरित्र-प्रसंग पाववा-ओ. १२०

१५५४]

वाढ-पृ. सं. १५ × २ = ३०

दोन्ही बाजूची काही गेलेली

[१०४

(१) ज्ञानेश्वर विरचित स्वात्मानुभव-ओवी २१ ते २३१. शेवटी लेखनकाल-१६८४ आश्विन.

(२) ज्ञानेश्वर विरचित पंचीकरण-प्रथम समास, ओवीसंख्या ७१, द्वितीय समास ओ. १४, तृतीय १९, चतुर्थ ११, पंचम १३, पठ ४ अपूर्ण

(३) काही संस्कृतप्राकृत सुभाषिते

(१) 'धिकान् धिकान् धिमेतान् कथयति सततं कीर्तनस्थो मृदंगः ॥

(२) तेजानिमित्तं विरक्तं घटलं रघील ।

तेजं चि छिद्र करिती उर सोवियाळा ।..

रत्नानिमित्त मयिहा हरिनें पयाधवी ।

ज्याचा विशेष गुण त्यास अधीक वाधी ॥ १

करतुरिकेस्तव मृगा जिवघात जाळा ।

गंधानिमित्त तरुचंदन रांड केळा ।

दिग्धौपधी चतुर वैद्य समूळ छेदी ।

ज्याचा विशेष गुण त्यास अधीक वाधी ॥ २

गाई वगांत चरतां चतुरीं जनेकीं ।

ब्रह्म्याय तोंड नसतां वषू हि येकीं ।

कापूनि पुच्छ घवरे करिताति भाधीं ।

ज्याचा विशेष गुण त्यास अधीक वाधी ॥ ३

भाकी बळीस सुतळीं हरि दान घेतां ।

घुडाति बंधन घटे घचनोकि घेतां ।

यालागि जो प्रविण कार सया दवाधी ।

ज्याचा विशेष गुण त्यास अधीक वाधी ॥ ४

१५५५]

वाङ-पृ. सं. २७ × २ = ७४

दोन्ही बाजूंची काही गेलेकीं

[११५

(१) अनंत कुन लवकुशपुराण-प्रसंग पदिका, श्लोक २४ ते ७५, प्रसंग दुसरा, श्लोक ९८. शेवटी " ही वाधी गिरमाची गोसावी रामदासी हाकी यस्ती पारंजवीची " याची.

(२) भीममर्ध, बालहमज यांची किरकोळ पदपदांतरे, कांहीं सुभाषिते.

१५५६]

वाङ-पृ. सं. ११ × २ = २२

[१२५

(१) हरिसुत वृत्त पंढरीमाहात्म्य-शोषोपण्या १०६, प्रकरण अष्टमाधित अष्टावे, ७ पूर्ण आहे.

(२) म. सनाची आरती, कांहीं सुभाषिते, इमारतीकारण कांही एवना मोठी विरहित, किरकोळ.

१५५७] किरकोळ वाढ-पृ. स. २० × २ = ४० [१२५

(१) नामदेव, तुकाराम, जयवतसुत, कविर, मध्वमुनेश्वर, कृष्णदास, कृष्णानंद यांची पदपदांतरे.

(२) काही संस्कृतप्राकृत सुभाषिते

१५५८] किरकोळ वाढ पृ. स. ३५ × २ = ७० [१२५

(१) भीममर्ष, रोकडाराम, माधवसुत, मालुकरास, तुका, एकनाथ, भीघर, शानदेव, यांची पदपदांतरे.

(२) एकनाथ हृत राजेंद्रमोक्ष-ओ. सं. ४०

१५५९] वाढ-पृ. स. १७ × २ = ३४ [१२५

कृष्णदयार्णव, रगनाथ, केशव, जानराज, तुका, नामा, बहेणी, एकनाथ, शानेश्वर, अमृतराय, रोकडेराम (रामदास गुरु परम परात्पर पावन हे नाम । अवतार हनुमंत घरिला भक्ता सुखधाम ॥ सु० ॥), अंबरनाथ यांची पदपदांतरे, त्यात तुकारामाचा भरणा विशेष.

१५६०] वाढ-पृ. स. बरोबर ५० × २ = १०० [४००

(१) लिपीवरून या वाढाचा काळ चारशे वर्षांपासूनचा ठरवावा लागतो. शिवाय त्यात सवत १५८७ पासूनचे मविष्य म्हणून दिलेले आहे, त्यावरून हि या वाढाचा काळ चारशे वर्षांपासूनचा असला पाहिजे, असे म्हणावे लागते. या वाढात कृष्णयाशवकीकृत कथाकल्पतरूचा काही भाग आहे. कृष्णयाशवकीचा काळ ' सतकविकाव्यपूर्वीत ' शक १५३० चा सुमार सुचविला आहे, तो बरोबर नसावा, असे या वाढावरून म्हणावे लागेल. तथापि जाणत्यांनी विचार करून निर्णय द्यावा. वाढ महत्वाचे आहे.

(२) आरम्भी पृष्ठावर अक न घातलेली पाच पृष्ठे आहेत. त्यात अजपाविवरण आहे.

(३) नंतर १ ते ४४ अंक घातलेलीं पृष्ठे होती, त्यांपैकी १३ ते ३६ व १९ ते ४१ हीं पृष्ठे गहाळ आहेत. यांत कृष्णयाज्ञवल्की कृत कथाकल्प-तरुचतुर्थस्तवके मदळसारयान होतें व आहे.

(४) नंतर ४४ व्या पृष्ठाच्या च मागे १ चा अंक घालून पुढे २९ पृष्ठांकपर्यंतचीं पृष्ठे आहेत. त्यांत संवत् १५८७ ते १६३० च्या संवत्सरा-तील ज्योतिषाधारे भविष्यकथन आहे. तज्ज्ञांनीं व इतिहासमत्तानीं अभ्यासावें. ते साठ हि संवत्सराचे होतें, पण शेवटचीं काही पृष्ठे गहाळ आहेत. तशीं च आरंभीचीं हि काही पृष्ठे नाहींत.

१५६१]

उसवलेलें घाड

पृष्ठे १४ ते ४०

[१००]

सुलोचनाअग्निप्रवेश अशा ओवीबद्ध प्रकरणाचा १४ व्या पत्रापासून च आरंभ केला आहे व ४० व्या पत्राच्या शेवटीं ३५१ वी ओवी आली आहे. पुढचीं पत्रे नाहींत, त्यामुळे प्रकरणाचा शेवट नाहीं. तथापि पुढे थोडा च भाग उरला असावा. ३१ वें पत्र मागाहून कोणी तरी लिहून पातले आहे.

कथानकाला एकदम च आरंभ केल्यामुळे व शेवटचा भाग नष्टल्यामुळे या काव्याचा कर्ता कोण हें मला उमगलें नाहीं. काव्यसमक्षत तीन चार सुलोचनाख्यानें प्रकाशित आहेत, तीं पाहिलीं पाहिजेत. वाचकांना उमगावें म्हणून शेवटचीं ओवी येथें उतरून ठेवतो :

ते बेळीं उरगवाळा । सवे सरिया येव्हाळा ।

गेट्या सागरा जवळा । सुलोचना म्हणे तयासी ॥ ३५१

१५६२]

अमदीं फिरकोळ घाड

पृ. घ. २९ × २ = ५८

[१०१]

भीरमर्थ, माधव, आनंदतनय, चिन्मयनट्ट, भीरमज्ञानद, रोकसाराम, यांची पदपदांतर

१५६३]

वाढ-पृ. घ. ३७ × २ = ७४

पाहिलीं व शेवटचीं काही गेलेलीं

[१०५]

(१) भीरमर्थ पृष्ठ सुंदरवांड, (२) जयदेव पृष्ठ अष्टवदीपेचीं काही भाग, (३) रोकसाराम यांचीं काही पदे.

१५६४]

वाङ-पृ. सं. ५४ × २ = १०८ [१२५

(१) श्रीसमर्थ, रोकहाराम, पाटकराम, कबीर, देवदाशंकित, तुकाराम
यांची पदपदांतरे

(२) रामदास म्हणजे मग तेव्हां ॥ १ ते ९

(३) भुवास्यान (सर्ववर्षी ज्ञानपाद रामा ।)

(४) फाशीवियोग सहसा मज साहवेना ॥ १ ते ८

(५) नफो पाठतूं राम माझा वनासी ॥ १ ते ११

१५६५]

वाङ-पृ. सं. ६३ × २ = १२६ [१२५
देवदर्चा काही गेजेली

(१) मध्वसुनेश्वर वृत् श्रीरामाची मानसपूजा-१६ कव्यांचे
एक पद. (२) भी श्लोक मनाचे, (३) किरकोळ ।

(१) नदी डगमीं रियरावे । तरी सिंधुपण कां न पवे ।

तेस जीवाचे मल कां नव्हे । या स्थिति राहवी ॥ १

म्हणोनि परतावे अभ्यंतरी । अभ्यास करावा येसियापरी ।

मग कदपना अंतरी । समरसोनि जाये ॥ २

सांडुनिपा स्यूळ गती । येसी राहे अंतरस्थिति ।

तववरी अभ्यास निगुती । करावा चि छागे ॥ ३ धर्मे

(म) मसल होई गा मातंडा । मज देई वादसाईशेंडा ॥ •

१५६६]

वाङ-पृ. सं. १२ × २ = २४ [१२५

(१) वृष्णदयार्णव, एकनाथ व तुका यांचे एकादहवरे पद, (२)
कांही सुमापिते, (३) शेषकवि वृत् गोपालकाला-श्लोक १९

१५६७]

किरकोळ वाङ-पृ. सं. ११ × २ = २२ [१२५

श्रीसमर्थ, कोकिल, साधवदास, शिवराम पूर्णानंद यांची पदपदांतरे

१५६८]

किरकोळ वाढ-पृ. सं. ८ × २ = १६ [११५

- (१) धीसमर्थ, तुलसीदास, नरहरि माळो, यांची पदपदांतरे, (२) मधोदशाखरी मंत्रावर पद

१५६९]

किरकोळ वाढ-पृ. सं. ८ × २ = १६ [११५

मोरोपंत, काशी कवि वगैरे

१५७०]

वाढ-पृ. सं. ७५ × ४ = ३०० [२००

(१) मानुदास, माधव किंवा माधवदास, गोणाई, नामदाची अनी, एकनाथ यांची पदपदांतरे, (२) कृष्णचरित्र-श्री. २९, (३) संस्कृत स्तोत्रे-सद्गुरुकवच, सारकब्रह्मराम-श्री. ८०, योगतारावली-श्री. २४, भैरवाष्टक, भयानीसुजग, त्रिपुरागायत्री, बगळागुळी, तिरस्करणी, पुढगणपति, मूलमन, बाळाशीअक्षरी, ज्ञानसंन्यास-श्री. ४३, गंगाष्टक, वेदांतपर श्लोक, वगैरे

१५७१]

वाढ-पृ. सं. ४२ × ४ = १६८ [१२५

(१) अमृतदास, जगजीवन, शिवराम, त्रिविक, गोसाईंनंदन, ज्ञानदेव यांची पदपदांतरे (२) तयो च श्लाघ्यवाणे रामदास ॥, (३) भयणाचा समास ७ × ९, (४) ज्ञानेश्वरीतील उतांरे, (५) नामस्मरणाचा समास ४ × ३, (६) घोडपांण्या लक्षणाचे ४ श्लोक, (७) सुभाषिते

१५७२]

वाढ-पृ. सं. २० × २ = ४० [१००

(१) कोनेरी नारायण, तानाजी, येडुशराम, गोसाईंनंदन यांची पदपदांतरे, (२) सन १२३५-३६ व सवत १९१४-१५ तीळ कांहीं जमालच.

१५७३]

वाढ-पृ. सं. २० × २ = ४०

आ. व शे. कांहीं गेलेली

[१५०

ज्योतिषविषयक कांही माहिती

१५७४]

१९" x ५३" आकाराचे
चार सुटे बंद

[१५०]

गद्यांत प्रस्तादाची संपूर्ण कथा. अक्षर सुंदर आणि सुवाच्य आहे.

१५७५]

बाह-पृ. सं. १२७ x २ = २५४ [१५०]

(१) अधिर कृत पांडवप्रताप-प्रसंग २५ वा-नळोपाख्यान, ओवीसंख्या ३०८, (२) नागेंद्र याज्ञवल्की कृत वनपर्वातील कांही प्रकरणे-श्लोक ३३ + २४ = ५७, (३) महिपति कृत भक्तिविजय-अध्याय ३७ वा, ओवीसंख्या १६१, (४) पांडवप्रताप-अरण्यपर्व-प्रसंग ३१ वा, ओ. सं. २५४, (५) पांडवप्रताप-शांतिपर्व-प्रसंग ५७ वा, ओ. सं. ११८, (६) भक्तिविजय-अध्याय २ रा, ओ. सं. २५५, (७) हंक कृत आपल्या सहस्रसुत पंचश्लोकारमक पत्र, (८) गोसावी-नंदन, मोरेश्वर, मोरे धुंदिराय यांची दोन चार पदे, (९) कांही सुमापिते

१५७६]

बाह-पृ. सं. ८ x २ = १६
काही पृष्ठे नष्ट

[१२५]

(१) धामन कृत सीतास्वयंवर-श्लोक १३ ते ११५, (२) सद्भवचिह्नन कृत बहिरंग उर्फ यहिरा पिसा याचे चरित्र-कडवी १९, (३) कोकिल गंगाधर, मध्वमुनेश्वर

१५७७]

पंचांगाच्या आकाराचे
एक पत्र

[१५०]

गोरखनाथाचे मुहूर्त

१५७८]

पोथी-पत्रे ९९

[२००]

कृष्णयाज्ञवल्की कृत कथाकल्पतरु-स्वयं सातवा. " पुस्तक कोनेर मोबिद पीपले याहाचे शेथे ॥ "

१५७९]

पोथी-पत्रे १८

[१५०]

शिवदास गोमा कृत काशीखंड-अध्याय शेवटचा - ८० वा, संपूर्ण-
ओवीसंख्या ३३४

१५८०]

पोथी-पत्रे १३३

[१५४]

रघुवंश अर्थानुसार-सर्ग १ ते ४. चार दि सर्गांची इत्ताखरे निर-
निराळी, पत्रसंख्या ८२ + २२ + ५२ वे ७२ = २० + ९ मिळून १३२.
दुसऱ्या सर्गाच्या शेवटी " इति श्रीमन्महोपाध्यायलोलचलमहिनायसुरविर-
चितायां रघुवंशव्याख्यायां संजोविनीतमारयायां द्वितीयः सर्गः ॥ २ ॥ "
तिसऱ्या सर्गाच्या शेवटी असाच मजकूर आहे, फक्त ' लोलचल ' ऐवजी
' कोलचल ' आहे व लेखनकाळ येगरे दिला आहे तो असा " शके १७०४
माघ शुभ १ ॥ कौटिल्योपनामकेन राघवेण लिखिता ॥ " कोलचल पाहिजे
होतें, असें यादवें.

१५८१]

पोथी-पत्रे ३

समासचक्र

[१५०]

१५८२]

पोथी-पत्रे

११ + ११ + १ + १ = २४

[१००]

कृष्णदासमुद्रल कृत सुलोचनाख्यान-प्रसंग दुसरा, पत्रे १२,
पोथी १२१, पैकी शेवटचे १२ वें पत्र नारी; प्रसंग तिसरा, पत्रे १२,
पोथी १२४, पैकी शेवटचे १२ वें पत्र नारी; दोन निराळी व पाने.

१५८३]

पोथी-पत्रे २२२

[१००]

वामन कृत गीतेथी समज्योकी श्रीकृत-द्रक्त पहिला अध्याय व
पांचव्याची शेवटची दोन पाने नारीत, बाकी पूर्ण

१५८४]

उपवत्तेळें चार पृष्ठांचें याद

[१००]

रामचंद्रनामावली-११० नांवे, भातगांव मठपति हरिहर यांची
जी १२१ नांवांची धोरामनामावली सधेनें प्रसिद्ध केलेली आहे, तिच्यापुढे

ही निराळी आहे. विश्वास म्हणून रोकडेरामांचे कोणी शिष्य नसल्यास प्रस्तुतची नामानळी रोकडेराम कृत असावी, असे दिसते. प्रकाशना योग्ये.

१५८५]

गळांठा

[१००-१००]

(१) भक्तिविजय-अध्याय ४९ या-तुकोवाचरित्र, (२) हरि-विजयाचा काही भाग, (३) शिवलीलामृत-अध्याय ११ या, (४) रुक्मिणीस्वयंवराचा बराच भाग, (५) मंत्र, रमल, पंचोकरण, दिशोव, हरतामलक, शिवसहस्रनामावळी, हरिपाठ, लेखणी, सुदामचरित्र, १६८० तीळ एक मौजीपत्रिका, अष्टपदी, अमरकोश, रघुवंश, याचे काही काही भाग, (६) काही पत्रे, (७) धोसमर्थ, माधव अनंत, गिरिघर, केद्यवचेतन्य, उद्भवचिद्वन, निपटनिरंजन, तुकाराम, नामदेव, योगदा, ज्ञानदेव, बालकराम, रोकडाराम, माधव रोकडा, दत्तमुत, जनी, शिवराम पूर्णानंद, शिवदिन केसरी, मध्वमुनेश्वर, मानपुरी, सुरदास, निरंजन, अमृताराम, मारकरमुत, वैष्णव, भानुदास, जगमित्रनागा, अनंतपंडितमुत साबाजी म्हणजे साबाजी अनंत, जयराममुत, आनंदात्मज, गोसायनदन, देवीदासाकित, इत्यादि शांताशांत धंतकवींची पूर्णापूर्ण पदपदांतरे, (८) किरकोळ

१५८६]

वरी-बंद ५३

पहिले दोन बंद नष्ट

[७३]

(१) ४२ पृष्ठापर्यंत ही वही मोडीत लिहिलेली आहे. पहिली दोन पृष्ठे गेलेली आहेत. ही बरबर दिसते. तीत बहामणी राज्याचा मूळ पुरुष हसन गंगु याची मूळ हकिकत आहे.

(२) हिचा शेवट : " राजधो साबाजी अनंत हे विनवी मित्री आश्विन शु॥ १२ रोज शुक्रवार सन १२७३ हस्ताक्षर बाळाराम सुखाराम धस्ती भोजे पांडर नंदापूर हा मुळापत्ता (१) सूर्यभान पा भोजे म्हात यादाचा असे याचावयाकरिता लिहून घेतला असे "

(३) ' मुळापत्ता ' हा शब्द लागला नाही. पुढच्याच बहीत तो शब्द पुन्हा दोनदा आला आहे, त्यावरून मूळ पत्ता, मूळ हकिकत, असा अर्थ केला आहे. माहिना, मिर्चा, वार व फसली सन, यावरून या बहरीचा लेखनशक १७८५ ठरतो.

१५८७]

यही-बंद ३३

[१६

(१) या नवोत्त शाहीवाहन शकाचा आरंभ कसा झाला याची मोडोंत लिहिलेली हकिकत आहे. तिचा आरंभ—“ श्री मुळापता साहीवान सेक.....साहेबी हुकुम फर्माविला जे साहीवान सेक कैसा पयेदा जाला त्याची हकिकत जाहीर करावयासी राजा फरमाविली..... ” तिचा शेवट—“ इति श्री शाहीवाहन शक मुळास्ता (१) समाप्त सन १२५० फसली फार्तिक वदे ५.....सोर्विदाची वही होवे...”

(२) फसली सन १२४५ तोंड कांहीं जमाखर्च व कांहीं पत्रांचे उतारे,

१५८८]

बाढ-पृ. सं. ४४ x २ = ८८

शेवटची व कांहीं मधलीच गेलेली [१००

मतिविवेक नामा उर्फ विष्णुदास नामा इत उत्तरकांड

(१) मुलपत्रावर ‘ लढुकुशकथा प्रा ६ ’ म्हटले आहे, यावरून या कथेचे सदा च प्रसंग होते, असे दिसते. प्रसंग १ ला, ओवीसंख्या ५८, मतिविवेक नामा, प्रसंग २ रा, ५३ व्या ओवीनंतर पृष्ठे गहाळ; प्रसंग ३ रा, ओव्या ३४ ते ३६, मतिविवेक नामा; प्रसंग ४ या, ओवीसंख्या ६८, मतिविवेक नामा, प्रसंग ५ या, ओवीसंख्या ९४, विष्णुदास नामा; प्रसंग ६ या, १०८ व्या ओवीनंतर पृष्ठे गहाळ

(२) प्रकरण नवीन दिसते. मतिविवेक नामा ते च विष्णुदास नामा होत, पण मतिविवेक नामा हे नाव ऐकण्यात नसते.

१५८९]

बाढ-पृ. सं. ३० x २ = ६०

आ. ध. शे. यां काही नष्ट

[१५०

(१) धीसमर्थ, जनी, हुषा, दीना, फोकिळ, मागु, मीराके प्रभु गिरिपर, आत्मायाम साळी, मो. नं., नागा, रामा जनार्दन (आरती शानराजा,) परभुयाम ब्राह्मण (आरती बेंकोबाची) इत्यादिकांची पदपदांतो, (२) पोस्ताभेळाचरित्र-ओ. १४ अपूर्ण, (३) कांहीं सुमापिते, (४) पारा मास-१३ क ५८ अपूर्ण

१५९०]

गटांठा

चोदा वृकटे-रायविमय थोरे

[१००

१८५९ चीन गु. १

येणें प्रमाणें विदमं प्रांतांत भजकडून जावांनंत घडलेलें जास्वंतें संशोधन आहे. आज आतां

किंचित् सिंहावलोकन

कराचें, असें वारतें. गेल्या अठ्ठावीस वर्षांत झालेलें श्रीरामदासी संशोधन सांगण्यास आपण १८५२ च्याचवेष्टात म्हणजे १९३० च्या जून महिन्यात आरंभ केला व गेल्या सहा वर्षांत १८२४ ते १८३५ अखेरपर्यंतची म्हणजे इ. स. १९०२ ते १९१३ या पाहिल्या वारा वर्षांतील संशोधनाची दृक्कित सांगून झालो. पुढच्या सोळा वर्षांत, किंबहुना या सणापर्यंतच्या काळात, विशेषतः कागदपत्राचें संशोधन घडलें. त्या कागदपत्राचें स्वरूप दर्शविणारा संशोधनाचा तिसरा खंड स्वतंत्र काढावा असें मनात आहे. तथापि त्या काळातील जहरी-पुरली गुलटी रोजनिशी इत्यादी सनात येथें नमूद केलेली असावी, असें वारतें, अद्याद्यांचीं कीं, तो तिसरा खंड माझ्या हातून न च लिहिला गेला, तर निदान कोठें आणि केन्हां कागदपत्रांचें संशोधन झालेलें आहे आणि कोठें व्हावयाचें उरलेलें आहे हें तरी संशोधकाच्या कानावर असावें. संशोधनास आरंभ केल्यापासून आजपर्यंत व्यक्तिः पुष्कळानीं आपल्या घरातील किंवा बाहेरून मिळविलेलीं पोण्यापुस्तकें आणि बाहें माझ्या हवालीं वेलीं आहेत. तसें च या संबंध काळात जे हस्तलिखित ग्रंथ मी कायमचे मिळवू शकलों नाहीं, त्यांच्या नकला करून ठेवल्या आहेत. तेव्हा यास वर्षांच्या नंतरची रोजनिशी दिव्यावर, इतरांकडून मिळालेल्या पोण्यापुस्तकाची, वाडाची व नकललेल्या ग्रंथांची नोंद करून हा द्वितीय खंड पुरा करवा, असा विचार आहे.

वारा वर्षां नंतरची रोजनिशी

१८-४-१९१४ मसूर, चंम्रज, पाटण

२०-४-१९१४ हेळवाफ, फोंडावळें, हेळवाकची घळ. ही घळ अगत्यात झडून अत्यंत प्रेक्षणीय आहे. ३५६६ प्रायत ३५३६ पर्यंतचे भौसमर्षांचें चरित्र हा घळ सांगते.

२२-४-१९१४ पुन्हां पाटण. दशपादे याचेकडील कागद पाहिले, त्यांच्या नकला करून घेतल्या. पाटणास संशोधनास अजून पुष्कळ जागा आहे.

२३-४-१९१४ चाफळ

ग. सं. ५४

२५-४-१९१४ उंमज, बाळा केशव जाधव पाटील यांचेकडील पांच तासपट पाहिले, उतरून घेतले व परत केले.

१४-५-१९१४ लिंबगांव, कुडाळ आणि सरताळें. लिंबगांव आणि सायगांव येथील आपटे घराण्यात विपुल कागदपत्रे आहेत, असें समजलें. कुडाळ येथील देशपांडे यांच्याकडे ऐतिहासिक नोंदयही होती, ती उतरून घेतली. याकेनिशी टिपण म्हणून थीसमर्थचरित्रविषयक प्रविद्ध असलेलें टिपण करणारा पुरुष याच घराण्यांतला, सरताळ्यास हि वाकनीस होते. या खेपेस नाही, तरी पुढें एकदां त्यांच्या काहीत कागदपत्रे पहावयास मिळालीं.

१२-५-१५ मसूर, शहापुर, उंमज. शहापुरास पांच सदा तासपत्रे मिळालीं. ती उतरून घेऊन परत केली.

१३-५-१५ चाफळ : दर खेपेस काहीं दर्श मिळे च, निदान दर्शन घडे.

१५-५-१५ सज्जनगड

१७-५-१५ मार्गात च एकाएकी लोणंद येथें उतरून शिरवळ्यास गेलों. तेथील गेजु मोरानी ताचे व त्यांचा मुलगा कोंढेवा यांच्याकडून १७ कागदपत्रे मिळालीं. त्यांच्या नकला करून घेऊन ती परत केली. नारायण शुवा आणि बाजी शुवा यांच्या समर्थीचें दर्शन घडलें.

१८-५-१५ भोरास योडा घेऊन थांवून हिरडोशीस गेलों व रात्रीच्या मुक्कामाला माझिरी गाठली.

१९-५-१५ दाटाळ्या बरोबर घेऊन पहाटेच च प्रशांत घेळीं निघून डोंगराच्या काठाकाठानें जात सज्जनगडा एवढा डोंगर उतरून कैक बघें निदिध्यास घेतलेल्या त्या पावित्र शिवतरखोन्यांत उतरलो. थीसमर्थीच्या चरणधूळीनें पुनीत झालेल्या घळीचें प्रथम दर्शन घडलें. या घळीला च थीसमर्थ सुंदर मठ म्हणत. तिचें मोटक वर्णन पृथ्वीवरील स्वर्ग म्हणून भीरामदाची मासिकाच्या पहिल्या च वर्षाच्या पहिल्या अंकात थीसप्रदायिक विविच विषयाक २ यात आलें आहे. देळाकडच्या घळीपेक्षा ही घळ मोठी आहे. घळीपासून एका हाकेवर त्या च डोंगरात परच्या याजूस चंद्रराव मोन्याचा वाडा होता. आता

त्याचा घराटा शिरक आहे. पाणी अमृततुल्य आहे. येथून रायगड पाच कोसाच्या द्यात आहे. या पळीत शेके १५७६ ते १५८६ नाऊन येऊन य नंतर दि अनेक वेळा भीसमर्थ होते. १५७७ त शिवछत्रपतींनी रायगड घेतला व १५७८ त चंद्रराव मोन्हाचा काटा उघडून टाकला. भीसमर्थ या पळीत व छत्रपति श्रीवादीस असता व मध्ये काळनदीला महापूर आला असता भीसमर्थानी भीशिवछत्रपतींना 'चमत्काररूपे दर्शन' दिल्याची कथा भीसमर्थप्रतापात आहे व तिला कागदपत्राचा आधार आहे. याद घालण्यातानी याद घालीत पुढील आयुष्य कठापे.

१९१६-१७ अन्य व्याप

२५-४-१८ चंमज व चाफळ. या सेपेव चाफळीस विपुल कागदपत्रे मिळाली. येथे च

२६-४-१८ हनुमजयतीच्या दिवशी भीसमर्थसंप्रदायजीर्णद्वारादिकार्यांमार्फत संकल्प झाला.

२८-४-१८ सज्जनगड

२४-१२-१८ मसूर, दाहापुर, चंमज. मसुरास आपले व शुभकर यांच्या कडील काही कागदपत्रे मिळाली.

२६-१२-१९ श्री क्षेत्र जाव. काही कागद पाहिले.

२८-१२-१९ सोनखेड व शंकरपुरवाडी-पृथ्वेश्वरदेवस्थानासवधाने सह-ह्याच्या नोंदी पाहण्यात आल्या.

७-५-२० मसूर-आपले व शुभकर यांच्या कडील आणखी विपुल कागदपत्रे मिळाली.

९-५-२० फन्दाह-हदमणपय महादेव ऊर्फ मानाशेव देशपांडे यांनी आपल्या कडील सर्व कागदपत्रे दाखविर्ण व हत्तर ठिकाणची माहिती दिली.

११-५-२० कोठे-विपुल कागदपत्रे पाहण्यात आली

१२-५-२० धरेगाव. काही कागद मिळाले. भक्तमजरीमालाकार रामाराम प्रासादी या गारचे. रामारामप्रासादी हे एक नांव नसून त्यात दोन नावे येतात : रामाराम व त्याचा पुत्र प्रसाद. तेव्हा भक्तमजरीमाला ह्या

ग्रन्थ या उभयतर्फी मिळून लिहिलेला असावा, असे वाटते. तो मूळ ग्रन्थ त्यांच्या वंशजापाशी आहे.

१३-५-२० चाफळ. देशपाडे यांच्या घराण्यातील कागदपत्रे पाहण्यांत आली.

१५-५-२० संव्रज

१६-५-२० शिरगांव. कागदपत्रे व बाहेर पाहिली.

१६-५-२० खंडोबाची पाली. काळभोर व देशपाडे यांचे कडील महत्त्वाचे कागद पाहिले, काही मिळाले, काही उतरून घेतले. काळभोर व त्यांदाहे यांच्यातील वादाचा भीतिवृत्तपत्रांनी केलेला निवाडा श्री रामदासी मासिकात प्रसिद्ध झालेला च आहे.

१८-५-२० तारळें. देशपाड्यांच्या कडील काही कागदांच्या नकला करून घेतल्या.

१९-५-२० कळेंच्याची घळ. अति सुंदर.

२०-५-२० निनाम पाडळी, होळेंगांवचा माहती व सज्जनगड. निनाम पाडळीस मठ आहे. रवानुभवदिनकरकर्ते यांच्या पावूनची परंपरा येथे चालते. मठात स्वा. दि. श्री अर्पूण प्रत व १७०९ साल संतविनयाची प्रत पाहिली.

२९-३-२१ जांब, शंकरपुरवाही

२३-३-२१ बारामती. कल्याणाचे शिष्य शमानो दादा यांचा येथे मठ आहे. मठातील संग्रह पाहिला, त्यात मुद्रलांच्या हातचा १६२२ साल दासबोध होता. त्याची दोन वेळची हकिकत मासिकांत येऊन गेली च आहे.

७-५-२१ पाल

९-५-२१ कोळें

१०-५-२१ कऱ्हाड-नाणेगावच्या बाबत देशमुखकडील कागदांच्या नकला घेता आल्या.

११-५-२१ मसूर

१२-५-२१ संव्रज, चाफळ, कऱ्हाड

२५-१२-२१ भाळगांव. भीष्मचर्यशिष्य नृपकराजाचा मठ.

२७-१२-२१ औरगानाद. निरदनिरंजनाचें स्थान पाहिलें.

२५-१२-२२ गयराई, शहागढ

२६-१२-२२ घोंडराई. अमृता नदीच्या काठी. मीसमयेशिष्य मुसळराम यानी नदीच्या पाथान जेथें एका सपाण्यात मुसळ रोविलें, तेथें हल्लीं मासतीचें देवालय आहे. तेथील लोक मात्र या देवालयाची निराळी च उपपत्ति सांगतात. काहीं कागदपत्रें मिळालीं. सशोधनास अजून पुष्कळ बाब आहे.

२७ १२-२२ आंबड. पंचरत्नी मगवद्गोतेची सचित्र पोथी दोडशें रुपयास विकत मिळाली. पोथी अपूर्व, प्रेक्षणीय आहे. विचित्र माणसे, विचित्र काळ, विचित्र अनुभव !

१९२३-१९२६ निराळा च व्याप

१६-४-२७ तळेगांवदामाडा. वाळपचर्चा

१७ ४-२७ महाड. भोंवतालची माहिती करून घेतली.

१८-४-२७ नातें, थरंदोली, फोंडार. नात्यास दिव्य पादुकाचें दर्शन घडलें. तिन्ही ठिकाणीं काहीं मिळालें. पाचाड येथें रात्र काढली.

१९-४-२७ रायगडाचा माथा !!! वर कागदपत्रें नव्हतीं, कारण वरती मनुष्यवरती च नाही, पण तेथील इमारतींच्या अवशिष्ट भागांनीं— उद्भवस्त सिंहासनानें, नगरखान्यानें, वाळ्याच्या पटव्या भिंतीनीं, मुयारानीं, खिवाच्या सहा महालानीं, मागच्या जिऱ्यानें, मनोऱ्यानीं, घरख्यानीं, बाजारपेठेंतलें हुतफां एकसारख्या दुकानानीं, जगदीश्वराच्या प्रासादानें, भीतिवज्जपतींच्या रामाचीनें—कार काय, पण तेथील दगडानीं, मातीनें, भगसागर तळवानें, दिवसाच्या सूर्यानें, रात्रीच्या खणैक अधारानें आणि नतर उगवलेल्या चंद्रानें, चारागणींच्या चिरंजीव मुवानें, वाऱ्यानें आणि आकाशानें १९९६ पासून १७४० पर्यंतचा आणि नंतरचा हि सादन्त इतिहास सारखा चोबीस तास मुकाट्यानें अश्रु दाळीत सांगितला !! तो आपणास ऐकू येतो, पण सांगतां येत नाही. तो आपण हि ऐकावा, असें ज्यांना वाटेल त्यांनीं रायगडास जावें !

गेला भोक्ता गढांचा हयगजपतिचा आणि त्या भूपतींचा ।
शूरांचा सज्जनांचा ऋषिजनमुनिचा आणि त्या देवतांचा ।
भक्तांचा पंडितांचा चतुर सुमतिचा सावध्यां भाविकांचा ।
नाना विद्याकर्षांचा कुशल जगतिचा बोलक्यां नेमकांचा ॥

२०-४-२७ वाढी, छत्री निजामपूर, सांदोशी, पाचाढ, वाळसुरे-ठिक-
ठिकाणी कागद आढित, पाहिले पण मिळाले नाहीत.

२२, २३, २४-४-२७ महाड, बीरवाढी, वरंधा-काही मिळाले.

२५-४-२७ नलवड्याचे पठार, पारमाची, शिवतर खोरे

२६-४-२७ खडकेश्वर, चंद्ररावाचा घरटा, श्रीसमर्थीची घळ, घाकी खुर्द

२७-४-२७ घाकी बुद्रुक, (१९१४ ते १९१८ त झालेल्या जर्मनीविषयक
छद्माईपर या छद्मनाथा गांवांमून ८१ लोक गेले होते, पैकीं १८ कामास
आले, असें जयसंतमावरील लेखावरून दिसते), वरंधा. वरंध्याच्या
देशमुखीकडील कागद पहावयास मिळाले.

२८-४-२७ महाड. एक बखर मिळाली.

२९-४-२७ पोलादपुर. काही कागद मिळाले.

१-५-२७ देवळे-चित्त प्रसन्न करणाथ मनोरम देखावा. साकर, खडकवाढी
(येथून तानाजी मालुखरे याचे उमरेट गांव दिसते, तेथे त्यांचा
घरटा आहे), देवळे

२-५-२७ बोरावळे-येथे हि चंद्रराव मोरे याचा एक घरटा आहे. चंद्रराव
म्हणजे एक मोठे व प्रसन्न होते. जशी निजामशाही, आदिलशाही,
तशी चंद्रराई. जावळी, बोरावळे आणि शिवतर या तिन्ही ठिकाणी
चंद्रराव मोरे याचे वाडे होते. हा पंथप यांस कोरांचा सारा हांगराळ
यापु त्यांच्या ताब्यात होता. कोकणपट्टीवरील आपल्या मुलुखाळा निर्मयता
आणण्यासाठी शिवाजीराजाना चंद्ररावाला अनुकूल तरी करून घ्यावयास
पाहिले होते, किंवा त्याचा कांढ उपटून याकून हा मुलूख आपल्या
ताब्यात घेणे अवश्य होते. त्या मुलुखांत चंद्ररावाच्या घरट्यापासून
एका हाकेवर शिवतरच्या घळीत भीसमर्थ जाऊन राहिले होते.

कथासाठी ! रानवडी, पोलादपुर. काही ना काही मिळतेच.

३-५-२७ महाबळेश्वर, वाई, सावारा

४, ५, ६, ७ ५-२७ सज्जनगड

८-५-२७ उडतरे, सरताळे

९-५-२७ पुढाळ-देशमुख, देशपाढे यांचे कडील कागद पाहिले, कांही मिळाले.

१०-५-२७ जयरामस्वामींचे बडगांव-जयरामस्वामीकृत १७७६ ताल रुक्मिणीहरण ग्रन्थाची प्रत, १५९१ ताल अपरोक्षानुभव, १५७० ताल सीतास्वयंवर व भागवताचा अभंगात्मक दशम स्कंध, असे चार ग्रंथ पाहण्यात आले. पुसेसावळी.

११-५-२७ पुन्हां उडतरे, सरताळे व म्हसवे

१२-५-२७ अमृतवाडी-येथे काळे यांच्या घराण्यात इ. स. १८४१ ताल एक प्रचंड घटननिवाडा आहे. सातारा-महाराष्ट्रेतील घर न. १२०

१३-५-२७ मसूर

१४-५-२७ उंब्रज, चाफळ

१०-४-२८ भोर, नसरापुर, यनेश्वर (रम्य स्थान. पहिले बाजीराव साहेब यांनी बांधले अशी आख्यायिका. देवापुढे पंटा आहे, तीवर एक फुली अथवा १६८३ घनाचा अंक आहे. सभवते की, घसईच्या लुट्यात ' चिमाजीआप्पानी ही घटा आणली असावी.)

११-४-२८ तांभाडे. येथे विठ्ठलाय विलीमकर यांच्याकडे मराठ्यांच्या इतिहासाची साधने-खंड १७ वा लेखाक १० वा याचा मूळ १५७९ ताल भीमविलसपतीचा मंजूर पहावयास मिळाला. शेवटी ' मोर्तव मुद ' अथवा नव्वती) जांमळी, चेत्याची पेठ

१२-४-२८ तोरणा किल्ला (कोकण दरवाज्याच्या बुर्जावर उमे राहून पाहिल्यास चौपेर प्रचंड डोंगर च दिसतात, सिंहगड, राजगड, प्रतापगड, रायगड हे विले दिसतात). कांही आणले.

१३-४-२८ आडिवली, मांगदरी, वोरवळे

१५-४-२८ भोर-एका ठिकाणी कागद पहात असता, शंकराजी नारायण यांचे अखिल शिके सनदापत्रावर जेथे उमटवावयाचे, बरोबर त्या च जागी उमटविलेले कोरे कागद आढळले !

१७-४-२८ आंबवडे-शंकरजी नारायण यांची समाधी, कान्होजी जेधे यांची समाधी, नागनाथाचें रम्य स्थान. जेधे देशमुख यांचे फडोल कागद मिळाले. नाझरे-तेथें खोपडे राहतात. त्यांच्या कडे सुने कागद आहेत, अशी नक्षी माहिती मिळाली, पण कागद पहावयास मिळाले नाहीत.

१८-४-२८ कारी-जेधेदेशमुख यांचे फडोल कागदपत्रें मिळालीं. हिरदोशी येथें रात्रीचा मुकाम. पलास साठ बरे या ठिकाणीं दुकान घावून असलेले विष्णु महादेव अज्यटे कळवितात कीं, कंक, माझुखेर बगैरेच्या कागदपत्राचा शोध या मागात साळवें, सायेळवाडी, रायपें, पारंब, दावकेघर, नियण, धानवली, गुदें, माजिरी, शिरवली, कुदलीखुर्द व बुद्रुक, दुर्गाडो, आरेपुरी, शिरगाव, फारंगण, सिळिव, कुड, राजेवडी, फौदी, येणुपुरी, देवघर, महरपुर्द, उंबरगणी, घामुणशी या पंचवीस ठिकाणीं केला पाहिजे !

१९-४-२८ वरंधा, महाड

२०-४-२८ नातें, फौझर येथे रात्रीचा मुकाम. कांहीं कागद व समासद कृत धीशिवछत्रपतींची यत्तर मिळाली.

२१-४-२८ पाचाड-समाधी माता जिजाबाईंसारखे यांची च असावी, पण येथील लोक शका प्रदर्शित करतात. ते निराळो च कपा सांगतात. घेद रायगडावर.

नाम घेत चढतां पद टाकीं । धीरसें क्रमित मार्ग विलोकी ।
गांठिलें शिखर रायगडाचें । बांदिले चरण छत्रपतींचे ॥ १

२२-४-२८ वाडी, तिलामपुर, चारंगी

२३-४-२८ वाळण, आईचें फौड (मोठाले मासे), वरंधा-
ता. १९ ते २३ गदाला जनायासें प्रदक्षिणा च झाली.

२५-४-२८ तळीये, फीवें, पिंपळवाडो, कापोरी किल्ला-घोरे मिळाले.

२६-४-२८ तलावडे-तेथें एकदा आमळींच्या चवुतऱ्यावर भोरमयें संतोपरूप बसले असता कर्याणरवामी त्यास भेटावयास गेले होते, तीं जागा ठरविली. रम्यतुल्य आदि. पाटीशीं पारमाचो आणि शिपठरलोरे, आणि पुढें रायगड. रात्र काढली.

२७-४-२८ महाड

२८-४-२८ पोलादपुर, परत महाड

२९-४-२८ पुणे- पाच दिवस

५ ते ९-५-२८ भाटघर, महायलेश्वर, प्रतापगड, जावळी, चंद्रावांचा घरटा- पाहून काय वाटलें तेवढें च, मिळालें काहीं नाहीं.

१०-५-२८ भाटघर

११-५-२८ वनेश्वर, पुणे

१७-५-२९ सातारा, संग्रज

१८-५-२९ चरेगांव, वाहागांव-भक्तभजरीमालेश्या शोधार्थ

१९-५-२९ सरताळे-कागद मिळाले

२०, २१, २२-५-२९ महायलेश्वर-१६०६ ताल दासबोधाची प्रत परत केली

२३, २४, २५-५-२९ सज्जनगड

२७, २८-५-२९ घेळगांव-साहित्यसमेलनात राजवाडेसंशोधनमंदिर

४, ५, ६-६-२९ श्री क्षेत्र जांव-श्रीसमर्थमंदिराच्या पायाचा तळ गाठला, तेथील पूजार्ह दगड

यानंतर जे दोरे काढण्यात आले त्यात मुख्य हेतु भारंभी श्रीसमर्थ-मंदिर-जांव व नंतर श्रीसमर्थवाग्देवतामंदिर-घुळें या सार्वजनिक संस्थाना मदत मिळविण्याचा होता, संशोधनाचा हेतु सर्व काळ मनात अखंड अनुस्यूत असला तरी तो त्या दोऱ्यात गौण होता. त्या दोऱ्याची हकिकत अन्यत्र देण्यात आलेली आहे. त्यात घडलेल्या संशोधनाचें वृत्त तिसऱ्या खंडात येईल.

व्यक्तिशः इतरांकडून मिळालेला संग्रह

(१) कै. गोविंद काशीनाथ चांदोरकर

१५९१]

पोथी-पत्रे १४८०

[१५८

जयरामस्वामी वृत्त जयबोध

या प्रचंड ग्रंथाचे अध्याय २० असून ओवीसंख्या १९०७४ आहे. ग्रंथ शके १७०१ त जयरामांनी रचत, पुण्यात लिहिलेला आहे. तो सर्वस्वी

श्रीमत् दासबोध ग्रन्थाधारे लिहिलेल्या आहे. तेव्हा त्याचे महत्त्व किती आहे, हे निराळें सांगणे नको.

१५९२]

वाढ-पृ. सं. $५० \times २ = १००$ [१२५]

(१) बुकाराम, नामदेव, जर्ना, माळो, मानुदास, चागा, रघुमादेबोबर

(२) बहुधा अनंतशिष्य कृत गजगौरवबोवसा-ओ. ४६

(३) लीलाविश्वभरप्रसादें जटासुरवध-ओ. ९८

(४) बहुधा श्रीपाते कृत प्रल्हादचरित्र-ओ. ११

१५९३]

ठियळ कागदाचा भुगा
भोसल्यांची वंशावळ [१२५]

१५९४]

पोथी-पत्रे १५१ [२००]

नित्यानंदसुत कृत वेदस्तुति-आंबोसल्या १६००

१५९५]

पोथी-पत्रे १३१ [१५४]

नित्यानंदस्तुति कृत वेदस्तुति-ओ. स. २६०५

१५९६]

पोथी-पत्रे ८५ [१००]

नित्यानंदसुत कृत वेदस्तुति-ओ. २६०५

१५९७]

ब्रह्माद्याचा श्रद्धाशा [१००]

१५९८]

पोथी-पत्रे
 $९२ + ९१ + ११२ = २९५$ [१८४]

त्र्यंबककविराज कृत वाळयोध

हे. चांदोरकर यांनीं संपादिलेला हा भीष्मनायकांतील ग्रंथ सभेच्या मराठापूषर्गग्रंथमालेत ग्रंथ दुसरा म्हणून प्रकाशित आहे.

१५९९]

पोथी-पत्रे
७२ + ७९ + ९८

[१७३]

अयंसफकविराज कृत शालबोध

१६००]

पोथी-पत्रे १३६

[१५३]

तुलसीदास कृत रामायण

१६०१]

पोथी-विस्तारित पत्रे
सुमारे ४००

[१००]

तुलसीदास कृत रामायण

१६०२]

पोथी-पत्रे १९१

[१५०]

तुलसीदास कृत रामायण

१६०३]

पोथी-पत्रे २१
पेकी १ छे य ३ रे नारी

[११७]

ज्ञानदेव विरचित महापाकयनिरूपण

१६०४]

पोथी-पत्रे ७१

[१००]

वामन कृत गीता समस्तोकी

१६०५]

पोथी-पत्रे सुमारे २००

[१२५]

तुकाराम विरचित गीता अभंगात्मक

१६०६]

पोथी-पत्रे
१८ ते ३४ अपूर्ण

[१५०]

त्रिविक्रम पालु विरचित भक्तियोग

१६०७]

पोथी-पत्र ११

[२००

गणेशभट्ट अग्निहोत्रा लिखित भूगोलवर्णनम्

१६०८]

पोथी-पत्र ६७

[२००

शेवटची फक्त २१३ पानें नाहींत

एकनाथ कृत भिक्षुगीत-म्हणजे भागवतापेकीं तेविषावा अप्याप

१६०९]

आठ निरनिराळ्या पोथ्या-पत्र [१००-२००

१६, २०, २२, २४, २०, ४०, ४१, ४८

ज्ञानदेव कृत उत्तरगीता-पूर्णापूर्ण आठ प्रती

१६१०]

पोथी-पत्र ११

[२००

गुरुगीता-संस्कृत

१६११]

दोन पोथ्या

[१००-१५०

पत्र २८ व ४५

रत्नाकर कृत उपदेशरत्नाकर-दोन प्रती,

१६१२]

मोदी बखारवजा

[१००

रामविजय ग्रन्थ

१६१३]

मोदी बखारवजा

[१००

पत्र १७२

मदांत भागवत

१६१४]

पाठ-पृ. सं. ५७ x २ = ११४

[१५०

याहुन जास्त नष्ट

(१) भसिमर्थ, तुकाराम, गहिनी, जनी जनार्दन, एकनाथ, निळा, कृष्णदास, जनी, अनंतवनय, उदव, केदाव, रावव किंवा राघवदास, नामा, जेमाळया के आभित जनमट, घाहुरेन फकीर बांची पदपदांतवरे

(२) बाबुमुत कृत गोमाउनाझणीचे चरित्र- ओ. २९, (१)

तादीचे अमंग, (४) कांही दोहरे, सुभाषिते

१६१५]

वाढ-पृ. सं. ८६ × २ = १७२

आ. व शे. कांहीं गेलेली

[१५०

(१) तुलसीदास, जयवंत, सुरदास, रामदास, अमरदास, सखीदास, जगन्नाथ, नंददास, मानदास यांची हिंदुस्थानी पदपदांतरे; (२) मोरोपंत कृत मंत्ररामायण; (३) ज्ञानदेव कृत उत्तरगीता

१६१६]

वाढ-पृ. सं. १४ × २ = २८

एका मोठ्या बाडाची अवशिष्ट पृष्ठे

[१५०

(१) मधवनाथ कृत सखूचें चरित्र- अमंग १२ ते ६०
(२) तुकारामांचे कांहीं अमंग

१६१७]

जमालचांच्या आकाराचें उघवलेलें

वाढ-पृष्ठे ८ ते ७६ मगलें एकादपुसरे गेलेले [१५०

कृष्णदासमुद्रल कृत रामायण

१६१८]

पोथी-पत्रे ९१

[१९९

मुक्तेश्वर कृत विराटपर्व-संपूर्ण, आठ हि अध्याय, मुदर अक्षर, याचे १६९० तीळ प्रत.

१६१९]

वाढ-पृ. सं. २०० × २ = ४००

आ. व शे. कांहीं नष्ट

[१००

एकनाथी भागवत

१६२०]

वाढ-पृ. सं. ६४ × २ = १२८

कांहीं नष्ट

[१५०

(१) एकनाथ कृत कालिया आख्यान, (२) चंद्रावली-श्लो. ५७, (३) पुंढलीकाचे श्लोक ५०, (४) देवदास कृत व्यंकटेशस्तोत्र, (५) नामा पाठक कृत चंद्रहासाची कथा

१६२१]

वाढ-पृ. सं. ६३ × २ = १२६

[१६६

(१) सुबलस्वामी कृत संस्कृत रामायण-१०८, (२) रामायणाची प्राकृत टीका, (३) रामायणाची टीका चामन कृत, (४) रामायणाची टीका नागोजीपंत कृत, (५) श्रीशंकराचार्य कृत वृत्तात्रेयस्तोत्रम् (६) महाभारताच्या शांतिपर्वतातील गोप्तावित्रीस्तोत्रम्, (७) श्रीधर कृत पारधीकथा, (८) ब्रह्मादचरित्र-अपूर्ण, (९) हरिपाठाचे अमंग, (१०) किरकोळ

१६२२]

वाढ-पृ. सं. ५६ X २ = ११२

वरी च नष्ट

[१५]

(१) भूमिगोल-शके १६६२ तील एका लेखकाच्या कल्पनेप्रमाणे भूगोल व इतिहास, (२) चितोराम कृत ध्रुवचरित्र, (३) भी श्लोक मनाचे.

१६२३]

११" X ७" आकाराचे

महत्वाचे वाढ-पृ. सं. १३८ X २ = २७६ [१५०]

हे संपन्न वाढ रत्नाकर यांच्या कवितेचे आहे.

१६२४]

१०" X ६" आकाराचे

उभे वाढ-पृ. सं. सुमारे ४००

[१५०]

हे हि प्रचंड वाढ मुख्यतः रत्नाकर यांच्या व कवितेचे आहे. त्यांत क्षान्नेधर कृत शुकाष्टक आहे व भालुदास यांचे काही अमंग आहेत.

१६२५]

वाढ-पृ. सं. ६० X २ = १२०

काही नष्ट

[२५०]

(१) मनाच्या श्लोकपिंडी काही श्लोक देऊन त्यांना रामस्तोत्र नांव दिलेले आहे; (२) पावनी छंद

१६२६]

वाढ-पृ. सं. सुमारे २५०

[१५०]

या हि वाढांत मुख्यतः रत्नाकर यांची कविता आहे. एकनाथ व श्रीकृष्णदानमंत्र व इतर.

१६२७]

वाङ्-पृ. सं. १२३ × २ = २४६ [१५०

हे हि वाङ् रत्नाकर यांच्या कवितेचे आहे. त्यांत सपदेशरत्नाकर, हानरत्नाकर, भागवत इत्यादि प्रकरणे आहेत.

१६२८]

वाङ्-पृ. सं. ७२ × २ = १४४ [२००

(१) भीममर्थ, गोसावीनंदन, कविर, सुरदास, त्रिवक्, एकनाथ, मुरारिमुत, जनजसवंत, नामदेव, कृष्णानंद, श्यामा विठ्ठलदास यांची पदपदांतरे, (२) श्रीसमर्थ कृत युद्धकांड-पहिली सात शते.

१६२९]

वाङ्-पृ. सं. ३३ × २ = ६६ [१००

(१) मुक्तेश्वर कृत तळोपाख्यान-ओवी १५, (२) वामन कृत गजेंद्रमोक्ष-श्लो. १०, (३) भामाविलास-श्लो. ४८, (४) चतुःश्लोकी भागवत-श्लो. ४९, (५) मुकुंदविलास-श्लो. ६५, (६) यक्षपल्याख्यान-अपूर्ण, (७) मीराबाई व भीममर्थ

१६३०]

वाङ्-पृ. सं. १० × २ = २० [७५

(१) पहिली २३ पृष्ठे मोडीत गाणित्याचे काही प्रश्न, (२) वाळकराम कृत गजगौरी अत, (३) सीतास्वयंवर-अपूर्णे

१६३१]

विस्तारित वाङ्-पृ. सं. ५४ × २ = १०८ [१५०

(१) अमृत, तुळशीदास, परमानंद, केशव, रामलिंग, शिवदिन केशरी, उध्दवचिदम्पन, दीनदास, रत्नाकर, अनंत कवि, रामानंद, मुद्गल पंडित वगैरे यांची पदपदांतरे, (२) गोमतीसंगमचरित्र

१६३२]

किरकोळ वाङ्
पृ. सं. २२ × २ = ४४ [१५०

(१) कांहीं मंत्र, तंत्र, आयुष्यमान, (२) एकनाथ कृत जोहार व दशावतार, (३) कचेश्वर कृत द्विजदेवाची आरती, (४) तुका, आनंदात्मज, उदयचिदन, मध्वमुनेश्वर यांची पदपदांतरे

१६३३]

वाढ-पृ. सं. सुमारे २५०

[१५०]

(१) भीममर्छ, तुकाराम, नागनाथ, अमृतदास, शिवादिन केसरी, रंगनाथ निजानंद, सच्चिदानंदसेवक, आनंदात्मज, चोखामेळा, एकनाथ, उ. चि., शिवराम पूर्णानंद, वामन, केसरी, मध्वमुनेश्वर, माधवदास, कविर, देवनाथ, बापरखुमादेवीवर, सुरदास, विठा, नारायण केसरी, सजनरंजन, नामा, जनी, केशव, जीवनसुत, राघवदास, अनंत, अनंतसुत, बालकेशव, जन पंडित, कृष्णदास, मीरासाई, शाम, मोरोपंत, इत्यादिकांची पदपदांतरे
(२) वामन कृत छोपामुद्रा आख्यान व (३) भरतभाव, (४) सुमापिते, (५) अक्षपदी

१६३४]

वाढ-पृ. सं. ५१ X २ = १०२ [१५०]

(१) ज्ञानदेव कृत गीता, (२) किरकोळ

१६३५]

वाढ-पृ. सं. ६७ X २ = १३४ [१००]

ज्ञानदेव कृत चत्तरगीता

१६३६]

वाढ-पृ. सं. ३५ X २ = ७० [१५०]

कांहीं मधली नष्ट

(१) कृष्णदासमुद्रल कृत रामायण-कांहीं अध्याय, (२) कृष्णयाज्ञवल्की कृत एकादशीव्रत, (३) माधवनेंदन कृत मामाविलास, (४) वामन कृत गोपीगीत

१६३७]

वाढ-पृ. सं. २६ X २ = ५२ [१५०]

कांहीं नष्ट

बदयाळ गिद नागेश याचा शिष्य जंगडी फकीर सव्यद हुसेन
कृत कांहीं पौराणिक कथा

१६३८]

वाढ-पृष्ठ ३ ते ११

[१०३]

(१) विठ्ठल किंवा विठ्ठलदास कृत जानकीस्वयंवर, (२) अनंतसुत सुदल कृत रुक्मिणीस्वयंवर, (३) कृष्णदास कृत पदपदांतरे, (४) कल्याण कृत अष्टपदी उच्चारि यमा पतीतपावना, (५) नारायण कृत व्यंकटेशाष्टक, (६) स्तोत्रदशक-मुकुंदा गोविंदा परम सुलंकृदा यदुपति । पदांशूर्जी ठेयी भ्रम हसनि मासी निजमति ॥, (७) गोसावीसुत कृत संमुपंषक, (८) कृष्णदास कृत येकनाथ-श्लोक ४, (९) कांही, मंत्र

१६३९]

वाढ-पृ. सं. १५० × २ = ३०० [१५४]

(१) भीममर्ध, तुकाराम, आदिनारायण, शानदेव, अमृतराय, मध्व-मुनेश्वर, केशव, रंगनाथ, विष्णुदास नामा, जनी, नामा, कोकिल, चिंतामणी, कविर, विठ्ठल, ज्योतिषावा, गोपाळ, उषो शाम, तुलसीदास, शादा हुवेन ककीर, उ. चि., कृष्णदयार्जव, यगैरेंची पदपदांतरे, (२) नमस्कार त्या सूर्य नारायणासी ॥ श्लो. १२, (३) मिताक्षरी बोलण्याची रीत, (४) येणावाई कृत कोळ, (५) अमृतराय कृत दामार्जीपंत, (६) श्रौपथे, मंत्र, योरे, (७) शके पंथरासे येकाहातरी । विरोधी नाम खंवातरी । काळगुन वद्य द्वितीया चंद्रवारी । तुका वैकुंठामीतरी प्रवेष्टला ॥

१६४०]

वाढ-पृ. सं. ६ ते ३६

[१५०]

(१) भीममर्ध, केशवराज, तुका, अमृतराय, एकनाथ, आदिनारायण, विठ्ठल, राघवात्मज, आनंदसुत, व्यंकटसुत, सञ्जनरंजन, शंकरसुत, कोकिल, जीवराजसुत, रंगनाथ, मध्वमुनेश्वर इत्यादिकांची पदपदांतरे, (२) नामदेव-चरित्र-हिंदुस्थानी भाषेत, कडवी ३६

१६४१]

वाढ-पृ. सं. ३८ × २ = ७६ [१५०]

(१) एकनाथ, तुकाराम, शानदेव, जनी (२) विठो विश्वनाथ कृत गणपतिस्तोत्र
प. सं. ५६

१६४२]

वाढ-पृ. सं. ६४ × २ = १२८ [१५०

(१) शिवदिन, रत्नाकर, नामानंद, बाळकृष्ण, मध्वनाथ (२)
उपदेशारत्नाकर

१६४३]

वाढ-पृ. सं. ५१ × २ = १०२ [१५०

(१) पवनविजय, (२) मानसी आचार्य विशचित उपदेश,
(३) शमरक्षा (आपण म्हणतो ती नाई, निराळी), (४) चक्रे, शकुन, वगैरे

१६४४]

वाढ-पृ. सं. ६२ × २ = १२४ [१५४

(१) मध्वनाथ, तुकाराम, मुक्ताई, शंकर, दीन, कविराशिप्य
मोळानाय, अनंतवनय, नारायण केसरी, यांची पदपदातिरे, (२) कृष्णदास
मुद्रल कृत रामायणातील रावणवधाचा अध्याय, (३) प्रल्हादचरित्र-
लोपीकंठ्या ८३, (४) चोळराव आख्यान, (५) पद्माक्षराजाचे आख्यान.

१६४५]

वाढ-पृ. सं. १४ × २ = ६८ [१००

(१) तुकाराम, दास दिगांबर, नामदेव, ज्ञानी, अनंतमुत, उदयचिदन,
एकनाथ यांची पदपदातिरे, (२) नमस्कार भाषा सदा येकनाथा ॥

१६४६]

वाढ-पृ. सं. ३८ × २ = ७६ [११२

हे सर्व वाढ मंत्र, यंत्र, तंत्र यांचे आले. त्यांत फिरकोळ ओपवें
आहेत य पंचमुखीहनुमत्कवच आदि.

१६४७]

पंचांगांचे दफ्तर [१९१ ते १९१

या यमालांत एकंदर ४२ + १ = ४३ पंचांगे आहेत. तीं शके १६१८,
१६२१ ते २१, १६२९ ते ३३, १६३५ ते ३८, १६४०, १६४५,
१६४८-४९, १६५१, १६६०, १६६३, १६६५ ते ६८, १६७० ते ७५,

१६७८, १६८०; १६८३, १६८५ ते ८७, १६९१, १६९३, १६९६ व १६९८ या चाळीस शकांची आहेत.

याप्रमाणे कै. नानासाहेब चांदोरकर यांच्याकडून संग्रह मिळाला होता. त्याची ही नोंद होऊन तो भीममयबागदेवतामंदिरांत सुरक्षित ठेवला गेला, हे पाहून त्यांच्या उदार आत्माचा संतोष होवो, अशी प्रार्थना आहे.

(२) कै. विभ्यनाथ फाशीनाथ राजवाडे

१६४८]

१४ $\frac{१}{२}$ " X ७ $\frac{१}{२}$ " आकाराची
पोथी-पत्रे ३३३

[१४७

गोविंद नरहरि कृत भागवतटीका

फक्त द्वितीय आणि तृतीय स्कंध आहेत. द्वितीय स्कंधावरील मूळ टीका १५८१ माद्रपद व. १४ सोमवार रोजी पूर्ण झाली. तिची ओवीसंख्या २४९० असून ती संपूर्ण आहे. तृतीयावरील मूळ टीका १५८२ आश्विन व. ११ शुक्रवारी समाप्त झाली. तिची ओवीसंख्या ७४९२ होती, पण ती संपूर्ण मिळालेली नाही.

हा ग्रंथ आजवर अज्ञात राहिलेला आहे, अशी माहीत समजूत आहे. प्रत्येक स्कंधाच्या शेवटी ग्रंथकाराने आणली पोथीची माहिती दिलेली आहे.

प्रस्तुतची प्रत १७१२ आणि १७१४ त झालेली आहे.

१६४९]

मुठे उभे कागद
मुमारे ५००

[१००

हरि कवि व त्यांचे शिष्य नरहरिदास असे दोघे कोरेगांव येथे पेशवाईच्या अखेरीस होऊन गेले. ते मेरठ आलेत यांच्या परंपरेतील होते. त्यांनी अमंगोत रामायण आणि भीममयचरित्र वर्णिले होते, असे दिसते. विशेषतः त्यांचे हे फुलकट कागद आहेत.

१६५०]

, पोथी-पत्रे ३४२

[२००

सरस्वती गंगाधर कृत गुरुचरित्र

प्रत जाण झाली आहे. शेवटच्या एक दोन पत्रावरील अक्षरे उडून गेलेली आहेत.

१६५१]

पोथी-पत्रे १५

[२१२]

महादेवसूनुनात्मानंतदेवेन कृतं श्रीरुष्णभक्तिचित्रिकाभिधानं
नाम नाटकम् । अप्रकाशित असंख्यात सर्वथैव प्रकाशना योग्य. ही पोथी
राजवाडे चानी राजापुराहून पाठविली होती.

१६५२]

पोथी-पत्रे १४०

[२१९]

नारायणभट्टकृतं प्रयोगरत्नम् = नारायणभट्टो

१६५३]

पोथी-पत्रे १०४

[१५९]

वामन कृत समश्लोकी भगवद्गीता
ही प्रत शके १७०० त अशीरगर्बी ऊर्फ अश्वत्थामाक्षेत्री लिहिलेली आहे. ही
प्रत मऊफटे कदाचित् चांदोरकराडून आलेली असेल, असे.

१६५४]

माह-पृ. सं. ४६ × २ = ९२

[१००]

चंबकी, एक वेष्टकाचा ग्रंथ

१६५५]

पोथी-पत्रे ४७

पंरकृत ग्रंथ

[१००]

संध्याभ.व्य, द्विजभाचार, द्विजकरपलता

१६५६]

पोथी-पत्रे १६

पैकी फक्त ९ ने नाही

[१५०]

छंजापुरीमादात्म्यम्

१६५७]

पोथी-पत्रे ४१२

[१५२]

वद्यमुक्त कृत रामदासचरित्र
हे चरित्र संपुष्टताना लिहिले १६९६ त ब त्याचो ही प्रत शाली १७०७ त.

१६५८]

पोथी-पत्रे १४

[१००

राभी रामदास कृत कृतनिर्वाह

१६५९]

चार बंद

[१९

सखाराम कृत अभंगात्मक रामगीता

१६६०]

पोथी-पत्रे ८

[१००

भीसमर्थ कृत मानपंचक

१६६१]

पोथी-पत्रे ६

[१०६

भीसमर्थ कृत अक्षरपदसंज्ञा

१६६२]

पोथी-पत्रे ९

[१००

भीसमर्थ कृत पंचीकरणयोग

१६६३]

मुटे बंद ६

[१००

विठा कृत संतनामावळी

ओथीसंख्या १४५, प्रकाशना योग्य

१६६४]

मुटे बंद ३ ते १९

[१००

भीसमर्थ, अमृत, तुकाराम (यांचा भरणा विशेष) एकनाथ, जमी, नामा, केशव, सोलामेळा, ब्रह्मानंद, गौरा कुंभार, मुकुंद, शानदेव, मुक्ताबाई, रंगनाथ, निश्चि यांची पदपदावरे

१६६५]

वाड-ए. सं. १६ x २ = ३२

[१२५

केशवराज, बाळ, अंशी (अंशी न विठरे गुरुपदाला), मया-यांची दहा पांच पदे आहेत- (रामदास गुरु पगळो दाधी । दाध मया धिरे देसविदेसी), अमृत, निजानंद गौरींची पदपदावरे

१६६६]

पोथी-पत्रे ६

[१५०]

श्रीसंकेतग्रंथ ग्रंथजे दासबोधाचें मुखवस्त्र-भो. सं. ७९, सुंदर मत

१६६७]

बाह-पृ. सं. ७५ X २ = १५० [१५०]

ही वही शांमदायिक नित्य दिनचर्येची दिसते. तीत श्रीरामचर्येचें तर भरपूर आहेत च, पण नामदेव, तुकाराम, ज्ञानदेव, ज्ञानी, बोधला, उद्धवचिदन इत्यादिकांची वचने कमी नाहीत. ही वही ग्रंथजे निदान दीडशें वर्षांपूर्वीपर्यंत तसे परमाधीन पारकरी आणि धारकरी अशा भेद पडला नव्हता, याचें प्रत्यक्ष प्रमाण होय.

१६६८]

पोथी-पत्रे २८

[२००]

शिवराम पूर्णानंद कृत योगवाशिष्टसार-श्लोकवद्ध, दहा हि प्रकारांचे, वेङ्ग श्लोक २२८

१६६९]

पोथी-पत्रे ७१

[२००]

रामार्चनचंद्रिका

१६७०]

पोथी-पत्रे ४५

[१००]

मेरुस्वामी कृत रामसोहळा-१ ला रुद्र

१६७१]

पोथी-पत्रे १४

[८०]

धामन कृत समश्लोकी जपरोक्षानुभूति

१६७२]

बाह-पृ. सं. १९ X २ = ३८ [१५०]

(१) गोसावीनंदन, अमृत, दुग्ध, आनंदचिन्मय, आदितारावण, प्रदीपिनि, मधुनाथ (पाळणा), दास (कृत दशावताराचा पाळणा), गणपतिमुख (भूपाळी) यांची पदपदावरे, (२) नरसिंह आख्यायन-आद्यां १९

१६७३]

गुटे मंद २६
संकेत सुपट्टी

[७९]

मूल ग्रन्थरचना १७९१ तीळ, प्रस्तुतर्चा प्रस १७८० तीळ.

१६७४]

पोथी-पत्रे १२
भैरवहंसपूजापद्धति :

[१००]

१६७५]

पोथी-पत्रे ६

[१००]

(१) हनुम कर्णेवं (२) हनुमत्तोषणम्

१६७६]

पोथी-पत्रे १२
हनुमत्करणम्

[१००]

१६७७]

यजमन्नाथा कागद

[१००]

१६७८]

पोथी-पत्रे ७
भीसमर्थ इत पाट्टी

[१००]

१६७९]

पोथी-पत्रे ६
१ ले नही

[१२५]

(१) गुरेश्वराचार्य विरचिते पंचोक्त्यणम्, (२) दत्तात्रेय इत

निरंजनाष्टकम्

१६८०]

पोथी-पत्रे १६

[१००]

अवभूत कृत हवा मानुषीय-भो. जे. १०९. अत्रापेठ आदेशे
वास्तव. सर्वेष्व प्रकाशना दे.प्र.

१६८१]

पोथी-पत्रे १
आचार्य विरचितं भक्त गोविंदम्

[१००]

१६८२]

पोथी-पत्रे १०
भीसमर्थ इत दोन भीमरुपी स्तोत्रे

[१००]

(१) रुद्र हा समुद्र देखत तत्पणी उठावला ॥ (२) नमन गा
हुज भोमराया ॥

१६८३]

पोथी-पत्रे ५८

[१५०

ज्ञानदेव कृत प्राकृत गीता

१६८४]

पोथी-पत्रे १६८

[२००

मधली मधली कांही गहाळ

वामन कृत समस्तोकी भगवद्गीता

१६८५]

पोथी-पत्रे १०४

[१२९

मधली मधली बरी च गहाळ

पूर्णानंदजयदेवशिष्य सहजानंद कृत ज्ञानदीपिका-ग्रन्थ महत्वाचा
प्रकाशना योग्य, पण अपूर्ण आहे.

१६८६]

वाढ-पृ. सं. १० × २ = २० [२२५

धीसमर्थप्रतापांतील चवथा समाप्त

१६८७]

वाढ-पृ. सं. २९२ × २ = ५८४ [२००

मानभावांचा एक सांकेतिक ग्रन्थ. सूत्रसमुच्चयप्रक्रिया असे
ग्रंथाचे नांव दिसते.

१६८८]

पोथी-पत्रे १२

[१००

मानभावांचे एक सांकेतिक प्रकरण

१६८९]

वाढ-पृ. सं. १ ते ५५,

५७, ५९, ६२,

[१००

शेवटची दोन चार नमोर्वात

(१) पांडवगीतास्तोत्रम्-श्लो. १११ (२) मुद्रण कृत
रामायां-सटीक

१६९०]

वाढ-पृ. सं. ७० × २ = १४० [२००

(१) यादीत यादी विचित्रपणा असा आहे की, निम्न यादी हास्यास्पद मग येवढून उलट निर्यापयित वाचीत यावयाचे.

(२) धीसमर्थ, प्रतापकार गिरिषा, मानपुरी, कृष्णदास, वेणाबाई, सहजानंद, केशव, कोंडण्यात्मज, विठ्ठल, फकीर, गोसावीनंदन, यांची पदपदांतरे

१६९१]

यादी-पृ. सं. १९ × २ = ३८ [२००

आरामदासी मालेंतीळ तिसऱ्या मार्गातील स्फुट श्लोकांपैकी ५८ ये
प्रकरण-श्लोक १० ते ११९

१६९२]

किरकोळ [६०

- , चवथीय वर्षापूर्वी कोरदापुरास नारायण गोविंद कायनईकर नावाच्या
परधर्याने के. राजवाडे याच्या स्वाधीन जे दफ्तर केले व जे राजवाडे यांनी
आग्रहांस दिले त्यांत कायनईकर यांनी काही प्रकरणाच्या नकला केलेल्या
होत्या, त्या व इतर किरकोळ गळाठा

१६९३]

छापील पाने ६०
कवीश्वरबाब महानुभाव कृत
एकादश स्कंध

यावर के. राजवाडे यांनी स्वदस्तुरचा मजकूर लिहून ठेवला-आहे तो :
“ मानमावांच्या एकादश स्कंधाची (शा. श. १५०० ताल) ६० छापील
पृष्ठे या. रा. हरि नारायण आपटे यांनी ज्ञानमकाशांत अर्धी छापून प्रसिद्ध
न केलेली । आपटे यांस ही पोथी ज्ञानेश्वरीच्या योगवरीची चुकीने घाटली.
वि. का. राजवाडे ”

१६९४]

छापील ग्रंथ
पाने ११० [१०२

नाना नारायण कृत इंग्लंड देशाचे वर्णन- प्रस्तावनेत ग्रंथकाराने
“ ज्ञानापासून जे लाभ होतात त्यांचा विचार ” केला आहे. तत्कालीन भाषेचा
आणि विचारांचा नमुना होय. घेष्टणावर के. राजवाडे यांनी स्वदस्तुराने लाहले
श. सं. ५७

आहे : “ इ. स. १८६५ सालचे शिळाछापाचे नाना-नारायण-कृत पुस्तक ।
 * आध्यात्मिकाची नावे पहाण्यासारखी आहेत. वि. का. राजवाडे ”

(३) रा. रा. लक्ष्मण शंकर कुळकर्णी, चकील-कन्नड

१६९५]

पोथी-पत्रे १५५८

[३५३]

एकनाथी भागवत

संपूर्ण, सुंदर, महत्त्वाची प्रत. दुसऱ्या, सदाच्या व सोळाव्या अध्यायाचे
 शेवटी लेखनकाल शक १६०३ साल आहे, पण एकतिसाव्याच्या शेवटी
 लेखनकाल १६०६ चा वैशाख आहे. दोघा लेखकाची नावे आली आहेत.

१६९६]

पोथी-पत्रे १३३५

[१७५]

एकनाथी भागवत

ही प्रत रा. लक्ष्मणराय यांनी कन्नड येथील च वे. शा. सं. राजाराम
 महादेव जोशी यांच्या फूडून मिळवून पाठविली. हिच्या २१ व्या अध्यायाच्या
 शेवटी १६८३ चा वैशाख लेखनकाल दिला आहे व २४ व्याच्या शेवटी
 १६८४ भावण शु. ९ हा लेखनकाल आला आहे.

१६९७]

पोथी-पत्रे ३८

वापरशुभादेवीवर वृत्त [१५०]

अकृष्णस्तवन

ही लक्ष्मण पोथी वाढाक १६९६ च्या पोटात होती.

१६९८]

पोथी-पत्रे ४५२

[१४७]

श्रीधर ऊष हरिविजय

लेखनकाल १७१२ आश्विन शुद्ध १

१६९९]

पोथी-पत्रे सुमारे ५००

[९०]

गुरुचरित्र

१७००]

पोथी-पत्रे

[८१४
२००]

१४ + ३९४ + १०१ = ५०९

(१) अजुनपोथ-भोत्रीछापा १९९-लेखनकाल १७७८

(२) ज्ञानदेवी ऊर्फ ज्ञानेश्वरी-पहिला व अठरावा असे दोन अध्याय यांचे १७७८ त लिहिलेले आहेत, यांचीचे निदान २०० वर्षांपासूनचे असावेत.

(३) याचे १७७८ तच लेखन टिकारामाचे शिष्य वामन पुरुषोत्तम याच्या हातचें आहे. हे वामन पुरुषोत्तम दणज लक्ष्मणरावाचे आज्ञे होते. ते म्हणतः आधिकांश कवि होते व हा सारा ग्रन्थसमूह त्यांनीच केलेला होता. त्याचे गुरू टीकाराम हे पुण्यास होऊन गेले व त्यांनी स्थापिलेले ' श्री ज्ञानेश्वरपादेर ' आज पुण्या पुण्यास आहे.

१७०१]

पोथी-पत्रे ४८१

अध्याय २ रा व २५ वा नाहींत

महिपति कृत भक्तिविजय ग्रंथ

१७०२]

पोथी-पत्रे ५८

ज्ञानेश्वर कृत उत्तरगीता

१७०३]

पोथी-पत्रे ४६

ज्ञानेश्वरीकोश-शब्दपर्याय

१७०४]

पोथी-पत्रे ५५

ज्ञानेश्वर कृत अमृतानुभव

१७०५]

पोथी-पत्रे १४ + ९ = २३

नित्यानंदसुत कल्याण कृत अमृतानुभवटीका

१७०६]

पोथी-पत्रे

३ + २ + ३ = ८

(१) ज्ञानेश्वरीसार-अठ्ठा ओश्याव

(२) ज्ञानेश्वर कृत गायत्रीमहामन्त्रटीका

(३) ज्ञानेश्वर कृत स्फुट ओश्या ३४

१७०७]

पोथी-पत्रे २२८

टीकाराम कृत कपिलगीताटीका

“अमृतराधे य वामनराव पुरुषोत्तम जागीरदार भोजे वासणे प्राणने
रामपुरा हस्ताधर उभयताचे च असे सके १७४८ व्यय नाम सवेःधरे कार्तिक
शुद्ध १२ मदवाचरे । कनकावती पुरी सीवनदीतीरी मय संपूर्ण ॥ ”

पोथी-पत्रे १२७

मुकुंदराज कृत धिवेकसिंधु

[१०८]

पोथी-पत्रे ३६

मुकुंदराज कृत परमामृत

[१०६]

पोथी-पत्रे ७।

नियुक्ति अवधूत कृत परमहंस

[१००]

पोथी-पत्रे ३

[१००]

देवानंदी नारो दयानंद अवधूत कृत प्रणवपेठिका

पोथी-पत्रे ७

[१००]

खेमपुरीकृत हिरापुरी कृत पंचरत्नस्तोत्र सटीक

पोथी-पत्रे १५७

[८५]

टीकाराम कृत कुडलिया छंदांत सटीक भगवद्गीता-अपूर्व ग्रंथ

पोथी-पत्रे ३८५

[१०१]

सटीक भगवद्गीता-अभंग, दोहा, आयां

पोथी-पत्रे २४२

[१००]

साहिपति कृत संतलीलामृत

पोथी-पत्रे २२६

रत्नाकर कृत दीपतराकर

[९४]

१७१७] ११" × ५३" आकाराची पोथी-पत्रे १८३ [१८३]
रंगनाथ कृत योगवाशिष्ठसार-परिची १ प्रकरण

लेखनकाल—१६७६ कार्तिक वद्य ८ भृगुवासर

१७१८] ८३" × ५३" आकाराची [१८३]
पोथी-पत्रे ८५

रंगनाथ कृत योगवाशिष्ठसार-दशवै निर्वीण प्रकरण, लेखनकाल
१६७६ मार्गशीर्ष कृष्ण १२ सोमवासर.

१७१९] पोथी-पत्रे १४५ [१५४]
श्रीधर कृत शिवलीलामृत

लेखनकाल—“ १७०५ मार्गशीर्ष पंचमी सोमवार ”

१७२०] पोथी-पत्रे ४७२ [११०]
टीकाराम कृत परमानंदवैभव

(१) खुद्द धुळ्यास होऊन गेलेल्या या संपुढपाची किंचित् सेवा
घडण्याचा हा योग आला याचा आनंद वाटतो.

(२) टीकारामाचा हा ग्रंथ. त्याचे ३१ अध्याय आहेत. प्रत्येक
अध्यायाच्या १०० ओव्या, एकूण ३१०० ओव्या. प्रत्येक अध्यायाला शतक
गुहलें आहे. प्रार्थना, ज्ञान, माया, आवेश, ज्ञानांड, अज्ञान, भ्रांति, भूत,
संदेह, क्रिया, कर्म, संसार, धर्म, विचार, नीति, विवेक, वैराग्य, परीक्षा,
सेवा, उपासना, बोध, साधना, भक्ति, करुणा, अम्यास, ज्ञान, विज्ञान, शांति,
आनंद, महिमा, समृद्ध, अशी ही एकवीस शतके आहे.

(३) ही प्रस वामन पुरुषोत्तम यांनी शके १७४९ त केलेली आहे.
ग्रंथाच्या आरंभी “ मीराधु टीकाराम महाराज—ज. श. १६८२—उ. श.
१७६७ ” असा टीकारामांचा जन्म आणि समाधिकाल नमूद केलेला आहे.

१७२१] पोथी-पत्रे १९२ [१००]

विठ्ठलनंदन कृत चविकामाहात्म्य अथवा सप्तशति लेखनकाल—
१७९९ कार्तिक शु. ३

१७२२]

पोथी-पत्रे २३

पैकी ४ वमां

[६९

शिवरामस्वामी कृत पंचोकरण

१७२३]

पोथी-पत्रे ६ + ७९

खेवटची ८० व ८१ नाहींत

[७०

रामविनोद नावाचा वैद्यशास्त्राचा ग्रन्थ

१७२४]

पोथी-पत्रे २६

[७५

पूर्णानंद परमहंस कृत सोलीव सार-गद्य ग्रन्थ

पोथ्या-पत्रे

१७२५]

१, ४, ६, ४, ६, ८, ९, ४, [६० ते २०७
४, ४०, ३२, १०, २, ४, ६२,
२८, २, १८, ३२, २९ व ५६

- (१) अक्षुषी मंत्र, (२) भीष्मकथचार्य कृत मानसपूजास्तोत्रम्,
(३) आदित्यहृदयस्तोत्रम् (४) शिवपट्टश्री मंत्र, (५) पंचदशीमंत्रजप
(६) हरिहस्तप्रविशचित देवकिवचम्, (७) कालाग्निधरोपनिषद्, (८)
वशीकरणवाचाही, (९) मृत्युंजयाविधिः, (१०) रुद्रः, (११) पार्य्य-
लिंगपूजा, (१२) वैद्यशाक्तवैष्णवसौर्यगणपत्यसर्वमंत्रोक्तिलेखम्, (१३)
शिवरक्षा, (१४) नवार्णवमंत्रजपविधिः दोन प्रती (१५) कपिलगीता,
(१६) भीमानेश्वरस्तुति-श्लोक १०६, (१७) चतुःश्लोकी भागवत,
(१८) रामगीता, (१९) गोरक्षनाथविशचित त्रिवेकपार्लेद-श्लो. १८०,
(२०) आदित्यहृदय, (२१) अर्जुनगीता

१७२६]

पोथी-पत्रे १३

[६२

वेडा नागनाथ कृत शिशुबोधि सतमानसपूजा-विषय अप्याय-ओनी-
सल्या १११, पैकी २९ ते ४५ नाहींत

१७२७]

पोथी-पत्रे ४७

दधानय अवधूत कृत मूलस्वम्भ

[७१

१७२८] पोथ्या पत्रे
४, १३, १०, ४, २, २, ४, २१, [६० ते १०४
२१, ४, ४, २४, १३, ५, १, १

(१) सप्तश्लोकी भगवद्गीता, (२) अष्टादशश्लोकी भगवद्गीता सटीक-
दोन प्रती (३) गणेशकवचम् (४) वागीश्वरीस्तोत्रम्, (५) भवानी
कवचम्, (६) देवीयुक्तम्, (७) दत्तात्रयस्तोत्र, (८) वृद्धचाणक्य-
अपूर्ण, (९) लघुचाणक्य (१०) चण्डिकाहृदय (११) शाचार्य विरचित
महायान्यसिद्धांतस्तोत्रम् (१२) मद्रास (१३) सिद्धलक्ष्मीस्तोत्रम्-दोन
प्रती (१४) गर्भगीता (१५) गुणगंधार्द्रा (१६) टीकारामस्तवनपर
बपरी झारने लिहिलेला काळा कागद

१७२९] पोथी-पत्रे ३४
भट्टहरिकृत वैराग्यशतकम् [१००

१७३०] पोथी-पत्रे ७०
श्रीधर कृत कृष्णलिलामृत [१०७

१७३१] जमालबाबांच्या वरीश्वरखे
उमे वाढ-पृ. सं. १४५ × २ = २९० [८०

यामन पुरुषोत्तमाची पदपदातरे

१७३२] वाढ-पृ. सं. १०८ × २ = २१६ [८०

यामन पुरुषोत्तमाची पदपदातरे

१७३३] वाढ-पृ. सं. २९७ × २ = ५९४ [१००

भसिमर्ष, नानक, अमृत, मध्वनाथ, मानपुरी, महिपति, मोरोपत,
बहेणो, जनमट, नरहरि सोनार, शेख महमद, कबीर, उ चि, टीकायम,
तुकाराम, भिकमसिंग, भागदव, निरजन रघुनाथ, एकनाथ, माधव (कृत
एकनाथाची आरती), शि के, शानदेव, रामा जनार्दन (शानयजाची
आरती), निपट निरजन, इत्यादिबाबांची पदपदातरे त्यात काशेर, टाकाराम,
तुकाराम, शिवदिन केसरी, शानदेव यांचा भरणा विद्यथ.

१७३४] मुठें वाङ्-पृ. सं. १७ X २ = ३४ [१९

वामन पुरुषोत्तम 'शृव' 'नायप्रसादमुटिकाळहरी-प्रकाशना योग्य.
वामन पुरुषोत्तम व टीकाराम यांची इतर बरीच कविता प्रकाशनाला योग्य आहे

१७३५] वाङ्-पृ. सं. २६६ X २ = ५३२ [१००

(१) भीममधे, तुकाराम, ज्ञानदेव, गोरा कुमार, परमानंदसुत
टीकाराम, एकनाथ, वि. के., कवीर, माधवदास, विष्णुदास, रायजी म्हणजे
अमृतराय, रागादास, नामदेव, ज्ञानदेव, मुकाबाई, रंगनाथ, भागुदास, मध्वनाथ,
महिपति, बाळकृष्ण, बाळदास, ज्ञानो जनादेन, वीकिल, मुकुंदपुनि, शिवराम
पूर्णानंद, इत्यादिकांची पदपदातरे. त्यात टीकाराम व तुकाराम यांची विशेष.
(२) तुकाराम स्वर्गी गेले ते अभंग २७, (३) पाव पत्तास यत्ने, (४)
पंचोकरण (५) कवितेचे चरुपावर पद

१७३६] वाङ्-पृ. सं. ९७ X २ = १९४ [१००

ज्ञानदेव कृत अर्जुनगीता

१७३७] वाङ्-पृ. सं. २२५ X २ = ४५० [१००

पंचरत्नी गोदा-द्रेशणीय

१७३८] पोथी-वर्ष १९२ [१५०

भीमत् भगवद्गीता

भावत- (१) भगवद्गीतेची आरती, (२) माधवसुत कृत
सहस्रनामस्काराष्टक, (३) सर्वोपरिमंत्रः

१७३९] मळाठा [१००

कोठें पद, कोठें अभंग, वीगेरे

(४) व. सदाशिव गंगाधर ऊर्फ भाऊ भिडे-पुढें

वीरवाचे स्नेही, ज्यांच्याकडून सहस्रनामसुत व आत्मारामयोगाकृत भीमपंचविश्वे

पठर्वास यपोमागे वाचावयास मिळाली होती—

१७४०]

पोथी-पत्र ६२२
माहिपति कृत संतविजय

[११५]

एकंदर अप्याय २५, । शेष्या ४४३१ । अभंग १३९ । संवत् १८७९ । शके १७४४ माघ व. ९ भौमवाधरे व्यासनगरे समाप्त । इदं पुस्तकं जयरामपंत अडावदकर याचें असे.

(५) श्री. रा. लक्ष्मण रामचंद्र पांगा दकर

यांनीं सुमारे पंचवीस वर्षांपूर्वी पाठविलेली पोथी—

१७४१]

पोथी-पत्र १६२
श्रीसमर्थ कृत येकवीससमाधी

[११५]

मादव परशुराम पोळे यांनीं शके १८१८ त केलेल्या नकलेसह

(६) श्री. रा. धीधरपंत परांजपे—दनुमानगड, घर्घा

यांनीं नागपुरकडे मिळवून शके १८३३ च्या सुमारास आमच्या हवाली केलेले एक प्रचंड वाढ—

१७४२]

वाढ-पृ. सं. ६८६ x २ = १३७२
पहिली २८ गेली, शेवटची दि बहुधा तितकीच [१५०]

हे प्रचंड वाढ श्रीसमर्थबागदेवतामंदिरातील एक अपूर्व वस्तु आहे. तें प्रेक्षणीय आहे. तें सुंदर आहे. त्याच्या आरंभीच्या २३१ पानापर्यंत केशव-स्वामींची पदपदांतरे आहेत व २३१ ते ४४९ केशवस्वामींचे २६२३ श्लोक आहेत

आणि नंतर पुढे शेवटपर्यंत श्रीसमर्थ, माळो, नरहरि माळो, ज्योतिष-नंद, निजानंद, अनंत, हरिदासमुत, रघुपतिशेष, तुका, नामा, रंगोबा, निवृत्तिदेव, ज्ञानदेव, जयराम, कबीर, कल्याण, रेणुकानंदन, नागा योगी, मुकाई, विठा जैन, नरहरमुत, मुक्तेश्वर, महादेव, कृष्णदास मुद्रल, मृत्युंजय, मुकुंदराज, नररा, जोतीनागा, सोपानदेव, वेण्णाबाई बाहेज शिवरामाची, शिवराम पूर्णानंद, गोसावीनंदन, गोविंद, मवाजो बाबा, विश्वेश्वरस्वामी,

बालक बाळा, गोविंदानंद, माधवदास, दिगंबरस्वामी (दाशोपंत), उदयरान-
स्वामी (अवधूत), ऐकनाथस्वामी अशा एकेचाळीस महात्म्यांचो महत्त्वाचो
पदपदांतरे आसतः :

७ । (७) रा. नारायणराय देवराय, कुन्हे-चांदुरमाणे

यांच्या कडून सा. ११२११११३ रोजी टपालमागें-

१७४३]

पोथी-पत्रे ४
श्रीसमर्थ कृत पूर्वार्भ

[१५०

१७४४]

पोथी-पत्रे ४
ज्ञानेश्वर कृत उद्दिष्टी कर्क छिप्रित

[१५०

(८) रा. गोपाळराय पोळ-डोमगांव

१७४५]

पोथी-पत्रे २०
सिध्दराम कृत पंचीकरण

[१५०

(९) लिय जि. सातारा येथें एका पदपदा घरांत

१७४६]

पोथी-पत्रे २ ते १३
ऐकनाथ कृत स्वात्मसुख

[१५०

१७४७]

बाद-पृ. सं. ५८ x २ = ११६

[२००

श्रीसमर्थ, गोसावी, केशव, वामन, गोसावीसुत, ऐकनाथ, नामेश्वरामज
निष्ठळ, जयदेव (अष्टपदी), कृष्णदास, नरहारे, नामा, विष्णुदास नामा,
कुम, गोपाळ, रंगनाथ, माधवदास, यांची पदपदांतरे

(१०) श्रीपाद बुचा माहुलीकर-माहुली

माना पदरपुरच्या वाटेवर सिर्डीवगाव म्हणून जावे, तेथें एका ग्हात्याजवळ
पुढील दोन बायें मिळाल्यो. श्रीसमर्थकालोन दत्त ग्हात्याचे आपण वंछन
आसत, असें तो ग्हावी म्हणत होता. श्रीपादबुचानें तीं बायें १८४० च्या
भाषात पिंपळनेरचे पंदरीनाथ व दिनकर यांच्या गयेवर आगशकचे पाठविर्जो-

१७४८]

वाढ-पृष्ठ ३ ते २११ - [२००
शिवाय मधली काही गेलेली

या बाबत भीसमर्थ इत करुणाष्टक, धाट्या, सवाया वगैरे आहेत. ताहून पाहणें.

१७४९]

वाढ-पृष्ठ १७ ते ५३ =
३७ × ४ = १४८ शिवाय [३००
५३ च्या पुढची काही नष्ट

भीसमर्थ इत पूर्वारंभ, जुनाट पुरुष, अंतर्भाव, आत्मारात्म
(दोन समास पृष्ठ ५३ पर संतात, हा बाबचा मध्य, त्यापुढची मधली
काही पृष्ठ गेलेली), सगुणध्यान (ओवी १० ते ११९), निर्गुणध्यान,
मानसपूजा (समास १० पर्यंत च)

(११) कै. अनंत मुया रामदासी-महेंकर

संप्रदायाचे रहस्य जाणणारा उदार तरेण, बारीक कृष्णत अपघाताने
मृत्यु पावला-

१७५०]

वाढ-पृ. सं. ११९ × २ = २३८ [२५०

या बाबत भीसमर्थ इत करुणाष्टक, धाट्या, सवाया वगैरे आहेत.
त्यांत काही अप्रकाशित हि आहेत. ताहून पाहणें आहे.

(१२) पारामतीच्या मठा कडून-१८४२ च्या कागुनात

१७५१]

वाढ-पृ. सं. ७३ × २ = १४६ [१५०

भीसमर्थ-कल्याण-साम्राज्य-कृष्ण किंकर अशी परंपरा. त्या कृष्ण इत
निर्वाणसार ग्रंथ-सहा अध्याय-ओवीसख्या ६५२

(१३) श्री. नरसो मटजी-पारामती

१७५२]

वाढ-पृ. सं. १५ ते ४३ = २९
२९ × ४ = ११६ [१५०

मुख्यतः श्रीसमर्थोचो पदपदांतरे, कचित् इतरांचो

(१४) श्री-रामचंद्र पळवंत रामदासी-मठ घाल्लें

१७५३]

पोथी-पत्रे २७१

राघवदास कृत वेदमनोगत

[१८

श्रीसमर्थ-अंबिकाबाई-मिमाक्षा-मल्हारबोवा-गिरधर-राघवदास अशी घाल्ले मठाची पंप्प. त्या राघवदासांनी १७६१ त हा ग्रंथ रचिला. श्रीसांप्रदायिक विविध विषयांक ८९ यात या ग्रंथावर लहानसें टांचण आलेले आहे.

(१५) श्री. चौडेमहाराजांचे शिष्य अनंतदास

यांनी पुढील बाबें पंढरी मठांतलें मिळवून पाठविलें होतें-

१७५४]

याद-पृ. सं. १३५ x २ = २७० [१९८

(१) श्रीसमर्थ कृत लघु सुंदरकांड (चंद्र हा समुद्र देखत घर्णी), सुंदरकांड व युद्धकांड; (२) रामदास म्हणणें मग वेळी । (३) विठ्ठलकवि कृत अद्वित्योद्धार

१७५५]

यादची उखवलेली

पृष्ठे ६ ते १३

[१५०

यांत भीम यांचे शिष्य राघव यांची २८ ते ६५ पदपदांतरे आहेत. हे भीम आपल्या पंरपेंतील होत असें पंढरीमठपतींनी अनंतदासांना सांगितलें होतें.

(१६) रा. घामन घाल्ल्या रचकार-नागपुर

यांनी कृपा करून पुढील ग्रंथ जेव्हात बर्बादूनी टपालानें पाठविला-

१७५६]

पोथी-पत्रे ७७

श्रीताराम कृत उत्तरगीता सटीक

[१००

श्रीसमर्थ-देवदास-हरिश्चामो-श्रीताराम अशी पंरप, त्या श्रीतारामांचा हा ग्रंथ. तो यांनी १६३० त रचिला. यावर एक लहानसें टांचण श्रीसांप्रदायिक विविध विषयांक ८ व आले होतें

(१७) रा. धीधर शामराव घळसंगकर—सोलापुर

१७५७]

पोथी-पत्रे ४०४

धर्मसिंधुसारः

[१५०

१७५८]

गळांटा

[१००

(१) आगमसार-याची चौदा पंचके, सत्तर समास व ओवीसंख्या ३५२१ होती, असे शके १७६७ तील शेवटच्या पत्रावरून दिसते, (२) सदाचारटीका, (३) अद्भुतलीलाप्रकरणं, मायाविदिः, विचनिंदाप्रकरणं (४) न उमगलेल्या प्रकरणाची ८ पाने, (५) घेंकटेश्वररहस्य-पृ. सं. ५ ते २८, (६) विश्वदीप-सटीक-पृ. सं. २५ ते १००, (७) गर्भगीता-पृ. २ ते ४

(१८) रा. मेढे-छाफळ

१७५९]

एक वेटाळें रंर

[१००

श्रीसमर्थ्याची वंशावळ

श्रीसमर्थ्याच्या पूर्वजाविषयी याहून जास्त माहिती अन्यत्र कोठे मिळण्याचा संभव नाही. श्रीसमर्थ्याच्या कोणा हि आधुनिक चरित्रकारांनी ही च उतरून घेतली पाहिजे.

(१९) रा. गणेश गोविंद ऊर्फ काका कारखानीस-विजापुर

१७६०]

बाह-पृ. सं. ७७ x २ = १५४

पोरें नाहीं

[१५०

(१) गोविंद अष्टक, (२) रामचंद्र अष्टक, (३) विश्वनाथ कृत मावती अष्टक, (४) गोसावीनंदन कृत मधानी अष्टक, (५) मरहारी-पंचक, (६) मंगळाष्टक, (७) भीधर कृत रामकृष्णमऊसंवाद, (८) आनंदसुत कृत श्रीकृष्णजन्मकथा, (९) केशव कृत मुरली आख्यान, (१०) भीधर कृत अश्वमेध, (११) राममुक्तात्मज कृत गोपीचंद आख्यान, (१२) सत्यमामादानामृत.

याशिवाय भीममर्ष, कचेश्वर, बल्लिग, सूर्य कवि, नामदेव, शिवदिन
केसरी, शिवरामात्मज, आनंदात्मज, अनंतसुत, मुक्तेश्वर, नागेश, शिवराम
पूर्णानंद, उद्धवचिदन, चिन्मयनंदन, विश्वेश्वर इत्यादिकांची पदपदांतरे.

१७६१]

संक्षेप

[१००-१५०]

(१) भीममर्ष, शि. पू., तुळछांदास, नरहरीपंडितसुत हरी दीक्षित,
नाथ भुजंग, पुरंदर विठ्ठल, उ. चि., यांची पदपदांतरे, (२) सवाई
माधवरावांच्या कारकीर्दीतील एका लढाईच्या शहिरी वर्णनाचा कागद
(३) १६८६ साल एक महजर, (४) चंचिरनंदांची गुरुपरंपरा.

(२०) रा. रामचंद्र सीताराम दुधाट-कडा

यांनी शिवाय भीमत् दासबोधाची एक पोथी पाठविली होती तिची नोंद
पुढे करू-

१७६२]

पोथी-पत्रे २२

एकनाथी भागवत-अध्याय १ व २ [१८९]

१७६३]

पोथी-पत्रे २२

श्रीधर कृत रामविजय- [१५०]
अध्याय ४० वा

१७६४]

पोथी-पत्रे २७

श्रीधर कृत हरिविजय [१५०]
अध्याय ३६ वा

१७६५]

पोथी-पत्रे १३

श्रीधर कृत शिवलीलामृत [१४८]
अध्याय ३६ वा

(२१) भीमंत सरदार गंगाधरराव नारायणराव मुजुमदार-पुणे
यांनी सेवीत वर्षांमार्गे कृपा केली होती-

१७६६]

अति दुर्दशा पावलेले याद
पृ. सं. १७ ते ८०

[१००]

(१) श्री श्लोक मनाचे, (२) श्रीसमर्थ्यांचे १७५ अमंग, (३) ज्ञानेश्वर कृत (४) पूर्वार्ंभ, (५) ध्यात्माराम, (६) कांही श्लोकबद्ध महत्वाची लिखिते, पण पाटण्यांत गेल्यामुळे बरोबर उमगत नाही, (७) " खंडोवा गोसावो याचे कृत "

लिखितांतील दोन चरणे : क्षेत्री कुर्त्री जे विख्यात जाले । त्यामाजिं सद्गुरू सटोजि मोसले ॥

१७६७]

पोथी-पत्रे १ ते १२६
रामगीता-सटीक, अपूर्ण

[१००

अपूर्ण असल्यामुळे कोण कृत हें ठरविणें आहे.

१७६८]

पोथी-पत्रे २९ पैकी
१, १०, ११, १७, २३, २४ नाहीत

[१५०

शुद्धदेशचरित्र-ओवीबद्ध, कोण कृत ठरविणें आहे.

१७६९]

न शिबलेळें बाढ-
पृ. सं. ७०

[५०

महादेवाचा रंक कृत विद्वत्संन्यास

(२२) रा. भालचंद्र गणेश साडे-घुळें

यांनीं सतरा वर्षांमार्गे दिलेली पोथी-

१७७०]

पोथी-विरसळित पत्रे
सुमारे २५०

[१५०

श्रीधर कृत हरिविजय

(२३) रा. पांडुरंग मदिपत कुळकर्णी-परंडा

१७७१]

बाढ-पृ. सं. ५८ X २ = ११६
पूर्वार्ंभ सटीक

[२३

भीसमर्थकृत पूर्वार्ंभावर कोणी गद्यांत टीका लिहिलेली

(२४) रा. गोविंद यशवंत एकघोडे-मनमाड

यांनी पुढील वाढ देतांना कळविले की, ते गुंडो वासुदेव एकवोट यांच्या हातचे असून ते गुंडोपत्र होमगावच्या दासमहाराजाचे शिष्य नानासाहेब त्याचे शिष्य होते. अर्थात् वाढाचे मूळ होमगाव असल्यामुळे ते महत्वाचे आहे.

१७७२]

वाढ-५५ X ४ = २२०
सर्वथ वाढ श्री च्या कवितेचे

[८५]

पूर्वार्भ, जुनाट पुरष, मानसपूजा, अंतर्भाव, आत्माराम, पंचसमासी, सप्तसमासी, सगुणस्थान, निर्गुणस्थान, कुट समास-एकंदर २१, पंचीकरण

(२५) रा. कोणी तरी

होमगावी मिळवून माझ्या हवाली केलें-

१७७३]

वाढ-पृ. सं. १५ X ४ = १४०
आ. व शे. ५१५ गेलेली

[११२]

हे सर्वथ वाढ प्रहयाणाच्या कवितेचे आहे-अभंग, पदे, श्लोक वगैरे. कव्याणाची सारी कविता प्रकाशित झाली पारिजे.

(२६) रा. गोपीनाथपत घकीड-परंदा

१७७४]

पोथी-१३
४ + २० + ४ = २८

[१४२]

पंचीकरणयोग, पूर्वार्भ, अंतर्भाव, जु. पु., सप्तसमासी, मानसपूजा

(२७) रा. नानासाहेब ठाकुर-मुळे

यांनी आपण दिली, तो बहुधा काशीनाथ रामचंद्र-वापुणव-देशपाठे, प्रणणे वळिंग, यांच्या संप्रदासील असावा-

१७७५]

पोथी-पत्रे ३१०
महिपति वृत्त संतविजय

[१०४]

(२८) रा अनंत सखाराम घणीकर-अहमदाबाद

यांनी आपले मामा रा. हरिभाऊ माधवराव काळुष्कर यांच्या संप्रदासील

पुढील तीन फारशी हस्तलिखित पुस्तकें पाठविणों, तीं—

१७७६]

पुस्तक-पानें ५३० × २ = १०६०

एकयाळनामा ऊर्फ जहांगीरनामा
(जहांगीर बादशहाची कारकादं)

[९४

लेखक-मोअतमद खान बखो. लेखनकाल-१२५९ हिजरी महिना
रमजान ताखेल २ रोज बुधवार सवत १९००, म्हणजे आपली आश्विन ७.
४ चक्रे १७६५. फोणासाठो-बकटखान नारायण कालुसकर, राहणार
दक्षिण प्रात, मोहदुद्दीन राहणार अहमदाबाद याचे शिष्य.

१७७७]

पुस्तक-पानें १७२ × २ = ३४४

युसुफ झुलेखा महज्जतनामा
(युसुफ व झुलेखा यांची मेमकाहाणी)

[९४

पुस्तक रचणारे-मौलाना हाजी. रचनाकाल- ता. ५ रज्जब सन
१२५९ हिजरी भावण शु। ७ सवत १८९९ म्हणजे आपला शक १७६५.
लेखक-सय्यद अमीर मीया. फोणासाठो-बकटखान नारायण ऊर्फ रावजी
याच्या अवलोकनार्थ.

१७७८]

पुस्तक-पानें २३४ × २ = ४६८

इनशाये मुह्ला
(मुह्लाचे निबध)

[१००

पुस्तकाचा काल-१०५१ हिजरी म्हणजे शक १५५७. पुस्तकांतील
विषय-शहाजहान बादशहाच्या कारकीर्दीतील कुटुंबामधील पत्रव्यवहार.
पुष्कळ ठिकाणी बराच उपदेशाचा भाग आहे. भाषा उच्च दर्जाची आहे.
दोन सुटे फारशी कागद पुस्तकाच्या पोटात ठेवलेले आहेत.

(२९) ज्यांचीं नांविं स्मरणांत राहिलीं नाहींत असे सज्जन

१७७९]

पोथी-पानें ७९९

[२००

महृषीसोमदेवविरचित. कथासरित्सागरः हा प्रचंड ग्रंथ संपूर्ण,
मुद्रा, एका टाकानें लिहिलेला, असा आहे. त्याचे एकदर १२४ तरंग आहेत.
ए. घ. ५९

१७८०]

पोषा-पत्रे एकदर ११०
संस्कृत-प्रकरणे

[१८३]

(१) आतुरसंन्यासपद्धति - शके १६६९, (२) आधारत, (३) तुलसीदासितसुविधनाथभट्टविरचित श्रीवैष्णवविचित्रचंद्रिका-शके १६७६, (४) क्षीपविरचितः अस्याधातप्रयोग - शके १६६९, (५) लोलावती, (६) मलमासमाहात्म्य, (७) न उभयकेले प्रकरण-अपूर्ण, (८) भट्टरामेश्वरसुतभट्टनारायणविरचित प्रयोगरत्नं, (९) परिशिष्ट गृह्यत कोर्पो पार्ने सोदलेली

१७८१]

पोषा-पत्रे १४३
विठ्ठलकिंकर-कृत पंचदशीभावार्थ

[१५०]

श्रीवीरद-ग्रंथ बहुधा अप्रकाशित, प्रकाशना योग्य.

१७८२]

पोषा-पत्रे १७
संस्कृत ग्रंथ

[१८५]

प्रहप्रबोधटीका

लेखनकाल-शके १६७४ अगिरानाम अधिक वय ७ इडुवासेर कृष्णेन लिखितम्

१७८३]

पोषा-पत्रे २१ ले-६५
अधर्मी कांशे नाहींत

[१५०]

इस्तामलकटीका-श्रीवीरद, अपूर्ण, बहुधा एकताय वृत्त

१७८४]

पोषा-पत्रे २१२
स्वानुभवदिनकर-अपूर्ण

[१५०]

दुसरा, तिसरा, नववा, दहावा कलाप नाहींत च. पहिला, चवथा, चावथा, आठवा अपूर्ण पाचवा, सहावा व अकरा वे सोळा-पूर्ण

१७८५]

पोषा पत्रे १२१

[६३]

भजाततदैवत कर्मकर वृत्त श्रीवीरद गीता

१७८६] पोथी-एकूण पत्रे १३२, [१५२
बहुधा रा. अमृत बापुजी रसाल याजकडून

(१) सप्तशती-लेखनकाळ १७०७, (२) देवपूजा, (३) देव्याः स्वरूपं, (४) गळांठा

१७८७] पोथी-पत्रे ८ [११०
शीघ्रबोध-संस्कृत प्रकरण

१७८८] पोथी-पत्रे २१ [१२०
वरप्रसाद ग्रंथ अथवा वासिष्ठसूत्र

असे या ग्रंथाचे नांव असून तो भीसमर्थकृत आहे, असे गटलेले आहे. प्रत आलकडची आहे. ती बहुधा चाफळखोऱ्यात मिळाली असावी, ग्रंथ मी पाहून पाहिला, भीसमर्थकृत असावा, असे माझ्या मनात येत नाही. प्रकाशन ह्यावे आणि सर्वांनी ठरवावे,

१७८९] पोथी-पत्रे १६ [२००
कक ६ वें पत्र नाही

भगवद्गीता सटीक ओवीबद्ध-अध्याय १, २

१७९०] पोथी-पत्रे २७ [२१०
कक १ ले पत्र नाही

श्रीशंकरयोगिविरचितः अष्टांगमहायोगः

१७९१] पोथी-पत्रे ९ [२००
कोकिलात्रयोद्यापनविधिः

१७९२] पोथी-पत्रे १२ [२०१
सुहृत्सर्वह-अपूर्ण

१७९३] पोथी-पत्रे ४ [२५०

हो एका अपूर्व ओवीबद्ध ग्रंथाची पहिली चार पत्रे आहेत. तो सर्वत्र ग्रंथ उपलब्ध झाला पाहिजे. या चार पानात गप्पाष्टक हा विषय आहे व त्याचे

ઉદાહરણ મ્હણૂં ધામાનગરવ્યા મહ્યાંનોલ પુષ્પવાટિકેલા નાથ ઔરંગાબાદવાં
હેંટ દરરામી જરીત અસે, અઘા કાદાળીને કેલા આદે, ઓલસીઠાઈં એક ઓલી-
માલી ઘદે તુપરા । પેક આતાં ન્યામ કરા । મજ ઠેઠનિ કારાવારા । પર્ગે ઊઠા
મજગરી ॥ ૫૦. હા કોળતા મન્ય !

૧૭૯૪] પોથી-પર્ગે ૧૬ થે ૧૨, [૨૦૪
મણી ૨૪, ૪૧-૫૪, ૬૯ નાઈત

નિરનિરાઈં ગ્રંથે-ગ્રંથ ૧૬૫૫

૧૭૯૫] પોથી-પર્ગે ૭૯ થે ૧૭૮ [૨૦૦
સંસ્કાર આણિ ધાંતિ

૧૭૯૬] જીર્ણ બાદ-પૃ. સં. ૨૭ X ૨ = ૫૪ [૧૫૦
મધ્યગાય કૃત સકુમાર્યે પરિત્ર વ

શ્રીસમર્થ, શુકા, મધ્યનાથ, વાલકૃષ્ણ, અમૃત, રંગનાથ, આત્માશ્વામી,
દુકનાથ, મીરંગનાથપણ, વર્યાહિન, વામન, અનંત, નામા, ચાર્ણી પદપદાંતરે

૧૭૯૭] બાદ-પૃ. ૪૪ X ૨ = ૮૮ [૧૫૦
મંત્ર, વંત્ર, સંત્ર

૧૭૯૮] હીન વહ્યા-પર્ગે ૧૨૦ [૨૫
શ્રીસમર્થ કૃત મ્હણૂં રામગીતા

૧૭૯૯] બાદ-પૃથે ૭૩ X ૨ = ૧૪૬ [૨૦૦
મુખ્યતઃ શ્રીસમર્થવિપયક

(૧) મોરિપંથાવ્યા શ્રીસમર્થાધર આયાં, (૨) મીમલ્પી સદા દ્યોતે,
(૩) શકુનવંતી, (૪) શ્રીસમર્થાદિકાંવ્યા પુષ્પાતિથી-શ્રીસમર્થોશી ૧૬૦૫
ત મ્હટલી આદે, (૫) શ્રીસમર્થોશી નાવે, (૬) દત્તવંતા રામદૂતા । (૭)
મધ્ય વેપીત્ર કલ્યાણચરિત્ર-શ્લોક ૨૧, (૮) શ્રીસમર્થ, શુકા, જયરામમુત,
અનંત, સ્વાર્માદાસ, વિહલનાથ, ઊ. કે., ચાર્ણી પદપદાંતરે

૧૮૦૦] બાદ-પૃ. સં. ૧૧૦ X ૪ = ૪૪૦ [૧૧૫
મુખ્યતઃ સ્વાત્મામૃત રતુનાથ ધાંચી પર્ગે

(૧) શ્રીસમર્થ, મધ્યમુનેશ્વર, જગજ્ઞાન, વાલકૃષ્ણ, દુકનાથ, કેશવ

व स्वात्मामृत रघुनाथ यांची पदपदांतरे (२) भीसमर्थांची पंदरी आणि विद्वज्ज यांच्यावर पदे, (३) रघुनाथ कृत गोपळस्वामींचे चरित्र

१८०१]

बाह-पृ. सं. २६ × २ = ५२

थर्यो च पृष्ठे नष्ट

[१५०

(१) असृतविदेही कृत पंचीकरणाचे व इतर अमंग, (२) भीसमर्थ कृत पदपदांतरे

१८०२]

बाह-पृ. २५ × २ = ५०

भी श्लोक मनाचे

हे बाह बहुधा जाव येथील

[१५०

१८०३]

बाह-पृ. ६२ × २ = १२४

भी श्लोक मनाचे व गुलनयन यांची पदे [११०

१८०४]

बाह-पृ. सं. १०० × २ = २००

भी श्लोक मनाचे वगैरे

[१५०

१८०५]

पोथी-पत्रे ७८

मुकुंदराज कृत परमाश्रित

[१००

१८०६]

बाह-पृ. २० दोन जाय अष्टकें

(१) पाव सावर शेषपाळका ।

(२) नमस्कार ओयेस्वरीच्या वराला ।

[१००

१८०७]

उसवलेले बाह-पृ. ४२ × २ = ८४

रामचंद्र नीळकंठ अमात्य कृत राजनीति

[२४

१८०८]

पोथी-पत्रे ६

श्रीसमर्थ कृत नीति-तीन समाध

[१००

(३०) श्री. पुरुषोत्तम मंगेश लाड, एम्. ए., माय. सी. एस्.

परया विद्यापेठस जाण्यासाठी ता. २३/११/१९३७ रोजी येथून निघतांना भीसमर्थाबादेवतामंदिरात ठेवून गेले—

१८०९] जीर्ण बाट-पृ. सं. १५ × २ = ७० [६७]
मुख्यतः कविरायाचीं पदे

शिवाय (१) बरीं च हिंदुस्थानी पदे, (२) तुका, शि. पू., कबीर, केशव,
मध्वमुनेश्वर, विठो, कृष्णदास, सजनरंजन, कमाल, सुरदास, नासा, वामन,
मोरोपंत यांचीं पदपदांतरे, (३) दहा पांच जन्मपत्रिका

१८१०] जीर्ण बाट-पृ. ५० × २ = १०० [६०]
मुख्यतः कविरायांच्या लावण्या

शिवाय घोडी शारीर, अनंत कवि, वीरे

नकला करून घेतलेले ग्रंथ

१८११] बांपलेलीं पुस्तके-पांच भाग [१५]
पृ. सं. एकूण १७२०

भीममर्षशिष्य भाषय कृत रामायण

तिसऱ्या भागांत धरण्याकांड आहे, त्याचा शेवट पाहणें. मूळ ग्रंथाची रचना
शके १९१५ त झाली.

१८१२] बांपलेलीं पुस्तके-सहा भाग [१५]
पृ. सं. एकूण २४४७

विन्मय दत्त कृत योगवासिष्ठ

१८१३] बांपलेलीं पुस्तके-चार भाग [३५]
पृ. सं. एकूण २५८१

हरिदास शांतानंद कृत योगवासिष्ठ

१८१४] बांपलेलीं पुस्तके-तीन भाग [१५]
पृ. सं. एकूण १८४२

भाषयसुत कृत गणेशपुराण

१८१५] बांधे बांपलेले पुस्तक [३५]
पृ. सं. २९१

चंद्रकंठेदा कृत दासप्रताप ग्रंथ

हे श्रीसमर्थचरित्र यत्नरीत्या आपातने १७६९ त लिहिले गेले

१८१६]

बांधलेली पुस्तक-दोन भाग

पृ. सं. एकूण ७२८

[१५]

गंगाधर कृत श्रीरामदासगुणार्णव

इके १७९२ त लिहिले गेलेले चरित्र.

१८१७]

बांधलेले पुस्तक-पृष्ठे ११७

चंद्रात्मजकवि कृत सद्योगपर्व

[३५]

इके १६८७ तला ग्रंथ

१८१८]

साधी बांधलेली पुस्तक दोन

पृष्ठे २०० व ९५

[१५]

दत्तमुकुंद कृत (१) सुंदरकांड व (२) उत्तरकांड-छीकवद्ध

१८१९]

साधे पुस्तक-पृष्ठे १३४

जीवन्मुक्तीवाक्य-गद्यात्मक

[३५]

१८२०]

साधे पुस्तक-पृष्ठे २१

प्रभुनंदन कृत भास्वद्व्याचे चरित्र

[३५]

१६९३ भाष.इ. १५ चा ग्रंथ

१८२१]

सुटे ग्रंथ-पृष्ठे

एकूण ६०५

[३५]

मठे मठपति अमृतेश्वर यांचे ग्रंथ-(१) तत्त्वज्ञाता, (२) उपासना, (३) गणेशगीता, (४) आत्मघोष व (५) तत्त्ववचिशी

१८२२]

साधी तीन पुस्तकें

पृष्ठे १२, ४७, २८

[३५]

श्रीरामदास कृत मधूत (१) स्वरोदय, (२) शिवस्वरोदय व (३) पंचपदी

१८२३]

साधे पुस्तक- पृष्ठे: १२५

पाडुरा अनंत पेंडसे यांची काव्ये

[३५]

इके १७२४ खेड-इ. ११

१८२४]	साधे पुस्तक-पृष्ठ ५० ज्ञानेश्वरांचा लेखनग्रन्थ वीरेश्वरांच्या गद्यात्मक टीकेसह	[१५]
१८२५]	साधे पुस्तक-पृ. १६४ अक्षपूत कृत कपिलगीता	[१५]
१८२६]	साधे पुस्तक-पृ. ६१८ जीवन्मुक्त कृत गीताप्रभाकर	[१५]
१८२७]	साधे पुस्तक-पृ. १११ चित्रदीप-रामकृष्णांच्या टीकेसह	[१५]
१८२८]	साधे पुस्तक-पृ. १५२ विश्वनाथ कृत उपदेशाद्वय	[१५]
१८२९]	साधे पुस्तक-पृ. १०२ विठ्ठल कृत शुकगीता	[१५]
१८३०]	सा. पु.-पृ. १६५ अच्युत कृत वैराग्य	[१५]
१८३१]	बांधलेले पु.-पृ. १६२ सीताराम कृत उत्तरगीता	[१५]
१८३२]	तीन ग्रन्थ-पृ. सुमारे ६०० शिवराम पूर्णानंद कृत	[१५]

(१) अध्यात्मरामायण, (२) गीताचंद्रिका, (३) प्रबोधसुधाकर

१८३३]	बांधलेले पुस्तक-पृ. ५०७ ज्योत्स्नाकर कृत बाळबोध	[१५]
-------	--	------

१८३४]

बांधलेला ग्रंथ-पृ. ३५६
राघव कृत संदेहहरण
शके १६११ तला

[१५

१८३५]

सुटा ग्रंथ-पृष्ठे १७०
रामचंद्र दिनकर कृत
सीतारामसवाद ग्रंथ

[१५

१८३६]

तीन पुस्तके-पृ. सुमारे १०००
केशवस्वामी कृत

[१५

(१) स्फुट कवितेची दोन पुस्तके (२) पदपदांतरे

१८३७]

बांधलेले पुस्तक-पृ. ७३५

बालकरामांची कविता

[१५

१८३८]

दोन पुस्तके-पृ. सुमारे २००
आपचंद मठांतील दांडे व
भीनिकचरित्र व माधवी ग्रंथ

[१५

१८३९]

चार पुस्तके-पृ. सुमारे २००

[१५

संजावर भीममठातील श्रीसमर्थचरित्र, (२) स्फुट प्रकरणे-माधवकृत
बालकांड, राजकृत बख्शहरण, दासानुदासकृत भीष्मप्रतिज्ञा, वामनकृत बख्शहरण,
केशवस्वामीकृत गोपीगीत व बालदासकृत पद्मनामचरित्र, (३) मेरुकृत
स्फुट-मन्नारगुदी, (४) भीममठातील पदसंग्रह

१८४०]

चार टाचणे

पृ. स. सुमारे २५०

[१५

(१) आरमाधाम, अंतर्भाव, देवभक्तसवाद, परमाश्रित, नरहमिकृत
अनुभवा रामायण, गोविंदकृत यमकाचे रामायण, (२) रामचंद्र दिनकरांची
स्फुट कविता, (३) जनजसर्वते याचे चरित्र व कागदपत्रे, (४)
देवदासांची कविता.

१८४१]

तीन भागात-पृ. ११९९
मानभावांचा लीलासंवाद ग्रंथ

[१५

१८५५] श्रीसमर्थींची वखर
चापळखोल्यांतोळ [७५
आरंभीचे अवघे बंद १३

१८५६] श्रीसमर्थींची वखर
चापळखोल्यांतोळ [७५
आरंभीचे अवघे ६ बंद

१८५७] श्रीसमर्थींची वखर
चापळखोल्यांतोळ, बंद १५३ [७०

या प्रतीत वखरींची वारा प्रकरणे केलेली आहेत. वाराव्याच्या अंती
१९०१ पर्यंतचा वृत्तांत आला आहे. आपली एक तेथे प्रकरण असावे,
असे वाटते, ते या प्रतीत नाही.

१८५८] श्रीसमर्थींची वखर
टांकळी येथील, आरंभीची २२ पत्रे [१००

१८५९] श्रीसमर्थींची वखर
टांकळी येथील, बंद १११ ते १९१ [१००

१८६०] श्रीसमर्थींची वखर
माळगांव किंवा सोमगांव येथील, अपूर्ण [१०६

१८६१] श्रीसमर्थींची वखर
कंठोळ त कळे [१००
अपूर्ण

१८६२] श्रीसमर्थींची वखर
रोहिद खोल्यातील प्रत [१००
अपूर्ण

श्रीमत् ग्रन्थराज दासबोध

आणखी वारा प्रती

१८६३] श्रीमत् ग्रन्थराज दासबोध [१००
अत्यंत प्रेक्षणीय प्रत

४१^१/_२" × २१^१/_२" आकाराची प्रत, तिशांत च काय पण मुठोत मावते. पातळ नशीदार कमावलेला कागद, अक्षर बायीक पण सुवाच्य, मधून मधून सोनेरी रंगेरी धातू. चार दि बाजूय समास सोडून प्रत्येक पानावर दहा दहा ओळी आहेत.

प्रतीच्या शेवटी 'इदं पुस्तकं दैवतगव बहिरव चिटनिष्ठेन लिखितं' असा उल्लेख आहे.

भी. जगन्नाथ महाराजांचे वर्हाळ बंधु भी. खंडेराव भाऊसाहेब देव निधोनकर यांना ही प्रत चाफळखोऱ्यांत गळाळ्यांत अस्ताव्यस्त सांगडली, ती त्यांनी नीट शुद्धयिळी व प्रेमानें मला दिली.

आरंभी मुखवस्त्र आहे, त्याचे लेखन नंतरचें, निराळें आहे.

१८६४]

श्रीमत् प्रन्थराज दासबोध

तशी च प्रेक्षणीय प्रत

[१५०

४१^१/_२" × २१^१/_२" आकाराची प्रत. सुंदर अक्षर. शेवटी लेखकाचें नांव व लेखनकाल नाहीं. ही प्रत शिराळें येथें माग्यानें मिळाली. नीलने मठाचे आण्णाप्पा हे शिराळ्याचे राहणारे. त्यांच्या हातची ही प्रत असावी.

आरंभी एका पानावर भीरामदासस्वामींची आसनस्थ मूर्ति काढलेली आहे. पण ती नंतरची दिशते.

१८६५]

श्रीमत् प्रन्थराज दासबोध

८३^१/_२" × ४१^१/_२" आकार

[१४४

ही प्रत सोमगांवां निष्काळजीपणानें सांठविलेल्या गळाळ्यांत मिळाली. त्यामुळें तिची कांहीं पृष्ठं गहाळ आहेत. तथापि प्रत मात्र महत्त्वाची आहे. अक्षर ठसठशीत. शेवटी :

सकळ दारारामर्षे नायेक । तो चि संसरउर भीमुख ।

काव्युन सुख येकादालि नेमक । रविवार ॥ १

पास्तव्य दोमग्राम । मांत हवेळी परंढे उत्तम ।

अमहर्णा वरदराम । गंगा पूर्ववाहिनी ॥ २

श्रीकृष्णकृपेस्तव । लेखन संपूर्ण दयार्णव ।

जपेराम हे नामगौरव । कृपेचेनि मास ॥ ३

प्रतीचा छेपनकाल-१८०२ आधिक आश्विन शु. १२ यनिवार.

प्रसादग्रन्थ

१८७५]

पोथी-११२ २६

[१०]

श्रीरामचं कृत फुट समास-समास ७, म्हणजे च सप्तसमासी श्रीरामचं कृत लघु काव्ये या ग्रंथांत हे आपण नुक्ते च प्रकाशित केले आहे. ते श्रीकल्याणस्वामींच्या हातचे आहे.

हे सात समास व त्यांच्या गरीबा आणि तीन समास व एकविसावा दशक म्हणून कोणी १८१९ चक्रेत छापला होता, त्याची प्रत सोबत ठेविली आहे.

समास

येथे श्री रामदासी संशोधन ग्रंथाचा द्वितीय खंड समाप्त करीत आहे. आता यापुढे

उरले काय आहे ?

जैः हि सांगून ठेवतो. कल्पनेत उरले आहे त्या मानाने प्रत्यक्ष उरले आहे, थोडे आहे; कल्पनेत मात्र पुष्कळ च उरले आहे.

केव्हा हि जेथे जावे तेथे कांही ना कांही मिळते च. गेल्या च वैशाखी वीळ येथून दोन लोखंडी पोथ्या भरून बाहेर व पोथ्या अशी आणली. कोणी कोणी सुरक्षित संप्रदाय आता येथे हि पोथ्या, पुस्तके, कागदपत्रे आणून देतात. गेल्या महिन्यांत च चौळ येथील श्री. गंगाधरचाली केळकर यांनी १६० वर्षांपूर्वी लिहिलेली श्रीधरी टिकेवर भागवताची प्रचंड पोथी व इतर एक दोन महान पोथ्या श्रीरामचंकाभेदेच्या तेज्या चरणी अर्पण केल्या. तातूंत, परवान्या चैत्रापासून मिळालेल्या पोथ्यापुस्तकांची नोंद बहावपाची आहे. तसे च पांच पन्नास घराण्यांतील, मठांतील व ठिकाणच्या कागदपत्रांनी दोन कपाटे भरली आहेत, त्या कागदपत्रांची अधिकतर नोंद केली जाहिजे. म्हणजे आणखी एक खंड होईल, एवढी सामग्री आज च आहे, पण ती खंड आता यापुढे मजकूरून तयार होईल, असे मला वाटत नाही. ते काम आता प्रतिलिपि करून देऊन मिळेल.

आणखी एक महत्त्वाची बाब नमूद करून ठेवली पाहिजे. भोक्कणा-
स्वामींच्या हातचो

श्रीमत् ग्रन्थराज दासबोधाची मूळ प्रत

बोमगांवी मठात सुरक्षित आहे व परमेश्वरास माफी प्रार्थना की, देवा,
यावघडादियाकरो त्या प्रतीचें रक्षण कर. पण एकदां माझ्या मनात आलें
की, त्या प्रतींतोळ लेखनाचो तंदोतत केलेली प्रत जगात दुसरी
असावी, म्हणून तशी केलेली सुंदर प्रत माझ्या संमर्ही आहे. तिची
नोंद करण्याचें कांहीं कारणानें मी मागें ठेवलें आहे. कारण दुसरें काहीं
नाहीं. नोंदलेला कोणता हि ग्रन्थ बागदेवतामंदिराच्या चार भिंतींच्या बाहेर
जाऊ शकत नाहीं व ती प्रत एकवार मुबईत नेऊन मला तिची अत्यंत
सुंदर आणि मजबूत बांधणी करून आणावयाची आहे.

इतकी कामे प्रत्यक्ष उरली आहेत, कल्पनेत जी उरली आहेत, त्यांना
अंत नाहीं. आतां पक्क

शेवटची एक इच्छा

आहे. श्री क्षेत्र जांय येथें श्रीसमर्थांच्या जन्मस्थानी श्रीसमर्थमंदिर शालें,
धुळ्यास त्यांच्या बागदेवतेचें श्रीसमर्थबागदेवतामंदिर शालें, तसें आतां या
सर्व संमर्हांच्या व इतर ग्रन्थांच्या आधारें व श्रीसमर्थांच्या कृपाप्रसादानें

श्रीसमर्थचरित्रमंदिर

उभारलें जायें, अशी इच्छा आहे. त्या दोन मंदिरांना दगड, चुना, विटा
छागण्या, या चरित्रमंदिराला कागद, शाई, लेखणी हीं पाहिजेत. त्या दोन
मंदिरांना जनतेचें साहाय्य पाहिजे होतें व तें सर्वांनीं श्रीसमर्थांविषयींच्या निस्सीम
प्रेमादरानें केलें, या मंदिराचा मुख्य आधार म्हणजे श्रीसमर्थकृपा व ती त्या
दीनदयाळानें कृपालुपणें करावी,

स्वामीकृपेचा लोट यावा ।

तो मम हृदयसरोवरीं सामवावा ।

पूर्ण जालियां उचवळावा ।

चरित्र उद्गार ॥

अशी अहोरात्र प्रार्थना आहे. एरवीं चरित्र काय लिहावें ? त्या चरित्रमंदिराचें

जे विप्र मनश्चक्षुषुर्दे लभे केळे आहे, त्यात त्याचे (१) मंदिराचा पाया, (२) मंदिराचा गाभारा, (३) मंदिराचे शिखर, (४) मंदिराचा फळस व (५) मंदिराचे आवार असे पांच मुख्य भाग व त्या प्रत्येक भागाचे द्वियेक दोटडिभाग कल्पिले आहेत. त्यांच्या चिंतनवाचनलेखनांत उर्वरित आयुष्य जाई, अशी इच्छा आहे ।

१८५९ साधिन सु. १०

घीराम

गेल्या अठ्ठावीस वर्षांत झालेलें

श्री रामदासी संशोधन

द्वितीय खंड

सूची

श्री रामदासी संशोधन

द्वितीय खंड

सूची

(अंक वाढांचे आहेत, जेव्हा पुढांचे आहेत त्यांच्या मार्गे पा. अक्षर आहे)

अ

- अकणपा - १२२०
 अकुपाई - मिरजेच्या पा. ५५
 अकोळा - पा. १९३
 अकलमारी - एरनायकृत १५०६
 अक्षरभागमनचरित्र - १२६२
 अक्षरागमन - नामदेवकृत १४९६
 अखंड सावधान - समर्थकृत १९४
 अमित्रुमार - प्रोक्तम् सप्तोत्तमम् स्तोत्रम्
 ६८३
 अग्न्याधानप्रयोगः - दीपविरचितः
 १७८०
 अमदास - ५५०, १६१५
 अमदास विठ्ठल-कृत द्वापारी हनुमंतमेढ
 ५४०
 अंगद शिष्टाई - ११११
 - कृष्णदास मुद्रकृत १२८६
 - तान्हाजी कृत १५२२
 - बाळकरामकृत १५०७
 अंगापुर - बोदाचे नांव शिवनामी,
 बोदातीळ मूर्ति ५५५

- अभ्युत - १२९९
 - कृत बेरागर १८१०
 अभ्युताधम - १५०६
 - कृत ज्ञानशात १५०६
 अभ्युताधमस्वामी - पा. ६३
 अभ्युताष्टक - १२०१
 अजपाधिवरणम् - १५९०
 अजम - १४४९
 अजामेळ - १४८८
 अजामेळ आपयान - वासनकृत १५१७,
 १५५२
 अक्षरार - चा आभम पा. १८४
 अणाजी - पा. २७६
 अथ रसायनम् - ११९२
 अथर्वण योगापर - कृत शिवरात्री कथा
 १२४४
 अद्भुत खोला मकरणम् - १७५८
 अद्वैतप्रकाश - पा. १८०
 अद्वैतमकारंदः - १४१३
 अद्वैतानंद - ११७८

अध्यासरासायण - पा. ७४, पा. ८०,

५६०, ८९९, ११७३

- शिवरामकृत १०२७

- शिवरामपूनिदकृत १८३२

- समर्थाच्या हातचे ७२७

अध्यासरासायणसाहाय्य - ८९९

अध्यासरासायणसार - आत्मारामकृत
६२५

अनंत - ५६१, ६१६, ६३४, ७६३,

७७८, ७९३, ७९७, ८०२,

८४७, ९३६, ९८५, ११७२,

(११९५, १३२८, १९३५,

१९४९, १९५०, १९७६,

१९७७, १९९९, १५४७,

१५८५, १६३१, १६३३,

१७४२, १७९६, १७९९, १८१०

- 'कृत' अहिमहि आख्यान १४२

- 'कृत' अहिमहिआख्यान आख्यान

१५५२

- कृत गण्ड आख्यान ९४९

- कृत गोतेची आरती ७९३

- कृत मणि रत्न १८४२

१/१ - कृत लवकृत मुद्रा १५५५

- कृत लघुभक्त आख्यान ९७४

- कृत हनुमंत मंत्र ७७४

अनंत कथिमुक्त - १०९

अनंत केशव - १५०६

अनंत धोमेरि मह - १०२९

अनंत जोशी - ८९४

अनंतनय - ५४४, ६३७, १५१५,

१५२३, १५३९, १६३४, १६४४

अनंतदास - ५७९, ५९८, ६४०,

६८९, १२०४, १२२६

- कर्क गोपाळ अनंत १२२१

- चौदे महाराजांचे शिष्य, पा.

४६०, १७५५

अनंत देव - १२४४, १४४९

- कृत गोपाळकाला १३००

- कृत चित्हाळचरित्र १२५४

- कृत लुब्धीची आरती १४९९

- कृत भांडारंगसाहाय्य १३०१

अनंत देव गुरूचा बाळक - कृत विद्योपा-

नार्थिकांचे चरित्र १२४४

अनंतनदन - १५३८, १५४९

अनंतपंडितमुक्त सायाजी - १५८५

अनंत पाठक - पा. १९५

अनंत प्रभु - ९०४

अनंतपुत्रा - ६२०

- गडेंकर पा. ४६, पा. ४५९

अनंतमोघ - शिवाद्वयांचे शिष्य ५८२

अनंतमह - कृत गारतचंपू १३६५,

१३६६

अनंतमुनि - १५१०

अनंत मीनी - ९७९

- पुण्यतिथि पा. २८२

- मथुरागुचीचे पा. २७६, पा. २८२

- शिष्य मेहस्वामी पा. २८२

अनंतमत - ८९६, ९३१ -

- भाळदासकृत १२०५

अनंतशिष्य - कृत गजगोरीबोधसा

१५९२

अनंतमुक्त - ६११, ९७७, १००७,

११५८, १५२८, १६३३,

१६४५, १७६०

- कृत भांडेदेवचरित्र १२१०

अनंतसुत सुदगळ - वृत्त रविमणी-
 स्वयंवर १६३८ -
 अनंतस्वामी - श्री भारती १४४३
 अनंतरामाय - १०९
 अनसूयाचरित्र-माधवनेंदनकृत ९८३
 अनाथ - १०९८
 अनाथ शिपरामाचा किंकर - ८०२
 अनिरुद्धसारस्वतीदेवतामंत्र - ९१६
 अनुचर - ७६२, १२३५
 - कृत सर्ताची भारती १२३५
 अनुभवरामायणम् - नारायणकृतम्
 ५७७ -
 अनुभवामृत - ज्ञानदेवविवरित ५६६
 - ज्ञानेश्वरकृत, पा. २८१, १०४१
 अनुभवामृत व्याख्यान - श्रीरेश्वरकृत
 १०४१, १०४२
 अनुभववीरामायण-नरहरिकृत १८४०
 अनुवाक - ८९४
 अनुशासनपर्व - माधवकृत ११९३
 अनुसयाख्या - एतनाथकृत ९४०
 अनुस्मृति - पा. ६३
 अत करण प्रबोध - वल्लभाचार्यकृत
 ६८३
 अतर्भाव - समर्थकृत, पा. १३६, ५४५,
 ६११, ६४१, ६४३, ६४४,
 ६९१, ७६६, ९६९, ९९४,
 १०७६, १०७७, १०७८,
 ११४५, ११४७, ११७४,
 ११८४, १२३३, १२४०,
 १२८६, १२८७, १५४७,
 १७४९, १७७२, १७७४,
 १८४०
 अताजीपत कुळकर्णी - ५९४, ७९५

अताजीपत बोकीळ - याच्या पूर्वजाना
 समर्थानी दिलेल्या रामाच्या मूर्ति,
 पा. ७ १०४१ - ११४२
 अगवार - १०३२ - ११४३
 भक्तपूर्णमंत्र - १४०८
 अर्धमह - कृत स्वतर्कसंप्रदाची टीका
 १४१८
 अत्यापदेश श्लोक - १४४६
 अग्र्यम इतिरेक - ९७२, ११४५
 - समर्थकृत नव्हे ९७१
 - सीतारामकृत ९७१, १०६०
 अपराधस्तोत्र - १२००
 - चक्षाचार्यकृत ६०८, १०८१
 अपराधस्तोत्र टीका - शिवरामकृत
 १०८१
 अपराधाष्टकस्तोत्र - १४३६
 अपरोक्षानुभव - पा. ४३१
 - कृष्णराय अपरामकृत ५७६
 - वसनाथ मठातील शक १५९१
 चा, पा. ४
 अपरोक्षानुभूति - ५६३, १२७३,
 ३३८०
 - कृष्णदास अपरामकृत ७४३
 - नरहरिकृत १७३५
 - वामनकृत समस्कोकी १६७१
 अपरोक्षानुभूतिदीपिका - शिवराम
 पूर्णानंदकृत १०८०,
 अपर्याख्यान - ९०५
 अपरामार्जनस्तोत्रम् - ८३२
 असाजी सोनईकर - ८३८
 अकदरामायण - गिरिधरकृत ६६४, ७४५
 अभिमन्युविवाह - मोरोपंतकृत १२३९
 - रामचंद्रकृत ३२१६

शमरकोश - ७७८, ८९४, १३३२,
१५८५

शमरदास - १२०१

शमरसिंह राजे - १३८१

- भारती शेषशुद्धत १४९८

- संज्वावरचे १३०३, १३९८

अमृतराय - अमृत, अमृतेश्वर, अमृत-

कवि - ५४७, ५४९, ५५०,

५५४, ५६०, ५६५, ५६८,

५६९, ५७९, ६०९, ६११,

६१६, ६१७, ६३६, ६८८,

७५१, ७५६, ७६० ते ७६२,

७८५, ७९३, ७९७, ८०७,

९३५, ९७५, ९७७, ९८५,

९९१, ९९७, १००७, १०३६,

१०७१, ११०७, ११४६,

११४७, ११४९, ११५८,

११६६, ११९१, १२००,

१२०१, १२०५, १२०९,

१२१२, १२१९, १२२८,

१२५०, १२५१, १२५४,

१२६९, १२८९, १२९४,

१२९९, १४४९, १४५०,

१४९४, १४९८, १५०१,

१५०६, १५१० ते १५१२,

१५१७, १५१९, १५२८,

१५३१, १५३३, १५४४,

१५४६, १५५९, १५७१,

१५८५, १६३१, १६३३,

१६३९, १६४०, १६६४,

१६६५, १६७२, १७३३,

१७३५, १७९६

- ऊर्फ रायजी १२०१

- कृत आत्मबोध १८२१

- कृत उपासना १८२१

- कृत गणेशगीता १८२१

- कृत गीतेवर भारती ११५८

- कृत गुरुशिष्यसंवाद ५५४

- कृत गोवाळकीर्ण १४५०

- कृत तत्त्वज्ञान १८९१

- कृत तत्त्ववर्तिसौ १८२१

- कृत दामाजी चरित्र ५४७

- कृत दामाजीपंत १६३९

- कृत दामाजीपंताची रसद ५५४

- कृत दामाजीपंताचे चरित्र

१४९६

- कृत धुवालयान ५५६

- कृत धोयूदरामादण ६२०

- कृत शुक्ररत्नाभाष्यान १४७

- कृत शुक्ररत्नासंवाद १४८२

- कृत सुदानचरित्र ५५६, ६०५,

१४५०

- कृत स्वस्वनिर्णय १०७१,

१०७२

- जलप्रवाहो, पुण्यतिथि, वा.

१२८

- निर्णयसागरचा कवितासंग्रह

१५१०

- पेंढराचा मठ, वा. १३६

- मठें मठपति ६१४, ६२०,

१८२१

अमृतराय गुरुप्रेक्षम - १७०७

अमृतवादी - चे काळे, वा. ४३१

अमृतविदेही - कृत पंचोदण १८०१

अमृतसार - सूर्यनक्षत्र १००४

अमृता - नदी, पा. ४२९
 अमृतानंद - १०७१, ११७८
 अमृतानुभव - ज्ञानेश्वरकृत ७५१,
 ८२४, १७०४
 अमृतानुभवटीका - निरयानंदसुत
 कल्याण कृत १७०५
 अंबरनाथ - १२०५, १४४९, १५५९
 अंबाजी अपा - १२०८
 अंश जोगाई - पा. १२६, पा. १८८,
 पा. १९२, पा. १९३, १५०
 - या संमद, पा. १८९
 अंबिकाबाई - १७५३
 अंबिका सरस्वती - १०७१
 अंबी - १९६५
 अरण्ये - मसूरचे समर्थछालोन पराणे,
 पा. ३३
 अरण्यपर्व - १२१३
 - मुजेश्वर कृत ८५०, ८५१,
 ८५२
 अरुणाद्रि - १४४९
 अर्जुनखेड - पा. १९३
 अर्जुनास्त - एकनाथकृत ५६४, १९५४,
 १५०६, १५३१
 अर्जुनगीता - १७२५
 - ज्ञानदेवकृत १७३६
 अर्जुनयोध - १७००
 अर्जुनसारथ्य - बापनकृत १४५०
 अर्वा - पा. १९३
 अलमगीर - पा. १९७
 अवध - १२२८
 अवधूत - १२०१, १७४२
 - कृ. आत्मानुभव गृह्यजेव
 तारक महा १२०७
 द्वि. खं. २

- कृत कपिलगीता ११३३,
 १८२५
 - कृत गोपीचंदनवरिध १२५४
 - कृत गोपीचंदावी कथा १२३९
 - कृत स्वात्मानुयोध १६८०
 - गुरु गोविंद ११३२, ११४५
 अवधूतगीता - ८९४, १५०९
 - मेह स्वामीकृत १४७८
 - सप्तछोकी ८०८
 अवधूत गोविंद - १२४५
 अवधूतपंत - यास अकाशार्थे पत्र
 ६३१
 अवधूतभट्ट जोशी - ६३०
 अवधूतराज मंथ - दिगंबानुवर किंवा
 दिगंबरदूत कृत ९५६
 अवधूतसाधुसंवाद - भीमराजकृत
 १२५४
 अवधूतकित सदाशिव - १९७३
 अवधूताचा बाळ - १४९७
 अवधूतात्मज - ९७६
 अवधूतात्मज बाळ - १२०५
 अविध पंचीकरण - ११४२
 असीरगढ - १६५३
 अश्वत्थामाछेद - १६५३
 अश्वमेध - ६७०
 - मुद्दलकृत ८७१
 - विप्रनारायणकृत ५७४, ५७५
 - अश्वरुत ११९४, १२३०,
 १०६०
 अश्वत्थार - बापनकृत ५४९
 अष्टपदी - जयदेवकृत ५४७, ९४६
 वयैरे
 - वर सदानंद सरस्वती किंवा
 मुनिकृत टीका ९४६

अमरकोश - ५७८, ८९४, १३३२,
१५८५

अमरदास - १२०१

अमरसिंह राजे - १३८१

- आरती शेषशुक्ल १३९८

- संजावरचे १३०३, १३९८

अमृतदास - अमृत, अमृतेश्वर, अमृत-

कवि - ५४७, ५४९, ५५०,

५५४, ५६०, ५६५, ५६८,

५६९, ५७९, ६०९, ६११,

६१६, ६१७, ६१९, ६८८,

७५१, ७५६, ७६० ते ७६२,

७८५, ७९३, ७९७, ८०७,

९३५, ९७५, ९७७, ९८५,

९९१, ९९७, १००७, १०२६,

१०७१, ११०७, ११४६,

११४७, ११४९, ११५८,

११६६, ११६१, १२००,

१२०१, १२०५, १२०९,

१२१३, १२१९, १२२८,

१२५०, १२५१, १२५४,

१२६९, १२८९, १२९४,

१२९९, १४४९, १४५०,

१४९४, १४९८, १५०१,

१५०६, १५१० ते १५३२,

१५१७, १५१९, १५२८,

१५३१, १५३३, १५४४,

१५४९, १५५९, १५७३,

१५८५, १६३१, १६३३,

१६३९, १६४०, १६६४,

१६६५, १६७२, १७३३,

१७३५, १७९६

- ऊर्फ रायजी १२०१

- कृत आत्मबोध १८२१

- कृत उपासना १८२१

- कृत गणेशगीता १८२१

- कृत गीतेवर आरती ११५८

- कृत गुरुशिष्यसंवाद ५५४

- कृत गोपादकीर्ण १४५०

- कृत तखताबा १८२१

- कृत तत्त्ववर्तिनी १८२१

- कृत दामाजी चरित्र ५४७

- कृत दामाजीपंत १६३९

- कृत दामाजीपंताची रसद ५५४

- कृत दामाजीपंताचे चरित्र
१४९६

- कृत धुवाख्यात ५५६

- कृत पीयूषरामायण ६२०

- कृत शुकरनाभाख्यात ९४७

- कृत शुकरनाभसंवाद १४८२

- कृत सुदामचरित्र ५५६, ६०५,
१४५०

- कृत स्वकविनिर्णय १०७१,
१०७२

- जलप्रभाषी, पुण्यतिथि, पा.
१३८

- निर्णयघागरवा कवितासंग्रह
१५१०

- पेंढरचा मठ, पा. १३६

- मठे मठपति ६१४, ६२०,
१८२१

- अमृतदास पुरुषोत्तम - १००७

अमृतचार्डी - चे काळे, पा. ४३१

अमृतविदेही - कृत पंचोक्त्या १८०१

अमृतसार - मृत्पुंजकृत १००४

अमृता - नदी, पा. ४२९
 अमृतानंद - १०७१, ११७८
 अमृतानुभव - हानेश्वरकृत ७५१,
 ८२४, १७०४
 अमृतानुभवटीका - निग्यानंदमुन
 कटाण कृत १७०५
 अंबरनाथ - १२०५, १४४९, १५५९
 अंबाजी अया - १२०८
 अंबा जोगाई - पा. १३६, पा. १८८,
 पा. १९२, पा. १९३, १५०
 - था संमह, पा. १८९
 अंबिकापाई - १७५३
 अंबिका सरस्वती - १०७१
 अंबी - ११६५
 अरणके - मसूरचे समर्थकालीन घाणें,
 पा. ३३
 अरण्यपर्व - १३१३
 - मुक्तेश्वर कृत ८५०, ८५१,
 ८५२
 अरुणाद्रि - १४४९
 अर्जुनेष्ट - पा. १९३
 अर्जुनास्त - एकनाथकृत ५६४, ११५४,
 १५०६, १५३१
 अर्जुनगीता - १७२५
 - शानदेवकृत १७३६
 अर्जुनबोध - १७००
 अर्जुनसारथ्य - वामनकृत १४५०
 अर्वा - पा. १९३
 अलमगीर - पा. १९७
 अवघट - १२२८
 अवधूत - १२०१, १७४२
 - कृत आत्मानुभव म्हुणजेव
 - तारक मदा १२०७
 द्वि. ख. २

- कृत कपिलगीता ११३३,
 १८२५
 - कृत गोपीचंदनचरित्र १२५४
 - कृत गोपीचंदावी कथा १२३९
 - कृत स्वात्मानुबोध १६८०
 - गुरु गोविंद ११३३, ११४५
 अवधूतगीता - ८९४, १५०९
 - मेरु स्वामीकृत १४७८
 - सप्तश्लोकी ८०८
 अवधूत गोविंद - १२४५
 अवधूतपंत - बाघ अद्याईचें पत्र
 ६३१
 अवधूतभट जोशी - ६३०
 अवधूतराज भंष - दिगमरानुवर किंवा
 दिगंबरदूत कृत ९५६
 अवधूतसाधुसंवाद - मीमंसाकृत
 १२५४
 अवधूतकिंत सदाशिव - ११७३
 अवधूताचा बाळ - १४९७
 अवधूतारमज - ९७६
 अवधूतारमज बाळ - १२०५
 अविध पचीकरण - ११४२
 अशीरगढ - १६५३
 अश्वत्थामाष्टेत्र - १६५३
 अश्वमेध - ६७०
 - मुहूर्तकृत ८७१
 - विप्रनारायणकृत ५७४, ५७५
 - श्रीघाकृत ११९४, १२३०,
 १७६०
 अश्वस्तान - वामनकृत ५४९
 अष्टपदी - जयदेवकृत ५४७, ९४६
 वगैरे
 - वर उदानंद सरस्वती किंवा
 मुनिकृत टीका ९४६

अष्टादश जार्तीची वरारि - ११०४

अष्टांग सदायोग - धंवरयोगि-
निरचितः १७९०

अष्टावक्र - शिवरामकृत, पा. ६
- समस्तोकी ११८६

अष्टादशी - पा. ११६, ११४५

असच्छिवसच्छिष्याका - गिरियर-
कृत ६४०

अ. सि. ११८७

अस्यचिन्ता - ६७०

अश्वमेधनगर - ८९३

अहमदाबाद - चे अनेत एकाराम
बरोबर, पा. ४६४

- अहिदुहोन १७७६

अहिमहि आरपान - अनेतकृत १७२

अहिमदिरावण आरपान - १५३५

- अनेत कविकृत १५५३

अहिमदिरावण चरिम - मुकेश्वर कृत
१५०९

अदिरावणमदिरावण - दासकृत १५२२

अद्विष्टा उद्धारण - एकरामकृत १२४९

अद्विष्टाभाई - पा. ६२, पा. १९१

अद्विष्टाद्वार - विठ्ठलकविकृत १७५४

अद्विष्टाद्वारण - १२९६

- शमनकृत १४५०

आळवेकर - कृत समर्थकवि ७८६

अक्षरपदसंज्ञा - पा. १३६

- समर्थकृत १७८९, १६६१

अक्षरमाजिका - आत्माशमकृत १०५६,
११४५

अज्ञाननागनाथ - कृत सदाशिवकृत १४२१

अज्ञानसिद्ध नागनाथ - कृत संकट
हरिणी शिरमय ११९७

अज्ञानसिद्ध नागेश - ७५७

- कृत वचोवरण प्रमेय १०४७,
१००५

आ

आर्द्धचंद्र - पा. ४३३

आऊष - पा. ५

आकाशभाई - १२८५

- चे अत्रधूर्तत याव पत्र ६३१

आकाशहारात - कदाबन्धा, पा. २

आममसार - १७५८

आमरदास - ५५०

आमळगांव - पा. ११९

आखर्षणगर - ४९६

आचारमयूख - १५०४

आचार्य - ६०९

- कृत अर्धपंजा स्तोत्र ६८०

- कृत बालशेष १४३६

- विरचितम् मज्जोविंदम् १६८१

- विरचितम् महापातकसिद्धान्त-

स्तोत्रम् १७३८

आचार्य उपासिख - ११३५

आचार्य स्वामी - कृत वेदार्जुना ११७३

- कृत प्रचोदप्रकाश ११७३

आदस - पा. १९३

आदित्यकरी - पा. ४३३

आण्णाद्रीभावा - पा. २८१

- मीणस्वामीचे शिष्य, पा. १७६

११२२

आण्णापना - १९२

- नीलगोमठरति, पा. ५४, पा.

११४, ११४, १८२४

आण्णापुत्रा - पा. १९२

आतुरसंन्यासपद्धति - १७८०

आतमस - ६९०

आत्मजाचे अनुचितन - ७८६

आत्मबोध — १३७९

— अमृतेशाकृत १८२१

— आत्मारामकृत ६२५

— बासुदेवकृत ६८६

आत्मलीला — रक्तुन १०३७

आत्मविलास — छदाशिवरचित १४००

आत्महित — आत्मारामकृत १०५७,
११४७

आत्मादशमकाश — सुखाकृत ५८१

आत्मानात्मविवेक-छदाशिवकृत १००३

आत्मानुभव — अवधूतकृत १२०७

— गिरिधरकृत ६६१

आत्मानंतरेव — १६५१

आत्मानंदशिष्य — १२५४

आत्माराम — पा. १३५, पा. १३६,

पा. १९६, ५६१, ६२५,

११३६, ११३९, ११४३,

११४५, ११४७, ११५२,

११५५, ११६०, ११६५,

११६६, ११७६, ११७७,

११९१, १२००, १२०३,

१२५३, १२५४, १२७३,

१२८३, १४९५, १५०४,

१७६६

— आपचंदचे ११४४

— आत्मी ९६८

— ईंदुर घोघनचे, पा. १३५

— एकेहाळीचे, पा. १३५

— काळ्याचे दत्तकपुत्र, पा. १९७

— कुंडलवादी मठस्थायक, पा.

१३५

— कृत अभ्यात्मसमाधनसार ६२५

— कृत अक्षरमालिका १०५६

— कृत आत्मबोध ६२५

— कृत आत्महित १०५७, ११४७

— कृत आदिपुरुष ६२५

— कृत कपटार १०३५, ११८०

— कृत गर्भगीतेवर टीका ६२५

— कृत गीतातत्व ६२५

— कृत गीताभाष्य ६२५

— कृत ममन ६२५

— कृत निर्गुणरूप ६२५, ६२६

— कृत प्रवृत्तदचरित्र ११६६

— कृत बारासदी ६२५

— कृत ब्रह्मनिष्पन्न ६२५

— कृत भागवतावर टीका ६२५

— कृत योगवासिष्ठावर टीका ६२५

— कृत रामकथा ६२५

— कृत रामचंद्राची आत्मी ११६७

— कृत रामजन्मकथा ११६५

— कृत रेणुकेची आत्मी ६२५

— कृत विराटपुत्र ६२५

— कृत वशावलीसारक प्रकाश

११३९

— कृत शिवरामाची आत्मी ११६७

— कृत श्वानोद्धार ११६६

— कृत सतनामावली ६२५

— कृत समर्थचरित्र, पा. ४५६,

६२५, ११७७

— कृत समर्थविषयक पदे ११६६

— दावेगावचे, पा. १२६

— दासविभ्रामधामकर्त, पा. १९७,

पा. १९८, ११६७

— दासविभ्रामधामकर्त गावे चरित्र

१०३७

— दासविभ्रामधामकर्त गावे चरित्र

११३८

— निर्वाणकाळ श्लोक ११४८

— परंपरा ११०९

— रामनाथाचे पुत्र, पा. २७८

— ईशकृत पद ११५४

— दिव्य रत्न ११९३

— समूह, पा. २६४

आरमाराम — समर्थकृत ५४६, ६४९,

६४३, ६४४, ७६६, ८८६,

९६८, ९९४, १०९०, ११८४,

११९०, १२२३, १२४०, १२८७,

१७४९, १७७२, १८३९

आमारस साळी — १५८९

आत्माप्य मी — ५४७, १२०१, १७९६

आदिपुरुष — ८३१, ८९४, १२६,

१७२५

आदिनाथ — १२०१, १२०९, १२२८

आदिनारायण — ५४७, ६०३, ६०९,

७५८, १०९८, ११६६, १२०१,

१२१३, १२३९, १२५३,

१२५४, १४४९, १५१८,

१६३९, १६४०, १६७२

आदिपर्व — कृष्णशास्त्राकृत ८५८

— मुक्तेष्टक ७९७, ९६०,

९९३

— मोरारतल १४३१

— वासनकृत ९७४

आदियुग — आत्माधामकृत ६२५

आदिराजतीर्थ — विरचिता वायुस्तुति

८०४

आदिलशाही — पा. ४३०, ६२७

आधानम् — १७८०

आनंद — ६०८, १२५९

आनंदचरितामृत — गोपाळामज बापा-
नंदकृत ६२७

आनंदचिन्मय — १६७२

आनंदवनप — पा. २७९, ५५०,

५५४, ५६५, ५६८, ५६९,

६०१, ६०२, ६०५, ६०८,

६०९, ७५६, ७८४, ७९३,

७९७, ८०७, ९०४, ९३६,

९९७, १००७, १०९८, ११४७,

११५७, ११६०, ११६६,

१२०१, १२०२, १२०५,

१२१३, १२२६, १२२८,

१२३०, १२४५, १२४९,

१२५०, १२५४, १२६४,

१२८८, १४४९, १४५८,

१४९२, १४९७, १४९८,

१५०६, १५४९, १५६९,

१८४६

— आरणीचे, पा. २८४, १२०२

— कृत एगोर्चे चरित्र १२०२

— कृत कृष्णचरित्र १४५०

— कृत कुरुकचरित्र १२०२

— कृत गणिदाचरित्र १२०२

— कृत चैतुकाळी १२०५, १४५०

— कृत ताटिकावध ५४९, १२०२,

१२०५

— कृत नौकागायन १४९८

— कृत नौकाचरित्र १२०५,

१४५०

— कृत पूतनामोक्ष १२०५,

१४५०

— कृत पाळडीला १४५०

- कृत मार्कण्डेयचरित्र १२०२,
१२०५, १४५०, १४९८
- कृत यज्ञसंरक्षण १२०२,
१२०५, १४५०
- कृत राधाकृष्णविमोक्ष १२०२,
१४५०
- कृत राधाविमोक्ष १२०५
- कृत रामशबरी १२०५
- कृत विरागपंचक १४७२
- कृत विवेकपंचक १४७२
- कृत विषयपंचक १४७२
- कृत शबरी चरित्र १४५०
- कृत शिविवक्रवर्ती १२०५,
१४५०
- कृत शिविचरित्र १२०२
- कृत शिवरात्रीकथा १२०५
- कृत शिवरात्रीचरित्र १२४४
- कृत श्रीकृष्णचरित्रपर १२०५
- कृत श्रीकृष्णनाटक १२०५
- कृत सत्यमानाविमोक्ष १२०२
- कृत सासुप्रमेवै नाटक १२०२
- कृत सीतास्वयंवर ५५६,
६०४, ६०८, ९९९,
१२०२, १२०५, १४५०
- कृत सुदामचरित्र १२०२,
१२०५, १४५०, १४९८
- कृत सेतुबंधन १२०२, १२०५,
१४५०, १४९८
- कृत हरिणीचरित्र १४५०

आनंदतनय त्रिमलसुत - ७७४

आनंदनंदन - ६१६, ७६०, ७६३,
७७८, ९८५, १२०५, १२३५,
१२५१, १५२१

- कृत एगीचरित्र १२१२
- कृत कंदुकचरित्र १२१२
- कृत कुंटलीचरित्र ११६५
- कृत गणिकाचरित्र १२१२
- कृत गणिकामोक्ष १२२२
- कृत चूर्णिका ९८३
- कृत ताटिकावध ९८३, १२८४,
१२९६, १३१२
- कृत नौकाचरित्र १२५४,
१३१२
- कृत बाळचरित्र १३१२
- कृत बाळलीला १२३३
- कृत मार्कण्डेयचरित्र १२१२
- कृत यज्ञसंरक्षण ९८३ -
- कृत यज्ञसंरक्षण १२९६, १३१२
- कृत राधाकृष्णविमोक्ष १२१२
- कृत शबरीचरित्र १२१२
- कृत शबरीवै आरुमान १२८८
- कृत शशीरामप्रदर्शन १२३३
- कृत शिविचरित्र १३१२
- कृत शिवरात्रीचरित्र १२५४
- कृत सासुप्रमेवै नाटक १३१२
- कृत सीतास्वयंवर ११४७,
१३१२, १४९९
- कृत सुदामचरित्र ९८३, १३१२
- कृत सेतुबंध १३१२

आनंद पंचकस्तोत्रम् - ७५६

आनंदपुरी - ६८१

आनंदमूर्ति - वा. ६१, ६२०, ८१७,
९९०, १५०२

- कृत दशावतारवा उदो १५०६

- चरित्र ६१०

- प्रज्ञानाब्ज, पा. ६०

- महातीर घनदा ६२७

- व सुहवा जोदा, पा. ६१

- समाधी, पा. ६०

भामंदराय पेदावे - निघनकाळ १२२२

भामंदकहरी - एकनायकृत ५८०,
१२०७

भामंदपण - १०००

भामंदचहरी अष्टक - १४३९

भामंदसागर - कृत रामचैतन्य, पा. १८१

भामंदसुख - ५९८, ६८८, ११०७,
११४६, १२०५, १२०९,
१२८९, १२९८, १४९६,
१५९६, १६४०

- कृत मार्कंडेयाष्टयान १२२६

- कृत श्रीकृष्णभक्तमहदा १०६०

भामंदस्यामो - मा. ६१, ११०४

> - आत्मनाया नीहंभावे, पा. १९४

- कृत स्वप्नमंदीदरी ९८१

० - कृत हनुमंतजन्म १८३

भामंदाय तनय - ५४७

भामंद्याचा दाढ - १२११

भामंद्यामज - ५५६, १२०५, १२१५,
१२१९, १२३३, १२४७,
१२७३, १४७०, १५०१,
१५०९, १५८५, १६३२,
१६३३, १७६०

भानुसासनक पर्व - माधवकृत १३३०

भानुसासिक पर्व - संस्कृत ८५७

भाषपर्व - पा. १९२, पा. १९८,
पा. २६४, ११५५

- पा संमद, पा. १६४

- वे आत्मासम ११४४

- मठ ११४४, १८३८

- मठपति शिवराय ७५९,
११७२

भाषटे - लिंदगांवचे, पा. ४२६

- सावगावचे, पा. ४२६

- हरि नारायण १६९३

भाषाभिवारकम् स्तोत्रम् - ११८४

भाषरंदाधमज - ६०८

भाषाजी - पा. ७५

भाषोशनविधि - ९३६

भाषळे - मसूरचे समर्थकालीन घाणे,
पा. ३३, पा. ४२७

भावेपुरी - पा. ४३९

भामंत्रणपत्रिका - गिरिवाकृत, राम-
आनकीविवादाची ६१९

भाझामसंरणा - १४८७

भांव - ७१३

भांवद - पा. ६२ ते पा. ६४, पा.
१९२, १८५२

- लिह, पा. ८

- या स्वामीचा मठ, पा. ६३

- श्री पंथाली भगवद्गीता,
पा. ४२९

- श्री प्रेक्षणीय स्वये, पा. ६२

भांववडे - पा. ४३९

- बागोदी जेथे यांची समाधी
पा. ४३२

- जेथे देवागुल, पा. ४३२

- नागनाथाचे स्थान, पा. ४३२

- संकटाशी नारायण यांची
समाधी, पा. ४३२

भाषणी - जे आनंदतनय १२०२

भाषणीचा दिवाई - पा. २७९, १२००

- कृत पूतनामोक्ष १२१३

- कृत पूतनावध १२८८

भाषणी यावा - म्हणजेच आनंदतनय
१४०२

- वेंकोबाची, परशुरामकृत
१५८९

- शामराजकृत १२३५

- शिवमूर्तीची, नरहरिकृत
११७२

- शिवरामाची, आदारात्मकृत
११६७

- संकष्ट चतुर्थीची, एकनाथकृत
६०८

- सहकुची, गिरिधरदासकृत ६६४

- सहकुची, दुकारामकृत ५६४

- संतांची, अनुचरकृत १२३५

- समर्थकृत ६७८, १२५०,
१२७६

- समर्पाची १६६

- समर्पाची, कल्याणकृत १२७,
११६७

- समर्पाची, गणेशकृत ८०२

- समर्पाची, माधवकृत १२३०,
१४९७

- समर्पाची, रघुवीरकृत १२३८

- समर्पाची, रोकडारामकृत
१५१०

- शानराजाची, रामाजनाईकृत
१२०४, १२७३, १५८९,
१७३३

- शानेश्वराची, भीमराजकृत
१२०९

- शानेश्वराची, मुक्तेश्वरकृत
१०९८

आरण्यपुनिषद् - ८९४

आर्याभात - मोरोपंतकृत ६०३,
१७८, १४७१

आर्यामुक्तामाला - मोरोपंतकृत १२१४

आर्या सुदामचरित्र - मोरोपंतकृत १७८

आळमखान - ११६६

आळमखान नागेश - ११५२

आलेख - समर्थकृत ५९०

आवर - पा. १९३

आश्वमेधिक पर्व - १२१४

आष्टाग्राम - ६१४

आसनउपविश्यमंत्रः - ११४१

आसनगाथ - पा. ६२

आदिपर्वण - ७५७

आळतेकर - समर्थचरित्रकार ११३९

इ

इंग्लंड देशाचे वर्णन - ताना जा
कृ १६९४

इतनाये मुळा - १७७८

ईदापुर - ५८०

ईदूर - पा. २८०

ईदूर - चे महापज, पा. १८४

ईदूर सोघन - पा. १, पा. १३६

- चा मठ, पा. ७४

- पा संमष्ट, पा. १३६

- चे सदाव, पा. १८४

ईंदोक्षिस्तोत्र - ७६८, १४०७

इसलामपुर - पा. ५३

- चे सवनीस, पा. ५३

इदिकनसाहेब - १५१४

ई

ईटी - पा. १९३

ईसासुत - ७९३

ईसावाक्य - उपनिषद् १३६४

ईसावाक्यासंग्रहातः - ७५१

ईश्वरतीर्थ - १०७१

ईशाविवाह - १९४

- समर्पण १८२, ७०२

उ

उगष्टपंच - बामनवृत्त ७६१

उहर्तौ - पा. ४३१

उत्तम पुन्य - १२०१

उत्तम श्लोक - उंशवेष्टकवृत्तारणार्थ-

द्विप, पुष्पनिधी, पा. ११७

- कर्तुं माधराय, ७७८

उत्तरार्द्ध - दत्तमुकुटवृत्त १८१८

- मन्त्रिविद्येकनामा कर्तुं विष्णुनाथ

ममावृत्त १५८८

उत्तरगीता - धीवारावृत्त १७५६,

१८३१

- हानदेववृत्त १६०९, १६१५,

१६३५

- हानेश्वरवृत्त, पा. १८४,

११३३, १७०२

उत्तमोमहण - १४४७

- सुपेशवृत्त ९८३

उद्वेगनाथ - १५१०

उद्वेग - पा. ६५, ९७९, १२०१,

१६१७

- इंदुसोपनये, पा. १८४

- केजये ९४५

- केजल्य समाधी, पा. १८४

- गिरिधरशिखर ७७८

- वृत्त गोपीगीतें १४५

- जन्माक्षी कथा ५५५

- टाकरीचे, पा. १८४

- टाकरीस योगना १२८५

- समर्थविष्णु, पा. १८३

दि. छं. १

उद्वेगविष्णु - पा. १९२, पा. १९५,

पा. १९६, ५४७, ५५०, ५५४,

५५६, ५६९, ६०१, ६०५,

६१६, ६१७, ६२३, ६८६,

६८८, ६९०, ७५६, ७५९,

७६३, ७७८, ७८८, ७९३,

८०७, ८३५, ८४७, ९९१,

११७, १००७, १००८, १०२५,

१०९८, ११०७, ११४७,

११५१, ११५८, ११६३,

११६६, १२०० ते १२०९,

१२०५, १२०८, १२०९,

१२१३, १२१५, १२१८,

१२१९, १२२४, १२२६,

१२३०, १२३५, १२४९

ते १२५१, १२५४, १२६४,

१२७१, १२७३, १२७६,

१२८६, १२८८, १४४९,

१४७७, १४९५ ते १४९७,

१४९९, १५०१, १५०२,

१५०४, १५०६, १५०८,

१५१० ते १५१२, १५१८ ते

१५२०, १५२५, १५३१,

१५३७, १५४६, १५४९,

१५८५, १६३१ ते १६३३,

१६३९, १६४५, १६६७,

१७३३, १७६०, १७६१

- कृत एकदशी मत १२३०

- कृत वृष्णजन्म १२१०, १४५०

- कृत गोशकुंमारचरित्र ८४६,

१२४४, १२४४, १२८८,

१५२०, १५२८

- कृत चित्हासचरित्र १४५०,

- हृत बोधामेवपरित्र १५१७
- हृत प्रचरित्र १४५०
- हृत नापनायपरित्र १२०४, १२५४, १४५०
- हृत परिधामागवत चरित्र १२५४, १२६४
- हृत धरिरा विद्या नाचि चरित्र १५७६
- हृत धरिराचरित्र ८४६
- हृत मृत्युञ्जय चरित्र ७७४, १२०४
- हृत शरामदपरित्र १४५०
- हृत त्रिपाठपरित्र ७०५
- हृत गुह्यसाधनाद १५१०
- हृत हानेशचरित्र ११६५, १५०४
- पुष्पविही, पा. १९१
- फलदत्तना मठ, पा. १४९८
- समधी धाकर येधे, पा. १९१
- उद्धवचैतन्य - हृत धीपठिष्ठ १२०४
- उद्धववाक्य - पा. १८४
- उद्धवपद्य - नामाष्टक १५१७
- उद्धवसाधनामी - १७४२
- उद्धवठिग - ६०८, ७९१, ११५४, १२९१
- उद्धवसुत - ७८१, ७८५, १०९८
- हृत शमदाधचरित्र १६५७
- हृत समर्थचरित्र, पा. ६३, पा. ४५६
- उद्योप - १९११, १९८१
- उद्योपनाथ - १२०१
- उद्योपवर्ष - ९७५
- सोरोपंतकृत ६०१, १२०९
- चंद्रात्मजकृत ११७८, १८१७
- उद्यव खंडकर - १५११
- उद्योदास - १२०१
- उद्योनाथ - १२७१
- उद्योनाथ - १६१९
- उपदेस - भागडी आचार्य विरचित १६४१
- रामकृष्णकृत १३११
- उपदेसपद्यचक्र - शंकराचार्य विरचित ७५०
- उपदेससरनाकर - १६४१
- रामाकरकृत ११९, ११२८, १६११, १६२७
- उपदेसहरदस्य - विश्वनाथकृत १०००, १०१७, १८२८
- उपनिषद - १३६
- उपमन्यु - हृत शिवदशमः १४४२
- उपमन्यु आप्यात - विष्णुसाधनामाहृत १५५१
- उपमन्यु चरित्र - तुका मुंदाकृत १५१७
- विष्णुसाधनामाहृत १२४४
- दोषहृत १४९८
- उपासना - अष्टेश्वरकृत १८९१
- उपासनापद्यति - शांभदायिक, संजावर-करीत १२५१
- उमरेट - तानाजी मालुधरे नाचि नाव, पा. ४३०
- उमानाथ - १२१८
- उमापति - १००१

उमामहेश्वरमत - दशभेदभूत विहित

१४८८

उमारमासंवाद - गोविंददत्त १२०६

उंवरगणी - पा. ४३२

उंमम - पा. २, पा. ४, पा. ४२५ ते

४२८, पा. ४३१, पा. ४३३

- भक्तमार्गो पदो एक, पा. ३

- कल्याणविषय केशवावा मठ,

धर्मार्थी, पा. ३

- ये कुटुम्बणी, पा. ११

- ये बाटा केसर आयत, पा.

४३९

उर्ध्वी - नदी ९६९

उल्लसल्लभचन - बापनदत्त १४५०

उल्लासल्लहरी - ११४२

उपाहारण - ११९०

- धर्मोद्धार ८२३, ८६७

ॐ

भाषिपंचमीमत - ८९४, ११२७

भाष्यशृंग - १२९५

भाष्यशृंगावधान - १४६४

ए

एकनाथ - येकनाथ - येका - येका

जनार्दन - ५४७, ५५०,

५५१, ५५४, ५५६, ५५८,

६०१, ६०२, ६०४, ६०७,

६०९, ६१६, ६७९ ते

६८२, ६८६, ६८८, ६९०,

६९६, ७५१, ७५६, ७५७,

७५९, ७६०, ७६३, ७६४,

७७८, ७८३, ७८५, ७९३,

७९६, ८०२, ८२३, ८४६,

८४७, ९३३, ९३६, ९४३,

९७९, ९८५, ९९१,

१००७, १०२५, १०२७,

१०८६, १०९८, ११०७,

११३३, ११३७, ११४७,

११७८, १२०१, १२०२,

१२०४, १२०५, १२०९,

१२१९, १२१३, १२१५,

१२१८, १२१९, १२२१,

१२३३, १२४४, १२४५,

१२४९ ते १२५१, १२५४,

१२६४, १२७९, १२८३,

१२९१, १२९५, १३०३,

१४४९, १४५४, १४५५,

१४९७, १५००, १५०९,

१५०६, १५०८ ते १५१२,

१५१८, १५१९, १५२५,

१५२८, १५४५, १५४७,

१५५८, १५५९, १५६६,

१५७०, १६१४, १६२८,

१६३३, १६४०, १६४१,

१६४५, १६६४, १७३३,

१७३५, १७४२, १७४७,

१७९६, १८००, १८४६,

१८४९, १८५०

- ध्यानीन बालबोध १५९८

- कृत अक्षरगारी १५०६

- कृत अनुप्रयाज्यान १४०

- कृत अर्जुनास्त ५६४, १२५४,

१५०६, १५३१

- कृत अक्षिप्रावधारण १२४९

- कृत आनंदलहरी ५८०,

१२०७

- कृत आरती संकट चतुर्षीवी

६०८

- कृत बोधामेव्यचरित्र १५१७
 - कृत धृतराष्ट्रचरित्र १४५०
 - कृत नागनाथचरित्र १२०७,
 १२५४, १४५०
 - कृत परिषदाभाष्यचरित्र
 १२५४, १२६४
 - कृत वरिषा विषा मर्षि चरित्र
 १५७६
 - कृत बहिरंशुचरित्र ८४६
 - कृत चरुचरित्र ७०४,
 १२०४
 - कृत क्षत्राभाष्यचरित्र १४५०
 - कृत निमाळचरित्र ७०५
 - कृत शुद्धभाष्यचरित्र १५१०
 - कृत शान्तिचरित्र ११६५,
 १५०४
 - पुण्यतिथी, पा. १९१
 - फलदायिनी, पा. १४९८
 - प्रभाषी पादर वेपे, पा. १९१
 उद्धवचरित्र - कृत बौद्धचरित्र १२०४
 उद्धवचरित्र - पा. १८४
 उद्धवचरित्र - नामाकृत १५१७
 उद्धवचरित्र - १०८, ७९१, १२५४,
 १९९१
 उद्धवचरित्र - ७८१, ७८५, १०९८
 - कृत रामदासचरित्र १६५७
 - कृत वर्यचरित्र, पा. ६३,
 पा. ४५६
 उद्योग - १२११, १२८३
 उद्योगचरित्र - १२०१
 उद्योगचरित्र - १०५
 - मोक्षचरित्र १०१, १२०६
 - चन्द्रामरचरित्र ११७८,
 १८१७
 उद्योगचरित्र - १५११
 उद्योगचरित्र - १२०१
 उद्योगचरित्र - १२७३
 उद्योगचरित्र - १६३९
 उद्योगचरित्र - मानवी भाषा विचारित
 १६४१
 - रामचन्द्रचरित्र १३२१
 उद्योगचरित्र - शंकाचरित्र विचारित
 ७५०
 उद्योगचरित्र - १६४१
 - स्नातकचरित्र १३९, ११९८,
 १६११, १६२७
 उद्योगचरित्र - विधानचरित्र १०००,
 १०१७, १८२८
 उद्योगचरित्र - १३६
 उद्योगचरित्र - कृत शिवचरित्र १४४१
 उद्योगचरित्र - विष्णुचरित्र नामाकृत
 १५५१
 उद्योगचरित्र - कृत सुन्दरचरित्र १५३७
 - विष्णुचरित्र नामाकृत १२४४
 - शिवचरित्र १४९८
 उद्योगचरित्र - अष्टचरित्र १८२१
 उद्योगचरित्र - शिवचरित्र, तंजावर-
 चरित्र १२९३
 उद्योगचरित्र - तंजावर चरित्र मर्षि मर्ष,
 पा. ४३०
 उद्योगचरित्र - १२२८
 उद्योगचरित्र - १००१

उमामहेश्वरप्रत - शरभेंद्रभूषण विरचित

१४८८

उमारमासंवाद - गोविंदकृत १२०६

उंयरगणी - पा. ४३३

उंमत - पा. २, पा. ४, पा. ४२५ ते

४२८, पा. ४३१, पा. ४३३

- अकतामाहर्णी पैकी एक, पा. ३

- कल्याणशिष्य केशवाचा मद्रा

समाप्ती, पा. ३

- चे कुडकणी, पा. ११११११११

- चे बाटा केशव

४३६

उचैसी - नदी १६९, पा. ४६४

उद्वल्लक्षधन - (जुना दाखवोध) -

उद्वल्लक्षधन, पा. ६२, पा. १३५,

उपाहरण १३, ६४५, ८०५, ८८६,

९३६, १००३, ११६४,

१२२३, १२४०, १०४१

एकसर - चो सनद, पा. ९

एका गोविंद - १५३२

एकादश स्कंध - कवीश्वरबाब महाजुम व

कृत १६९३

एकादशी - बोलकरामकृत १५०७

- मुदमान्य ५०९

एकादशीकथा - ९८५

- कृष्णयाज्ञवल्कीकृत १२१८

- विष्णुशास्त्रनामाकृत ७०२

एकादशीमाहात्म्य - १५१३

एकादशीमत - ५६४

- उद्वल्लक्षधनकृत १२३०

- कृष्णयाज्ञवल्कीकृत १६३६

एकादशी मतोद्यापनकथा - १३६

एका रंक - ७७८

९७९, ९८५, ९९१,

१००७, १०२५, १०२७,

१०८६, १०९८, १०९९,

११३३, ११५५, पा. ११२,

१० पा. ११७, पा. ११८,

१०३२, १०९७

पुणर्वारिप्र - आनंदनंदनकृत १३१३

पुणर्वि चरित्र - आनंदनंदनकृत १२०९

पुळपुर - पा. १९५

पुलिचपुर - पा. ३९३

ऐ

ऐक्यशोध - ७५७

ऐतरेय - १४३८

औ

औंकार - ६१४

औंशब्द - पा. ५३, पा. ५४

औंश्याशतके - समर्थकृत ७०७,

११८३, १२४०, १५०७,

१५३८, १५४५

औ

औत्तरककोटमधर्म - पैकट कृष्ण

संवाहृतम् १३३०

औंध - चे राजेसाहेब, पा. २८४

औरंगाबाद - पा. ४२९, १७९३

औंधे - ५६१, ५६२, ६०९, ७६५,

७९४, ७९५, ८३८, ८९८,

९३६, ९८४, ९९७,

११४७, ११५९, १२११,

१२१८, १२४२, १२७१,

१४५१, १४२१, १५३०,

१५४७, १६३६

- कृत बोधामेव्यपरित्र १५१७
- कृत पूरवर्ति १४५०
- कृत नाणनायपरित्र १२०४,
१२५४, १४५०
- कृत परिधामाणवत चरित्र
१२५४, १२६४
- कृत वदिरा विद्या शर्वे चरित्र
१५७६
- कृत महिरिष्ट चरित्र ८४६
- कृत सुतुंजय चरित्र ७७४,
१२०४
- कृत शरणागदचरित्र १४५०
- कृत भिदाळचरित्र ७०५
- कृत सुकरमाष्टवाद १२१०
- कृत शानेव्यचरित्र ११६५,
१५०४
- सुग्यतिमी, पा. १११
- फलदणचा मठ, पा. १४९८
- समधी माहा मेघे, पा. १११
- उद्धवचैत्रय - कृत वीपकडिडा १२०४
- उद्धववाळक - पा. १८४
- उद्धवबोध - नामाकृत १५१७
- उद्धवराजवागी - १४४२
- उद्धवर्णिग - ६०८, ७९१, १२५४,
१२९१
- उद्धवसुत - ७८६, ७८५, १०९८
- कृत रामदासचरित्र १६५७
- कृत धर्मचरित्र, पा. ६३,
पा. ४५६
- उद्बोध - १२११, १२८१
- उद्बोधनाथ - १२०१
- उद्योगार्थ - २५५

- मोरोपंतकृत ६०१, १२०६
- चंद्रमन्त्रकृत ११७८,
१८१७
- उद्यव खेडकर - १५११
- उद्योदास - १२०१
- उद्योकाया - १२७१
- उद्यो ग्राम - १६१९
- उपदेश - गान्धी भागार्थ विरचित
१४४१
- रामकृष्णकृत १२९१
- उपदेशवचपंचक - शंकाचार्य विरचित
७५०
- उपदेशरत्नाकर - १६४६
- रत्नाकरकृत १२९, ११२८,
१६११, १६२७
- उपदेशरहस्य - विश्वनाथकृत १०००,
१०९७, १६२८
- उपनिषद् - १११
- उपमन्यु - कृत शिवस्तवः १४४२
- उपमन्यु भाट्याव - विष्णुदासनामाकृत
१५५२
- उपमन्यु परित्र - तुका मुंदाकृत १५१७
- विष्णुदासनामाकृत १२४४
- कोपकृत १४९८
- उपासना - अमृतेश्वरकृत १८९१
- उपासनापद्धति - सोवदायिक, संजावर-
कटीत १२९१
- उमरेड - तानाजी मातुपरे शर्वे गांव,
पा. ४३०
- उमानाथ - १२२८
- उमापति - १०७१

उमामहेश्वरमत - शरभेन्द्रभूषण विरचित
१४८८
उमारमालापाद - गोविंदकृत १२०६
उंवरगणी - पा. ४३२
उग्रत - पा. २, पा. ४, पा. ४२५ ते
४२८, पा. ४३१, पा. ४३३
- भक्तमार्गदर्शी पैकी एक, पा. ३
- कल्याणशिरस्य केशवार्त्ता मट्टा
समाधी, पा. ३
- चे कुत्रकर्त्ता, पा. ११ नमस्कारचे
- चे बाळा केशव
४३६
उयेंती - नदी १६९, पा. ४६४
उल्लल्लवधन - (जुना दासशोध) -
सह्यासल्लहर्षि, पा. ६२, पा. १३५,
उपाहारण १३, ६४५, ८०५, ८८६,
९३६, १००१, ११९४,
१२२३, १२४०, १०४१
एकतर - बी सनद, पा ९
एका गोविंद - १५३२
एकादश स्कंध - कवीश्वरबाब महात्मव
कृत १६९३
एकादशी - बालकरामकृत १५०७
- मृदमान्य ५७९
एकादशीकथा - ९८५
- कृष्णयाज्ञवल्कीकृत १२१८
- विष्णुदासनामाकृत ७०२
एकादशीमाहात्म्य - १५१३
एकादशीयत - ५६४
- उद्धवचिदुपनयन १२३०
- कृष्णयाज्ञवल्कीकृत १६३६
एकादशी यतोधापनकथा - ९३६
एका रंक - ७७८

९७९, ९८५, ९९१,
१००७, १०२५, १०२७,
१०८६, १०९८, ३
११३३, ११५५, पा. १९२,
१० पा. १९७, पा. १९८,
१०३२, १०९७

पुणोचरित्र - आनंदनदनकृत १३१२
पुणोचें चरित्र - आनंदतनयकृत १२०१
पुळपुर - पा. १९५
पुलिचपुर - पा. १९१

ऐ

ऐक्यबोध - ७५७
ऐतरेय - १४३८

ओ

ओंकार - ६१४
ओशहें - पा. ५१, पा. ५४
ओषाधसकें - समर्पकृत ७०७,
११८३, १२४०, १५०७,
१५३८, १५४५

औ

औत्तरककांडमर्षम् - वैकट कृष्ण
सज्जाकृतम् १३३०
औष - चे राजेशाहेव, पा. २८४
औरगाथाद - पा. ४२९, १७९३
औषधें - ५६१, ५६२, ६०९, ७६५,
७९४, ७९५, ८३८, ८९८,
९३६, ९८४, ९९७,
११४७, ११५९, १२११,
१२१८, १२४२, १२७१,
१४५१, १५२१, १५३०,
१५४७, १६३९

क

कचली - गोपाल अंशक ८३३

कंक - पा. ४३२

ककुभाषयान - मुक्तेश्वरकृत १७३

ककेश्वर - १७६०

- कृत द्विजदेवाची आत्मी
१६३२

- कृत सुदामचरित्र ६३०, ११६२

कचोपाख्यान - जीवराज कृत १२०५

- मुक्तेश्वर कृत १३१२

- बोलगावकर जीव कवि कृत
१२५४

कटवली - सप्तनिपट १३६३

कटोपनिषदधर्मकाण्डः - दिग्विजयपुर
विरचितः ९५५

कटकनाथ - वाडीचे, पा. १२९

कटा - कुवाठ, पा. ४६२

कटु - कृत नामदेवचरित्र १२५४

कटुभावा - कृत नामदेवचरित्र १४५०

कटो - १८६६

कच्छेरी - पा. २, पा. ८

- वा ईश्रद, पा. ३७

- मठाची हकिऊत, पा. ८, ६१५

कया - छत्रपती महाकाशील छदर,
पा. २८३

कयाकल्पकेदार - बाळकृष्णकृत १५०७

कयाकलसद - ९३६, १२५४

- शृण्वादाय यादवस्तोत्र ५६४,
१५६०, १५७८कयासुरिणागरः - सट श्री गोमदेव-
विरचितः १०७९

कदंबक - ६१४

कनकधारास्तोत्रम् - शंकराचार्यविर-
चितम् १४८८

कनकपत्र - हरिकविकृत १२७४

कनकावती - १७०७

कंदुकचरित्र - आनंदतनयकृत १२०२

- आनंदनंदनकृत १३१३

कपिलगीता - १५१०, १७२५

- अवधूतकृत ११३३, १८२५

- टीकाशमकृत १७०७

कपिलमुनि - पामनकृत ७५६

कविराय - १२०१

कविराय सुंदर - कृत सुंदरधुंगार ११७५

कवीर - ५४७, ५५०, ५५४, ५९२,

६०१, ६०२, ६०५, ६०७,

६२५, ६७७, ६८०, ६८९,

७५७, ७६०, ७६२, ७६४,

७८४, ७९३, ८४६, ९३५,

९७७, ९७९, ९८५, ९८७,

१००७, ११०७, ११४७,

११५८, ११६०, ११६३,

११६६, ११७५, १२००,

१२०१, १२०४, १२०५,

१२०९, १२२१, १२३०,

१२४४, १२५०, १२५४,

१२६४, १२८८, १४४४,

१४७९, १५००, १५०१,

१५०६, १५०८, १५१२,

१५१८, १५२०, १५५७,

१५६४, १६२८, १६३३,

१६३९, १७३२, १७३५,

१७४२, १८०९

कवीरभाषयान - सप्तकृत ५५४

कवीरचरित्र - अपूर्ण ८४६

- रामदासकृत १५१७

कयीरजन्म - १५१७
 कयीरशिल्प - १६४४
 कयीराजधान - १५४८
 ~ राघवकृत ५६०
 ~ विठ्ठलकृत ५६०
 कमलानिपंत - शादनुचे १२८५
 कमलदास - ७८३
 कमलाकरचरित्र - विष्णुदासनामाकृत
 १५३९
 कमलाकर माझगाची कथा - विष्णु-
 दासनामाकृत १५५२
 कमलाकर संत - विष्णुदासनामाकृत
 १५१७
 कमलापुर - पा. १९८
 कमाल - १२०१, १८०९
 कमालचरित्र - अपूर्ण ८४६
 करकंध - ७६०
 करमाकर - छज्जराव ३२७
 करधीर - ६०८, ६१४, ८१८
 करुणामृत अभंग - तुकोबाकृत १५३७
 करुणामृतरस - कर्क मऊमालिहा,
 देवदासकृत - ५४०, १२३०,
 १४९०, १५१८
 करुणाराम - गिरिधरकृत ६६०
 करुणावद्र - गिरिधरकृत ६७२
 करुणाशतक - ११३६
 करुणाष्टक - समर्थकृत ११७२, ११७४,
 १२८६, १४४३, १४९६,
 १५०७, १५०९, १७४८,
 १७५० वगैरे
 कर्णचंद्र - गोविलकृत ६७५
 कर्णदर्व - ओबीबद १५२३
 ~ माघकृत, पा. २८०

~ मोरोपंतकृत ५६०, १२०३,
 १४२९, १४८३
 कर्णयुद्ध - १२९२
 कर्णाग्रत - १२६७
 ~ सीतानुकविरचित ७५८
 कर्तृत्वमोक्ष - १२७३
 कर्नाटक - पा. १७९
 कर्मतत्व - वामनकृत १४६३
 कन्दाह - पा. २ पा. ४ पा. ४२८,
 ५५५, ५८३
 ~ चे देशपांडे घराणे, पा. २
 ~ चे छद्मराव देशपांडे पा.
 ४२७
 ~ दश आकामद्वाराज पा. २
 कलकत्ता - सुर्देनाथ सेन ८९२
 कला - वसंत १५३४
 कलशवल्ली - चे पुण अनुसारावह
 ११३४
 कल्याण - कल्याणस्वामी ~ कल्याण-
 महाराज - पा. ३२, पा. ५५,
 पा. ६३, पा. १३५, पा. १८९,
 पा. १९४, पा. १९८, पा. ४३२,
 ५५४ ते ५५६, ५६१, ५६९,
 ५९२, ६१५, ६१७, ६२५,
 ६८२, ६८८, ६९०, ७५९,
 ७८८, ९४३, ९७९, ११३६,
 ११६६, ११६७, ११७४,
 ११९१, १२०९, १२१८,
 १२३५, १२५३, १२८५,
 १७४२, १७५१, १७७३,
 १८६५, १८७२, १८७५
 ~ आरती पुस्तोत्तमकृत ९९७
 ~ आरती छद्मरावकृत ५५६

- भारती शिवरायकुल ११६७
 - कृत माष्टपदी १६३८
 - कृत दादरोवाची भारती ११४७, ११६७, १२३८
 - कृत हकिमजीस्वयंवर, हिंदु-स्थानीमापेंत ५४९
 - कृत समर्पोंची भारती ११७७, ११६७
 - कृत सोलीव वर्ष ५३९
 - चरित्र, मसूर येथील १७९९
 - चित्र ६९०
 - जगाची माळ, पा. १९३
 - दादरोवांची छंद, पा. २८१
 - पुष्पतिथी ५५६
 - बंधु दत्तात्रयाचा शिरगावचा मठ, पा. ३
 - शिरगावीं छेखन ५७१
 - शिष्य केशव ६२३
 - शिष्य केशव यांचा जंजम येथील मठ व समाधी, पा. ३
 - शिष्य रामाजीदादा, पा. ४२८
 - हस्ताक्षराची परंपरा ५७०
 कवयानचरित्र - मसूर येथील १७२९
 कवयानचरित्र - पुणेविकृत १०८६
 कवयानहजारीदाही - १५०९
 कव्यानी - पा. १९२, पा. १९५, १०२७, १०९०
 - या संग्रह, पा. २११
 - ये निळे १०६६
 - ये शिवराम १०२७
 - देवदास्या मूर्ति, पा. १९५
 कवि - १२०४
 - कृत वस्तीकचरित्र १४५०
 कवि अनंत - १२०१
 कवि कटपाणमह - पा. ६२
 कवि किंका - ७७८
 कवि कृष्ण - १२५१
 कवि कोकिल - १५२८
 कवि गोविंद - १५११
 कवि घाणु - १४७५
 कवि माणकेश्वर - कृत मास्तीस्तोत्र १५१८
 कविशय - १८०९, १८१०
 कवि वादामन - १२२६
 कवि सूर्य - कृत सद्गुरुदण्डक ११७२
 कवीश्वर - १५४७
 कवीश्वरमास महानुभाव - कृत एकादशस्कंध १६९३
 कळंब्याची यळ - पा. ४२८
 कळंब्याची विहीर - पा. १९३
 काकड सावरी - समर्थकृत १७९
 काकटपर्वणांति - ८९४
 काकुबाई - बोरवनाच्या ७८५
 कागदपत्रे - पानपत्रास परामर्शीत पा. ४८०
 कांतीरी किंदा - पा. ४३२
 कांटेगवि - पा. १२९
 कांदण - केवळकृत १२५१
 - वस्त्रपत्रक ६०७
 काव्याचरीमय - वामनकृत ७६१
 कादंबरी - बाणविरचित १४१५
 कान्होबा हरिदास - १४४९
 कान्हा - ५५४
 कान्होजी जेठे - आंबवडे येथे समाधी, पा. ४३२
 कान्होबाचरित्र - १६३६
 - श्रीपंतारावकृत ८४०

काण्डोपा - १२८३
 कापशी - सेनापतीची, पा. १९२
 कामयी - पा. १३२
 कामनाथ - १२२६
 कारखानेस - गणेश गोविंद ऊर्फ
 काका, पा. ४६१
 कारंजधीरी - १५५५
 कारंजा - पा. ३९३
 कारी - चे जेथे देशमुख, पा. ४३२
 कारंगण - पा. ४३२
 कादम्बाष्टक - विद्वत्कृष्ण ७६२
 कार्तवीर्यकवचम् - ९३६
 कार्तिकमाहात्म्य - ९३६
 - मद्र गोवामोक्त १४१९
 - रामानंदकृत १०६५
 काळनैराष्टकम् स्तोत्रम् - चंद्रकाव्यं
 विरचितम् ९८५
 काळामिहद्रोपनिषद् - ८९४, ९३६,
 १७२५
 कालिदास - विरचितम् मंगलाष्टकम्
 ९३६
 कालियाभादयान - एकनाथकृत १६२०
 कालियामर्दन - १२०५, १२१५,
 १५०२
 - एकनाथकृत १२२६
 - शुद्धदासकृत १२८८
 कावनईकर - नारायण गोविंद १६९२
 कावेरी - नदी, पा. २७७, पा. २७८,
 १४८८
 कावेरीस्तोत्र - १२४६
 काव्येतिहाससंग्रह - ६१३
 काशी - पा. २७७, ६१४, १२३९
 - छोबानाईकानि शुद्ध ५८१
 दि. खं. ४

काशी कवि - १५६९
 काशीखंड - गिरिषाकृत ६६७
 - शिवराव गोमाहून १५७९
 काशीनाथ - १५२८
 - कृष्ण दयार्णवांचे नातु, प्रभाषी,
 पुण्यतिथि, पा. १३७
 - जनार्दनपूरज १२००
 काशीनाथपंत - ९७५
 काशीबाई - ७९५, १३५७
 काशीपात्राकथन - गिरिषाकृत ६६३
 काशीराज - पा. ६, ७६१, ७७८,
 १०००
 काशीरामस्वामी - पा. ६१
 काशीविश्वनाथाष्टकस्तोत्र - शंकराचार्य-
 कृत ६०८
 काशी शिवराम - १४४९
 कासार विप्लवांत - चे बापुजीपंत
 कुत्रकर्ण ८४८
 काळनदी - पा. ४२७
 काळमोर - पालीचे, पा. ११, पा. ४२८
 काळज्ञान - सटीक ८९७
 काळाप्या - आरमारामांचे शिष्य, पा.
 १९७
 काळीदास आदि - ९४१
 काळुसकर - चंद्रकाव नारायण १७७६
 - हरिमाऊ माधवराव, पा. ४६४
 किंकर - १९६, १०९८, १५२८,
 १७५१
 - कृत रामभुजंगस्तोत्र ७७८
 - कृत सत्यार्थचरित्र १२०६
 - कृत सीतास्वयंवराच्या सवाया
 ६९६
 किनयी - पा. १९८
 किन्नरी - ७०१

किरात - ५४९
 किराताशुनीय - ७७८, १२१०
 किर्किघाफाड - १११९
 कीर्तिवर्णन - १४१७
 कीर्त - पा. ४३२
 कुदली सुदे - पा. ४३२
 कुदली सुमुक - पा. ४३२
 कुदाल - वे देवपति, पा. ४२६,
 पा. ४३१
 = वे देवमुघ, पा. ४३१
 कुदालखोरे - पा. ५३
 कुंदणीचरित्र - आनंदनंदनकृत ११६५
 कुंड - पा. ४३२
 कुंदलवाही - चाप्रठ, पारपरा, पा. १३५
 कुमारसंभव - ९२८
 कुमकाँण - पा. २७७, पा. २८३
 पा. २८४
 कुंभकोणमाहात्म्य - पा. २८१
 कुंभार विपळगांव - १८५१
 कुंबुटी - पा. १९८
 कुंदक्षेत्र - १०००
 कुर्वे - चांद्रमणि, पा. ४५८
 कुलाणव. - १४०५, १४०६
 कुरोर - पा. ५५
 कुलकर्णी - हंनजचे, पा. ११
 - कनकचे बकैल, दशमण शंकर
 १६९४, १७००
 - फाहार शिंदगांवचे बापुजीवंत
 ८४८
 - परंज्याजे, पांडुरंग महिपत,
 पा. ४६३
 कृतनिर्वाह - पा. १३६, ११४५
 - शमीरामदास कृत १०११,
 १६५८

- शमीरामदास कृत कां समय
 कृत ११८४
 कृष्ण - १२५१, १७५१, १७८२
 - धाती लुकाकृत ५९८
 - दसवाचे पुन, पा. ६५
 - कृत निर्वाणसार १७५०
 कृष्णकर्णामृत - १२०१
 कृष्ण केशव - १४९७
 कृष्ण गोवुळ प्रवेश चरित्र - ११६५
 कृष्णचरित्र - ९३५, ९३६, १५०६,
 १५४३, १५७०
 - आनंदनंदन कृत १४५०
 - गिरिधर कृत ७१२
 - त न्दाजीदवि कृत ९३५
 - रामन कृत १२०२, १३१२
 कृष्णसन्म - ९५९, १२०२, १२०८,
 १२८८
 - दसवविष्णुकृत १२१०,
 १४५०
 - एकनाथकृत १५०६, १५५३
 - कृष्णदासकृत ७९३
 - शुद्धासकृत १२९६
 - गोविंदविष्णुमानंदकृत ११५८
 - पंडितकृत १२०५
 - मोरोपंतकृत १३१९, १४५०
 - रामनकृत १५०९, ६०२, ६९६,
 ७५६, ९८५, १३१२, १४५०
 कृष्णदयानंद - ६०१, ६९०, ७५१,
 ७५९, ७६५, ७७८, ७९३,
 १२०१, १५०८, १५५९,
 १५६६, १६३९
 - कृत एकनाथविद्या वाढ्याचा
 श्लोक, पा. १३७

- पुण्यतिथी, पा. १३७
- पेंढगचा मठ, पा. १३६, पा. १३७
- समाधीशाळ, पा. १३७
- कृष्णदयार्णवांकित - कृत दत्तत्रयनो-
द्गाहवर्ग ७२१
- कृष्णदानकथा - श्रीपराकृत ११४७
- कृष्णदास - ६०२, ६८१, ६८२,
७१३, ८४७, ९७९, १२००,
१२०१, १२०४, १२०५,
१२०८, १२१९, १२२१,
१२२९, १२४५, १२४९,
१२९४, १४४९, १५०६,
१५१९, १५३२, १५४५,
१५५७, १६१४, १६३३,
१६३८, १६९०, १७४७,
१८०९
- कृत एवनाथ १६३८
- कृत कृष्णजन्म ७९३
- कृत मंगळाशुक्ल १२३३
- कृष्णदास जयराम - पा. ४, ६७०,
७५७, १२०९, १२६४,
१४४९
- कृत अपरोक्षानुभव ५७६
- कृत अपरोक्षानुभूति ७४३
- कृष्णदास दामा - कृत आदिपर्व ८५८
- कृष्णदास मुदळ - ६९६, ७१७,
९३६, ११४७, १७४२
- कृत अंगदशिष्टार्थ १२८६
- कृत विभीषणमेठ ९४०, ९७४
- कृत शुद्धकांड ७४३
- कृत रामायण ५६८, ५९५,
६०५, ७७५, ८१४, ८१९,
१६१७, १६३६, १६४४

- कृत सुलोचनादयान १५८२
- कृत सुलोचनागर्दिवर १५१७
- कृष्णदास याज्ञवल्की - कृत कथाकल्प-
त ५६४
- कृत रुक्मांगदादयान १२५४
- कृष्णपा - १०८० ते १०८२
- कृष्ण मगधोदास - १५०८
- कृष्णमूर्ति नाईक - संजावरीचे, पा. २७७
- कृष्णयाज्ञवल्की - कृत एकादशी कथा
१२१८
- कृत एकादशीमठ १६३६
- कृत कथाकल्पत १५६०,
१५७८
- कृष्णळीला - ५५४, १२९३
- श्रीनिवासविरचित १२१०
- कृष्णळीलासूत - श्रीपराकृत १७१०
- कृष्णशास्त्री - १४८८
- कृष्णशिष्टार्थ - १५०४
- कृष्णसरस्वती - १०७१
- कृष्णस्वामी - बडगांवचे, पा. ४
- कृष्णा - कांटी कल्याणशिष्य केशवांची
समाधी, पा. ३
- सटाकीं समर्पावें आगमन पा. ८
- नदी, पा. ४, पा. ६०, पा. ४५९
- कृष्णाचा नाच - ७६९
- कृष्णाची चौरिक लीला - जनी जनार्दन
कृत १५१०
- कृष्णाजी - ५६१
- दादगांवचे, पा. १२९
- कृष्णाजी नायक - ८६५
- कृष्णानंद - पा. ३१, १०००, १०२५,
१०९८, १५०८, १५५७, १६२८
- कृष्णानंद विरंजम - १५२०

कृष्णाष्टक - जयान्तर्धामो वै शुभ, पा. ११

कृष्णाष्टक - १२५४

कृष्णाष्टकस्तोत्रम् संकलनार्थं कृतम् १५५२

केकावली - मोरोपंतकृत ६०१, ६०७,
७४३, ९७८, १२९३,
१४६१

केन - पा. १३६, पा. १८३, पा.

- १८४, पा. १९९, १०४६

, - वा संमद, पा. १८४

- श्री सदाशिवी समाधी पा. १८४

- वे उद्धव ९४५

- वे तीन मठ, पा. १८३

केन - हरनिन्द १३६४

केनोपनिषद्संस्कृतः - दिग्दर्शनम् -
विरचितः ९५४

केरीजी काठमार - ३३३८

केवल्यान - ७९५

केनारीनामपद्धतिः गणितम् - ९३६

केनाम - केनावस्वामी - पा. १, पा. २,

पा. १३७, ५४७, ५४९ ते

५५१, ५५४, ५५६, ५६१,

५६५, ५६९, ६०२, ६०४,

६०५, ६०८, ६०९, ६१६,

६१७, ६२३, ६७०, ६७७,

६७९, ६८०, ६८३, ६८६,

६८८, ६९०, ६९६, ६९७,

७११, ७१७, ७५६, ७५९,

७६३, ७७६, ७७८, ७८३,

७८४, ७९३, ७९७, ८०२,

८३५, ८४६, ८९४, ९०४,

९४५, ९७९, ९९१, ९९७,

१००७, १००८, १०२४,

११०७, १११९, ११४७,

११५७, ११६०, ११६३,

११६६, ११७४, १२००,

१२०१, १२०४, १२०५,

१२०८, १२०९, १२१३,

१२१५, १२१८, १२१९,

१२२१, १२२४ ते १२२६,

१२२८ ते १२३०, १२३५,

१२४४, १२४५, १२४९ ते

१२५१, १२५२, १२५४,

१२६४, १२७६, १२८३,

१२८८, १२८९, १२९४,

१२९९, १३१२, १४४४,

१४४६, १४५३, १४७७,

१४९०, १४९५ ते १४९७,

१४९९, १५०२, १५०६,

१५०८ ते १५११, १५१८,

१५१९, १५२४, १५२८,

१५३१, १५३७, १५४५,

१५४७, १५५९, १५६४,

१६३१, १६३३, १६३९,

१६६४, १६६५, १६९०,

१७४९, १७४७, १८००,

१८०९, १८१६, १८४६

- ज्ञानि समर्थ याचि पत्रोत्तरं
५८३

- कृष्णगणितम्, पा. ३, ६२३

- कृत कालि १२५१

- कृत गोपीनाथ १२८३,

१५०२, १८३३

- कृत योगिनाथ १२५१

- कृत साधकपद्धति ८९४

- कृत दत्त १२५१

- कृत नाथचरित, पा. १३७

- हृत विगा १२५१
- हृत कुण्डो १२५१
- हृत मुरली आख्यान १०६०
- हृत रज्जुदा १२५१
- हृत सदा १२५१
- हृत सारवण १२५१
- प्रयशजाची व्रत, वंशव्रता मठ, समाधी, पा. ३
- शिरगांवकर ५६१

केशव चिदुपन - १५०९

केशव चैतन्य - ५४७, १५८५

केशव देवज्ञ - हृत जातकपद्धति ८९४

केशवयुवा - कर्क भीममर्षदास, पा. ७४

केशव महानंद - १५४४

केशवराज - १००७, १४९४, १६४०

केशवराज - ९८६

केशवस्वामी चरित्र - दास महिपतकृत ८४६

केशवाचा नामा - ११६०, १२०४, १२२९

केशवीचें उदाहरण - ९३६

केशापुरी - अग्रतिम मूर्ति, पा. १९२

केसरी - १६१३

केसरी उद्धवनाथ - १५२८

केसरी उद्बोध - १२००

केसरीनाथ - ५४७, ५५०

केकेयीचे डोहळे - १२९५

केकेयीविरदान - एकनाथकृत १२०२, १३१२

केवल्य उपनिषद् - ९३६

कोकणदरवाजा - पा. ४३१

कोकिलामोघापनविधि: - १७९१

कोकिल - ६७९, ६९०, ७९१, ७९७, १००७, १०९८, १२०९, १२५१, १५२८, १५६७, १५८९, १६३९, १६४०, १७३५

- घाहारे, पा. १९२

कोकिल गंगाधर - पा. १९२, पा. १९३, ६७९, १२०९, १४४९, १५०६, १५०९, १५२९, १५७६

- घायलेझ्यास समाधी, पा. १९३

कोकिल महानंद - ६७९

कोंढिया तावे - शिरवळचे, पा. ४२६

कोंढावळे - पा. ४२५ -

कोंढी - पा. ४३२

कोंसर - पा. ४२९, पा. ४३२

कोनूर - पा. २८२

- चे रायव, पा. २७६, १४९७

- मडातील रामाच्या मूर्ति, पा. २८२

- मडातील समर्थीची तळवीर, पा. २८२

कोनेर - हृत मंगलमूर्तीची भारती १०२४

- दिनकराचे आजोबा ९२१

कोनेर गंगाधर - ५५४, १५०६, १५०८

कोनेर गोविंद पीपळे - १५७८

कोनेर ज्योति भिंगारकर - दिनकराचे आजोबा, ९२३

कोनेरनेदन - ९४५ -

- हृत हालास्यमाहात्म्य १४४८

कोनेरी अच्युत - १०९१ -

कोनेरीनंदन - १००७
 - सदासिव १२७३
 कोनेरी नंदन गंगाधर - ६४३
 - कृत संतमालिका ६७०
 कोनेरी नाथ - १०२७
 कोनेरी नारायण - १५७२
 कोनेरी बाबा - १०३७
 कोपाळ - ६१५
 कोरडे - जीवाजी नारेंद्र ७९५
 कोरेगांव - पा. २, १६४९
 - चे बोकीळ, पा. ७
 कोरहापुर - पा. ६५, १६९९
 - ची महारदयी ६०८
 - चे महाराज, पा. २८४
 कोळे - पा. १९४, पा. ४२७, पा. ४२८
 कौटिल्यारमज - ७५२, १६९०
 कौटिल्यारमज हरिहर - ६७५
 कौतुहल रामायण-मुक्तेश्वरकृत ११६५
 कौरवपांडवयुद्ध-१५१४
 कौल - कौळाचे श्लोक - वेणी, वेणी-
 स्वामी, वेणाबाईकृत ६४३,
 ६७४, ६७८, ६८७, ६९४,
 ७७८, ७८४, ९७७, १०४७,
 ११०२, १३००, १५०५,
 १६३९
 कौलिकार्चन - १५०९
 कौसल्येचे दोहळे - १२९५
 - एरुनामकृत १३१३, १५०८,
 १५३८, १५४३
 - वीरेश्वरकृत १२८४
 कौसल्येचे छंद - जगजीवनकृत ७७४
 - वामनकृत ११९५

कौळमार्ग - पादुरगकृत ७०४
 कौंसवध - वामनकृत ५४९
 क्रमसार - भास्वामिकृत १०३५,
 ११३९, ११८०

ख

खटाव - ५५५, ९७६
 खडकवाडी - पा. ४३०
 खडकेश्वर - पा. ४३०
 खडकार - वामन बाळकृष्ण, नागपुरचे,
 पा. ४६०
 खड्गमाळा - १०३६
 खंडेरावाची आदि - ९८३
 खंडेराव गोविंद - ६९२
 खंडेराव महार - विठ्ठल, पा. ९
 खंडी मल्लाळ - विठ्ठल, पा. ९, पा. १०
 खंडोबा - पालीचा, पा. ११
 खंडोबा गोसावी - १७६६
 खंडोबा चिकटे - ८०१
 खारसी - ६२०
 खारडे - पा. ११, पा. ४२८
 खादरसाहेब - १२८०
 खुलाळचंद - १५१८
 खेपर - १२०९
 खोचर विसा - १५११
 खेड रत्नाकर - ज्योतिषप्रमथ ११०
 खेमपुरीमुख हिरापुरी - हृत पंचरत्न-
 स्तोत्र सटीक १७१२
 खोपडे - नाश्वरे येथील, पा. ४३२

ग

गगनेंद्र - १०७१
 गंगधार - पा. ११७

गंगाजि गोनेर - ९७७
 गंगारमज - १००७
 गंगादास - १०३५
 गंगाधर - ६०४, ७७८, ९४५, १२४४
 - कृत रामदासगुणार्णव १८१६
 - कृत समर्पणर अष्टक ५७८
 गंगाधर कोकिल - १५११, १५१८
 गंगाधर खंडो - १३१५
 गंगाधर मंदन - १२०९
 गंगाधर भट्ट - १३१५
 गंगाधर दाखी केळकर - पा. ४८०
 गंगाधर सत्ताजी मुंदे कुळकर्णी - ६२०
 गंगाधरसुत - ६०८, ६०९, ९०४,
 १४४९, १५०६
 गंगाबाई - बाहापुरक्या, समर्पणा अनु-
 म्ब १२८५
 गंगामहात्म्य - ८३३
 गंगाराम - सीतारामयुक्तीचे पुत्र, पा. ७५
 गंगाष्टक - ६०९, ८०८
 गंगाष्टकस्तोत्र - बाळिमकीकृत ५४७
 गंगासहस्रनामस्तोत्रम् - स्कंदपुराणा-
 तील ८८८
 गंगासागर लळाव - रायगडचा, पा.
 ४२९
 गंगास्तोत्र - भवानीमठ जोशी कृत
 ११५९
 गजगौरी - बस्वर्लिंगकृत १४५०
 - माधवकृत ९८३
 गजगौरीभारयान - ५६९
 गजगौरी घोषसा - अनंतशिष्यकृत
 १५९३
 गजगौरीमत - १२१७, १५२१
 - बस्वर्लिंगकृत १२११, १२४४
 - मालकशामकृत १५३५, १६३०

गजमुत्तचरित्र - रंगकृत १२०६
 गजाननदैवज्ञ कन्नडकर - कृत ओवी-
 बद्ध गीता १७८५
 गजाननावतार - गुहदासकृत १४५०
 गजेंद्रभारयान - एकनाथकृत १५१७,
 १५५२
 गजेंद्रमोक्ष - पा. ६३, ८९४, १२००
 - एकनाथकृत १२०४, १५१३,
 १५५८
 - पंडितकृत १२०५
 - माधवकृत १४५०
 - यावतकृत ७६१, ११६५,
 १४५०, १४७२, १५१५,
 १६२९
 - विद्यनाथतनय भाषायणकृत
 १३३७
 - शेणकृत १४९८
 - समर्थकृत ९७९, ११२७
 गड - सज्जनगड बहा
 गणपति - १२३८
 गणपतिजन्म - १५१०
 - रंककृत १३५३
 गणपतिपूजनम् - ८९४
 गणपतिमुक्ता - १२७२
 गणपतिस्तोत्र - प्रव्हादकृत ९३६
 - विठो विद्यनाथकृत १६४१
 गणिकाचरित्र - आनंदतनयकृत १२०२
 - आनंदनंदनकृत १३३२
 गणिकामोक्ष - आनंदतनयकृत १४५०
 - आनंदनंदनकृत १२३३
 गणु वारट - मालगुंडकर ५६०
 गणेश - पा. ६३, ७९३
 - कृत समर्पणाची भारती ८०९,
 ९३६

गणेश उद्देश - १५१०
 गणेशकवचम् - ८२०, १७२८
 गणेशगीता - अमृतेश्वरकृत १८९१
 गणेश गोविन्द - जाली ७८५
 गणेश द्वैत - विरचितम् गोत्रश्रव-
 निर्णयम् ८२७
 गणेशनाथ - ५५४, ६८८, ९८५,
 १००८, १२०१, १४४६,
 १५२०
 गणेशपुराण - माधवसुतकृत १८१४
 गणेशमह अग्निहोत्री - कृत मूणोल-
 वर्णन ११०७
 गणेशरामस्तोत्र - गिरिधरकृत ६९७
 गणेशलक्षण - १२३२
 गणेश सत्काराम - देवपादि ५६२
 गणेशाष्टकस्तोत्रम् - ७५५
 गणेशोपनिषद् - ८२९
 गदाधर - जगन्नाथवि शिष्य, पा. १८९
 गदाधर्य - ओवीरुद्ध १५९३
 गङ्गाष्टक - १७९३
 गरीब - ७६५, १२२८
 गरुड आख्यान - अर्जुनकृत ९४२
 - राघवकृत ७५६
 - विष्णुदासनामाकृत ११७४
 गरुड पुराण - ५७४, ९८५
 गरुड मंत्र - १४८८
 गर्भगीता - ८९४, १५१०, ३७९८,
 १७५८
 - आत्मारामकृत टीका ६२५
 - देवदास वृत्तशिवकृत १५०२
 गर्भाष्टी - दत्तात्रयविरचित ११९९
 गणराई - पा. ४२९
 गहिनी - १६१४

गायकनिंदा - १४४६
 गायत्रीमंत्र - सटीक १५४२
 गायत्री महामंत्र टीका - ज्ञानेश्वरकृत
 १७०६
 गायत्रीवृत्त्य - ९२७
 गायत्रीवृत्तय - ८९४
 गायत्रीवृत्तयमहामंत्र - १४५५, १५०४
 गायन - द्विविध १५३४
 गायनकला - १२२०
 गार्दी - कृत शिवचरित्र ८९९
 गात्राणें शतक - वागनकृत ८०७
 गिरमाजी गोसावी - १५५५
 गिरमाजी युवा - पा. १९२, ६३२
 गिरिजावल्लभ - १४४२
 गिरिधर - पा. २५, पा. ८०, पा. १०५,
 ५६५, ६०४, ६६०, ६६२,
 ६६६, ६७०, ६७३, ६७७,
 ६८०, ६९०, ६९७, ६९९,
 ७०३, ७११, ७१२, ७१५,
 ७१७, ७४८, ७५९, ७६३,
 ७७८, ९९७, १२०१,
 १२०२, १२०५, १२११,
 १२२१, १२२८, १२३५,
 १२४९, १२५०, १२५३,
 १२५४, १२९१, १४४९,
 १४७७, १४९२, १४९४,
 १४९६, १४९७, १५०४,
 १५२२, १५८५, १७५३
 - कृत अन्दरुपमायण ६६४, ७४५
 - कृत अष्टविंशत्यष्टविंशत्यष्टा
 ६४०
 - कृत आत्मानुभव ६६३
 - कृत करणायम ६६०

- इत कवणाद १७२
  - इत काशीचंद १६७
  - इत काशीनाथाच्यन १६३
  - इत कृष्णचरित्र ७१२
  - इत गणेशधर्मस्तोत्र १९७
  - इत गुह्यदेवमन १६३
  - इत गुह्यावयवाला १४९
  - इत मंत्रभाषार्थ ७०१
  - इत चतुःश्लोकी वरिष्ठा १९५
  - इत लंकेरामायण १४८, १५०, १५१, १६५, ७४१
  - इत लुचजापुरच्या अग्निवी भारती १६०
  - इत दासवोपाची भारती १६३
  - इत देवसंबाद १६४
  - इत धेनूकथन १६८
  - इत नातारंभार्णगर ७१५
  - इत नाममहिमा १५८
  - इत निवृत्तिराम १३३ ते १३५
  - इत पंडुरंगचरित्र १४५०
  - इत परिजातक पुष्प १२३०
  - इत माधारामायण ७४५
  - इत मायाश्लोक १६६
  - इत मंगलरामायण १५० ते १५२, ७४४, ७४५
  - इत महायात्राक्रम १७१
  - इत राजशासनीवाका ७४१
  - इत रामकुंडी मरानी ७१०
  - इत रामचरित्रा ७५२
  - इत रामजानकीविवाहाची आभंगप्रवृत्ति १३९
  - इत रामेश्वरयात्रा १७१
  - इत रामाशईवर १६ १९३
  - इत रामायणे १४८, ७४५
  - इत लंकेरामायण ७४५
  - इत लोकस्वभाव १७३
  - इत विविधजनसंवादाचे श्लोक ७१३
  - इत व्याख्यान श्लोकप्रद ७०६
  - इत संकावर्णनर १६५, १६९, १८०
  - इत शिवाहस्य १५८
  - इत संकेतारामायण ७३८, ७४५
  - इत सद्गुरुची भारती १६४
  - इत सद्गुरुस्तोत्र १३२
  - इत समर्थसंग १९५
  - इत समर्थसंग, पा. १४, पा. ७४, पा. १०५, १३१, १३२, ७९९, १६९०
  - इत समर्थसद्गुरुस्तोत्र १५६, १९७
  - इत समर्थानंद १८०
  - इत सीताव्याहरणीस्तोत्र १९७
  - इत सीतार्चनर हिंदुस्थानी १६८
  - इत सुभर्चा ७११
  - इत सुंदरारामायण १४९, ७४५
  - इत सूची १६४
  - इत स्वकार्यवकथन १७१
  - इत दक्षिणतयाके १२१, १३७, १३८, १८४
  - इत इरिलिका १६४, ७४७
  - पुण्यतिथी, पा. ७२
  - योद्धमंडसंस्थापक, पा. १५
  - महाराष्ट्र संदेश, पा. १५
  - शिष्य जन देन १६३ -

- श्लोकाद्वय ६७०, ७७८
- श्लोकाद्वय, चार्थार्थना ७४८
- श्लोकपद ५२, समर्थाना ७४८
- समाधीवर्तित श्लोक ७६३
- समाधीपाद ७४८

गिरिधरकवि - कृत पंडरीमहात्म्य १३००

गिरिधर गोविंद - ८०२

गिरिधरदास - ६६४, ७७८

गिरिधरमस्तु - ५५४, ६०१, ६०८, ६१७, ९८५, ९९१, १२१८

गिरिधर्मा - पा. ६५

गीतगोविंद - १२१०, १५३१, १५४७,
- जयदेवकविकृत ५७९, ७३७,
९८०, ९८५

गीता-पा. ६०, पा. ६१, पा. ६३,
५६१, ६८६, ७४०, ८३२,
८६६, ८८०, ८८९, १०४०,
११०३, ११३७, १५४०,
१७१४, १७३८

- अष्टाश्वत्थार पदे १३१२

- अर्थ १११७

- अष्टाश्वत्थोकी १७२८

- आरती १७३८

- आरती अर्चनकृत ७६३

- आरती अष्टाश्वत्थकृत ११५८

- आरती जयगामस्तुतकृत ५९७

- आरती गुनादेशीवत्कृत १५९७

- एकश्लोकी ९०३

- धोबीवत्कृत १७८९

- गमानन देश कनकल कृत,
ओरीवत्कृत १७८५

- गतेवर टीका १०३२

- गोविंद श्लोक १२४६-

- गोपालस्तुतकृत ८७९

- टीका समर्थोकी ११३८

- टीकारामकृत १७१३

- तुकारामविरचित अमंगलमक
१६०५

- पवती सवित्र, पा. ६३,
६२८, ६२९

- मोरोपंतकृत आर्याटीका १४१३

- वासनकृत समश्लोकी, पा.
२८१, १५८३, १६०४,
१६५३, १६८४

- सोपानदेवाची समश्लोकी, पा. ५

- धोधारस्वामीकृत सुगोविंदो

टीकसद्व १३२३

- श्लोकांची नोंद ६००

- समश्लोकी ६०९, - ८०८,
१७२८

- ज्ञानदेशकृत, पा. २८१, ८७५
वे ८७८, १३६०, १६३४,
१६८३

- गीताकडके - विठ्ठल दीक्षितकृत १४५०

गीतागर्भ - १२०१

गीतागर्भयोग - ५६९

गीताचंद्रिका - शिरारामपूर्णनंदकृत
१८३२

गीताचरित्र - आरारामकृत ६२५

- व तुकाराम ६२५

गीताप्रभाकर - छक्रे जीरन्मुखी, जीर-
न्मुखकृत १०३२, १८२६

गीताभाव - आरारामकृत ६२९

गीतामाहात्म्य - ओरीवत्कृत ७७३

गीतामहिमा - एकनाथकृत ११८५

- गीताण्य - दागोनपुत्र ९५१, ९५२,
१११७
गीतामार - एरुनापुत्र ११११
- इन्देवपुत्र ९१६
गीरि शिष्य - चित्रक - १५५२
गीरी यभीष्ट - ८०८
गुंज - पा. ६२
गुंजरग - पा. ११५
गुह - पा. ४३२
गुग - प्रबोधय व ६४ १५१४
गुणाई - ६८२, १४४९
गुहा - ११४५, ११४७, ११६१,
११६५
गुहादेवरी - १०२५
गुहोवा - १४४९
गुहरी - प्रकाशित मध्यगुनीशरीचो
कविता ६००
- महाद म्पेटेट ५५६
गुहमष्टक - १४१९
गुहगीता - ९६६, १२५३, १६१०
- शोभीरामशिष्यकृत १३५८
- टीकायुक्त ११४७
- मन्मार्नदकृत ५३७
- विटोक्त १०६६
- विद्वत्कृत १८२९
गुहचरित्र - ७७५, १६९९
- सारस्वती गंगाधरकृत १६५०
गुहदास - ५८५, ११४७, १२०५,
१२०९, १२४५, १२७०,
१४९४, १५००, १५११,
१५१७
- कृत कालियामर्दन १२८८
- कृत कृष्णव्रजम् १२९६
- कृत गर्जाननारता १४५०
- कृत दण्डपरिसाद १४५०
- कृत विज्जालजवरित्र १४९०
- कृत व्यावचरित्र १४५०
- कृत दीक्षाद्वयान १२०५
- नागनाथावा ११५९
गुहदास अनुवर - कृत गुदाय चरित्र
१५७१
गुहदेवनमन - गिरिधरकृत ६६३
गुहनमरकारवञ्चति - १५०४
गुहपूजनद्वयम् - ७०४
गुहमहादम्प - ९००
गुहपुनायकपायुत - रंगनाथकृत,
पा. ९
गुहगणपमाळा - गिरिधरकृत ६४९
गुहशिष्यवर्षवाद - भाग्यनाथकृत ५५४
गुहस्रोत्रम् - ९१६
गुहमयन - १८०३
गुहपुर्वा - पा. ११२, पा. ११८
गुहाव - ११२८
गुहचरित्र - ११६५
गुहस्थापनविधिः - ८९४
गुनु मोराजी लावे - शिवदत्त, पा.
४२६
गैनी - ७८३
गोवल्गवाव - चा मठ, पा. ११०
गोटमठ रोडकर - १५१३
गोणाई - ५५४, ७९६, १५११,
१५७०, १७४७
गोणायाई - १२०९
गोत्रनिर्णय - गोपिराज देवशुभ राम-
कृष्णकृत ९०१
गोत्रप्रवरनिर्णयम् - गणेशदेवशिवि-
चितम् ८२७

गीताण्य - दासोपनृत १५१, १५२,
११३७

गीतासार - एकनाथकृत १३३३
- सुनदेवकृत १३६

गीरि त्रिचक्र चित्रक - १५५२

गीरी वक्षीष्ट - ८०८

गुंज - पा. ६२

गुजरग - पा. १९५

गुह - पा. ४३२

गुण - त्रयोदश व दत्त १५३४

गुणाई - ६८२, १४४९

गुंदा - ११४५, ११४७, ११६३,
११६५

गुंदाकेसरी - १०२५

गुडोया - १४४९

गुडवी - प्रकाशित मध्यमुनीश्वराचो
कविता ६००

- प्रस्ताव व्यक्तदेश ५५६

गुडभटक - १४३९

गुडगीता - ९६६, १२५३, १६१०

- शोडीरामशिष्यकृत १३५८

- टीकायुक्त ११४७

- प्रदीपनकृत ५३७

- विटोक्त १०६६

- विद्वत्कृत १८२९

गुडचरित्र - ७७५, १६९९

- सरस्वती गंगाधरकृत १६५०

गुडदास - ५८५, ११४७, १२०५,

१२०९, १२४५, १२७०,

१४९४, १५००, १५११,

१५१७

- कृत काव्यामर्दन १२८८

- कृत कुण्ज-म १२९६

- कृत गजाननायता १४५०

- कृत दशरथविवाह १४५०

- कृत विद्याजवलि १४१०

- कृत व्यासचरित्र १४५०

- कृत सीताकल्याण १२०५

- नागनाथाचा ११५९

गुरुदास अनुचर - कृत मुदाम चरित्र
१५५३

गुरुदेवनमन - गिरिधरकृत ६६३

गुरुनमस्कारपद्धति - १५०४

गुरुपूजनरहस्यम् - ७०४

गुरुमहारण्य - ९००

गुरुरघुनाथकथाकृत - रगनाथकृत,
पा. ९

गुरुवाक्यमाला - गिरिधरकृत ६४९

गुरुशिष्यसंवाद - भाग्यशास्त्रकृत ५५४

गुरुस्तोत्रम् - ९३६

गुरुनयन - १८०३

गुरुतुर्गा - पा. १९२, पा. १९८

गुडाव - १२२८

गुहकचरित्र - ११६५

गृहस्थापनविधि - ८९४

गोनू मोराजी तांबे - शिववळे, पा.

४२६

गैनी - ७८३

गोमळपांव - चा' मठ, पा. १३०

गोटभट खेडकर - १५१३

गोणार्ई - ५५४, ७९६, १५११,

१५७०, १७४७

गोणायाई - १२०९

गोत्रनिर्णय - गोपिराज देवहनुत राम-
कृष्णकृत ९०१

गोत्रप्रवरनिर्णयम् - गणेशदेवशिवि-
वितम् ८२७

— श्लोकद्वय ६७०, ७७८

— श्लोकद्वय, शार्ङ्गधर्मा
७४८

— श्लोकद्वय, समर्थाना ७४८

— समर्थवर्ती श्लोक ७६३

— समर्थशक ७४८

गिरिधरकवि — कृत पंढरीमहात्म्य १३००

गिरिधर गोविंद — ८०२

गिरिधरदास — ६६४, ७७८

गिरिधरप्रभु — ५५४, ६०१, ६०८,

६१७, ९८५, ९९१, १२१८

गिरिधर्मा — पा. ६५

गीतगोविंद — १२१०, १५२९, १५४७,

— जयदेवकविकृत ५७९, ७३७,

९८०, ९८५

गीता-पा. ६०, पा. ६१, पा. ६३,

५६१, ६८६, ७४०, ८३२,

८६६, ८८०, ८८१, १०४०,

११०३, ११३७, १५४०,

१७१४, १७३८

— अव्यायवार पदे १३१३

— अर्थ १११७

— अष्टदशश्लोकी १७३८

— भारती १७३८

— भारती अर्थात्कृत ७९३

— भारती अमृतेश्वरकृत ११५८

— भारती जयानंदकृत ५९७

— भारती गुरुमादेशीवरदत्तकृत ५९७

— एकश्लोकी ९०३

— ओवीपद श्लोक १७८९

— गजानन देवस कदम्बर कृत,

ओवीपद १७८५

— ग.तेवर टीका १०३२

— भीमेश्वर श्लोक १२४६-

— गोपालकृतकृत श्लोक ८७९

— टीका समभोवी ११३८

— टीकारामकृत श्लोक १७१३

— तुकारामविरचित अर्थात्कृत

१६०५

— पंढरी सचित्र, पा. ६३,

६२८, ६२९

— मोरोपंतकृत आर्याटीका १४२३

— वामनकृत समश्लोकी, पा.

२८१, १५८३, १६०४,

१६५३, १६८४

— सोमनाथदेवाची समश्लोकी, पा. ५

— श्रीधरस्वामीकृत सुभोविनी

टीकेमह १३२३

— श्लोकांची नोंद ६००

— समश्लोकी ६०९, - ८०८,

१७२८

— ज्ञानदेवकृत, पा. २८१, ८७५

— ते ८७८, १३६०, १६३४,

१६८३

गीताकटके — विठ्ठल क्षीरितकृत १४५०

गीतामर्म — १२०१

गीतामर्मयोग — ५६१

गीताचंद्रिका — शिवरामपूर्णानंदकृत

१८३२

गीतातरंग — आद्वयारामकृत ६२५

— व तुकाराम ६२५

गीताप्रभाकर — कर्क जीवन्मुक्ती, जीव-

न्मुक्तकृत १०३२, १८२६

गीताभाव — आद्वयारामकृत ६२५

गीताभाहारण — ओवीपद ७७३

गीतामहिमा — एकनाथकृत ११८५

गीतापर्व - दासोपंतकृत १५१, १५२,
११३७

गीतासार - एकनाथकृत ११३३
- सनदेवकृत ११६

गीरि प्रियंक चित्रक - १५५२

गीरी यक्षीष्ट - ८०८

गुंज - पा. ६२

गुंजरग - पा. ११५

गुह - पा. ४३२

गुण - प्रयोदश व दत्त १५१४

गुणाई - ६८२, १४४९

गुंदा - ११४५, ११४७, ११६३,
११६५

गुंदाकेसरी - १०२५

गुंघोया - १४४९

गुच्छी - प्रकाशित मध्यमुनीश्वरीचो
कविता ६००

- प्रह्लाद व्यंकटेश ५५६

गुहमष्टक - १४३९

गुहगीता - ९६६, १२५३, १६१०

- शोडीरामशिष्यकृत १३५८

- टीकायुक्त ११४७

- प्रह्लादकृत ५३७

- विद्योक्त १०६६

- विद्वत्कृत १८२९

गुहचरित्र - ७७५, १६९९

- सरस्वती गंगाधरकृत १६५०

गुहदास - ५८५, ११४७, १२०५,

१२०९, १२४५, १२७०,

१४५४, १५००, १५११,

१५१७

- कृत कालियामर्दन १२८८

- कृत कृष्णजन्म १२९६

- कृत गर्जनावर्ता १४५०

- कृत दशरथविवाह १४५०

- कृत विनायकचरित्र १४५०

- कृत व्यासचरित्र १४५०

- कृत सीताहत्याग १२०५

- नागनामांचा ११५९

गुहदास अनुचर - कृत सुदाम चरित्र
१५५३

गुहदेवनमन - गिरिधाराकृत ६६३

गुहमहामहारपद्धति - १५०४

गुहपूजनरहस्यम् - ७०४

गुहमहार्णव - ९००

गुहसुनायकधामृत - रंगनाथकृत,
पा. ९

गुहवाच्यमाळा - गिरिधरकृत ६४९

गुहशिवप्रसंवाद - आनंदायकृत ५५४

गुहस्तोत्रम् - ९३६

गुहजनयन - १८०३

गुहजुर्गा - पा. ११२, पा. ११८

गुहाव - १२२८

गुहकचरित्र - ११९५

गुहस्थापनविधिः - ८९४

गोनु मोरात्री तांवे - शिवायकचे, पा.
४२६

गोनी - ७८३

गोमलपाव - चा मठ, पा. ११०

गोटमट खेडकर - १५११

गोणाई - ५५४, ७९६, १५११,
१५७०, १७४७

गोणायाई - १२०९

गोत्रनिर्णय - गोविंदाज देवज्ञसुत राम-
कृष्णकृत ९०१

गोत्रप्रवरनिर्णयम् - गणेशदेवशक्ति-
चितम् ८२७

गोदावरी-गोदा - श्री राजा राममुखांची
रमाणी, पा. ६२

- नदी, पा. ६४, पा. १२२,
६७९, ८६५, १०२८,
१०७१, १११३

गोद्री - पा. १९४

गोदर - ५५४

गोपबळ - ६७५

- कृत धर्मपंचक, नैशपंचक,
मनपंचक व बाणोपचक ६७५

गोपाकसहस्रनाम - ८९४

गोपाकस्तवराज - ८९४

गोपाळ - १००७, १२०१, १२१९,
१५४९, १६३९

गोपाळ भर्तृ - कर्क भर्तृदास १२११

गोपाळ काळा - भर्तृदेवकृत १२००
- जयराम कुण्डगुप्तकृत ११६३

- शिरामपूर्णंदकृत ११५८

- क्षेत्रकविकृत १५६६

गोपाळकोटा - भट्टराजकृत १४५०

गोपाळदास - ७६४

- कृत पादपा १२८६

गोपाळनाथ - ११४७

गोपाळ गुरुनाथ - १२२९

गोपाळमुक्त - कृत घटीक भगवद्गीता
८७९

गोपाळस्वामी - षडगविषे, पा. ४

गोपाळस्वामीचें चरित्र - गुरुनाथकृत
१८००

गोपाळचा मुक्त - १५४९

गोपाळभक्त बाबानंद - कृत भानंद
चरित्राभूत २२७

गोपिकागान्धारिणी - ९८५

गोपिकागीतम् - भागवतांतील ६८३

गोपिकावखडरण - १२१०

- प्रतापशामकृत १२३०

गोपिराजदेवज्ञमुक्त - रामकृष्ण ९०१

गोपीगीत - ५६९, ९९७

- सख्यकृत ९४५

- केशवकृत १२८३

- केशवस्वामीकृत १८१९

- पामनकृत ५४७, ६०२,
७६२, ७७३, १५५२,

१६३९

गोपीगीतसारकावळी - श्रीनिवासकृत
१३२६

गोपीगीता - १२६७

- केशवकृत १५०२

गोपीचंदनालयाम - बालकान्धकृत

१५०७

- रामसुगारमकृत १२५४,

१५३८, १७६०

- विश्वनाथकृत ११८८, १२००

- विश्वनाथसु नाथ निर्जनकृत

१२५२, १५३८

गोपीचंदकथा - १२०५

गोपीचंदनचरित्र - भट्टकृत १२५४

गोपीचंदाची कथा - १२२५, १२५४,

१४९६

- भट्टकृत १२३९

- विदुस्वामी भाषेत १२४३

गोपीनाथ - पा. ७९, १५४

- कृत जातिविवेकमेय : १००२

- छत्रपतीचें बाळमित्र, पा. ८०

गोपीनाथवर्त यकील - परंप्याचे, पा.

४६४

गोपीवस्त्रहरण - मोरोपंतकृत १२०२

- वामनकृत १२०२

गोपीवस्त्रहरण - मोरोपंतकृत १३१२

- वामनकृत १३१२

गोविंदा - कृत नामदेवचरित्र, मुसळ
मानी मापेंत ११३०

गोमतीसंगमचरित्र - १६३१

गोमाळ ब्राह्मणांचें चरित्र - बाबुमुत-
कृत १६१४

गोरल - १२९८

गोरलदत्ताग्रय संवाद - चौदह संहर-
कृत १२९८

गोरलनाथ - १४४४, १५३७

- एक संत १२५२

गोरलनाथाचे मुहूर्त - १५७२

गोरक्षमच्छाद्रि संवाद - १२५४,
१५४९

गोरक्ष - ५५४, १२२५

गोरक्षनाथ - विरचित विवेकपार्तद
१७२५

गोरक्षनाथ चरित्र - राघवकृत ५५४

गोरा कुंभार - ५५१, ५९२, ६८०,
७९३, १२०४, १६६४,
१७३५

गोरा कुंभार चरित्र - उद्भवचिद्रत्नकृत
८४६, ११६५, १२४४,
१२६४, १२८८, १४५०,
१५२०, १५२८

गोले गों - ६४८

गोविंद - ५५४, ५६१, ७४३, ७९३,
९७९, १२०१, १२४९,
१४९५, १७४२

- अवधूतांचे शुद्ध ११३३

- कातांतिक ९५३

- कृत सवारमासंवाद १२०६

- कृत नामदेवाचें चरित्र ८४६

- कृत रामायण यमकाचे १८४०

- बाळाजीपंतांचा मुल्गा, पा. २८०

- गोमांवे पुत्र, पा. ६५

गोविंद अष्टक - १७६०

गोविंद कवि - ६१६, १२९१

- कृत शरममहिपतिस्तुति १२०६

- कृत शिवचरित्र १४०२

गोविंद कृष्णराय - ७३३

गोविंदगीत - गीतगोविंद पद्या

- जयदेवकविकृत १२९०

गोविंद चिंतामणी - कृत सुलोचना-
गर्हिवर ९८३

गोविंद चिन्मयानंद - कृत आरव्या
११५८

- कृत श्रीकृष्णजन्मकथा ११५८

गोविंदतनय - कृत वेंकटेशाची आरती
१५३६

गोविंददास - १५०९

गोविंद नरहरि - कृत भागवत टीका
१६४८

गोविंदनाथ - १२००

गोविंद पूर्णानंद - १५०६

गोविंद याचा - लुवा-१४४९

- अंबा जोगार्हेचे ९५०

- बीडचे, पा. ५५

गोविंद बाळ - पा. २८०, पा. २८१,
१२८४

- पुतणे मुकुंद, पा. २८१

- भीमखार्मीचे शिष्य, पा.
२७६, १३०५

- यांचो आरती १२४५

- शेपांचे शुद्ध १४९८

गोविंदराव - विठ्ठलीस, पा. १, पा. १०
- जाळी ७८५

गोविंदसुत - ६०९, ६७०, ६९०,
१२०१, १२१०

गोविंदाराम - ६१७, ७६३, ७७८,
९१७, १२४९

गोविंदानंद - १७४२

गोसाविर्ग्रीवोद्य - ७६८, १६२१

गोसायी - १७४७

गोसायी केशव - ११६७

गोसावीनंदन - ५४७, ५५६, ६०२,
६०४, ६०८, ६११, ६२३,
६४३, ६७०, ६७५, ६८२,
७५६, ७५७, ७६४, ७९३,
८४७, ९४५, ९७९, ९९१,
९९७, १००७, १०२५,
१०९८, ११५१, ११५२,
११५७, ११५८, ११६०,
११७१, ११७४, १२०१,
१२०४, १२०५, १२०८,
१२०९, १२११, १२१८,
१२२१, १२२६, १२२८,
१२२९, १२४४, १२४९,
ते १२५१, १२५३, १२७६,
१२७८, १२८९, १३११,
१३१२, १४४४, १४४९,
१४५४, १४५७, १५००,
१५०१, १५०६, १५०८,
१५१० ते १५१२, १५१८,
१५२२, १५२४, १५४६,
१५७१, १५७६, १५७७,
१५८५, १५८९, १६२८,
१६७१, १६९०, १७४२,
१८४६

- कृत ग्रंथकेशवची भारती ९८५

- कृत देवीअष्टक १२३३

- कृत भवानीअष्टक १७६०

- कृत ज्ञानमोदक ६०९

गोसावी चामन - ११६७

गोसावीसुत - ६०१, ७७८, ७९१,
१५१९, १५४५, १७४७

- कृत भवानीअष्टक १२०४

- कृत शंभुपंचक १६३८

गोडपाद - १०७१

गौतमीमाहात्म्यम् - ८६४

गौरीमयोर - पा. २७७

गौळीगुदा - देवावादचा माग, पा. १

ग्रंथभावाधी - गिरिघाकृत ७०१

ग्रंथराज - दासबोध पदा

- दालीपंतकृत ९५७, ९५८,
११३१

ग्रहप्रबोधटीका - १७८२

ग्रहमय - ९२२

गवार्होर ११७५

- चे परशुधाम महाराज, पा. ३

- चे महाराज, पा. २८४

घ

घटिकापारायण - १३८२

घटिकाछत्र - शिबलिखित ८०८

घाटघोरचळ - ११८९

घाटवे - देकीजी राजे ७९४

- रत्नोजी राजे ७९४, ७९५

घुसळण - लक्ष्मणकृत हज्जलीलापर ६०७

घृष्णेधर - पा. ४२७

घोटदरा - पा. १८९

घोषपादा - मुक्तेश्वराकृत ६०५, १३१२

च

चक्रवाणी - १५१९
 चक्राभिधान - १७९
 चक्र - १०२४
 चंडिकानवाक्षरीमहामंत्र - १३८७
 चंडिकामाहात्म्य - अथवा अष्टशती,
 विठ्ठलनंदनकृत १७२१
 चंडिकासप्तशती स्तोत्रम् - १३६९
 चंडिकाहृदय - १७२८
 चतुर्थमान - समर्थकृत ११४५, १२२३,
 १२४८, १२७८
 चतुर्थयोग - समर्थकृत, पा. १३५, ६४१,
 ६४३, ६४४, ६६२, ७३०,
 १२७८
 चतुर्दशराममंत्राः - ९६५
 चतुःछोकी - बल्लाचार्यकृता ६८३
 चतुष्टययोग - समर्थकृत १२२३
 चतुःसमाक्षी - समर्थकृत १२४०, १२४८
 चनई - पा. १९३
 चंद्रराई - पा. ४३०
 चंद्रसखी - १२०१
 चंद्र - चिकोडी तालुक्यातील, जेष्ठा-
 भार्दचे मंडळीचे नांव, पा. ९
 चंद्रगिरी - पा. ४, पा. ७९
 चंद्रमहणाधिकार - विश्वनाथदेवउपनि-
 चित ९२९
 चंद्रपूर - ९५२
 चंद्रमंजरी - धीनिवासकृत १४०३
 चंद्रराव मोरे - पा. ४२६, पा. ४२७,
 पा. ४३०, पा. ४३३
 चंद्ररेखाचरित्र - १२५५
 चंद्रहासचरित्र - रामचंद्रकृत १२१६

चंद्रहासाची कथा - नामागळकृत
 १६२०
 चंद्रहास्यारचान - ५६४
 चंद्रात्मज - कृत उद्योगवर्ष ११७८,
 १८१७
 - कृत चंद्रावळी १२०१
 - शिवाचें नांव ११७८
 - व्यंकटेश गुरुचे १२०१
 चंद्रावळी - १२२६, १६९०
 - चंद्रात्मजकृत १२०१
 - नागजोशीकृत १५०६
 - नागेश जोशी भिंगारकरकृत
 १२११
 - नागेश विरचित ६७६
 चंद्रोदयवर्णन - १४१७
 चलापहण - १०४१
 चंद्र भयोद्याकांड - भोजराज विरचित
 पा. २८१
 चरमगुरुमंजरी - १२०१
 चरेगांव - पा. २, पा. ४२७, पा.
 ४३३, ६२५
 चरपटपंजरी - ६००, ७७८, ७९४,
 ८९४, ९०३, १२६६, १५२१
 चांगदेव - पा. १३६, १२८३
 - ज्ञानेश्वरांचे पत्र १०३४
 चांगदेवपासष्टी - १०३४
 - बोरेश्वरकृत विवर्ण १०३४
 चांगभांग - केशवकृत १२५१
 चांग्या - ७६४, १५९९
 चांग्या वटेवर - ६८०
 चांगो दामोदर - ५९५
 चाणक्य - विरचित राजनीतिप्रमुख
 ५६१

चांदुर - पा. ४५८
 चांदुरी - पा. १२५
 चांदोरकर - पा. ४३३, पा. ४४३,
 ५८१, ११७८, १५९८
 १६५३
 चाकळ - पा. २, पा. ५३, पा. ७९,
 पा. १३६, पा. १९१, पा.
 १९२, पा. ४३५ ते पा. ४३८,
 पा. ४३९, पा. ४६१, ५५४,
 ११५५
 चाकळपोरें - १२८५, १७८८, १८५४
 ते १८५७, १८६३
 चामाटे - टोवरांचे ठपाये, पा. ६२
 चाळकापुर - पा. १९६
 चाकुली विद्या - ९७४
 चिचोली - पा. २
 चिचोली - ७९४, ७९५
 चिच आणि भांवा यांचा क्षगटा -
 १५१३
 चिचोली - पा. १९४
 चिठणीत - पा. ९, पा. ३८
 चितोराम - कृत ध्रुवचरित्र १६२३
 चितनिंदामरणम् - १७१८
 चित्रदीप - सटीक १७५८
 चित्रदीपव्याख्यानम् - रामकृष्णाष्टक-
 विदुषाविचित्रम् ११८२,
 १८२७
 चित्राय - गाना समयांचा अनुपम,
 पा. ८
 चित्रें - पा. २७९, पा. २८०, १२०५,
 १२२५, १२३९, १२७४,
 १३७५, १८७२ वगैरे
 चित्रमुघा - वामनकृत ५६३, ६०९,
 ७६१, १२०१

चिदानंद - १०२८, ११७८, १२०५
 चिदांबरी - ३२३८
 चिद्वन - ११६१, ११६२, १३१३
 चिद्वप - १२२८
 चितामण - ५६१
 चितामणी - १२०१, १६३९
 - कृत ध्रुवाक्षान ११६५,
 १४६५, १५१७, १५३८
 चितामणी देव - भारती त्रिविक्रत
 ६७९
 चितामणीसुचनेदन - १२५४
 चितामणी रत्नाकर - उद्योतिपम ११२
 चितामणीसुत मुद्रल - ६८८, ७७८
 चितामणीसुत रामचंद्र - पा. ६२
 चिन्मय दत्त - कृत योगवासिष्ठ १८१२
 चिन्मयनंदन - ५९८, १४४९,
 १५०६, १५१२, १५२०,
 १५३८, १५६२, १७६०
 चिन्मय माधव - १५०८
 चिन्मयसुत - १२०१
 चिन्मयानंद स्वरूपानंद - १२०४
 चिमाजी धापा - वडईची लूट, पा.
 ४३१
 चिमावाड - ची जन्मतिथी १२३५
 चिरकण्ठी - पा. १९८
 चिरांजीव - एहनायकृत पद ६७९
 चिह्नाची कथा - १२०५
 चिह्नाचरित्र - अनंतदेवकृत १२५४
 - उदयचिद्वनकृत ११६५,
 १४५०
 - धीरकृत १२३०
 चौदह - झेंडाचे गुह १२३८
 चौदहनाथ - १२२८

चींदट शंकर - १२२८, १२५१,
१२७९, १४९७

- कृत गोरखदासप्रबंधवाद १२२८

- कृत पारधीनी कथा १२२८

- कृत प्रती मनाचे श्लोक १२२८

- कृत स्वानंद सिंगु १२२८

चूडामणीसुत - ७७८

चूर्णिका - धानंदनंदनकृत ९८३

चंद्रकळी - धानंदनंदनकृत १२०५,
१४५०

- बाणकामकृत १५०७

- रश्मिकृत ६०७

चैतन्य - १५०८

चोखामेळा - ७५९, १२४४, १२५०,
१२६४, १२८३, १४४९,
१५१०, १५२५, १६३३,
१६६४

चोखामेळा चरित्र - १५८९

- उद्धवविद्वानकृत १५१७

- तुकारामकृत १५१७

- नामदेवकृत १५१०

चौभा - कृत उपाहारण ८२३, ८६७

चोरेगांव - आत्मारामाचा मठ ६२५

चोळमंडळी - देवदासकृत १२११

चोळराजचरित्र - भीषणकृत १२५४,
१४५०

चोळराव भाटपान - १६४४

चौटे महाराज - पा. ४६०

चौदा ग्रंथ - ६००

चौदा शतके - ५५०, ९४३

चौदंगी - १२२८

चौळ - पा. ४८०

चौविसगायत्री - ८९४

चौसाले - पा. १२९

दि. प. ९

छ - - - -

छत्रपति - शिवछत्रपति पदा.

छत्रो निजामपुर - पा. ४३०

छंदोशामायण - गिरिधाकृत - ६४८,
६५०, ६५१, ६६५, ७४५

छांदोग्य - १४३८

ज

जगजीवन - ६२३, ६८२, ७८४,

९७९, ११४७, ११६६,

१२००, १२४४, १२५१,

१२५३, १२८८, १३३९,

१४४९, १५३७, १५७१,

१८००

- कृत कौशलेयें रस ७७३

जगजीवन कथापा - ७८३

जगदळे - मसूरचे पाटील, पा. ३,
पा. ३१

जगदीश्वर प्रासाद - रायगडचा, पा.
४२९

जगन्नाथ - पा. ६३, १२१८, १२५०,
१२५४, १४४९, १६१५

- तटवले मठाति, पा. ७९,
पा. १८९, ६२५

जगन्नाथ बापाजी - ८२९

जगन्नाथ महाराज - १८६३

जगमित्रनागा - ५५४, -१२१९,
१५०८, १५१८, -१५८५

- जनमित्रनागा पदा. -

जगली फकीर सत्यद हुसेन - कृत
चौगणिक कथा १६३७

जगसुरवध - छोरा विश्वंभरप्रसाद १५९२

जगजसवंत - ६६३, ६७०, ६७१,
६८१, ७५९, ११४६,
११४७, ११६६, १२५३,
१२८८, १५०६, १६२८
- चरित्र अपूर्ण ८४६
- चरित्र व कागदानी १८४०
जन पंडित - ९७९, १०९८, ११७८,
१६३३
जनुभट - १४४९, १७३३
- जमातशाके आश्रित १६१४
जनमित्रनामा - ६७९, १२०९, १२२१
- जगमित्रनामा पहा.
जनस्वभाव - समर्थकृत ६४२, ९९४
जनाबाई - जमी - ५५४, ५५६,
५६५, ६१७, ६२७, ६७९,
७०१, ७५६, ७७८, ७९३,
७९७, ८४४, ९३६, १०२५,
११४७, ११६३, १२००,
१२०९, १२१३, १२२४,
१२३५, १२३५, १२४४,
१२४५, १२५०, १२८३,
१२८६, १४४६, १४६६,
१४९७, १५०१, १५१२,
१५१८, १५१०, १५२५,
१५१८, १५४७, १५८५,
१५८९, १५९२, १६१४,
१६३३, १६३९, १६४१,
१६४५, १६६४, १६६७
- कृत यात्रीकाव १४५०
जगद्वन - ६८८, ७१५, ७७८, ७९१
- निघारविषय, कृत संस्मोचन-
स्तोत्र ६६६
- दादेगाईचे, पा. १२९
- सखा मांचे दुरु ५८३

जगद्वन गंगाधर - रंगत दांचे शिष्य,
पा. ६
जगद्वनसुत - ६७०, ७७८ -
जमीचे चरित्र - विद्येकृत १५१७
जमी जगद्वन - ६०२, ७६०, १२५४,
१६१४, १७१५ -
- कृत कृष्णाची वीरिच सीमा
१५१०
- कृत बाळकीबा १५४२
जगमपत्रिकापद्धति - ९०८
जगमाष्टमीव्रतकथा - १३३५
जगमिठी - पा. ६
- चे राजेशाहेब, पा. २८४
जमातर्य - ९८४, १०२४
जमाक था - ५५४, ११६३
- के आश्रित जनुभट १६१४
जगद्वनदासजी - ८९४
जगदेव - ७७८, १४४९, १७४७
- कृत जगद्वनी ५४७, ७७३,
७९३, ९४६, ९७७, ९७९,
९८५, १२२०, १५६३
- कृत गंगास्नाननगर ७४४
- कृत गीतगोविंद ५७९, ७३७,
९८०, ९८५, १२३०
जगदेवकविप्रबंध - १५५०
जगद्वयवध - वासनकृत ६०९
जगद्वयवधिद्वना - सुकेषाकृत १५३९
जगद्वयवध - जगद्वयवध १५११
जगद्वयवध - जगद्वयवध - पा. ८०,
५५४, ५५५, ५५६, ६०५,
६१६, ७७८, ७९३, ८०२,
९७७, १२०१, १२०९,
१२६४, १४४३, १४९७,
१५४७, १७४२, १८६५

- इत लक्ष्मी १५९१
 - इत मातृगम मन्त्राभार
 कटिबंध ५७८
 - इत रविमणीचर्यवर, पा. ५
 - इत रविमणी हाराची मठ,
 पा. ४३१
 - इत सांत्तिपर्वीहरण, पा. ५
 - इत हज्जीमखर्चवाद, पा. ५
 - इच्छायाचे शिष्य, पा. ११
 - शा पोतार काशीरथ केदारेश्वर
 पुण्यमिह १२१३
 - बहर्गावचे, मा. ४, पा. १०,
 पा. ४३१, ५५४
 - समर्थद्विष्य, पा. ५४
 - समर्थशिष्य, शिराळे मठाति,
 पा. १११, पा. ११२
 - समायी, पा. ५४, पा. ११४
 लयरामकाशी - ६०५
 लयराम कृष्णदास - कृत गोमाळकाळा
 ११६३
 लयरामजयमुक्तमंदिह - ९८१, ९९७,
 ११६६
 लयरामतनय - इत मधोदासजय ११४५०
 लयरामतनयतनय - ७६१
 लयरामपंत - १५०६, १५०८
 लयरामपंत अष्टावदकर - १७४०
 लयरामपिंडये - इत राधामायवविहास-
 र्थ १३०३
 लयराममुत - ५५४, ७७८, ९९७,
 ११०१, ११०५, १११३,
 १४४९, १५४४, १५८५,
 १७९९
 - इत गीतेची भारती ५९७
 - इत प्रीतदीवा भाषा ८४६,
 १२५४, १५२८, १५२९

- इत प्रीतदीवासरण - ३४५७,
 ३४९६,
 - इत संतनामावटी १२१४
 - इत संतनामा ११४६
 जयराममुत बाळभट जोशी - भावकर,
 पा. ६२
 जयराममुतमुत - ७५८
 जयरामाभा कुमरामुत - ७५८
 जयरामाभज - ५६५, ७६२, ७८८,
 ९९१, १५१४
 जयरामाभमभजनय - ६११, ७६१
 जयवंत - ६७५, ७७८, ९७९
 - समर्थशिष्य ३७९
 - समर्थशिष्य भाव ३७९
 जयवंतराव - १११५
 जयवंत - ६२३, ६२६, १४४९, १६१५
 जयवंतमुत - १५५७
 जहांगीरनामा - १७७६
 जळकोट राममह - १४४९
 जळकोट विठ्ठलमठ - १४४३
 जळगांव - पा. ६२, पा. ६४, पा. ६५
 जळपट्ट - ६०९
 जाली - लयेरा गोविंद ७८५
 - गोविंदराव ७८५
 जातकपद्धति - केशव देवकृत ८९४
 जातिविवेकप्रणय - गोपीनाथकृत १००२
 जानकीविराट - १२५४
 जानकीचर्यवर - विहल दिवा विहलदास-
 कृत ११३८
 जानराज - १५५९
 जानकीस्तुति - ७५०
 जापाळ उपनिषद - १३६

झांप - पा. ६१, पा. ६२, पा. ७५,
पा. १३६, पा. १८३, पा.
१९२, पा. ४२७, पा.
४२८, १८०२
- चे समर्थमदिर, पा. ४३३,
१८४४ -

जोबूलास्थान - श्रीपरकृत १२१२
- श्रीपर भवानंदकृत ११६७,
१५४८

जोमली - पा. ४३१

जालना - पा. १९२

जालेंदर - १२१८

जावळी - पा. ४३३

- बा. चंद्रराव मोरे यांचा वाढा,
पा. ४३०

जिजाबाई - पानाडला समाधी, पा. ४३२

जिवाजी - रिटणीस, पा. ९, पा. १०

जिवाजी नार्हक - कोरडे ७९५

जीव कवि - शोधगावकर १२५४

जीवन - पा ९३

जीवनमुक्त - १४४९, १५१२, १६३३

जीवन्मुक्त - ९७७, ९९७, १००७,
१०२६, ११५२, ११६१

- कृत गीताप्रभाकर कर्म जीव-
न्मुक्ती १०३२, १८१६

- कृत जीवन्मुक्तीवाक्य १०३३

- विद्यारण्यस्वामीकृत १०००

जीवन्मुक्ती - जीवन्मुक्तकृत १०३२

जीवन्मुक्तीवाक्य - जीवन्मुक्तकृत
१०३३, १८१६

जीवभट जोशी - ८१२

जीविराजमुत - १६४०

जीवराम - कृत कचोपाख्यान १२०५

- कृत मिहचरित्र १२०५

- शोधगावकर १२०५

जुनाट गुरु - समर्थकृत, पा. १३५,

५४४, ६४१, ६४३, ६४४,

९६३, ९१४५, ११८४,

१२२३, १२४०, १२८७,

१७४९, १०७७, १७७४

जुना दासघोष - समर्थकृत एकवीस

समाप्ती, पा. १३५, ५५३,

१०७३, ११६४, १२२३

जेथे देशमुख - लाववडे-येथील,

पा. ४३२ -

- कारीचे, पा. ४३३

जैतापुर - पा. ९ -

जोगी - प्रकरण ७०३

जोशी तुकदेश - वेढे कुत्रकणी कर्जी-

येकर ५७९ -

जोशी भागा - १७४२

जोशी - जीवभट ८१२ -

- निरवभट ८१२, ८३८ -

- दादमड ८३८

- भिंगारकर दिवकर ७९९ -

- राजाराम महादेव १६९६

जोहार - एकनाथकृत १२५४, १५०८,

११३२ -

- भवानंदकृत ७९३

ज्योतिषाचा - १६३९

ज्योतिषानंद - १७४२

ज्योतिष - ८२२, ८१४, ७७३,

८३८, ८४७, ९०९ ते

९३३, ९३०, ९३६, ९२७३,

१५४८, १५६०, १५७३

ज्योतिषग्रंथ - ८१४

- महावंशी, विष्णुवंशी व रत्नवंशी

या तीन प्रकाशनांचा ८९५

ज्योतिषरत्नाकर - ९३६

ह

- हारणीनरसिंह - पा. १९६
 शोषी - वृद्धमणिकृत कृष्णलीला ६०७
 शोळीराम - पा. २७६, पा. २७९,
 पा. २८१, १३५८, १३८३,
 १८६९
 शोळीरामसिंह - कृत युद्धगीता १३५८

ह

- हाकली - पा. ७९, १०२८, १८४७,
 १८५८, १८५९
 - चा मासि १२८५
 - चे उद्भव, पा. १८४
 हाकाराम - १७००, १७३३ ते १७३५
 - कृत कपिलगीता टीका १७०७
 - कृत परमानंद वैभव १७२०
 - कृत भगवद्गीता खटीक १७१३
 - जन्मशाल, समाधीशाल १७२०
 - धुळ्याचे १७००, १७२०
 - दिव्य वामन पुराणोत्तम १७००
 - सन १७२८

ठ

- ठाकुर - नानाघादेव, धुळ्याचे, पा. ४६४
 ठाकुरदास - ६०१
 ठोसर - वृद्धदेवते, पा. ६२

ड

- डकगार्ज - समर्थकृत १५११
 दांगविराजाचे आचयान - यशवंतसुत-
 कृत ५६१
 दांगरे - राजाराम व्यंकटेश, धीवर
 १८५२

- डोमगांव - पा. ७५, पां. १९१, पां.
 ४०८, पां. ४६४, पां ४८१,
 ६२३, ६२५, ९४३, ११५५,
 १८६०, १८६५, १८७०,
 १८७२

- चे दास महाराज, पां. ४६४

डोहळे - १४६४

- कैफीचे १२९५
 - कौसल्येचे १२९५ -
 - राममातांचे १२४९
 - सुमित्रेचे १२९५

डोहळ्याची कथा - एकनाथकृत ६४३

डोळेगांव - चा मासि, पां. ४९८

ड

डोंडरिज - १४४९

ड

- तंजापुरीमाहात्म्यम् - १६५६
 तंजावर - पा. २७६, पां. २८१ ते
 २८३, १२२२, १२३८,
 १२४९, १३०५, १८६९,
 १८७४
 - जर्ज वादापुर १२२९
 - चा भीमवठ १८३९
 - चा संमद, पां. २७९, पां.
 २८४, पां. ३९३, १५०५
 - चा सरस्वतीमहाल, पां. २८३,
 १८४४
 - चे अमरसिंहराजे, १३०३,
 १४९८
 - चे कृष्णमूर्ति नाईक, पां. २७७
 - चे प्रतापसिंहराजे १२०८,
 १२५५

- प्राचीन कवि १२१७
 — मठपति भोमराजी, पा. ३
 — मठांतील वैष्णवसंप्रदायकालिताची पद्धति १४४३
 — संप्रदायाचा वातावरण, पा. २८२
 — सोनाराचा मठ, पा. २८२
 सहु सहासि — १९०५, १९१८, १९२७
 सहयोजे — १२५
 — मठपति जयनाथ, पा. ७९, पा. १८९
 सखशाटा — अमृतेश्वरकृत १८२१
 सखपद — ७३४
 सखशाखायण — ११८२
 सखसत्तिशी — अमृतेश्वरकृत १८२१
 सखमसि — ज्ञानरेपकृत ११०२
 सखमालिका — रामकृत २६३
 सखपीठ — पा. ४, ५५५
 सखीये — पा. ४१२
 सखीयानावा — पा. ४२९
 सखकवदति — केसवकृत ८९४
 सखिकावध — १९४९, १९९५
 — ज्ञानदत्तकृत १५४९, १९०२, १९०५, १९५०
 — ज्ञानदत्तकृत ९८३, १९८४, १९९६, १९९२
 सखीचे भगवत — ११४७, १६१४
 सखपद — १९२१
 सखपुगली — पा. १९५
 सखमळगी — पा. १९८
 सखपदीपिका — साधनाचार्य विरजिता ११२२, ११२४
 सखपदीपिका — ११८२
 सखपद — १९८५

- सखसेन — १७७, १४४९, १५०६, १५४७
 सखानी — १५७२
 सखानी देशमुख — कृत रेणुकादेवीवर पद १५३१
 सखानी भालुसरे — तमरेट गांव, पा. ४२०
 सखानी — कृत भागवतशिष्टाई १५२२
 — कृत कुंभचरित्र १३५
 सखानी देशमुख — ११५८
 सखविश्राम — पा. १९६
 सखीभटे — जे विठ्ठलराव धिलिमकर, पा. ४३१
 सखपद — पा. ४३६
 सखमरमिका — १३६
 सखकवदति — १४४९
 सखकवदति — अमृतेश्वरकृत १२०७
 — संस्कृत ७८५
 सखकवदति — ६४१, ६७०
 सखकवदति — दीपक १४९८
 सखीव — ५८३
 सखी — वैष्णव देशपांडे, पा. ७२८
 सखीव — ११७३
 सखीचिंतामणी — १३६
 सखी इनामा — ज्योतिषमंत्र ११३
 सखीव — ११०१
 सखीव — पा. १३६, पा. १८२, पा. १९८, १९३, १९६
 — जे दिनकर, पा. १३८
 — सखी संप्रदायास सनद ८९९
 सखीव — १११
 सखीव नमस्कार मंत्र — ८९४
 सखीवली — नामदेवकृत ११४४
 सखीव यज्ञ — ५५६, ७७८, ८९६, ९३६, १२०१, १५११

मुकाराम - मुद्या - मुद्या - मुद्योदा -

मुकाराममहात्म - ५४७,
५४८ ते ५५१, ५५४, ५५६,
५८२, ६००, ६०२, ६०४,
६०५, ६०७ ते ६११, ६१६,
६१७, ६१९, ६२३, ६२५,
६७३, ६७५, ६७८ ते ६८०,
६८२, ६८५, ६८६, ६८८,
६९०, ७०५, ७२१, ७२६,
७६०, ७६३, ७७३, ७७८,
७८३ ते ७८५, ७८७, ७८८,
७९३, ७९६, ७९७, ८३५,
८४६, ९०४, ९३३, ९७७,
९७९, ९८५, ९९१, ९९७,
१००७, १००८, १०२४,
१०२५, ११०७, ११२९,
११३६, ११४६, ११४७,
११५३, ११५९, ११६०,
११६३, ११६६, ११७०,
११७४, १२००, १२०१,
१२०४, १२०५, १२०६,
१२१३, १२१३, १२१५,
१२१८, १२१९, १२२१,
१२२४, १२२५, १२२८,
१२३५, १२४४, १२४५,
१२४७, १२४९, १२५१,
१२५४, १२६४, १२७७,
१२८३, १२८६, १२८८,
१२८९, १२९१, १२९९,
१४५८, १४७०, १४७७,
१४९०, १४९४ ते १४९७,
१४९९, १५०१, १५०२,
१५०६, १५०८ ते १५१२,

१५१६ ते १५२०, १५२५,
१५२८, १५३७, १५४०,
१५४४, १५४६, १५४७,
१५५७ ते १५५९, १५६४,
१५६६, १५८५, १५८९,
१५९२, १६१४, १६१६,
१६३२, १६३३, १६३९ ते
१६४१, १६४४, १६४५,
१६६४, १६६७, १६७३,
१७३३, १७३५, १७४२,
१७४७, १७९६, १७९९,
१८०९

- कृत करणामृत भर्मग १५३७
- कृत कृष्णाधी-भारती ५९८
- कृत गीता भर्मगहनक १६०५
- कृत चोखामहाचरित्र १५१७
- कृत दामाजीवंताची रघुदण्ड ५६,
९४२, ११४८, १४५८,
१५१७
- कृत नामदेवचरित्र १५१७
- कृत बाळक्रीडा ५६२
- कृत मानुशाचरित्र ५५४,
५९७, १४५०
- कृत कदमागद १५१७
- कृत बलहरण १५१७
- कृत छद्मचो भारती ५६४
- कृत सुदामचरित्र १४५०,
१५१७
- कृत हरिपाळ संत १५१७
- पदांची सूची १४८६
- व रामदास यांचे भर्मग ९३६
- व वैकुंठ प्रवेश १६३९
- शिवाजी राजे यांना पत्रिका
पाठविती र्हे चरित्र १२४८

- कृत दशावताराचा पाळणा
१६७२

- कृत दामाजीपंत १५१७

- कृत महाकाळीची आरती ६०८

- गुहदास ५८५

दास आनंद - १५४९

दासगीता - अथवा पंचाध्यायी समर्थ-
कृत १२८, १२४०

दास गुंडे - ५६८

दास गुलाब - १२०१

दास गुका - १०९८, १५३२

दासदास - १५०४

दास दिगंबर - ११५१, १२३५,
१६४५

दास निजानंद - १५३८

- कृत रामाची आरती १५०६

दासप्रसाद - व्यंकटेशकृत समर्थचरित्र
१८१५

दासप्रबोध - पा. १३५

दास फकीर - १२८८

दास बाळ - ११९१, १२४७

दासबोध - पा. ५४, पा. ६२, पा.

१३६, पा. ११४, पा. २८०,

पा. २८१, पा. ४६२, ५४७,

५५३, ५७०, ५८६, ५८७,

६००, ६४३, ६४६, ६४०,

६९४, ७७५, ७७६, ७८९,

८१६, ९३५, ९९२, १०६७,

११४७, १२००, १२४०,

१२८५, १२८६, १५०९,

१५३८, १५४६, १५७१,

१५९१, १८६३ ते १८७४

- अनुक्रमणिका ७४२

- आंबडच्या प्रती, पा. ६३

- आरती कल्याणकृत ११४७,
११६७, १२३८

- आरती गिरिधोकृत ६६३

- एकविंशवा दशक १८७५

- कल्याणशिष्य केशवच्या हातची
लंछनमठातील प्रत पा. ३

- संजावरच्या प्रती, पा. २७६

- संजावरमठातील प्रत, पा. ३

- बीडमठातील ७४२

- भीमरुग्नीच्या हातचा, पा. २७६

- मदारगुडीच्या मठातील प्रत
पा. २८२

- मुसवळ १६६६

- मुद्रलक्ष्मीकृत प्रत, पा. १९१,
पा. ४३८

- मूल प्रत, पा. ४८१

- मूल प्रतीवरून केलेली प्रत,
पा. ४८१

- सरस्वती महाकांतीक सदर,
पा. २८३

- सोलेव अर्थ ५३९

- १६०६ ची प्रत, पा. ४३३

दासबोध्याची किली - ६६१

दास प्रज्ञानंद - ६७९

दास महाराज - धोमणावचे, पा. ४६४

दास महिपति - कृत केशवस्वामींचे
चरित्र ८४६

दास मुद्रल - ९७५

दास राम - १५११

दास विठ्ठल - १२०४

- कृत रामाचा पाळणा १२९४

दास विठ्ठल गुरु गोविंद - ५५४

दासविधासधाम - पा. ८०, पा. १९७,
 पा. १९८, पा. २६४,
 ११०८, ११४३, १८४३
 - कर्णे गीता संग्रह, पा. २१७
 - प्रस्तावना १०३७ -
 - प्रस्तावनेतील श्रीधरपंत ६२७
 दास घोर - ९८५
 दास शिवाया - १०९८
 दास सत्याराम - १५११
 दासाजुदास - कृत भोगप्रतिष्ठा ११३२,
 १८३३
 दासाजुदास रंक - १२७८
 दासोचम - ८७८
 दासोपंत - ११३७, १०४३
 - अंबा जोगाद्विचे, पा. १८८
 - कृत गीतांग ९५१, ९५२,
 ११३७
 - कृत मंदार ९५७, ९५८,
 ११३१
 - जयवी आणि पुत्रवतिधि ९५९
 - दिग्गजानुवा ९५१, ९५७
 - समाधी लागणोगार्ह येणे,
 पा. १८९
 दिगंबर - १४४९, १५०६, १५०८,
 १५२८, १७४२
 - पाठक, पा. १९५
 दिग्गजानुवा - कृत अष्टाष्टक संग्रह
 ९५६
 दिग्गजानुवा - ९५३ ते ९५५
 - कृत अष्टाष्टक संग्रह ९५६
 - दासोपंत ९५१, ९५७
 - शिवाय दत्तात्रेय १४८८

दिगंबर - पा. १८३, ७९१ ते ७९४,
 ७९७, ८०१, ८०२, ८०७,
 ८३२, ८४७, ९३५, ९३६,
 १२०१, १२५४
 - कृत मनसातक ७९३.
 - विष्णुगोत्रे, पा. ४५८
 - पुत्राचे बाळकृष्ण ८१७, ८३४,
 ८४९
 - पुत्र रामचंद्र ७९०, ८८१, ८९९
 - यंधु सामराज ७९७
 - भिगाकर जोशी ७९९
 - शिष्य व पुत्र रामचंद्र ७९७
 - समर्थ शिष्य, तिसरावचे,
 पा. १३८
 - संस्कृत आत्मी रामचंद्रकृत
 ७९३
 - रुद्रागुपमदिनकरकार पा. १३८,
 ७९९, ८८१, ९२३
 - हस्ताक्षर ७९९
 दिनकरतनय - ७९३, ९३४
 दिगंबर कर्णकटेल - ७९२
 दिनकरांनी खुद काविता - पा. १३८
 दासी - ११७५
 दिवटा - एकाग्रपट १५४७
 - समर्थपट १२२१
 दिवाकर - पुत्र रामचंद्र ८१०, ९२४
 दिवाकर दीपश - ९२९
 दिवाकरात्मज - ९३६
 - रामचंद्र ९३४
 दिवाण - एकग्रपट १३५४
 दिव्य मुनिदरतोयम् - प्रिरिकम
 पटिकाचार्य दृष्ट ८९४
 दीन - १२३९, १५०६, १६४४

दीन कृष्ण - १५३७
 दीन दास - १४४९, १६३१
 दीन राघव - ६०७
 - शिरगावचे ६०७
 दीन नाम - ६६०, १५४९, १५५०
 दीन शिव - १२०५
 दीना - १५१८, १५८९
 - कर्क दिनानाय १५१२
 दीनारमज - १५५१
 दीनानाय - ६८०, १५१२
 दीनानाय गिरिधर - किंवा दीनेश
 गिरिधर ६८०
 दीनेश - ६८०
 दीनेश के प्रभु गिरिधर सादेव - ६८०
 दीनेश गिरिधर - किंवा दीनानाय
 गिरिधर ६८०
 दीपरत्नाकर - रत्नाकर दूत १०१६
 दीपावाई - व्यंकोजीराजांच्या पत्नी
 ११३०
 दीर्घतमाजन्मकथा - ९८३
 दीक्षित - कृत धुनचरित्र १४५०
 दुधाट - रामचंद्र वीतराम, पा. ४६२
 दुंदुभी - चंद्रावजकवीचा पिता ११०८
 दुर्गादी - पा. ४३२
 दुर्गास्तोत्र ७६८
 - श्रीपरकृत १२७४
 दुर्गोपनचरित्र - १२०१
 दुष्टगुरुपलक्षण वर्णनपंचक - १२०५
 दुष्टस्त्रीलक्षण वर्णनपंचक - १२०५
 दृग्दयविवेक - ११४२
 दृष्टिकलानि - ८९४
 देवकृष्ण - सुत धीकृष्ण ९०८

देवघर - पा. ४२२
 - थोडे व घाकटे, दासोपंतच्या
 धंवाजोगाई येथील, पा. १८८
 देवचरित्र - शशवंतसुतकृष्ण ५६१
 देवताचर्चनपद्धति - ९९५
 देवदास - ६७०, ७७८, ७७९, ७९३,
 १२००, १२३१, १२३०,
 १४४९, १७१६, १८४०
 - कृत कल्याणमृतस १२३०,
 १४९०, १५१८
 - कृत चोपमंडळी १२११
 - कृत प्रार्थनाशतक ५९९
 - कृत मृच्छमाळिका कर्क
 कल्याणमृतस १२३०
 - कृत व्यंकटेशस्तोत्र ७७८,
 ८०९, ८३६, ८४४,
 १२८६, १६२०
 - कृत संतमालिका, पा. १८३,
 ५८०, ८२३, ११९५,
 १४९०, १५१०
 - कृत समर्थोपाय पदे ६७०
 - कृत हरिपुणामामृतकथा
 १४९०
 - सादेगावमठश्रुति, पा. ६५,
 पा. १२९
 - पुण्यतिथि, पा. १३०
 - संमद, पा. १३०
 - समर्थशिष्य, पा. ६५
 - सम्राधी, पा. १३०
 देवदास चैतन्य - १२०४, १४९७,
 १५०८
 - कृत धीवेंकटेशप्रार्थनाशतक
 १३५७
 - देवदास चैतन्यांकित - कृत
 कल्याणमृत ५४०

- देवदास सदाशिव - कृत गर्भगीता
- १५०२
- देवदासांकित - १२०५, १२१८,
१२५०, १२८३, १५०२,
१५६४, १५८५
- देवनाथ - ११४७, १२००, १५२४,
१५८५, १६३३
- देव निधोनकर - खंडेराव भाऊसाहेब
१८६३
- देवपूजा - १७८६
- देवभक्तसंवाद - १८४०
- देवराय - १२५३
- देवराय घामन - १४४९
- देवराय - चिटणीस, पा. ९
- देवसरस्वती - १०७१
- देवसंवाद - गिरिपरकृत ६६४
- देवळे - पा. ४३०
- विमलमठ ८२६
- देवाचे - १४४९
- देवातदी नारो दयानंद अवधूत - कृत
प्रणवपेटिका १७११
- देवी उपनिषद् - १४३८
- देवीकवचम् - हरिहरप्रसादविरचितम्
१७२५
- देवीदास - ७६४
- निरचित ह्यंकटोपस्तवन १४०१
- देवीमागसपूजा - १२४३
- देवीमाहात्म्यम् - ८९४
- देवीसूक्तम् - १०२८
- देव्याः स्वरूपम् - १७८६
- देवपति - काशीनाथ रामचंद्र, खंडीगचे,
पा. ४६४
- कुवाळचे, पा. ४२६, पा. ४३१
- गणेश संपादन ५६९
- चाफळचे, पा. २, पा. ४३७
- तारळे येथील, पा. ४२८
- गाढणचे, पा. ४२५
- पालीचे, पा. ४२८
- सापुराव, खंडीगचे, पा. ४६४
- देवमुख - कडेकर, पा. १२०
- कुवाळचे, पा. ४३१
- गिंगारकर, पा. १३०
- वरंधा येथील, पा. ४३०
- देहचतुष्टयनिर्णयः - ८९९
- देहमिदा - आचार्यस्वामीकृत १२७३
- दोडू एकेहाळी - पा. १९७
- दोहरे - १२५४
- द्विषेयणा - १२७३
- द्रोणपर्व - ८५५
- मोरोपंत कृत ६०३
- विष्णुदासनामाकृत ८५४
- द्रौपदीचतुर्मुजनिरीपण - १२१६
- द्रौपदीचा धावा - ९७९, १५४३
- जयशामसुतकृत ८४६, १२५४,
१५२८, १५२९
- सत्ताकृत ९३३, १५०६
- द्रौपदीवस्त्रहरण - जयशामसुतकृत
१४५०, १४९६
- तुकारामाचे अमंग १२४७
- द्रौपदीस्वयंवर - ९८३, १५०६
- द्रादशमासकौतुकचंद्र - शिवरामकृत
५६९
- द्रापारी हनुमंतभेट - अमदास विठ्ठल-
कृत ९४०
- द्वारकाविजय - घामनविरचितकृत ७१८,
१४५०
- द्वारकावाह - ७६४, ७६५
- द्विजभाष्यार - १६५५

द्विजकल्पलता - १९५५

द्विजदेव - आरती कचेश्वाकृत १९३२

द्विविधामक्ति - १२७३

घ

घनंजयविजयव्यायोगः - १३९२

घनीसाक्षेय - निटणीस पा. ९

घनेश्वरचरित्र - मण्णनायकृत १४५०

घर्मप्रवृत्तिः - नासायण विरचिता ७४३

घर्मराज - रचितम् यमलोकवर्णनम्
५९१

- रचिता कलित प्रबंधा नासायणी
५९१

घर्मसिंधुसारः - १७५७

घर्मसूरि - विरचितो नरकध्वंसो नाम
व्यायोगः १३२४ -

घर्माबाद - पा. १३५

घातुप्रकरणम् - १४१४

घानवली - पा. ४३२

घानेरे - पा. १९४

घामुणसी - पा. ४३२

घारंय - ४३२

घारूर - पा. १९२, पा. १९३, १०२८

घावडी - पा. ८

घुळें - पा. ५५, पा. १९२

- टिकाराम १७२०

- टिकारामांनी स्थापिलेले हाने-
श्वरमंदिर १७००

- नानासाक्षेय ठाकूर, पा. ४६४

- भाळचंद्र गणेश साठे, पा. ४६३

- सदाशिव गंगाधर कर्कें भाळ
मिठे, पा. ४५६

- घमर्धुवाग्देवतामंदिर, पा. ४३३

घोंडाकपन - गिरिपाकृत ६९८

घोंडाराई - पा. ४२९

घोंडाजी सुत - १२०५

घोंडिया पोतदार - मौजे सेरगांव पां
इंदापुराचे ५८०

घोंडिराज प्रभु आरमज - ११६६

घोंडी दाहीर - १८१०

घ्यानमाळा - वामनपंडितकृत ७१८

भुवचरित्र - १२०५, १२१७, १४९९

- सदाशिवकृत १४५०

- चितोसामकृत १६२९

- दीक्षितकृत १४५०

- नागमुनकृत १२९४

भुवाचयान - १२०१, १५६४

- अमृतेश्वरकृत ५५६

- चिंतामणिकृत ११६५, १४९५
१५१७, १५३८

भुवाचयान चूर्णिका - ५६९

म

मगर - पा. १२९, ६२५

मंददास - १६१५

मंदनचरित्र - ९४३

ममन - आरमारामकृत ६२५ -
- हानदेवकृत ९०६

ममनस्तुति - हानेश्वर विरचित ६६९

ममनस्तोत्र - हानेश्वरकृत ५४७

नरकध्वंसो नाम व्यायोगः - घर्मसूरि-
विरचितः १३२४

नरसा - १७४९

नरसिंह - कृत घामुद्रिक ८००

नरसिंह आचयान - १६७९

नरसिंह अयंती - वामनकृत १२०२

नरसिंहदास - ६८० -
 नरसिंह विठ्ठल - ११५७
 नरसिंहसुत - ७८८
 नरसी मेहरपाची हुंटी - मीथकृत ७५६
 नरसु - १५०८
 नरसो मटजी - बारासतीचे, पा. ४५९
 नरसोपकित - १५०८
 नरहर - दिनकराचे वडील ९२३, ९२४
 नरहर जोशी कसबे भिंगारकर सुळे -
 ९२६
 नरहर नारायण वाढीकर - १८५४
 नरहर पाठक - दिनकराचे वडील ९२४
 नरहर मट जोशी - ८९६ -
 नरहरसुत - १७४२
 नरहरि - ५५०, ६९०, ७५७, ७६४,
 ७९६, ८४७, १०६६,
 १०९८, ११५८, १२०४,
 १२१३, १२४७, १२७८,
 १७४७
 - कृत अनुमधीरगायण १८४०
 - कृत अष्टाध्यायानुनि १४३५
 - कृत भारती मट पासुर्मादिनीची
 ९३६
 - कृत ज्योतिर्निर्णाची मृगाळी
 ११४७
 - कृत शिवमूर्तीची भारती ११७३
 नरहरि चिमण - १५०६
 नरहरि चिमणाजी पतके - ६०८
 नरहरितनय - १२१३
 नरहरिदास - कृत रामायण व समर्थ-
 चरित्र १९४९
 नरहरिनाथ - १९६३
 नरहरिपट्टिसुत - हरि दीर्घ १७६१

नरहरि माळी - ७५१, ७७८, १२००,
 १२०१, १४४९, १४९०,
 १५०२, १५०६, १५६८,
 १७४९
 - कृत मृगाळी ज्योतिर्निर्णाची ६०८
 नरहरि शिष्य सहिपति - १४७५
 नरहरिसुत - १२०९, १८४६
 - कृत पाशुपत चरित्र १३१२
 नरहरि सोनार - १२४४, १७३३
 नर्मदा महात्म्य - १५१० -
 नलचरित्र - १२०२
 नळावडे - जागशीचा चमुतरा, पा. ४३२
 - पटार, पा. ४३०
 नलोपाख्यान - ९८३ -
 - माधवकृत, पा. २८०
 - मुल्लेखरुद्र ५४९
 - मोरोपंतकृत ६०३
 नवमहपुरतक - अनंत फोनेरिक्त
 १०२१
 नवमहविधि: - १०२०
 नवरत्नम् - वडम दीक्षित विरचितम्
 ६८३
 नवार्णवमंत्र अष्टविधि. - १७२५
 नवरापुर - पा. ४३१
 नलचरित्र - १२०५, १२३२, १४६२
 - श्यामपंडितकृत १२१२,
 १४५०
 नलचरित्रपंचमाली - १२३२
 नलदमपंती सैवर - मुल्लेखरुद्र ५९०
 नलोपाख्यान - १२८८ -
 - मुल्लेखरुद्र १६२९ -
 - श्रीपादकृत १५७५
 नक्षत्रमालिका - माधवकृत १४५०

नागकवि - कृत सीताखंडवर १५०९

नागजोशी - कृत चंद्रवडी १५०६

नागतनय - १२१५

नागमंदन - १२५०

- कृत देशिकरायाची आरती
१२३८

नागनाथ - ११५९, १२२८, १६३३

- खांबाच्यावे, पा. ४३२

नागनाथभक्त - १२५०

नागनाथचरित्र - सदाचिदम्बनकृ

१२०४, १२५४, १४५०

नागपट्टणनागलिंग - १२८०

नागपुर - पा. ४६०

नागरीदास - १९१९

नागसुत - १२१९

- कृत घवचरित्र १२२४

- कृत रमेशमहिमा १२३९

नागा घोषी - १७४३

नागेंद्र - १३८३

नागेंद्र याज्ञवल्की - कृत वसवें १५७५

नागेश - ७९३, १०४३, १२०१,

११०९, १७६०

- विचित्र चंद्रवडी ६७६

नागेश जोशी भिंगारकर - कृत

चंद्रवडी १२११

नागेशारमज - १७४७

नागेशारमज विठ्ठल - ९७९, १२०४

नागोजीपंत - कृत रामायणी टीका
१६२१

नागो जीवाजी - ६११

नागोराम - ८४६

नाशरें - खोपडे, पा. ४३२

नाटक - सरस्वतीमहालाक्षील सदा,
पा. २८३

दि. सं. ८

नाजोगांव - चे बायरदेशमुख, पा. ४२८

नातें - पा. ४३२

- पादुकांचें दर्शन, पा. ४२९

नाथ गोपाळ - १२८३

नाथ निरंजन - ७९३, १४४९

नाथ पारायण - १३८२

नाथप्रवादगुटिकाळरी - धामन पुढपो-

समकृत १७३४

नाथ भुजंग - ६०१, ९८५, ११९१,

१७६१

नाथ भुजंगसुत - ७६२

नाथ रामाचा - १५१०

नाथरें - पा. १९२

नाथारमज - ९९७, १२०५, १२५०,

१२५४, १२८८, १४४९,

१८७७, १४९७, १५०४

- कृत शुद्धरामासंवाद ११०५

नाशानुसंधान - १२७३

नानक - १९०१, १२५१, १४४९,

१७३३

नानजी नरोत्तम - ९२१

नानभटारमज - बाळमठ जोशी ९३६

नाना - १२८५

नानाजीवंदन - ६८८

नाना नारायण - कृत हंगडें देसाचें

वर्णन १६९४

नानासाहेब - दास महाराजांचे शिष्य,

पा. ४६४

नानास्वामी - भीमराज १४४९

नांदगांव - पा. १९३

नांदी छाव - ८९४, ९३६

नाभी सीर्य - गोदात्री १०७१

नामदेव - नाथा - नामदा, - ५४७,

- नरसिंहदास - ६८० -
 नरसिंह विठ्ठल - ११५७
 नरसिंहसुत - ७८८
 नरसी मेहत्याची हुंदी - मीराकृत ७५६
 नरसु - १५०८
 नरसो भटजी - बारामतीचे, पा. ४५९
 नरस्पाकित - १५०८
 नरहर - दिनकरांचवडील ९२३, ९२४
 नरहर जोशी कसबे भिंगारकर सुळे - ९२६
 नरहर नारायण वाढीकर - १८५४
 नरहर पाटक - दिनकरांचवडील ९२४
 नरहर मठ चौधी - ८९४ -
 नरहरसुत - १७४२
 नरहरि - ५५०, ६९०, ७५७, ७६४, ७९३, ८४७, १०६६, १०९८, ११५८, १२०४, १२१३, १२४०, १२७८, १७४७
 - इत अनुमोशामायण १८४०
 - इत अपरोक्षामुनि १४३५
 - इत भारती मई पासुमर्दिनीची ९३६
 - इत ज्योतिर्लिगाची भूनाळी ११४७
 - इत शिवभूतीची भारती ११७२
 नरहरि चिन्मय - १५०६
 नरहरि चिन्माजी पतके - ६०८
 नरहरिवनय - १२१३
 नरहरिदास - इत रामायण व समर्थ-
 ० चरित्र १६४६
 नरहरिनाथ - १९६३
 नरहीपद्विसुय - हरि दीक्षित १०६१
 नरहरि माळी - ७५१, ७७८, १२००, १२०१, १४४९, १४९०, १५०२, १५०६, १५६८, १७४२
 - इत भूनाळी ज्योतिर्लिगाची ६०८
 नरहरि शिष्य महिपति - १४७५
 नरहरिसुत - १२०९, १८४६
 - इत पाशुराम चरित्र १३१२
 नरहरि सोनार - १२४४, १७३३
 नर्मदा महात्म्य - १५१० -
 नळचरित्र - १२०२
 नळावडे - ज्ञानजीचा सवुवरा, पा. ४३३
 - पटार, पा. ४३०
 नळोपाख्यान - ९८३
 - माधवकृत, पा. २८०
 - मुखेश्वरकृत ५४९
 - मोरोपंतकृत ६०३
 नवमहपुरुषक - अनंत कोनेरिक्त १०२१
 नवमहविधि. - १०२०
 नवरात्रम् - पद्म शीखिन विरचितम् ६८३
 नवरात्रमंत्र नवविधि - १७२५
 नवरात्रपुर - पा. ४२१
 नळपरित्र - १२०५, १२३२, १४६२
 - रघुनाथपट्टिकृत १२१२, १४५०
 नळचरित्रपंचमली - १२३२
 नळदुमयंतो लेखर - मुखेश्वरकृत ५९०
 नळोपाख्यान - १२८८
 - मुखेश्वरकृत १६२६
 - धोपाकृत १५७५
 नक्षत्रमांडिका - माधवकृत १४५०

नागकवि - कृत सीतासुखंदर १५०९

नागजोशी - कृत चंद्रावली १५०६

नागतनय - १२१५

नागसंदन - १२५०

- कृत देशिकरामाची आरती
१२३८

नागनाथ - ११५९, १२२८, १६३३

- आवाण्याचे, पा. ४३२

नागनाथभंक्ति - १२५०

नागनाथचरित्र - उद्धवचिदूषनकृ

१२०४, १२५४, १४५०

नागपट्टणनागलिंग - १२८०

नागपुर - पा. ४६०

नागरीदास - १२१९

नागसुत - १२१९

- कृत घनचरित्र १२२४

- कृत मेतमहिमा १२३२

नागा योगी - १०४२

नागेंद्र - १२८१

नागेंद्रयाज्ञवल्की - कृत वनपर्व १५७५

नागेश - ७९३, १०४३, १२०१,

१२०९, १७६०

- विचित्र चंद्रावली ६७६

नागेश जोशी भिंगारकर - कृत

चंद्रावली १२११

नागेशारमज - १०४७

नागेशारमज विठ्ठल - ९७९, १२०४

नागोजीपंत - कृत रामायणी टीका
१६२१

नागो जीवाजी - ६११

नागोराम - ८४६

नाशरें - खोपडे, पा. ४३२

नाटक - छत्रवतीमहालातीळ छद्म,

पा. २८३

दि. खं. ८

माणेगांव - चे बापरदेशमुख, पा. ४२८

नारें - पा. ४३२

- पांडुरावें दर्शन, पा. ४२९

नाथ गोपाळ - ११८३

नाथ निरंजन - ७९३, १४४९

नाथ पारायण - १२८२

नाथप्रवादगुटिकाकही - वामनपुष्पो-

समकृत १७३४

नाथ शुभंग - ६०१, ९८५, ११९१,

१७६१

नाथ शुभंगसुत - ७६२

नाथ रामाचा - १५१०

नाथरें - पा. १९२

नाथारमज - ९९७, १२०५, १२५०,

१२५४, १२८८, १४४९,

१८७७, १४९७, १५०४

- कृत शुद्धमार्तवाव १२०५

नादानुसंधान - १२७३

नानक - १२०१, १२५१, १४४९,

१७३३

नानजी नरोत्तम - ९२१

नानभटारमज - बाळमठ जोशी ९३६

नाना - १२८५

नानाजीबंदन - ६८८

नाना नारायण - कृत हंगलं देताचे

वर्णन १६९४

नानासाहेब - दास महासाजीचे शिष्य,

पा. ४६४

नानास्वामी - गीवराज १४४९

नांदगांव - पा. १९३

नांदी छात्र - ८९४, ९३६

नाभी सीर्य - गोदात्री १०७१

नामदेव - नामा - नामदा - ५४७,

निद्यापारायण - ११८२
 निनाम पादवी - पा. ४२८
 निपटनिर्जन - पा. ४२९, ६०५,
 ११०१, १२१३, १५८५,
 १७३३
 निपाणी - पा. १९२
 निष गणेश - ७६०
 निधराज - ९७९
 निषा बिंदोप - १२०४
 निवाळकर - ७९५
 - मठजी राजे ७९४
 निर्जन - १२०५, १२१३, १४९७,
 १५१२, १५८५
 - कृत सत्पावन १५१०
 निर्जनज - ७७९
 निर्जनदास - ६७९
 निर्जनपुरी - १४९४
 निर्जन नाथदास - ७६४
 निर्जन पुनाथ - १७३३
 निर्जनशिष्य - १४९७
 निर्जनाष्टक - दत्तात्रेयहन १६७९
 - रंगाभाषीकृत ६०९
 निरुपमाभाषिणी - धीनिवाकृता
 १४७९
 निर्गुणपान - समर्थकृत, पा. ११५,
 ६११, ६४४, ६९२, ७३०,
 ९९४, १०८४, ११४५,
 १२४०, १२८७, १५०२,
 १५०९, १७४९, १७७२
 निर्गुणरुत - भारारामकृत समर्थनविश्व-
 पर ६२५, ६२६
 निर्गुणसागर - पा. अमृतारावकविता-
 रंमद १५१०
 निर्मल भानंदी - १२०४

निर्मल शाम - १२०१
 निर्मलसुत - १२१९
 निर्मल - १५४९
 निर्मल गोसावी - १५०२
 निर्मलदास - कृत भारती कोल्हापुरच्या
 मठान्मयी ६०८
 निर्वाणसार - कृष्णकृत १७५१
 निर्वाणसारसमूह - श्रवणकृत ५७८
 निर्वाणाष्टक - ७५०
 निवमण - पा. ४३२
 निशुचि - ५५०, ५५१, ७५६, ७७८,
 १०६६, ११०७, ११३६,
 ११४७, ११७८, १२०९,
 १२१३, १२२१, १६६४
 निशुचि अवधूत - कृत परमरास
 ११४७
 - कृत वामदेव १७१०
 - कृत वामदेववदति १००५
 निशुचिदास - ६९०, १५११
 निशुचिदेव - १४४९, १७४२
 निशुचिनाथ - १२०१, १२८३
 - कृत समाधीमोक्ष १०५९
 निशुचिराम - विरिणकृत ६३३ ते
 ६३५
 निशुचि ज्ञाननाथ - १०८६
 निशुचिज्ञानेश्वर संवाद - ७०२
 निःसंदेह दिनकर - शिवरामपूर्णानंदकृत
 १०५४
 निःसंदेहदिवाकर - ६११, ११४२
 - शिवरामपूर्णानंद कृत १०५२
 निळा १६१४
 निळोवा - १४४९
 नीति - समर्थकृत १८०८

बीतिनाटक - मनुहरिकृत ६०९,
१३६७, १३६८

- मनुहरिकृत महाराष्ट्रमाणेन
१२२३

- माधवमुक्तकृत समश्लोक १३५०

- हरिकविकृत समश्लोक ६०९

नीतिशास्त्रसमुच्चयम् - १५०४

नीतिश्लोक - १४४६

नीरा - नदी ६१५

नीलिंगे - पा. १९२, पा. १९४

- मठपति आण्णाप्पा, समर्थदिव्य,

पा. ५४, पा. १९४, १८६४

- संप्रह, पा. २००

नीलकण्ठ - ८६३, १२२८

नीलकण्ठ गोविंद - १०४४

नीलकण्ठचरित्र - बीरेश्वरकृत १४६५

नीलकण्ठ विंगळे - १५०४

नृस - अष्टौ १५३४

नृसिंह - भारती माधवदासकृत १००८

नृसिंहतीर्थ - १०७१

नृसिंहदास महादेव - बभ्रुवाहनकृत
८७२

नृसिंहपंजरस्तोत्र - ७६८

नृसिंहमाला - ७६८

नृसिंहसरस्वती - १०७१

नृसिंहस्तवराज - ७६८

नृसिंहक्षेत्र - ६७९

नृसिंहारमज - कृत रामायणी कथा
६९६

नृहरिदपण - ९६८

- वामनकृत ५९८, ७५८,
७६१

नृहरिमुत - कृत मुकुंदराजमुनिचरित्र
६७९

नृहरिमुत बीरेश्वर - १२८४

नेत्रपंचक - गोवर्धककृत ६७५

नेत्रे - रामचंद्र बागुवा ५८३

नेवाडे - पा. १९३

नेवासे - पा. १३६

नैपघीयचरितम् - १४३४

नौकागायन - आनंदतनयकृत १४९८

नौकाचरित्र - आनंदतनयकृत १२०५,
१४५०

- आनंदनंदनकृत १२५४, १३१२

प

पंचदत्ताक्षरी महासंज्ञ - १११७

पंचदशी - १२८१

- वर टीका प्राकृत, पा. ५

- वर टीका रामकृष्णकृत १०३८,
१०३९

- विद्यारण्याची १३२१

पंचदशीमावार्ध - विठ्ठलकिशोरकृत १७८१

पंचदशीसंज्ञनय - १०२५

पंचपदी - ७८८, १२३८

- रामदासकृत १८२९

पंचभाषामणी - प्रतापसिंहकृत १३०३,
१४८०

पंचमरण - समर्थकृत, पा. १२५, ६४३,
६४४, ७३०, १०८७,

११४५, १२२३, १२४०

पंचमुखीहनुमत्कवच - ११२४, १६४६

पंचमुखीहनुमत्स्तोत्रम् - १३९७

पंचमुद्रा - ज्ञानदेवविरचित १२५९

पंचयोग - १२४८

पंचरत्नसाक्षिका - रंगनाथकृत १३५५

पंचरत्नस्तोत्र - संस्कृत ७५०

- खेमपुरीमुत दिलापुरीकृत १७१२

१. - भीमांची समाधी, पा. ९
 - मठ संस्थापक शमुनाथ ५९६
 - मठाची परंपरा, पा. ८
 पांगारकर - रक्षण रामचंद्र, पा. ४५७, १८६
 पांगरी - पा. १९३
 पापाळ - पा. ४३९, पा. ४३०
 - जिजाबाईंची समाधी, पा. ४३२
 पाटकर - व्यवस्थापक शमुनाथ ७४३
 पाटगांव - ६१३
 पाटण - जे देशपांडे, पा. ४२५
 पाटणकर - ६११
 पाटोदे - पा. ६२
 पाठक नामा - १५१९
 पाटण्या - पांडुरंगपुढा, पा. ११७
 पांडवभक्तातवाल - १२१७
 पांडवकथा - १४४०
 पांडवगीता - ७६८, ८९४, १२०१
 पांडवगीतास्तोत्रम् - १६८९
 पांडवचरित्र - बरवलिंकृत १२४४, १२४७
 पांडवप्रताप - १५७१
 - श्रीवाकृत १०१०, १५७५
 पाटवांची कथा - १२३७
 पांडुरंग - ६७९
 - कृत कौलमार्ग ७०४
 - कृत मुक्त रामचरित्र १५१७
 पांडुरंगचरित्र - गिरिधरकृत १४५०
 पांडुरंगमाहात्म्य - अनंतदेवकृत १२०१
 - विष्णुदासनामाकृत ७९३
 - दोपकृत, पा. १८०
 - श्रीधरकृत १०१८
 पांडुर संज्ञापुर - १५८६
 पातोडे - ६०९
 पात्राचे श्लोक - बालक रामकृत १५०९
 पारगांव - पा. १२९
 पारधीकथा - १२५०
 - श्रीवाकृत ६९७, ७९३, १६२१
 पारधीची कथा - चौदंड संकाकृत ११९८
 - श्रीधर भट्टानंदकृत १२९८
 पारमाथी - पा. ४३०, पा. ४३२
 पारसीधर्मग्रंथ - ६७०
 पारिजातक पुष्प - गिरिधरकृत १२३०
 पार्थिवलिंगपूजा - ८९४, १४८१, १७२५
 पार्थिवविधानम् - ८९४
 पार्थिवेश्वरपूजा - १३९९
 पार्वतीमंत्रपरिहार - ८०२
 पार्वतीलक्ष्मीसंवाद - बालक रामकृत १५०७
 पार्वतीस्तवनम् - ९३६
 पार्वतीस्वयंवर - बालक रामकृत १५०७
 - ब्रह्ममुनेश्वरकृत १७४
 पाक - पा. ४२८
 पाली - पा. २, पा. १२२
 - खेडोबाची, पा. ११, पा. ४२८
 - जे कळमोर प देशपांडे, पा. ४२८
 पावन - ६१४, ६१६
 पावनवावा - ६१५
 पाजधर - व सृष्ट गांवा संवाद ५८१
 पालणा - गोपाळदासकृत १२८६
 - रामाचा, द.स. विठ्ठलकृत १२९४
 पिंगळा - समर्थकृत १२७८
 पिंगळावर्यंत - ८०७

विगा - केदारवृत्त १२५१
 विटके - पा. ८
 विपलगाव - पा. ६२, पा. १२१
 विपलनेर - चे संदीनाथ ६ दिनकर,
 पा. ४५८
 विनळवाडी - पा. ४३२
 विष्णोवगाव - पा. ४५८
 पीपूरासमायग - अमृतेश्वरवृत्त ६२०
 पुनत्रावे - पा. ११६
 पुणे - पा. ४३३, ६३५, १५९१
 - दशवर्षे स्व.दध्य, पा. २८३
 - मा. ह. सं. मंजळ, पा. २७८,
 पा. २८४, ५५६
 पुंढलीकाचे श्लोक - १६२०
 पुणेयगा - १२७३
 पुर्नर विहळ - ६०८, ६७०, ९७६,
 ९७८, ९७९, ९८५, ११४७,
 ११५१, ११६६, १२११,
 १२५३, १५०३, १७६१
 पुर्नर शिवराम - १५०४
 पुराण - साक्षत्री महाकाविल घट्ट,
 पा. २८३
 पुरपोत्तम - १२१८, १५१९
 - वण्हेरिचे, पा. ८
 - कृ. वल्याणावी भारती ९९७
 पुरपोत्तम पुकनाथ - ६७९
 पुरपोत्तम गोसावी - ६१५
 पुरपोत्तम स्वामी - सदानंदीचे शुद्ध
 ५५७
 पुसद - पा. ३९३
 पुसे सावळी - पा. ४३१
 पुत्रा - पोद्दोवचार ८९४
 पूननामोक्ष - १२०२
 - आनंदतनयकृत १२०५, १४५०
 द्वि. सं. ९

- काशीवा शिर्गावृत्त १२१३
 - मोरोपंतठा १११२
 पूननाथ - १२००
 - भार्गवा शिर्गावृत्त १२८८
 पूर्ण निगांय - ६०२
 पूर्णानंद - पा. १९५, ५६९, १०३१
 - दावे शिर्गाय ७५९
 पूर्णानंद अयदेव - १६८५
 पूर्णानंद परमहंस - कृ. सोलीव छार
 १७२४
 पूर्णानंद शिवराम - १४४९
 पूर्णानंदानुचर - शिर्गाय १०२७
 पूर्णराम - समर्थकृत, पा. १२६, ६४१,
 ६४३, ७०७, ९६७, १०५०,
 १०७९, ११४५, ११८४,
 १२२३, १२४०, १२८७,
 १७४३, १७४९, १७६६,
 १७७१, १७७२, १७७४
 पूर्णराम सटीक - समर्थकृत, पूर्णरामावर
 टीका १७७१
 पेंढसे - पांडुरंग अनंत १८९३
 पेसावाई - ६२७
 पेंढण - पा. ६२, पा. १३६, पा. १३८,
 पा. १९३, १०८६, ११३३
 - च. मुकुंदमुनि ५७९
 पोखरी - पा. ६२, पा. १९३
 पोखे - यादव वाग्राम, १७४३
 पोतदा - प्रोफेसर ८२३
 पोतनीस - ६३१
 पोरे - मसूरचे समर्थकालीन पणें,
 पा. ३३
 पोळादपुर - पा. ४३०, पा. ४३३,
 ६१३

पोळ - गोपाळराय, होमवांचे, पा.
४५८

पौराणिक भूगोल - ६००

प्रकाशदर्प - ११४२, ११४७

- मन्मथी सुतोर्जीकृत ७३५

- मन्मथी सुतुंजयकृत १२०४,
१२०७

प्रकाश निरूपण समाप्त - समर्थकृत
११४

प्रजापति - १०७१

प्रजापति त्रै - ८९४, ९२४

प्रणवपेटिका - देवानंदी नारो देवानंद
अवधूतकृत १७११

प्रताप - समर्थप्रताप पहा.

प्रताप - कृत रामाई १९१३

प्रतापगढ - पा. ४३१, पा. ४३३

प्रतापपूर - पा. ११५, १००१

प्रतापराम - १२३०, १२५०, १२५३,
१२८८, १२८९

- कृत गोविंदवसहरण १२३०

प्रतापसिंह - १२३३

- कृत पंचभाषामणी १३०३,
१४८०

- कृत श्रीकृष्णवदरेखाविलास
१३८१

- तंजावरी १४८०, पा.
२८१, ११०८, १२२०,
१३०३, १५०४

प्रतिष्ठान - १३३३

प्रतीति - चिंदर शंकरकृत

प्रयोग - विवराम पूर्णानंदकृत

प्रयोग उपाधी - १४८८

प्रयोग - ११७३

प्रयोग चंद्रिका - मण्डयतिकृत १०४०

प्रयोग सुधाकर - ९७७, ९९७

- आचार्य स्वामीकृत १२७३

- शंकराचार्य विरचित ७५८,
१०८२

- शिवायाम पूर्णानंदकृत ११७९,
१८३२

प्रमाकर शंकर - सोहनी ५८५

प्रभुनंदन - कृत श्रीलक्ष्मण चरित्र
१८२०

प्रयोगपद्धति - ८९४

प्रयोगरत्नम् - नारायणभट्टकृतम्
१६५२, १७८०

प्रवहाद - ५५१

- कृत प्रह्लादगणपतिसतोत्र ९३६

- समर्थशिष्य, कारंजाचा मठ,
पा. ३९३

प्रवहादचरित्र - ५६०, ७७५, १२६२,
१२७०, १२९६, १३१२,
१६२१, १६४४

- आत्मारामकृत ११६६

- एकनाथकृत ११७४, १२०५

- बाळकरामकृत १५०७

- दयमधुनकृत १४९८

- श्रीपतिकृत १५९२

- सहस्रदासकृत १४५०

प्रवहादाची कथा - गद्योत १५७४

प्रवहादानुचर रामचंद्र - कारंजाचे,
पा. ३९३

प्रवरनिर्णय - ९३६

प्रवरा - नदी ८१९

प्रसोचरमाला - १२०१

- शुद्धाचार्यविरचिता १०५५

प्रभोत्तरमालिका - १३७८, १४१७

- वीरेश्वरकृत १३९६

प्रभोत्तरे - ९०२

प्रसन्नानंद - ११७८

प्रसाद - प्रेस १८७५

- लक्ष्मणकृत कृष्णसीतार ६०७

प्रसाद - राजारामांचे पुत्र, पा. ४२७

प्रातःस्मरामि - संस्कृत ७५०

प्रार्थना - श्रीरामाची १४८८

प्रार्थनाशतक - देवदासकृत ५९९

प्रियसुधा - बामनकृत ५५१, ५६१,
७१८

प्रीतिलक्षणे - १५१४

प्रेमदास - कृत अंबाबाईचे नवरात्र
१०१६

प्रेमाई - ६०१

फ

फकीर - ५९७, १६९०

फडणीस - दत्तात्रय हरि, करवंतक
७६०

फलटण - चा उद्धवविद्युर्नावा मठ
१४९८

- चे राजेसाहेब, पा. २८४

फॉरिन पार्थोप्रफीज ऑफ शिवाजी -
सुरेंद्रनाथसेन प्रकाशित ८९२

फुगडी - केशवकृत १२५१

- लक्ष्मणकृत ६०७

फुटयोग - समर्थकृत १२९३, १९४०,
१२४८

व

वकाएपान - १४६१

वखर - मराठी साम्राज्याची छोटी ६१३

- शिवछत्रवर्तीची, समासदकृत,
पा. ४३२

- समर्पाची, हनुमंतस्वामीकृत
पा. ६२, पा. ६३, पा. १३६,
५३८, ७८०

- समर्पाच्या वखरी, निर-
निराल्हा ठिकाणच्या १८५१
ते १८६१

वगळामुष्टि पद्धति - ९३६

वंकटाक्ष नारायण - लक्ष्मीरावजी १७७७

- कालुवकर १७७९

वंगळोर - १३०३

वट्ट मछारि - १२०५

वडोदे - पा. ९

- येथील लक्ष्मण महाराज, पा. ३

- संस्थानचे महाराज, पा. २८४

वचीस शिराळे - पा. १९४

वदिकाथम - १०००

वनेश्वर - पा. ४११, पा. ४३३

वंदा फकीर - ५९७

वंधमोचनस्तोत्र - जनार्दनकृत ६६३

वभुवाहन - महादेवकृत ८७२

वभुवाहनाची कथा - १२५०

वया - १६६५

वलाळनंदन - १५२४

वलाळपुत्र - १५४४

वल्हाळपुत्र - १२०१

वस्त्राळिंग - ६१६, ६२७, ९९७,

१-२४, ११४७, १२०५,

१२०९, १२१२, १२१६,

१४४९, १५०६, १५१२,

१७६०, १७९६

- कृत कान्होपात्राचरित्र १५१७

- कृत गजगौरव १२११,

१२४४, १४५०

- कृत पांडवचरित्र १२४४,

१९४७

- कृत मुत्तलीचरित्र १२३०,

१९५०, १४५०, १४६७,

१४९९

- कृत श्वानोद्धर ११६५

- कृत सप्तमात्रा ७९६

मस्वेषर - ६८०, ७९३

महिणाजी गोसावी - ७९४, १२६

महिणी - महेणी - महिणाबाई - ५५०,

७९७, १४४३, १५११,

१५१२, १५४७, १५५९,

१७३३

महिरंमत - कर्क महिरा पिठा १५७६

महिरंमत चरित्र - उद्धवचिद्वपनकृत

८४६

महिरयराव - निठणीष्ट, पा. ९

महिरा - ६९६, ७५७, ९७९, १२०४

१२५४

महिरा पिठा - कर्क महिरंमत, चरित्र

उद्धवचिद्वपनकृत १५७६

मोहो बाबा - १४४९

मोहो गोसावी - समर्थकृत, पा.

११६, ५४३, ६९४,

११४५, ११८४, १२२३,

१२४०

मधुसूताय विद्याजाली - ६११

महिराजेंद्र - विशिष्टम् हरिनाम

महास्तोत्र १५०६

महिराम सप्पाराम - १५८६

मळी आलबाव - रावणगर्भहरण ११५६

मळी चरित्र - ११६५

- वामनकृत १४५०

मळीचे आरण्य - वामनकृत ९९७

माझपाबाई - पा. ५५

- गिरिधारी श्लोकवद्धपत्र ७४८

माजीगर - एकनाथकृत १५०८

माजी गोसावी - माजी बुता - सिरानळचा

मठ ३१५

- शिखरास समाधी, पा. ४२६

माजीराव पेरावे - ६११

माजीराव साहेब - पहिले, पा. ४३१

माण - विविध कारंधरी १४१५

माधुरपुर - कर्क तमावर १२२९

मापट - गणु, मालगुंडका ५६०

मापरसुगादेवीवर - ७९३, १२११,

१२७६, १६३३

- कृत श्रीकृष्णस्तवन १६९७

मापाजी - पा. ६

मापुजी - विटणीष्ट, पा. ९

मापुजीपंत कुळकर्णी - काशार विपद्

भावचे ८४८

मापुजी शिपराम - १२५२

मापुसुदा - ५६१

मापुसुद विष्णुमणीमठ - शाहगडकर,

१०४२

मापुराम - १५४७

मापु रामराज - ५८१

मापुसाहेब मदारराज - पा. १३६

मावर देवमुस - माणेनीयचे, पा. ४२८

मावा गोसावी - रेतुपावाचे पणजोवा,

पा. २८१

बाबाजी - एकनाथांचा पणतु ५५५
 बाबाजी अनंत तेंडुलकर - प्रकाशित
 समर्थचरित्र ६२५
 बाबाजी भोसले - ५४८
 बाबामठ जोशी - तिसर्गांवकर ९३६
 बाबासाहेब - चिटणीस पा. ९, पा. १०
 - भाऊसाहेब रजसकराचे वडील,
 पा. १
 बाबास्वामी - पा. १०, १३१५
 बाबु सरदार - ९३३
 बाबुराये नरहरि पौराणिक - प्रतिष्ठान-
 कर १८७१
 बाबुसुत - कृत गोमाऊ प्रादुर्भावे चरित्र
 १६१४
 बामणोळी - १८५०
 बाबाची नाईक कोरडे - ७९५
 बाबा सराफ - ७९३
 बारारजडी - आत्मारामकृत ६९५
 बारामती - १८६७
 - वा मठ, पा. ४५९
 - वा रामाजीदादांचा मठ, पा.
 ४२८
 - चे नरसोभटजी, पा. ४५९
 बारामाल - १५००, १५८९
 बारशी - पा. १२९
 बार - १२३५
 बारकराम - १२०५, १५०७ ते १५०९,
 १५११, १५१२, १५२१,
 १५३१, १५३२, १५३८,
 १५४३, १५४७, १५४९,
 १५६४, १५८५, १७९६,
 १८३७
 - कृत अंगरशिर्गई १५०७

- कृत एकादशी १५०७
 - कृत कथा फलप्रेदार १५०७
 - कृत गजगौरीव्रत १५३५,
 १६३०
 - कृत गोपीचंदभाख्यान १५०७
 - कृत चेडूफळी १५०७
 - कृत दामाजीपताची कथा १२०५
 - कृत पानाचे श्लोक १५०९
 - कृत पार्वतीरक्षमोसंवाद १५०७
 - कृत पार्वती स्वयंवर १५०७
 - कृत प्रह्लादचरित्र १५०७
 - कृत धीरदेव श्रौपदीचे १५०७,
 १५३८
 - कृत रसद दामाजीपत ११९९
 - कृत रेणु कामाहात्म्य १५०७,
 १५५३
 - कृत बामनचरित्र १५०७
 - कृत शंकरविवाह १५०७
 - कृत सद्गुरुवर्देश १५०७
 - कृत सुदामचरित्र १५०७
 - कृत हनुमंतभेटी १५०७
 - समर्थशिष्य, कारंजाचा मठ,
 पा. ३९३
 बारकांड - १३१६, १३१७, १५३२
 - माघवहृत १८३९
 बारकीदा - गोपिकागान्धारिणी ९८५
 - जनीजनार्दनकृत १५४२
 - तुकारामकृत ५६२
 - बामनकृत ५४९, ७६१
 बारगोपाळ - ६७५
 बारचरित्र - आनंदनंदनकृत १३१२
 बारगोथ - आचार्यकृत १४३६
 - स्वयंभूविराजकृत १५९८,
 १५९९, १८३३

१४४९, १५०६, १५१२,
१७६०, १७९६

— कृत कान्होपात्राचरित्र १५१७

— कृत गजगौरीयन १२११,

१२४४, १४५०

— कृत पांडवचरित्र १२४४,

१२४७

— कृत मुरलीचरित्र १२३०,

१२५०, १४५०, १४६७,

१४९९

— कृत श्वानोद्धर ११६५

— कृत संतमाला ७९६

महेश्वर — ६८०, ७९३

महिषाजी गोसावी — ७९४, ९२६

महिणी — महिणी — महिणाबाई — ५५०,

७६७, १४४९, १५११,

१५१२, १५४७, १५५९,

१७३३

महिरंभट — कर्क महिरा विद्या १५७६

महिरंभट चरित्र — सदनचिद्वनकृत

८४६

महिरवराव — चिटणीस, पा. ९

महिरा — ६९६, ७५७, ९७९, १२०४

१२५४

महिरा विद्या — कर्क महिरंभट, चरित्र

सदनचिद्वनकृत १५७६

महिरे यावा — १४४९

महुषा गोसावी — समर्थकृत, पा.

१३६, ५४३, ६९४,

११४५, ११८४, १२२३,

१२४०

महबंदाय दिवाणजी — ६११

महिरासैद — विविधम् हरिनाम

मालास्तोत्रम् १५०६

महिराम सत्ताराम — १५८६-

मली आख्यान — रावण गर्व हरण ११५६

मली चरित्र — ११६५

— वामनकृत १४५०

मलीचें आख्यान — वामनकृत ९९७

माझ्याबाई — पा. ५५

— गिरिपांचें श्लोकमदपत्र ७४८

माजीगर — एकनाथकृत १५०८

माजी गोसावी — माजी दुवा — शिराळचा

मठ ६१५

— शिवश्याम समाधी, पा. ४२६

माजीराव वेरावे — ६११

माजीराव साहेब — महिले, पा. ४३१

माण — निरचित कार्दवरी १४१५

मादरापुर — कर्क संभावर १२२९

मापट — ६७, मालगुंडकर ५६०

मापरसुमादेवीवर — ७९३, १२१३,

१२७६, १६३३

— कृत श्रीकृष्णस्तवन १६९७

मापाजी — पा. ६

मापुजी — चिटणीस, पा. ९

मापुजीपंत कुलकर्णी — काशार विवेक

यांचे ८४८

मापुजी शिबाराम — ११५९

मापुसुवा — ५६१

मापुसुवा चिंतामणीभट — साहगढकर,

१०४२

मापुराम — १५४७

मापु शामराम — ५८३

मापुसाहेब महाराज — पा. १३६

मांवर देवमुख — नाणेगावचे, पा. ४२८

माया गोसावी — ऐतुयाचे पणजोवा,

पा. २८१

घोड - पा. ६५, पा. ७५, पा. १२९,
पा. १३६, पा. १८३, ६३५,
६४३, ६९२, ७३३, १८६८,
१८७१

- गिरिपारिजे, पा. ६४

- चे मठ, पा. ७३

- दोन पेठ्या मदन बाहे व
पोण्या, पा. ४८०

- मठांतील दासशेष ७४२

- मठांतील संमद, पा. ६६, पा.
८१, पा. १०६

घोषा - की बिंवा, की भीम १२१८

- कृत पाळ्या १२१८

घोरटे दौपदीचे - पालकरामकृत १५०७,
१५३८

घोरवाडी - पा. ४३०

- स शिवउत्पत्तीचा मुकाम, पा.
४३७

घुद - कल्याणीची मूर्ति, पा. १९५

घुद्धिमाकि संवाद - ७५७

घुद्धिवाद - समर्थकृत संमाजीस लिहि-
लेला १२४०

घुद्धिधिकास - उद्योतिपावर संस्कृत ग्रंथ
८११, ८२१

घुधकर - मसुरचे समर्थकालीन चरणे,
पा. ३३, पा. ४२७

घुधवावनी - विष्णुदासनामाविरचित ७०९

घुहदारण्यक - १३६४, १४३८

घुहानशा - १४४९

घोळार - हंशरजी - १२८०

घेदर - पा. १९२, पा. १९५, पा.
१९७

- चा संमद, पा. २१५

- चे मठ, पा. १९६ -

वेळगीर - चें छाहिलसंमेलन, पा. ४३३

वोकीळ - कोरेगांवचे, पा. ७

वोधकालिका - तदर्थचेतन्यकृत १२०४

वोधधनाचार्य - १०७१

वोधवासष्टी - ११४२

- शिवरामकृत १०६८, १०६९,
११५४

वोधला - बोधलेयाचा ५५४, ७०१,

७५१, ७८५, १२४४,

१४४९, १५०६, १५१०,

१५११, १५१९, १५८५,

१६६७

वोधामृत - शिवरामकृत १०५८

वोरलेढें - पा. १९१

वोरगांव - पा. २, पा. १०, पा. ५३

- चे चिटणीस, पा. ९

- ज्या चिटणीसांचा संमद, पा. १८

वोरवन - ७८५

वोरवळें - वोरवळें - पा. ४३०, पा. ४३१

- वंदराव मोरे यांचा घरटा,
पा. ४३०

वस - चौदा ६००

वसगिरी - १६७२

- कृत दामाजी चरित्र १४५०

वसगीता - १३२२

वसगि मृत्युंजय - कृत प्रकाशदीप
१२०४, १२०७

वसणी मुंतेजी - कृत प्रकाशदीप ७३५,
१२०४

वसदास - ७९३

वसनाथ - १२२८

वसनाळ - पा. ५३, १२७

— आनंदगुटीचे, पा. ६०

— मठाची परंपरा, पा. ६१

महानिरूपण — आत्मसामकृत ६९५

महापुराण — ८९४, ९३६

महाबोध — शिवधाम पूर्णनिंदकृत ११२६

महा मुंतेजी — ७३५, १२०४, १२०७

महायज्ञ — १७२८

महा याज्ञो — १५१९

महास्तुति — ७५१

महाज्ञान — १५०९

महांदुराण — ८८१, ८९९, ९००,
९०६, १०९३, १०९५,
११४७, ११५५

— लोधीवद, विधनापकृत ८६७

— हानेश्वरीतर भागि एकनाय-
पूर्वकातीन ग्रंथ ८६७

महाकाचा नकाशा — १५९७

महानंद — ७३३, ११७८, १२१८,
१२५०, १४४९, १६६४

— कृत लोवीवद पटीक गुरुपीठा
५३७

— कृत जोहार ७३३

— कृत विजय ११९५

— खेडिऊ ६७९

— गुरु शिव ५३७

— विद्यालयकृत १३२१

महानंद गोविंदराज — विनमयानंद
११५८

महास्वयंयोगग्रंथ — १३६

महोन्नपति — कृत प्रबोधचंद्रिका १०४०

महोन्नपति — संस्कृत ७५०

महोत्तराष्ट्र — ९९८

— रामानंदकृत १०५०

महापतिपद — १४३८

महाप्रणवेज — ९८३

महाप्रणवेज आख्यान — ९७४

भ

भक्तप्रजरीमाळा — पा. ४२७, पा.
४३३

— कार राजाराम प्रासादी, पा. ३

भक्तमालिका — कर्त कल्याणमंतर,
देवदासकृत १२३०

भक्तमाळा — एकनाथकृत ७९६

भक्तलीलाकृत — शिरपात्रमठपति भीम-
स्वामीकृत ५४१

भक्तविजय — पा. २७९, १०१३,
११४७

— भक्तिविजय पदा.

— महिरतिकृत, पा. २८०,
८८५, १००९, १३४५

भक्ति — नवविधा १५३४

भक्तियोग — त्रिविक्रम बाळुविरचित
१६०६

भक्तिरत्नावली — पा. १९४

भक्तिरत्न — पा. १३९, ६९९

— अनंतकृत १८४२

— रोष्टीचे ६१२

भक्तिविजय — १५७५, १५८५

— भक्तिविजय पदा.

— महिरतिकृत १५७५, १७०१

भगवद्गीता — गीता पदा.

— सूक्त, महाती शब्दार्थावृद्ध १३२५

भगवद्गीता राजगुरु चमरकारी टीका —
रामावतदासकृत ५७१

भगवत — पा. १३५, १०००

भगवंतराज - ६९१
 भंगुर - पा. १९८
 भट गोपाल - ६०२
 भट माधव - ९३६
 भट माभळचरित्र - समर्थकृत ११६५
 भट नारायण - भट रामेश्वरकृत १७८०
 - विरचितम् प्रयोगरत्नम् १७८०
 भट श्री सोमदेव - विरचितः कथासरित्-
 रसागरः १७७९
 भद्राचल - १२५३
 भद्राचल रामदास - ५५०, ११९६
 १२५४
 भद्रायुचरित्र - शिवार्थकृत १२०५
 भरतनाथ - वामनकृत ९७४, १४५०,
 १६३३
 भरत भट - नामापाठकृत १५००
 भरतसावित्रीस्तोत्रम् - ८९४
 भ. र. सं. - ८९४
 भर्तृहरि - कृत नीतिशतक ६०९,
 १३६७, १३६८
 - कृत नीतिशतक, महाराष्ट्रभाषेत
 १२२३
 - कृत वैराग्यशतक १३६८
 १७३९
 - श्री शतकं १५५०
 भवानी - ६१४
 भवानी भट्टक - गोदावीनंदनकृत
 १७६०
 - गोदावीस्तुतकृत १२०४
 भवानी कवचम् - १०२८
 भवानीनाम सहस्रस्तवराज. - १३८६
 भवानी भट जोशी - कृत गंगास्तोत्र
 ११५९
 दि. सं. १०

- लिखणावचे ११५९ -
 भवानी भुजंगस्तोत्रम् - शंकराचार्य-
 विरचितम् ९३६
 भविष्यकथन - ज्योतिषाचार्य, सं.
 १५८७ ते १६१० चे, १५९०
 भविष्योत्तर पुराण - ८९६ -
 भरमासुरवध - सदाशिवकृत ९८३
 भाईरे - पा. १२९
 भाउ - ५८१
 भागवत - पा. ४३१, ५६१, ६८३,
 १२३८, १३१५, १३४१,
 १५४०, १६१३
 - भारमाराम कृत भर्तृग ६२५
 - भारती रामचंद्र कृत ९२६
 - एटनाथी ५६४, ५६८, ५८४,
 ७२९, ८१८, १०१४,
 १०१५, ११०१, ११५६,
 १३५६, १४२०, १६०८,
 १६१९, १६९५, १६९६,
 १७६२
 - एकादशी ९०३
 - एकादश स्कंध ७९९, ८९४,
 ९२६, ९३६
 - एकादश स्कंध, शिवरामपूर्णनंद
 कृत १०९२
 - चतुःश्लोकी ८०८, १६२९,
 १७२५
 - चतुःश्लोकी, वामन कृत ६०९
 - टीका गोविंदनरहरिकृत १६४८
 - टीका, नामदेवकृत १५११
 - टीका, मयूरपंतकृत, पा. २८१
 - प्रथम स्कंध, माधवात्मजकृत,
 पा. २८०
 - मोरोपंतकृत १४८५ -

- रत्नाकरवृत्त १६२७
- श्रीधरकृत भाषार्थदीपिका टीके-
सद, पा. ४८०, १३१५,
१३७१
- समर्थकृत १५०७, १५४२
- सरस्वती मंदिरांतोळ सदर
पा. २८३
- भागवतसंग्रहमुक्तामणिमाला - मोरो-
पंतकृत १४१७, १४१८
- भागानगर - १७९३
- चे केसवस्वामी, पा. १, ५५४
- भाग्योपनिषद् - ९८५
- भाग्य - १५८९
- भाट्यार - पा. ८, पा. ४३३
- भानभट्ट - ११६७
- भानुदास - ५५४, ६६०, ७९६,
११६१, ११७१, १२०४,
१२११, १२१३, १२२९,
१२३०, १४४६, १५०६,
१५११, १५१८, १५७०,
१५८५, १५९२, १६२४,
१७३५
- भानुदासचरित्र - तुकारामकृत ५५४,
५९७, १४५०
- भामाविद्यास - १२९३, १६२९
- भाषावर्णनकृत १६३६
- भाषावर्णन ६७९, ७९३,
९८३, १२०५, १४१९,
१४५०
- भामिनीविद्यास - बावनकृत ५७९
- भास - १३६, १२४८, १३००,
१५१४
- एकचोरी ६०३
- पत्रचोरी ४५०

- सरस्वतीमहाळांतोळ सदर,
पा. २८१
- भारत-इतिहास-संशोधक-संस्कृत-
पुण्याचे, पा. २७८, पा. २८४,
८२३
- पुराणकृत ग्रंथमाला ५५६
- भारत कवच - ११७३
- भारत चंपू - अंतंत भट्टकृत १३६५,
१३६६
- भारत सावित्री स्तोत्रम् - १४०९
- भारतवर्णन - ९३६
- भालकी - परगणा ११८९
- भाळगांव - १८९०
- चे हरिहर १७८४
- समर्थशिष्य त्रिंशकावा मठ,
पा. ४२८, ६९८
- भावकल्याणि - ८९४
- भावार्थदीपिका - श्रीधरकृत १३१५
१३७१
- भावार्थरामायण - ६५१, ७३१,
७३२, १२५४
- एकनाथचें ५७३, ७७८,
८१५ चे ८१७, ९४०,
९८३, १०१६, ११२०,
११२१
- कौस्तुभेचे दोस्त १५४१
- समर्थकृत ६०४
- भावे - विनायक रत्नमण ५५४, ६११,
६३०, ८१४
- भाषासामायण - विनिधाकृत ७४५
- भाषासूत्र - विनिधाकृत ६६६
- भाष्य - विनिधाकृत ७७८
- भाष्यरत्न - ७६१

भास्कर बाळ - ८०२
 भास्करसुत - ६८१, १५८५
 भिडे - सदाशिव गंगाधर, पा. ४५६
 भिंगारकर - कृत चंद्रावली १२११
 भिंगारकर जोशी - दिनहर ७९९
 भिंगारबासी नागजोशी - १५०६
 भिमकसिंग - १७३३
 भिमाळा - १७५३
 भिमाजी - पा. ८०
 भिमाजी गोसावी - गिरिघरांचे बंधु,
 पा. ७४, १६३२
 भिमाजी बाबा - पा. ७५
 भिलवडी - चे शेखदार ५५५
 भिल्लचरित्र - १२५४
 - जीवसामकृत १२०५
 भिल्लिवेश - १५०६
 भिमाजी बाबा - ६१५
 भिल्लगाव - एकात्मकृत १६०८
 - भीष्मकृत ५५४
 भीम - ५५४, ५६१, ६०८, ६११,
 ६९०, ७७८, ११४०,
 १२१८, १२५३, १३८३,
 १५०४
 - कण्ठेरीचे, पा. ८
 - कृत पाळणा १२१८
 - गिरिघरांचे बंधु, पा. ६५, ६३९
 - यांचो क्षारती १२४५
 - रायवांचे गुरु १७५५
 भीमकविवाका - ६२१
 भीमसेल - १७४
 भीमदास - कृत कृष्णचरित्र १४९२
 भीममठ - संजावरचा १८३९
 भीमराज - ७९३, ११०५, १२०९,

१२४५, १२५०, १२५१,
 १२५४, १२७३, १२७६,
 १२८३, १२८८, १४४९,
 १४५८, १४७७, १४९६,
 १४९७, १८७९
 - कृत अवधूतबाधुसंवाद १२५४
 - कृत हानेशाही भारती १२०९
 भीमराव - पा. २७९
 - समर्थशिष्य १३५८
 भीमरूपी स्तोत्र - समर्थ कृत ५९७,
 १६८२
 भीमस्वामी - पा. २८०, १२५०,
 १२८५, १४४१
 - काठी, पा. २८१
 - कृत मज्जिमोक्षसूत ५४१
 - कृत समर्थचरित्र ५५५, १४६८
 - चौ समाधी, पा. २७९
 - च्या हातचा दासबोध, पा. २७६
 - शेळी, पा. २८१
 - संजावरमठपति, पा. ३, पा.
 २७६
 - तसवीर, पा. १७८, पा.
 २७९, पा. २८१
 - पादुका, पा. २८१
 - पुण्यतिथि, पा. २७९
 - वर पद बाळकृत १२३८
 - शिरगावमठपति ५४१, ५५५
 - शिष्य भाण्णाजी बाबा, १२९२
 - शिष्य गोविंद बाळ ११०५
 - समर्थ चरित्रकार व शिरगावच्या
 यशवंताचे पुत्र, पा. ३
 भीमस्वामीचरित्र - १२९८
 भीमाजी - ५६१

- रत्नाकरकृत १६२७
 - धीधरकृत भावार्थदीपिका टीके-
 पद्य, पा. ४८०, १३१५,
 १३७१
 - समर्थकृत १५०७, १५४२
 - सरस्वती महाशालील सदर
 पा. २८३
 भागवतमंत्रमुक्तामणिमाला - मोरो-
 पंतकृत १४१७, १४९८
 भागानगर - १७१३
 - चे केशवदासी, पा. १, ५५४
 भार्गवधीस्तोत्र - ९८५
 भागु - १५८९
 भाटपर - पा. ८, पा. ४३३
 भागभट्ट - ११६७
 भागुदास - ५५४, ६८०, ७९६,
 ११६९, १२०१, ११०४,
 १२१३, १२३३, १२२९,
 १२३०, १४४९, १५०६,
 १५११, १५१८, १५७०,
 १५८५, १५९२, १६२४,
 १७३५
 भागुदासधरित्र - दुधारामकृत ५५४,
 ५९७, १४५०
 भागोबिकास - १२९३, १६९९
 - भाष्यरत्नकृत १६३६
 - वामनकृत ६७९, ७९३,
 ९८३, १२०५, १४३८,
 १४५०
 भागोबिकास - वामनकृत ५७९
 भारत - १२६, १२४८, १३००,
 १५१४
 - एकछोटी ९०३
 - शत्रुघ्नी ७५०

- सरस्वतीमहाशालील सदर,
 पा. २८३
 भारत-इतिहास-संशोधक-मंडळ-
 पुण्याचे, पा. २७८, पा. २८४,
 ८२३
 - पुरातन ग्रंथमाला ५५६
 भारत कनक - ११७३
 भारत चंपू - अर्जुन मंडकृत १२६५,
 १२६६
 भारत सावित्री स्तोत्रम् - १४०९
 भार्गवसुत - ९१६
 भाळकी - पराणा ११८९
 भाळगाव - १८६०
 - चे हरिहर १५८४
 - समर्थशिष्य त्रिबकावा मठ,
 पा. ४२८, ६९८
 भावकल्यानि - ८९४
 भावार्थदीपिका - धीधरकृत १३१५,
 १३७१
 भावार्थरामायण - ६५१, ७३१,
 ७३२, १२५४
 - एकनाथाचे ५७३, ७७८,
 ८१५ ते ८१७, ९४०,
 ९८३, १०३६, ११२०,
 ११२१
 - कौमल्येचे दोहळे १५४३
 - समर्थकृत ९०४
 भावे - विनायक लक्ष्मण ५५४, ६११,
 ६३५, ८१४
 भाषावाक्यायण - गिरिधरकृत ७४५
 भाषाश्लोक - गिरिधरकृत ६६६
 भास्कर - गिरिधरशिष्य ७७८
 भास्करनंदन - ७६१

भास्कर याळ - ८७२
 भास्करसुत - ६८१, १५८५
 भिडे - सदाशिव गंगाघाट, पा. ४५६
 भिंगारकर - कृत चंद्रावली १२११
 भिंगारकर जोशी - दिनहर ७९९
 भिंगारवासी नागजोशी - १५०६
 भिमकसिंग - १७३३
 भिमाळा - १७५३
 भिमाजी - पा. ८०
 भिमाजी-गोसावी - गिरिधरांचे बंधु,
 पा. ७४, १६३२
 भिमाजी बाबा - पा. ७५
 भिलवडो - चे शेखदार ५५५
 भिल्लचरित्र - १२५४
 - जीवनामकृत १२०५
 भिल्लविश - १५०६
 भिवाजी बाबा - ६१५
 भिद्युगति - एहनामकृत १६०८
 - भीष्मकृत ५५४
 भीम - ५५४, ५६१, ६०८, ६११,
 ६९०, ७७८, ११४०,
 १२१८, १२५३, १३८३,
 १५०४
 - कण्ठहरीचे, पा. ८
 - कृत पाळणा १२१८
 - गिरिधरांचे बंधु, पा. ६५, ६३२
 - यांची आरती १२४५
 - रायवांचे गुरु १७५५
 भीमकविषाका - ६२१
 भीमखेळ - १७४
 भीमदास - कृत कृष्णचरित्र १४९२
 भीममठ - तंजावरचा १८३९
 भीमराज - ७९३, १२०५, १२०९,

१२४५, १२५०, १२५१,
 १२५४, १२७३, १२७६,
 १२८३, १२८८, १४४९,
 १४५८, १४७७, १४९६,
 १४९७, १८७९
 - कृत अवधूतप्राधुसंवाद १२५४
 - कृत हानेश्याची आरती १२०९
 भीमराव - पा. २७९
 - समर्थशिष्य १३५८
 भीमरूपी स्तोत्र - समर्थ कृत ५९७,
 १६८२
 भीमस्वामी - पा. २८०, १२५०,
 १२८५, १४४१
 - काडी, पा. १८१
 - कृत मत्तलीलामृत ५४१
 - कृत समर्थचरित्र ५५५, १४६८
 - ची समाधी, पा. २७९
 - दया हातचा दासबोध, पा. २७६
 - स्तोत्री, पा. २८१
 - तंजावरमठपति, पा. ३, पा.
 २७६
 - तसधीर, पा. २७८, पा.
 २७९, पा. २८१
 - पादुका, पा. २८१
 - पुण्यतिथि, पा. २७२
 - वर पद बालकृत १२३८
 - शिरगावमठपति ५४१, ५५५
 - शिष्य आण्णाजी नावा, १२९२
 - शिष्य गोविंद बाळ ११०५
 - समर्थ चरित्रकार व शिरगावच्या
 यशवंतांचे पुत्र, पा. ३
 भीमस्वामीचरित्र - १२९८
 भीमाजी - ५६१

१. गिरिधराचे बंधु पा. ७४, ६३२

भीमाजी बाबा - ५६१

भीमराव तुकोबा - ११०२

भीष्मपर्व्याचा शोक - १५९२

भीष्मप्रतिज्ञा - १२०५, १२१७,

१२८८, १२८९, १३१२

- दासानुदासकृत १२१२, १८३१

- वामनकृत ६०७, ७६१, १२०५

- हरिपंडितकृत १४५०

भीष्मस्तव - वामनकृत ६०९

भीष्मस्तवराज - पा. ६३

भीष्मस्तुति - ७५१

भुजंगभट्ट चिदरी - १०१९

भूगोल - पौराणिक ६७०

भूगोलवर्णनम् - गणेशभट्ट भतिहोत्रा

लिखितम् १६०७

भूपतिकक्षण - अष्टादश १५३४

भूवाळी - नाहरिगाणेकृत वास ज्योति.

लिणाची ६०८

भूम - ६७८

भूमिगोल - १६९९ शीत, १६२२

भूमिर्गतविषयमाखण - ९३६

भृगु - व पाशपर यांचा संवाद ५८१

भंडाळे - पा. ६२

भैरवहंसपूजापद्धति - १६७४

भैरव - १९५४

भोग - १५३४

भोगाव - श्री सनद, पा. ९

भोगराज - विश्वित बंधू भयोध्याधंद,

पा. २८१

भोर - पा. ८, पा. ४२६, पा. ४३१

भोसले - पराजयाचा वृत्तान्त ५४८

- संज्ञा १५९३

भोष्टानाथ - १६४४

॥

भंगरुख - १८५१

भंगरुखी - पा. १९८

भंगरुखुरी - १५१९

भंगरुखामायण - गिरिधराकृत ६५०

ते ६५२, ७४४, ७४५

भंगरुखाचरण - १४४३

भंगरुखाष्टक - ७३९, १७६०

- कालिदासविरचित ९३६

- कृष्णदासकृत १२३३

- शंकराचार्यकृत स्तोत्र १२२९

भंगरुखपद्धति - अथवा भंगरुखपूजाविधि:

९२०

भंगरुखपूजाविधि - अथवा भंगरुखपद्धति:

९२०

भंगरुखवेदाचरित्र - १२१०

मच्छेदनाथ - ५५४

मच्छेद - १२९८

भंडाळे - सदावचिदपनाचा मठ, पा. १९५

मतिविशेष नामा - ऊर्ध्व विष्णुदासनामा

कृत उत्तरकांड, १५८८

- कृत लघुकृतपुत्राण १४९३

मदन - १५१०

मदनसेवा पाळणा - १२२३ -

मद्रास - पा. २७९

मधुसूदनाचार्य - ८६३

मध्वाह्न - श्री सिद्धसाहेब, पा. २८३

मध्वाचार्य - ५५०, ५५६, ६०९,

६१६, ६१९, ६२३, ६२५,

६८०, ७५६, ७६३, ७७८,

८४६, ९०४, ९३६, ९९७,

१००७, ११४७, १२९९,

१४७५, १४९५, १५१०,

मंत्रभागवत - मोरोपंतकृत १४९४,

१४५६

मंत्रमहोदधि - १५०४

मंत्रयोग - ८९७

मंत्ररामायण - मोरोपंतकृत ६०६,

६११, १४२५, १६१५

मंत्रिक्षणं - अशदश १५३४

मंत्राजी याया - १७४२

मयूर - मयूरपंत - मयूरपंडित - ६११

- कृत सयोगपर्यं १९०६

- कृत भागवतकोश, पा. २८१

- कृत पुराणी २८३

- कृत रामायण १२०६

- कृत मनस्ये १२०६

- कृत नचिष्टादयान ९८३

- कृत विनायकमाहात्म्य १२१६

- कृत विशदपर्व १२०६

- मोरोपंत पदा.

मयूरस्वजघरित्र - श्रीधर मङ्गानंदकृत

१२१०, १४५०

महापुर - पा. १९७

मराठीपर्याय - १२८१

मराठी सामान्याची छोटी मजरा - ६१३

मराठेवाही - ६२७

मरलीसिद्ध - १५३७

मठे - मठ, दक्षिण, संमह, पा. ४६,

६१५

- मयपति अमृतेश्वर ६१४,

१८२२

मठकापुर - पा. १९७

मठजी राजे - ७९४, ७९५

मठनासमाहासम् - १७८०

मठपानंद सरस्वती - १०७१

मछुका - ११७८

मछ - १२२६

मछारीकवचम् - ९०६, १०९५

मछार - विष्णोय, पा. २

मछारजीसावी - ६८६

मछारदेवतात्मज रघुनाथ देवता -

१५३९

मछार घोडा - १७५३

मछारी - अन्तर्निधी १२३५

मछारीचक्र - १७६७

मछारी अहम्य - ११४७

मछाराराय दादा चिटमणीस - पा. १०

मछारसुद्ध - पा. ४३१

मछार - पा. १, पा. ७९, पा. ४३५ ते

४३८, पा. ४३१, ५८६,

१२३८

- अक्षा माहतीपिर्की एक, पा. ३

- या संमह, पा. ३३

- ये अरणके, पा. ३३

- ये आपळे, पा. ३३, पा. ४२७

- ये वलमाणचरित्र १७९९

- ये जगदळे, पा. ३ पा. ३३

- ये पोरे, पा. ३३

- ये पुनका, पा. ३३, पा. ४२७

- समर्थ रामजगमोक्षव मुळ

करितात, पा. ३

मछारी - लक्ष्मणकृत कृष्णलीलापर ६०७

मछाह्मिणापना - मोरोपंतकृत १३५२

मछाछोला शिक्कण - अममंछुत १२४०

मछाकाळी - आरती, दासकृत ६०८

मछागांव - पा. १२२, पा. १९८

मछाजरी - विष्णु मोरेश्वर ७८९

मछाट - पा. ४२९, पा. ४३०, पा.

४३२, पा. ४३३

महादा - ५५४

महादाजी रघुनाथ - ६९२

महादाजी लिंगो - पा. १०

महादेव - ५६१, ७३५, १७४२

- एकनाथकृत १२१८

- कृत जोहार ७८८

- कृत बभ्रुवाहन ८७२

महादेवसूनुनामानंतदेवेन - कृतम्

श्रीकृष्णमक्तिचंद्रिकाभिधानम्

नाटकम् १६५१

महादेवपटण गोविंद भाषणाजी -

१२०९

महादेव पाठक - १०००

महादेवभट्ट महाशब्दे - १३३५

महादेवस्वामी - ब्रह्मावचे, पा. ४

महादेवाचा डोंगर - पा. ४

महादेवाचा रंक - कृत विद्वत्सत्या

१७६९

महादेवारमज - १२७९

महादेवी - ज्योतिषाचा ग्रंथ ९०९

महात्माटकम् - अनुपदिष्टितम् ८९४

महाबळमहाची कथा - शेषकृत १४१८

महाबळेश्वर - पा. ४३०, पा. ४३३

महाभारत - १६९१ बगैरे

- संप्रदायिकांना परिचय ८५८

महामुद्रल - ९९७

- कृत रामाय १०२२

महाप्राश्रक्रम - गिरिप्राकृत ६७१

महाराष्ट्र - ६३१

- गिरिप्राचा संदेश, पा. ६५

महाराष्ट्रकवि - मासिक ८१४

महाराष्ट्रकविकाव्यसूची - चांदोर-

कांची ११७८

महाराष्ट्रधर्म ग्रन्थमाला - १५९८

महाकद्वस्वामी - पा. ६१

महाकव्याभिधानः निर्बंधः - ६५५

महाकदमी - कोल्हापुरची ६०८

महावाक्य - १२८३

महावाक्यनिरूपण - हानदेवविरचित

१६०३

महावाक्यविचारः - ८०३

महावाक्यसिद्धांत स्तोत्रम् - आचार्य

विरचितम् १७२८

महावाक्यार्थ प्रबोधप्रकार व्याख्या -

१०९४

महावाच्य - पंच १५३४

महावैजयंत्यमालामंत्र - १४८८

महिपासुरसर्दिनी - भारती, नारहरिकृत

९३६

महीधर - कृत योगवासिष्ठधार ८९०

महीपति - ७८५, ८४६, १०३९,

१०९८, १२४७, १२६३,

१२८३, १७३३, १७३५

- कृत मक्तिविजय (मक्तिविजय),

पा. १८०, ८८५, १००९,

१३४५, १५७५, १७०१

- कृत संतलीलामृत १७१५

- कृत संतविजय, पा. १८०,

७३३, ७७५, १३७४,

१७४०, १७७५

- नारहरिशिष्य १४७५

महीपतिनाथभट्टक - १२०१

माघमूल प्रथमः सर्गः - १३३६

मांगदरी - पा. ४३१

माजगांव - पा. १, पा. ९

- अष्टा मास्तो पैकी एक, पा. ३

माजळगांव - पा. १९२

- मठाची परंपरा, पा. १९२

- सप्तद, पा. १९८

माजिरी - मासिरी - पा. ४२६, पा. ४३२

माणकेश्वर - ६०४

माणकोजी बोधला - ६१७, १२०१

माणकोजी बोधला चरित्र - १२५४

माणिक - ११४७

माणिकदास - ७६२

माणिकनगर - पा. १९२, पा. १९५, पा. १९८

माणिकप्रभु - पा. १९५, १५१२

माणिक बापा - पा. १९५

माणिक्य - गिरिपराय्या मुलीबा पुत्र, पा. ६५

मांडुस्य उपनिषद् - ९३६, १११२, १४३८

मातापुत्र - चौ देवी, टोसरांचे कुटुंबदेवत, पा. ६२

- चौ रेणुका ६२५

मातृकापूजनम् - ८९४

माधव - पा. १३७, ६०१, १०६६, १२०१, १२०४, १२१३,

१२५०, १२५४, १२८८,

१४९७, १५१०, १५१६,

१५१८, १५३१, १५६२,

१५८५, १७३३

- कृत अनुशासनपर्व १३२०, १३९३

- कृत एतदायीची भारती १७३३

- कृत वर्णपर्व, पा. २८०

- कृत गरगीरी ९८३

- कृत गजेंद्रमोक्ष १४५०

- कृत दशमस्कंद, पा. २८०

- कृत दशावताराचे श्लोक ७५६

- कृत नलीवाटपान, पा. २८०

- कृत नक्षत्रमाहिका १४५०

- कृत यशुवाहन ८७२ -

- कृत बाळकाव १८३९

- कृत गृह्यदेवीची कथा १३६१

- कृत रामायण, पा. २७७, पा. २८०, १८११

- कृत सनत्कुमार, पा. २८०, १३३८

- कृत धर्मपौत्री भारती १२३०, १४९७

- कृत स्वात्मबोध, पा. ५

- कृत हरिश्चंद्रभारपान १४९३

- कण्ठेरीचे, पा. ८

- दिवा माधवदास १५७०

- विवेकमंचे, पा. २८४

- यशुवाहन कर्तें मंडायेव ८७२

- राघवाचे शिष्य, पा. २७६, १४९७

- शामजीसुत ५५६, ७५६

- धर्मपौत्री दिवा, याचे ग्रंथ १३४१, १८११

माधवकिंकर - कृत रामायण १५०६

- कृत शिवरात्रकथा १५०६

माधवकुमार - कृत दशमस्कंदार टीका, पा. २८०

माधव कोनेरी - ११३९

माधवदास - ६०२, ६२३, ६८५, ७६३, ७६४, ७९३, ९९७,

१०२४, ११५१, ११६०,

- ११०१, ११२९, १५०६,
१५११, १५१२, १५२०,
१५२८, १५६७, १६३३,
१७३५, १७४२, १७४७
- किंवा माधव १५७०
- कृत दृषिदाची आरती १००८
माधवनेदन - ११५८, ११२४, १५१२
- कृत अनसूयाचरित्र ९८३
- कृत दशमस्कंद १३४१
- कृत नागदलीला ११५८
- कृत मामाविलास १६३६
माधव पुरुषोत्तम - ९५२
माधवराय - पा. ७
- कर्क उक्तमखोक ७७८
- कृत छोपासुद्राजानकीसंवाद
य निर्मलार आख्यान, पा. ७
माधव शोकटा - १५८५
माधव सरस्वती - १०७१
माधवस्तुत - ११२८, ११३०, १२४९,
१२५०, १२८८, १४४८,
१५५८
- कृत रणेशपुराण १८१४
- कृत नीतिशतकाचे समखोक
१३५०
- कृत छद्मनमस्काराष्टक १७३८
- कृत हरिवंश १३९४
माधवस्तधराज - ८९४
माधवस्वामी - ११४७, ११५२,
११६६, १२००, १४४९
माधवाचार्य - कृत तात्पर्यदीपिका
१३२९, १३३४
- कृत वेदार्थप्रकाश १३६
माधवारमज - ११४७
- कृत प्रथम स्कंध, पा. २८०
दि. खं. ११
- माधवी मंत्र - समर्थकृत १२२३, १२४०,
१३०२, १८३८
माधवेन्द्र - १०७१
माधादास - ६८५
माधोनाथ - ७९३
माधो वासुदेव - १२०४
मानदास - १६१५
मानपंचक - समर्थकृत ६४३, ६४४,
७३०, ११४५, १२४०,
१२४८, १६६०
मानपुरी - ५५६, ५६९, ५९८,
६१६, ६७७, ६८०, ६८१,
६८५, ६८८, ७६५, ७९३,
८४७, ९९७, १२००,
१२०१, १२०५, १२३०,
१२५४, १४४९, १४९७,
१५०६, १५०८, १५१०,
१५१५, १५१९, १५२५,
१७८५, १६९०, १७३३
मानभाव - एक सांकेतिक प्रकरण
१६८७, १६८८
मानसपूजा - समर्थकृत ६४१, ६४३,
६४४, ६६२, ९३६, ९६९,
९९४, ११४५, ११४७,
११८४, ११९०, १२२२,
१२४०, १७४९, १७७२,
१७७४
मानसपूजा रामाची - मध्वमुनेश्वरकृत
१५६५
मानसपूजास्तोत्रम् - शंकराचार्यकृतम्
१७३५
मानसी आचार्य - विरचित उपदेश
१६४३
मानाजी अण्णा - प्रभाषिदाचे मंत्री,
पा. २८०

मानाजी क्षपा - १२०८
 मानाजीराय जगताप - १२०८
 मानुर - ७३३
 मांदळमोही - चा मठ, पा १३०
 मामळभट - समर्थकृत १२२९, १५४२
 मामळभट पंडेदान - ६९४
 मामळ - १५२
 मायानिदा - १२७३
 मायाचरम् - पा २८४
 मायासिद्धि - १७५८
 भारगुही - पा. २८२
 भारती - पा. १३५
 भारती अर्जुनसवाद - समर्थकृत ११६५
 भारतीअष्टक - दिशनामकृत १७६०
 भारती गोविंद - पा. १९१
 भारतीचा जन्मकाल - समर्थकृत ५६८
 भारतीजन्म - रापवारमजकृत ३२०८,
 १४५०
 भारतीमठ - फेजपा, पा. १८३,
 पा. १८४
 भारती रंगारी - घास्करचे, पा. १९०
 भारतीस्तोत्र - फवि शाणवेश्वराकृत
 १५१८
 बाकंदेयचरित्र - अनंतमुतकृत १२१०
 - अनंदतनयकृत १२०२, १२०५,
 १४५०, १४९८
 - अनंदतनयकृत १३१२
 बाकंदेयपुराण - ८९४
 बाकंदेयपुराण - आनंदमुतकृत १२२६
 भार्गवाध - १४४९
 बाळय - ६१४, १०९६, १५१२
 बालकुरास - १५५८
 बाळुगरी - पा ४३२
 बाळुगरी - पा. १९५

मोहा - ५४७, ५५०, ५५१, ५५४,
 ५५६, ६०२, ६१६, ६८६,
 ६८८, ७०५, ७५६, ७७८,
 ७९३, ७९७, ९७७, १०२४,
 १२०१, १२०४, १२०९,
 १२१३, १२२८, १२५०,
 १५०६, १५०९, १५१२,
 १५२५, १५९२, १७४२
 माळोनादरि - ६८९, १५१८
 माळोवंत - १४४९
 माहुळी - पा. ४५८, १८५४
 माहुळीकर - धोपादगुवा, पा. ४५८
 मिताक्षरी मोटण्याची रीत - १६३९
 मिरज - पा. ५३, पा. ५५
 - चा अकुबाईचा मठ, पा. ५५
 - चा घेणाबाईचा मठ, पा. ५५
 - चा सवुबाईचा मठ, पा. ५५
 - चे राजेठाडेव, पा. २८४
 - च्या घेणाबाई, पा. २
 मीमाक्षी अष्टक - ११७४
 मीपण - समर्थकृत १२४०
 मीरा - मीराबाई - मीरा के प्रभु
 गिरिधर नाग ५५४, ६०१,
 ६०५, ६७७, ७९१, ८४६,
 ९७७, १२०१, १२०५,
 १२१९, १२५४, १४४९,
 १५०६, १५१२, १५८९,
 १६२२, १६३३
 - कृत नरसी मेढस्याची हुंडी ७५६
 मीराबाईचरित्र - नामदेवकृत १५१७
 मुहूद - मुहूर्तराज - मुकुंदराजगोनी -
 मुकुंदमुनि - ५५१, ५९२,
 ६७९, ७०५, ७६३, ११०७,

११७८, १२६९, १२९३,
१२२१, १२८३, १४४४,
१४४९, १४७७, १५३८,
१५४४, १६६४, १७३५,
१७४२

- क्षंशजोगाई येथें समाधी, पा.
१८९

- कृत परमासूत ५५९, ८३५,
१०८३, ११८९, १२६०,
१७०९, १८०५

- कृत रामकृपाविकास, पा.
२८१, १२०५

- कृत हरिमणीस्वयंवर १४५०

- कृत विवेकसिंधु ५५७,
५६७, ६०९, ७४३, ७७८,
८२४, ८७०, ९६१,
१०४३, १३८१, १३७३,
१७०८

- गोविंद बाळांचे नातु १२०५

- गोविंद बाळांचे पुतणे, पा.
२८१

- पेंढणचे ६७९

मुकुंददास - ७०७

मुकुंदराजमुनिचरित - शहरिसुतकृत
६७९

मुकुंद रामानंद - ६१७, १४९७

मुकुंदविकास - १६२९

मुकुंदानंद - ७९१

मुक्ताई - ५५०, ७९३, ११२९,
११४७, १२०४, १२२९,
१२४५, १५११, १६४४,
१७४९

मुक्ताई - ५४७, '५४९', ६१७,
६८०, ६८६, ६८८, ७५१,
७८३, ७८५, १२००,
१२८३, १४४९, १५१८,
१६६४, १७३५ -

मुक्तिसोपान - १३४८ -

मुक्तेश्वर - पा. १८४, ५५०, ६११,
७६४, ११००, ११७८,
१२१३, १२५०, १४४९,
१५०६, १७४२, १७६०,
१८४६

- कृत अरण्यपर्व ८५० ते ८५२

- कृत अहिमहितावगचरित
१५०९

- कृत आदिपर्व ६००, ७९७,
९६०, ९९३

- कृत अत्ताप्रेमहण ९८३

- कृत कबुआख्यान, कबोदख्यान
९७३, १३१३

- कृत कौतुहलाभायण ११६५

- कृत घोषयात्रा ६०५, १३१३

- कृत जयप्रयविजयना १५३९

- कृत यालीशक ९८३, १२०२,
१२०४, १३१३ -

- कृत नरदमयंतीसेवर ५९७

- कृत बलोपाख्यान ५४९,
१६२९

- कृत पर्व ८५४

- राजसूययज्ञ ११६५

- कृत वनपर्व ६००, ८५२,
९८३, १५०८, १५३९,
१५५२

- कृत वसिष्ठआख्यान ६००

- कृत यशोहरण १५६६
 - कृत विराटपर्व ५४९, ७४३,
 ७६५, ८५३, ९८३, १६१८
 - कृत शतमुखरावणवध ७९७
 - कृत शुक्रभासवाद १३१२
 - कृत समोपर्व ६००, ७४३,
 ८४९, ९८३, ९९३
 - कृत सुलोचनादिबर १५०९
 - कृत सौप्तिकपर्व ८५४
 - कृत क्षान्देश्वरी भारती १०९८
 सुखयय - पा. १३६, १६६६, १८६३,
 १८७०, १८७२
 सुचक्रंदस्तव - ७५१
 सुचक्रंदपत्र - शमावंदस्त १०६२
 सुचमदार - सरदार वीणापरशय नाग
 वराव, पुण्याचे, पा. ४६२
 सुजा - दिव-याचा, पा. ६२
 सुदर्शी - १००१
 सुदक - १४३८
 सुदक - सुदधरहित - सुदधमूरि -
 सुदधमामी - ५५७, ६८८,
 ७१६, ७९३, ९८३, १२२९,
 १६३१, १८७२
 - कृत अयमेव ८७१
 - कृत दाक्षिणाची प्रत, पा
 १९१, पा ४२८
 - कृत सुदधर्मा १३२८, १३२९
 - कृत राधावा १५५०, १६२१,
 १६८९
 - नितामनीकृत ७७८
 - दाक्षिण ८७१
 सुदधर्मा - सुदधर १३२८, १३२९
 सुदधम - शानदेश्वर १५१०

- सुद्रिका - १२११
 सुद्रिका आख्यान - १२९४
 सुनि - कृत टीका, जयदेवकृत अष्टादीवर
 १४६
 सुनेश्वरस्वामी - ऊर्फ इद्रमुनि, वटगावचे,
 पा ४
 सुखी - मयूरपठितकृत ९८३
 सुखीआख्यान - केशवकृत १७६०
 सुखीचोरन - १४९४
 - बलवर्धनकृत १२३०, १२५०,
 १४५०, १४६७, १४९९
 - शिवरामपूर्णनंदकृत १५१७
 सुखरात्राय - १५०८
 सुखसुत - १६२८
 सुखरि साटक रामायण - संस्कृत ८६४
 सुखरुद्राय - १४४९
 सुखराम - समर्थशिव, पा. ४२९
 सुखा - नदी, तरी कैशवस्वामींची
 समाधी, पा. १
 सुहृत्संचितामणी - ९३६
 - रामविरचित ८९१
 सुहृत्समांत - ८९४, १७९९
 सुहृत्संविचार - ६०९
 सुजे - ९३६
 सुकृत्तम - ११९९, १३४९
 - दत्तत्राय अवधूत कृत ११५६,
 १२२३, १५०२, १७२७
 सुकृत्तम - रामकृत १४५०
 सुसुखय - १७४२
 - कृत अमृतपार १००४
 - कृत विनामाधी कथा १५१०
 - कृत विद्येश्वर प्रबंध १२०७

मृग्युत्रयचरित्र - रत्ननिद्रयचरित्र

७७४, १२०४, १४५०

मृग्युत्रयविधि: - १७२५

मृग्युत्रयाचा मुषया - ११४७

मृग्युदेवीची कथा - माघरत ११६१

मृग्युलीगुळम् मंत्र: - १४०४

मेघमाळा - ११९, ११६

मेघशाम - ७७८, ७९३, ९७९, १२०९

- शास्त्रागिचे पुत्र ७९७, ८४९

मेढे - शास्त्रागिचे, पा. ४६१

मेढ - मेढ अनंत - मेढरशामी - १३६,

१२०५, १२०८, १२१२,

१२१५, १२१९, १२२५,

१२२६, १२२८, १२३०,

१२३५, १२४५, १२४९ ते

१२५१, १२५३, १२५४,

१२७६, १२८३, १२८६,

१२८८, १२९१, १२९१,

१४४९, १४५४, १४५७,

१५०१, १६४९, १८३९

- अनंतमौनीचे शिष्य, पा. २७६,

पा. २८३

- कृत भवभूतगीता १४७८

- कृत परधामविद्व १७७

- कृत रामसोदळा, १११०,

१३७७, १६७०

- कृत स्वार्नदलदरी १२०७,

१४७८

- मंत्र, पा. २८२

- पुण्यतिथी, पा. २८२

- मन्नागुडीचा मठ व समाधी,

पा. २८२

- शिष्य सेतुनाम बाबा, पा. २८१

मैलार - पा. १९६

मैलाल रामचंद्र - ११२२

मैलाल संसिद्धास - कृत हरिवंश ८८२

मोक्षतमसु खान वक्षी - १७७६

मोथे - गणेश महादेव ८२५

मोमाई बंदर - ११२२

मोर जोशी मुळे भिंगारकर - ११९

मोरवट - पा. १९३

मोरेवार - १५७५

मोरेवारसुत काशी - कृत चंद्राची भारती ६०८

मोरो पुंरिाय -

मोरोवंत - ५५४, ५६०, ६०२, ९९७,

११४७, ११४९, १२२४,

१२९१, १३००, १४७७,

१५२१, १५६९, १६३३,

१७३३, १८०९, १८४६

- कृत अमिमन्युविवाह १२३२

- कृत आदिपर्व १४३१

- कृत आर्याभारत ६०३, ९७८,

१४७१

- कृत आर्या सुज्ञामाळा १२१४

- कृत आर्या सुज्ञामचरित्र १७८

- कृत सयोगपर्व ६०३

- कृत एकनाथाना नमन ५६८

- कृत एकदशस्कंधावरील आर्या

१३४०

- कृत कर्णपर्व ५६०, १२०३,

१४२९, १४८३

- कृत कृष्णजन्म १३१२, १४५०

- कृत केकावली ६०१, ६०७,

७४३, ९७८

- कृत गोपीवत्सहरण १२०२,

१३१२

- कृत तुलायसर्वध १२०६
- कृत दशावतार ६०५
- कृत द्रोणपर्व ६०३
- कृत नलोपाख्यान ६०३
- पंढरीमहात्म्य १२१४
- कृत परंतु राधायण १४२६
- कृत पूतनामोक्ष १३१२
- कृत भगवद्गीतेची आर्या टीका १४२३
- कृत भागवत १४८५
- कृत भागवतमंत्रगुणामणिमाला १४२७, १४२८
- कृत भगवद्गीता १२१४
- कृत मंत्रभाष्य १४२४, १४५६
- कृत मंत्राभाषण ६०६, ६११, १४२५, १६१५
- कृत महद्भिष्टायना १२५२
- कृत राधायण ५६८
- कृत विराटपर्व ५६०, ६०१, ६०३
- कृत शिवशक्ति १४३९
- कृत धर्मशास्त्र आर्या ५५४
- कृत धर्मगणिमाला ६०५
- कृत समापर्व ६०१, १४३०
- कृत समर्पण आर्या १०९९
- मधु पदः

मोरोषा तानपडे - ८३२

मोरो शाम - ५८३

मोहनीदास - ६१३

मोहिते रत्नमाली राजे - ७५४

मोक्षोक्त - ८८ १९८

मोक्षोपनिषद् - १६८० तीळ, १५८५

मोक्षोपास - ६१३

मोक्षाना हामी - १७७७

महाभारत - वा. ४३१

महाभारत घंटावली - शिवानंद योगे-
शब्द कृत १४८

य

यंत्र - १०७, १०३५ वगैरे

यमलोकवर्णनम् - धर्माज्ञाचिंतम् ५६१

यमनाष्टकम् - मङ्गलदीक्षितविरचितम्
६८३

यवन - एक मुनि ११४

यवनजातक - ९३६

यशर्वत - ५५४, ५५६, ५६१,
११४७

- कृत मनाचे खोर्बाची आरती
६५९

- कृत सद्गुरुपंचवटीस्तोत्र ६८७

- गिरिधाराचे संत, वा. ७४, ६३२

- दुग्धतिथी ५५६

- सद्गुरुकृत आरती ५५६

- शिरगावचे, वा. ३

यशवंत पाठक - वा. १९५

यशवंत मनोहर - ५६१

यशवंत रायब - ५६१

यशवंतसुत - ५६१, ६०५

- कृत काविविधानाचे शास्त्रान
५६१

- कृत देवचरित्र ५६१

- कृत पारमार्थिक रायणी ६००

- कृत विक्रमाचा अमंग ५६१

- कृत हरिश्चंद्रवाक्यान ५६१

यशोदा जडाव - जयशामतनयकृत
१४५०

यशवन्तीचरित्र - धामनकृत १२०२,

१३१३, १४५०

यज्ञपत्न्यायदान - १६२९

यज्ञपत्न्याभोजन - १२१५

यज्ञरक्षण - १२४९

- आनंदनंदनकृत ९८३

यज्ञसंरक्षण - आनंदनंदनकृत ११०२,
१२०५, १४५०

- आनंदनंदनकृत १२९६,
१३१३

याति - अष्टादश १५३४

यात्रा चाफळिचि - समर्थकृत १२९९

यादव - पा. ६३, पा. १३५, ७१७,
७९३, ७९७, ८४७

- नगरकडोल ६२५

यादवबाबा - १४४९

यादव मागिक - १५४३

- कृत कृष्णाची हिंदुस्थानी
भाषा १५०९

यादवराव भावरा - वाठरळा समाधी,
पा. ६

यादववीर - ७१५

यादव सराफ - ७९४, ७९५

युद्धकांड - कृष्णदास मुद्रकृत ५९५

- समर्थकृत ६०४, १५०७,
११२८, १७५४

युसुफ जुळेरा महन्वत नामा - १७७७

येकनाथ - एकनाथ पहा.

येकोजी राजे - ७९५

येकोजी राजे घाटगे - ७९४

येसांजि विचननाथ लिखे - ८१४

येसोबा - पा. ७५, पा. ८०

- गिरिघराचे बंधु, पा. ७४,
६३२

येसोबा देवळे - १८७१

योगवासिष्ठ - १२४१

- आत्मारामकृत ६२५

- विष्णुसदकृत १८१२

- हरिदासघातानंदकृत १८१३

योगवासिष्ठसार - मदीघाकृत ८९०

- रंगनाथकृत १०२८ ते १०३०,
१०९७, १७१७, १७१८

- शिवरामपूर्णानंदकृत १६३८

योगशास्त्र - वैशाटुराणादीक ७८५

योगीराज - पा. ६

- बाबुदेवमठाश्रम ६२५

योगेश्वर - याची सनद, पा. ६

योगेश्वरानंद - ११७८

र

रत्नमाजी राजे मोहिते - ७९४

रत्नमादेवीवर - १५९९

रत्नमादेवीवरद - कृत गीतेची आरती
५९७

रघु गोपाळ - ७६४

रघुनाथ - ५६१, १५०४

- कृत गोवाक्षस्वामीने चरित्र
१८००

- चरित्र ५९६

- चरित्र, रंगनाथकृत, धीगुरु-
रघुनाथकथामृत, पा. ९

- पक्षराणीमठप्रस्थावरक, पा. ८,
पा. ९, ५९६

रघुनाथ योगविंद - पा. १११

रघुनाथदास - ७६४

रघुनाथपंडित - कृत अष्टक ५५५

- कृत नलचरित्र १३१९,
१४५०

रघुनाथ भट्ट - ७१५

रघुनाथ शिष्यामज - कृत वैदेही-
त्रिजटासंवाद ७२० -

रघुनाथसुत - १२०५

रघुनाथस्वामी - पा. ६१

- आनंदमूर्तीचे गुरु, समाधी,
पा. ६०

रघुनाथोदित - १५११

रघुनाथक पंडित - १२५४

रघुपति - पा. २८१

रघुपतिवाद्या - १४४९

रघुपति दीप - १७४२

रघुनाथ - १४४९

रघुवंश - ७७५, ८९१, ९३६, १५८०,
१५८५

रघुवंश आणि माघ - १५०४

रघुवीर - कृत समर्पिकांकी आरती १२३८

रघोचमराय महाकद्व देवपांडे - कर्क
देवाई साहेब, केजवे, पा. १८३

रंज - ७७८, ११४७, ११५४, ११५८,
१२७८

- आरमारामांचे शिष्य ११५०,
११९३

- कृत आरमळीटा १०३७

- कृत गगरविजय ११५३

- कृत दशमपत्र ११५४

- कृत संकाशति ११५४

- कृत रक्षणापाणदन ११५३

- कृत विषमार्थदर्शन ७९३

- कृत सद्गुरु पत्र १५७५

- कृत विदधारांची स्तोत्रे ११९३

- कृत मुद्रागचरित्र ११५३

- कृत दनुर्मागुनमेड ७९३

- श्रवणाचे शिष्य ७९३

रंगनाथ - रंग - रंगा - रंगास्वामी -

रंगनाथस्वामी - पा. ६, पा.

६१, पा. ६३, ५४७, ५४९,

५५०, ५५४, ५६९, ६०१,

६०८, ६०९, ६११, ६१६,

६१७, ६७०, ६७७, ६७९,

६८०, ६८८, ६९०, ६९७,

६९९, ७५६, ७५९, ७६३,

७७८, ७८३, ७८४, ७८६,

७९३, ७९७, ९७७, ९९१,

९९७, १०००, १००७,

१०२७, ११०७, ११४७,

११४९, ११५८, ११६६,

१२००, १२०१, १२०४,

१२०५, १२०९, १२१३,

१२१९, १२२९, १२३८,

१२४५, १२६४, १४४९,

१४७७, १५०९, १५१५,

१५२८, १५३३, १५४२,

१५४७, १५५०, १५५९,

१६३९, १६४०, १६६४,

१७३५, १७४२, १७४७,

१७९६

- कृत गजमुखादरित्र १२०६

- कृत निंजनाटक ६०९

- कृत योगशास्त्रिधार १०२८

ते १०३०, १७१७, १०१८

- कृत धीगुरुरघुनाथकपायन,

पा. ९

- कृत च'संगमहिमा १४५०

- दोन १०२८

- निगडीचे, पा. ६, ५५४,

१०२८

- पसरणीच्या रघुनाथांचे - पणतु,
पा. ९

- पालीस समाधी, पा. ११

- मोगरेकर १०२८ ते १०३०

- मोगरे, कृत पंचरत्नमालिका
१३५५

- विश्रुतिवद्दी व समुद्रवद्दी, पा. ६

- विश्रुताथांचे आज्ञेगुह १०९७

- समर्थशिष्य, पा. ११, ५९१

- समाधी, पा. ७

रंगनाथ निजानंद - १६३३

रंगनाथ निरयानंद - ७६४

रंगानुज - ६९०, ११४७

रंगेश्वरमज - ६८८

रंगो गोविंद - १२२६

- सुभेदार, शिवाळचे, पा. ७

रंगेजगुडा - कंदवादाचा भाग, पा. १

रणदिने - आचारशास्त्र ६२७

रान - मव १५३४

रानमाळा - मामापाठकर्किकरकृत १२०४

रानाकर - ११४७, १४५९, १६२३,
१६२४, १६२६, १६२७,
१६३१, १६४२

- कृत सारदेश्वरनाकर ९३९,
११२८, १६११, १६२७

- कृत दीपावलीकर १७१६

- कृत भागवत १६२७

- कृत ज्ञानरत्नाकर १६२७

- रत्नाकरकृत ११२८

रानोजी राजे घाटगे - ७९४, ७९५

रामक - १५८५

रामचंद्रमदास - ५५४, ५५६, ६०९,
७५७, ७७८, ११७,
१२०४, १४४९

- कृत भगवद्गीताराजगुह चम-
रकारी टीका ५७१

रमेशमहिमा - नागसुतकृत १२३२

रसद दामाजीपंत - बालकरामकृत
११९९

रसमंजरी - ९९७

- टीका शंकरमिश्रविरचिता ७३७

रसाळ - अमृत बापुजी, पा. १३०,
पा. १३८, १७८६

रहिमतपुर - पा. ११

राका कुंभाराचे चरित्र - नामदेशकृत
१५१७

रागमाळिका - त्रिमळ नंदनकृत ९८३

राघव - पा. ६३, पा. ७४, पा. ७९,
पा. ११७, पा. २७६, ५५४,
५६०, ५६३, ५६९, ६०९,
६०८, ६१७, ६५३, १२०१,
१२१९, १५१८

- उद्वाचे शिष्य पा. ६५

- एकनाथांचे पौत्र पा. १३७

- किंवा राघवदास १६१४

- कृत कबीरआख्यान ५५४,
५६०

- कृत गरबाकमान ५५६

- कृत गोरक्षनाथचरित्र ५५४

- कृत दत्तात्रयजन्मकथा ५६०

- कृत पांडुरंगाची आरती ५५६

- कृत भावलीअर्जुनसंवाद ११६५

- कृत रामचरम ५५६

- कृत संदेशहरण १८३४

- कृत घुसामचरित्र ५५६

- पुण्यविथी ५५६

- भीमाचे शिष्य १७५५

- सधमणकृत आरती ५५६
- शिर्गावचे, पा. ३
- समर्थशिष्य, कोनूरमठरति १४९७
- समर्थीचे नांव, पा. ८०
- राघव कौटिल्य - १५८०
- राघव चिद्धन - १४५, ११७४
- राघवतनुज - ६९६
- राघवदास - पा. २७८, ६८८, ७५७, १२००, १५२८, १५३८, १६३१, १७५३
- किंवा राघव १६१४
- कृत वैद्यनोगत १७५३
- राघवचं - ७१०
- कृत संदेहहरण १०४६
- राघवछोपासुद्रासंवाद - वामनकृत १४३९
- राघवसुत - ६९६
- राघवरामा - ५६८
- कोनूरचे, पा. २७६
- राघवरामज - १६४०
- कृत माहतीजन्म १२०८, १४५०
- कृत हनुमचरित्र १२२१
- राघवाष्टक - १५०९
- संक्षिप्तार्ककृत ८८१, १२२९
- राघोमंदन - ७९३
- राघोपा - जन्मतिथी १२३५
- राजसूय ५२ ची सनद, पा. ९
- समर्थीचे नांव, पा. ८०
- राज - कृत पत्रहरण १८३९
- राजगड - पा. ४३१
- राजगन्ध - १२९५
- राजधर्म - समर्थकृत ५८९, १२४०

- राजनीति - रामचंद्र नीलकंठ शमालकृत १८०७
- राजनीतिसमुच्चय - चाणक्यविरचित ५६१
- राजयोग - ८९७
- वामनकृत ५५१, ५६३, ५७८, ७६१
- राजयोग्यश्लोक - १४४६
- राजवाडे - विश्वनाथ काशीनाथ, पा. ६५, पा. ४४३, ८१६, ८२३, ११५५, १६५१, १६९२
- ते १६९४, १८६८, १८७३
- राजवाडे-संशोधन-मंदिर - पा. ४३३
- राजशासनविधाका - गिरिषाकृत ७४१
- राजसूययज्ञ - मुक्तिश्वरकृत ११६५
- राजाई - ६१७
- राजापुर - १६५१
- राजाराम - पा. ५५, ५६१
- पुत्र प्रसाद, पा. ४२७
- राजाराम देवाजी एकवचनी - सेतुगाम-बाबांच्या मठाचे कारमारी, पा. २८१
- राजाराम नारायण - ८९४
- राजाराम ग्रासादी - सक्तमंजरीमाला-कार, शिर्गावचे, पा. २, पा. ४२७
- राजाराम बापदेव घोषी मुळे - ९३६
- राजारामबुवा - गुंजचे, पा. ६२
- राजाराम महादेव जोशी - कृष्णकचे १६९९
- राजावळिपुरावकम् - ३१८
- राजे - सक्तकारक १५३४
- राजेवडी - पा. ४३१

राजगणेश - पा. ३
 राणुबाई - समर्थ्याच्या मातुःश्री, पा
 १३६, १२८५
 राणे उचेगांव - ६३०
 राधाकृष्णविद्यास - आनंदतनयकृत
 १२०२, १४५०
 - आनंदनंदनकृत १३१२
 राधाभुजंग - वामनपंडितकृत ७१९,
 १२९६, १४५०
 राधामाधवविद्यास - रामानंदकृत
 १०६३
 राधामाधवविद्यासचंपू - जयधामपिंडये-
 कृत ११०३
 राधाविनोदकाव्यम् - रामचंद्रवि-
 धितम्, छटीकम् ७३६
 राधाविद्यास - ११६०
 - आनंदतनयकृत १२०५
 - वामनकृत ७६१
 राधा श्रीधर - १५३७
 रानवडी - पा. ४३०
 राम - पा. १९६, १२०१
 - देवज्ञानंततरसुत ८९१
 - रंगीत सुंदर चित्र ५८८
 - विरचित मुहूर्त विद्यामणी ८९१
 - छेष्टांचे नांव नव्हे, पा. ७९
 - समर्थ्यांचे नांव, पा. ७९, पा.
 ८०, ६५४
 रामकथा - आत्मारामकृत ६२५
 रामकवमाण - ८०२
 रामकवच - ८९४
 रामकीर्तन - श्रीनिवासकृत १२१-
 रामकुंडीभवानी - गिरिधरकृत ७१०
 रामकृपाविद्यास - मुकुंदकृत, पा. २८१
 रामकृष्ण - पा. १३५, ७३६, ९०१,
 ११५३

- कृत उपदेशमंथ १३२१
 - कृत गोत्रनिर्णय ९०१
 - कृत चित्रदीपव्याख्यान ११८२
 - कृत भिन्नशेखरी टीका १८२७
 - कृत पंचदशीवाटीका, १०३८,
 १०३९, १३२१
 रामकृष्णभक्तसंवाद - १७९
 - धीपाकृत १७६०
 रामगीता - ६८९, ८१०, ११४७,
 १७२५, १७६७
 - सत्तारामकृत १६५९
 - समर्थकृत १७९८
 रामगुहकसंवाद - वैष्णवाईकृत १७४,
 ११७४
 रामचंद्र - पा. ५५, पा. १३५, पा.
 १९८, ७९२, ७९३, ७९५,
 ८०१, ८१०, ९००, ९२६,
 ११३६, ११६७, १२९१,
 १३२५, १४७३, १४७५
 - आत्मारामकृत भारती ११६७
 - कृत अभिमन्युविवाह १२१६
 - कृत चंद्रहासचरित्र १२१६
 - कृत दिनकराची भारती ७९३
 - कृत माधवताची भारती ९२६
 - कृत राधाविनोदकाव्य ७३६
 - कृत सुप्रदायविवाह कर्क
 स्कंदविवाह १२३२
 - राजावरचे १४४५
 - दिनकराचे ७९०, ८८१, ८९९
 - दिवाकरारामज ८१०, ९३४
 - प्रह्लादानुचर, कारंजाचा घट,
 पा. ३९३
 - छीटारामचंवादकृत ८८१,
 १८३५

रामचंद्रबष्टक - १२०१, १७६०

रामचंद्रदलवी - १३५७ -

रामचंद्र दिनकर - १८४० -

- कृत सीतारामसंवाद १८३५

रामचंद्र नामावली - १५८४

रामचंद्र नीलकंठ अमाल्य - कृत
राजनीति १८०७

- यात्री दिलेली धनद, पा. ५
पा. ६

रामचंद्रनुत - १२३७

रामचंद्रनुत कृष्णसहोदर - १२६३

रामचंद्र बळवंत रामदासी - गठ
वाळवे, पा. ४६०

रामचंद्रमठ बाबा उपाध्ये - तळनकर
१०९६

रामचंद्र बायलाच लेले - ५८३

रामचंद्रपरद - १२३७

रामचंद्रविभु - १२३७

रामचंद्रसुत - १२१६

रामचंद्रारमज - १२८९, १८७२

रामचमित्र - ९८३, १५२६

रामचैतन्य - आनंदभागाकृत, पा. २८१

रामचळणार्थ पार्वती गेली - ९७४

राम जगदीन - कृत शामरायाची भारती
१२०४, १२७३, १५८९,
१७३३

रामजन्म - १२०५, १२६८, १२८८,
१२९६, १४९१

- शास्त्राचमकृत ११६५

- एकनाथकृत ९७४, - १२०८,

१२४९, १३१२, १५०८,

१५३६, १५३८ -

- शिवकृत ५५६

- घामनकृत ५७९, ७८४,

७९३, ९७४, ९८५,

१४५०, १५५३

रामजी - ८९२

- श्रेष्ठांचे पुत्र, पा. ८०

रामजी संस्थान - तिसगांवचे ८९२

रामतुळशी - ११४२ -

- शिवछामकृत १०५२, ११६३,

११९५

रामदास - ९३६, १२५३, १६१५

- भारती गणेशकृत ९३६

- कृत कधीचरित्र १५१७

- कृत पंचपदी १८२२

- कृत विश्वरोदय १८२२

- कृत स्वरोदय १८२२

- मद्राचल रामदास १२५३,

१२५४

- समर्थ पहा,

रामदासगुणार्णव - गंगाधरकृत १८१६

रामदासचरित्र - ९९७

- सदावसुतकृत १६५७

- मद्रिपविकृत ८८५

रामदासपंथकमसार - ११८०

रामदासाचा किंकर - १५११

रामदासाचा शामा - १२०४

रामदेवदास - १२१८

रामदेवशिक - मोमरावाचा शिष्य १३५८

रामध्याल - माधवकिंकरकृत १५०६

रामनाथ - १२८३

- संज्ञावरमठपति, पा. १७८

रामनामावली - रोकडेशासकृत १५८४

- हरिदाष्टव ६९८, ११६५,

१५८४

शामपद्धतिपटलम् - रामानुजाचार्यकवि-
तम् ८९४

शामपार्वतीसंवाद - एकनायकृत ९४०

शामपुरा - १७०७

शामयिनोद - वैद्यशेखर्य १७२३

शामबिर्भाषणभेट - कृष्णदासमुद्रकृत

, - ९४०

शामभक्त - १४४९

शामभट्ट - १४३७

शाममंत्राचे श्लोक - १२५८ १२६२

शामरक्षा - ६८६, ७४३, ८९४,
१२७८

- निराडो १६४३

शामराय - विठ्ठलेश, पा. ९

शामराव जिवाजी - पा. १०

शामलक्ष्मणपणम् - ९३६

शामलिंग - १६३१

शामविजय - पा. १९५, ५६०, १५१०,
१६१२

- धीवरकृत ७९७, १००१,

१५४१, १७६३

शामशतक - किंवा रामतुळशी, शिरराम-
कृत ११६३

- रामतुळशी पहा.

शामशयरी - आनंदतनयकृत १२०५

शामशास्त्री मुकुंद कोकीळ - भासाचे,
पा. १९९

शामशेष गोसांमि - १२१६

शामशेपो - १४९८

शामसुतारमज - कृत गोपीचंदभाषयान
१२५४, १५३८, १७६०

शामसोइळा - मेहस्तामीकृत १३१०,
१३७७, १६७०

शामसीमित्रसंवाद - ७५६

शामस्तवराजस्तोत्रम् - ७५३, १५१०

शामस्तुति - मुद्रकमटकृत १५५०

शामस्तोत्र - मनाचे श्लोक १६१५

शामहिमकर - कृत भारतांतीक कथा
१३००

शामहृदय - ६८९

शामा - १५१२

शामायणचम्पू - १३३०

शामाची मानसपूजा - मधुमुनेश्वरकृत
१५६५

शामाजनाईन - १२९९, १४४९,
१५८९

- कृत शानराजावी भारती
१२०४, १२७३, १५८९,
१७३३

शामाजी - ७९४, ८३२

शामाजी गोविंद - १५३८

शामाजी दादा - कल्याणशिष्य, भासा-
मतीचा भट, पा. ४२८

शामाजी विठळ - ६३२

शामाजी शेपो - १४९८

शामात्मज - १२१९, १२५४

शामानंद - ५५१, ७९३, १०६४,
११५१, ११७८, १२०४,
१४४९, १६३१

- कृत कार्तिकमहात्म्य १०६५

- कृत बाळोपाळ १०६१

- कृत ब्रह्मोत्तरखंड १०५०

- कृत मुकुंदचरित्र १०६२

- कृत राघोभाषविलास १०६३

- कृत शामायण ११४७

- कृत संकटचतुर्थांक्या ११४७

शामानंदतनय - १२५०

शामानुजाचार्य - कविनम् शामपद्धति-
पटलम् ८९४

ल

- लकुटा - कैशवकृत ११५१
 लघुघाणपथ - १७२८
 लघुयवनजातकग्रंथ - ११४
 लघुनामलाजपः - १५०४
 लघु सुंदरकांड - समर्थकृत १७५४
 लघु हरिचरित्र - वामनकृत १४३९
 लंकाप्राप्ति - रंककृत ११५४
 लतिफ - ७९३
 लपंढाई - कक्षमणकृत ६०७
 लययोग - ८९७
 ललितप्रबंधानामावली - धर्मराज-
 रचिता ५६१
 ललितश्रिभक्ति - १०३६
 ललिताष्टस्तुतिः - १५०४
 ललितासहस्रनामस्तोत्रम् - १०३६
 ललितास्तवराजः - १०३६
 ललिताष्टदशस्तोत्रम् - १०३६
 लवकुशभाष्यान - आनंदकृत ९७४
 लवकुशकथा - विष्णुदासनामाकृत
 १५८८
 लवकुशपुराण - अनंतकृत १५५५
 - सतिविचैकनामाकृत १४९३
 लवकुशरामायण - गिरिधरकृत ७४५
 ललितचरित्र - १२४९
 ललींग - ये देशपाठे, पा. ४६४
 लक्षणशतकम् - १३८९
 लक्ष्मण - लक्ष्मणबुवा - लक्ष्मण-
 महाराज - पा. ५५४, १९८४
 - शंकाचार्यकृत ८९९, १५०६
 - शिवरामपूर्णानंदकृत १०२४

- कृत यशवंतांची आरती ५५६
 - कृत रापवांची आरती ५५६
 - कृत भीमहृस्तवराज (सम-
 र्थांचे चरित्र) ५५५
 - गवाहरेकडील परशुराम महा-
 राजांचे शुद्ध, पा. ३
 - गडोगाचे विरुपात रामदासी,
 पा. ३
 - शिरगावचे, पा. ३, ५५५,
 ६०७

- लक्ष्मण आमाराम - ५६१
 लक्ष्मण प्राणदान - रंककृत ११५३
 लक्ष्मण यशवंत - ५६१
 लक्ष्मणराव भोसले - १२१३
 लक्ष्मणराय महादेव - ऊर्फ नानासाहेब
 देशपाठे, कऱ्हाडचे, पा. ४९४
 लक्ष्मण शंकर कुलकर्णी - कऱ्हाडचे
 पकील १६९४, १७००
 लक्ष्मणारामच - १५२४
 लक्ष्मीनाथपणहरीयम् - ९३६
 लक्ष्मीनृसिंहकवचमाला - ७६८
 लक्ष्मीबाई - पा. १८३
 लक्ष्मीविद्येचा संवाद - ६७०
 लक्ष्मीसहस्रनामस्तोत्रम् - ७६८
 लाड - पुढोत्तम मंगेश, एम्. ए., भाय,
 सी, एस्. पा. ४६९
 लातूर - पा. १९२
 - मंदिरं, राममठ, शिवाळेज, पा.
 १९३
 लिखित - ऊर्फ पंचपत्री, ज्ञानेश्वरकृत
 लक्ष्मणार्पण - ५६९, १६. ज्ञानेश्वरकृत
 लक्ष्मणसुत - कृत प्रह्लादचरित्र १४९८
 लक्ष्मीगद - लुकाकृत १५१७

छिंगपुराण - ५८१

छिंयागि - छिंय - पा. ४५८

- चे आपटे, पा. ४२६

- चे भवानीमठ जोशी ११५९

छीळा भागवत - ७७२

छीळावती - १७८०

छीळाविश्वंभर - ५५४, १२०४,

- १५०६, १५०८, १५१९

- प्रसादे जटासुख १५९२

छीळानुक - विरचित कर्णाभूत ७५८.

- ८४२

छीळासंवादग्रंथ - मानमार्गदा १८४१

छुळायशक्तम् - शिष्टेश्वरजी विरचितम्

१२६१

छेखणी - १५८५

- लिखित व छेखन पहा.

- शानेश्वरकृत १०८६, ११४२,

१७४४

छेखन - लिखित व छेखणी पहा.

- शानेश्वरकृत १०३४, १०८६,

१८२४

छोकनायरसायनविधि: - ९९७

छोकस्वभाव - गिरिषाकृत ६७३

छोणंद - पा. ४२६

छोणी - पा. १९२

छोदीसाडस्तान - पा. ६२

छोपामुद्राभाषयान - धामनकृत ९७४,

- ११६५, १६३३

छोपामुद्राज्ञानकीसंवाद - माधवराय-

- विरचित, पा. ७

छोडिबाराज - १२०९, १२१३

- कृत हरिविराज ७५८

दि. सं. १३

व - . . . . .

वटेवर चांगा - ५५०, १२१५, १२२९

वटगाव - पा. २, पा. ९, पा. १२९

- जयशमस्वामीचा मठ व

समाधी, पा. ४

- जयशमस्वामीचे, पा. ६०,

पा. ४३३, ५५४

- शक १६१९ ची अस्सल

घनद, पा. ५

वडवाल - पा. १९८

वडवाल सिद्ध नागनाथ - कृत वाद

नागेश, पा. ६

- कृत संकटहरिणी शिवग्रंथ

११९७

वडवाल सिद्ध नागेश - पा. १९८,

१२५३, १६३७

वटेर - गोविंद ८२६

वणीकर - अनंत सखाराम, अहमदा-

बादचे, पा. ४६४

वत्सापहरण - १२९०

वनपर्व - १३५४

- नागेशी याज्ञवल्कीकृत १५७५

- मुक्तेश्वरकृत ८५२, ९८३,

१५०८, १५३९, १५५२

- मोरोपंतकृत ६०३, १२०६

वरदनागेश - अज्ञान नागनाथकृत १४२१

- वडवाल सिद्ध नागनाथ कृत,

पा. ६

वरंदोळी - पा. ४२९

वरणा - पा. ४३२

- देशमुख, पा. ४३०

वरमसादग्रंथ - अथवा वासिष्ठवार,

समर्थकृत १७८८

वरापतीचे श्लोक - दिशोवांचे अहाळे
७५६

पर्णोध्रमाचारपद्धतिः - ११८९

पर्णा - १७४१

पार्श्व वारापणात्मकम् - १५०४

पद्माष्ट - पा. ३९३

पर्वकलावि - विश्वनाथकृत टीका ८९४

पल्लव - १२५३, १२५४

पल्लवदीक्षित - निरवितम् नवरत्नम्
६८३

- विरचितम् यदुनाष्टकम् ६८३

- विरचितम् श्रीकृष्णायस्तोत्रम्
६८३

पल्लभाचार्य - कृताः अंतःकरण प्रबोध
६८३

- कृता चतुश्लोकी ६८३

पल्लमाष्टकम् - विठ्ठल दीक्षित विरचितम्
६८३

पत्नीकरणवाराही - १७९५

पेशावली - १२९५, १४६४

- जनकाची १२८४

- दशरथाची १२८४

पेशावली वारकप्रसाद - आत्माराधकृत
११९९

पल्लव - बिमली अप्पानी केलेली लू, पा. ४३१

पल्लवगट - पा. ४

पल्लिष्टायाम - गयूरपंडितकृत ९८१

- मुक्तेश्वरकृत ६००

पल्लवगट - वामनकृत १२९६

पल्लवहरण - १२८८, १२९६, १५१८

- तुकाकृत १५१७

- मुक्तेश्वरकृत १५०६

- राजकृत १८३९

- वामनकृत १४५०, १८३९

पल्लिष्टादीन - अहमदाबादचे १७७६

पल्लवगट - श्रीधर शामराव, सोला-
पूरचे, पा. ४६१

पार्श्व - पा. २, पा. ६, पा. ८, पा.
४३०, पा. ४५९

पार्श्वनीस - सरताळयाचे, पा. ४२६

पार्श्वनिशी टिपण - पा. ४२६

पार्श्वी सुर्व - पा. ४३०

पार्श्वी सुनुक - महायुद्धाचा जयवर्तन,
पा. ४३०

पार्श्वपट्टि - ११४२, ११७८

पार्श्वपट्टि - ओवीपद्ध टीका १११३
- वयात्मक टीका १११९

पार्श्वीयरी स्तोत्रम् - १७३८

पार्श्ववाही - पा. १३२

पार्श्वली - पा. १९३

पार्श्वमंड - मुळे ९१६

पार्श्वी सुधी - निरवितम् ललायसत-
कम् १९६१

पार्श्वीगव - पा. ५३, पा. ५४

पार्श्वार - यादवराव आप्पांची समाधी,
पा. ६

पार्श्वी - पा. ४३०, पा. ४३२

- कटकनाथ, पा. १२९

पार्श्वीचक्र - गोपबळकृत ६७५

पार्श्ववले - ६७९

पार्श्वव - वामनपंडित - ५५०, ५५४,

५५६, ५६९, ६०५, ६०८,

६७७, ६७९, ६८६, ६८८,

६९६, ७६१, ७६३, ७७८,

७९३, ८३५, ९८५, १००५,

- ११४७, ११६१, ११७४,
 १२००, १२०१, १२०४,
 १२०५, १२१३, १२१९,
 १२२४, १४४९, १४९७,
 १५२१, १६३३, १७४७,
 १७९६, १८०९, १८४६
 - कृत अजानेष्टभाष्यान १५१७,
 १५५२
 - कृत अपरोक्षानुमिति समञ्चोकी
 १९७१
 - कृत अर्जुनधारण्य १४५०
 - कृत अश्वस्तान ५४९
 - कृत अहिल्योद्धारण १४५०
 - कृत आदिपर्व ९७४
 - कृत लक्ष्मण, ७६१
 - कृत लक्ष्मणवेषन १४५०
 - कृत कपिशुनि ७५६
 - कृत कर्मतरंग १४६३
 - कृत कंसवध ५४९
 - कृत कात्मानमीश ७६१
 - कृत कृष्णचरित्र १२०९,
 १३१२
 - कृत कृष्णजन्म ५७९, ६०२,
 ६९६, ७५६, ९८५, १३१२,
 १४५०
 - कृत गजेंद्रमोक्ष ७६१, १४५०,
 १४७२, १५१५, १६२९
 - कृत गान्धापेशतक ८०७
 - कृत गीता समञ्चोकी, या
 २८१, १५८३, १६०४,
 १६५३, १६८४
 - कृत गोपीगीत ५४७, ६०२,
 ७६२, ७७३, १५५२, १६३६
 - कृत गोपीवन्दन १२०२,
 १३१२
 - कृत विष्णुषा ५६३, ६०९,
 ७६१, १२०१
 - कृत जयद्रथवध ६०९
 - कृत तरंगमाळिका ५६३
 - कृत दशवतार ६०८
 - कृत दामोदचरित्र १४३९
 - कृत द्वारकाविजय ७१८,
 १४५०
 - कृत व्यासमार्का ७९८
 - कृत मरिचिहजयती १२०२
 - कृत नामसुधा ५५१, ७९१
 - कृत निगमसार, या २८१,
 ९८९, १५०२
 - कृत मृदुरिदण ५२६, ७५८,
 ७६३
 - कृत मिमसुषा ५५१, ५६३,
 ७१८
 - कृत बळीचें भाष्यान १९७,
 १४५०
 - कृत बालकीरा ५४९, ७९१
 - कृत भरतभाव ९७४, १४५०,
 १६३३
 - कृत भागवत चतुःश्लोकी ६०२
 - कृत मामाविलास ६७७, ७९३,
 ९८३, १२०५, १४३९,
 १४५०
 - कृत मामिनीविलास ५७९
 - कृत भीष्मप्रतिष्ठा ६०७, ७६१,
 १२०५
 - कृत भीष्मस्तव ६०९
 - कृत मृदुवध १४५०

- कृत यक्षपर्वचरित्र - १२०२, १३१२, १४५०
- कृत राघवलोचामुद्राखंवाद १४३९
- कृत राजयोग ५५१, ५६३, ५७८, ७६१
- कृत राघ मुर्जंग ७३९, १२९६, १४५०
- कृत राघाविल स ७६१
- कृत रामजन्म ५७९, ७८४, ७९३, ९७४, ९८५, १४५०, १५५२
- कृत रामायण ५६८
- कृत रामायणी टीका १६२१
- कृत राघवीर १२९६, १४५०
- कृत राघोरस ७६१
- कृत रश्मिणीविलास ११४९
- कृत रश्मिणीविलास ७६१, १२०२, १३१२
- कृत लघुहरिनरि १४३९
- कृत लोचामुद्राख्यान ९७४, ११६५, १६३३
- कृत मन्त्रपट १२९६
- कृत मन्त्रहरण १४५०, १८३९
- कृत वामनचरित्र १२०२, १३१२, १४३९, १५५२
- कृत विराटपर्व १३९५
- कृत शुक्ती ६०९
- कृत सख्यमामाविलास १३१२
- कृत धर्मापर्व ९७४
- कृत सीताकल्याण १२४९
- कृत सीताकल्याण १४५०
- कृत सीतालोचामुद्राखंवाद ७६३
- कृत सीतास्वयंवर ७६१, ९७४, १२४९, १४५०, १५५२, १५७६
- कृत स्फुटसवाई ५६३
- कृत हरिविलास ५४९
- वामनचरित्र - १५१७
- बालक रामकृत १५०७
- वामनकृत १२०२, १३१२, १४३९, १५५२
- वामन देवराय - १२५३
- वामनपुराण - ८९४
- वामन पुरुषोत्तम - १७०७, १७३०, १७३१, १७३२, १७३४
- कृत नाथप्रवाद गुटिकाकहरी १७३४
- ठिकारामाचे शिष्य १७००
- वायुस्तुति: - आदिराजतीर्थविरचिता ८०४
- वायुस्तुति स्तोत्रम् - निबिडपेपदिता-चार्यकृतम् ८९४
- वारंगो - पा. ४३२
- वाराणसी - ६१३
- चंद्रावजकवीची माता ११७८
- वालारमज - ९८१
- वाल्मीकपुर - ९५३
- वाल्मीकि - कृत गंधादकस्तोत्र ५४७
- वाल्मीकीचरित्र - १२१५, १२९५
- कविकृत १४५०
- वाल्मीकी रामायण - पा. ७३, पा. ७४, पा. ८०, पा. १०५, पा. २७६, ६५३, १३०७ ते १३०९, १३१६, ते १३१९
- मन्नाग्रुहीच्या मर्जतील प्रत, पा. २८३

— समर्थानी केलेली त, पा.

८०, ७२७, ७९९, १३०८

— समर्थानी केलेल्या प्रतीचा
गिरिधराच्या श्लोकबद्ध पत्रांत
उल्लेख ७४८

घाटवे — पा. १११

घासिष्टसार — अथवा परप्रवादप्रसंग,
समर्थकृत १७८८

— शिवरामट्टन १०३१

घासी — पा. १२९

घासुदेव — घासुदेवमुवा—घासुदेवस्वामी
६१५, ६१८, ६८९, १५०९

— कऱ्हेरीचे, पा. ८

— कृत आत्मबोध ६८६

— समर्थ शिष्य ६१४

घासुदेव भटारमज योगिराज — ९२५

घासुदेव रघुनाथ हनामदार — रेटरे
मुठुकचे, पा. १९२

घासुदेवानंद — ६१

घासुदेवानंद सरस्वती — १०००

घास्तुनाविप्रयोग — ९३६

घाहागांव — पा. ४३३

घाळणं — पा. ४३२

घाळवे — पा. ४३०, १७५३

घाळसुरें — पा. ४३०

घिक्रमाचा अमंग — यशवंतसुतकृत
५६१

विघ्नराजचरित्र — गुहदासकृत १४५०

विजापुर — पा. ६, ४६१, १०००

विठा — ५५४, ७९६, १५४७, १६३३

— कृत संतनामावली १६६३

— विष्णुदास नामयाचा ७०२

विठा जैन — १७४२

विठा रेणुकानंदन — ६७९

विठो — १८०९

— कल्याणीचे १०६६

— कृत शुद्धगोता १०६६

— कृत जनीचें चरित्र १५१७

— विष्णुदासनामयाचा ७०२

विठोबा भाईक — कटपेकर ७३५

विठो विश्वनाथ — कृत गणपतिस्तोत्र
१६४१

विठ्ठल — विठ्ठल कवि — पा. ५५,

५५४, ६१६, ७७३, ९८१,

१२२९, १२५४, १२९१,

१४४९, १४९८, १६३९,

१६४०, १६९०, १७४७

— किंवा विठ्ठलदासकृत जानकी-
स्वयंवर १६३८

— कृत अद्वितीयोद्धार १७५४

— कृत दधीशास्त्रायन ५६०

— कृत काश्म्याष्टक ७६९

— कृत ब्रूटामक श्लोक ७९४

— कृत शुद्धगोता १८२९

— कृत जानकीस्वयंवर १६३८

— कृत दत्तात्रयजन्म १५४३

— कृत विरहणचरित्र ६७८,

९७६, १४९९

— कृत रुक्मिणी स्वयंवर ११४७,

१५५२

— कृत सीतास्वयंवर ११७०

— नागेशात्मज ९७९, १२०४

विठ्ठल अनंतसुत — १५०८

विठ्ठलकिंकर — १५१०

— कृत पंचदशीमावार्थ १७८१

विठ्ठलतनय — ७९३, १२०४

- विहङ्गदास - कृत जानकीस्वयंवर १६३८
- कृत रुक्मिणीस्वयंवर १४५,
१५५२
- विहङ्गदास रत्न - कृत तुलसीदासस्य,
पा. २८१
- विहङ्गदीक्षित - ५५४, १५२४
- कृत गीता कटके १४५०
- कृत बाणनाटक ६८३
- कृत घटश्लोकी ६८३
- विहङ्गदीक्षितसुत - १२०९
- विहङ्गनन्दन - कृत चण्डिकासहाय्य अथवा
दत्तशाली १७२१
- विहङ्गनाथ - ५५०, १०५, १०२५,
११६६, १२०१, १२१९,
१४४९, १०१९
- विहङ्गमंदि - कृत पाणीवै, पा. १९५
- विहङ्गनाथ भारद्वाज्यामी - पा. ६
- विहङ्ग सरस्वती - १०७१
- विहङ्गराय सिद्धीमकर - तामादे
वेधील, पा. ४३१
- विहङ्गसुत नामा रामदासी - कृत
शिवीचक्रशालीनी कथा ९४०
- विहङ्गस्वामी - दशगविचे, पा. ४
- विदेयवध - पा. १९२
- विदर्भ - संप्रद, पा. ४२५
- विदुरभीति - साकृत ७५०
- विदेह - विदेहस्वामी - ६१४, ६१६,
६१८
- विद्या - चतुर्दश १५३४
- विद्यातीर्थ सरस्वती - १०७१
- विद्यादास - १४४९
- विद्यारण्य - १०७१
- कृत जीवन्मुक्त १०००
- कृति पंचवटी में प्रह्लाद
११२१
- विह्वसंन्यास - महादेवाचा रंज कृत
१०६९
- विनायक माहात्म्य - मोरोपंतकृत
१२१६
- विनायकस्तोत्रम् - १२४३
- विप्रसिरी - १२२९
- कृति नावप्रकरण, रामगूढक-
छंवाद ५६४
- विप्रनारोश - १५३७
- विप्रनारायण - ५७५ -
- कृत अश्वमेध ५७४, ५७५
- विप्ररामदास - १०९८
- कृत नवरात्रावर पक्ष ८४८
- विप्रकक्षणे - दशविध १५३४
- विभीषार आल्यान - मापदायकृत,
पा. ७
- विमलानंद ११७८
- कृत शिवरात्री भाष्यान १५५९
- विरागपंचक - आनंदतनयकृत १४७१
- विराटपर्व - मुक्तेश्वरकृत ५४९, ७४१,
८५२, ९८३, १६१८
- मोरोपंतकृत ५६०, ६०१,
१२०६
- बामनकृत ११९५
- विराटपुरुष - आदिनामकृत ६२५
- विल्यानंद - सदानंदीवै गुह ७५७
- विजोमाहाराकाव्यम् - रामकृष्णकृतम्
७७८
- विविधजनस्वभाव - ५१ गिरिधरकृत
श्लोक ७१३
- विवेकपंचक - आनंदतनयकृत १४७२
- विवेकमार्गट - मोरक्षनामविरचित
१७२५

विश्वेश्वर - पृ. ५

विश्वेश्वरिण - ७२८, १०४४

- परिभाषा १०४५

- सुवृन्दानुसृत ५५७, ५६७,
६०९, ७४३, ७७८, ८२४,
८५०, १६१, १०४३,
११८१, १२५३, १७०८

विश्वनाथ - ९३९, १२०४, १२१५,
१२२८

- कृत उद्देश्य १०००,
१०९७, १८२८

- कृत श्रीवीरबद्धमन्त्राङ्गुली ८६७

- कृत टीका वन्द्यवर्णि ८९४

- कृत मास्तीमरुत १०६०

- विश्वेश्वरशिष्य ८६७

विश्वनाथमन्त्रनय मारामण - कृत मन्त्रेद-
मोक्ष १२३७

विश्वनाथ देवज्ञ - विश्विदः चन्द्रमङ्गला-
विहाराः ९२९

विश्वनाथ मारामण - १५४८

विश्वनाथ सुधा - सर्वमन्त्राद्ये, पा. ४६

विश्वनाथ मन्त्र - वृषिहरीश्रितगुरुः,
विश्विदः आयचित्तवन्दिका
१७८०

विश्वंभर - ७२३, १२०५, १५४५,
१७६०

- कृत गोपीचन्द्रमालयान ११८८,
१२००

- कृत मोक्षपुरीषी आस्ती १५०९

विश्वंभर प्रभु माध निरञ्जन - कृत
गोपीचन्द्रमालयान १४५२,
१५३८

विश्वेश्वर - ११३३, १७४३ -

विश्वेश्वरी पद्धति - ८९४ -

विश्वेश्वरिणी - रत्ननाथम्भगीची, पा. ६

विश्वेश्वरार्थ - १०७१

विश्वनाथ - रोहतेरामाचि शिष्य १५८४

विश्वनाथचक्र - आनन्दतनयकृत १४७३

विश्वनाथमोक्षपुत्राण - ८९३

विश्वनाथ - ९९७, १७३५

विश्वनाथ नामा - ८५८

विश्वनाथ नामा - पा. १९२, ५५१,

५५४, ६०९, ६०२, ६०८

६१०, ६११, ६८६,

७०२, ७५७, ७६४, ७७८,

७९३, ८०२, ९३६, ९९१,

११५१, ११७४, १२००,

१२०४, १२१५, १२१९,

१२३५, १४९५, १५०६,

१५०८, १५११, १५१५,

१५३८, १५३८, १६१९,

१७४७

- कृत उत्तरकोश १५८८

- कृत उद्देश्यमालयान किंवा
परिचय १२४४, १५५३,

- कृत एकादशी महिमा ७०२

- कृत कमलाकरचरित्र १५३९

- कृत कमलाकर माङ्गल्यो कथा
१५५२

- कृत कमलाकर पंथ १५१७

- कृत गङ्गाआलयान ११७४

- कृत श्रौणपर्व ८५४

- कृत पर्व ८५४ -

- कृत पौर्णमासहास्य ७९३

- कृत सुधयावनी ७०२ -

— कृत संतादलीआख्यान १५५२
— कृत हनुमंत मेटी १५०६

विष्णुदास बिठा — ८४६

विष्णुनाथ — १२२८

विष्णुनामावली — ८९४

विष्णुपाया — बुवा — ५६१, १२९९

विष्णु महादेव अलाटे — पा. ४३२

विष्णुपोदनामावली — ९८५

विष्णुसहस्रनाम — पा. ६३, ७४३,
८९४, १०९६

विष्णुसूक्त — ८९४

विष्णुचे ज्ञान — ७६८

विता खेचर — ७७८, १२८३

विताभीषंत — ११८५

विसौथा नाईकाचे चरित्र — अनंतदेव
गुड्या बालकृत १२४४

विहंगमाची कथा — मृत्युमयकृत
१५१०

वीरेश्वर — १२४०, १२५३, १२६४,
१२८४

— कृत अनुभवाभूतव्याख्यान
१०४१, १०४२

— कृत आख्या १२८४

— कृत चौहल्येचे होहले १२८४

— कृत चांगदेवपावठीचे विवरण
१०३४

— कृत त्रिपुरसंहार १२८५

— कृत नीलकण्ठचरित्र १४६५

— कृत पंचायतुरीमहात्म्य १२८४

— कृत प्रभोत्तरमालिका १३९६

— कृत रामाष्टक १२८४

— कृत वेंकटेशदशक १२८४

— कृत सीताकल्याण १२८४

— कृत दुसरे सूरणे १२८४

वीरेश्वर बल्लभ दीक्षित — १०३४

— नरसिंहमंदन १०४१

वृत्तमणिकोश — १५०४

वृद्ध चाणक्य — १७२८

वृद्धेश्वर — पा. १८३

वृंदावरण्य क्षेत्र — १०४१

वृषभस्तुति: — ८९४

वेंकट कृष्ण यज्वा — कृतम् औत्तरक-
कांडमर्थम् १३३०

वेंकटादि गदाधरा: — १५०४

वेंकटेश — १४४९

वेंकटेशदशक — वीरेश्वरकृत १२८४

वेंकटेश नामवर्णनम् — श्रीनिवासविर-
धितम् १२१०

वेंकटेश मार्थनारायणक — देवदासचैतन्य-
कृत १२५७

वेंकटेश्वर रहस्य — १७५८

वेंका — ७६४

वेंका कवि सरदार — ५५४

वेंकाजी — ७९५

वेंको गोविंद — १५१०

वेंकोबा — श्री आरती, परशुराम माझग-
कृत १५८९

वेंकोबा कासीनाथ — ११०३

वेदा नागनाथ — कृत संतमानसपूजा
१७२६

वेणाबाई — वेणो-वेणीस्वामी-पा. ८०,
पा. १९२, ५५४, ५५६,

६७०, ६७५, ६८२, ६९०,

७१२, ७१७, ७५६, ७७८,

७८३, ११६६, ११७४,

१२२३, १२८५, १६९०

— कृत हृष्यस्तवनपर १७०

- कृत कौल १७४, ६०८,
६८७, ७७८, ७८४, ९७७,
१०४७, ११०२, १२००,
१५०६, १६३९

- कृत गाथेचे श्लोक ६६९,
६८७, १२२९

- कृत रामगुहक संवाद ९७४,
११७४

- कृत रामस्तवनर ६७०

- कृत सीतास्वयंवर ६३६,
९७४

- मिश्रजेच्या, पा. २ पा. ५५

- शिवरामांची बहोण १७४२

- समाधी, गडावर, पा. ५५

वेणी गिरिधर - कृत संकेतशायण
७२३, ७२४

वेणुपुरी - पा. ४३३

वेद ~ पर्वण १५३४

वेदमनोगत - राघवशठकृत १७५३

वेदस्तुति - ७५०

- नित्यानंदसुतकृत १५९४ ते
१५९६

वेदांत - सरस्वती महालातील सदर,
पा. २८३

वेदार्थप्रकाश - भाषवाचार्यकृत ९३६

वेदयाची पेठ - पा. ४३१

वेदलेश्वर - पा. ८

वेदकुंडानंद - पा. ६१, १०००

वेदेदीप्तिजटासंवाद - राघुनाथ शिवा-
रामकृत ७२०

वेदकसार - ८६५

वेदकीचा ग्रन्थ - ८६९, ९३६

वेदनाथ कृष्ण मोल्हे - ९६८, ९६९
९७१

वेयाकरण सिद्धांत कौमुदी - ११३१

वैरागा - अष्टयुतकृत १८३०

वैराग्यशतकम् - मर्तुहरिकृतम्-१३६८,
१७२९

वैराज - क्षेत्री समर्थोच्चै आगमन, पा. ८

वैराटपुराण - ७८५

वैश्वदेव - ९३६, १४५५

वैष्णवध्यानदासजी - ८९४, ९३६

वैष्णवसंप्रदायकलित - संजावर मठा-
तील पद्धति १४४३

वीरसुरी - पा. ६२

व्यंकटगिरीमाहात्म्यम् - ८९४, ९३६

व्यंकटमठाराम - ६३०

व्यंकटेश - ११७८

- कृत दासप्रसार १८१५

- कृत श्रीकृष्णपत्रिका ११४९

व्यंकटेशकवचस्तोत्रम् - ९९६

व्यंकटेश राघुनाथ पाटकर - ७४३

व्यंकटेशसहस्रनाम - ८२६, १०२३

व्यंकटेशस्तवन - देखीदासनिचित
१४०१

व्यंकटेश स्तोत्र - पा. २८१, ११४७,
११९७

- देवदासकृत ७७८, ८०९,

८३६ ८४४, १२८६, १६९०

व्यंकटेशाष्टक - नाशायणकृत १६३८

व्यंकोजी राजे - १३३०

व्यवहारसार - ज्योतिषप्रिय ८२९

व्याकरण - १५१६

- गिरिधरकृत श्लोकद्वय ७०६

- ग्रंथ ८९४

- संस्कृत श्लोक ७१२

व्याज - दर ६८५

श्याधधरित्र - १२०५

- शुद्धाष्टक १४१०

श्यास - १०७१

श्यासारमज - १४९४

श्यादमादध - पा. ६२

सर्त - १७९४ वधैरे

श

शकुन - ८०८, ८३४, १२११

- एकनाथकृत १२५४

- शिकेचे ७४६

शकुनपर्वी - ८८७, १७९९

शंकर - ६१६, ९७७, १५४९, १६४४

- नीरंग्याचे देवालय, पा. १९४

शंकरकिंकर - ६७०

शंकरचरित्र - १५५३

शंकरचौदह - १२९८, १२४५, १२५१

शंकरपुरावाही - पा. ४२७, पा. ४२८

शंकरमिश्र - रविता शर्मजरीनामधेवा

टीका ७३७

शंकर योगी - विरचित. अष्टांगप्रज्ञायोगः

१७९०

शंकर रेणुशय कानूनगो - १११५

शंकर विवाह - बालकामकृत १५०७

शंकरसुत - ५९७, ६०८, १२१९,

१४४९, १४९४, १६४०

शंकराचार्य - पा. ६१, १०००,

१०७१, ११७७, १२२९,

१५०२

- कृत आराधस्तोत्र ६०८,

१०८१

- कृत उद्देश्यार्थचक्र ७५०

- कृत वनकथास्तोत्र १४८८

- कृत कालमैत्राष्टकस्तोत्र ९८५

- कृत काशीविश्वनाथाष्टकस्तोत्र

६०८

- कृत गृष्णाष्टकस्तोत्र १५५२

- कृत दत्तानेयस्तोत्र १६२१

- कृत पंचाष्टकस्तोत्र ८४३

- कृत प्रबोध सुधाकर ७५८,

१०८२

- कृत भवानी भुजंगस्तोत्र ९३६

- कृत मंगळाष्टक स्तोत्र १२२९

- कृत मानसपूजास्तोत्र १७२५

- कृत राघवाष्टकस्तोत्र ८८१,

१२२९

- कृत रामाष्टकस्तोत्र ८९९,

१५०६

- कृत शिवाष्टक स्तोत्र ९८५

- कृत श्रीरेवणासिद्धेश्वराष्टक

११५५

- कृत सरस्वतीद्वादशनामानि

९३६

- कृत सौंदर्यलहरीस्तोत्र ८१२,

८२०

- कृत स्तोत्रे १५०९

शंकराजी नारायण - पा. ४२१

- भाषणके थेर्य समाधी, पा.

४३२

शतसुख आल्यान - ७६२

शतसुख राधणयध - मुक्तेधरकृत ७९७

शत्रुविध्वंसिनीस्तोत्र - ९३६

शानिमद्रोष - ऊर्क शानिधारप्रबोदगी-

कथा, सधाकृत ५८१

शानिधारप्रबोदगीकथा - ऊर्क शानि-

प्रबोद, सधाकृत ५८१

शानिस्तोत्रम् -

शानेश्वर स्तोत्रम् - १५०४ -
 शायरी - ५४९
 शायरीचरित्र - आनंदतनयकृत १४५०
 - आनंदनंदनकृत १३१२
 शायरीची कथा - १५१६
 शायरीचें आख्यान - आनंदनंदनकृत
 १२८८
 शायरीरामसंदर्शन - आनंदनंदनकृत
 १२३३
 शमंतकमणी - ११४७
 शंभुपंचक - गोसावी सुतकृत १६३८
 शरफोजी महाराज - पा. २८२
 शरभमहिषासिंह स्तुतिः - गोविंदकवि-
 कृत १२०६
 शरभेंद्र - कृत कृष्णवस्त्रिण १४८८
 शरभेंद्र प्रशंसा - १४१७
 शरभेंद्रभूषाल - विनित समामवेश्वर-
 मंड १४८८
 - कृष्णतर्जुनीय १४७६
 शरसेतु - १३१२
 शरसेतुनिरीक्षण - १२४८, १२५०
 शरसेतुमंग - १२५४
 शरदपर्व - ८५६, १५२३
 शहागढ - पा. ४२९
 शहाजहान - ११७१, १७७८
 शहाजी - शंकोजीराजचे पुत्र १३३०
 शहाजी महाराज - १३०३
 - मसूची पाटेलकी व कागदप्र,
 पा. ३, पा. ३३
 शहापुर - पा. २, पा. ७९, पा. १९१,
 पा. ४२६, पा. ४२७,
 १२२२, १२३८
 - अकरा मास्तीपेढी एक, पा ३

- चे भीमस्वामी, पा. ३, ४
 - मसूरजवळचे, सतीबाईचें गांव,
 पा. ३
 - समर्थोवी गुंफा, पा. ३
 शांतचैतन्य - १०९८
 शांतिपंचीकरण - जयरामकृत, पा. ५
 शांति संकटार - १०१९
 शांतेश्वर - ५५४
 शाम - ६८६, १६३३
 शामजी - ७९५
 शामजी रामजी - १२५५
 शामजीसुत - ५५६
 - कृ. दशावतार १५४८
 - मूढभाव, ५५६
 - मूढभाव, कृत दशावतार ७५६
 शामभट्ट - ११८
 शामराज - ८२७, ११३३, १२३५,
 १५०६
 - कृत आरंभ १२३५
 - दिनकपंचे वधु व वास्तुकला चे
 वरील ७९७
 शामा - रावदासाचा १२०४
 शामा विठ्ठलराज - ११२८
 शारदातिलक - ९१५
 शालिग्रामशंखरूप फळप्रति. - ८६०
 शालिग्रामरीक्षा - ७५६
 शास्त्रीगावत शाहीर - १००७
 शास्त्रीवाहन शर - आरंभ १५८७
 शाहपुर - १२८५
 शाहबेग - १४४९
 शाह हुसेन फकीर - ६८१, ७७८,
 ७९३, ११७८, १५०६,
 १५१९, १६१४, १६३९

व्याधचरित्र - ११०५

- गुदाप्रकृति १४५०

व्यास - १०७१

व्यासार्मज - १४९४

व्याहमीदय - पा. ६२

मते - १७९४ वौदे

श

शकुन - ८०८, ८३४, १३११

- एक-पत्रक १२५४

- शिकेचे ७४६

शकुनवंती - ८८७, १७९९

शंकर - ६१६, ९७७, १५४९, १६४४

- नीरव्यासे देवालय, पा. १९४

शंकरकिंकर - ६७०

शंकरचरित्र - १५५३

शंकरचौदक - १२२८, १२४५, १२५१

शंकरपुराणी - पा. ४२७, पा. ४२८

शंकरमिश्र - रचिता रसमंजरीनामधेया

टीका ७३७

शंकर योगी - विरचितः अष्टांगमहायोगः

१७९०

शंकर रेणूराय कानूनगो - १११५

शंकर विवाह - बालकामकृत १५०७

शंकरसुत - ५९७, ६०८, १२१९,

१४४९, १४९४, १६४०

शंकराचार्य - पा. ६१, १०००,

१०७१, ११७९, १२२९,

१५०२

- कृत अष्टांगस्तोत्र ६०८,

१०८१

- कृत अष्टांगस्तोत्र ७५०

- कृत कनकवारास्तोत्र १४८८

- कृत फालभैषागस्तोत्र ९८५

- कृत काशीविश्वनाथाष्टकस्तोत्र

६०८

- कृत कृष्णाष्टकस्तोत्र १५५२

- कृत दक्षिणैश्वर्यस्तोत्र १६२१

- कृत पंचरत्नस्तोत्र ८४३

- कृत प्रबोध सुधाकर ७५८,

१०८२

- कृत भवानी भुजंगस्तोत्र ९३६

- कृत मंगलाष्टक स्तोत्र १२२९

- कृत मानसपूजास्तोत्र १७१५

- कृत राघवाष्टकस्तोत्र ८८१,

१२२९

- कृत राम.ष्टकस्तोत्र ८९९,

१५०६

- कृत शिवाष्टक स्तोत्र ९८५

- कृत श्रीवेङ्कटाविश्वेश्वराष्टक

११५५

- कृत सरस्वतीह्लादनामानि

९३६

- कृत सौंदर्यलहरीस्तोत्र ८३२,

८९०

- कृत स्तोत्रे १५०९

शंकराजी शारायण - पा. ४३१

- भावयते येयं समाधी, पा.

४३२

शतमुख आख्यान - ७६३ -

शतमुख रावणवध - मुक्तेश्वरकृत ७९७

शत्रुविध्वंसिनीस्तोत्र - ६३६

शनिमंदोप - ऊर्क शनि तारत्रयोदशी-

कथा, सहाकृत १८१

शनिवारत्रयोदशीकथा - ऊर्क शनि-

प्रबोध, सहाकृत १८३

शनिस्तोत्रम् -

शानेश्वर स्तोत्रम् - १५०४ -
 शायरी - ५४९
 शायरीचरित्र - आनंदतनयकृत १४५०
 - आनंदनंदनकृत १३१२
 शायरीची कथा - १५१६
 शायरीचें आर्यान - आनंदनंदनकृत
 १२८८
 शायरीरामसंदर्शन - आनंदनंदनकृत
 ११३३
 शमंतकमणी - ११४७
 शंभुपंचक - गोदावी स्तुत १६३८
 शारफोजी महाराज - पा. २८९
 शारभमहिपति स्तुतिः - गोविंदकवि-
 कृत १२०६
 शारभेंद्र - कृत कृष्णचरित्रार १४८८
 शारभेंद्र मशंसा - १४१७
 शारभेंद्रभूषण - विरचित उमावैश्वर-
 मय १४८८
 - किशताजुनीय १४७६
 शारसेतु - १३१२
 शारसेतुनिरोपण - १२४८, १२५०
 शारसेतुमंग - १२५४
 शावपर्व - ८५६, १५२३
 शाहागळ - पा. ४३९
 शाहाजहान - ११७१, १७७८
 शाहाजी - बंगोजीराजचि पुत्र १३३०
 शाहाजी महाराज - १३०३
 - मसूची पाटीलकी व फापदत्र,
 पा. ३, पा. ३३
 शाहापुर - पा. २, पा. ७९, पा. १९१,
 पा. ४२६, पा. ४२७,
 १२२२, १२३८
 - अकरा माहनीवेडी एड, पा. ३

- चे भीमस्वामी, पा. ३
 - मसूजवळचे, सतीबाईचे गांव,
 पा. ३
 - समर्थाची गुंफा, पा. ३
 शांतचैतन्य - १०९८
 शांतिपंचाकरण - जयशामकृत, पा. ५
 शांति संकलन - १०१९
 शांतेश्वर - ५५४
 शाम - ६८६, १६३३
 शामजी - ७२५
 शामजी रामजी - १३५५
 शामजीसुत - ५५६
 - कृ. दशावतार १५४८
 - मूडपावड, ५५६
 - मूडपावड, कृत दशावतार ७५६
 शामभट्ट - ९१८
 शामराज - ८२७, ११३३, १२३५,
 १५०६
 - कृत आर्या १२३५
 - दिनकराचे पत्र व वास्तुकलाचे
 बहील ७९७
 शामा - रामदासाचा १२०४
 शामा विठ्ठलदास - ११२८
 शारदाचिह्नक - ९१५
 शालिग्रामसंलक्ष्य फळश्रुतिः - ८९०
 शालिग्रामश्रीक्षा - ७५६
 शास्त्रीवाहन शाहीर - १००७
 शास्त्रीवाहन शर - आरंभ १५८७
 शाहपुर - १२८५
 शाहबेग - १४४९
 शाह हुसेन फकीर - ६८१, ७७८,
 ७९३, ११७८, १५०६,
 १५१९, १६१४, १६३९

- बाहु उत्पत्ति - महाराष्ट्र - पृ. १०,
 पृ. ५४, ५४८
 शिंदखेड - पृ. ११५
 शिंदी चन्तवर्ती आटवान - कथा -
 चरित्र - १८३
 - आनंदनंदकृत १२०२,
 १२०५, १४५०
 - आनंदनंदकृत १३१२
 - विद्वत्सुत रामा रामदासी कृत
 १४०
 शिरगांव - पृ. २, पृ. ४, पृ. ४२८,
 पृ. ४३१, ५५४
 - कल्याणशंभु दत्तात्रयाचा मठ
 पृ. १, पृ. ११
 - फरमाणांचे लेखन ५७१
 - या संमद, पृ. १३, पृ. १२
 - ये लक्ष्मण ६०७
 - दत्तानयाचे लेखन ५७१
 - धीन रायव ६०७
 - मठपति भीमस्वामी ५५५
 - मठाची परंपरा, पृ. ३
 शिरवळी - पृ. ४३२
 शिरवळ - पृ. ४२६, ६१५
 - ये रंगे गोविंद शुभेष्ट, पृ. ७
 - नारायण गोसावी यांचा मठ
 ६१५
 - नारायण मुठा व बाजीपुत्रा
 यांचा समाधी, पृ. ४२६
 शिराळे - पृ. ५३, पृ. ५४, १८६४
 - मठपति जयशाम, पृ. १९१
 - समर्थप्यायित माहती, पृ. ५४
 तिहाळे - धंदानोगाईचे, पृ. १८९
 - परधीचा, पृ. १९३
 - मठापुत्राचे, पृ. १९५

- माहंमुळीचा, पृ. १८२
 - कातूचे, पृ. १९३
 शिव - कृत रामानंद पद ६९२
 - मल्लानंदीचे मुद्र ५३७
 - यांना अनुग्रह प्रत्यक्ष श्रीगोपाल-
 कृष्णाचा ५३७
 - लिखित घटिकात्म ८०८
 शिवकवच - पृ. १९४, ८५९, ९२५,
 १२५२
 शिवकीर्ति - मोरोपंतकृत १४३२
 शिवचरित्र - १५५१
 - गोविंदकनिकृत १४०२
 शिवउत्पत्ति - शिवाजी शले - शिवाजी
 महाराज - पृ. ३०, पृ. ११,
 पृ. ४२७, ५४८, ६१३,
 ६१५, ७९५, १२८५
 - कर्नाटकची स्वारी १२३८
 - काळभोर खारडे निराशा, पृ.
 ४२८
 - चरित्र, गाढाईत सन १६९५
 तीळ ८९९ -
 - जन्मकाळ ५४८
 - मुळाव्यांची पत्रिका १२४४
 - णारीचा निराशा, पृ. ११
 - वीरयादीस मुझात पृ. ४२७
 - मेट व अनुग्रह १२८५
 - मदत १५७९ तीळ, पृ. ४२१
 - रायगड येतात, पृ. ४२७
 - रायगडावर समाधी, पृ. ४२९
 - व चंद्रराव मोरे, पृ. ४३०
 - समाधदकृत मलार, पृ. ४३२
 - हस्ताक्षर, पृ. ११
 शिवगी - पृ. १९४

शिवतण्डुलमुपनिधिः - ११७३

शिवतण्डुल ६८६

शिवतर - पा. ५३

- चंद्रव मोरे दावा बाबा,

पा. ४३०

- बी चड, पा. ४२६, पा. ४३०

- बे मोरे, पा. ४२६, पा. ४३०,

पा. ४३२

- क्या पळीत देवनामदसाय

५७१

शिवदास गोमा - कृत काशी चंड

१५७६

शिवदिन केसरी - निरदिन - ५४७,

५५०, ५५४, ५७९, ६०५,

६१७, ६१९, ६८०, ६९०,

७५६, ७७८, ७८३, ७९३,

८०३, ८४७, ९९३, ९९७,

१००७, ११०७, ११५८,

११६६, १२०१, १२०५,

१२१३, १२३८, १२५४,

१२७३, १२८३, १४४९,

१४९०, १४९४, १४९६,

१४९७, १५०६, १५०८,

१५११, १५१९, १५८५,

१६३१, १६३३, १६४२,

१७३३, १७३५, १७६०,

१७९९

- कृ. विठ्ठलाचा घांवा ९३६

- कृत समर्थोवर वदे, ६९०,

१०९९

- पुण्यत्रिषी, पा. १३८

- पेटणवा मठ, पा. १३६

शिवनामरी - धंगपुरच्या सोडाचे नांव

५५५

शिवनामावली - अठोत्तरावत ८१४

शिवपात्रिका - ८०८

शिवगार्भदशन - एकुत ७९३

शिवगार्भसंवाद - १२९५

शिवगुणामहिमा - शिवगुण ९८३

शिवमहिमान - ९७९

शिवमूर्ति - भारती, नाशिक ११७३

- शिवराम ११७३

शिवारहस्य - गिरिपत्र ६५८

शिवारक्षा - १७२५

शिवरात्री भागवान - कथा-परिच -

१२१८, १५१३

- अर्चन गंगापाठ १२४४

- आनंदतनयकृत १२०५,

१२४४, १४५०

- आनंदनंदकृत १२५४

- पंडितराम शिरसाळकरकृत १९७

- माधवकिंदाकृत १५०६

- शिवदानंदकृत १५५२

- सदाकृत ५८१

शिवराम - पा. १३५, ५५६, ६००,

६२४, ६७३, ६७५, ६९७,

६९९, ७५९, ७६४, ९८३,

९९७, १००७, ११३६,

११६३, ११६७, ११९९,

१२२९, १२५३, १२८९,

१४९५, १५११, १५१९,

१५५०

- आपचंदचे, पा. १९८, ७५९,

१०३९

- भारती, भास्करामकृत ११६७

- कृत अष्टावतारमाधन १०२७

- कृत भारावलीप्रदीका १०८१

- कृत अष्टावक्र, पं. ६
- कृत कल्याणांची भारती ११६७
- कृत द्वादशमास कौतुक १५६९
- कृत पंचीकरण ६७४, ७८१, १७२२, १७४५
- कृत पाळकृष्णांची भारती ८०२
- कृत घोषवासणी १०६८, १०६९, ११५४
- कृत मोघामृत १०५८
- कृत रामतुळशी ११६३, ११९५
- कृत रामायणर टीका १०२२
- कृत वासिष्ठसार १०२१
- कृत शिवपूजामहिमा ९८३
- गदापरांचे पुन, पा. १८९
- गद्दीग वेणाबाई १७४२

शिवराम पूर्णानंद - पा. १९७, ५४९, ५५०, ५५४, ५६९, ६०८, ६०९, ६१६, ६१७, ६७९, ६८१, ६८२, ६८८, ७५९, ७६३, ७७८, ७८४, ७६३, १०७, १०९, १८५, ३०२७, १०३१, ११०७, ११४७, ११५१, ११५२, ११५८, ११६१, ११६२, ११६६, ११७४, ११९४, ११९८, १२००, १२०१, १२०४, १२०५, १२०९, १२१३, १२१४, १२५०, १२५१, १२५४, १३३२, १४७७, १४९७, १४९८, १५०६, १५०८, १५१०, १५१२, १५१८, १५४४, १५४५, १५४९, १५६७, १५८५,

१६३३, १७३५, १७४१, १७६०, १७६१, १८०९, १८४६

- कृत अष्टावक्रामायण ३८३२
- कृत अररोक्षातुभूतिदीपिका १०८०

- कृत गीतावेदिका १८३२
- कृत गोवाळकाला ११५८
- कृत दक्षिणामूर्तिस्तोत्राचे सप्त-श्लोक ११२३

- कृत निःसंदेहदिनकर - दिवाहर - १०५३, १०५४
- कृत प्रदीपव्या १२७३
- कृत प्रबोधसुपाकर ११७९, १८३२

- कृत महारोध ११२६
- कृत भागवत १०९२
- कृत मुरलीचें चरित्र १५१७
- कृत योगवासिष्ठसार १६६८
- कृत रामतुळशी १०५२
- कृत रामाष्टक १०२४

शिवरामाचा एका - ६८०
 शिवरामायण - १२०१, १७६०
 शिवरामायण - एदनायकृत १२१०
 शिवरामेश्वर - १०२७
 शिवलीलामृत - ११४७, १५८५
 - वीरकृत ५४७, ९९८, ११७५, १७१९, १७६५
 शिवशंकर - १२१९
 शिवसहस्रीमंत्र - ३७१५
 शिवसहस्रनामावली - ११६४, १३४३, १५८५
 शिवसुत - ७७८, ७९३, १२०१

शिवरत्नयः - रामानुजकृत १४४२

शिवस्वरोदय - ७८५

- रामदासकृत १८२२

शिवाद्भय - अनंनबोधायै गुप्त ५८२

शिवानंद - १००७

शिवानंद योगेश्वर - कृत सा. १४४८
बंशवती १४८

शिवार्थ - १२०५

- कृत पंचशरीचरित्र १२०५

- कृत महायुधचरित्र १२०५

शिवाष्टकम् स्तोत्रम् - संकराचार्य विर-
चितम् १८५

शिवाष्टोत्तरनाथ - १२५२

शिष्टपाठमहाकाव्य - १३३

शिष्टपाठवध - ७७८

शीघ्रबोध - १७८७

शुद्धजन्म - १८३

शुद्धदेव - १०७१

शुद्धदेवचरित्र - १७६८

शुद्धरमासंवाद - आख्यान - ५७९,
९३६, ९८३, १२०५

- अमृतशमकृत १४७, १४८२

- रत्नविद्वत्कृत १५१०

- नायाभक्तकृत १२०५

- मुक्तेश्वरकृत १३१२

- हरिकविकृत १४७०

शुद्धाचार्य - विरचिता प्रथोत्तमाक्ष
१०५५

शुद्धाष्टक - ११४२

- हानदेव विरचित ८३७, १०९३

- शानेश्वरकृत ११४७, १२०१,
१६२४

शुद्धोक्ति - वामनकृत ६०३

शुद्धवाचा - ७५१

शुद्धमहाशानाचा घटा - ११०५

शुद्धमूर्धमवेदोद्धारण - संस्कृत ७८५

शुद्धधर्म - दामोदरगुप्तविरचित ८९४

शृंगारश्लोक - १४४६

शेष महमद - ५५०, ५५४, १००७,
१२०१, १७३३

शेषवाळ - पा. २

शेषोष्ठी - पा. १९२

शेर - पा १९३

शेराजीराज - सरफोजी राजे १२३९

शेवर्गा - पा. १२६, पा. १२८,
८९३

शेष - ७७८, १४९८

- कृत अग्न्याधानप्रयोग १७८०

- कृत अद्भुतकांड, रामायण,
पा. २८०

- कृत अमृतेश्वर १४९८

- कृत रामानुजचरित्र १४९८

- कृत गजेंद्रमोक्ष १४९८

- कृत गोवालकाला १५६६

- कृत गोविंदवाक्य १४९८

- कृत तारकप्रज्ञाष्टक १४९८

- कृत दामाजीपंताई चरित्र
१४९८

- कृत पद्मरंगमाहात्म्य, पा. २८०

- कृत महाबलमहावी कथा
१४९८

- कृत शृंगारपा १४९८

- गोविंदवाक्ये शिष्य १४९८

- परंपरा, पा. २८०

शेषमिश्रीरघुनाथरायदक्षपत कुंभकोण

- १२०५

शेषराय मुंजंगराय - मामलेश्वर बीड
७३३

शेषसुत - १४९८

- कृत भारती शरद्विहाची
१८९८

शेषाद्रि - १४४९, १४९७

शेळगावकर जीवराम - जीव कवि -
१२०५

- कृत कचोपाख्यान १२५४

शेषराः कविवर्यवसौयगाणपत्यसर्व-

संग्रहोत्कलितम् - १७२५

श्याम - १५२८

श्यामदास - १४४९

श्यामसह - ७९४

श्यामसुंदर - १५१९

श्यामसुताकित - ६८१

श्यामहरणो - १८६५

श्यामकवय - ८९४

श्यामवध - १४६४

श्यामकवयि - चंद्रविक्रमकृत ७०५

श्यामवधविरचितकवयम् - १२८५

श्रीकृष्ण - वेदकृष्णसुत ९०८

श्रीकृष्णकणामृतस्तोत्रम् - छीटा-

शुक्लेन विरचितम् ८४२

श्रीकृष्णचंद्रोपाधिकास - १२५५

- प्रतापसिंहकृत १२८१

श्रीकृष्णजन्मकथा - आनंदसुतकृत

१७६०

श्रीकृष्णदानप्रत - एकाग्रकृत १६२६

श्रीकृष्णनाटक - आनंदनयकृत १२०५

श्रीकृष्णपत्रिका - व्यंकटेश्वरकविकृत

११४९

श्रीकृष्णभक्तिचंद्रिकाणाटकम् - गदा-

देवसूनुतात्मानतदेवैककृतम्

१६५१

श्रीकृष्णस्तवन - धारालुवादेवीवदकृत
१६९७

श्रीकृष्णायस्तोत्रम् - गजभरीक्षितविर-
चितम् ६८३

श्रीकृष्णाष्टक - १४७३

श्रीलंछ्याचंभाकथान - चरित्र - १५१८

- प्रभुनंदनकृत १८२०

श्रीगुरुमाहात्म्य - १४८४

श्रीधर - श्रीधर मङ्गलानंद पदा - ५४७,

५५०, ५५४, ५५६, ५५८,

६०१, ६०५, ६१६, ६७८,

६७९, ६८२, ६९०, ६९७,

७१५, ७७८, ७९३, ८०२,

९३३, ९७९, ९९३, १००७,

११२९, ११३३, ११४७,

१२०२, १२०९, १२१३,

१२१५, १२५०, १२५३,

१२५४, १२७६, १२८९,

१४४९, १४९७, १४९८,

१५०१, १५०६, १५०९,

१५१५, १५२५, १५५८

- कृत अश्वमेध ११४४, १२३०,

१७६०

- कृत कथादानकथा ११४७

- कृत कृष्णलीलासुत १७३०

- कृत चक्रदात्रचरित्र १२३०

- कृत चोलायजचरित्र १४५०

- कृत ज्योत्स्नाख्यान १२१२

- कृत दुर्गास्तोत्र १२७४

- कृत गजोपाख्यान १५७५

- कृत पौर्वप्रताप १०१०, १५७५

- कृत पांडुरंगमाहात्म्य १०१८

- कृत पारधी कथा ६९७, ७९३,

१६२१

- कृत माधार्पदेविद्या टीका १३१५, १३७१
- कृत मिश्रगीत ५५४
- कृत मयूरध्वजचरित्र १४५०
- कृत रामट्टणमक्तसंवाद १०१०
- कृत रामविजय ७९७, १००१, १५४१, १७६३
- कृत शिवलीलाचूत ९९८, १३७५, १७१९, १७६५
- कृत श्रीराममगुणप्यान ७९३
- कृत संतमाळा ६९७
- कृत सेतुबंधन ९८३
- कृत हरिविजय १०११, १११९, १३५१, १६९८, १७६४, १७७०

श्रीधर गुरुदास - ६६०

श्रीधरपंत - पा. १९७, १०३२

- दासविभ्रामधाम प्रस्त वनेतील ६९७

श्रीधर महानंद - श्रीधर महा-पा. १९५, ५६९, ८०७, ८४७, ९३६, १५४९, १५६३

- कृत बोळाराजचरित्र १२५४

- कृत जिवूबाह्यान ११६५, १५४८

- कृत पारधीवी कथा १२१८

- कृत मयूरध्वजचरित्र १२१०

- कृत शिवलीलाचूत ५४७

श्रीधरस्वामी - १००७, १२०१, १४४१

- कृत सुबोधिनी टीका, धीरेवर ११२३

श्रीधरानंद - ९४६

श्रीधरी टीका - भागवतावरील, पा. ४८०

दि. खं. १५

श्रीनिफचरित्र - १८३८

श्रीनिवास - १२१०, १२८०

- कृत कृष्णलीला १२१०

- कृत गोपीगीततारकावली १३२६

- कृत चंद्रमंजरी १४०३

- कृत निधनमनामालि: १४७९

- कृत रामकीर्तन १२१०

- कृत वैद्यदेवनामवर्णनम् १२१०

- कृत सुदामचरित्र १२१०

- कृत सुपनोरंजन १४१७

श्रीनिवास गोरमाजी - १२११

श्रीनिवास भगवंत चंदावरकर - १३२५

श्रीनिवासचंदा - १२४१

श्रीपंचमदमाहात्म्य - १४३३

श्रीपत - १२०१

श्रीपति - ६१६

- कृत प्रह्लादचरित्र १५९२

श्रीपतिदास - कृत मनाचे चरित्र १२०७

श्रीरंग - ५५४

श्रीरंगनारायण - १७९६

- कृत काण्ठोपास्राचरित्र ८४०

श्रीरंगसंतमाळा - श्रीरंगानुजआत्मज - कृत ६९०

श्रीरंगानुजतनुज - ५६९

श्रीरंगानुजआत्मज - ५५६

- कृत श्रीरंगसंतमाळा ६९०

- कृत सच्चिदानंदस्वरूपाचे वर्णन ६९०

- कृत संतमाळा ६०४

श्रीराम - बोटचे, पा. ६५

श्रीरामकृपाविष्णुस - मुकुंदकृत १३०५

श्रीरामचंद्रपदाभिषेक - १४३१

श्रीरामपंडित = ऊर्फ भाऊसाहेब रंजळ
कर, पा. १

श्रीरामतुला - पा. ७५

श्रीराममठ - पा. ६५, पा. ७३,
पा. १०५, ६५१, ७२७

श्रीराममंत्रसंख्या - ९४४

श्रीरामवेजय - १४१६

श्रीरामशरसेतु - १२०५

श्रीरामसगुणध्यान - श्रीपरकृत ७९३

श्रीरामसहस्रनामस्तवाराज - ८९४

श्रीरास्तव - ९३६

श्रीरामहृदयम् - अष्टाश्वत्थामायणातील
८९९

श्रीरामानंदगुरु - १२८०

श्रीरामानंदन मयूर - कृत सन्ननिपाळा
११४७

श्रीरामाष्टक - १४७२

श्रीरेवणासिद्धेश्वराष्टकम् - शंकराचार्य
विरचितम् ११५५

श्रीशिवाकिलित - १२११

श्रीहरिरामक - ९३६

श्रेष्ठ - पा. ६२, ७९९, १०९१

- कृत कृतनिर्वाह ११८४

- कृत भक्तिरहस्य ६१२

- कृत सुगमोपाय ८७३, ८७४

- रामोपागदाष्टक पा. ७९

श्रीचम्रायधित्तचेदिका - नृसिंहदीक्षित
सूत्र दिशनाथमदनिविता
१७८०

श्रीनोद्धर - सांग्माराष्टक ११६६

- भवस्वर्णिगृह ११६५

प

पद्मकम् - ८९९

पद्मसंघः - ८९९

पद्मस्तु - १२११

पांडेपु - समर्थकृत, पा. १३५, ६४३,
७३०, ९७९, १२२३,
१२४०, १२४८, १५०२,
१६७८

पञ्चविकारा. - ८९९

पोदशनामावली - १५१३

पोदशोपचारपूजा - ८९४

स

सक्र - मिरजेच्या, पा. ५५

सकुवाई - जें चरित्र, मधनाथकृत
६००, १४६६, १५१७,
१६१६, १७९६

सकंभटारमज - मुळे ९३६

सखा - ५८१, १५०६

- कृत 'आणिठ नेणे हो' ६९५

- कृत आत्मादशप्रकाश ५८१

- कृत एकनाथांची आरती ५८१

- कृत द्रौपदीचा भावा - ९३३,
१५०६

- कृत पाळणा ६४३

- कृत हानिप्रदोष ५८१

- कृत शिवराजमनक्या ५८१

- कृत ज्ञानदीपिका ५८१

- यांचे शुद्ध जनार्दन ५८१

सद्या कविराज - १४७५

सखानंद - १४४९

सखाराम - पा. ५५, पा. १३५

- कृत अमरात्मक रागगीता
१६५९

सत्ताराम यादुभट - ८९४

सत्ताराम धालिबे - १०००

सत्तारामसुत - ५५४

- कृत आर्या हविमगोस्वयंवर
९८३

सखीदास - १९१५

सखोया नाईक - ५८१

सगुणप्यान - धीवर्मयकृत पा. ११६,

६११, ६४४, ६११-१२,

७०८, ७३०, ७८६, ८०७,

९९४, ११४५, ११९०,

१२४०, १२८७, १५०९,

१७४९, १७७१

सगुणनिरोपण - १२७३

संकट चतुर्थीकथा - रामानंदकृत ११४७

संकटनाशनस्तोत्र - ७६८

संकटहरिणी शिवमंथ - ११९७

संकट चतुर्थीव्रत - ९२३

संकेत कुवडी - १६७३

संकेतमंथ - दादबोधवर्णे मुखवला १६६६

संकेत रामायण - येणीगिरिषाकृत ७२३,

७२४, ७३८, ७४५

संगमेश्वर - ६१३

संगीतदर्पण - हरिवल्लभकृत ११७५

संक्षेप रामायण - ६११

सचिव - भोईचे पा. ८

सच्चिसुख - १४४९

सच्चिदानंदयाया - १३३९

सच्चिदानंदसेवक - १३३३

सज्जनगड - पा. १, पा. ७, पा. ९,

पा. १३२, पा. १३६, पा.

१९२, पा. ४२६-२८, पा.

४३१, पा. ४३३, ९६९,

११५५, १२८५, १८७४

- चे सज्जनगड पा. ३६

- येथील रामाच्या मूर्ति पा. २८२

- येथे वेणावाईची समाधी पा. ५५

सज्जनरंजन - ६१७, ६१९, ६८८,

९७७, ९९७, १२०१,

१५२४, १६३३, १६४०,

१८०९

सज्जि भोसले - १७६६

सडा - केशवकृत १२५१

सरकार्योत्तमक सभा - १११६, १५३४

सत्यभामादानाम्रत - १७६०

सत्यभामाविलास - आनंदतनयकृत
१२०३

- धामनकृत १३१२

सत्यार्थचरित्र - किंकरकविकृत १२०६

सरसंगमहिमा - रंगनाथकृत १४५०

सद्यमानंद - ७५७

सदाचारटीका - १७५८

सदानंद - पा. १९५, ७५७, ७९३,

९९७, १२१३

- सुहृदोत्तमस्वामीचे शिष्य ७५७

- विलयानंदीचे शिष्य ७५७

सदानंदतनय - ९८१

सदानंद सरस्वती किंवा मुनि - कृत

जयदेवकृत अष्टपदीवर टीका

९४६

सदाशिव - १२२९

- अश्वपूतांकित १२७३

- कृत आत्मविलास १४००

- कृत आत्मानात्मविवेक १००३

- कृत मरुतामुरवध ९८३

- कृत मनीषाचक्र १२७३

- ध्येनेरानंदन १२७३

सदाशिव नगर पेंकदेश - १०६४

सदाशिव सुधा - पा. १९३ -
 सदाशिव प्रह्ला - १४४९
 सदाशिव मठ - ८९४
 सहृदय अष्टक - कवि सूर्यकृत ११७२
 सहृदयदास - कृत प्रह्लादचरित्र १४५०
 - कृत सीताकल्याण १४७०
 सहृदय दासानंद - १२८८
 सहृदय पंचपदविमोच - रघुवंतकृत ६८७
 सहृदय शंकर अनंत - ५६९
 सहृदयविमोच - विरिघाकृत ६३२
 सहृदयपदेन - वासुदेवकृत १५०७
 सनवीदास - ७६४, ७९३, १२२९,
 १५०६
 सनाकुमारसंहिता - ७५३, ८९४
 सनमज्जात - माधवकृत पा. २८०,
 १३३८
 सनद - सन १८९१ तीळ ८९२
 संतकविकाशसूचि - चांदोरकरकृत
 ५८९, ८५८
 संतमानावली - ५६९
 - आत्मसाधनकृत ६३५
 - जयरामकृत १२६४
 - मध्वनाथकृत १५०६
 - विद्याकृत १६६३
 संतसाधना - १४४९
 संतमानसपूजा - वेदा नागनाथकृत
 १७२६
 संतमालिका - १३९, ९३६
 - कोनेरीनंदन गंगाधरकृत ६७०
 - जयसमस्तकृत ११४६
 - देवदासकृत पा. २८३, ५८०,
 ८९३, ११२५, १४९०,
 १५१०
 संतमाला - यशविंशकृत ७९६

- भीषकृत ६९७
 - श्रीगानुजात्मजकृत ६०४
 संतलीलाकृत - महिपतिकृत १७१५
 संतविजय - महिपतिकृत पा. २८०,
 पा. ४२८, ७३३, ७७५,
 ११६४, १३७४, १७४०,
 १७७५
 संतांच्या भाषा - मोरोपंतकृत ५५४
 संताजी तेजी नागनाथ - ५५४
 संतान सप्त - १५३४
 संतावली भाषयान - विष्णुदास नागा-
 कृत १५५२
 संदेहहरण - राघवकृत पा. १८४,
 १०४९, ११४७, १८३४
 संन्या - ८९४, ९३६
 संन्याभाष्य - १६५५
 सगमणिमाला - मोरोपंतकृत ६०५,
 ११४७
 ससधातवः - ८९९
 ससशब्दी - ज्ञानदेवकृत १५३७
 ससव्यसन - निर्जिनकृत १५१०
 ससनाली - ७४३, १७८६
 - विठ्ठलनंदनकृत १७२९
 ससछोकी - विठ्ठलदीक्षितविरचित ६८३
 सससमासी - धीसमर्थकृत पा. १३६,
 ६४६, ८६२, ८८६, ११४५,
 १३४०, १३४८, १७७२,
 १७७४, १८७५
 ससनीस - पा. ७
 - इषट्यामपुरचे पा. ५३
 - सव्यवर्गचे पा. ३६
 ससाधारण - ७९४
 समापर्व - मुक्तेश्वरकृत ७४३, ८४९,
 ९८३, ९९३

— मोरीपतकृत ६०३, १४३०

— वामनकृत ९७४

सभासद — कृत शिवछत्रतीर्थाची बघार
पा. ४३२

संभाजी राजे — पा. ६, ५४८, ६१३

— यांचे धीवमर्थाचा सुद्धिवाद
१२४०

— यांचे धीवमर्थाचे पत्र ९९४

संषाद — सेनान्हावीकृत १४५०

संस्कार आणि शांति — १७९५

संस्कृत ग्रंथ — धीवमर्थाकृत दासगीता
१२४०

श्री समर्थ — धंतर्भाष्य सर्वत्र, प्रत्येक
पान आणि प्रत्येक वाद,
छातस्या छात, पानें (१,
२, ४, ६, ८, १०, ११,
१३, १४, १६, १८, १०५,
१२९, १३५, १३६, १८२,
१९२, १९४, १९५, १९७,
२०६, २०८, २०९, २८२,
४२६, ४३०) व घाटें
५३९, ५४७, ते ५९, ५५४,
५५६, ५६९, ५६४, ५६५,
५६८, ५७९, ५८२, ५९५,
५९८, ६०१, ६०४, ६०५,
६०७ ते ११, ६१४ ते १९,
६१२ ते २६, ६४७, ६५२
ते ५४, ६५७, ६६२,
६६८, ६७०, ६७३, ६७८
ते ८०, ६८२, ६८६,
६८८, ६९०, ६९२, ६९४,
६९७, ६९९, ७०५, ७११,
७१४, ७१७, ७३२, ७५१,

७५६, ७५७, ७५९, ७६०,
७६२ ते ६५, ७७८, ७७९,
७८२ ते ८४, ७८८, ७९३,
७९४, ७९६ ते ९९, ८०१,
८०२, ८०७, ८१४, ८२७,
८३२, ८४७, ८६७, ८९२,
९०४, ९३२, ९३५, ९३६,
९३८, ९४३, ९४५,
९७५, ९७७, ९७९, ९९१,
९९४, ९९७, १००७,
१०१४ ते २७, १०९१,
१०९९, ११३६, ११३९,
११४५ ते ४७, ११४९,
११५२, ११५७, ११६० ते
६३, ११६५ ते ६९,
११७१, ११७३, ११७७,
११९१, १२०० ते १२०३,
१२०४, १२०५, १२०९,
१२१२, १२१३, १२१५,
१२१८, १२१९, १२२१,
१२२४, १२२५, १२२८ ते
३०, १२३५, १२४०,
१२४४, १२४५, १२४७,
१२४९ ते ५१, १२५३,
१२५४, १२६४, १२७२,
१२७६ ते ७८, १२८३,
१२८४, १२८६ ते ८९,
१२९४, १२९५, १२९९,
१३१३, १३४१, १३५८,
१३७७, १३८३, १४४१,
१४४४, १४४९, १४७७,
१४९०, १४९४ ते ९८,
१५०१, १५०२, १५०४,
१५०६ ते १२, १५१५,

- १५१८, १५२०, १५२२,
१५२५, १५२८, १५३१,
१५३३, १५३८, १५४०,
१५४२, १५४४, १५४६,
१५४७, १५४९, १५५५,
१५५८, १५६२, १५६४,
१५६७, १५६८, १५८५,
१५८९, १६१४, १६२८,
१६२९, १६३३, १६३९,
१६४०, १६६४, १६६७,
१६९०, १७३३, १७३५,
१७४२, १७४७, १७४८,
१७५० से १७५३, १७५६,
१७६०, १७६१, १७६६,
१७७२, १७९६, १७९९ से
१८०१, १८७२, १८७५
- कृत अखंड धावधान ९९४
- कृत अक्षरपदसंज्ञा १०८९,
१६६१
- कृत अंतर्मात्र ५४५, ६४१,
६४३, ६४४, ६९१, ७६६,
९६९, ९९४, १०७६ से
७८, ११७४, ११८४,
१२२३, १२४०, १२८६,
१२८७, १५४७, १७४९,
१७७२, १७७४, १८४०
- कृत आत्मापाम ५४६, ६४१,
६४३-४४, ७६६, ८८६,
९६८, ९९४, १०९०,
११८४, ११९०, १२२३,
१२४०, १२८७, १७४९,
१७७२, १८४०
- कृत आत्मा १०५०, १२७६
- कृत आच्छेद ५६०

- कृत ईश्वरविवाह ६८२, ७०६
- कृत एकवीसमासी ५५३,
६४५, ८०५, ८८६, १०७३,
१२४०, १७४१
- कृत औपम्याशतके ५५०, ७०७,
११८३, १२४०, १५०७,
१५३८, १५४५
- कृत कल्याणके ६७६, ७०९,
७४९, ११६९, ११७२,
१२८६, १५०७, १५०९,
१७४८, १७५०
- कृत काकह आती ९७९
- कृत कृतनिर्वाह ११८४
- कृत कर्कद्विषय ९७९, ११२७
- कृत चतुर्थमान १२२३, १२७८
- कृत चतुर्थयोग ६४१, ६४३,
६४४, ६६२, ७२०, १२२३,
१२७८
- कृत चतुःसमासी १२४०
- कृत जनकाव्या ओम्हा १२२९
- कृत जनस्वभाव ६४९, ९९४
- कृत ज्ञानादपुष्ट ५४४, ६४१,
६४३, ६४४, ९६३, ११८४,
१२२३, १२४०, १२८७,
१७४९, १७७२, १७७४
- कृत कल्याणी १२२९, १५११
- कृत शुद्धाध्याना सावितकेलें
प्रकरण ७८३
- कृत दासगीता मृण्मये पंचाग्यायी
१२४०
- कृत दासबोध १५०९, १५४६,
१८६३ से १८७४
- कृत दिवटा १२२१
- कृत निर्गुणध्यान ६४४, ६९२,
७३०, ९९४, १०८४,

- १२४०, १२८७, १५०२,
१५०९, १७४९, १७७२
- कृत नीति १८०८
- कृत पंचमान ६४३, ६४४,
७३०, १०८७, १२२३,
१२४०
- कृत पचसमाप्ती ५५२, ६४३,
६४४, ६८०, ७३०, ८०१,
९७०, ९९४, ११८४,
१२२३, १२४०, १२८७,
१७७२
- कृत पंवीकरण ६६३, १०६७,
११८४, १७७२
- कृत पंवीकरणयोग ६४३,
६६३, ७३०, ८०६, ८८६,
१०८८, ११८४, १२२३,
१२४०, १६६२, १७७४
- कृत पचीकरणविभाग १२४०
- कृत पट्टरी आणि विडल
सांग्यावर बंदे १८००
- कृत पिगळा १२७८
- कृत पूर्वाभि ६४१, ६४३,
७०७, १०७०, १०७९,
११८४, १२२३, १२४०,
१२८७, १७४३, १७४९,
१७७१, १७७२, १७७४
- कृत प्रकाशनिकाणप्रमाण ९९४
- कृत फुटयोग १२२३, १२४०
- कृत बहुधा गोदावी ५४३,
११८४, १२२३, १२४०
- कृत सुद्धिवाद १२४०
- कृत मागवत १५०७, १५४२
- कृत भारार्थसामायण म्हणजे
सामायण च ६०४

- कृत भीमछपी ५९७, १६८२
- कृत मनाचे श्लोक ६५९,
६७६, ६७८, ९८६, ९९०,
१४९३, १५०७, १५०९,
१५६५
- कृत महत्तमीळा शिक्वण १२४०
- कृत माधवी प्रन्य १२२३,
१२४०
- कृत मानपचक ६४३-४४,
७३०, १२४०, १६६०
- कृत मानसपूजा ६४१, ६४३,
६४४, ६६३, ९३६, ९६३,
९९४, ११८४, ११९०,
१२२३, १२४०, १७४१,
१७७२, १७७४
- कृत मामळभट ११६५,
१२२९, १५४२
- कृत माक्षीचा जन्मकाळ ५६८
- कृत माक्षीचे स्तोत्र ५९७
- कृत मीरण १२४०
- कृत मुषलमानो श्लोकाष्टके
६६८
- कृत यात्रा चाफर्जीची १२२९
- कृत युद्धकांड ६०४, १५०७,
१६२८, १७५४
- कृत राजधर्म ५८९, १२४०
- कृत रामगीता १७९८
- कृत राधायण ६०४, ७४६,
१०५१, १२२३, १२२९,
१२३१, १२४०, १४९३
- कृत लघु सुद्धिकांड १७५४
- कृत वरप्रसदमन्य म्हणजे
वासिष्ठसार १७८८

- कृत पद्मिनी ६४३, ७३०,
१७९, १२२३, १२४०,
१५०२, १६७८
- कृत सगुणव्यास ६४४, ६९१,
६९२, ७०८, ७३०, ९९४,
११९०, १२४०, १२८७,
१५०९, १७४९, १७७२
- कृत घससमाधी ६४६, ८९९,
९८८१, १२४०, १७७२,
१७७४, १८७५
- कृत संमाजी राजाना पत्र ९९४
- कृत सरवदा ५९०, १२७८
- कृत सीताशुद्धी म्हणजे सुंदर-
कांड ५९७
- कृत सुंदरकांड ५९७, ६०४,
९७४, ११७४, १५०७,
१५०९, १५३८, १५६३,
१७५४
- कृत स्फुट ओग्या १५०२
- कृत स्फुट प्रकाश १२४०
- कृत स्फुट श्लोक ६७७, १६९१
- कृत हनुमंतस्तोत्र ५६६
- कृत हनुमंतशर्मा पंचरत्ने ९३८
- कृत होळीवर अभंग १२४०
- कृत धामवर्म ५८९, ९९४,
१२४०
- यांचा गंगाबाईचा अनुग्रह
१२८५
- यांचा डोंगर पा. ४
- यांचा मगूर येथे रक्षिपात्र पा. ३
- यांचा शिखरचळीत वास
पा. ४२७
- यांची आरती ९९९

- यांची आरती कल्याणकृत
९९७, ११६७
- यांची आरती गणेशकृत ८०२
- यांची आरती माधवकृत
१२३०, १४९७
- यांची आरती शृंगीरकृत १२३८
- यांची आरती रोकडारामकृत
१५१०
- यांची तसवीर पा. २८१,
१८६४
- यांची तसवीर कोनूरमठातील
पा. २८२
- यांची तसवीर झोळीशाम-
याबांच्या मठातील पा. २७९
- यांची तसवीर संजवामठातील
पा. २७८
- यांची तसवीर शिरगावमठातील
पा. ३
- यांची तसवीर सज्जनगडावरील
पा. २७९
- यांची नावे १७९९
- यांची पुण्यतिथी ५५६,
१७९९
- यांची कदापुरची मुंफा पा. ३
- यांची शिवतरनी पळ पा. ४१०
- यांची हेळ्याळची पळ पा. ४२५
- यांचे मौन वर्षभर ७७८
- यांचेवर आष्टक गंगाधरकृत
५७८
- यांचेवर आर्या मोरोपंतांच्या
१७९९
- यांचेवर पदे आत्मारामकृत
११६६

- यांचेवर पदें गिरिधरकृत ६८०
- यांचेवर पदें देवशयकृत ६७०
- यांचेवर पदें शिवदिनकृत ६९०
- यांचे स्वका आत्मनारायणकृत ६२५
- यांच्या पादुका दगडाच्या १२८५
- यांच्या वस्त्रा १५०, १८५१ ते १८६२
- यांच्या वेळचीं मसूरचीं घराणीं पा. १३
- यांच्या वेळचीं हानेधरी ५७२, ८६८
- यांना गिरिधराचें श्लोकवद्ध पत्र ७४८
- यांनीं हुकोयांना सांगितलेल्या चरित्रात्मक अभंग (१) ११३९
- यांनीं दिलेले शिवउत्तरातीना दर्शन पा. ४२७
- यांनीं मिरजमठास दिलेले रामपंचायतन पा. ५५
- लिखित याज्ञिकीरायणाची प्रत पा. ७३, ६५३, ६५४, ७४८, ७९९, १३०८, १३१६
- व केशव यांची पत्रोत्तरें ७८३
- व मुकाराम यांच्या अभंगाचा कागद ९३६
- शिष्य वदय पा. १८३
- शिष्य जयराम पा. ५४, पा. १९१
- शिष्य त्रिंकराय पा. ४२८, ६९८
- शिष्य माधव १३४३
- शिष्य मुसकराम पा. ४२९
- शिष्य रंगनाथ ५९१

- शिष्य सीतागमबाबा १०६०
- सद्गुरुस्तोत्र गिरिधरकृत ६५६
- समाधीचा श्लोक १११०
- स्तवनपर स्तोत्रें ११७४
- स्थापित माहति पा. ३, पा. ५५

समर्थकरणा - गिरिधरकृत ६९५

समर्थचरित्र - पा. ३, ६२६, ६३१, ६९७, ११४७, ११७७, १२८५

- आत्मनारायणकृत पा. ४५६ ६२५, ११७७

- आर्वाश्लोकवद्ध १२१७

- उद्धवस्तुतकृत पा. ६३, पा. ४५६

- जुनी दोन ५४१

- तेंडुलकरप्रकाशित ६२५

- दासप्रताप १८१५

- नरहरिदासकृत १६४९

- भीममठातील १८३९

- भीमस्वामीकृत ५५५, १४६८, १४६९

- मंत्रमक्तिमाला ६११

- मंडोपतिकृत भक्तविजयातील ८८५

- धामदासगुणार्णव १८१६

- वरुणकृत ५५५

- हरिकविकृत १६४९

समर्थचरित्रमंदिर - पा. ४८१

समर्थप्रताप - गिरिधरकृत, पार्श्व (६४, ६५, ८०, १०५, १८४, १९६, ४२७), ६३१, ६३२, ६४८, ६८०, ६८४, ७४५, ७६३, ७९९, १६८६, १८४४

समर्थमंदिर - श्री क्षेत्र जीव देवील

पा. ४३३, पा. ४८३, १८४४

समर्थवाग्देवतामंदिर - भुक्तं देवील,

पाने (१७८, २८४, ३९३,

४३३, ४४३, ४६९ ४८१),

६२१, १३०८, १५०३,

१७४२

समर्थवंशावली - १७५९

समर्थसद्गुहस्तोत्रम् - गिरिवरकृत ६९७

समाधी - एकनाथकृत १५१०

समाधीबोध - निरुतिनाथकृत १०५९

समाधी व्वायवा - १०९४

समासचक्र - ७७८, १५८१

समासप्रकरणम् - बाट्टासिना कृतं
१३९०

समुद्रवही - रंगनाथस्वामीजी, पा. ६

समुद्रसमापनकथानक - ५६४

सरयव भमीर मिया - १७७७

सरयव महमद - १३९८, १५४५

सरवाल - पा. ४२६, पा. ४३१

पा. ४३३

सरफोजी राजे - पा. २८३, १२०५,

१२१२, १२२२, १२३९,

१३०३, १३३०, १३८१

सरली - १२२०

सरयवा - भोगमर्थकृत ५९०, १२७८

सरस्वती गंगाधर - कृत शुक्लरिप
१६५०

सरस्वतीश्रद्धाशानामानि - भाषार्थ-

विरचितानि १३६

सरस्वतीमहाल - संजायस्यावा २८३,

पा. १८४, १८४४

सरस्वतीस्तोत्रम् - ८९४

सर्वतोमन्त्रदेवतापूजनम् - ६२१

सर्वोच्चमस्तोत्रम् - भक्तिकुमारप्रोक्तं
६८३

सर्वोद्धार - दत्तात्रयविप्रकृत १३६

सर्वोपनिषासाम् - ८९४

सर्वोपनिषदाद्यं ग्रन्थ - ९३६

सर्वोपरिमंत्रः - १७३८

सवादं साधवराव - १७६१

सहजनाथ - १२७३

सहजानंद - ५५४, ५५६, ७५९,

१०४८, १३९०

- कृत ज्ञानदीपिका १६८५

सहजानंद कीनेरी - ११५६

सहजानंदशिष्य महाजानंद - १४९७

सहजनाम - १४१०

- एकछोकी ९०३

सहस्रबुद्धे - दत्तत्रय हरि, करकंकर

७६०

साकर - पा. ४३०

साठे - भा. ग. पा. ४६३

साठेगांव - पा. ६२, पा. ६४, पा.

६५, पा. १३०

सांगली - पा. २, पा. २८४

सातारा - छुट्टे (२, ४६, ५३, १९४,

४३०, ४३१, ४३३) ५४८,

१३३०

सांदोली - पा. ४३०

सायाजी अनंत - १५८५, १८८६

सामुद्रिक - नरसिंहकृत ८००

सांप - कृत शशाङ्कमदिना १२१२

साम्राज्य - जयश्री रामराज्य ६८९,

११५१, १७५१

साम्राज्य कल्याण - ५५४, ६१३

सावगांव - चे आठे पा. ४२६

सावेकवाडी - पा. ४३२

सारधण - केशवकृत १२५१
 - लक्ष्मणकृत ६०७
 सावकारी - व्याजाया दर ६८५
 सायता - १५०६
 सामुमुनेचें नाटक - आनंदतनयकृत
 १२०२, १२१२
 सामुमुनेचें भाषण - नामदेवकृत १२१८
 साळपें - पा. ४३२
 साळी होना - ११६७
 सिद्ध नागेश - वडवाळ पा. १२८,
 ११६६
 सिद्धलक्ष्मीस्तोत्रम् - ८३९, १७२८
 सिद्धसंकेत - १४७८
 सिद्धसंकेतप्रबंध - नृत्युंजयकृत १२०७
 सिद्धेश्वर - ११३३
 सिद्धेश्वरस्तोत्रें - रंढकृत ११११
 सिंधुकेन - पा. १९२
 सिंहगड - पा. ४३१
 सिंहगिरि - १०७१
 सिद्धिब - पा. ४३२
 सीताकव्याण - १२६५
 - शुद्धावकृत १२०५
 - वामनकृत १२४९, १४५०
 - वीरेश्वरकृत १२८४
 - चंद्रदासकृत १४५०
 सीताचक्र - ७५६
 सीताराम - ६९०, १७५६
 - कृत अन्वयव्यतिरेक ९७१,
 १०६०
 - कृत उत्तरगीता १७५६, १८३१
 - रामनाथाचे पुत्र पा. २७८
 सीतारामभावा - पा. ७५
 - सोमप्रपेशिष्ठ १८६०

सीताराममठ - धीर येथील पा. ६५,
 पा. १०५, ७२७
 सीतारामसंवाद - रामचंद्र दिनकर
 कृत ७९०, ८८१, ९३६,
 १८३५
 सीतालोपामुद्रासंवाद - वामनकृत
 ७९३
 सीताविष्णु - भाद्रकृष्णकृत ९७९
 सीताशुद्धी - म्हणजे धीरमयंकृत
 सुंदरकांड ५९७
 सीतासरस्वती स्तोत्रम् - गिरिधरकृत
 ६९७
 सीतास्वयंवर - पा. ४३१, ६७६,
 ११५७, १२२६, १२३२,
 १२४९, १६३० -
 - आनंदतनयकृत ५५६, ९०४,
 ९०८, ९९१, ११४७,
 १२०२, १२०५, १४५०,
 १४९९
 - एकनाथकृत १२२७ -
 - किंकरकृत सभाया ६९६
 - गिरिधरकृत हिंदुस्थानी ६६८
 - जयरामकृत पा. ४
 - दादा कवाचकृत १२१२
 - नागकविकृत १५०९
 - वामनकृत ७६१, ९७४,
 १२४९, १४५०, १५५२,
 १५७६
 - विठ्ठलकविकृत ११७०
 - वेणुपाईकृत ६३६, ९७४
 सीधपुरी - १५३८
 सीधनरी - १७०७
 सीहोरमाव - ६१४
 सुभर्चा - गिरिधरकृत ७३१

सुखवीथ - ७५७

सुगमोपाय - धेष्टकृत ८५३, ८५४

सुग्रीव - ६५४

सुदशनचक्ररामसंहिता - ८८१

सुवासचरित्र - पा. ६३, ५६०, ९८५,

११६५, १२०५, १२११,

१२३४, १२९२, १४५०,

१४५७, १५२८, १५३२,

१५३५, १५८५

- अमृतेश्वरकृत ५५६, ६०५,
१४५७

- आनंदतनयकृत ९८३, १२०२,
१२०५, १३३२, १४५७,
१४९८

- कपेश्वरकृत ६३०, ११६९

- पुष्पाक्ष अनुवाकृत १५५३

- तुलसीदासकृत १४५०, १५१७,

- वात्सलरामकृत १५०७

- रंजकृत ११५३

- राघवकृत ५५६

- श्रीनिवासविरचित १२१०

सुंदरकांड - ६५४

- दत्तमुद्रकृत १८१८

- श्रीवर्मकृत ५९७, ६०४,

११७४, १५०७, १५०९,

१५३८, १५६२, १७५४

सुंदरमठ - शिवरात्री यज्ञ पा. ४२६

सुंदर रामायण - निरुद्धकृत ६४९,

७४५

सुंदर वृंगार - कविरामसुंदरकृत ११७५

सुंदर हरी - १२५३

सुंदरोपर निदिशाद्वय - पा. २८३

सुवास कपी - १२३९

सुवास हरसुर - १००१

सुवास हरसुर सुदयी - पा. १९५

सुवशास - मानाजी अण्णाचे विरंजीव
पा. २८०

सुवेधिनी - गीतेपर टोका, श्रीवर-
स्वामीकृत १३२३

सुवशासविवाह - रामचंद्रकृत १२३२

सुभद्राकदवाणी - पंक्तिकृत १२०५

सुभाषिते - ७७२, ७८५, ७९४,

८०२, ८०७, ९००, ९०३,

९०६, ९८१, ९८४, १०९४,

११५९, १२००, १२०१,

१२११, १२१४, १२३३,

१२३६, १२४१, १२४४,

१२४६, १२५७, १२५९,

१२७८, १२९१, १२९७,

१४३९, १४४६, १४८८,

१४९३, १४९७, १५०६,

१५०६, १५१६, १५४७,

१५४९, १५५४, १५५६,

१५५७, १५६६, १५७१,

१५७५, १५८९, १६१४,

१६३३

सुमनोरंजन - श्रीनिवासविरचित १४१७

सुमित्रेचे दोहळे - १२९५

सुरदास - ५४७, ५५४, ५९८, ६०१,

६७०, ६७७, ६८५, ७६९,

७७३, ९७५, ९७७, ९८५,

९९७, १२०१, १२०४,

१२०५, १२०९, १२१९,

१२७८, १४४४, १४४९,

१५०६, १५१२, १५१८,

१५२४, १५८५, १६१५,

१६२८, १६३१, १८०९

सुरेंद्रनाथ सेन - प्रकाशित Foreign
biographies of
Shivaji ८९२

सुरेश्वराचार्य - विरचितं पंवीकरणम्
१६७९

सुलोचना अग्निप्रवेश - १५६१

सुलोचना भावयान - १२१७

- कृष्णदास मुद्रलंकृत १५८२

सुलोचनागर्हिवर - कृष्णदास मुद्रलंकृत
१५१७

- गोविंद चिंतामणी कृत ९८३

- मुक्तेश्वर कृत १५०९

सुवर्णशार्ङ्गक्रिया - १७२८

सुहृद - १२०१

सूची - गिरिधरांची ६९४

- नवव्या भागाची १८४५

- मरोठी पदांची १२२७

सूतसंहिताव्याख्यान - १३३४

सूत्रसमुच्चयप्रक्रिया - मानमावांचा
चिकित्सक ग्रंथ १६८७

सूर्य - ११७२

सूर्य कवि - १७६०

सूर्यनमस्कार - १२७१, १६३९

सूर्यवंशावली - १२५०

सूर्यसहस्रनाम - ७४३

सूर्याजीपंत - १२८५

सूर्याजी किरगोजी भार्गव - पा. ६

सेख महंमद - १४४९, १५१०

सेढवर्मा - ११४५

सेतुबंधन - आनंदतनयकृत १२०२,
१२०५, १३१९, १४९८

- श्रीधरकृत ९८३

सेतुबंधपद्मनुमंत अर्जुन - १२०१

सेतुबाबा - पा. २८१

सेतुराज - ११७६

सेतुरामबाबा - पा. २८१

सेना - ५४९

सेनादास - ११४७

सेना न्हावी - १४४९, १४५०

सेलगांव - ५८०

सेवक - १५०६

सैयद सादा - १५०६

सोनईकर - अबाजी ८३८

सोनखेडें - पा. ४२७

सोन गुंदा सोमा - ११६७

सोने सांगवी - पा. ११२

सोपान - ७५१, ७८५, ७९१,
१०६९, ११५९, ११७८,
१२०९, १२१३, १२२९,
१२८३, १४४९, १५११,
१७४२

सोमवतीव्रत - ८९४

सोमवारकथा - ११४७, - वरिज
१३००

सोयरा - ५५०

सोळापुर - पा. १९८

सोळीव अर्थ - दासबोधाचा, कल्याण-
कृत ५३९

सोळीव सार - पूर्णानंदकृत १७२४

सोहनी - प्रमाकर शंकर ५८५

सौंदर्यलहरी स्तोत्रम् - आचार्यकृत
८१३, ८२०

सौप्तिक पर्व - मुक्तेश्वरकृत ८५४

स्कंद पुराण - पा. २८०, ५८१,
८९४, ९२५, ९८५, १०३६,
११६४

- गंगासहस्रनामस्तोत्रम् ८८८

- दशहरास्तोत्रम् ८८९

स्तोत्रपठनविधिः - १३६९
 स्तोत्र मादतीर्थ - धीमर्मकृत ५९७
 स्तोमं - १२८८, १२९१, १५०९,
 १५७०, १६३८, १७९९
 वगेरे
 स्वाछीपाक - मुक्तेश्वरकृत १२०२,
 १३१२
 - शानन्दकृत १०६१
 स्फुट शोभा - १४३, १५०२
 स्फुट सबाई - वामनकृत ५६३
 स्वतर्कसंग्रहस्य टीका - अग्रमठेन कृता
 १४१८
 स्वपरमकाश - १२७३
 स्वप्नमन्दोदरी - शानन्दस्वामीकृत ९८३
 स्वमाध्याय - ६०९
 स्वयं - कृत प्रशोभायै चरित्र १४५०
 स्वयं सप्त - १५३४
 स्वरूपनिर्णय - अमृतकृत १०७१-७२
 स्वरूपार्णवकथन - गिरिधरकृत ६७३
 स्वरूपाष्टक - १३२९
 स्वरोदय - रामदासकृत १८२१
 स्वात्मबोध - माधवविश्वित पा. ५
 स्वात्मबोध सिद्धदास आह्निकबोध -
 ७५७
 स्वात्ममुख - ११४३
 - पृथ्नाथकृत ६४७, ७३४,
 १७४६
 स्वात्मानुबोध - अमृतकृत १६८०
 स्वात्मानुभव - हानदेवकृत १३५३,
 १५५४
 स्वात्मानुवृत्त रघुनाथ - १८००
 स्वात्मानुवर्तिनकर - पा. ३३८, पा.
 ४२८, ७८९, ७९९, ८८१,
 १९१, १७८४

स्वानन्दकहरी - मेरकृत १२०७, १४७६
 स्वानन्दसिन्धु - श्रीदत्त बांदाकृत १२२८
 स्वानन्दस्वामी - ७५७
 स्वामी - १२४४
 स्वामीदास - १७९९

ह

हकिंकृतवाके - गिरिधरकृत ६२१,
 ६३७, ६३८, ६५१, ६८४,
 हटयोग - ८९७
 हटयोग - पा. १९४
 हजमंतराय - ११४७
 हजमंतराय चिटणीस - पा. ३
 हदगाव - पा. १९३
 हनुमचरित्र - रायबातमजकृत १२२१
 हनुमन् - विचित्र मदानाटकम् ८९४
 हनुमत्कवचम् - ७८८, ८१०, ८४५,
 ८९४, ९००, १६७५,
 १६७६
 हनुमस्तोत्रम् - ६७१, ८८१, १६७५
 हनुमदष्टोत्तरशतम् - १३८८
 हनुमदुपनिषद् - ७१४
 हनुमानगठ - ले श्रीधरपंत पराजपे
 १७४१
 हनुमंत - पा. १०
 हनुमंतजन्म - ५६०
 - शानन्दस्वामीकृत ९८३
 - दोन आख्यायिका १४४५
 हनुमंतमेत - १२३६
 - अमृतकृत ७७४
 - बालकामकृत १५०७
 - विष्णुदास नामाकृत १५०६
 हनुमंतपदमानक स्तोत्रम् - २३६
 हनुमंतसंवाद - ५७९

हनुमंतस्तोत्र - धीषमर्षकृत ५६९
हनुमंतस्वामी - पा. ९, ९७७
- कृ. धीषमर्षाची बखर पा.
६२, पा. ६३, पा १३६,
५३८, ७८०, ९५०
हनुमंताजुन भेट - रंककृत ७९३
हनुमन्नाटक - ८६३, ९३६
हनुमन्मंत्रम् - विमीषणकृतम् ८८१
हरणसाहेब - पा. ५४
हरि - एकनाथांचा पुत्र ५५५
हरि भटक - ९८५
हरि कवि - ५५६, ६८६, ७५६,
९७७, ११५८, १२०९,
१२१३, १४४९, १५०४,
१५१५, १५१८, १५२८
- कृत कनकशय १२७४
- कृ. मराठी समञ्जोक नीति-
शतक ६०९
- कृत रामायण १६४९
- कृत झुकरभासवाद १४७०
- कृत धीषमर्षचरित्र १६४९
हरिगुणनामाभूतकथा - देवदासकृत
१४९०
हरिणीचरित्र - आनंदतनयकृत १४५०
हरितालिकाग्रत - पंडितकृत १२०५
हरिदास - पा. १९२, ६७९, १५०८,
१५१२
- कृत शंभवाह्वी आरती ६०८
- गणेश गोविंद जाखो यांचे शुभ
७८५
हरिदास चरित्रांचे - कृ. योग्यासिंह
१८१३
हरिदाससुत - १७४९
हरि दीक्षित - १७६१
हरिनाममाळा - ८९४

- स्तोत्रम् यळियाजेंद्रविरचिर्न
१५०६
हरि नारायण - ५५१
- आपटे १६९३
- मठ १८५४
हरि पंडित - कृत भोग्यप्रतिष्ठा १४५०
हरिपाटाचे अभंग - ५४७, ९०४,
१५१७, १५३७, १५८५,
१६२३
हरिपाल संत - तुकाकृत १५१७
हरिमा राणोजी गोसावी - १८५४
हरिमट्ट - १२३५
हरिमत्त - ७९५
हरिछोळा - गिरिधरकृ. ६९४, ७४७,
- त्रिषक मानुदासकृत १५२५
हरिवल्लभ - विविध संगीतदर्पण ११७५
हरिवंश - माधवसुतकृत १२९४
- मेराळ संतीदासकृत ८८९
हरिविजय - ७८९, १०११, १०१२,
१०१७, १११९, १२००,
१२५१, १५८५, १६९८,
१७६४, १७७०
हरिविहास - ११७०
- भोलिवराजकृत ७५८
- वामनकृत ५४९
हरिध्वंज आययान - माधवकृत १४९३
- यशवंतसुतकृत ५६१
हरिसुत - कृत पंडरीमाहात्म्य १५५६
हरिस्वामी - पा. ६५, १७५६
हरिहर - ६११, ६७५, ६९८, १५८४
- कृत रामनामावली ६९८,
११६५, १५८४
हरिहरदास - १२४५

ज्ञानोभक्तपेवाद - जयशामकृत पा. ५
 ज्ञानेश्वर आदिपंथ - १४२२
 ज्ञानेश्वरचरित्र - ठाकुरविद्वानकृत ११६५,
 १५०४
 ज्ञानेश्वरस्तुति - १०१५
 ज्ञानेश्वरी - ज्ञानदेवी पदा. २
 ज्ञानेश्वरीकोश - सार्वभौम १७०३
 ज्ञानेश्वरीपरिभाषा - ५५८, १०४५
 ज्ञानेश्वरीसार - १७०६

पुरवणी

आनन्दनवनय - कृत गणिकाशोका १४५०
 ~ इत तादिकावच १४५०
 ~ इत शिवश्रीदया १४५०
 भारती - देशिकतामाची, नानन्दनकृत
 १९१८

- भाषाणाची १५५६
 उद्धवचिद्वन-कृ. गोसावुंभाचरित्र १४५०
 ~ कृत मृत्युंजयचरित्र १४५०
 किरावाहुंनीय - १४७६
 कृष्णसत्तनामस्तोत्रम् - ११११
 गिरिवर - कृत सकेत रामायण ७२३,
 ७२४
 गोविंद - १५८७
 जपानुष्ठानपद्धति - सांप्रदायिक १२८३
 त्रिषक - पा. ६३
 मम्मटाचरित - १२१९
 मुद्रक - कृत आर्या ९८३
 मोरो धुडिदाय - १५७५
 रामचंद्रदादनाम स्तोत्रम् - ११५५
 रामायण - गिरिधरकृत ७४५

॥ श्रीसमर्थार्पणमस्तु ॥